3 1761 08223109 3

Presented to the

LIBRARIES *of the*

UNIVERSITY OF TORONTO

by

MILOSA MLADENOVICA

22

EX LIBRIS
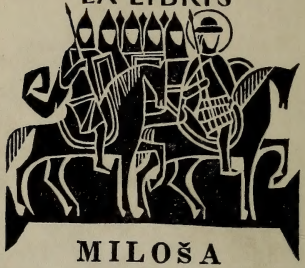
MILOŠA
MLADENOVIĆA

36

РЈЕЧНИК

ИЗ

476

КЊИЖЕВНИХ СТАРИНА СРПСКИХ

НАПИСАО

Ђ. ДАНИЧИЋ

ДИО ТРЕЋИ

Р — Ћ

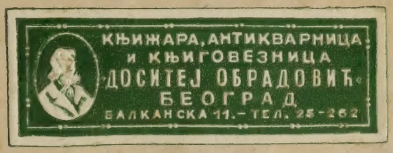

У БИОГРАДУ

У ДРЖАВНОЈ ШТАМПАРИЈИ

1864

LIBRARY
MAY 26 2009
UNIVERSITY OF TORONTO

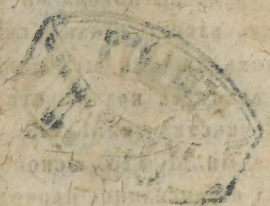

раба, ancilla: не отрини мене, рабоу своју. М. 245. раба твоја, царица Мара. М. 521. що нам књиса за рабе наше Живке, сто ю изљандосмо и прѣдасмо ю нашемъ человѣкъ. П. 173.

раба, вода у Мађарској: прeко Рабе водѣ. Л. 86.

рабањскын, гледај рабкињскын.

рабиолъ, } турски мјесец: писанъ рабиолъ ахира.
рабиюлъ, } М. 475. на .ει. рабию-лъ ахира. М. 529.

работа, servitus: къ работоу продани боудемь. Д. 195. opera serva: ниѣ работе заповѣдѣти нимь. М. 18. ни винограда да теже, ни ниѣ никоје работе. М. 18. да нимь се кони подь рижьницъ не вжнлаю ни на коју работъ. М. 52. да (нимь) нѣ работе никоіере ниѣ, ниште да соу оуланрѣ. М. 58. мѣропьша работа. М. 98. оу тоуѣ работоу како и ниѣ метохиѣ. М. 113. да моу работаю ниѣ работе дьнь. З. 34. како платоу плакаю и работоу работаю (отроци и неропси), такози и землю да дрьжсть. З. 34. помињу се црквене, које су се радиле цркви, и краљевске и царске или господске, које су се радиле владаоцу; помињу се и мале и велике, а премда се многе поимснце спомињу опет се не каже које су мале које ли велике: ни велике работе ни мале . . . ни винограда да теже ни ниѣ које работе, ни на пѣть да не ходе, ни да прикладаю оброка, ни коньске да не терају. М. 18. ослободи их краљевьство ни отъ всѣхъ работъ малихъ и великихъ краљевьства ни, да нимь нѣ помоса никога ни житнога ни винънога, ни прокода ни коња ни пса ни поклисара ни кла-

дальца никогаре кралѣвьства ми. М. 61. кралѣвьство ми ѡсвободи ѡть малихь и великыхь работь, да имь нѣсть ни града ни позова ни поклисара ни пьсара. М. 53. ѡть всѣхь работь кралѣвьскихь и црькавныхь. М. 62. како єсть законь людемь метохинскимь оу работахь црькавнихь и оу работахь кралѣвьства ми. М. 111. ѡть вьсаке работе кралѣвьства ми. М. 113. ѡ работахь црькавныхь и кралѣвьства ми. М. 116. ѡсвободи их кралѣвьство ми ѡть позова и приселиџе, прокода, соколарь, псарь, ѡранин, жетве, сѣнокошѣ, винограда, градныхь работь, конске, и просто рещи ѡть всѣхь работь кралѣвьства ми малихь и великыхь. М. 123. да не работаю работе никоџере господствующомь, ни дани даю, ни пути тераю, ни конске коюю, ни в жито приплаћаю, ни града ѕнгю, ни позови даю, ни конь хране, ни пьсь хране, и ѡть всакое работи и дани ѡсвободних. М. 135. ѡсвободи є царьство ми ѡть сока, ѡть позова и ѡть приселиџе, ѡть конске, ѡть ѣара и ѡть поклисара, ѡть града, ѡть винограда, ѡть сѣнокошѣ, ѡть глобе и поданька, просто рещи ѡть всѣхь работь великь и малихь. М. 138. да не работаю ни єдне работе цареве, ни ѡранин, ни копанин, ни жетве, ни крьшитбе, ни гѣракара, ни псара, ни попоса, ни намета, ни прокода, разве прихода царека. Г. XV. 307. црькви вьсе ѡсвободи царьство ми ѡть вьсѣхь работь малїнхь и великыних. З. 31. ни на єдиноу работоу ни малоу ни великоу. З. 32. башине вьсе да соуть свободне ѡть вьсѣхь работь и поданькь царьства ми, разве да дават коње, и конскоу да коюют по законоу. З. 33. ѡ царьскыхь работахь. З. 45. ѡть всѣхь работь и поданькь господьскихь. М. 192. ѡть всѣхь работь господства ми малихь и великыних. М. 334. negotium: излазе тѫдѕи по работах по сконхь сн. М. 53. кьги походи икономь краљу или на котороу годѣ работоу. М. 63. по црькавьной работѣ. М. 98. за три работе, за некѣроу и за крьвь и за разбои владичьскыи, да идоу прѣдь цара. З. 49. за всаку работѫ за дворовьскѫ. М. 149. за сиюзи работѫ. М. 158. всѣ работѫ

сѣкрѣшиште. М. 174. гокорише ни за работе и за свободѫ и за трѣгокце. М. 204. мею нѣкими работами просише. М. 231. ѡкѫ работѫ поклисарые скрѣшише. М. 307. да бисмо нѣмь исправили работѫ. М. 506. ѫзданте се ѫ нась за сваку нашѫ работѫ. М. 517. за цо смо и ми ѫ работахь како то и ви. М. 535. за сеи работе и за ине работе да повеседимо. П. 21. каза ни за ѥдиѫ работѫ, ком ни много ѫсильна би слишати, како господьство ви ѫхвати и скеза Покрамца. П. 34. рекосмо дати бригентинь на тѫи работѫ. П. 83. не знаше се, тко сѫ, кѫде ли гредѣхѫ, комѫ ли работомь. П. 125. res: ѫ томь дрѣкѫ ѫзеше трѣгь нашь, скитѫ и ине работе. П. 66. ѫ томь листѫ иесѫ прѣписане вьсе работе и ѡправке, коие сѫ ѫ нашь комѫнь ѫ поставѫ прѣпорѫзене. П. б. 58. прѣдаше ѫ нашь комѫнь ѯ долѣ писанне работе. П. б. 73. — на једном мјесту мислим да је гријешком наштампано мјесто Рамьковь: третьи (кроугла) недоскрѣшена ѡдь работе мала. П. б. 49.

работанїе, servitium: аще кто имѣть ѡбидети или рабѡтанїемь или ѫчинанїемь. М. 18. cultus: винограда работанїа. М. 192.

работати, servire: неѡтьстоупно емоу работаше. Са. 7. работанте господеви съ страхомь. М. 88. laborare: да прнѣмь томѫ градѫ, и да мѫ работамь ѫзь егокѫ поуьсть. М. 21. operam servam praestare: комѫ ѥ работаль (у приједису који је у народној библиотеци у Биограду стоји кон ѥ нмь). М. 61. дѣнь ѫ виноградѣ да работаютъ. М. 63. манстирѥ да работаю и ѡрю како и сокальници. М. 98. да работаю црькви закономь. М. 123. да не работаю работе никоюрѥ. М. 135. да работаю црькви. З. 32. како работоу работаю. З. 34. къ недели да работаю два дни проиїароу (неропси). З. 34. да работа како и нни. малїи людїе. З. 35. ѵто есть царь записаль къ законницѣ, тозн да моу работа и дака. З. 41. кон те работати црькви. М. 531. градь, operam servam munitionis praestare: града да не работаю, ни га влюдѫ. М. 52. colere: цо годе є земьль работнѣхь, да сама работа или да дае

на дохотке. М. 531. отъ тєзи ѕемлє да работа црькваме по ѕаконоу. З. 32. operibus pingere: тракъ скиланъ съ уелми ѕаковантьми и работантьми съ бисеромъ; партє идє работанє ѕлатомъ и скиломъ. П. б. 74.

работица, dem. работа, recula: да имъ нихъ работица не гине. М. 546.

работьникъ, servus: да сѣтъ съкрьшени работьници светомъ Николє (т. ј. његову манастиру). М. 19. 27. да соу съкрьшенны работници црькавны. М. 531. кимоу да єсть работьникъ на томъ мѣстє отомоу господароу. З. 45. ако не боудє работьника. З. 45.

работьнъ, servus: кьсаульска работна тевк. М. 547. arabilis: що годє є ѕемьль работнымехъ свєколико алн є драгѡ црькы да сама работа, нли да дає на дохотке. М. 531.

рабъ, servus: не достоинъ рабъ Христоу нарєцн се. М. 5. рабъ христовъ. Ст. 6. кладыка съ рабомъ. М. 91. азъ рабъ божи. М. 24. азъ грѣшьнын и недостонны рабъ Христоу Стефань Оурошъ .г. М. 99. тако према богу врло често; иначе само на два мјеста, и то само ради поштовања: се писа Грѣбанацъ Хлапьунѣъ (н)моканинъ р(аб)ъ жупана Бѣльѣка и воєводє Радиуа и нию дицкъ. М. 219. азъ кего некдзунмъ рабъ и сиракъ Драгоманъ. М. 561.

рабь, острво у Далмацији, итал. Arbe: да ѡпраимо голиє на Далмацию и да примемо Рабь. П. 66.

рабьнь, неки крај у Арбанаској близу Круја: отъ Рабна је Стефан Немања освојио Пилота ѡба. Са. 1. cf. рабьньскын.

рабьньскын, τοῦ Рабьнь: свбаши крвнскомъ и рабанскомъ. П. 132.

рабьскын, servilis: рабьское слоужєнїє. Д. 53.

рабьуа, село које је цар Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену: Рабуа. Г. XV. 280. 305.

рабьуькын, τῆς Рабьуа: до мегіє рабьуьке. Г. XV. 281.

раванница, манастир у садашњој Србији, који је зидао цар Лазар, празник му је спасов дан, Лазарево је тијело у њему лежало: къ Раванницн. Л. 62.

Равьницоу. Л. 72. къ Равьницѣ. Л. 72. изгорѣ Раванница 1398. Л. 74. Равьница. Л. 74. царь Моурать расипа монастирь Раванницоу 1436. Л. 77. Моурать прими Равьницоу 1439. Л. 77. — Манастир у Сријему, гдје су сада кости цара Лазара: в монастир Раванницѣ плити Крдник. Г. IX. 246. XII. 682.

равьничькыи, τῆς Раванница: игоумєнъ раваничькомъ. Г. XI. 247.

равьна глава, селу је Сѣнаномь ишла међа на Равноу Главоу, с Равнє Главє потокомь оу рибничкоу рѣкоу. Г. XV. 276. и забјелу је Кроушьчиџи ишла међа на Равноу Главоу. Г. XV. 276.

равьна полина, засеоку села Шикље Крстима ишла је међа на Равноу Полиноу. Г. XV. 286.

равьнина, planities: на равьнинноу. М. 127. равнинъ. М. 131. равниномь. С. Л. 1847. IV. 53.

равьница, гледај Раванница.

равьниє, селу је Алтину ишла међа на Равьниє, сь Равьниа на Хльмьць. М. 94.

равьно, гледај Равьныи.

равьноаньгєльнь, angelis aequalis: равноангєльнаго братства. Г. XI. 71.

равьнобожиє, aequalitas cum deo: высокооумїємь и равнобожїємь. Д. 79.

равьнообразьнь, forma aequalis: пєчать равнообразьна. М. 546. ѡба равнообразьнаа свѣтильникаа. Д у Ш. lesek. 124.

равьнорабьнь, servitute aequalis: равнорабными ѡбладати. Д. 176.

равьноучьстиє, honor aequalis: сь моучєникы равноучьстїє полоучи. Л. 53.

равьноучьстьнь, honore aequalis: апостолѡмь равноучьстныи. Л. 51.

равьнь, planus: къ сѣкєрѣ на равнїи дѣль. М. 131. до секастократоре мєгіе равнє. Г. XV. 301. aequalis: равна апостоломь. М. 134.

равьнь, f. planities: посрѣдѣ равьны. M. 87. в Крѣзовоу Равьнь ишла је међа селу Граду оу Плавѣ. M. 94.

равьньштица, цар је Стефан приложио къ колоу роудлокоу отъ завѣла својега Равьницоу гороу съ всѣми мегнын, писавши ковача Рудла цркви арханђелової у Призрену. Г. XV. 302.

равьныи, град који је Стефан Немања освојио од Грка, помиње се послије Ниша и Сврљига, по том ће бити у оном крају: градъ Равьныи. Ст. 8. био је на међи државе краља Стефана Првовјенчанога, који се у њему, въ градѣ Равьномь, састао с краљем мађарским. Ст. 29. љетописац га пише Равно. Л. 69. — Село које је цар Лазар дао Раваници: Равны. M. 197. на Равномь може бити истом на Моравѣ дао је брод исти цар Раваници. С. Л. 1847. IV. 55.

рада, име женско: жена некога Миљца може бити Храйисављића: Радѣ, wдь Радє. П. б. 25.

радакъ, име мушко: човјек краља босанскога Остоје Радакъ крьстьанинь 1404. П. 51.

радановьци, село које је цар Лазар писао Раваници: Радановци, заселак му бјеше Борожьци. M. 198.

радань, име мушко: некому икономоу Раданоу и егокѣ братни даде краљ Стефан Дечански оу влашиноу Добродолє, заселак Чабићу. M. 94. — Између људи које цар Стефан писа цркви арханђелової у Призрену двојици бјеше име Радань. Г. XV. 293. 303.

радань, селу је Поточцу ишла међа на Радань (може бити Радањ, т. ј. Раданов) на Кѣси Потокь. С. Л. 1847. IV. 53.

радашинь, име мушко, гледај Влькьшинѣ, Поваковинѣ, Радьчинѣ. два пута се без презимена помиње Радашин без сумње Влькьшинѣ. П. 168. П. б. 93.

радє, име мушко: између људи које цар Стефан писа цркви арханђелової у Призрену петорици бјеше тако име, од којих једном бјеше презиме Братиловинѣ. Г. XV. 289. 290. 291. 295.

радєлꙗ, име мушко: посланик војводе Сандаља дубровчанима 1438: Раделю крьстиꙗнина. М. 393.

радєновићь, гледај Радєновићь.

радєта, име мушко: између људи које је цар Стефан писао цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Радєта. Г. XV. 303.

радєтько, име мушко, гледај Милошевићь.

радєчићь, војводе Твртка Станчића посланик дубровчанима Милорадь Радєчићь 1447. П. б. 112.

радєша, село које је цар Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену, међа јој је ишла отъ Лѣщанїи врьхъ Славковць и на Кюрилковць. Г. XV. 281.

радєшица, заселак селу Радеши. Г. XV. 281.

радєшькыи, τῆς Радеша: међа радешкон планинѣ. Г. XV. 300. до међе радешке планинѣ. Г. XV. 301.

ради, propter: любве ради. М. 3. сего ради. М. 9. того ради. М. 64. ако си кьто вꙁлюби стати блиꙁа ради или на Свиници или гдѣ. М. 41. да се не подражи (жито и вино) твоихъ ради людн. М. 47. посла сынь твои на ꙁемлю спасенна ради человѣчьскаго. М. 77. сего ради писавь и подьписахъ въ скѣдѣнїе всѣмь. М. 82. не моє ради болѣꙁни, юже прнѣхъ, нь славы ради божне. М. 89. многаго ради милосрьдна нꙁбавнвь своє съꙁданїе. М. 121. аще ли се прилоучнть ꙁапоустети грѣхъ ради нашихъ храмоу. М. 167. вашега ради моленнн, твгіе и ради поклисара вашега а нашега ради пријателн простнсмо ѡнви царнив. М. 177. да молитвь нхъ ради въспрїнмемь прѡщенїе многнхъ ми съгрѣшенїн. М. 263. любве ради тѣхь и пријательства благоволи испльнити. М. 352. многехъ ради вꙁроκ, и ради вꙁданнх и любьве. М. 518. верованн ради. М. 549. его ослѣпившоу ради клетве машехи его. Л. 61. вунни наась сконхъ пријатель ради. П. 34. завѣта ради погѡше. П. 38. узима к себи и предлог ꙁа, од којега се растављa другим ријечима: нꙁлꙁохъ ꙁа праковѣрна моега и ꙁа његока ради великаго прѣклетьвьства. М. 19. ꙁа вмоленнѣ нхъ ради. М. 104. ꙁа његоже ради. М. 194.

радикон, име мушко: властелин Александра го-

сподина авлонскога и канинскога Радикон 1368. М. 179. — Међу људма који по заповијести царице Милице показиваше међу ливочку један бјеше Радикон из Гинклани. М. 263. — Царице Милице дкородрьжица Радикон 1407. П. б. 44. — Великога војводе Стјепана дикъ Радикон 1445. М. 429. без сумње исти презименом Добришєкинѣ, које види. — Син кнеза Влатка, брат војводе Иваниша, кнез Радикоѫ 1452—8. М. 451. 454. 480. cf. Кладьковинѣ. — Нећак Љубише Богданчића: по Радикою. П. 159. — Гледај Богьдановинѣ, Богьдєновинѣ, Бранькоинѣ, Боѫдисланинѣ (у додатку), Добросланѣ, Дроѫжетинѣ (у додатку), Медошєвинѣ, Оспроунѣ, Стѣпьковинѣ, Хрьстинѣ, Цицининѣ, Шинлица.

радикоєвинѣ, ставилац краља Дабише Иванъ Радикоєвинѣ 1392. П. б. 34. — Кнез Юран Радикоєвинѣ, за којим је била унука краља Дабише Владика, хумљанин 1393—1435. П. б. 40. 43. М. 224. 225. 226. 249. 383. П. 15. ту му је презиме наштампано Радикьєвикъ, а име Гюргь. био је без сумње син Радивоја Стјепковића, cf. радикоєвь.

радикоєвь, τοῦ Радикон: Будрезима је ишла међа на Радикоєвь Главь. М. 198. — Гюргю, сину радикоєвь, т. ј. Радивоја Стјепковића, а то је исти који се чешће помиње презименом Радивојевић. М. 395.

радика, име мушко: човјек челника Милоша: члокѣкъ моємъ Радицѣ. П. б. 25. Радикъ. П. б. 25.

радиманокь, земље су манастира Трескавца ишле подь радиманокоѫ водѣницоѫ. Г. XIII. 370. радиманокє. Г. XIII. 370.

радиновинѣ, између људи које краљ Стефан Дечански даде Дечанима да буду сокалници један оѫ Плавѣ оѫ Келицѣ бјеше Обрадь Радиновикь. М. 97. — Дубровчанин Палько Радиновикь око 1415, који је држао царину авлонску у госпоће Роѫгине, удовице господина Мркше. П. б. 62. исти се без сумње помиње самијем именом 1406. П. 76. — у споменицима у

којима се мијеша ѣ и и често долази мјесто Радѣновићь, које види.

радинь, име мушко, гледај Станшићь. М. 97. у споменицима у којима се мијеша ѣ и и често долази мјесто Радѣнь, које види.

радити, agere: кои нє бѣхѫ крнви, ни ѡ томь радили. П. 10. хѡкємо настоити и радити при цр҃в. П. 46. ѡ томь нѣсмо мислили ни радили. П. 66.

радичєвићь, пријатељ с дубровчанима Кукашинь Радичєвикь 1415. П. 125.

радичєвь, *τοῦ* Радичь: кѣрь свою радичєвь, т. ј. Радича Санковића. М. 220. селу је Урѣшиловьцоу манастира Раванице ишла међа ѫ радичєвѫ горѫ. С. Л. 1847. IV. 54.

радичь, име мушко: деспота Ђурђа челник Радичь, који се пише и великыи чєлникь 1428—33. М. 355. 356. 362. 364. 366. 377. — Властелин војводе Иваниша кнез Радичь Стѣпана Ушћника 1442, који се писао и презименом Ушћићь, које види. М. 413. — Слуга Ахмета паше Радичь 1501. М. 546. — Војвода се Радич помиње неколико пута без презимена 1398—1401, а биће Санковић. П. 16. 18. 20. 24. 25. 33. 34. 36. 56. — Радичь из Сокола, слѫга кнєзодє Сандала 1422. П. 162. — Гледај Богьдановићь, Крадиєвићь, Краньковићь, Кукићєвићь, Гроуььковићь, Драгоулєвићь, Дѣмитровићь, Жилићь, Копиєвићь, Коутѣтьмићь, Мозолићь, Мыслетићь, Пасквићь, Прибинићь, Прибисалићь, Радоєвићь, Стѣпьковићь, Сьньковићь, Оутвићь, Црьноєвићь, Уавловићь, Ушћићь. на два је мјеста то име наштампано грчјешком Радикь. М. 249. П. б. 86.

радиша, име мушко: шибеничанин Радиша слуга некога Душана 1402. П. 40. — Гледај Добрьковићь, Прѣдиславићь.

радишићь, побунивши се на краља Остоју шћаху нека господа босанска прогласити Павла Радишића за краља босанскога 1404. М. 252. ту му је грчјешком записано име Пкала; а то је Радѣновићь, којега види.

радишь, име мушко: између људи које краљ Стефан Првовјенчани даде Жичи једном бјеше тако име. М. 12.

радиєво, село које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи: Радиєво. М. 11.

радиєвиць, биће погрјешка мјесто Радиуєвиць: дубровчанин Борило Радиєвиць 1401. П. 34.

радиць, мислим да је погрјешка, може бити само у штампању, мјесто Градиць: Марою Радиєю. П. б. 61. — мислим да стоји гријешком два пута мјесто Радиуь, које види.

радованиє, laetitia: радованїє. М. 541.

радованиць, властелин великога кнеза хумскога Андрије и сина му Радосава жупана: Берько Радованиць 1249—54. М. 34. 45. — Дубровчанин Миаша Радованиць 1411. П. 105. 106.

радованъ, име мушко: херцега Влатка диакъ Радованъ 1472. М. 515. — Гледај Карьдиць, Прикидроужиць, Расисалиць.

радовати сє, laetari: радостїю радоующе сє. Са. 13. радиєть сє ѡ грѣшьницѣ кающи сє. М. 5. — без сє, uti: да ю (кућу) ѡна може радовать (и) жившать. П. 177.

радовинь, име мушко: између људи које цар Стефан писа цркви арханђелової у Призрену једном бјеше тако име. Г. XV. 303.

радовиць, међу људма које краљ Милутин писа Грачаници бјеху трыє братиньци Радовикы, Стань, Болеславь, Доброславь. М. 565.

радовь, τοῦ Радь: Стефан је Немања дао Хиландару ѡд влахь радово соудьство и Ѣврьгєво. М. 6. — међу људма које је краљ Милутин писао Хиландару бјеше Дьмитрь, радовь сынь. М. 62.

радовьць, име мушко: човјек војводе Радосава Павловића Радовьць крьстьяниць 1422. П. 169.

радовьчиць, властелин Андрије великога жупана хумскога Добровить Радовчиць 1249. М. 34.

радовьчь, *тоу* Радовьць: селу је Призренцима ишла међа на Радовьчь студенць. М. 198.

радогостићь, међу људма у катуну Голубовцима које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Гонслакь Радогостикь. Г. XV. 292.

радогошта, Алтину је ишла међа подь Родогошћу. М. 94.

радомилићь, дубровчанин Радосакь Радомиликь прије 1402, као да је био дубровчанин. П. 37.

радомирокићь, између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену један у катуну Кострчанима бјеше Дражоє Радомировикь. Г. XV. 295.

радомирокь, *тоу* Радомирь: између људи у Штипу које је краљ Милутин дао цркви арханђеловој у Штипу а с њом Хиландару један је био Стано, радомировь зеть. М. 62.

радомирь, једном од влаха које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи бјеше име Радомирь. М. 12. и тројици између влаха које је краљ Милутин писао Хиландару. М. 60. 61. и једном између онијех које је исти краљ писао Грачаници. М. 564. између људи које је цар Стефан писао цркви арханђеловој у Призрену шесторици бјеше име Радомирь. Г. XV. 284. 292. 294. 295. 298. — Владика босански, наставникь и ськрьшитель црьквы босанскои, господинь дѣдь Радомѣрь 1404. М. 253. — Гледај Прибинићь, Радосинићь.

радомысланићь, међу људма које је краљ Милутин писао Грачаници један бјеше Когдань Радомисланкь. М. 564.

радоничь, властелин жупана Кѣлника Санковића и брата му Радича Кратоє Радоничь 1391. М. 219.

радонько, име мушко, гледај Обрадокићь.

радона, име мушко: великога бана босанскога Матије Нинослава теньчна Радона 1240. М. 28. — Брат Вука Бранковића Радона, у калуђерству Гераснмь. Л. 73. — Међу људма које цар Стефан писа цркви ар-

хаиђеловој у Призрену један бјеше Радоња. Г. XV. 270. — Хамзе бега диякь Радоња. М. 105. 509. — Син кнеза Браила Тезаловића Радоња. М. 544. — Конављанин Радоња 1398—9. М. 14. 20. 25. од некога Радоње, може бити истога, имаху дубровчани писмо у другој половини XIV вијека. П. б. 27. — Гледај Кльхвићь, Прибьчићь.

радопь, гледај Родопь.

радосава, име женско: жена казанца Санка, мати војводе Радича Санковића 1391. М. 220.

радославь, гледај Радославь.

радославићь, властелин Стефана бана босанскога Стєпко Радославикь 1332. М. 102. — Краљу Дабиши одь двора пръстакь, жупан Радоє Радославићь, а за краља Остоје и Твртка кнез 1392—1405. М. 222. 227. 234. 237. 256. Г. XII. 211. cf. Радоє. — Кнез Радоє Радославикь Владимирикь, гледај Владимирићь. — Властелин војводе Радосава Павловића кнез Вукнна Радославикь син Радосава Вукомирића, по чему се пише и Вукнна Радосава Вукомирића 1439—42. М. 397. 398. 399. 413. — Властелин синова истога војводе, кнез Юран Радославикь 1454, брат кнезу Радоју Радосављеву Владимирићу. М. 471. cf. Владимирићь. — У држави Ивана Црнојевића Остоя Радославикь 1485. М. 532. — Неки Остоя Радославикь као да је био дубровчанин 1405. П. 65. — Дубровчанин Славко Радославикь 1411—14. П. 105. 106. 174. — Човјек деспота Стефана Хвалиєнь Радославикь 1423. П. б. 79.

радосавь, *toй* Радославь: селима Сламодражи, Добродољанима, Непробиштима, Момуши и Бијелој Цркви ишла је међа на Радосавь Стоудєньць. М. 87. що нанде радосавл (т. ј. Радосава Радомиљића). П. 37. радосавь пристакь (т. ј. некога дубровчанина Радосава, који је имао парницу у Дубровнику). П. 79. радосавлю владанию. П. 162. може бити Радосава Павловића.

радосинићь, између људи у катуну Драгољевцима које је цар Стефан дао цркви арханђеловој у При-

зрену један бјеше Радомирь Радосинићь и брат му Иѣговань. Г. XV. 298.

радосинь, име мушко: између људи које је краљ Милутин писао Хиландару један бјеше Радосинь. М. 60

радославићь, властелин дубровачки Матѣша Радосьлавикь између 1100 и 1200. М. 6. — Човјек бана босанскога Твртка Милошь Радославићь. П. б. 23.

радославль, *τοῦ* Радославь: за людне радославле (т. ј. Радосава жупана хумскога). М. 45.

радославь, име мушко које пишу и Радосавь: из Попова Радославь између 1100—1200. М. 7. — Најстарији син краља Стефана Првовјенчанога Радославь, до 1234 краљ, краљем се писао и Стєфань. М. 11. 13. 19. Д. 126. 164. 165. 177. Л. 51. 60. 69. 70. Г. X. 259. 261. покалуѣеривши се назва се Іωаннь. Д. 178. Радосавь. М. 151. — Између људи које краљ Стефан Првовјенчани даде Жичи један бјеше Радославь. М. 12. и један између људи које је краљ Милутин дао Хиландару. М. 62. и међу људма које је исти краљ дао Грачаници један бјеше Радосавь. М. 563. и међу онима које је краљ Стефан Дечански писао Дечанима бјеше их неколико којима бјеше име Радославь. М. 97. тако и међу онима које је цар Стефан писао цркви арханѣеловој у Призрену. Г. XV. 291. 294. 296. 297. 298. 299. — Син великога кнеза хумскога Андрије, жупан Радославь 1249—54. М. 34. 43. 44. — Властелин цара Стефана Радославь жоупань. Г. XV. 284. — Још један бјеше жупан Радосавь у сусједству с дубровачком државом, помиње се с Љубишом Богданчићем, те ће бити у држави кнеза Павла Радиновића а може бити и брат истом Љубиши 1398—1410. П. 13. 18. 100. — Војвода Радосавь, који се често помиње само именом, а презиме му је било Павловићь, које види. М. 306. 308. 310. 311. 312. 313. 315. 322. 329. 387. 398. 402. П. 134. Радославь. М. 402. мртав се помиње често. М. 411. 440. 469. П. б. 93. — Цариник деспота Стефана Радо-

славь. П. б. 61. — Деспота Ђурђа војвода Радославь 1428. М. 355. — Човјек деспота Ђурђа Радославь ичалар. П. б. 27. — Син кнеза Браила Тезаловића Радосавь. М. 544. — Човјек краља босанскога Остоје Радосавь крьстьнинь 1404. П. 51. — Дубровчанин Радославь 1405. П. 61. исти може бити. П. 79. — Нека је њива манастира Трескавца била до Радослава. Г. XI. 132. XIII. 375. — Гледај Какоуличь, Калоєвићь, Когьдановићь, Брадиєвићь, Бранковићь, Владимирићь, Валкомирићь, Контановићь, Глакићь, Добрьчинићь, Драгишићь, Дьмитровићь, Крансланићь, Любьсланићь, Манойловићь, Милосланићь, Михалиєвићь, Моурьжићь, Надихьнићь, Обрадовићь, Опорьць, Павловићь, Прибинићь, Прибоєвићь, Поутьнинунићь, Радоминићь, Станићь, Стєпьковићь, Хлапєновићь, Хлаповићь, Храпимирићь, Шемьковићь, Штрьбьць, Шоубићь.

радосланићь, између људи у катуну Драгољевцима које је цар Стефан писао цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Стакерь Радосланикь и један Станимирь Радосланикь, и један Доброкон Радосланикь, и један Ходань Радосланикь. Г. XV. 298. 299.

радость, gaudium: сь страхомь и радостню припадати емоу. М. 88. радости проповѣдника архангела Гавриила. М. 133. испльнимсе сь радостню. М. 332. како ї̀ є̀ богь далль великоу радѡсть. М. 555.

радостьнь, laetus: радостнаго похвалєнїа прѣчистыє богоматере. Д. 22. царь радостьнь бывь ѡ пришьствїи его. Д. 171. вьсакомь кашемь добрь єсмо радосни. П. 52.

радота, име мушко: између влаха које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи двојици бјеше име Радота. М. 12. и двојици од онијех које краљ Милутин писа Хиландару. М. 59. и међу онима које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Радота. Г. XV. 291. — Гледај Прибиславићь.

радотинь, τοῦ Радота: селу је Љуболићима ишла међа на Радотинь Потокь. М. 93.

радотићь, између влаха у катуну Драгољевцима

које цар Стефан даде цркви архањеловој у Призрену један бјеше Богдань Радотикь и један Гюра Радотикь. Г. XV. 299.

радоуанникь, село које је краљ Томаш Остојић дао синовима војводе Иваниша Драгишића с градом Кључем и многим другим селима: Радоуанникь. М. 439.

радошєкикь, властелин Радосава жупана хумскога Конслакь Радошєкикь сьтьникь нмотьски. М. 45. — Међу људма у катуну Драгољевцима које цар Стефан даде цркви архањеловој у Призрену бјеше Колина Радошєкикь. Г. XV. 298. гдје је грнјешком наштампано у мјесто к.

радошєкь, планини Црним Горама међу Плавом и Будимљом ишла је међа оу Радошєкь камни. М. 95.

радоје, име мушко: днькь Кулина бана Радоє 1189. М. 2. — Дубровчанин Радоје златар око 1370. П. б. 26. — Дубровчанин Радоје 1405. П. 61. — Властелин краља Остоје жупан Радоје 1400, биће презименом Радосаљић, које види. М. 248. — Властелин великога војводе Радосава Павловића, војвода Радоє 1427, без сумње који од онијех што се помињу и презименом. М. 341. — Радоје Ђакон (или Ђак) који је с Тодором Љубавићем штампао у Гораждy требник 1531. — Гледај Владимирићь, Влькосалићь, Дикьупићь, Доброшєкићь, Драгосалићь, Дроуговићь, Жикинчупићь, Крапчиновићь, Любишићь, Озрисалићь, Радосалићь, Срьћєкићь, Тєзаловићь, Ходкоєкићь, Цапићь, Уавловићь, Уєпрьчићь, Уоуклићь.

радоєкикь, властелин Радосава жупана хумскога Когьдань Радоєкикь 1254. М. 45. — Неки попь Радоєкїкь умрьо је 1362 и погребен у Сопоћанима. Гильф. бос. 149. — Краља Тврткa дворски Мирькош Радоєкикь, а послије властелин краља Дабиште и Остоје кнез Мирко Радоєкикь 1382—1400. М. 202. 225. 249. јамачно је њему име записано латински Marcus. М. 224. — Властелин краља Тврткa Твртковића кнез Радичь

Радоєкнѣ 1420. М. 305. — Човјек Августина Влатковића Марко Радоєкнѣ 1488. М. 537. — Неки Дмитарь Радоєкнкь 1455 оубн Петра Ковачевића под Сребрицом. Л. 78. Г. Х. 273. био је војвода, и по смрти деспота Ђурђа владао неко вријеме. Л. 79.

радоєкь, *тоѹ* Радоє: селу је Суботици на Морави ишла међа оу село нике радоєве. М. 199. брать радоєкь (т. ј. Радоја Чавловића). П. б. 119.

радоун, име мушко: једном од људи у Грнчареву које је краљ Стефан Дечански дао Дечанима да буду сокалници бјеше име Радоун, а презиме као да му бјеше Богутовић. М. 97. и једном од људи које је цар Стефан писао цркви арханђеловој у Призрену бјеше тако име. Г. XV. 290.

радоуланковићь, дубровчанин Прнпко Радуланковикь 1411—21. П. 101. 107. 158.

радоуловићь, између људи у катуну Гунцатима које је цар Стефан писао цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Гюра Радоуловикь. Г. XV. 290.

радоуль, име мушко: за времена деспотице Анђелине војвода влашки Радоуль. Г. XI. 128. пишу га и Іоанъ Радоуль. Л. 64. љетописи помињу двојицу од 1462 до 1509, један веле да је умрьо 1472, а други 1509. Л. 80. 81. 82. — Дникь Радоуль, који је с калуђером Мардаријем и попом Живком штампао триод у Мркшиној цркви 1566. В. прим. 18.

радоушта, ријека код села Небрѣгока: кодѣница на Радоушти. Г. XIII. 371. 374.

радоушь, између људи које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи једном бјеше име Радоушь. М. 12.

радоукевь, *тоѹ* Радоун: селу је Камијеву ишла међа на радѣвех оскорушь. М. 199.

радь, lubens: и смь радь правьдѣ вунне. М. 29. 30. 33. радь бихь быль шгласити вьса оудолнна. М. 65. що моремо за ваше поутенне, ради смо. П. 5. и за векіе дѣло ради бисмо колико за наше дѣше. П. 9. ради бисмо га

сѣблюсти. П. 38. ѥръ би радь с нами любовь и ѥдиньство имати. П. 41. ради сно и хотии нашои любвѣ вгодити. П. 46. ни складь и инрь ради. П. 53. ѥръ би радь ѡвамо прити. П. 173. и бихь радь, да бихь дѣгокс платиль. П. 175. ради сно нашсих сваконх добрх. М. 517.

радь, име мушко: између људи које је краљ Стефан Првовјенчани писао Жичи тројици бјеше име Радь. М. 12. и међу људма које је краљ Милутин писао Хиландару бјеше их више којима тако бјеше име. М. 59. 60. 63. међу тијем људма бјеху и Рада попа дѣтьца. М. 60. и међу људма које исти краљ даде Грачаници бјеше један Радь. М. 563. између људи које је цар Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену десеторици бјеше тако име, од којих су некима записана и презимена Краславиць, Слкньчєвь, Канца, Николнѣь, Попокнѣь, Марьтиноквѣь. Г. XV. 270. 271. 272. 292. 295. 309. један пут је Радоју Љубишићу записано име у генитиву Рада. П. 105.

радьмань, име мушко, гледај Корстнѣь.

радьмилокнѣь, дубровчанин Когиша Радьмилокнкь 1414. П. б. 61.

радьможєкнѣь, између људи које је цар Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Доброслав Радможскнкь. Г. XV. 299.

радьчнѣь, дубровчанин Радашинь Радьчнкь 1417. П. 141.

радѣи, име мушко: између људи које је краљ Милутин писао Грачаници једном бјеше тако име. М. 563. — Гледај Ѭздрокнѣь.

радѣнинѣь, властелин жупана хумскога Андрије Хрсла Радѣнинкь 1254. М. 45.

радѣноквѣь, син кнеза Радина Јабланића, властелин босански кнез Павалъ Радѣноквѣь којему име пишу и Павао а презиме и Радиноквѣь и Радєноквѣь и Радиєноквѣь 1395—1411. М. 225. 226. 229. 234. 236. 249. 256. Г. XII. 211. П. 105. на пошљедњем мјесту без през-

имена. тако М. 230. а може бити и на овијем мјестима П. 14. 23. 24. 32. 54. 55. 60. 69. 72. 117. мртав се помиње од 1416 често. П. 134. М. 296. 301. 306. 308. 309. 311. 313. 315. 322. 340. 346. 367. 387. 398. 412. 420. 469. латински му је записано презиме 1394 Radinovitius. М. 224. cf. Радишићь.

радѣнь, име мушко: човјек свештеничкога реда у служби у војводе Радосава Павловића а послије у војводе Стјепана, Радѣнь 1422—55, име му често пишу и Радинь, најприје се писао Радѣнь крьстьянинь, а од 1438 Радинь стараць, а од 1453 Радинь гость. П. 165. М. 319. 323. 368. 390. 393. 403. 417. 429. 430. 459. 473. П. б. 123. 126. један пут је италијански записан Raden staraç. М. 366. — Гледај Богожѣнь, Жѣланнь.

радѣнько, име мушко: неки је Радѣнко с допуштењем цара Стефана приложио цркви арханђелової у Призрену своју цркву св. арханђела у Велесу. Г. XV. 303.

радѣньковь, *тоб* Радѣнько: матере раденкове. Г. XV. 303.

раждати, parere: раждаѣть ако четвороножьно. Ш. jahrb. bd. 53. anz. bl. 116.

раждежение, ardor: ѥрьдѣнѣмь и раждежениѥмь срьдьчнимь. М. 180.

раждешти, incendere: ѡгню божьственомоу тако раждегшомоу доушоу его. Д. 8. раждежьна. М. 109. теплостю дшевною и ревностю раждегь се. М. 134. раждеженоу ми бывшоу къ вѣмь светымь црькважа. М. 136. раждегше се божьственою любовию. М. 190. пещь седмь десть седмиѥю раждежениѥ. Г. XIII. 363.

раждигати, incendere: божьственою любовію раждигаемь. М. 125. 127. раждигасми. М. 263.

ражни, мјесто у источном крају садашње Србије, може бити садашњи Ражањ: цар је Лазар дао Раваници бирь доубравьничькоу до Ражань и до Сталака. С. Л. 1847. IV. 55.

ражнь, име мушко: између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену једном бјеше име Ражнь. Г. XV. 292.

разарати, evertere: разараєма оутврьдивь. Д. 66. єресн разараше. Д. 96. кто имєть разарати нѣуто отъ сего прѣданаго. М. 15. свето мѣсто наученъ разарати сє. М. 182.

разбалати, sarcinam solvere: кто сє открѣтє сиамоу растоварнкъ или разбалавь (трговцу трг који носи), да плати .ф. перперь. З. 39.

разбивати, confringere: покелє стенъ окни разбивати. Г. X. 223.

разбити, frangere: ако ни сє где слоуи дрѣво, терє нимь сє разбиє на мори при земли кралевства ми, да сє за оноди дрѣво никьто не задегнє. М. 85. що сє разьбиє дрѣво бенетьуко и дѣбровьукоѡ, що изєує в землю царьства ми, да сє не взиє ништо, да иєсть свободно. М. 147. 208. да сє разьбиє дрѣво дѣбровуко. М. 203. 268. 271. 354. ако би сє комъ коиє оружию разьбило или изломило. П. 49. плантиць сребрьнихь разьбиєнихь. П. б. 49. тко би инше писане ротє конѡмь годи хитростию разбилъ или притворилъ. М. 291. 303. 325. тои дѣло зло изнинивь, каиъ велнкъ кѣрь и слободьцинъ разьби. П. 113. diruere: ако и разбью градь. П. 147. градовъ разбы. Л. 77. разбиште градь. Л. 86. perfringere: разби .кг. квѣи. М. 443. cladem inferre: царє побѣдихь и разьбихь. М. 100. разби наше трьговце. П. 27. Мирує разьби цара Канизита на Ровинахь. Л. 74. разби десноть Моусїю. Л. 75. разбиште моу конскоу. Л. 86. разбиєнь бысть царь Мехмедь подь Белградомь ѡдь Жилкоула. Л. 79. разбїєнь оутєує. Л. 81. abolere: изнинсмо ѡкь залиниь нинокоми, да разабне все залиисе отъ постава. М. 400. ако би сє нашла коѣ нма покела за реченє два на десте тисѣть дукать, да є разабнена и раздрьта ѡкѣмь писанисмь. М. 510. писма разбѣна иєсь и ѡдьписана. П. 115.

разбнати, perfringere: иєрь нимь кикіе разбнаю, и силоиь изнмаю. П. 92.

разбогатѣти, ditescere: егда разбогатѣютъ человѣкъ. Ст. 23. много разбогатѣвъ. Д. 105.

разбои, latrocinium: ωбѣштаваюште се к томоу не творити разбоѥ. Д. 31. raptus: ѥсака глоба, що се вуни в црьквинхъ людеи, доушевкїнство и распоуство и дѣвичь разбои. Г. XIII. 376. за невѣроу, за крьвь и за разбои кладнуьскыи да ндоу прѣдь цара. З. 49. locus pugnae: тоу падѣть по срѣдѣ разбоѥ мрьтвь. Л. 72. разбою. Гильф. бос. 272.

разбоина, село у Србији у окр. крушевачком: Расбоина приложи монастирь (Никољи). В. дан. I. 17.

разбоиникъ, latro: ωпоустѣло бѣше мѣсто сиѥ ωть безбожьныхъ разбоиникъ. М. 3. ωть боиазни безбожьныхъ разбоиникъ. М. 8. сиѥ ωть разбоиникъ слышавъ. Д. 182. разбоиника къ послѣдиѥмь исповѣданїи прїѥмь. М. 547.

разбоиничьскы, latronum, само адвербијално, more latronum: не оукрадь класти мытомь ни разбоиничьскы. Д. 132. 178.

разболѣти се, morbo corripi: кто се разболи, да ѥ оу болници. Г. XV. 208. такози се ѥ разболивь. П. б. 20.

разбрати, comperire: в томѣи листѣ разѣбрасмо, да ѥ Ратко рекаль. П. 45. примисмо листь, и в нѣмь разабрасмо що намь каша любавь пише. П. 69. чювь и разѣбравь. П. 74. кьди чюсмо и разѣбрасмо. М. 309. пакь кѣ разабрати ωть слугѣ. М. 554. разабрахмо, како кї ѥ богь даль радωсть. М. 555. decernere: дори се разберѣ мегю ними. П. 103. разьгледан и разьбери, ѥ ли достонно. П. 167.

разбѣгноути се, diffugere: ωть конь нашихь ни єдинь ωстаѣть, ниже кѣмы, камо разбѣгоше се. Д. 155. разьбѣгли се сѣ властеле по селихь. П. 29. властеле се бѣхѫ разбѣгли. П. 34.

разваляти, diruere: монастирь разваляѥмь ωть ноудь. Са. 9. разваљень. М. 5. разваливь прькоу (болницоу), болшоу въздыже. Л. 60.

разварати, urere: жестокомоу зною зѣлω разварающтоу. Д. 154.

разкидѣти, perspicere: тозн разкидѣвь, много ни би удно. П. 38.

разкратити, pervertere: глаголюште разкраштенна. Д. 147. житїе зл разкратише. Л. 55.

разкрѣшти, -крьгоу, dejicere: тзи новьрнив хоѣв да разкрьжешь. М. 501.

разѣ, praeter, praep. cum. gen.: много господа не познахомь разѣ тебе. Са. 4. .с. тысоушть моужь разѣ жень и дѣтен. Д. 186. никтоже да не остаклаѣть божьствьнаго сего закона, разѣ словесе прелюбодѣиваго. М. 15. да сн кзнвю кьсаки трьгь раськѣ пьшенице, кою да не исьносеть. М. 37. ако се нанде кон годѣ уловѣкь разѣ онѣхьзи люди. М. 108. подобьнь быкь по ксемоу разѣ грѣха. М. 110. да нмь не взмв ни за ѣдино ни за кое сьгрѣшение просто рекше разѣ невѣре. М. 156. да нѣсть колнь кьзети разѣ поклона. З. 38. adv.: дрьжати є безь кьсакое зьледи, разькѣ цо ни кьто да сконокь коловь поклонь. М. 2. за сніе мстохніе никонре уловѣкь да не нма неуалн разькѣ опать. М. 10. да пондемо се онемн лядьи, кон се обрѣтв кь градь, раськѣ да остакнмо толикози лядьи, колико да могв увкати града. М. 36. кзмерекь сольски да нѣсть на нно место раськѣ кь Дюброкьникь. М. 38. да не ходе никонмь посланѣемь, разѣ да пасоу кобнле. М. 61. нне работе да нмь нѣсть, разѣ оуланіе да пасоу. М 62. да нмь нѣсть соуда разѣ прѣдь кралѣмь. М. 123. прькклмь попоса да нѣсть, разѣ кьда грѣдеть кано царь, тьдази да га днжоуть. З. 31. да не оузьме много разькѣ уто пнше книга. З. 47. женѣ да не облежоу оу прькви, разькѣ господьнна и кралица. З. 50. бащине да соуть свободне отъ кьсѣхь работь и подамькь царьства ни, разѣ да давлють коне, и конскоу да коюють по законоу. З. 33. да нѣсть колнль царь никомоу оузети бащине по силѣ, ни коупити ни замѣнити, разѣ аще сн кто самь полюби. З. 33. село съ селомь да пасе, разѣ забѣль законитихь и ликадь да не пасеть никто. З. 35. да не бѣде нигдѣре поставлѣнь поки трьгь, разѣ на мѣсто, гдѣ ѣсть

биль поставлѣнь. М. 201. цариче да не плакаю инаке, разве каконо је по законѣ. М. 228. иньде сѣда да не имаю разве предь дѣбровчани. М. 228. нѣмамо комѣ иномѣ писать разѣ богѣ и господьствѣ кн. П. 13. не бисмо рекли разѣ што но је истинно. П. 32. ино не иче разѣ мирнѣ землю. П. 43. нѣсмо листа имали, разѣ тѣи ѡ сѣхь днехь примисмо л. листь. П. 45. нѣ ми какіе нѣдного листа даль, разѣ тѣи недань. П. 46. solum, то се јавља доста и у предњим гдјекојим примјерима: разѣ кѣди се хоке краљево месо продати. М. 52. нашѣ любавь нѣсмо разѣ ѡдь данась виделн, нашче ѡдь постанья. П. 86. sed: да не има пеуаль ѡ пастырском храмѣ, разѣ да имь се даје ѡть црькве. М. 61. ником скада разѣ право житиѣ. М. 108. да га не потькноу, разѣ да си се дохрани старьць до смрьти своје. М. 116. да имь не ѵзме ништа безъ кѣпа, разѣ да си продаю. М. 120. да нхь не посилають митрополитїе по поповѣхь, разѣ да посилають калогѣра. З. 32. ть да не платить нчуто, разѣ ѡнь, кои есть сьгрѣшиль. З. 33. кластелинь кеуерь да не позиваеть се, разѣ да позиваеть се прѣжде ѡбѣда. З. 34. оу тонзи книзѣ ништо да нѣсть, разѣ да се соудѣ по законоу. З. 35. градовомь да нѣсть приселиче, разѣ кто доиѣ, да доходи кь станнинноу. З. 39. поротьци да не соу кольни оумирити никога, разѣ да ѡправе или да ѡкриве. З. 42. слова царьства ми да соуть тврьда и непоколѣбима никымь до кѣка, разѣ да си дрьжи мати божїа сина вса. М. 144. нѣсь ѡстали дльжни, разѣ ми сь све платили. П. б. 24. ѡ вашемь злѣ не мисли, разѣ ѡ всакомь добрѣ. П. 35. тозн иманьѣ нихь нѣ, разѣ нашихь кластель. П. 37. нѣ да би биль ѡни листь слободни, разѣ листь писань каконо би приятель приятеаю за любавь писаль. П. 45. разѣи. П. б. 23. cf. разиѣ, разма, разѣ.

разѣверовати, credere diversis: тѣзи сь разѣверовали имание, що сь донесли. П. 37. тѣи сь много иманьа разѣверовали. П. 37. тамо је разѣверовань тон благо по людехь господьства кн. П. 120. разѣверовавь свон трьгь. П. 141.

разгнати, dissipare: разъгнанїе силою своєю прѣдъ тобою къздоушьныє мытаре. Ст. 15.

разгарати, succendere: разгараємь христокою любокню. Ст. 3. разгараѥ сє любокню христокою. Ст. 25. excandescere: христока люби растѣаше къ нємь, и разгараашє срьдце его ако храмина емоу оуготокана. Са. 3.

разгледати, perspicere: разгледакше покелѣ. M. 232. razumifsi i razgledausi neuogliu. M. 279. тон правило да разгледаю. M. 455. кашь кисокн разумь разгледан. П. 164. кисоцѣмь разумомь разъгледан. П. 167.

разгнати, dissipare: разъгнакшоу и расѣякшоу врагы своє по странамь иноплеменьнымь. Ст. 5. люди, кое соу разъгнали люди. З. 32. за то ѥ всє разагна. M. 226.

разгнѣкати, irritare: еда кого разгнѣкаль есн. В. дан. I. 32.

разгорѣти сє, exardescere: кѣрою разгорѣкь сє. Л. 52.

разграбити, diripere: гробноую прьсть ако злато разграбивше. Д. 208.

разграбляти, diripere: ако користь разграбляхоу. Д. 27.

разгьноути, evolvere: писанна разьгноукь проучнсти нє възможе. Д. 35.

раздаанїє, distrubutio: късѣмь трѣбоующтнмь на раздаанїє много ножьство злата дань. Д. 117. къ раздаанїє. Д. 118.

раздати, distribuere: раздакь всє нмѣнїе своє нщѣнмь. Са. 6. раздан всє нмѣнїе. Са. 7. късѣмь раздаѣть. Д. 156. милостнню раздакь. Д. 167.

раздкнгноути, distendere: раздкнгь оуста своа мышлше погльтнти. Ст. 8.

раздконти, dividere in duas partes: да сє тѣзн двѣ кѣн нє раздконта. M. 176.

раздирати, discindere: жалѣштнмь и ризы раздираюштнмь. Д. 38.

раздрабляти, diffringere: раздрабляти хлѣбь свон лаующтнмь. Д. 176.

раздраніе, laceratio: оумалѣніе свѣтихъ книгъ расхищеніемь и раздраніемь агарѣнскыихъ чедь. М. 538.

раздрати, discindere: кто ти ризы раздра. Ст. 7. да се тиѭи хрисовоулы раздѣроу. З. 41. cf. раздрѣти.

раздроушеніе, excidium: видѣхъ раздроушеніе и паденіе храма. М. 562.

раздроушити, diruere: проѣзе граде испрокрьже и раздроуши. Ст. 8. къдоуси съжегѡми раздроушеть се. Са. 14. corrumpere: видѣше того плътїю цѣла въсего и не раздроушена. Д. 208. тѣло его не раздроушимо. Д. 216. rumpere, perturbare: раздроуши миръ съ прѣподобьнымь. Ст. 8. да не раздроушимо сне клѣтке с тоѭокь. М. 23. дикола на нась брань раздроушии. М. 134. потыкавь се раздроушити ѡбще житїе. М. 533. раздрѣшити. М. 540.

раздрѣти, laceraге: раздьрѣши лице. Г. XI. 116. conscindere: да тан ѕапнсь раздрете. М. 426. да є (повелѣ) разабиена и раздрьта ѡкѣмь нашимь писаніемь. М. 510.

раздрѣшати, solvere: вєѕати и раздрѣшати книы уловѣуьскыихъ съгрѣшенен. Д. 63.

раздрѣшеніе, absolutio: поиска о ѕлобѣ сен раздрѣшенїе. Г. XI. 162. єдва оумоли его о сѣмь раздрѣшенїи. Г. XI. 163.

раздѣлити, dividere: когождє єзыка раздѣлинь. М. 4. раздѣлише срьбскоую ѕемлю на .г. чести. Л. 72. ибълько раздѣлише себе. Л. 62. омен ѕемлѣ иесмо раздѣлили кластелємь. П. 26. да и ѡнои раздѣлє на поли правѡ меѣѫ собѡмь. М. 462. конєхь с камн раздѣлиѡ, када сте се дѣлили. М. 501. мнє бнѡ раздѣлиѥнь ѡдь свога брата. П. б. 120. да се разъдели милосьтина. М. 416. коє (дѣкатє) да дадѫ и раздѣлє питропѣ, где се нимь болє видѣти бѫде. М. 507. коє съ дали и раздѣлили ѕа дѣшѫ нашега рѡдителa. М. 508. єрь самь ѡно разъдѣлилъ николиѫнымь. М. 545.

раздѣльнь, divisus: с братѡмь, с коѥмь нѣсамь бнѡ раздѣлилъ. П. б. 119.

раздѣлити, dividere: раздѣлиѭща нєдѣлимое божь-

ство. Ст. 7. дроугоу (честь злата) монастырємь раздѣлиєть. Д. 60. но нємь любокню доушоу сн раздѣлише. Д. 128. раздѣлише се кода къ коунєлы. Д. 199. како се раздѣлита поутн. Г. XV. 299.

раздѣлєнніє, divisio: лишєнніе брата и оучителя раздѣлєнїє доуше сн вьлєшаше. Д. 117.

разнти се, discedere: разндоше се кьждо къ своіх сн. Ст. 18. многынь по тоужден зєлан разыти се. Д. 80.

разншьль, part. praet. act. II мјесто разьшьль, којим се наклаѣа та Форма глаголу разнти се: како бѣсте били на кзпѣ, и нлкѣ се разншли. П. 54.

разлнкь, diversus: разлнке прѣдѣлє даре. М. 241. два дести и єдна кзпа разьлнкехь. М. 408. разьлнке и нєнадне тєшкоке. М. 418. в мнста и крнмена разлнка. М. 494. свнте разлнке. П. 138.

разлнуьноквѣрьнь, multis modis fidelis: нань разлнуьноквѣрьны нкланюре се горьши нєквѣрныхь нкнше се. М. 89.

разлнуьнь, diversus: дарьнн разлнуныни. Ст. 3. отъ разьлнуныихь недоугьь. Ст. 28. остакнхь кладнуьство моє и кьса моѣ, разлнуьнаѣ моѣ. М. 5. кьса нпожнша єго нзредна и разлнунал. Са. 6. разлнуналн свѣтнла. М. 26. нконе красне и разлїуне. М. 91. в разлнуна крѣмена. М. 327. къ разлнуныихь нѣждахь. М. 334. показа нань разлнуны поуть спасенїа. М. 539. разлнуьнь късѣмь Христось странноприѣмьць и дѣлатель къ всѣмь спасенїю быкаѣть. Г. XI. 109. всѣмь разлнуно дари раздѣлнкшоу. М. 136.

разлогь, ratio: вуннинь кась унсть разлогь остa дльжань девѣть десеть и петь литарь сребра. П. б. 35. прѣписмо разьлогь одь протокнстнпра одь вснхь царинь. П. б. 37. да га одь тога нпткорь не нма нптатн нѣдпога разлога нн звати на разлогь. П. б. 40. и на разлогѣ нн нѣсѣ остали нпупнь крнкн. П. б. 63. да ш нпнь станѣ на разлогѣ. П. б. 112. да комѣнѣ даде одь плѣна петомѣрье, а остало нпнь по разлогѣ. П. 49. одь всѣхь нпѣхь разлога ослобогкваше. П. 74. да раздѣли по разлогѣ кьсакомѣ,

комъ ѥ дължань. П. 110. има разлогъ с тобомь. П. 117. да имашь притн на разлогъ. П. 117. великѣхъ разлога. П. 169. за имоге ниѥ разлоге казеше градь. М. 326. да сѥ листъ храни до разлога покладьнога. М. 409. вунинсмо разлогъ з господиномь. М. 503. маѫосмо истинимь правнемь разлогомь. М. 503. сваком дѡбри разлѡгъ, на влашито ѡдь покълада нашега рѡдителя. М. 507. тон сѵе приманѡ и ставимѡ на прави разлѡгъ. М. 508. то ми всѥ пишитѥ в разлогъ. М. 545. argumentum, jus: да самь дрьжань пократити кнезъ жинъ комлакѡскъ са всѣми сконми правинами и разлози правими, кою жинъ родитель нашь брезь разлога и правдѥ изѥ. М. 445. свпротива разлогъ ѡд правдѥ. М. 464. нере кѥ вунинти разлог и правдъ. М. 464. мани са всѣми неговнеми разлози и з границами. М. 461. мани ш неговнеми разлози. М. 465.

разложити, ad rationem reddendam vocare: царство ми их разложи, и нагѥ их правѣх. П. б. 18. — сѥ, rationem reddere: ѡ томь ми сѥ разложише и ѡпракше. П. б. 48.

разложьникъ, rationarius: разложника кѡмѡре дѵбровачкѥ. М. 497.

разложьнъ, consideratus: ѥрь стѥ ви господинь добрь и разложань. П. 115.

разлоуѵати, separare: аще здѣ разлоуѵаѥкъ сѥ, тамо пакы съкъкоупикъ сѥ. Са. 10. запрѣщенние бысть, нѥ разлоуѵаты сѥ моужоу ѡть жене и женѣ ѡть моужа. М. 14.

разлоуѵѥние, separatio: приспѣ крѣме разлоуѵенїа наю. Са. 10. разлоуѵенїѥ прїѣмь. Д. 59. жалоующимь ѡ разлоуѵении ѥго. М. 88.

разлоуѵити, separare: аще боудеть (бракь) безъ благословенїа црькве, таковы да разлоуѵеть сѥ. З. 29. дша моа ѡть звогаго ми разлѵи сѥ телѥсе. М. 335.

разма, praeter: да нѣсамь колань вунинти габелѣ ѡдь продае соли нигдиръ в ксемь нашемь котарѣ разма ѡдь ѡнихь, гди сѵ наредила господа стара. М. 416

размета, discordia: и ѣко ви была нѣкоѣ размета

межѣ мною и межѣ мое людн и межѣ градъ Дѣбровьникъ, да се правиною исправи. М. 45.

размирити се, inimicitias suscipere: яко се всхоке царьство ни ш ними размирити, да имь дамь глась прько тога на шесть мѣсець. М. 170. размирити се с кнезомь. М. 467.

размирица, hostilia: да имь не вунимь размирицѫ ни ино некоє зло. М. 526.

размирие, hostilia: размирїа самодрьжцемь вьстоунымь съ западнимн. Д. 130. яко се згоди разьмирие между кралевьствомь ни и градомь дѣбровьчькимь. М. 108. ни за едно размирье. М. 349. вунинх размирье и рать з госпоцтвомь дѣбровачцѣмь. М. 367. како се згоди и вунии размирье и рать. М. 375. размирье. М. 399. 446. разьмирие. М. 410. яко бнхь нило коие разьмирье с коемь господарьствомь. М. 411. 527. вунии нимь рать и размире. М. 444. размирьемь. М. 451. до ѡкогаи размирья. М. 466. яко би се догодило коѳе годѣе размирне мегю нами с властели дѣбровачцнии. М. 471. да имь не вунинѫ размирье ни кою утетѫ. М. 524. нилсмо размирье з Босномь. П. 52.

размирьнь, hostilis: що сѫ съ царство(мь) ни мирни и размирни. М. 550. що сѫ размирни. М. 551.

размыслити, perpendere: все тон видикъ и размисликъ на срьци моемь. М. 281. добре разьмисликъ. М. 308. размисликъ велнкѫ любакъ кнеза и властеѳ. М. 346. вьсе ѡко размисликъ. П. 39.

размышлати, perpendere: на дѣго разьмышлаюкє. М. 418. разминлаше в памети шоѳи велнке приказни. М. 444.

размѣ, praeter, cf. развѣ, praep. cum. gen.: не ѡньдѣ нѣдань уловѣкъ примаемь размѣ ѡнѣхь коє сио ѡбрѣтан. П. 32. adv.: никога не кѣрвсмо разные записание господина Кѳстадина. П. 1. с тези голие не изьлази размѣ иедань уловѣкъ. П. 64. нѣсань дальжань размѣ служьбомь. П. 76. solum: не размѣ в крьстьинствѣ, да в тврдѣхь. П. 140. sed: кєрь га инси бнль послалъ за тен голие, размѣ за ние твоє работе. П. 97. такови трьгоке

не достоютъ се ни могъ плакати кожами, коскомъ и сиренъемъ, разнѣ сребромъ, златомъ и дразѣмъ каменъемъ. П. 138.

разнѣнъ, име мушко, гледај Кькасишть.

разнѣрица, гледај разнирица: каде је била разнѣрица. З. 44. само ту.

разнѣсити, miscere: мозькъ разнѣсивъ съ мьхомъ. Ш. jahrb. bd. 53. anz. bl. 116.

разорати, evertere, cf. разарати: ова книга разорает законикъ. З. 49.

разорение, eversio: канъ есть разорења. Л. 61.

разорити, evertere: сега (што је писано) да не разорни. М. 10. кто потькнить се разорити сна записанна. М. 64. кто ани дрьзнеть и мало що одь сихъ разорити, того богъ да разорить гнѣкомъ сконмъ. М. 68. 77. 83. 87. 116. семоу не разорѣноу быти. М. 80. сего да не поткорините ни разорините. М. 81. сѣмоу хрисовулу не разорѣноу быти. М. 139. разорише апостольскаа прѣданна. М. 333. изобрѣтохъ црькъвь запоустѣкшоую и разорѣньноу до конъца. М. 110. разоршам се укрѣпити. М. 187. црькке и градове разорише. Л. 83. погрјешка разорете. М. 542.

разратити се, bellum suscipere: ако се разратитѣ съ краљемъ. М. 29. ако се разратите съ краљемъ съ рашкимъ. М. 30. ако се разьратите. М. 33.

разредити, distribuere: да имъ хоћу за моога живота распракити и разредити правоо на поли господствоо ин. М. 462. да се трьпита лѣпоо и право всаки нию в своон половицѣ, како има на разрећу. М. 462.

разродити се, augeri: оу коемъ люко селѣ што се манстоние обрѣтаю, тере се разьроде .г. кола .д. сыновѣ. М. 98.

разрѣзати, dissecare: оутробоу его разрѣзавше. Д. 104.

разоукѣдѣти, comperire: да за тон настоимо и разукѣмо. П. 47. да за тозн разукѣмо. П. 48. ако сте що разукиделн о коиь годѣ властелинъ. П. 48.

разоумь, intellectus, cognitio: иже видѣ разоумь. Са. 5. въ кѣкоусь пришьдь разоума свѣтыихъ книгъ. Д. 5. въ разоумь истиньныи принти. М. 9. 99. да ми просвѣтиши оумь и съмысли свѣтомь разоума твоего. М. 10. въ разоумь истиныие вѣры приходить. Л. 58. наставляюще въ разоумь твои, истиньнаго бога. М. 78. 121. дасть имъ область и разумъ. М. 178. потекоше въ слѣдъ благооухания божьствнаго разоума. М. 570. intellectus animi, mens: створивыи разоумомь небеса. М. 25. небеснаго разоума. М. 57. на высотоу възнесѣмь оуи, и разоумы въперимъ. М. 77. разоумь въперимъ. М. 86. по сїѣ малаго ми разоума. М. 244. ваши велики разумъ. П. 35. 51. нашѣмь краснѣмь разумомь огледати. П. 161. бѣше здраве памѣти и цѣла разума. П. б. 128.

разоумьнь, intelligibilis: разоумѣнше оучение обноки нимь. Ст. 25. разоумно късѣмь бысть. Д. 58. ratione praeditus: разумнаго ѥстка. М. 133. разумныие вещи. М. 194. къса тварь словесная же и разумна. М. 547. prudens: князе свою мооуни разоумьно. Ст. 4. сиимь разоумьнь и хоудогъ сказатель. Д. 122. говореѣе разумно. М. 231. разумнѣе прошне. М. 236. 283. нашь разумно речене. М. 326. поутенихъ и разумнихъ поканьцареве. М. 329. плѣменить и разумань господинь. П. 34. иерь га нимало разумна и добра уловѣка. П. 39.

разоумѣние, cognitio: приклѣци мою юностьноую сладкость къ колю истиньнаго твоего разоумѣния. Ст. 10.

разоумѣти, intelligere: не разоумѣюще промисла владычьня. Ст. 4. разоумѣи. Ст. 12. иегоже благостиноу уловѣколюбыѣ разоумѣвъ. М. 9. разоумѣвъ блаженоую жизнь отьца моего. М. 9. разоумѣти и творити колю твою. М. 9. разоумѣнимъ иже на насъ милосрьдыие божие. М. 100. сии късѣмь разоумѣти писа кралѣвьство ми. М. 58. що ми сте писали и порвали, късе разумѣхъ. М. 42. разумѣвъши законе прьве. М. 201. слишавъше и разумивъше нѣхъ прошне. М. 221. разумѣхъ, що ми сте писали. М. 247. разумѣемо, о семь намъ вписа. М. 250. гдне разумие

книгъ књше писанъ. М. 464. ѡ ксемь добрѣ разумѣсмо. П. 4. 34. тоѕи ѹзвь много ни би ѹздно разумѣть. П. 35. тон разумѣвь, много ѹздно би намь. П. 175. що намь на рѣчь говори, за ксе разумѣсмо. П. 39. за тон разумѣсмо. М. 536. що намь говори, ѡ ксемь разумѣсмо. П. 47. разумѣсмо поучењомъ писанню и добромъ ѡвѣтъ господьства ти. П. 74. разумѣсмо нашемъ поучењомъ вписанню. П. 95. razumifsi i razgledausi neuoglin. M. 283. разумевше келикъ милость. М. 295. колико є разоумыти ѡть тога мѣшарьства. М. 253. да јесть ѡвьден разумѣти правиломъ ѡканон. М. 258. скеге за .кі. глакь да се разуме. М. 259. све тон се разумие, када бѣде скрьха инръ. М. 370. да се разумиѣ. М. 404. како се латински разумѣ. М. 514. єрѣ ви разумѣмо. М. 535. разумихмо. М. 554.

разънооькь, strabo: єже јесть разноѡкь, јако єдино смъ ѡко урьно а дроуго вело. Г. X. 245.

разъньствиѣ, differentia: ѡкою разъньствїа. Д. 173.

разъньство, discordia: разъньствоу бывшоу међдоу господиномь краљемь и братомь моу. Г. XI. 190.

разѣ, гледај разкѣ: да ѡть тогаи дохотка намь нѣшарє не дадѣ, разн да си се налѣлю за дуге. М. 232. раазѣ изимлюће изъ записъ. М. 368. разѣ јако би ми се цѡѡ видѣлѡ ѡдьлѹчити. М. 462. разн јако би нѣмъ згодно билѡ. М. 473. разѣ є било ѡстало двє стѣ литръ. М. 477. разѣ. М. 478. разн јако би пришлѡ. М. 496. разн гди продадѣ. М. 551.

ран, paradisus: јако ѡть мѣкоего рам. Д. 134. мѣсто љѣпно ран бысть. Ш. lesek. 129.

ранко, име мушко: ѡд Ранка Постельчрака. М. 96. између људи у Великој које је краљ Стефан Дечански дао Дечанима да буду мађупци двојици бјеше име Ранко. М. 97. и једанаесторици између људи које је цар Стефан писао цркви арханђеловој у Призрену, међу њима је један био попь Ранко, један протомансторь људима који се називају цьмгарнѣ, а презиме једном бјеше Дражојкинѣ и једном Пишанѣ. Г. XV 272. 280. 289. 292. 293. 291. — У краља Стефана Де-

чанскога бјеше неки властелин Ранко. II. б. 5. — Гледај Дражојевићь, Ишшанићь, Прибчинићь, Ранчинићь.

ранковъ, *тоб* Ранко: цар је Стефан приложио цркви арханђеловој у Призрену цркву св. Николе ранковоу. Г. XV. 271. и њиву ранковоу. Г. XV. 271. међа је Вишеграду код Призрена и земљама цркве спасове и св. Николе ишла отъ ранкове цркве. Г. XV. 272.

рано, име мушко: Рано, дражинь сынъ. М. 63. гледај дражинь.

раискыи, paradisi: како ки полоучиль раиское жилище. Са 2. раискаго кеселиа. М. 88. раискыми цвѣтьми. М. 570.

раичє, име мушко: међу људма у катуну Голубовцима које је цар Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Раичє. Г. XV. 293. и један у катуну Пинушинцима које је исти цар дао истој цркви. Г. XV. 297. — Александра господина канинскога и авлонскога дьрьдрьжица Раичє 1368. М. 178. — Господе зетске Ђурђа и Балше дынкъ Раичє 1374. II. б. 27.

раичетинићь, међу људма у катуну Драгољевцима које је цар Стефан писао цркви арханђеловој у Призрену бјеху Милдинь и Калдоје Раичетики без сумње браћа. Г. XV. 299.

раичинь, име мушко: међу људма које је цар Стефан писао цркви арханђеловој у Призрену један бјеше коклоу Раичинь. Г. XV. 292.

раичинићь, између људи које је краљ Милутин дао Грачаници један бјеше Раичинкъ Ранко. М. 563.

Раичъ, име мушко: Раичъ кнезъ 1621. В. дан. I. 16.

раиша, име мушко: између влаха у Хвосну које је краљ Милутин писао Хиландару једном бјеше тако име. М. 61.

рака, sepulcrum: истоуи рака јего моуро. Ст. 20. локъзае уьстноую ракоу. М. 88. ракоу истоуивьшоую моуро. М. 125. 129.

ракєлкєвь, међа земљама манастира Трескавца била је нива ракелска. Г. XIII. 375.

раковница, пашниште које је краљ Милутин дао Хиландару: Раковница. М. 60.

раковьць, селу је Ријечанима цркве арханђелове у Призрену ишла међа на Раковьць, из Раковца дъломь на дрѣво. Г. XV. 280. — Село које је краљ босански Томаш Остојић дао синовима војводе Иваниша Драгишића: Раковьць. М. 439.

раковуа, међу људма које је цар Стефан писао цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Гинь Ракоѡуа. Г. XV. 271.

ралєта, име мушко: прота у Ужицу или околини око 1600: протопопє Ралєте. В. дан. I. 5.

ралоуль, име мушко, ако није погрјешка мјесто Радоуль, гледај Паскаунѣь, гдје гријешком стоји Ранвль.

рама, Rama: глась къ Рамѣ. Са. 6.

рамо, humerus: къзьмьшоу на рамо. Са. 7. велнкь велнкь товарь носнмь на своємь рамєноу. М. 555. поколнть рамєньна. Ш. lesek. 129.

рамьботь, име неком златару XV вијека: плась єдань зълатань на пантарєли црквени, що є унннѡ Рамботь (Кахтерь); . . . бѣцать єдань серпентинь напрамєнь зълтѡмь, коє зунни Рамботь. М. 498. кондѣрь ко-є ѡдь Рамбота. II. б. 125. cf. работа.

рамьскын, бан се Иваниш писао кнезь цетински и рамски. М. 279. по неком крају близу Омиша.

рана, vulnus: нже (св. Ѣураѣ) прѣтрьпѣвь моукы и раны разлнчныє. Ст. 4. ѡцоуцьшоумоу ми немощь къ тєлєсн моємь ѡть многыихь троудь и ранъь. Ст. 19. рана не пристоупнть къ тѣлєсн твоємоу. Д. 114. всякоє ранє и вбьєньѣ. М. 255. 370. 466.

раненнѣь, презиме властеоској породици дубровачкој, може бити да би требало Ранєннѣь или Ранєннѣь: Доброслав Ранєнник вијећник од малога вијећа 1253—4. М. 39. 43. на пошљедњем мјесту стоји

грнјешком Ранонинкь. — Живь Ранешинкь висијар опћински 1253. М. 39.

ранєстьць, селу је Селу цркве арханђелове у Призрену ишла међа на крьтьпьскыи дъль на Ранєстьць. Г. XV. 280. и селу је Селцу у Пологу исте цркве била међа планина Ранєстьць. Г. XV. 304. мислим да се на оба мјеста помиње једна планина.

ранєтьци, међа је планини Синьавици ишла оу крьхь Ранєтьць. Г. XV. 301.

ранининкь, властелин дубровачки Никола Ранининкь 1405. М. 259.

ранити, vulnerare: кон кьде ранєнь. П. 49. єднога ранишє. П. 91. ранєнь на смрьть. П. 100. ранишє Анстера. Л. 87.

ранько, име мушко: у краља Стефана Дечанског као да бјеше логотет Ранко 1326. М. 85. — Између људи које исти краљ даде Дечанима да буду сокалници један бјеше Ранко. М. 97. — Унук некога попа требињског на крају XIV вијека. П. б. 27. — Цариник деспота Стефана. П. б. 61.

раньковинћь, године 1370 умрије Ранковинкь, погленомь Угарьчинкь, сродникь краља Марка. М. 181.

раньникь, vulneratus: єсть раникь нѣколико, хвалєнь господь богь, нѣ ѡдь смрьти нѣдань. П. 96.

рапаналь, Raphaël: Рапанѡ, гледај Гоуустинћь.

рапашь, име мушко: међу људма који по заповијести царице Милице показиваше међе ливочке бјеше Рапашь изь Жегрє. М. 263.

раса, ῥάσον, pallium: кьзложи на мє расоу. Ст. 11. калогиєрь, кон ськрьжєть расѣ. З. 31.

раса, гледај Рась.

расина, Стефан Немања одраставши доби дио очевине: Топлицоу, Ибрь, Расиноу и Рѣкы. Ст. 2. била је жупа и Стефан је краљ Првовјенчани приложи Жичи: Расина. М. 13. јамачно на ријеци која се сада зове Расина и код Крушевца утјече у Мораву.

расписанѣь, властелин цара Стефана Радованъ Расписанкь. М. 152.

раскаанїе, poenitentia: на раскаанїе приходить. Г. XI. 162.

раскаати се, poenitere: клетвопрѣстоупникь не раскаань. Д. 110. раскан се ѡ злобѣ моеи. Д. 206.

раскланїе, laceratio, dolor: повѣда емоу зѣлное раскланїе срьдьца рѡдителю. Д. 13.

раско, гледај Растько.

раскопавати, effodere: раскопавае землю. Д. 59.

раскопати, diruere: идоше тоурци на Филекьхазь, разкопаше га землѡмь барабарь. Л. 86.

раскрьстїе, trivium: на раскрьстїе. М. 198. 199.

раскыноути, conscindere, abolere: ксакаа книга ѡвомьзи господства ми книгомь да ѥ раскиднена. М. 477. 479. diruere: граадь ако бѣдѣ погради, да га раскынешь. М. 515.

раслабльень, paralyticus: разслабльенїи къдвизахоу се. Д. 96. разслабльеннаго. Д. 98.

расохать, anceps: међа је селу Кострьцоу цркве арханђелове у Призрену ишла оу расохати доубь. Г. XV. 295. селу је Поточцу ишла међа на расохатѣ кбокѣ. С. Л. 1847. IV. 53.

расохаца, катуну је Гунцатима цркве арханђелове у Призрену ишла међа оу долни кран Расохаце. Г. XV. 291.

распадаанїе, hiatus: къ распадаанїихь каменныхь. Д. 23.

распадь, hiatus: прѣко дѣла оу великоу разьпадь. М. 87.

распалити, incendere: светаго доуха распаливь се ѡгнѣмь. Л. 52.

распалати, incendere: срьдце ѥго распалаше се божьствѣнымь ѡгнѣмь. Ст. 3. на православїе распалме се. Л. 52.

распареннѣ, aestus: къ прохлаждєнїю късходещаго распарєнїа. Г. XI. 76.

распѣти, crucifigere: крьсть, на нѣмьже распѣть сѣ владыка. Ст. 15. разъпѧти его. М. 16. съ распѧвшими господа. М. 73. съ распѧтьшими. М. 213. кон распѣше господа. М. 216. part. praet. pass. cruciatus: въспомнѧше въ Свѣтѣи Горѣ свое распѣтое житїе. Д. 116.

распѣтиѥ, crucifixio: прода сина божиѥга на распѣтїѥ. М. 260. 287. на распѣтиѥ. М. 291. распѣтьѥ. М. 304. распѣтьѥ. М. 314.

распинати, crucifigere: пороугань, распинаѥмь. М. 88.

расписати, literis distribuere: сїи въса расписавъ и въ архїепископїю, дроугаа же и въ Стоудѣницоу донести повелѣвъ. Д. 200. расписахъ ѕемлю всѫ, како кѣмо плакати данькъ. М. 223.

распладити, augere: подвиганиѥмь расплоди троуди твоѥ. Ст. 26. многъ плѣкель ѕловѣрїа распладити. Д. 147. ѡтрасли, ихже расплѡдилъ есн по въселѥнїихъ. М. 142.

распорити, diffindere: мероньхъ ако побѣгнѣ ѡтъ своѥго господара, где га ѡбрѣтѣ господарь нѣговъ, да га ѡсмоудїи, и нось моу разъпори, и оуемьун, да є ѡпеть егонъ. З. 50.

распослати, dimittere: коньствѡмь по нѣмъ ити распославъ. Г. XI. 72.

распра, dissensio: бывшн распрѣ велн. Г. XI. 190. cf. распря.

расправити, dividere: да имъ хоѣ ѕа моѡга живота расправити и разредити правоѡ на поли господьствѡ моѥ. М. 462.

расправлати, componere: акѣ бѫдѣ пра съ сасиномь, да бѫдѣ ѥдинъ сасинъ а дрѣги дѣбровъанинъ, прѣдь тѣми да сѣ расправлаю. М. 51.

распродакати, divendere: разлѣуаѥмыи быхѡмъ и распродаѥмыи къ всоу тѣхъ ѕемлю. Г. XI. 112.

распространити, dilatare: трапезоу распространивша. Д. 46. распространи сѣ єдинъ бѣзъ насъ. Д. 20. ѕемлю срѣбскоую ѡтъ късоудоу распространивъ. Л. 54.

распространити, dilatare: благоуьстїа кѣрѣ късоу-

доу распространяюшти се. Д. 97. богоданьнзю власть къспрѣемь распространяет се къ вьстоку и западу и сѣверу и югу. Г. XI. 161.

распрострѣти, expandere: ндрило, доухомь скѣтымь късоудь распрострѣтое. Г. XI. 114.

распри, dissensio: распри велиць быкьшти. Ст. 7. cf. распра.

распоудити, dissipare: паси чеда моа, да не сънѣсть вльк ѡть стада моего, да не распѫдить ихь. Г. XIII. 367.

распоустити, dimittere: да ѥ распѫстиль конске. П. 33.

распоуств, divortium ejusque mulcta: таковы да се распоущають оу распоустѣхь или оу сватьщахь. М. 15. ксака глоба що се ѫнии в црькьнихь людеи, доушезбѣиство и распоуств'... ксе да ѥ црькьно. Г. XIII. 376. що ѥств область доуховна по селѣхь архаггелокѣхь и окроужѣхь, и ѡ бири и ѡ шгьнѣтнихь и ѡ распоустѣхь и ѡ глобахь доуховнихь, митрополить тѣмь да не ѡблада, разьк игоумьнь. Г. XV. 308.

распоутиѥ, bivium: прѣко поля оу распоутиѥ. Г. XV. 275. не видило мѣдань пѣть ни распѫтиѥ, по усмь бисмо могли изнаки тога злокѣка. П. 6

распоуштати се, divortium facere: таковы да се распоущають. М. 15.

распытанииѥ, percunctatio: захваляю на поутенои приязни и распитанью. П. 173.

распыхати се, frendere: жалостию распыхахоу се. Д. 32.

распрьда, ira: послати ѥ хѡкѥмо, нето богь сильѫѥ се на насъ, и ѡдьвратн ѡкѫи распрьдь ѡдь насъ. П. 29. богь посла скою распрьдь по свѣтѫ, и помира людьство. П. 29. 30.

распрьдити се, irasci: ако се ѥ съде распрьдиль на ме. П. 65. ако се що на мѣга господьство ти распрьдило за коѥ годи нѣгово невиньѥ. П. 128.

распрьуениѥ, ira: видѣвьше распрьуениѥ краљевьства ми. М. 107.

раставити, separare: когождє єзика по правоу и по законоу раставль своєю прѣмоудростию. М. 4.

растанїє, discessus: растанїє съ нимь сътворь. Д. 111. растанїє сътвориста. Д. 170.

растварати, miscere: многыє своє сльзы съ вного муромь раствараєть. Д. 74. многыми своими горештими сльзами и молитвами растварає. Д. 99.

растворити, miscere: къстоуныє и западьныиє конъцє, иже и къ ѹьсти владыѹьствоующимь раствороь. Ст. 30. бѣше слово єго ако рештн късегда доухомь скетымь солїю раствореннo. Д. 115.

расти, crescere: христока любы растѣаше къ нємь. Са. 3. отъ растоуштихъ биліи. Д. 24. растоуштны ѹюдесемь. Д. 213. да повекє растеть (љубав). М. 35. (у истом споменику, у којем има и других погрјешака, стоји гријешком: да любвь расти. М. 38). да стои поуста, да растє гора. З. 44. с тогаи растє мєћю пријетельми права любавь. М. 507. кєлика любавь да растє. П. 124.

растимирићь, властелин великога кнеза хумскога Андрије Хрелко Растимирикь 1249. М. 34.

растићь, презиме властеоској породици дубровачкој: Тѫдьрь Растикь између 1100 и 1200. М. 7. — Кьласи Расьтикь између 1100 и 1200. М. 7. — Матић 1253 у већем вијећу. М. 40. — Маринь, којега га пишу и Марѣнь 1397—1452, изабрани властелин више година, али су била двојица, у два се споменика помињу обојица заједно (М. 419. 423.), један се 1452 назива стари, и један пут се за једнога каже да је син Симєте Растикы, тај је 1424 био кнез. П. 8. 75. М. 259. 262. 266. 269. 287. 295. 299. 347. 352. 419. 423. 427. 431. 454. П. б. 81. 85. — Михоть 1398—1443, изабрани властелин више година, али су била двојица, један се године 1428 и 1429 назива стари, а једном је 1443 отац по имену Мароје још био жив, а један је може бити исти син Маројев имао сина Мароја 1442. М. 231. 233. 235. 259. 347. 426. П. 71. 77. 81. 160. П. б. 75.

84. 89. 90. грiјешком је три пута име штампано Михокь, а један пут Мироуь. П. 71. 160. П. б. 75. 90. 107. 108. без сумње је једном од њих двојице име на два мјеста записано Михаиль 1419. М. 287. П. 147. — Паскоје, којему је име један пут записано Паскалиић, а један пут грiјешком Паукоје, 1398—1427, изабрани властелин више година, а 1398 и 1419 и 1422 кнез, 1411 судија. П. б. 42. 74. П. 39. 81. 83. 106. М. 262. 287. 292. 294. 310. 347. — Мароје 1406—54, изабрани властелин, имао је сина Михоуа, а и отац му је био Михоч Растић. П. 77. 81. М. 347. 426. 466. П. б. 93. 107. 108. 112. — Климе, којега пишу и Климоје, 1419—27, изабрани властелин. М. 287. 299. 347. — Симе, којега пишу и Симко, 1419—23 изабрани властелин. М. 287. 320. имао је сина Марина и Мартола: Маринь Симетє Растика. П. б. 81. Мартола Симетa Растика. М. 320. — Китко 1419—45, изабрани властелин више година, а 1425 кнез. М. 287. 320. 347. 419. 423. 431. П. б. 82. — Марьтоло (син) Симетa Растика, изабрани властелин 1423. М. 320. — Андреа 1445—61, изабрани властелин и судија. М. 431. П. б. 118.

растлнти, corrumpere: бєстрашнємь божiємь растлнвь доушоу свою. Д. 107. шть злоуьстникъ єзыкь исманлтьскыхь пожежено и опрокрьжено и шть прєжде нась дрьжавшихь растлѣно. М. 265.

растлѣшти, растлѣти, } contundere: коремь шть смокве растльун. Ш. lesek. 130. лисичи мозькь разыѣсивь сь мьхомь и растльвь. Ш. jahrb. bd. 53. anz. bl. 116. diruere: да кѣтє свою половицу тогаи града растлѣки. П. 166.

растокарити, deponere: куплю ако расткори в Брьсковѣ. М. 52. силомь растокаривь или разбалавь. З. 39.

растопити, liquefacere: бѣхоу вьсє (леденице) шть келикаго кара самьуьнаго растопилє сє. Д. 154.

растоуити, dissipare: сьбери ми уєда растоуенная. Г. XIII. 367.

растоанніе, distantia: ѕабити толика растоанїемь мѣста троудныа теченїа. Д. 13.

растрьгноути, rumpere: сѣти ѥго и лаанніа до конца растрьгь. Ст. 25. жалости многы растрьгнѣши ѡть срьдьца наю. Д. у Ш. lesek. 123.

растрьгноутиіе, diruptio: растрѣгнѹтїе оуѕамь. Г. XI. 117.

растрьѕати, rumpere: гнѣкомь сами къ себѣ растрьѕахоу се. Д. 182.

растрѣбити, disjicere: сегѡ (стари манастир) ѡть ѡснованнїа растрѣбивь наученъ ѕдати. Г. XV. 268.

растрѣти, conterere: ѡть ѹрьнице короу растри. Ш. lesek. 130.

растоупити се, discedere: облаци тьмнїи разстоупише се. М. 332. ѡ ѕемлѥ растоупивши се живы прїимы вѣсѣхь насъ. Г. XI. 113.

расть, infarctus lienis (ваља да је то): ѡть раста. прилагаи на расть. Ш. lesek. 130.

растько, име мушко: светом Сави прије калуђерства бјеше име Растько: нарекоше имѥ ємоу Растькѡ, и оубѡ и ѕлѡ о господи добрѣ богоу вьѕрастѥ. Д. 4. 16. Расско. Л. 59. Раско. Л. 69. 72.

расоудитель, dijudicans: разсоудитель мыслемь и помысломь срьдьчнымь. Д. 148.

расоудити, censere: нѥ ѕнїевь наученъ же ѡть бога и аггелокь сѣкѣть расоудивь. Д. 49. расоудивь нестрьпимо бити. М. 243. perpendere: разсоудивь троудныа дальнаго поути хожденїа. Д. 130. ни испытакь истинын ни расоудивь испытьно соуда. М. 90. dijudicare: в томь богь да расѹди, на комь є клетьвь ѡстала. М. 21. да сѥ расоудн по законоу. З. 48. да га ѕа тѡ расьѹгьѵ. П. б. 117.

расоуждати, perpendere: тлѣнїѥ уловѣчьско разсоуждае. Д. 98. разсоуждаше прьвоє свое житїе. Д. 134.

разсоуждѥнніе, meditatio: ѡ доуховныхь разсоуждѥныхь. Д. 194. истино да испитаѥть сѥ сь расоуждѥнніемь. М. 15. opinio: на них расѹжденіе да бѹде. М. 417.

расоутн, dissipare: када се онь старн градь расн и опустѣ. М. 217. Моусїа расоу бльгаре и прѣселн 1413. Л. 75. publicare: нже поткорн, да се распе и накаже. М. 135. 154. кто се ѡбрѣте изьгнавь метохїю на неропшиноу, и прѣслоуша законь царьскы, тьзн властнникь да се распе и накажеть. З. 32. аще се кто ѡбрѣщеть соудїю ѡсрамотивь, аще боудеть властелинь, да моу се кьсе вьзметь, аще ли село, да се распеть и плѣнить. З. 38. оу коемь се селѣ ѡбрѣщеть тать или хоусарь, тозн село да се распе. З. 41. ако се ѡбрѣте златарь оу коемь селоу, да се то село распе. З. 49. ако се нагіе владальць црьковьнн оузьмь мнть, да се распе. З. 50. тко се ѡбрнте се поткорнвь, да се распе. М. 256. да є госпоцтвѣ ми невѣрань, и да се разаспе до корѣна. М. 370. 467.

расоутнє, dissipatio: на неговѣ погнбню и расвтнє. М. 252.

расхомѣра, discordia: увѣмо юрь сь братомь юсте в расхѡмѣрн. П. 42. да нмь в тен расхѡмѣре нѣтко црете не вунин. П. 43. с кнезомь и сь братомь мн юсте в расхѡмѣрн. П. 43. да сте в расхѡмѣрн и в немирѣ. П. 41.

расхыштєнніє, direptio: оумалѣнїе свѣтнхь книгь расхнщенїемь. М. 538.

расцѣпнти, scindere: на расцѣплѣнни ками. М. 127. зоубѡмь расцѣпльшнмь се. Г. XI. 92. аще рѣкы расцѣпнше нась. Г. XI. 168.

<u>рась, град где је сада Нови Пазар</u>: Стефан Немања сьзда монастїрь светаго Гѣѡргїа вь Расѣ. Са. 2. Анастасїа иде кь светѣн богородицн оу Рась. Са. 6. сьздавь црькѵь св. Гѣѡргїа оу Расоу. Л. 52. црьковь вь Рассоу. Л. 58. свети је Сава (по љетописцу) поставио епископа оу Рассоу вь храмѣ свѣтыхь апостоль. Л. 59. вь Расе. Л. 69. вь Трьгокицн нже ва Расе подь крилоль светнѣ троице зовомь Сопокѵанн. Г. XI. 176. <u>само је на једном мјесту поуздано женскога рода Раса</u>: вь црькоѵь свѣтыхь апостолаа Петра и Павла, нже юсть Расса. Л. 58. cf. рашькын.

расьпь, dissipatio: с коѡга размирьи бикаа єдиои страанѣ и дрвгоѡи утета и раасапь. М. 367.

расьскыи, гледај рашьскыи: митрополит расски (1721). Г. IX. 246. само ту.

расыпати, dissipare: расипа ѡпльунвьше се врагы наше. Ст. 22. зємлю нашоу не расыпанноу протнвныхь нантїемь. Д. 36. расипа градь. Л. 68 расипа Кроушеваць. Л. 75. кьсоу зємлю оугрьскоу плѣни и разсипа. Л. 83. 84. publicare: аще ѡбрѣщеть се кои владалць црьковны къзьмь мыто, да се расиплѣть. З. 31. расипа кнѣзь Лазарь жоупана Николоу. Л. 74. cf. расыповати.

расыповати, publicare, cf. расыпати: расипоуѣть се, сирѣчь съкрьшено подѣмлѣть разграбленїе имѣнїа. Ш. lesek. 86.

расѣданиѥ, hiatus: ѡть пештер и разсѣданїнхь каменнїнхь. Д. 132.

расѣдати се, rumpi: прираже се, разсѣдаше се. Д. 80.

расѣцати, scindere: царство грьчьско на двое разсѣче се. Д. 170. двкать разсѣчен на троє. М. 521. поче се разсѣцать каменїє. М. 558.

расѣианнкь, dispersus: що соу расѣианци митрополиє призрѣньскє по селѣхь архаггеловѣхь оу Подгори. Г. XV. 309.

расѣианиѥ, dispersio: разсѣаниє наше съберетъ къ єдино. Д. 81.

расѣати, dispergere: разъгнавшоу и расѣявшоу враги своє. Ст. 5.

ратаи, arator: за ратаіє: колико има нгоумень плоуговь оу коємь селѣ, ѡдь тогагѣре села да постави ратаіє, кога хоке. М. 98. Ѡбрадь ратаи. М. 123.

ратина, краљ је Стефан Првовјенчани дао Жичи село Талско съ Ратиновь. М. 11. сада има село Ратина близу Карановца.

ратити се, bellum gerere: с кѣми се нѣсъ ратнли. П. 140.

ратишевьци, између људи које је краљ Стефан

Дечански дао Дечанима били су и класи Ратишевьци. М. 96.

ратко, име мушко (мјесто Радько): неки је Ратко, јамачно дубровчанин, држао под закуп трге бана босанскога. П. б. 22. — Човјек краља босанскога Остоје Ратко крьстьанинь 1404. П. 51. — Слуга војводе Хрвоја Ратко, без сумње презименом Мишановићь, које види. П. 31. 51. — Попь Ратко у Томаша краља босанскога око 1444—60. М. 483. — Гледај Кожитьковићь, Гоулоје, Добрьковићь, Миладиновићь, Милосалићь, Мишановићь, Остоићь.

ратковићь, дубровчанин Богша Ратковикь 1413. П. 117. — Дубровчанин Андреа Ратковикь 1413. П. 120. — Дубровчанин Якша Ратковикь 1413. П. 120. — Дѣпь Ратковикь у Сријему 1414. П. 175. — Властелин краља босанскога Твртка Твртковића и херцега Стјепана, кнез Юран Ратковићь 1442—53, име му пишу и Гюрьгь. М. 426. 457. П. б. 105. 106.

ратковь, *τοῦ* Ратко: нѣшо имашиш ратковa (т. ј. Ратка Милосаљића). П. 49. по рѣчи раткови (т. ј. дубровчанина Ратка који је држао под закуп трге бана босанскога). П. б. 22.

ратокати, bello persequi: богомь способьствокашиш, не ратокашиш. Д. 114. за твзи скадь да не ратвю ни ищь сь злѡмь Котора. М. 170. по толе да нхь ратвіе господьство ми. М. 207. 269. 355. по тѡмь да нхь ратвіемо. М. 436. ако би господьство ти хотѣло насъ ратокати. П. 141. не сь тоужды̀мь єзыкѡмь своє ѡтьчьство ратоуи. Г. XI. 66. — са се: з градомь да се ратвіе царьство ми. М. 147. 162.

рать, f. bellum: и рать и миръ да имамо сьш ними на єтьно. М. 36. учинити рать краль Ѳрошь и єгокѣмь людемь, до колѣ кашь градь в рать стои сь краљемь. М. 44. бывьшеи рати голѣмѣи. М. 100. ако рать бѹде мегю Босиѡмь з Дѹбровникѡмь. М. 102. що се бѹди учинилє коіе любо утетє в снюзи рать. М. 170. що имь рать зада и

миръ привръже. М. 254. прѣи ратн. М. 255. каде краљевьство мѫ намь рать ѯада. М. 275. ѡ ратн. М. 276. ни ѯа єдиѫ рать. М. 285. ѕ колико би крать рать трьпила. М. 286. колико крать би рать прѣсѣтила. М. 286. рать рєчєнога краља. М. 303. къ ратєхь. М. 334. ако би сє кои рать на Дѣброкинкь дигла или ѯгодила. М. 338. тко бѣдѫ пошли ѕ ѡкѫи рать. М. 369. имаѡ ѯ Дѣброкинкомь рать. М. 374. поучєти рать. М. 448. кои би протика Дѣброкинкѫ ратью ли воѣском ли. М. 451. до ратн. М. 467.

ратьникь, miles: ѡть бєѕбѫжныхь ратникь. Са. 9. ратници. Д. 112. да ратника посрамить. Г. XI. 60.

ратьнь, bellicus: сьнитїє ратноє. Л. 57.

ратьствовати, bellum gerere: ратствующомоу сє Ахмедѫ съ Коуѯѫль башєнь. В. дан. I. 7. растворующим сє с оугрїи. В. дан. I. 6.

раоуиь, име мушко: кнез Равиь у подручју војводе Хрвоја кнез у Спљету 1399—1405. П. б. 43. П. 44. 60.

рафаєль, Raphaël, гледај Гоуучетиљь.

рафаиловиљь, властелин дубровачки Марѣнь Рафаиловикь 1442—45. М. 419. 423. 431.

рафаиль, Raphaël, гледај Гоуучетиљь.

рахьць, име мушко, гледај Корншиљь.

рауаниик, калуђер из манастира Раче: Кѵпрїань їеромонахь рауаниик. Г. IX. 246.

рауєниѥ, desiderium: нє оупракиєнь боудоу такокомоу рауєнню. Д. 8.

рауитєль, fautor. Ш. lesek. 79.

рауити, velle: да би нєгока милость била, терь намь рауиль поткрьдити жѵнѫ конакоскѫ. М. 294.

раша, међа је селу Селу цркве арханђелове у Призрену била међу Рашомь и међу Добромь Рѣкомь. Г. XV. 280.

рашєтиљь, између људи које је цар Стефан писао цркви арханђеловој у Призрену једном бјеше име Конца Рашетикь. Г. XV. 299.

рашиньскыи, гр̃ѕ Раша: међа је селу Селу цр-

кве арханђелове у Призрену ишла на рашиньскы поуть. Г. XV. 280.

раширити, dilatare: не разсшири уръка. Д. 95. землю срьбскоую разшириль. Л. 54.

раширяти, dilatari: оутльстѣ и разширяѣ безоумїемь. Д. 105.

рашоуль, име мушко: између људи у катуну Гунцатима које цар Стефан писа цркви арханђеловој у Призрену једном бјеше име Рашоуль. Г. XV. 291.

рашько, име мушко: између људи које цар Стефан писа цркви арханђеловој у Призрену један бјеше оуланарь Рашко. Г. XV. 284. — Дньнкь војводе Радича Санковића Рашко 1391. М. 220.

рашькокнићь, кнеза Гргура Вукосаљића писар Добрило Рашковнићь 1418. М. 281. — Властелин господара хумскога војводе Владисава, војвода Милошь Рашковнићь 1465—66. М. 493.

рашькын, по једном дијелу своје државе око старога Раса а садашњега Новога Пазара краљеви се српски писаху рашьки, а по том се и земље њихове зваху рашьке, cf. Рась: краль ксѣхь рашькихь земль и трѣкоуньнскихь Радославь. М. 19. краль ксѣхь рашкихь земле и поморьскихь Владиславь. М. 22. краль ксѣхь рашкихь земль и приморскихь (исти). М. 25. ако сѣ разьратитѣ сь краль̀мь рашькы(мь). М. 29. 30. 33. келнемь краль рашькомь и поморьскомь Стефань Ѫрошь. М. 30. рашькѹ землѹ. М. 36. вьсе граде или костеле, ере съ поморьске, и пристое рашькомь столь. М. 36. людьмь рашькнмь. М. 38. Стефань Ѫрошь краль вьсен рашькѣи земли и поморьске (то је Урош I, и он је пошљедњи који се тако писао, па и он тако пише у потпису, а у самом почетку исте повеље пише: краль вьсе срьбске земле и поморьске). М. 47. доцније се још писало то име: сь господомь срьбьскомь и рашкомь. М. 188. з господомь рашькомь. М. 201. господа рашька. М. 217. 233. з господомь срьбьскомь, рашкомь и босаньскомь. М. 221.

236. 260. 272. 273. 282. господа босањска, рашка и српска. М. 251. ѕ господомь рашкомь и српьскомь и босањскомь. М. 282. са господѣтвомь рашкимь и српьскимь и босањскимь. М. 317. господь и властель рашѣхь и босанцѣхь. П. 69. — и владика у чијем је подручју била околина садашњега Новога Пазара писао се рашки: тако за краља Милутина међу вьсѣми епископѣ сръбьскыими бјеше епископъ рашьскыи Филіпь. М. 60. епископъ рашки Григорије вьторн. М. 83. а у љетопису се тако назива владика који је још у Немањино вријеме био у истом крају: прѣемлеть (Немања) скетое крьщеніе роукою епископа рашкаго Леѡнтїа. Л. 58. епископь рашкыи. Л. 54 (два пута). био је и игоумень рашкыи. Л. 55. што су Ђурђеви Ступови у том крају за то се називају скетыи Гєѡргије рашкыи. Л. 69. љетописац назива очевину Стефана Немање рашком и земљом рашком: свое прѣѡтьчьство ѕемлє рашкыє. Л. 58. прїиде вь ѡтьчьство рашко, вь црьковь св. апостоль Петра и Павла. Л. 68. а та је црква била у старом Расу, и она је била столица епископска. љетописац за Стефана Немању каже да је био ѡть плѣмене рашкаго господьства. Л. 68.

рашькыи дѣль, краљ је Стефан Првовјенчани дао Жичи Тьсто Крьдо сь Рашькимь Дѣломь и Шинтарииовь. М. 11.

рашькыи ключь, селу је Србцима у Пеку ишла међа по срѣдѣ Рашкога Ключа. С. Л. 1847. IV. 53.

рашьмань, име мушко: између људи у катуну Драгољевцима које је цар Стефан писао цркви арханђеловој у Призрену једном бјеше име Рашмань. Г. XV. 298.

рашьскыи, гледај рашькыи.

рам, име мушко: између људи које цар Стефан писа цркви арханђеловој у Призрену четворици бјеше име Рам, један од њих бјеше презименом Конхьинѣь, један Ковачевинѣь. Г. XV. 289. 294.

рашнь, име мушко: између људи које је цар Стефан писао цркви арханђеловој у Призрену петорици бјеше име Рашнь, један од њих бјеше презименом Керьчинѣь, један Строиловинѣь. Г. XV. 289. 290. 298. 299. — Челник Ђурђа Кастриота Скендербега Рашнь 1459. М. 481. 482.

раюль, име мушко: између људи у катуну Гунцатима које цар Стефан писа цркви арханђеловој у Призрену четворици бјеше име Раюль, један од њих бјеше презименом Коуднѣь. Г. XV. 291.

рашєвинѣь, дубровчанин Привисавь Рагєвинь 1413. П. 117.

рє, гледај же, од којега је и постало претворивши ж у р: боже ре ти дан здравне. М. 25. додано ријечима да би постале релативне: юре, кынре, какоре, које види, утврђујући негацију: никакоре, никынре, никоире, никьторе, нинькторе, нинынре, нигдаре, нигдѣре, које види; утврђујући демонстративне ријечи: онакынре, такоре, које види; долази и окрњено без крајњега є: никакорь, никьторь, нинкорь, нинькторь, нигдарь, нигдѣрь, које види; — на једном мјесту растављено од нинын другом ријечју: за нинюю волю рѣ. М. 323.

ребноуль ахирь, турски мјесец: мєсеца ребиѳ-ль ахира. М. 552. cf. рабиюль.

ребро, costa: тькьноукь въ ребра игоумена. Ст. 25. отъ ребрь. М. 262. 568.

ревьнитель, aemulator: ако иногын завистьникы на се и въ доброе прїети ревнителѣ. Д. 62. божїи уловѣкь и того милосрьдїа ревнитель. Д. 81. сынь ревнителѣ быхомь. М. 263.

ревьновати, aemulari: ревьноуѥ богооугодномоу ѥго потьщанию. М. 122. ревнюю иже прѣжде мене бывшимь царемь. М. 196. аще что ревновахомь подобити се ѥмоу. М. 332. Давида кротказаго въ семь ревноуаше. Г. XI. 78. ревноуе православїю сконх родителїи. Л. 52.

ревьность, aemulatio: ревностию злою одрьжими.

Ст. 4. божьствьнною ревностїю раждигаемь. М. 129. ревностю. М. 134. ревность и любовь. Л. 52.

редовьникь, monachus: редовници римьске вѣре или вѣре босанске. П. б. 105. ѡдь редовникоⷭ моєхь господина гости Радина и господина митрополита Давида. П. б. 126. како редовникь божии. П. б. 128.

редовьнь, ordinarius: нашега поутованога и редовнога фратъ Алексендра. М. 494. т. ј. редовьника.

редовьнь, -на, ordinarius: редовнега. Г. XI. 201.

редь, ordo: творити лутоурьгню и вьсоу слоужьбоу нощьноую по редоу. Ст. 6. не исписахомь по редоу. Са. 2. слово да пождить реда. Д. 68. вьси по редоу приꙁыкахоу. Д. 133. мьнихь редь достиже. Д. 146. ѡбьштиници и мы боудемь редоу древнихь светїихь. Д. 146. нека се и ми по редѫ находимо ѵ ꙁаписехь. М. 307. поткрьтъемо все и всакое поκеле, кое си имаю до данашнега дне по редѫ. М. 341. наши стронници господинь гость Радосавь Брадневикь и господинь стараць Радосавь ѵнѫкь рекоше по своиь редѫ. М. 472. како се по редѫ ѡдьꙁгорь пише. М. 508. свь по рѣдѫ. М. 554. дан нѣки добри редь и наѵинь, да нань ꙁла не ѵзме. П. 67. ето смо дали редь и наѵинь, да се ніе. П. 80. фратром реда светога Франьциишка. М. 379. сь братїомь ѡдь реда светаго Вьсиаїа. М. 559.

редьбенникь, стоји на једном мјесту редбеници из ријечи на, а мислим за цијело да је погрјешка што није састављено с тијем на, гледај наредьбенникь: граници, кое сѫ сталене на редьбеници града Дѫбровника ѡдь кластель и ѡдь опькине. М. 242.

рекамати, pingere acu (ваља да је то): тоболаць рекамань ꙁлатомь. П. б. 74.

ремень, liber: напиши на ременоу отъ тополе, иже имать подь коромь. Ш. jahrb. bd. 53. anz. bl. 116.

реньдить, име мушко: дубровчанин на крају XIV вијека: ѵ Реньдита. П. б. 27.

ресава, ријека која утјече у Мораву у садашњој Србији: на рѣцѣ Ресавѣ сазида деспот Стефан мана-

стир свѣтѣи троицѣ, въ положенїе мощемь своимь. Л. 62. 74. на Ресави. Л. 73. то је манастир који се сада зове Манасија. и сам се тај манастир звао Ресава: 1458 прими Махьмоутъ баша Голоубъць и Жрьнокъ и Ресавоу. Л. 80. 1456 изгорѣ Ѣсава. Г. X. 273. cf. ресавьскыи.

ресавьскыи, манастира Ресаве: ресавско писанїе не обрѣтаетъ се нигдеже. Л. 61.

ресавьци, село је Кумани на Дунаву међило с Ресавци. М. 199.

рестоє, име мушко: коморник краља босанскога Твртка Твртковића кнез Рестоє 1442. П. б. 107. М. 426. краља Стјепана Томаша протобистарь, кнез Рестоє без сумње исти 1444—51. М. 428. 450. помиње се још 1422 у латинским споменицима. Г. XIII. 124. 147.

ресьна, манастир је Трескавац имао стась в Ресѣ. Г. XIII. 374. номинативу нема потврде. погрјешка ће бити к Росѣ. Г. XI. 136. која је постала отуда што је рукопис ишчиљео те се не види добро. то може бити садашње мјесто између Битоља и Охрида, које Hahn, reise 192, пише Resnja.

ресьникь, Штитарици је ишла међа на возникь, кои гредє по делоу мегю Ресникь и мегю Толановиноу и мегю Штитарицоу. М. 94. а то је исто мјесто за које у другом споменику стоји да је заселак селу Ѣльшанци: Ресникь, тој је Ѣльшанци био заселак и Толановина. М. 195. Г. XI. 139.

ретикла, село које је Стефан Немања дао манастиру богородичину у Милејама: Ретиклоу. М. 6. селу је Медкѣдьцоу цркве арханђелове у Призрену ишла међа од Момуше и Топлухе до Ретиклѣ. Г. XV. 279. без сумње је једно село.

ретиклштица, село које је Стефан Немања дао манастиру богородичину у Милејама: Ретиклщица. М. 6.

реть, contentio: оукѣнства реть сьставити приходеть. Гильф. бос. 273.

рєчєниє, dictum: по игоуминовоу рєчєнию. Г. XV.

301. ако би сионикъ хотилъ рать уницити Дѵбрьчаникѵ безъ краљевства рєчєнѵ. М. 295. ѯгора писано и ѡбєтовано рєчєнѣ. М. 320. ѡбєтованѣ, рєчєнѣ. М. 348.

рєшти,) рєкоу, dicere: рєчє сионии оустн. М. 5. мѣсто
рєѣи,) рожденнѵ своєго рєкомое Дмѡклитнѵ. Ст. 2. рьци доушн моєи. Ст. 6. просто рєци. Са. 1. рѣци. Са. 3. якоже рѣше книгы. Са. 4. рѣхъ емоу. Са. 12. да видѣште бога прославнвъ, рєкоуште: дивьнь богъ. Д. 91. и сьи быль рєкль лѵдемь да сє не боє. М. 21. єрє сию рєкли дати. М. 23. ѡсьѣкрьнєнѣи лаинтѣ похвалоу како рєчєта. М. 58. сина неманина, рєкъше свєтаго Сумєѡна. М. 66. къ домоу свєтаго къзнєсєнии рєкъше оу пирьгоу. М. 80. Ранко рєчє писати. М. 85. выше рєчєньнии монастирь. М. 125. что рєкоу доушєвници. З. 49. да оуработаю, що имь рѣкоу. М. 571. ѯападнои страни, рєкоу же Алаканїи и поморию. М. 140. да рєчє царинивъ дѵшомь, єрє юсть тогаѯи коня коупилъ. М. 147. книге рєчєнн кластєлє. М. 188. ѡни комѵ рєкѵ. М. 215. рєкаѡ. М. 327. П б. 128. юрь ки и рєкаль ѡправити. П. 22. да ив рєчєте. П. 112. иска похвале и рєкѵ. П. 156. рьци ив доплатити. П. 18. ки нашь рєците. П. 19. рєци да тои не бѵдє. П. 23. ѡнѵи добрѵ рѣчь, кою тє и колѣ богъ настакналъ, рьци ѯа книге писанно. П. 30. рьци нашь. П. 143. рьците кашсив градаинив. П. б. 27. да кѣ рєки. П. 2. како би могли рєѣи. М. 274. рєѣи. М. 447. 459. 500. П. б. 43. погрјешке: рѵєногл. М. 230. 232. 236. 467. ртьчєнии. М. 427.

рєѣєпь, земљама стјепанове цркве приложене Дечанима ишла је меѣа на Региепь стоудеиьць. М. 93.

рига, гех: ригѣ оугьрьскомоу. Ст. 8. рыга срьпскы ижє нарицаємы Лаѯарь. Гильф. бос. 276. само ту.

ригь, име мушко: прокѵратѵрь Рига ѡдь Истрѵна. П. 178.

ризa, vestis: книгы и ризы. Са. 2. ризи и помсь. М. 11. ризами чьстьнии. М. 11. єго къ ризоу облачить аггельскаго ѡбраѯа. Д 16. къзьмше мою ризоу. Д. 18. красниии рызами. М. 91. да єсть вьсака порота въ црькви, и поиь въ ризахъ да ихъ ѯакальнеть. З. 42.

рнзьница, aerarium: да нмь се кони подь рнзьницѫ не ѫзнмаю. М. 52. съ рнзницомь тезн прькке и направами всѣми. М. 191. и да плакю ѡдь мое рнзнице. М. 204. да примемо нихь деньг и нихь рнзницѫ в нашь градь. М. 215. донесоше харачь на уеститон портн, предадоше в рнзнице царствна нн. М. 552. повеже на оугре съ рнзницею своею. Г. Х. 274. Л. 80.

рнзьничарь, aerario praefectus: рнзничарь Маре Вуковице. П. 36. 99.

рнзьничькын, aerari: челникь рнзничкын (у деспота Ђурђа). М. 436. 437.

рнзьнь, vestis: образы рнзные. Д. 21.

рнмлянинь, romanus: къ семоу прнсилають рнмляне. Л. 55.

рнмь, Roma: къ Рнмѣ. Ст. 9. в Рнми. М. 519. къ Рнмоу. Л. 55. Цариград називају Новим Римом: Коньстантнна града новаго Рїма. Д. 129. въ нови Римь, въ царьскын градь. Г. XI. 191.

рнмьскын, romanus: Константин събравь рнмскые кое. Л. 57. папѣ рнмьскога. М. 39. вирє рнмьскє. М. 379. редовнцн рнмьске кѣре нли вкѣре босанскє. П. б. 105. цесаромь рнмьскѣмь н кралемь угарскѣмь. М. 381.

рнпетинь, између људи које је краљ Милутин писао Хиландару један бјеше Драгослакь, рнпетинь сынь. М. 62.

рнпндни, ῥιπίδιον, flabellum: рнпидніе н кадильницє. М. 91. cf. ритида.

рнпништа, село које је краљ босански Томаш Остојић дао синовима војводе Иваниша Драгишића с градом Кључем и многим другим селима. М. 439. то ће бити по западом говору мјесто Рѣпништа.

рнстанніе, cursus: многъ храбрость показаше на конскомь рыстанїю. Г. XI. 125.

рнсьнь, сада варош на заливу которском: краљ је босански Стјепан Томаш дао Дубровнику жнпъ Драчевицъ с градомь Новимь н с Рисиимь. М. 449.

рипида, ῥιπίδιον, flabellum: рипидами. M. 11. cf. рипидии.

робиа, f. coll. captivi: всаки дьнь минѹє робиа изь Цариграда, и покодє ихь кѣдѣ имь годѣ. П. 10. за робию ѡдькупованѣ. П. 10.

робиє, n. coll. captivi: рѡбьѣ. M. 529. ѡкон моѣ робьиє. M. 530.

робовьци, село код Гадимље: Гадимьи су ишле међе мегю Скокранце и мегю Робовце. M. 182. има и сада, Hahn, reise 160, гдје пише Rubofze, а на карти Robovce.

робь, servus: иединь ѿть робьь иего къстакь съдроби и мьуемь на ѡдрѣ иего. Ст. 25. мьньши, нє могоу єго нарєщи сына, ни робь. Ca. 7. captivus: ѡдькупию робовє. П. 10.

робь, име мушко: између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену тројици бјеше име Робь. Г. XV. 290. 291.

робьство, servitus: ѡдь госпостка ми да прѣмь гиєкь и робьство надь собомь. M. 411. 525. captivitas: изнде Анџерь изь робства. Л. 87. depopulatio: прьво робства конакаѡскѡга. M. 442.

робиие, поље у Влашкој: Мирує воєвода влашки разъби цара Калоѵина на Робиидх, и погыбѣ Марько Краљєвикь. Л. 74.

роводмь, Roboam: тождє полоѵуи ижоже и Роводмь ѡць. Л. 54.

ровь, fovea: Ѡсифа къ ровь въкрьгоше. Ст. 4. ни мали оустїа ровоу погрѣшикше. Д. 60. въкрѣщи мє хоте къ ровь погыбѣльии. M. 110. изкедьша мє из глъбыны рова прѣисподьнаго. M. 112. ровь изри и ископа. Л. 53.

ровьникь, fossa: селу је Ораховцу које Гргур Вуковић даде Хиландару ишла међа на ивьуинскыи ровьникь. Г. XI. 142.

рогатиѣь, човјек жупана Николе Зрѣпь Рогатикь око 1369. П. б. 25.—Властелин краља босанскога Тврт-

ка Тврtковића и Стјепана Остојића кнез Кзкь Рогатнѣь 1405—26. М. 257. 283. 294. 330.

рогатьць, село које је краљ Стефан Дечански дао Дечанима: Рогатьцоу је међа ишла оу Ѥльшанцоу. М. 93.

рогока, село је Ошвања цркве арханђелове у Призрену међило с Рогокомь. Г. XV. 275. а и то ће бити село.

рогоза, tapes: wть рогози кьстаєть. Д. 63.

рогозина, tapes: простри рогозиноу на земли. Са. 11. на єдинон рогозинѣ лежаше. Д. 57. своє рогозины. Д. 210.

рогь, cornu: вьздкиже рогь спасєнїа нашєго. Д. 97. христїанскы растѣше рwгь. Г. XI. 67. ками, що има тры рогоки. М. 127. рwгь царьскы наунисмь сребрwмь позлаѣнь и земалдwмь с покрикwмь. М. 498. рwгь єлєньии сьжегь и сьтривь посипоуи зоукь. Ш. lesek. 130.

рогьль, Чабићу је ишла међа на Рогьль Скатоке Полине. М. 93. мислим да је mucro, и за то да би требало наштампати рогьль.

родинаа, воденицу оу Родинли дао је краљ Милутин Грачаници. М. 565.

родинь, cognatus: ни моємоу дѣтєтєви ни моємоу оуноуѵєтєви ни моємоу родиноу. М. 6. Младѣнь ни єгокь родинь. Г. XV. 270. брать за брата, или wтьць за сына, родинь за родина. З. 33.

родинь, у граду Родинь писа краљ Милутин повељу. М. 69. cf. родиньскын.

родиньскын, τοῦ Родинь: краљ је Милутин дао ѥпискоупии липлаиьскон рибинке всє wдь изкода родиньскаго дори како оутєѵє оу Ситницоу. М. 563.

родитель, parens: благовѣрьнью родитєлю єго. Ст. 2. аще котора родитєли wтемлєт сє или инѣмь коимь. М. 14. даньиал прѣродитєлїи и родитєли кралиєвьства ми. М. 58. що моу ѥ даль господинь и родитель кралиєвьстка ми. М. 64. тако се називају и дједови и њихова браћа и други старији род: родитель моихь свєтєхь (пише цар Стефан за Стефана Немању и св. Саву). М. 133. 136.

господиномъ и родителємъ и просвѣтителємъ нашемъ кѹрь Савомь (пише цар Стефан). М. 137. нашемѹ ѡцѹ Сабькѹ и всѣмъ нашѣмъ родителемъ. М. 217. по томе краљеве и цареве српске назива родитељима краљ босански Твртко. М. 201. стрица синовац тако назива: господиномъ ми родителємъ (каже краљ Владисав за оца својега Стефана Првовјенчанога и за стрица св. Саву). М. 26. херцег Стјепан за војводу Сандаља. М. 403. П. б. 104. 124. ујака нећак тако назива: господинѹ и родителю моегѡ, деспота Стефана (пише деспот Ђурађ). М. 352. 434. 437. тако и таста зет: прѣдь тобою, моимь родителємь. Д. 204. родителю ми цара грьѣьскаго, кѹрь Аньдроника (пише краљ Милутин). М. 74. 79. 80. у том смислу и цар Стефан назива родитељем деспота Иваниша. Г. XV. 301. тај је Иваниш ваља да био отац севастократора Дијана, којега исти цар назива братом. cf. Дѣянь.

родителимь, parentalis: оѹгасе родителиѹа топлота. Г. XI. 47.

родителъскыи, parentalis: тако жикоѹщоѹ ми къ любъви родителъскои. М. 89. родителскѡмь любкомь. М. 461.

родити, gignere: рожденымь имь. Ст. 25. богоѹматери рождьшеи. М. 15. рожденомь ѡдь благовѣрнихь царь. М. 35. слѣпоѹ рожденоѹ. М. 58. Ісоѹсь роди сѧ. М. 77. ѡдь конхь лѣди ѥсѫ сѧ родили и наслѣдили класте́ле. М. 217. ꙗ матерь, ка ме ѥсть родила. М. 274. ѡдь брата ми сѧ родно. М. 544. роди (Стефан Немања) сыны .г. Л 51. роди сь нѥю два сына. М. 57. Єлисавта роди .г. сыни. Л. 62. роѥни. М. 519. погрјешке: рождѣшни мјесто рождьшн. М. 58. рожьшїа мјесто рождьшїа. М. 533. са сѧ, provenire: ако сѧ оу жоуни жирь роди. З. 49.

родникь, cognatus: ближика и родникь покоиного кнеꙗ. М. 495.

родопь, неки Ρѡдопь оукрадѣ Гюрга Кькокника и(ꙗь) соуѫьства оу Цариградоу. Л. 75. други љетописац пише Радопь. Л. 75.

родось, Rhodos: прими царь Родось. Л. 83.

родь, genus: родь ѵлокѣуьскыи. Ст. 1. протикоу родоу да наказоует се. М. 14. брата его и родь нхь. М. 36. ѡдь рода кралевьства ми. М. 68. иномоу комоу ѡть рода моюго. М. 75. Милоша Кратославлки съ родомь. М. 97. ѡдь банока рода. М. 101. Дражеславь, родомь Конѣь. М. 176. процисти ми въ родѣ моюмь. М. 203. кто ѡдь синовь монхь или ѡдь рода господства ми. М. 207. с нихь родомь и съ нихь башинами. Г. XV. 280. аще се ѡбрѣщеть ѡть иегова рода до третїего братоуѵеда. З. 33. срьбиноу бити родомь, еллїноу моудроканїемь. Л. 55. оудави Селимь весь родь свои до корена. Л. 82. populus: рода христиньскаго. М. 77. generatio: племенѣ светаго Сумеона третїемоу родѵ състарѣющѵ се, а ѵеткрьтомѵ къ коньстко къстѵпающѵ. М. 49. ortus: родомь ѡть Ζете. Л. 55. лѣта рода Іѕѵса Хрьста 1395. П. 3. погрјешка рѡди мјесто родь. М. 525.

родьникь, мислим да је погрјешка у штампању мјесто сьродьникь, које види.

родьство, partus: иже кы къспитахь ѡть родьства матерь вашихь. Са. 5. ortus: къ лѣто .афкі. родства. М. 548. genus: оу матере иего и оу всега родьства иего. Г. XV. 270.

родьштина, cognati: да бѵдемо родьщинѵ ѡдь ѡнога вѣкнога послать. П. 91.

рожденнїе, solum in quo aliquis ortus est: ѡтьчьство и рожденнїе своє. Ст. 8. да въ безъмлькын и метежа прѣвоудеть рожденнїе иего. Ст. 19. ortus: подь лѣти господа Хрѣста рожденна .ѵтс. и дрвго. М. 222. ѡтьцоу прѣшьдьшоу въ рожденнїе. Л. 58. cf. роѫенїе.

рождьство, ortus: сего светаго рождьство и житнїе. Ст. 2. ѡдь рождства хрьстока. М. 2. ликьствоуета ѡ рождьствѣ твоюмь. М. 67. рождьство ѡть дѣвы. М. 86. рождьства христова тисѵща и .т. и .о. и .г. лѣта. М. 183. рождастка. М. 469. 510. въ лѣтехь по рождьствѣ христовѣ .ѵтон. лѣто. М. 189. рожьства. М. 217. 221. 273. 296. ва лиета рожастка христока (то и то). М. 105. 220. 232. 235.

рожтва. М. 329. 387. рошства. М. 252. 391. рощва. М. 229. 250. 283. рошства. М. 506. II. б. 91. рощтва. М. 304. рощдва. М. 185. festum nativitatis Mariae et Christi: вьсакоу годиноу на рѡждьство прѣчисте. М. 532. рождьствоу христовоу вскаки мероньхь да довозн по возоу дрѣвь. М. 565. рокь на рождьство христово. З. 50. погрјешка штампарска рождества. П. 1.

рожетнѣь, дубровчанин Миль Рожетикь око 1406. П. 79.

рознновкнѣь, властелин дубровачки Михонло Рознновикь у већем вијећу 1253. М. 40.

рокь, dies praestituta, tempus definitum: да нмь єсть рокь за три мѣсеце, да си нздоуть сь всѣмь сконмь добнтькомь. М. 50. рока да не бѫде дѫбровчанннѫ. М. 101. да да рокь дѫбровчанѡмь .s. мнсеца. М. 102. акѡ не платеть на рѡкь, да даде двонинѫ. М. 104. да нмь се постави рокь за .г. мѣсець. М. 147. 162. да нѫ да рокь правь и подѡбнь, како до рѡка може поћн. М. 211. томѫн станькѫ бѫди рокь шесть мѣсець ѡдь данась напрнда. ако ли реченн сѫдье не дошли на ѡкомьзн рокѫ за кою годи потрѣбѫ, да нмаю донти нанбрьже що могѫ. М. 256. прїндеть на рокь прѣдь соудїе. З. 36. да моу єсть рокь на кєчєрн. З. 36. да моу поставнть рокь. З. 36. да плати вьсе на рокь. З. 41. рокь томоу житоу, да се оусипа, на мнтровь дьнь. З. 50. дроугн рокь на рождьство христоко. З. 50. ако не да на те роковє. З. 50. томѫ рока ѡдьмакосмо до гюргієка днє. П. 6. да ви плаки на рокє. П. 99. да тн се ѡдь ѡни дьнь поуне рокь бронтн. П. 106. реченѣемь дѫкатомь єсть рокь ѫзнмати нхь мѣсеца феркара .г. М. 429. прько некь се рокь скрьшн. М. 520.

романнискын, Romaniae: рѡманнискемь кадньмь. М. 534. земламь романнскнмь. М. 545. cf. романьскын.

романнѫ, Romania: ѫ Грьцнєхь на Рѡманню. М. 135. по срьблєхь н по Романїн. М. 140. по Натолє, по Романє. М. 410. по Романен. М. 524. по Романню. М. 527.

романь, име мушко: калуђер у Светој Гори Романь, синь севастократора Кранька, брат Вука Бранко-

вића 1365. М. 172. — Калуђер у Јерусалиму Романь око 1386. П. б. 28.

романь долъ, ниже планине Синьавице Романь Долъ. Г. XV. 301.

романьскын, Romaniae: зємлямь романскнємь. М. 548. 549. 550. 552.

роменьуа, situlus: ѣдна роменуа голѣма, друга мала, потєжѫ петь литарь и .н. аѫага. М. 407. двє роменьує фелане, потєжѫ десєть литрь и внуѫ. М. 408. П. б. 98. двє роменує фрѫшкє, потєжѫ десєть литрь и внуѫ. М. 408. чєтири роменує носате с поклопцн, потєжѫ десєть литрь, .s. внауь, .д. аѫагє, трн роменує бєзь поклопаца. М. 408. роменуа носата бела с поклопцємь и друга мала позлакена, тєглє .кі. литрь, .є. внауь. П. б. 102. роменуа срьбрьна позлаксна. М. 415. П. б. 121.

ромилъ, игуман манастиру Дохијару у Светој Гори Ромилъ 1347—8. М. 127. 132.

ропа, име мушко: Ранковић, иначе Угарчић, бјеше зет жупана Попє око 1370. М. 181.

роса, ros: напои ѥ росою благодѣти твоєє. Д. 69. да нє сьпндѣть на вась дьждь ниже рѡса. Г. XI. 168.

росафъ, Стефан је Немања освојио Росафь градь, рекомын Скьдьрь. Ст. 8.

рота, jusjurandum: да ихь питаю до нихь ротє, тко би коѥ племенштинє. М. 248. двадесєть и .д. ротъ на моѣхь постакити. М. 248. obitamo se nasom virom i rotom. М. 279. ротє разбиль. М. 291. да сѫ всє клетви и ротє и проклєцтва пала скрхѫ нась. М. 291. 303. ротѥ. М. 323. 325. ротє. М. 367. 431. chleb se rotom i dusom mogiom. М. 385. заклесмо сє всѣмн ротамн згора речєнѣмн. М. 402. позпахь по келнцѣхь ротахь. М. 444. погрьднкь келнкє ротє. М. 444. нзлѣзло нз рота внше речєннхь. М. 447. ѡбара всє ротє и клетви нла сє. М. 459. прѣмнсмо нз нашомь вѣромь и ротомь, да га кѣмо дрьжати. П. 50.

ротнти, jurejurando adigere: ротнше нась, а сада кнеза Икьнша нє ротнше за нладоѡсть. М. 376. свакога

по на се ротиште и заклеше. П. б. 120. — се, jurare: ки се в семь не роти. М. 32. пръсеже и роти се, да ихь сблюда. М. 234. ротихь се на светомь иеканьгелию, ако семь бити непоколебимь до кька. М. 243. ротисмо се и присегосмо. М. 256. ротисмо се за нась и за все наше последиье. М. 259. на все киште писано ротисмо се. М. 261. 276. 293. ротихь се. М. 273. ротисмо се и заклесмо. М. 287. 290. 303. ротисмо се на часномь крьжи господни и къ .д. евангелиста. М. 295. ротихь се. М. 307. ротихь се и заклехь. М. 318. ротисмо се къ господа. М. 320. заклеше се и ротиште се. М. 325. ротисмо се господниь воюводи. М. 352. ротих се. М. 488. без се на једном мјесту у истом значењу, али ће бити погрјешка: на все киште писанно ротисмо. М. 331.

рот ь, гледај рота: вьсако .с. годиште да поповимо сиѕи роть. М. 31.

рот ьник ь, juratus: в кога леже леиштромн изписани о нихь ротиковь. М. 248. всемь овомвн ротьници и свидоци. М. 428. 487.

рошт во, гледај рождьство.

рош ь, планина коју је цар Стефан писао катуну Драгољевцима даровавши га цркви арханђеловој у Призрену: Сопоть, Макрь и Рошь. Г. XV. 300.

рођ а, име мушко: између људи у катуну Добрушинцима које је цар Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Рогк. Г. XV. 292.

рођ ење, гледај рожденије: .дн. годишта одь свога рогенн. М. 394.

роух а, vestimentum: ничесоже не имоуште татин крадома, развк нонждныихь власкныхь роухь. Д. 24. калные власкиие роухы. Д. 116. номинативу нема потврде.

роубинић ь, dem. rubinus: са прстенкомь рубинићемь. М. 498. єдань дианан(т)ь и єдань рубиникь. М. 498.

роубиок ь, црква је спасова у Призрену имала њиву на врбничком пољу конь Храие Роубинова. Г. XV. 271.

роуб ити, caedere: научеше рубити, плъновати и жекн. П. 149.

роуѣьчєвићь, за цара Стефана бјеше неки Гюра Роуѣучєвићь: цар је Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену њиву на врбичком пољу отъ гюрине нике Роуѣучевића до Крниловића. Г. XV. 272.

роуѣьчь потокь, краљ је Милутин дао Хиландару Роуѣьчь Потокь, који као да је био село. М. 58. помине се с Дрьстьникомь, те ће и бити близу њега.

роуѣатн сѧ, illudere: роуѣатн сѧ имь. Д. 102.

роуѣижѣ, селима је цркве богородичине у Архиљевици ишла међа до мєгє Роуѣижа. М. 144. држим да је погрјешка у преписивању.

роуѣина, гледај Роуѣина.

роуѣиньци, гледај Роуѣиньци.

роуѣь, име мушко: између људи које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи једном бјеше име Роуѣь. М. 12. може бити да би требало читати Руђ, cf. Роуѣа.

роуда, metallum: манастир је Трескавац имао в Порѣчи селиштє Птичє с роудомь и с планиномь. Г. XV. 372. или ѥ сребро или рѫдє или кола. П. 119. що ѥ в Планои на колѣхь, рѫдє, коиѥ и кьсе ине работе, да сє кьсе дал. П. 119. вѫзли из башине, кола, рѫпє и рѫдє. П. 128. що сь рѫпє, рѫдє, кола. П. 128. каѕнь роуды єсть, єже wсоуждєноу быти комоу карь учинити или жоупьль копати или каковоу либо роудоу. Ш. lesek. 74.

роударн, село у Топлици: вище Роударь је било село Тоудорьчє. Г. XV. 302. има и сада. Hahn, reise 135.

роудина, pratum (ваља да је то): селу је Коретину ишла међа прѣзь локкоу на роудиноу. М. 565. Чабињу је ишла међа отъ винограда оуз роудинѣ. М. 93. Коусиноу је била међа доупьна роудина. Г. XV. 274. селу је Мьшоутиштемь ишла међа оу лѣшєкоу роудиноу. Г. XV. 278. селу је Рабьчи ишла међа на рѫдине. Г. XV. 280. селу је Радеши ишла међа како поуть грєдє по роудинѣ оу локвицоу. Г. XV. 281. Кострцу је ишла међа на голоу роудиноу. Г. XV. 295. Будрезима је ишла међа на плешѣ роудинѣ. М. 195.

роудинница, међа је Словињу ишла на Иванковык и подь Роудинице къ обрьшь Смолоуше. М. 123.

роудинице, село које је краљ босански Томаш Остојић дао синовима војводе Иваниша Драгишића с градом Кључем и с многим другим селима. М. 439.

роудьло, име мушко: цар је Стефан приложио цркви арханђеловој у Призрену коваче Роудла. Г. XV. 302. номинативу нема потврде.

роудьловь, *τοῦ* Роудьло: къ колоу роудьлокоу. Г. XV. 302.

роудьникь, мјесто које се помиње за краља Уроша: како имь је (дубровчанима) законь в Брьсковѣ, тако да имь је и в Рудиницѣ. М. 52. је ли то садашњи Рудник у Србији, није поуздано, али на овијем мјестима јест: конча се деспотица Ирина оу Роудникоу. Л. 79. в Рудникѣ. П. 37. Рудникь на новцу деспота Ђурђа). Г. XIII. 243.

роудьницы, земљама у Сухогрлу које је Стефан Душан дао Хиландару ишла је међа до поута, кои гредє отъ Роудникь оу Кратовиноу. М. 123.

роудьнычькыи, *τοῦ* Роудьникь: неки дубровчанин држаше трьгь рудничкы под закуп у цара српскога. П. б. 19. царинъ рудничкъ држа под закуп у царице Милице један дубровчанин. П. б. 44. 79. рудничка епархиа 1632. В. дан. I. 24.

роужа, име женско: некој је властеоци Рѫжє оставила на смрти Јелена Сандаљевица нешто новаца. М. 416. П. б. 122.

роужирь, } Rogerius, гледај Дикунић. један пут се
роужиєрь, } помиње без презимена: Рѫжирь. М. 504.

роужићь, између људи које је Јурај синовац војводе Хрвоја повратио браћи Јурјевићима бјеше Хлапић Рѫжићь. М. 378.

роуибьнє, село које је краљ босански Остоја дао војводи Хрвоју у жупи хљеванској: Рѫикне. М. 249. номинативу нема потврде.

роуизкорь, село севастократора Дијана, које је

цар Стефан на молбу Дијанову с многим другим селима његовијем даровао цркви богородичиној у Архиљевици. М. 143. може бити исто које је на другом мјесту записано само Изкорь. М. 191.

роуиньскын, мјесто чега долази само чисто српски роуманьскын, манастира Рујна у Србији: къ ѡбителн рыйїцѣн при храмѣ ск. Гєѡрьгїа. В. прим. 21.

роуншта, селу је Рабьун ишла међа на крьхь Роуниць. Г. XV. 281. и селу је Боууню ишла међа на Роуница. Г. XV. 281.

роука, manus: ѡкокаше ємоу роуцѣ. Ст. 4. подьписахь роукою кралєвьстка ин. М. 20. се писа Дражеслав днєкь сконѡмь рѣкомь. М. 176. да ѥ прѣдань на кєликѡмь сѣдницѣ в дьланоле рѣке. М. 230. дань єсть (листь) ѡдь рѣке Стипана Добриновића. М. 235. клєхь се поставивьше рѣци на скєтомь єваньѣєли и на уьсиомь крьсти. М. 236. сне се книге написаше ѡть роукы Хвала крьстнѣнина. М. 253. тен дѣкате принисмѡ по рѣкѣ нашихь властель. М. 349. листь ѡдь рѣке китеза Прибисава писань. М. 358. бѣхомо положили (новце) по рѣке нашега поклисара. М. 399. кто прода христїанина къ иноѵѣрноу кѣроу, да моу се роука ѡтсѣуе и єзыкь ѡтрѣже. З. 31. аще кон властелинь въземеть владикоу по силѣ, да моу се ѡкѣ роуцѣ ѡтсѣкоуть и нось ѡтрѣжеть. З. 33. аще боудеть пришьль нахваницѡмь (и сътворил оубїиство), да моу се ѡкѣ роуцѣ ѡтсѣкоуть. З. 36. аще себрь властелина оубїеть, да моу се ѡбѣ роуцѣ ѡтсѣкоуть, и да плати .т. перперь. З. 37. кто се ѡбрѣте ѡскоубь брадоу властелиноу или доброу уловѣкоу, да моу се роука ѡтсѣуеть. З. 37. аще кто потєуе, и поможеть на порьвицоу, да се кажоуть, роуцѣ да имь се ѡтсѣкоуть. З. 40. ако се ѡбрѣте, те соу (пристави) инако прѣткорили соудь, да имь се роуце ѡтсѣкоу и єзыкь оуреже. З. 47. такокомоу пїаници да моу се ѡко оуѕьме (иѕьме) и роука да моу се ѡтсѣуе. З. 47. царскѣ поутенѣ ин рѣкѣ целикакшн. М. 552. роукоу помоштн и милости трѣбоуюштє. Д. 66. поснѡнѡмь рѣкомь конраномь. М. 448.

кто боудоу подь роукокь кралевьства ин. М. 20. съ всѣми властели подь рѫкою царьства ин. М. 156. да ти морешь в Дѣбровьникь кѫпокати и твои людие ксаки трьгь, сре бѫде на каше рѫкѫ прощень кѫпокати. М. 43. мои кѫмѣрькь нѣ сталь в-мои рѫцѣ, лише в каше опькине. М. 49. вземсмо в рѫке в свою поль жупе. М. 284. градь Соколь, ки есть в рѫкѫ и в дрьжави градѫ Дѣбровникѫ. М. 306. градь, кои є дошао в рѫке реченога господина. М. 326. да окн динари не имаю на мане допти ни се нѫ инхь рѫкѫ изети. М. 422. рече ин постакити опеть в мое рѫке властели и ине славе и градове и приходке. М. 461. да ѥ било нѣцо имания ратковa в вашѣхь рѫкѫ. П. 49. како ѥсѫ они отоци в нашѣхь рѫкахь. П. 59. ки Радославѫ даньше рѫкѫ, тере га кеѫастє. М. 7. даньше свою рѫкѫ и свою кѣрѫ. М. 21. како к-и-мь рѫкѫ даль, и съ ками да би сѣдели не боске се. М. 54. tutela: ако кошпанинь бѫде дворань, а побегне нѫ Косне ѫ дворомь, да мѫ ниже кнере ни рѫке одь господина кана. М. 102. vadimonium, quodque pro eo permisso praestabatur judici: їже познкают се предь свѣтителе, ере по роукоу свѣтителемь имоут се, то такове роуке и печати свѣтителне да оузимаютъ. М. 15. послоухь црькки .д. динари, а роука .г. динарь; и где годѣ се при црькки уловѣкь на кралеке соудѣ, да ѥ глоба црьковна и послоухь и роука. М. 565. послоухь, роука, печать .д. динари. М. 99. ксака глоба, що се вуини в црькнихь людех, доушеоубїнство и распоусть и дѣкинь разбой и роука и послоухь и прѣстои, все да ѥ црькно. Г. XIII. 376. роуке на соудоу да не има. З. 44. cf. роуульникь. genus: иегю господомь и ксаке рѫке люди. П. 145. ксакоѥ рѫке и крьсте люди. П. 170. modus: ске имь кю платити, мѫ ми съда не би на рѫкѫ. П. б. 61.

роукокодити, ducere: благослови ме, и роукокоде настаки послѣдокати стопамь тконимь. Ст. 27.

роукокодьствокати, ducere: къ вышнемѫ тръжьствѫ роуководствѫи нась. Г. XI. 118.

роукодѣлисати, manibus facere: роукоделисахь сїе.

М. 538. роукодѣлисахъ сїа слова отъ железа. В. прим. 17. сїю книгъ рѫкодѣлиса. В. дан. 1. 20.

роукомыа, aquaemanalis: једна рѫкомїа, потеже 15 литрь, 4 унце. М. 408. П. б. 97.

роукомые, селу је Вучјем Долу на Дунаву ишла међа на селиште на Роукомїе. М. 199.

роукописаније, chirographum: до роукописанија ихъ. Ст. 1. роукописанија нашего грѣха. Ст. 16.

роукоположеніе, *χειροτονία*: своим роукоположенїемъ поставлаеть епископа. Л. 59. 69.

роукоткорень, manibus factus: къ своемъ роукоткореннѡмъ монастыри. Д. 173. 202. къ роукоткореннѣмъ его стольцѹ. М. 49.

роукооубинстькынь, impius: роукооубїнстькыими прѣсти. Гильф. бос. 275.

роумьскыи, romanus (uti videtur): ѕемлямь приморьскимь и рѫмьскимь и караманьскимь и натольскимь и романискимь. М. 545. 548. 549. рѫмскнемь. М. 552.

роумѣнь, ruber: поугкы роумени къ лици цвѣтохоу се. Д. 137. плътїю роумена. Ш. lesek. 129.

роуно, vellus: синдеть яко дьждь на роуно. Ст. 1. да даю отъ петь десеть овцоу съ шгнѣтемь а дроугоу цловоу и с роуны. Г. XV. 310.

роуньѕерекь, *τοῦ* Роуньѕерь: између осталога што је имао манастир Трескавац бјеше и њива (р)оуньѕѣрека. Г. XI. 130. споменик је оштећен на том мјесту те нема у почетку слова р. cf. роуньѕерица.

роуньѕерица, између осталих земаља што је имао манастир Трескавац бјеше и нива роуньѕерица. Г. XIII. 371. cf. Роуньѕерь, роуньѕерекь.

роуньѕерь, име мушко: манастир је Трескавац имао воденицу приложену (Р)оуньѕереме. Г. XI. 133. споменик је оштећен на том мјесту те нема у почетку слова р, а да доиста тога слова нема потврђује ријеч роуньѕерица, коју види. cf. роуньѕерекь.

роупа, puteus, житна: да пѡврьхоу и оу роупоу оусн-

плю. М. 565. рударска: изели ми кашиче, кола, рупе и рудс. П. 128. фоно са рупе, рудс, кола, кукиє. П. 128. имаю дѣлокє на рупахь. П. 130. може бити да су само таке рупе и то рударске и на овијем мјестима: Лабићеву је ишла међа на Роупє. М. 61. међа је Шиљуништем ишла прѣко дола оу урьни грабь оу роупѣ, и прѣзь дѣль оу великоу роупоу а оу ниси дрѣнь. Г. XV. 292. планини је Хоругвици ишла међа на шушлокє роупє. Г. XV. 296. и планини је Ограђенику ишла међа дѣлонь на роупє. Г. XV. 300.

роупарићь, неки Рупарићи, дјеца Рупара Юрка, имаху земље у жупи хљеванској око 1400: пето иже Рупарића. М. 249.

роупарь, презиме једном хлијевњанину: Рупара Юрк дитци. М. 249.

роупелєко, између пет села у Моравицама која деспот Стефан писа Милешеви једно бјеше Рупелєко. М. 334. има и сада у Србији у окр. ужичком.

роупьчинићь, хумљанин кнез Кукь Рупчинић 1434. М. 379. може бити да би требало Роубьчинић. cf. Роубьчєвић.

роусагь, regnum, за државу босанску: са велможами властєш краљевьства ми рьсага босанскога. М. 230. с велможами рьсага босаньскога. М. 254. 256. 260. 272. 307. господа рьсага босанскога. М. 276. въ рьсазн и држави босанскон. М. 288. 300. 336. властєле рьсага. М. 318. велики воєвода рьсага босанскога. М. 381. и господа се краљевства босанскога у скупу називају роусагь: рьсагомь краљевьства босаньскога потврьени. М. 273. љубавь постакили и записали са краљевьствомь и рьсагомь босанцемь. М. 276. краљевьствомь и всимь рьсагомь босанцимь потврђено. М. 288. 300. 336. одь краля босанскога и одь рьсага босанскога. М. 285. 298. рьсагь босански постави миръ съ Дубровникомь. П. 66. и велика господа у краљевству босанском називају своју државу роусагь, тако војвода Сандаљ: понде и скон рьсагь и госпоуство. М. 259. херцег Стјепан и његови

синови: примѣше дрьжавѫ и рѫсагь. М. 381. прѣко рѫсага и по рѫсагѫ господства ми. М. 467. в нашемь рѫсагѫ. М. 493. војвода Радосав Павловић и синови му: рѫсага нашега. М. 399. рѫсагомь нашимь и барјацима. М. 400. по нашемь рѫсагѫ. М. 405. примише дрьжавѫ и рѫсагь. М. 412. в своимь рѫсагѫ. М. 423. и дубровачку државу називају русагом страна господа: в нихь рѫсагѫ. М. 411. 467.

роусажькын, regni, cf. роусагь: народь рѫсажькн. П. 123. рѫсашка господа. М. 312. рѫсажка. М. 314. господинь рѫсашкн. М. 381. 412. кон годѣ рѫсашкн господарь. М. 400. господа рѫсашка. М. 469. господари рѫсашци. М. 470.

роусалиѥ, селу је Дечанима ишла међа ѡдь Роусални оу локвоу. М. 92.

роусиновићь, дубровчанин Класи Рѫсиновикь у већем вијећу 1253. М. 40. — Између људи које цар Стефан писа цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Блада Роусиновикь. Г. XV. 290.

роусинь, Russus: роусинь родѡмь бјеше калуђер који поможе св. Сави побјећи од родитеља у Свету Гору. Д. 6. инихоу нѣкоѥмоу роусиноу кодѣщоу ѥго. Л. 59. нѣкше прьво грьци, по томь инерїѥ, тажѥ роусн, по роусѣхь бльгарѥ. Са. 12. Г. VI. 339.

роусинь, име мушко: између људи које је цар Стефан писао цркви арханђеловој у Призрену једном бјеше име Роусинь. Г. XV. 294. — Гледај Колиславићь, Кѣлъунићь, Петровићь.

роусокласъ, rufus: роусокласын. Ш. jahrb. bd. 53. anz. bl. 116.

роусота, неки Калошинь Роусота коньча се 1437. Л. 77. cf. Калошинь.

роусько, име мушко: логофет дубровачки Рѫско, син љекара Христофора 1392—1430. П. б. 34. 36. 40. 60. 65. 74. 78. 83. 84. 89. 90. 91. М. 238. 251. 260. 262. 272. 273. 276. 288. 296. 300. 309. 311. 316. 321. 322. 331. 348. 358. 359. 362. П. 51. 88. 101. — Гледај Котроулићь, Николићь.

роуськыи, russicus: къ роускы монастырь у Светој Гори. Д. 13. градъ роуски. Л. 85. cf. роушькыи.

роуськи, манастира Трескавца селиште Могылѣни бјеше блнзъ Роусець. Г. XIII. 374.

роутокн, селу је Тмави цркве арханђелове у Призрену ишла међа отъ Грькоуда оу Роутоке. Г. XV. 283. номинативу нема потврде.

роухирь, неки Рѧхирь XIV вијека у сусједству с Дубровником. П. б. 15. лако може бити погрјешка штампарска мјесто Роужирь, које види.

роухота, име мушко: човјек кнеза Урьиомира: Рѧхотѣ 1253. М. 42.

роухотиньци, село које је деспот Стефан дао Хиландару: Роухотиньци. М. 570.

роухьчакь, варош Рушчук у Влашкој: идоше шанкомь до Роухчакь. Л. 86

роучица, ansa: кдань кѵталь съ рѧчицѣмь. П. б. 50. 51. двандѣсте чаша с рѧчицами. М. 372.

роучька, urceus: инѣгыимь благомь хранилиште, паче маниые олое роучкы. Г. XI. 93.

роучьникь, praes: семь рѧчиици (ти и ти у повељама краљева босанских). М. 202. 249. томь сѣдоци и рѧчиици. М. 225. 226. П. б. 34. рѧчѣци. М. 232.

роушити, turbare: инрь да се не роуши. М. 34. 43. 45.

роушькыи, russicus: къ роушьскыи монастырь у роушьскыи. Светој Гори. Д. 12. роушкыи игоумень. М. 127. 132. Л. 59. cf. роуськыи.

роуиньскыи, гледај роуиньскыи.

роуєка полина, селу је Ошвањи ишла међа оу Роуєкоу Полиноу. Г. XV. 275.

роуєнь, међа је катуну Пинушинцима ишла на Роуєнь. Г. XV. 297. то је без сумње планина близу Куманова: Rujan. Hahn, reise 49. 52. 91. 153. селу је Хоморанима манастира Трескавца ишла међа на врьхь Роуєноу, окьиемлюще кьсь Роуєнь. Г. XI. 134

роуѧа, име мушко: човјек цара Стефана: сию кни-

гѫ прѣмєсє Роуги. П. б. 18. међу људма које је цар Стефан писао цркви архаџеловој у Призрену једном бјеше име Роуги. Г. XV. 291.

роуѫнна, име женско: жена господина Мркше госпоги Рѫгина. П. б. 62. 73.

роуѫнньци, село севастократора Дијана које је цар Стефан на молбу Дијанову даровао цркви богородичиној у Архиљевици: Роугиньци. М. 144. 191.

рькати, vellere: ико лькы нокти изь срѣды оутроко рькоуштє. Д. 27.

рькєникь, fossa: селу је Суботици ишла међа на рькєникь. М. 199.

рькєнница, fossa: селима у Битви која је цар Лазар писао Раваници бјеше међа нєрадока рькєнница. С. Л. 1847. IV. 54. — Село на Дунаву које је цар Лазар дао Раваници. С. Л. 1847. IV. 52. — на Рькєницѣ је ишла међа селима у Звижду која је исти цар дао истому манастиру. С. Л. 1847. IV. 53.

рькєникє, aemulatio: стрѣлоу рькєнїа къ срѣдьци носє. Д. 24. дивити сє такоковоу рькєнїю єго. Д. 26. ѡ сихь паче рькєнїє имѣашє. Д. 198.

рькьнокати, aemulari: родитєлю своємоу рькнокавь. Ст. 30.

рьжана, селу је Великој била међа планина Рьжана. М. 95. планинама је плавским ишла међа оу Рьжаноу, ѡдь Рьжанє поутєнь оу кроушевьскын дѣль. М. 96. Љубижњи је ишла међа на Рьжаноу. Г. XV. 273. Кориши је ишла међа ѡть скєтога Петра на Рьжанои. Г. XV. 274.

рьжаница, село је Велика међило сь Рьжаницоль како сє ками кали оу Великоу и Рьжаницоу. М. 95.

рьзиникє, краљ је Стефан Дечански приложио Дечанима село Рьзиникє. М. 97.

рьпьтати, murmure: своєє трапєзы недостоннаго оудостоивь, ико иногыє ради иже къ нємоу любвє рьптати наученымь стефановѣмь. Д. 104.

рьть, арех: потоколь и рьтоль на стоуденаць. М. 73.

оу рѣть грабл. М. 87. прѣзь потокь оузь рѣть. М. 95. по ртоу Прѣкынє. М. 96. оу рѣть оу Торьць. М. 96. оу рѣть Голоушл. Г. XV. 295. дѣломь в брѣзоки рѣть. С. Л. 1847. IV. 54.— Рѣть стоньскыи, који се чешће пише само Рѣть, итал. Ponta, као да је био само југоисточни узани крај полуострва које се звало Крькрь а сада на картама Sabbioncello и од којега је други крај Пељешац: Рать стонски даде дубровчанима краль српски 1333. М. 104. кась Рать и Стонь. М. 106. отокє, кон сѫ около Рата, и са скнемь що сє находи внѫтра Рата. М. 106. кон ки пакостиал Рѣтѫ. М. 106. в Рать. М. 106. люди, конхь заставшє в Стонѫ и в Рѣтѫ. М. 108. да погю в Стонь и в Рѣть. М. 108. попь срькьски да поює в црькхах, коює сѫ в Стонѫ и в Рѣтѫ. М. 108. да нє коюю уловѣкь изь Стона изь Рьта на земьлю кралевьства ин. М. 109. писати капетанѫ в Рать. П. 96. кожите изь Славна в Рать добитке. П. 126. да могѫ в Рати стонсцѣмь своє бѣжанїє сухранити. П. 126. да морстє прикѣки в Стонь и в Рать. П. 132. голиє придошє подь Рать. П. 148. пристанищл по єдиом и по дрѫгом страни Рьта. П. 149. погрѣшка: стоньски Рѣдь. М. 108.

рѣтьць, мјесто на мору близу Бара: в Рѣтьць. М. 193. на карти Карачајевој Rotaz; у латинским споменицима Rotezo. Г. XII. 259. 260. 273. 285. 290. 291. 293. XIII 232. cf. рѣтьуьскыи.

рѣтьуькь, гледај Рѣтьць: храмоу, ижє єсть оу Рѣтьуька. М. 68. cf. рѣтьуьскыи.

рѣтьуьскыи, τοῦ Рѣтьць: сѣтон богородици рѣтьуьском (т. ј. манастиру на Рѣтьци). М. 68. домоу сѣтыє богородицє рѣтьуьскыє. М. 68. cf. Рѣтьуькь.

рѣѣанинь, човјек из Рьта: за сѣдє и за лѣсь пишетє да рѣкаиє носє ѡдь кашега. П. 96

рыба, piscis: рыбамь вь сѣнѣдь быкалшє. Д. 106. ѫзєшє Стѣпкѫ л. перьперь в рибахь и в диларѣхь, а Радоти .к. перьперь такогіє в рибахь и в диларѣхь. П. 20. ѡть соль или ѡть рыбє. М. 533.

рыбари, мјесто код Комарана, с којима је или

међило или им било заселак: съ Рибары. М. 94. cf. рыбарьскын.

рыбарь, piscator: цар је Стефан приложио цркви арханђеловој у Призрену рыбаре оу Плакѣ. Г. XV. 303. рибарије оу Прѣспѣ, које је имао манастир Трескавац. Г. XI. 136.

рыбарьскын, τῶν Рыбари: подь рыбарьске сѣнокосе. М. 95.

рыбии, piscis: половина локиња рыбиега. Г. XV. 286.

рыбиун, мјесто које је краљ Стефан Првовјенчани писао Жичи: Рибиун съ Урьновь Рѣкомь. М. 11.

рыбиунѣць, дубровчанин Матко Рибиунић 1424. П. б. 81.

рыбиѣи, село које је краљ босански Томаш Остојић дао синовима војводе Иваниша Драгишића с градом Кључем и многим другим селима. М. 439.

рыболовь, piscina: вси рыболови. М. 563.

рыбьникь, piscina: да кралекьство ми црькви епископии липлиньском рибнике все одь изкода роднньскаго дори како оутече оу Ситницу, ... и що се находе водѣнице по томь изводу на Плоуни одь горнега рибника до Ситнице. М. 563. водѣница, ком јесть ниже рибника долнега. М. 563. село Тмаву с рибником даде цар Стефан цркви арханђеловој у Призрену. Г. XV. 282. с водами, рикама, рибници. М. 491. — Ријека у Хвосну: Лабићеву је ишла међа како оутиче Рибникь в Дрин и одь Рибника оус поток. М. 61. — Град близу Призрена: селу је Љесковцу цркве арханђелове у Призрену ишла међа отъ града отъ Рибника оус поток оус Кокаусвкиь. Г. XV. 282. на Рибницѣ млинь. Г. XV. 276. на Рибникѣ, .. подь Призрѣномь на Рибницѣ, .. подь Призрѣномь на Рибникѣ писа повеље цар Урош. М. 158. 163. 165. — Село Рибникь које је цар Лазар писао Раваници. М. 196. — Селу је Ораховцу које Григур Вуковић даде Хиландару ишла је међа отъ Рибника изъ реке мимо лоукоу станковоу. Г. XI. 141.

рыбьница, мјесто близу садашње Подгорице гдје сада има ријека Рибница: Стефан се Немања родио на мѣстѣ рекомѣмь Рыбница. Ст. 2. въ Ζетѣ на Рыбници. Са. 13. — Друго село које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи: Рибьница. М. 11. — Још једно село које је царица Милица приложила Дечанима: село Рибницоу. М. 265.

рыбьничькыи, τοῦ Рибьничь: селу је Сењанима цркве арханђелове у Призрену ишла међа оу рибничкоу рѣкоу и отъ рибничке рѣке поутець. Г. XV. 276.

рыданиѥ, lamentatio: да прѣстаноуть отъ рыданїа. Са. 4. рыданїѥ къ рыданїю прилагаѥть. Д. 8.

рыдати, lamentari: въсѣмь много рыдающимь. Са. 1.

рыкавьць, мјесто које је краљ Стефан Дечански дао Дечанима: Рикавьцоу мегиа. М. 95.

рыкати, rugire: ако лькь рыкаѥ. Д. 107. рикаютъ. Г. XI. 168.

рыкноути, rugire: ако скѣрь рикнѣвь. Г. XI. 73.

рылѣвьць, село које је краљ босански Томаш Остојић дао синовима војводе Иваниша Драгишића с градом Кључем и многим другим селима. М. 439.

рысь, pardalis: оугриноу гнѣкомь ако рысоу высѣштоу сѧ. Д. 153.

рѣдькь, rarus, адвербијално: хлѣба мало и рѣтко прнемахоу. Д. 24.

рѣзати, secare: в скитахь рѣзаннехь и перѣзаннехь. П. б. 125. да сѣ дал комь ѥ дльжань, а они да ихь рѣжь книгѣ одь оноликоп колико ихь платѣ. П. 121. да рѣжь книгѣ. П. 121.

рѣка, fluvius: прѣко рекѣ. М. 8. рекомь Стоудѣнцемь. М. 8. да нимь сѣ не вѣзьметь кмерекь ни на рѣкахь ни на поутехь. М. 37. одь рѣкѣ дриньскѣ. М. 38. на реци Бистрици. М. 72. с водами, рикама. М. 494. на рѣцѣ доунавсцѣи. Л. 57. прѣко рекѣ Доунака. Л. 83. што се помиње Годынѥ сь рѣковь (М. 26.) мислим да се мисли само ријека која тече крај Годиња; и што

је Гуглави и Крушевицама ишла међа оу рѣкоу и сь рѣковь право оу Кнрь оу Кесь (М. 26.) опет мислим да је само ријека која онуда тече; само у том смислу мислим да је и овдје: с црькковь, кои ѥсть в Келбѣждѣ рѣкомаа Госпогиноко Поле, с рѣкомь, с мегиии и ѡдьтеси тезн црькке. М. 191. — Залив морски близу Дубровника код Затона и крај по њему, итал. Ombla (Schem. rhac. 22): кн ни сте рекли да се станемо на-пон страиѣ Рѣке, не кемо ити кь вамь на онѣ страиѣ, да, ако кемо правоиѣ станкѣ, да се станемо в Ѕатонѣ. М. 7. оу Рѣцѣ и оу Жрьновьиици прѣдь Доубровьиикомь. М. 10. дань, уто дајете ѕа Рѣкоу и ѕа ѕатоньске виноградє. М. 19. врьхь Рѣкоу. М. 38. — Мјесто у Црној Гори између Цетиња и Жабљака: оу Рѣцє. М. 534. ѡть Црьиїє Горн ѡть Рекє бјеше калуђер Пахомије, који је штампао у Млецима црквене књиге 1519. В. прим. 13. — pl. Рѣкє, земља коју је Стефан Немања освојио од грчке земље: Рѣкє. М. 4. Са. 1. Рѣкы. Ст. 2.

рѣкє, гледај код рѣка.

рѣтн, рѣкоу, гледај рѣшти: могѣ рѣтн. П. 57. 84. 111. 136. М. 497. рнѣтн. М. 509. 510.

рѣтникъ, гледај Рѣтникъ.

рѣуанн, село које је цар Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену: Рѣуанн. Г. XV. 277. тијем је Рѣуань ишла међа ѡть Доухьлъ како нзлазн поуть ѡть Ѕаньжанн и пристаје на кели поуть кои гредє ѡть Рѣуанн, . . . и оу рѣкоу оу Драганоу . . . и до мегіє крапитьскє. Г. XV. 278. било је још једно село Рѣуанн, које је исти цар дао истој цркви. Г. XV. 280.

рѣуаньскын, τῶν Рѣуанн: међа је селу Срѣдьском цркве арханђелове у Призрену ишла до мегіє рѣуаньскє. Г. XV. 280.

рѣуништє, манастир је Трескавац имао земље до рѣуища єкрєнскего. Г. XI. 131. до рѣуища. Г. XIII. 371.

рѣуь, verbum: не кѣ порєки моє рѣуи. М. 50. парьци, кои исходе на соудь царєкь, да кою рѣуь изькокорє нрь-

коу, и те рѣчи да соу вѣроване, и тымь рѣчьма да се соудн, а послѣдиимь ницо. З. 47. ѡкозн писанніе писа логофеть по рѣчи господина Алекьѕендра. М. 179. скрьшѧе дѣломь, цо ѥсть рѣчию рекьль. М. 212. ѡкь листь ѡдь рѣчи на рѣчь прѣписа. М. 361. ѡдь рнечи на рнечь. М. 374. но нихь ѥсмо вашон приѧзни нѣколнко рѣчи наръчили, ако вамь бѫдіе згодноѡ чѧти нмь и вѣрокати, нашіе сѫ рѣчи. М. 483. по Радосакѫ прнписмо листь, и такогіе гокори намь на рѣчь Радосавь. П. 18. ѡнь нааиь не хѡтѣ ѡдьписати ницюрь, нѫ на рѣчь ѡдьпорѫчи намь. П. 167. ни ѕа чнюре колѫ ни ѕа коюре рнчь сеган скита волнѫ алн нѣколнѫ. М. 274. ни ѕа силѫ ни ѕа рѣчь ни ѕа ѕаповѣдь. М. 361. ѕапокндписмо нмь нашомь рѣчию. М. 470. ѡбѣтовах се и рекѡхь вѣрѡмь и рѣчью моѡмь госпоцкомь. М. 461. да ни скою рьнеч. М. 415. дасмо вѣрѫ и рѣчь нашѫ. М. 485. єре нмь смо на тон дали рѣчь и вирѫ нашѫ госпоцкѫ. М. 489. ѫписа ѕ добромь свѣстью скою напоконѫ рѣчь ѫ тестамеиьтѫ. М. 425. ѵнию рѣчь ѕа жнкота ѫ моюи добреи свнестн. М. 415. ѡнѫи добрѫ рѣчь, кою те ю болѣ богь настакиль, рьци ѕа кише писано. П. 30. ѕле рѣчи. М. 255. ѕлѫ рѣчь рекн свпротивь кралюкьствѫ. П. 39. ако бн била кон рнечь алн створь непрнлнуань нли недкорань к мине. М. 312. попашѫ те ѫнипить и цетѫ, терь кю бити вьсакон ѵась рѣчь. П. 26. бн рѣчь и дегьба цею кральство ни и кластели. М. 255. да ѡ томь вебе не бѫде нпека рѣчь. М. 388. 404. сн рѣчь, id est. М. 136. Л. 83. — res: да сн идоу по нашѣи ѕеман сь сконмь добыткомь и сь сконми рѣчми. М. 34. да нхь не прнемсмо ни рѣчи нхь. М. 36. цо є ѫѕель добитькь вола нне рѣчи. М. 256.

рѣшитєль, qui solvit: рѣшитєлю плєнниць грѣховьнихь. Ст. 26.

рѣшити, solvere: рѣшити и кеѕати кины. Д. 131. нже соуть прїели благословенїе на доуховьнпуьство кеѕати и рѣшити. З. 30. rumpere: сиѕи миръ и сиѕи ѡбѣть да сѣ никакорѣ никнмьре дѣломь и никнмьре концуемь да сѣ не рѣши, ни да се подьнерѣ. М. 29. 33.

сабаньчинѣ, човјек синова Радосава Павловића Бѣлак Сабанчинѣ 1447. П. б. 111.

сабела, Isabella: даваєть краль (мађарски) сродницѫ свою семѫ блаженомѫ Маѯнимѫ (деспоту) имѣнємь Събелѫ. Г. XI. 127. Събѣлѫ. Г. XI. 127. мислим да је само написано ъ мјесто л, а читало се л.

сабиѭ, } gladius: стрѣле и сабиѥ тврьскє. П. 140. тако
сабаѭ, } мн саблю, уни сє ѡпасѫю. М. 410. сабльѫ. М. 524. саблѫ. М. 528. оубн саблоѭ. Л. 75. вєчє сє подаки, него цо иѯгнѣє ѿть саблє. Л. 87.

сава, Sabbas: син Стефана Немање Растько, у калуђерству Сава, први архиепископ српски, свети: Савѣ. Ст. 12. Савька. Ст. 21. Савоу. Ст. 23. Савоѭ. Ст. 30. Савы, пръваго архїепископа и оучитєла срьбьскаго. Д. 1. свѣтаго и великаго апостола и архиєрєа срьбьскаго кѫр Савы. М. 76. 82. свѣтитєла и чюдотворца Савоу. М. 125. 167. свѣтитєла нашєго архїєрєа и пръвонастолника ѿтьчьства нашєго кѫр Савы. М. 136. просвѣтитєлємь нашємь кѫр Савоѭ. М. 137. Сава. М. 3. 6. 18. 26. 48. 49. 76. 83. 87. 89. 91. 123. 126. 128. 134 (на том је мјесту гријешком изостало неколико ријечи пред тијем именом, те стоји краљу Саки). 139. 140. 203. 331. 332. 333. 334. 521. 564. Л. 51. 52. 54. 58. 59. 60. 69. 72. 85. Г. XI. 191. 194. Сава пръвоєвѣтиль. Г. XI. 160. Савва. М. 1. 72. 129. помен му 14 јан. Г. XI. 194. у Милешеви су биле кости св. Саве па се за то звала: монастирь св. Савы иже въ Милѣшєвѣ. М. 334. монастырь св. Савы срьбскаго иже ѥсть въ Милѣшєвы. В. прим. 14. црква њему: въ подкриліѣ фроушкїѣ горы въ храмѣ св. Савѣ. В. прим. 28. а то је у манастиру Кувеждину. Херцег Стјепан и синови његови Влатко и Владисав и Владисављев син Балша, којима је у држави био гроб св. Саве, писаше се хєрцєгь ѿдь свѣтога Савѣ. М. 441. 457. 460. П. б. 115. хєрцєгь свѣтога Савє. М. 466. 485. 491. 492. 507.

509. 517. 519. 522. 537. 502. 503. 572. херцегъ светога Саве. М. 481. — Син Стефана краља Првовјенчанога, трећи архиепископ, Сава књижевни, прије калуђерства Предислав. М. 48. 76. 83. Л. 52. 60. Г. XI. 160. прѣставн се свѣты Сава књижевни 12 феб. Г. XI. 194. — Архиепископ послије Јевстатија II а прије Никодима, Сава трећи. М. 76. 82. прѣставн се архїепископъ Сава 26 јул. Г. XI. 194. — Други патријарах српски за цара Стефана и Уроша. М. 143. 156. на првом је мјесту погрјешка у години .ѕѳѡнѯ. (6857=1349), їндїктїѡнъ л., јер је те године маја мјесеца био патријарах Јаничије као што стоји у законику Душанову, нити је те године био тај индиктион; али се ту свакојако за живота Душанова помиње патријарах Сава; он је био патријарах и за цара Лазара. Г. XI. 164. прѣставн се .к. патрїарьхъ Сава 29 апр. Г. XI. 194. — Шести патријарах српски Савва. Г. XI. 164. — Калуђер јерусалимац Сава 1386. П. б. 28. — Човјек деспота Јована пань Сава 1496. М. 542. — Калуђер хиландарац Сава 1544. М. 556. — Игуман мрькшинськыи Сава 1566. В. прим. 18. — Калуђер дечанац Сава 1597. В. прим. 22. — Светац Сава іерусалимьскыи и освѣщенын. М. 137. 138. Ш. lesek. 119. типикъ по оустакоу сѵ. Сави поустинежителѣ. Г. XI. 191.

сава, ријека: дондеже и Савоу рѣкоу прѣкѣдѣть и. Д. 159. отъ Саве. С. Л. 1847. IV. 53. на рѣцѣ Сави. Л. 81. на рѣкоу Савоу. Л. 83. 87. прегна прѣко Саве рѣкѣ. Л. 88.

саваотъ, sabaoth: господа бога саваота. М. 190. на име великаго саваота бога нашего. М. 239. савафъ. М. 547.

сватиѥ, петнаести патријарах српски Сватїѥ. Г. XI. 165. — Калуђер у Милешеви XVII вијека. Гильф. бос. 312.

савинъ, Sabbae: савина молитва (т. ј. св. Саве). Д. 115. сјенокосу манастира Дечана у Комштици ишла је међа оу савинъ сѣнокосъ. М. 96. келїа савина у Карејама. М. 138.

савинъ, Sabinus, гледај Бобалѣвићъ.

сакроматиꙗ, Влашку називају тако: к Сакроматїю. Л. 62. 64.

сакь, мјесто вьсь, које види: сакь покладь. М. 508. сакь Срѣмь. Л. 87. старије потврде од ове двије једине за ном. јед. муш. нема, него је једнако вьсь или васъ; али у осталијем падежима долази за рана тако премјештено ск- мјесто вьс-: съ скѣми сконии правьдами. М. 41. цѣло скѣ. М. 70. скѣмь ꙁемлиимь. М. 102. скѣга виким. М. 102. свѣ колнкѣ постакѣ. М. 393. свѣ колнко. М. 531.

сакько, име мушко: брат Вукше и Влахуше Мишетића, Сакко. П. б. 82. cf. Мишетићь.

сакьскыи, fluvii Сава dicti: на Бродѣ сакскомь на Градишихь. М. 494.

сѧдити, plantare: ни да є (земље) сади̑но. М. 47. до сагѣнѣ лозѣ. Г. XV. 279.

сѧдь, planta: вєзоумиѣ сего ꙁлаго сада. Ст. 23. locus consitus: срѣдь садока. Г. XV. 277. садовы. Г. XI. 133.

сан, гледај код сь (hic).

санѹань, на једном мјесту: лѣжиѣ (лѣжиѣ) санѹанѣ. П. б. 100. које је други прочитао: лажиѣ инѹанѣ. М. 408. гледај инѹань.

сакато, село које је цар Стефан писао цркви арханђелової у Призрену: Сакато, међа му је ишла како оуплада Кроупа оу Дрим. Г. XV. 287. то је без сумње село које има и сада не далеко од састављака Бијелога и Црнога Дрина и које је на Кипертовој карти записано Sakat; помиње га и Хан у својем новом путовању, види Видов Дан 1863 бр. 147.

сакатьскыи, τοῦ Сакато: Дримомь до брода сакатьскога. Г. XV. 287.

саковьць, селу је Рогатьцоу ишла међа подь Саковьць. М. 93.

сакоулиа, sacculus: сакѹлиа л., сакѹлиа г. М. 406. десеть сакѹлїи. М. 406. л. сакѹлиа. М. 407. cf. сакоуль.

сакоуль, sacculus: два дести и деветь сакѹль; други

сакѹль. М. 406. в ѥдномь сакѹлю. М. 406. П б. 57. велнкѥ сакоѹлѥ двкать посѣкѹ. П. 138. cf. сакоѹлѫ.

сакьсь, кнез њемачки Friedrich August von Sachsen: 1696 изиде Сакьсь и Капларь Ѣнерамь подь Темишкарь. Л. 87.

сале, гледај селѥ: kako su do sale stali. М. 280. само ту.

сальснѥрь, } salinum: два салснера. М. 408. исто је
сальцнѥрь, } мјесто други прочитао два салцнера. П. б. 100. cf. салѣрь.

сальѹе гладе, селу је Великој ишла међа оу Сальѹе Гладе. М. 95. номинативу нема потврде.

салѣрь, salinum, итал. saliera: два салѣра на стльнѣхь сребрьна. П. б. 73.

самарїа, земљама је манастира Хиландара у Светој Гори ишла међа поремь миноходенѥ Самарїю. М. 131.

самарьнице, међа је планини села Крьстьца ишла на Самарнице. Г. XV. 301.

само, гледај сѣмо: како сѣ камн вали само и онамо. М. 61. само и тамо. М. 154. само ту.

самоборь, херцег Стјепан писа дубровчанима повељу на Мѣлврѣчью подь Самоборѡмь 1461 окт. 11. М. 485.

самоварь, име мушко: једном између људи цркве спасове, коју цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену с људима њезинијем, бјеше име Самоварь. Г. XV. 270.

самовидьць, oculatus testis: самовидци быкше божїихь оудесь. Д 82.

самоклады, qui suae potestatis est: самокладѫщаго града Дѣбровьника. М. 442. 518.

самокластиѥ, libido: аще кто къзнесеть сѣ самокластїемь или зависти бесоокьскою дрьзнеть сїа разорити. С. Л. 1847. IV. 56. по Самѡнѣ бисть самокластїе леть ,,., и каждо творашѥ, еже хотѣмше злоѥ. Г. X. 217.

самокластьнь, qui sui est juris: ѡть всѣхь снхь ско-

бодноу и о бозѣ самовластноу нашоу црькоу. Д. 130. игумена самовластна. М. 1. самовластно юстьство уловѣуьскоюе сьткорн. М. 194. натрїарьха самовластна, и никимже обладаема. Г. XI. 164.

самодроугын, гледај код самь.

самодрьжавиє, summa potestas: не сьвьзеть се ини толикынмь самодрьжавїемь. Г. XI. 86.

самодрьжавьнь, qui summam habet potestatem: самодрьжавна краля. Д. 143. самодрьжавна отьца сынь. Д. 188. самодрьжавьнын краль. М 67. 561. владыкы самодрьжавьна. М. 110. самодрьжавнаго цара. М. 182. самодрьжавьнын господинь. М. 195. Л. 59. самодрьжавни господинь Гюрги ксои зетскои земли. М. 203. самодрьжавны деспоть Стефань. М. 266. самодрьжавно владыуьствовавшоу. Д. 3. самодрьжавно владыуьствующе. М. 48. господьствоующоу самодрьжавно. М. 121.

самодрьжавьць, qui summam habet potestatem: царь самодрьжавьце. М. 35. Стефань Немања бысть самодрьжавьць всѣхь срьбскынх земль и помори. Л. 68.

самодрьжатель, qui summam habet potestatem: области срьпьскаго стола самодрьжателе. Ст. 30.

самодрьжитель, qui summam habet potestatem: самодрьжителя отьуьствню. Ст. 30.

самодрьжица, quae summam habet potestatem: царица и самодрьжица Мара. М. 521.

самодрьжьнь, qui summam habet potestatem: самодрьжьнаго господина Стефана Немању. Са. 1.

самодрьжьць, qui summam habet potestatem: самодрьжьца отьуьствнна сн. Ст. 1. самодрьжьцоу. Са. 1. краль и самодрьжьць всіе срьпске земле. М. 10. краль и сь богомь самодрьжьць срьнскї. М. 16. 51. 76. самодрьжьць всѣхь срьбскихь земль. М. 65. 71. 82. 111. 194. 264. 332. самодрьжьць срьбљемь и грькомь и бльгаромь. М. 128.

самоиль, Samuel: по Самоиле царьствова Саоуль. Г. X. 217.

самоседмын, гледај код самь.

самосилиє, violentia: вѕеше имь самосильѣмь .л. перперь в рибахь и в динарѣхь. П. 20. самосильѣмь ѡквѕе наше трьговце. П. 26. 27. самосильѣмь настѫпахѫ на нашь котарь. П. 91. донде крагомь и самосильѣмь. П. 117. дрьжите самосильѣмь ѳлока нашега дѫбровчанина. П. 131.

самосилынь, violentus, адвербијално: скѫпикь се с конскомь терь самосилно вѕели наше трьговце. П. 104.

самошесть, гледај код самь.

самоуилъ, Samuel: якоже дроугыи Самоуилъ. Д. 109.

самь, ipse: яко самого Христа. Ст. 17. сама носеща прѣчьстное тѣло. Са. 13. ни самѣмь ими. М. 14. аще ѡ себѣ сама имѣть ѥсиповати се. М. 14. ѳнога самога да ти дамо. М. 22. яко и самѣмь намь. М. 23. когарѣ ты самь ѳблюбиши. М. 23. какоре самь себѣ. М. 24. на самога исьца. М. 29. самь сконма рѫкама. М. 64. да ѥ волна сама скоѳмь главомь али сконми сазгани вѕети. М. 251. вліѕе самь скоѳмь главомь. П. 36. да ѥ волимь вѕети самь собомь или сконми листьми. М. 330. самь по себи. М. 447. развѣ аще си кто самь полюби. З. 33. на самомь прѣходѣ. Г. XV. 272. до самога трьга. П. 20. у првом пад. јед. мушк. рода и самыи, али само на једном мјесту: самїи Костантинь. Г. XI. 66. solus: кто с ногоумьномь на поуть гредоу по црьковьнои работѣ, да се црьковьнымь брашномь храниш, а кьто самь гредѣ по црьковьнои работѣ, да се ѳдь коукѣ храни. М. 98. царьствоуѣть съ ѳтцемь сконмь .л. лѣть, самь же царьствоуѣть .л. лѣто. Л. 73. адвербијално само, solum: оволико само. М. 487. само соѳ. М. 501. не само ѕваше речене епитропе, на ѕваше и ине добре люди. П. б. 120. — с бројевима редним остајући у њихову падежу или се гласом о с њима састављајући значи да их је онолико колики је број, cum altero, cum duobus etc., њем. selbander, selbdritter etc.: кои люко трьговьць докедѣ коиѣ кѫпикь из тѫге ѕемьлѣ, а познаю се, да се кьлне тьзи трьговць самь дрѫги. М. 147. 162. да посилають митрополитїе калогиера самодроугога. З. 32. Иванко самь трѣтїи. Г. XV. 309. да се ѕакине дѫбровчанинь самь трьтинь

своѥ дрѫжинѣ. М. 410. кто проводить дроужнѣга чловѣка къ тоуждоу ѕемлю, да моу га дасть самоседмога. З. 37. да ви платн всѣ само седмо. М. 157. 173. да платн само седмо. З. 31. 38. 41. да платн вьсако само седмо. З. 49. да моу платн господарь самоседьмыи конь. З. 50. са шестын саставља се тако да број престаје бити редни него се сложен с том ријечју изједначује с придјевима: да мѫ нарѣѹѕ прѣсѣкн самошесть. М. 101 (два пута). ако прѣсѣже самошесть, унсть дѫога да бѫде. М. 102.

сана, крај у Босни на ријеци Сани: ѡдь Сане бјеше кнез Юран Мишлѣновнћь. М. 379. ѵ Сани мјесто Мрнн. М. 439. н(ѕь) Сане Гашпарь Дивишѣвнкь. П. 176.

санница, село које је краљ босански Томаш Остојић дао синовима војводе Иваниша Драгишића с градом Кључем и многим другим селима. М. 439.

сань, dignitas: царьскымь саномь поуьть. Ст. 3. прнѣти сань свѣштенства. Д. 76. такови да накаѕоуѣт се протнкоу саноу своѥмоу. М. 14. царствїа саномь. М. 196. да нѕкрьжета се ѡка ѡть сана, и поставивы и поставлѣнны. З. 30. да ѡтлоуѹнть се ѡть сана. З. 31. да се нѕкрьже сана. З. 50. деспотскаго сана. Л. 54. погрјешка сьномь. Л. 57. 78.

саньдалъ, -ла, име мушко, гледај Храниће.

саньдалѣвнца, ихог *тоѝ* Саньдаль: Катернне Сандалѣвнце. П. б. 49. 51. П. 83. за жену војводе Сандаља Храњића.

саньдалѣвь, *тоѝ* Саньдаль: сандалѣвѫ ѕемлю. П. 50. сь ѕламенъѥмь сандалѣвѣмь. П. б. 49.

саньжакь, у Турака praefectus provinciae: ѡдь херьцегове ѕемьле саньжакь бегѫ. М. 474. 475. 484. ѡдь херьцегове ѕемьле саньжакѫ Хамьѕа бегѫ. М. 515. 529. Амѕь бегь босански санжакь. М. 513. тн, кон си саньжакь. М. 530. praefectura: ѵ херьцеговь саньжакь. М. 484. cf. саньчакь.

санько, име мушко: отац жупана Кѣлнмка и војводе Радича Санковића, каѕнѣнь Санько, пишу га и Сьнко и Сико, 1391, само се те године поуздано по-

миње жив. М. 217. 220. 241. 247. П. 69. — Санко дијак херцега Стјепана 1464—6. М. 492. 493. — Неки кнез Санко у босанском краљевству 1407. П. 85. — Гледај Богављуић, Гаљуић.

саньковић, мјесто у жупи хљеванској. М. 249.

саньковић, синови казанца Санка жупан Кѣлиак и војвода Радиуь Саньковићи, презиме им пишу и Сьньковић, а првому име пишу и Кѣльѣкь и Кѣльиакь, били су одь хоумьске земле, први се помиње жив 1378—91, а мртав 1399; други се помиње жив 1391—1401. М. 189. 217. 220. 241. 242. 249. Радич без презимена по свој прилици исти. П. 16. 18. 20. 24. 25. 33. 34. 36. имао је у Дубровнику двор који дадоше дубровчани Вукцу и Сандаљу Храњићима 1405. М. 258. те дакле године није био жив Радич, али се мртав помиње још 1404, премда само именом. П. 56. Радиуь је на печату својем записан кнез. М. 219. 220. ваља да за то што му је печат био резан прије него се завојводио. — Властелин херцега Стјепана кнез Кѣкашинь Санковић 1445—53. М. 429. 430. 457.

саньуакь, гледај саньжакь: ни саньуакь кегь ни сѣкаша. М. 523. ни мои кезири ни мои саньуаци. М. 526. саньуака. М. 550. саньуакоу смедеревьскоиѣ, белградскоиѣ, подунавьскоиѣ, посавьскоиѣ, посремскоиѣ, Мехмед кегѣ. М. 553. 554.

саньунић, име мушко: 1301 жупан Кѣлиакь и војвода Радич Санковићи називају браћом својом Кѣдела и Саньунића, а биће им братучеди. М. 219.

сапогь, calceus: изоуи сапогь отъ ногоу твоєю. Д. 193. поиси и сапоги. Г. X. 224.

сапоуић, sapo. Ш. lesek. 79.

сараковић, презиме властеоској породици дубровачкој: Петрь Сараковикь изабрани властелин 1390. М. 215. — Иланъ Сараковикь изабрани властелин 1399 М. 240. — Палко (које мислим да је погрешка мјесто Палко) Сараковикь XV вијека. М. 536.

сараньдапорь, неки манастир који је зидао или поновио краљ Милутин: Сарандапорь свѣтомоу отцоу Іоакиноу. Л. 60.

сарачинѣь, властелин дубровачки Павле Сарачинь у вељем вијеку 1253. М. 40.

сараєво, варош у Босни: приицы Лоуи плѣни Сараєво 1697. Л. 88.

сараѣинь, име мушко: једном између људи цркве спасове, које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену с људма њезинијем, бјеше име Сараѣинь. Г. XV. 270.

сарьдинии, гледај Срѣдьць: на мѣстѣ быкь Велкоуждь сицѣ нарицаѣмѣмь, къ Сардинии же прилежещи. Г. XI. 72.

сарьдоиикии, Стефан је Немања освојио Сарьдоиїкии градь. Ст. 8. био је негдје близу Скадра, јер се помиње с Дањем и Дривостом.

сарьжа, турско име: негдје близу Дубровника велики војвода Саржа 1399. П. 27. али ће бити погрјешка мјесто Сарьхань, које види.

сарьханитє, неки народ: Мурат идући на Лазара воѣаше Агарины съ Татары, Карианѣ же съ Сарханиты. Гильф. бос. 271.

сарьхань, турско име: негдје близу. Дубровника велики војвода Сархань 1399. П. 21. 22. на првом мјесту стоји гријешком Сархинь. cf. Сарьжа.

сасиноукь стоудєньць, катуну је Драгољевцима ишла међа на сасиноукь стоудєньць. Г. XV. 300.

сасинь, заво: аке бѣдє пра съ сасиноиь, да бѣдє ѣдиь сасинь а дрѣги дѣбровьчанинь, прѣдь тѣми да се расправлаю. М. 51. да плати враждѣ, како и сасн плакиою. М. 52. ѡ сасехь. по трьговинь, що соу коудє посѣкли сасн горѣ до сицекаго сѣбора, тоу ѕемльою да имають. а ѡть садь напрѣдь сасинь да не сѣчє. а що посѣчє, ѡноу ѕемльою да не тѣжи, ни людн да насели. З. 44. никто да не ѕабранн сасиноу горє. колико ѣсть волн трьгоу, толико да сѣчє.

З. 45. ни грькь ни латининь ни трьговець ни сасинь. П. б. 24. ако взнимаю кою прѣ сасн з дѣбровчанн, такогерѣ да сє сѣдє како и срьблє: половина сась сѣдни а половина дѣбровчань. и да нє позива срьбинь дѣбровчанина на сѣдь никамо тькмо прѣдь wнєзи сѣднє. такогерѣ и сасинь да сє прѣ прѣдь wнємизи сѣдимын, и да сє нє имѣє прѣдь господство ни ни прѣдь кєфалию. и ако кон дѣбровчанинь кѣпи коня, и wногазн коня ако вхватн срьбинь нли сасинь, и рєчє: вкрадень ми є нли гѣшень, да сє wдкалнє дѣбровчанинь, како нє скєтьца wномѣзи коню ни гѣсє ни татбє, нѣ га є кѣпилъ; ако бѣдє драгw срьбинѣ взєти свога коня нли сасиноу, що бѣдє далъ дѣбровчанинь за wногазн коня, тозн да мѣ вратѣ, а коня лнчнега да нє вольнь вдрьжатн. М. 205. 208. 267. 270. 353. 434.

сафєрь, мјесец турски: мѣсеца сафера. М. 530.

сафинєть, dem. сафинь: врьхѣ дрвгє пєчнце єдань сафинєть. П. б. 74. дєсєть сафинєта. П. б. 74.

сафинь, sapphirus (ваља да је то): брокета єдна злата сь три сафини. П. б. 50. 56. сафинwмь. П. б. 74. єдна крвгла с покрнвачємь злата с каменкомь сафиномь. М. 372. прьстен, в ком є камн сафинь. М. 415. П. б. 121. два wботца начннена бисерwмь са .д. сафини и .д. балаш. П. б. 103. єдань сафинь. П. б. 103.

сачнбабнѣь, гледај Сочнбабнѣь.

сашь, saxonum (ако није погрјешка мјесто сашькын): оузєше тоурцїн црькѣ сашѣ оу Новомоу (Брду). Г. Х. 275. cf. сашькын.

сашькын, saxonum: Приљепници је ишла међа сашкинь пѣтемь. М. 198. без сумње грнјешком писарском шашькоу: 1466 оузєше тоурьцн црьковь шашькоу оу Новємь Брьдоу. Л. 81.

сва, гледај код вьсь.

свакон, гледај вьсакон (cf. вьсь): бєз свакоє забавє. П. 7. сваконмь вмиланнємь. П. 36. свакоєга господина. М. 307. в свакоє крѣмє. М. 308. свакоє крьстє уловѣкѣ. М. 495. свакою заповнѣдь. М. 496. за свакон взрокь. М.

497. сваког права љубавь. М. 507. видѣти сваког добри разлогь. М. 507.

сваконькь, гледај вьсаконькь (cf. вьсь): много људи добрѣхь и сваконцѣхь. М. 501.

свакь, гледај вьсакь (cf. вьсь): в сваку правьдѫ. М. 29. сваког господина. М. 211. в свакыхь слободьштинахь. М. 236. ѡда свакѣ злобѣ. М. 308. свако годиште. М. 422. ми хѡкѣмо сь свацѣмь миръ. П. 46. прѣдь свацѣмь господарѡмь. М. 455. један пут на крају иза самогласнога има глас ј (н, ње̄го, које види): ва сваком крѣмѣ. М. 238. cf. свакыи.

свакыи, гледај вьсакыи (cf. вьсь): сваки да знаѣть. М. 107. сваки добровъланинь. М. 220. у споменику рђаву: свакнѣ чловѣкь. М. 550. али може бити да на крају є стоји мјесто ѣ, које види.

сварь, гіха: кои би се годѣ нашао међу нами такови злѫ и неистинань чловѣкь, кои би сварь и неправдѫ сносно. М. 459.

сватовца, affinis: ащѣ кто сватовцоу прѣзь законь оузмѣ, ащѣ боудеть ѿть властель или ѿть конюнкь, да оузимаеть ѡслоухоу господьствоуѭи по .в. воли; ащѣ ли ѿть оубогихь, то да оузима скетитель половиноу, а такови да се распоушають оу распоустѣхь или оу сватовцахь. М. 15. на пошљедњем мјесту као да каже: била жена пуштеница или сваст.

сватова полама, Чабићу је ишла међа на Рогьль Сватовѣ Поламѣ. М. 93. засеоку села Чабића Добродолима ишла је међа оу Сватовоу Поламоу. М. 94.

сватьь, affinis: вьсхотѣ сьтворити себѣ свата цара грьчьскаго, и вьзѣ єговоу дъшерь за сына Стефана. Са. 2. оу цара, свата своега. Са. 8. сватьь емоу (св. Сави цар грчки Теодор Ласкар, чија кћи бјеше за синовцем Савинијем краљем Радосавом). Д. 126. хотѣ (св. Сава) видѣти свата своега Асана цара загорскаго (чија кћи бјеше за краљем Владисавом синовцем Савинијем). Д. 199.

свачь, град који је освојио Стефан Немања: градь

Свачь. Ст. 8. био је близу Улћина, гдје и сада има мјесто које пишу на картама Sfatscha.

свеблагь, гледај вьсеблагь: свеблагы богь. М. 560.

сведрьжитель, гледај вьседрьжитель: бога свдрьжителм. М. 240.

сверѣпити се, ferocire: да навикнеши не сверѣпити се на мою обитель и люди. Г. XI. 91.

сверѣпиѥ, ferocia: зьверноѥ сверѣпиѥ. Ст. 28.

сверѣпооумьнь, ferocis animi: юнца сверѣпооумна. Д. 107.

сверѣнь, ferox: не послоушавь сверѣпын. Ст. 19.

сверѣньство, ferocitas: сверѣпьствоу готови. Д. 17.

сверѣньствьнь, ferox, адвербијално: шьствоующа сверѣпьствьно и неоукротимо. Ст. 21.

сверѣпѣти се, ferocire: уто сверѣпѣеши се. Г. XIII. 361.

свесрьдь, гледај вьсесрьдь: свесрьдо прѣмсмо. М. 418.

свесрьдьнь, гледај вьсесрьдьнь: даровашѥ доброволно и свесрьдно. М. 346.

свесрьдьчань, гледај вьсесрьдьчань: свесрьчане прѣмжни. М. 420.

светаа гора, Ἅγιον Ὄρος, полуострво у Маћедонији: оу Светоую Гороу. Ст. 12. Са. 7. М. 5. Светые Горн Аѳона. М. 86. 172. вь Светѣи Горѣ Аѳона. М. 190. 278. Светыѥ Горн и аѳоньскиѥ. М. 111. Светоую Гороу аѳоньскоую. М. 125. вь Светѣи Горѣ аѳоньсцѣи. М. 331. оть ючстиїе и Светїе Горн. М. 543.

светиланштьнь, sanctuarii: благословн светыма роукама своима бытн имоу (Дечанима) мѣстоу свѣтилиштьномоу. М. 91.

светитель, episcopus: сподоби се которыѥ крьщенниѥ прнѣти оть роукы светителм и архинѣрѣа. Ст. 2. съвесѣдовавь се съ светителѣмь си Ювьонимиѣмь. Ст. 7. светитель вь сласть послоушати. Са. 4. светителемь и господьствоующимь. М. 15. да оузнма светитель половиноу. М. 15. иже познвают се прѣдь светителѣ. М. 15.

прьви бысть свѣтитель ѕетьскеи ѕемли. М. 17. свѣтитѣль христовь Савка. М. 72. свѣтителя нашего кѹрь Савы. М. 76. 83. свѣты Сѹмеѡнь и свѣтитель Сава. М. 128. 132. 203. 332. свѣтителя нашего и архїереа Савы. М. 136. 140. аѕь же и братиа моа свѣтителя. М. 77. 83. свѣтители хотещиими по нась быти. М. 77. 83. молитвами свѣтаго Савы и свѣтыхь хтиторь и свѣтыихь свѣтитель срьпьскыіе ѕемлѣ вьѕведень быихь на прѣстоль арьхиеп(иско)пиіе срьпьскыіе ѕемлѣ. Г. XI. 190. свѣтителїе да не проклинаютъ христїань ѕа съгрѣшенїе доуховно. З. 29. свѣтителїе да поставѣть доуховникѣ по вьсѣхь норїахь. З. 30. ни патрїархь ни имь свѣтитель. З. 33. аще кто опсоуѣть свѣтителя или калогиера или попа. З. 37. приѡбьщише се свѣтителємь и свещенъникѡмь. Г. XI. 164. sanctus: Петра и Аньдрѣю нашехь свѣтитель. М. 35. то може бити и овдје: свѣтитель прѣподобнихь. М. 11. сконми оученики и апостолы и свѣтителы. М. 26. пророци и апостоли и моученици и свѣтителиіе. М. 90.

свѣтителъство, munus episcopi: люблихоу свѣтителства ѡбразь. Д. 39. свое ѡтьчьство свѣтителъсткомь оупась. Д. 63. многїе трѣди подьѣть в своіемь свѣтителъствѣ. М. 17. поживь въ свѣтителъствѣ на прѣстолѣ св. Савин лѣть .si. Г. XI. 161. sanctitas: писанніе свѣтителъства ти прѣсмо (пишу госпоѣи Ксенији). П. 1. 2. 37. вашемь свѣтителъствѣ (пише се владици). М. 559.

свѣтителъствокати, episcopum esse: свѣтителъствоуеи тогда архїепископь. Г. XI. 65. тогда свѣтителъствѹюще прѣстололь сръбскынь патрїархоу кѵр Іѡаннѵ. В. дан. I. 31.

свѣтити, sanctificare: сьсоуды свещеньныіи. М. 74. свещенныкь (гдје грижешком стоји к мјесто х) сьсоудь. М. 561. ѵьстныіе сьсоуди свещенныіе. М. 91. свещенныіи одѣждаіи. М. 125. небесныіь свещеньныіь наученикомь. М. 133. свещенненшиіи ѡтьци. М. 533. всемоу свещенномоу хиноу. Л. 60.

свѣтиіа, sancta: да є проклѣть ѡдь всѣхь свѣтѣхь

и свѣтиць божихь. М. 219. ꙁаклѣхь се всѣми свѣтими и свѣтицами божими. М. 447.

свѣтоанѣгельскын, sanctus angelicus: свѣтоанѣгельскаго ѡбраꙁа. Са. 6.

свѣтогорьскын, τῆς Свѣта Гора: братим свѣтогорьскам. Ст. 13. свѣтогорьски манастирь. М. 14. при протѣ свѣтогорьсцѣмь. М. 48. подь ѡбласть свѣтогорьскоꙋ. М. 116. ѡть всега ꙁьбора свѣтогорьскога. М. 117. до хрїсовꙋла свѣтогорьскога. Г. XV. 277. до свѣтогорьскѣ мегїѣ. Г. XV. 304.

свѣтообраꙁьнь, quasi sanctus: свѣтоѡбраꙁным лица ꙁракь. М. 78. cf. свѣтообраꙁьнь.

свѣтородьнь, natus sanctus: свѣтороднаго господина краля. М. 50. 141. Г. XI. 190.

свѣтостєфаньскын, sancti Stephani: до хрисоꙋла свѣтостефанскога ишла је међа Великој. М. 95. оꙋꙁь хроꙋсовоꙋль свѣтостєфанскин ишла је међа Грнчареву. М. 95. и Доброј је Ријеци ишла међа до свѣтостефаньскога хроꙋсовоꙋла. М. 96. cf. Стєфань.

свѣтость, sanctitas: свѣтаго свѣтости дикѣштє се. Д. 114. 208.

свѣть, sanctus: свѣтога доꙋха. М. 1. свѣтыѣ тронцѣ. М. 58. свѣтыхь нєбєсних силь. М. 15. свѣтаго Михаила. М. 50. свѣтаго архїстратига Михаила. М. 63. свѣта богородица. М. 6. вь храмѣ свѣтаго спаса. М. 561. всѣхь свѣтыхь апостоль, пророкь, моꙋчєникь. М. 11. свѣтога Кнда. М. 10. свѣтаго Стєфана. М. 10. свѣтоꙋ Петькоꙋ. М. 64. идѣже бисть манастырь коѣго свѣтаго. М. 10. спасоꙋ нашемоꙋ и єго свѣтимь. М. 11. вси свѣти. М. 20. кльнемо се и всѣ свѣте ѵгодникьше богѵ. М. 22. свѣтыхь ѡтць нашихь .тні. иже вь Никыи. М 15. свѣтаго Симєѡна Немање. М. 19. свѣтаго Савы. М. 123. свѣти краль срьбьски Стєфань Оꙋрѡшь. М. 84. дѣда краљевьства ми, свѣтаго краля. М. 123. свѣтихь господь родитєль монхь. М. 71. свѣтыи краль (Милутин) и свѣта краљица (Јелена). М. 151. свѣтога краля Стєфана Оꙋроша трєтиѣго. М. 264. свѣтаго .л.-го

цара Стефана. М. 149. господина и родителѣ царьства ми светаго цара Стефана. М. 161. 164. светаго кнеза Лазара. М. 266. свето еванђелие. М. 2. свето писмо христока еванђелна. М. 219. написахъ сии светые книгы. М. 561. свети и чьстьни крьсть. М. 45. покрови светыми. М. 11. на светои трапезѣ. З. 42. светаго ига его благаго. М. 5. светыми страстьми христокими. М. 11. къ светѣмь крьщени. М. 4. светаго преображенїа спасова. М. 49. светоє възнесение. М. 75. в изабрани дань светъ недлъ. М. 472. къ светыхъ слоужбахъ. М. 547. ѡ светыхъ запокедехъ божихъ. М. 91. благослови светыма роукама своима. М. 91. в сие свете мощи. М. 107. светою ракъ. М. 129. светомоу гробоу светаго прародителя моего. М. 125. въведенїю въ светад светыхъ. М. 128. светомоу храмоу. М. 11. светаѣ црьква. М. 39. свети манастырь. М. 3. ѡть светыхъ мѣстьь. М. 116. светоую лавроу. М. 125. къ тои светѣи поустыни. Са. 10. светаго корене боголюбїе вѣтвїи. М. 72. патрїархомь светаго прѣстола велике црькви. М. 139. за живе свештенике: светыхъ ѡтьць живъщихъ къ светѣмь мѣстѣ томь. М. 49. къ безъмольвїи живоущїимь светымь и чьстнымь ѡтьцемь. М. 125. светаго и прѣподобнаго игоумена. М. 125. оумолих свети сьборь. М. 126. светыихъ ѡтьць живоущїихъ въ Светѣи Горѣ. М. 332. свети прѣосвещени архиепископоупь. М. 561. за владаоце живе: тебе свѣтомъ и вѣрномъ въ Христа бога царь самодрьжавьць въсеи земле бльгарьске. М. 35. свето ти царьство да не створить миръ безъ мась. М. 36. светаго цара грьчьскаго кур Андроника. М. 79. повелѣнииемь господина светаго цара (Уроша) логоѳеть Демнь прѣрвун. М. 171. 173. по том за круну мађарску: господина свете крвне угрьске. М. 357. 361. 365. 373. 395. по том ће бити и ово: свети злати Цариградь. Л. 78. с ријечју почивь за покојнике: господинь свето почившии дѣдь ти (Стефан Немања) и господинь свето почившии ѡтьць ти (Стефан краљ Првовјенчани). М. 23. свето почивьши господинь ми ѡтьць. М. 51. свето почившимь царемь. М. 155. свето почивь-

шемъ господинъ кралю Степанъ Тврьтку. М. 236. свето почивши кнезь (Лазар). М. 265. — погрјешка: свеми свьтьии. М. 424.

свєтьць, sanctus: свєтьує божїи. Д. 211. — pl. festum: доходакь, кои ми сѣ дѫжнѣ давати ѡ класиницихъ свєтьцихъ на трєи днѣ мєсеца фрекара. М. 232. послахъ глазиче на ваше свєтце. М. 557. погрјешка: ѡ класиницихъ свьтсцихъ. М. 232.

свєтыня, sanctitas: прѣдьѡбразоующа свѣтиню уєдомь сконмь. Д. у Ш. lesek. 123. источникь свєтынє. М. 547. ваше свѣтиніе. М. 560.

свєштєникь, sacerdos: смєрени свєщєникь иницхъ Макарїе. М. 538. свєщєньникѡмь. Г. XI. 164. свєщєники и дїакони. Л. 59. поставлаєть єго свєщєникомь. Л. 64.

свєштєнничьскыи, sacerdotalis: свєштєнничьскыи чинь. Д. 88. свєштєнничьскыи и иноčьскы образъ. Л. 63.

свєштєнодѣтель, opus sacrum: многосвѣтлыми свєщєнодѣтельми. М. 561.

свєштєнонникь, ἱερομόναχος: чьстнѣишїи къ свєщєнонникѡмъ попь кѫрь Θєѡдѡрь. М. 332. свєщєнонникохъ. М. 543. свєщєньнонцехъ. Г. XI. 164.

свєштєнолѣпьнь, sanctus: свєщєнолѣпно видѣнїе. Г. XI. 49.

свєштєньство, sacerdotium: ноуждаше и прнєти сань свєштєнства. Д. 76.

свєѧє, гледај вьсеѧє: свєгє за .кı. главь да сє разимє. М. 259.

свибьница, између села која је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи једно је било Свибница съ Ѡкроуглонь. М. 11. може бити садашња Сибница у Гружи.

свигьмень, манастир у Светој Гори: Свигьменоу игоумень. М. 127. в Свигмень. М. 131. пишу га и Свимень. Д. 29. М. 543.

свигьменьскын, τοῦ Свигьмень: къ крьтоградѣ свигмєнскомь. М. 131.

свила, serica: да гредѹ сь келнмь трьгомь на трьге кралевьства ми, емьше ѡдь кавада дори до свиль. М. 46. в Дѣбровнике олокѡ, свила, црькаць и восакь да не идє. М. 475. 529. bombylius (ваља да је то): да даваю црькви (у Дечанима) свиле за всако годиште, Захарнја .д. тисоуке, а Михаль .к. тисѣки (обојица у Пилоту). М. 97. оу долнѣмь Пилотѣ да даю црькви (арханђелової у Призрену) свиле сто тисоуць волк сто перперь. Г. XV. 287. то мислим да је и овдје: по малехь трьговехь, гдено се носи свила и мрьварна продавати. П. 138. fila bombycina: парте єдне работане златомь и свилѡмь. П. б. 74.

свилаєвнћь, гледај Силомаћевнћь: оухвати Михаило Свилаєвнкь деспота Гюргн оу Коупиникоу. Л. 79.

свиломаћевнћь, гледај Силомаћевнћь: загивѣ Ѳрлихь оу Белградоу ѡдь Свиломагевнка. Л. 79.

свилоєвнћь, гледај Силомаћевнћь: оухвати Михаиль Свїлоєвїћь Гоурђа деспота в Кѣпїнкѣ. Г. X. 273.

свильнокапе, село које је цар Лазар дао Раваници, било је негдје између Мораве и Кучајине: Свилнокапе. М. 196.

свильнь, sericus: ѵнести свилнн поставцн. П. 138. тракь свилань. П. б. 49. кедань (појас) на свилнн тканицн. П. б. 56. на ѵрлєни свилѡни тканицн. П. б. 60.

свинєнь, гледај Свигьмень.

свиништа, међа је земљама цркве богородичине ртачке ишла оу брьдо Свинищехь. М. 68. може бити садашње село Свиниште или Свиниште близу Ластве. Шем. далм. 27.

свинна, sus, cf. свиня: жироує се сь свинїамн. Са. 7. или браве или свинне. М. 52. ако гоусарь оукраде свине царекє, да платн ѡколина. З. 49. даждь свини, да испїеть. Ш. lesek. 130.

свинарь, subulcus, cf. свинарь: ако се оукрадоу свине (царекє), да се соудїн свинарь сь жоупомь, ѵто реуе соудь. З. 49. псаремь и соколаромь и свинаромь, коуде идоу, да нмь се нища не дае. З. 50.

свиногла́вь, црква је спасова у Призрену имала њиву конь Хранє Роубинока и до Свиногла́ка. Г. XV. 271.

свинь, suis: свинѣхъ шесь. Г. X. 248.

свиньци, између села која је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи једно је било Свиньци. М. 11.

свиня, гледај свиння.

свинѣри, село које је цар Лазар дао Раваници, било је негдје између Мораве и Кучајине: Свинарїи. М. 196.

свинѣрь, гледај свинарь.

свирнальница, селу је Рабьи цркве арханђелове у Призрену ишла међа на Свирїалницоу. Г. XV. 280.

свита, vestis: да сн кнпзю кьсаки трьгь, злато, сребро, свите и златьне поставк. М. 37. єрє самь к взель свитв одь нихь. М. 185. издака приставоу отъ града конь и свитѣ. З. 38. конь и свита. З. 50. каде оумрѣ властелинь, конь добьрь и ороужїе да сє да цароу, а свита великa бисерьма и златн пошсь да оузьмє сынь єго. З. 43. свитв кашв. П. 55. двє свитє. М. 415. тєн сѣ двє свитє биле госпогїе Єлле. П. б. 104. дрвга свита: плашь. П. б. 104. одь свита моєхь. П. б. 125. нихь напоконь одь свить скалькан. П. 104. властєлє дароує свѣтлыми свитами. Л. 54. pannus: єрь нпь є тьи тѣракь взель .е. товарь свитє. П. 62. да пократє свитв. П. 62. .г. комадє свитє. П. б. 110. в свитахь рѣзанпехь и нерѣзанпехь. П. б. 125. що пх є кѣроваль свитє и пиога трьга. П. 108. велике унстє свитє разлике. П. 138. єдив страпв свитє. М. 443. ошє вп посиламь комать окакє свитє, кв мп посластє, по онвп цинв, єрь самь оно разъдналь пиколицпмь, а дрвзп мп голп сидє. М. 545.

свитарь, vestiarius: за Икана свитара. П. 82.

свитьнь, vestiarius: шьвцп свитпп. Г. XV. 309.

свобаждати, liberare: плѣнєнныє отъ работи свобаждаєть. Г. XIII. 363.

свобода, libertas: да прѣбпвають в всакон божьствьнєн свободє отъ коє годє пнє обидє. М. 18. людпє црь-

ккьнии да прѣбивають оу всакои божьствьнои свободѣ. М. 27. коупьци нхь да си ходе по земли кралевьства ми без бомзни сь всакомь свободомь. М. 50. како есть законь людемь метохинскимь оу работахь црковнихь и оу работахь кралевьства ми, и такождє и тѣмьзи селомь и въ тоуждє свободоу. М. 111. да прѣбивають къ всакомь отврьжденн и свобоудѣ унстѣ. М. 163. трьговьскье свободе. М. 188. за свободѫ и за повелѣ, кое сѫ имали з господомь срьпскомь. М. 204. покрѣпльвю сѵе повелѣ и свободе. М. 210. свободами. М. 293. петь годинь да нмь є свобода отъ всѣхь работь господства ми. М. 334. Мара царица свободоу полоучивши. Л. 63. cf. слобода.

свободитель, liberator: плѣнѣнымь свободитель. Г. XIII. 364.

свободити, liberare: сего отъ одрьжештєе єго болезни свободи. Д. 100. отъ работы свободити. Д 177. свободи нхь кральство ми за тези дальге. II. б. 48. cf. слободити.

свободь, liber: абнє свободь быкаеть. Д. 29. отъ нихь свободь бысть. Д. 179.

свободьникь, liber: именовати сє свободиици. Г. X. 248.

свободьнь, liber: да соу отъ протопопь свободнє и .д. намастири кралевсци. М. 14. ухо сте посадили лозиемь земле кралевьства ми, працаю вы, да сте одь тога свободни, и дани да не дајете. М. 20. да нмь се не везьметь кмерекь, кьте да бѫдѫ свободьни на вьсако место. М. 37. свободьнь уловѣкь да гредє свободно подь црькь. М. 64. да є тозн свободьно одь вьсѣхь работь господьствоующихь. М. 68. попокѣ башиницци да си имають свою башиноу землю, и да соу свободни. З. 31. да есть капа попокьска свободна. З. 32. аще онзи господарь не послоушаеть єпископа, да есть попь свободнь, коудє моу хотѣнїе. З. 32. башинє вьсе да соуть свободнє отъ вьсѣхь работь и поданькь царьства ми. З. 33. кон уловѣкь оутеує нзь соужьньства, сь уїнмь прїндеть на дкорь царевь, ... с темзи да є свободнь. а що есть отбѣгль оу тогаи уло-

кѣка, комоу єсть оутекль, тозн да єсть комоу єсть оутекль. З. 38. кон се соужнь дрьжнть кь дворѣ црькоукнѡмь, та оутєує оу цареѵоу полатоу, да єсть свободнь. та кон соужнь оутєує на дворь патрїарховь, да єсть свободнь. З. 39. цо втєує в землю царьства ми, да юсть свободно. М. 162. да ю все свободно ѡда всаке царине и ѡдь забаке. М. 184. ако би тко понесалъ понось улокѣкь господина вана, да ю платнль .в. динара, а нмѣмь да ю всѣмь свободань. М. 185. да св трьговци града Дѵбровника свободни по всоѡи моѡи земли. М. 204. ако ли ни бѵде до толике вснлостн, како не бисмо могли вуннити, да смо свободни ми и ѡни с намн. М. 216. метохна хнландарска да юсть свободна ѡть тогаи данька. М. 223. кнноу да нма господьство ми шесть адрьфать свободнехь. М. 570. libertatem continens: тамо ки єсть писало царьство ми книгѣ свободнѣ камь и дрѵзѣмь градокомь, да гредете свободно безь забаке в землю царьства ми. М. 175. повелю свободнѣ. П. б. 34. 37. — адвербијално: да ходе по моѣи земли свободно с трьгомь. М. 16. 19. да си сѣде твоѣ села свободьно и твон лѵдне. М. 21. кьга си вьсхокеши понти нмамо ѡдь нась, да си погеши свободно. М. 22. да ходе власи свободно, безь все хабе и зледи. М. 24. да си ходите свободно и пространо бесь вьсаке десѣщине. М. 28. да си ходе свободно по земли кралевьства ми; да при комь нхь селѣ утета наиде, да плати село. М. 52. да продаѣ свободно. М. 119. да си кѵпнѵю свободно. М. 119. да гредѣ с кѵплѡмь свободно безь всаке забаке. М. 161. cf. слободьнь.

свободьштина, libertas: за законе и свободьщине реченога града. М. 221. 236. да нмь потврьднмо добре законе и свободьщине. М. 272. потврьднсмо свободьщине и законе. М. 283. свобоутине. М. 220. cf. слободьштина.

свобожденнѣ, liberatio: єресн свобожденїе. Д. 218. свобожденыа ради. М. 110.

свобоѫавати, liberare: кон є вхнѣень в ѡкѵи рать, свобоѫнвамь и слободнхь. М. 369. cf. слобоѫавати.

свон, suus: ѡбновнхь свою дѣдиноу. М. 4. азь с прѣ-

вѣзлюблєннымь сномь сномь. М. 13. дакаю свою милость пријателемь сномь. М. 27. да нась, рабь сномь, изкѣдешн. М. 25. що мн кьто да сномь колокь. М. 2. кльнемо сє бєз всакє нѫжде, нь скомь колокь. М. 22. такозн сте н мнѣ ѫнннли, дакше свою рѫкѫ н свою вѣрѫ. М. 26. мене вь молнткахь сномь да помнпають. М. 66. комоѫжде дасть пасти стадо свое. М. 4. вьзбєснкы братню, продати брата своєго. М. 89. створнкы єго цара многнмь нєзыкомь н надь своєю братнєю. М. 90. сномь сн благоколєннємь кѣньуа нась. М. 9. да сн ходе сь сномн сн трьги. М. 19. да сн ндоѫ доѫбровуанє сь сномь добыткомь. М. 34. уьто сн є свое принесль, н що є оѫ кого испросиль. М. 80. вьзкрашающоѫ сє царьствоѫ мн вь свом сн. М. 142. достонно єсть всакомѫ вратнти свою правь. М. 217. како пристон снмѫ в матере свое. М. 274. свога. М. 218. своєга. М. 229. своме. М. 462. своєме. М. 547. на сномь. М. 409. своємь. М. 502. погрјешке: да бѫдемо врьхѫ Ѯроша н врьхѫ вьсега свога рода. М. 36. самога крнкца да даємо скомь главокь. М. 48.

сконстквнь, familiaris: Стєфань патрїархоѫ н црьковномоѫ вьсемоѫ унноѫ сконстквь. Г. XI. 55.

сконть, coll. affines: ѿдь двора пристакь Кльквць; а ѿдь сконти Клькь Нємнунѣь. М. 225. ѿдь сконти Бранко Снмьунѣь. М. 227. одь сконти Хрьватинь Смоквнѣь. М. 250. ѿдь сконти коєвода Нванишь Драгишнѣь. М. 379. ѿдь сконти кнезь Нкань Шапьтнѣь. М. 440. на једном мјесту као да је преведено: a Tribotio. М. 224.

своєкольно, } obstinate: своєволнѫ сном творнши
своєкольнѫ, } нѫунанїа. Д. 32. sua sponte: внписаль сє є своєволно, да є дальжань. П. 114.

своєкольство, sua voluntas: єдннаує своєкольством кодите се. Д. 17.

своєплємєньнь, gentilis: за своєплємєнныє люди скрьбѣше. Д. 109. вась ради своєплємєнныхь мн. Д. 142.

своєроѫуьно, sua manu: своєрѫчно сиє подьписасмо. М. 192.

сврѫгинѣ, властелин Матије бана босанскога Хранислав Сврѫгинк 1249. М. 33.

сврьлигъ, град који је освојио Стефан Немања: градъ Сврьлигъ. Ст. 8. Л. 69. помиње се с Нишем, и јамачно ће бити у садашњем „сврљичком“ срезу у Србији.

сврьцоєвинѣ, између људи у катуну Драгољевцима које је цар Стефан дао цркви арханђелової у Призрену један бјеше Колица Сврьцоєвикь. Г. XV. 298.

сврѣунинь, међу људма који по заповијести царице Милице показиваше међу коњушку двојица бјеху одь Сврѣунина. М. 264.

сврѣуѣкь, забјелу је Кроушьунци била међа Сврѣуѣкь, и отъ Сврѣука оу Краню Стѣноу. Г. XV. 276.

сѣоудѣ, **сѣоудє**, } гледај вьсоудѣ, вьсоудє: хоћемо бити сѣудѣ сѣдоци. М. 402. трьговце саблюдати сѣудѣ, кѣдѣ є нихь мокь може досѣкн. М. 430. нѣдѣ сѣудѣ. М. 451. трьговце саблюдати сѣудє. М. 258. да сн стоє и ходе сѣудє свободно. М. 436.

сѣѣтѣти сє, splendere: прѣсѣѣтлнмь вѣнцемь сѣѣтѣшть сє. Д. 62. таковымн сѣѣтилы сѣѣтѣше сє тогда срьбьска ѕемлиа. Д. 101. сѣѣти сє. Г. XI. 189. ѕарею сѣѣтѣще сє. М. 133. сѣѣтѣща сє ороужїа. Г. XI. 111.

сѣѣнє, **сѣѣнь**, } extra, praeter: сѣѣнє мене клѣтка, понєкаре вы остаѣте оу прѣклѣтьвьствѣ. М. 20. поуѣнь отъ двора сврѣнска сѣѣнє дворица арсенека. Г. XIII. 370. да бѣде сѣѣнь нась. М. 32. ако сє кто наиде ходє сѣѣнь трьгь. М. 48. сѣѣнь моєго поклисара нѣдань нни ѵлокѣкь да нє пондеть. М. 411.

сѣѣтило, lumen: сѣѣтило отьѵьствнна єго. Ст. 20. вьселєнѣн сѣѣтило. Са. 6. постакнкь раздаѵнлиа сѣѣтила. М. 26. богоразоумнѣн сѣѣтилѣ. Г. XV. 264. ѵьстнмнмь єго мощемь, нкоже нѣкоємоу сѣѣтилоу. Л. 63.

сѣѣтило, неко мјесто у Босни близу Дубровника: ходили сѣ наши трьговци и нихь добитцѣ дерн до Сѣѣтила на пашѣ, и нѣ нмь нинкорь ѕабавиль. П. 20. погрјешка

на свѣтню и до свѣтна мјесто на Свѣтилѫ и до Свѣтила. П. 20.

свѣтильникь, lucerna: свѣтильникь свои кьжегь. Ст. 13. бысть свѣтильникь миро҂. Ст. 26. таковыимь тогда срьбскаа ҙемлѧ богосвѣтлымь свѣтильникомь просвѣшташе се. Д. 177. свѣтильникь. М. 333. великыи wтьць нашь и прькы свѣтильникь тое ҙемлѧ, свѣтыи Сїмеwнь Немања. Л. 51.

свѣтльковь, colorem quemdam significare videtur: на свилѫх тратѫ свѣтлькових. П. б. 74.

свѣтлодоу҂шьнь, animo splendens: wбѫ свѣтлодоу҂шьна свѣтильникаа. Д. у Ш. lesek. 124.

свѣтлолиуьнь, lucidus: свѣтлолиуьны цвѣте. Ст. 26.

свѣтлость, splendor: свѣтлость божьствьныѥ славы. М. 562. wуи ҙрѣщихь трои҂ждаѥть wть ѕѣлныѥ свѣтлости мрамора. Л. 61. ҙа живота иегове свѣтлости. М. 496. кралевѣ свѣтлоwсти поклисара. М. 552.

свѣтлоѣа, splendor: wдь коиега (разума) велика свѣтлоки. П. 161.

свѣтль, lucidus: кѣнци свѣтлнеми wкрасивь ихь. М. 104. сила црькви свѣтло wкрашаѥма. М. 133. свѣтли христоѫль царьства ин. М. 172. свѣтлаго прѣwбраженїа. М. 182. къ слньчнымь свѣтлѣшїимь ҙарамь. М. 332. кинци свитлими. М. 427. свѣтлѫ книгѫ. М. 550. да ти ѥ свѣтлаль wбразь. М. 554. свѣтло къ благоуьстыи комуникоу прїемь. Л. 52. свѣтлыин свитлин. Л. 54. illustrissimus: прѣд свѣтлнемь господиномь кралемь игрьсцнемь. М. 412. свитлога херцега Клатка. М. 506.

свѣтовидьнь, luci similis: ако wгньна вьсего и свѣтовидна сьдѣла. Д. 129.

свѣтовьнь, mundi, humanus: нищоwрь ине wгодние господь богъ и людемь свѣтовиием него ли инрь. М. 367. ни в єдномь свѣтовномь господствѣ. М. 444. сишлае ҙаповеде божию и процемь свѣтовних. М. 507. civilis: свѣтовни сѫдне которсцн. М. 465. адвербијално, more civili, као да је овдје: каково є по ҙаконѫ свѣтовно а ш не печатню писана. М. 425.

свѣтоносьнь, lucem ferens: свѣтоносни ѩвлающь се с выше. Г. XV. 265.

свѣтообразьнь, luci similis: твои свѣтообразни лица зракь. М. 121. cf. свѣтообразьнь.

свѣть, lux: свѣте оуню моею. Са. 10. свѣть небесныи изліа се на нь. Д. 129. да ты ми просвѣтиши оумь и съмыслы свѣтомь разоума твоего. М. 10. свѣть отъ свѣта. М. 88. свѣта оуїю моею лиши ме. М. 90. свѣть оуню моею възвративь. М. 90. мыслынимь свѣтомь. М. 228. mundus: тако да насъ богъ съхрани на семь свѣтѣ и в бъдѣкемь. М. 23. на семь свѣтѣ и на-номь. М. 23. до внека и до згорѣния свиета. М. 106. да дрьжимо до конца свиета. М. 107. тази царина не взимана одь века, одь коле свѣть сталь. М. 117. ни єдномь уловѣкь на свѣте. М. 216. ако бисмо довили въсь свѣть. М. 216. докле свѣть стои. М. 234. до коли свить стои. М. 254. ни за унюре волѣ ни за коюре рнуь сеган свита. М. 274. ни за страхь ни за благо сеган свьта. М. 285. ни за нѣдань нии взрокь, кои би на свити могалъ бити. М. 289. за нѣдиога уловѣка волю сеган свѣта. М. 361. нѣ ли би било господинѣ коѣкоди прьнимнѣтѣ сеган свѣта. М. 394. згодило би се, тере господинь кнезь одьлѣуно се одь сеган свиета. М. 380. ако ли би он се смрьть згодила, да се прьстави сеган свиета. М. 387. ако ли би се прьминѣли сега свѣта. М. 395. видех, єре прехогю од оногаи свѣта. М. 518. одь тога мѣ иесть велико поутенніе по свѣтѣ. П. 1. находи се по свемь свѣтѣ мздрихь и немздрихь. П. 28. како вбози людніе ходе по свѣтѣ. П. 38. нигдѣ на свѣти трьговци не би могли стоиать. П. 62. ако би ни въсь свѣть говориль, да вуиимо. М. 216. свемь свѣтѣ обьмаклена велика любакь господина коѣкоде. М. 237. що є свѣтѣ нескрокно. М. 241. да свѣть не реуе, да сио нехарни. М. 242. ми свѣтѣ забранити не моремо. П. 97.

свѣтьнь, -ни, mundi: ни за єдиога уловѣка свѣтнѣга. П. б. 126.

свѣтьца, селу је Селцу у Пологу ишла међа Свѣтцомь оузь рѣкоу. Г. XV. 304. или је изостављен пред-

лог сь, као што често бива или би ваљало читати с Кѣтцомь; а била је или заселак реченом селу или друго село с којим је она међила.

свѣшта, lampas, candela, cf. свѣћа: свѣштоу своу немилосрьдїемь оугасшоу имоуштє. Д. 67. свѣштє многы кьжегшє. Д. 202. приводима сь дѣвами и свѣщами. М. 140. да боудоуть оуличарнє, да ѥсть свѣща спасоу. М. 62. приложи кралѥвьство ми трьгь оу Липлими, да ѥ свѣща матери божен. М. 122. да си дрьжє онозн село, а да прилагаю свѣщоу на навєчєрнѥ архаггела всако годнѥ пєть десєть литрьх воска. Г. XV. 285. приложи кралѥвьство ми виноградь и трьгь, да ѥсть свѣки црькви тон. М. 111. за свєкю манастирома за дкє годинє .ссв. дѣкать. М. 556.

свѣштьникь, candelabrum, cf. свѣћьникь: нє вєликын ть свѣть подь ѡдромь, нь на великомь свѣштиницѣ положити хотє. Д. 95. свѣштиникы и завѣсн. Д. 144. кадильницє и свѣщиникын. М. 91. ѥдань свѣщникь, потежє .s. литрь, .н. имать. М. 407. свєкникь. П. б. 97. скетникь. П. б. 99. 100. свєкницн. П. б. 102.

свѣштьникь, cadelabrum: седань сфешнакь. М. 408.

свѣћа, гледај свѣшта.

свѣћьникь, гледај свѣштьникь.

сє, ессе, гледај код сь (hic).

сєбє, sui: страшнь кысть ксѣмь живоуштїимь окрьсть сєбє. Са. 1. да го оулиарїє ѡть сєбє постакламю. М. 59. того ради и смь послалъ мѣсто сєбє. М. 178. да га немаю примати ни в сєбе држати. М. 350. дозва до сєбє, що ѥ вунинѡ. М. 461. дошѣє ка мнніє с великиємь смѣрсткомь и дозва по дѡстоннон правдѣ до сєбє. М. 461. ѡще сє ѡбєтаѥ сєбє и своѥ снємє. М. 106. да нхь сьблюдємо колико сами сєбє и свон градь. М. 216. присташе за сєбє и за свою дѣцн. М. 219. тозн взєхь на сєбє, да на тон ѡть сєбє плакамь. М. 223. такон сє вздантє в насъ, каконо сами в сєбє. М. 517. подвигь сє. М. 3. да сє оупнсоую. М. 13. в коѥн ли сє жоуиѣ що испакости. М. 16. да мн сє ксє взьмє. М. 17. клєсьмо сѣ. М. 21. на негово сѥ мнсто

ꙗкле кнѣзь Радоѥ. М. 414. како сѣ ѥ тозн сврьшило. П. 89. вьзьмѣте нго моѥ на сѣ. М. 4. даюкѣ ꙗ сѣ порꙋчьникь. М. 31. таковн да прнмѣ на сѣ н на свою дꙋшꙋ ѡнѣ клѣтвн. М. 189. мн ꙗ сѣ н ꙗ нашѣ плѣмѣ. М. 290. да могꙋ ꙁѣти прѣда сѣ. М. 502. нлн нмь ꙁаѣдно ꙁѣти нлн всакомꙋ на сѣ. М. 409. нихь сваког но на сѣ ротишѣ. П. б. 120. ѩтькмнсмо сѣ мегю собомь. М. 108. собою ѡбожнкь. М. 220. да ѥ волнань ѡкен дꙋкатн ꙁѣти самь собомь нлн своннн листьмн послань. М. 330. нмѣти хощете бога помощника себѣ. Са. 3. дати нмь сѣѣть н помокь, какоре н себѣ. М. 2. да ѥ оꙋзнла себѣ. М. 14. да прнмно тебѣ нко н самн себѣ. М. 47. прѣмнсмо вондꙋ себѣ ꙗ брата. М. 343. нбалько раздѣлнше себѣ. Л. 62. да сн ѩмѣль вьꙁда дати себн добрн сѣѣть н мнозѣмь нѣмь. П. 51. прнзвахь ѹстные ѡтьцѣ кь себѣ. М. 126. кь себн. М. 248. позна нашꙋ добрꙋ волꙋ к себѣ. М. 328. кь себнѣ. М. 373. себѣѥ. М. 493. прннесеть кь ѡтьцоꙋ сн. Са. 7. ѥже стежа ѹстьною сн крьвню. М. 26. мнлостню сн помнлоꙋн н мене. М. 58. Мнонло сь ꙁетемь сн. М. 62. Ѵрьньꙗ сь ꙗселнѣмь сн. М. 11. прнзрѣвн на ме мнлосрьдннмь сн ѡкомь. М. 110. оꙋкрадь дроꙋга сн. М. 565. сконмь сн благоволеннѣмь вѣньꙗ нась. М. 9. сконмь сн хтѣннѣмь. М. 25. по работахь по сконхь сн. М. 53. сконмь сн прнѣтелемь. М. 185. вьзвращающоꙋ сѣ кь своѥ сн. М. 138. мнсльнмь свѣтѡмь ѡꙁарнвше сн мнсли. М. 568. коѥ сн ѥ нꙁь грькь докель. М. 59. що сн ѥ населнль. М. 63. да сн сьтвори цркьвь по своѥн вѣре. М. 216. да сн постави покладь. М. 215. що сн сѫ ѡнн нздкорнли. М. 305. да сн ѫзнмашь всѥ. М. 23. да сн нмано ѡньꙁи стари ꙁаконь. М. 38. коѥ сн нмамь. М. 45. попокѣ башнннцн да сн нмають свою башннноꙋ ꙁемлю. З. 31. да сн дрьжн то. М. 39. да сн ю дрьжнтѥ. М. 46. що сн сѫ дрьжали ѫ поꙋнвьшега крала, то да сн н сьдѥ дрьжѥ. М. 56. да сн ѡблада нконоль Ѡвань цркьковь томь. М. 116. да сн господꙗю н ѫжнваю мнрно. М. 289. да сн кѫпꙋю вьсакн трьгь. М. 37. да сн продаю. М. 120. да сн продаю кѫплѥ своѥ, н да сн кѫпꙋю, що нмь трѣбꙋѥ. М. 157. гьдѣ сн

кѣто хокѣ крѣвати, годѣ си кто мине. М. 2. да си ходе съ своими си трьги. М. 19. колико къзлюбиши прѣбыти в нась, да си прѣквдешн. М. 22. къга си късхокѣши поити, да си погешн. М. 22. тоудѣ си ходите. М. 24. да си идоу доубровъане по нашѣи земли. М. 34. ако си хоте ити, да си идоу. М. 41. ако ли кѣто вздюби стати, да си стане. М. 41. коупци ихъ да си ходе по земли кралевьства ми. М. 50. да си иждоуть. М. 50. да си стоіе воли гредв квде свободно. М. 268. како си се сте навунли. М. 21. кто си полюби, да греде свободно подь црькъь. М. 64. ако ли си оузлюби оузети землю. М. 98. ако си вздюби взети коня. М. 147. ако си вздюби сиги, кои си га познава, взети коня. М. 162. тко си люби ити изъ мое земле. М. 209. аще си кто самь полюби. З. 33. що ми съ си кластелѣ ѡкѣтовали. М. 41. тви полаув ѡвѣтуѣмо си вресити. М. 297. съ гради кралевьства ми да си живѣте в законѣ. М. 46. да ѡть тоган намь нѣшаре не дадв, разн да си се плаћаю за двге. М. 232. да си се дохрани старьць до смрьти свое. М. 116. да си съ волни донти и стати. М. 258. да си съ волни господовати є. М. 305. да си є волнь башнинникь, да си поставить своега калогіера. З. 33. да си мв је милость кралевьства ми ходити свободно по моѣи земли. М. 66. а дроуга полокина си кесть била не прька богородице хиландарскые. М. 86. да си є, комв га да ѡнги на смрьти. М. 207. 209. 268. да си дасть жена моужоу глась. З. 38. въ себѣ быкша разоумѣста. Д. 10. въ себѣ быкь глагола. Д. 212. по себе ѡставити. М. 286. ако би се навунло, тере по себѣ ѡставиль реуене двкате. М. 331. комв би по себи ѡставили. М. 352. нминюће тешкоће али конске тврьске на себи. М. 448. не пришадьше по себѣ ли по своихъ ли добрѣхъ людехъ. М. 496. при себѣ пѣнези не имасмоѡ. М. 506.

с є б и ш а н и н ь, човјек из Себиша, долази као презиме: човјек Александра војводе молдавскога Лазарь Себишанинь 1566. М. 557.

с є б и ш ь, у Ердељу варош Mühlenbach: Али паша оузе Сиокоу и Себишь 1651. Л. 85.

сєбровь, *τοῦ* сєбрь: о сьбороу сєбровоу. сєброва сьбора да нѣсть. кто ли сє ѡбрѣщєть сьборникь, да моу сє оушн оурѣжнта, и да сє ѡсмоудєть подвоухїє. З. 35. cf. сєбрь.

сєбрь, ко год није властелин ни властеличић, plebejus, само у законику Душанову: аще властелинь или властелинуищь ѡпсоує сєбра, да платн .р. перперь. аще ли сєбрь ѡпсоує властелина или властелинуища, да платнть .р. перьперь и да сє ѡсмоуднть. З. 33. аще кон властелинь къзьмєть кладнкоу по снлѣ, да моу сє ѡбѣ роуцѣ ѡтсѣкоуть и нось ѡтрѣжєть. аще ли сєбрь къзмєть кладнкоу по снлѣ, да сє ѡбѣснть; аще ли свою дроугоу къзмєть по снлѣ, да моу сє ѡбѣ роуцѣ ѡтсѣкоуть и нось оурѣжєть. З. 33. кто рєчє бабоуньскоу рєчь, аще боудєть властелинь, да платнть .р. перперь; аще ли сєбрь, да платнть .кі. перперь и да сє бїєть стапїємь. З. 36. аще оубїє властелинь сєбра, . . . да платн тысоущоу перьперь; аще ли сєбрь властелина оубїєть, да моу сє ѡбѣ роуцѣ ѡтсѣкоуть, и да платн .т. перперь. З. 37. аще сє ѡскоукоуть два сєбра, да єсть мєхоскоукина .s. перперь. З. 37. двораиє властельскїи, ако оуунин коє зло ѡть нихь, кто боудє проннмрєвникь, да га ѡпракє ѡунна дроужина поротонь; ако ли єсть сєбьрь, да хватн оу котьль. З. 44. cf. сєбровь.

сєка, с предлогом до, adhuc: кон сѵ исьшьли до сєка. М. 38. само ту.

сєкастинскын, Sebastiae: .м. моуєєникь сєкастинскихь. М. 244.

сєкастнм, Sebastia: прнмн Сєкастню. П. 33.

сєкасто, стоји на једном мјесту за севастократора Петра: сєкасто Пєтра. М. 38. може бити погрјешка а може бити још доста не посрбљено сєкасть, које види.

сєкастократоровнѣь, манастир је Трескавац имао селиџе Костино, које му приложи Костаньднив Сєкастократоровникь. Г. XI. 136.

сєкастократоровь, *σεβαστοκράτορος*: до сєкастократороке мегіє ишла је међа селу Крьстьцоу и пла-

нинама његовијем кад га цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену. Г. XV. 301.

севастократорь, *σεβαστοκράτωρ*: тако Стефан Немања назива сина својега Стефана, предајући му пријесто: келнега жоупана и севастократора. М. 5. цара бугарскога Михаила Асена зет бјеше Петрь севастократорь. М. 36. властелин цара Стефана севастократорь Дѣань, којега цар назива братом. М. 143. cf. Дѣань. отац Вука Бранковића севастократорь Бранько. М. 172. 223. cf. Бранько.

севастьь, *σεβαστός*: дворанин за краља Милутина и за цара Стефана: тоу мегю оутеса севастьь Ѡкрадь Манинакь. М. 61. тѡмоу да не ѕабави ни кефалиа ни кнеѕь ни севастьь. М. 138. 157. севастьь Пеукопоуль. М. 375. ни севас ни кнеѕь. Г. XIII. 397. cf. сѣвастокь.

сегасвѣтьнь, } hujus mundi: ни по єдѫмь ѵло-
сегасвѣтьнь, -ни, } вѣкоу сегасвѣтнѣмь. М. 459. ни силѫмь ни хитростью таинѫмь а или явленнѫмь сѣгасвѣтнѫмь. М. 458. може бити да би и ту требало читати сегасвјетьном. само у том једном споменику.

сегашьнь, -ни, qui nunc est: ѵ сегашьнѣмь поткерьгенне. М. 41. сегашнѣ кремѣ. М. 548. сегашнѣ кремѣ. М. 549. погрјешка ће бити сгашнен кремѣ. М. 550. cf. сьга.

сегеднь, град у Мађарској на Тиси: раѕби Хадмань паша оугре подь Сегеднѣмь 1552. Л. 84. оуѕеше тоурци Сегеднь. Л. 84. дошѣ на Сегеднь. Л. 87.

сегеднѣць, човјек из Сегедина, долази мјесто презимена: Грьгѵрь Сѣгеднѣць. М. 504. 506 Грьгѵрь Сегеднѣць. М. 506. cf. Грьгоурь.

сегеть, град у Мађарској: хѡди паша подь Сегеть карошь 1557. Л. 84. прѣими царь Соулеимань Сегеть 1564. Л. 84. подь Сегетомь. Л. 84.

сегы, nunc: сегн. П. б. 23. само ту.

/седларь, ephippiorum artifex: седьлариѣ и шьвьци. М. 98.

седларь, међу селима која је цркви богороди-

чиној у Архиљевици дао севастократор Дијан а потврдио цар Стефан бјеше и селиште Седларь. М 144.

седми боръ, планина плавска коју је краљ Стефан Дечански дао Дечанима: Седьми Боръ. М. 95. отъ Седьми Боръ. М. 96.

седмица, septimana: лежа седмь седмиць. Г. XI. 92. л. дьнь въ седмици. М. 540. numerus septenarius: пещь седмь десеть седмицею раждежеше. Г. XIII. 363.

седмь, septem: отъ светыхъ седминхъ съборокъ православныхъ. М. 213. шесть десеть и седамь окань. П. 22. заклинамь се въ седамь десеть изабранихъ. М. 275. донесоше седамь тисѧщь дукат. М. 349. поставн седам сать дукать. М. 364. потежаю трь десети и седамь литара. М. 372. потеже седамь литръ. М. 408. съ седамь балась. П. б. 66. cf. десеть.

седмыи, septimus: седми дань мисеца феръвара. М. 185. тисѧщно три ста и деветь десеть и седмо лито. М. 229.

сежань, mensura sex pedum: камень высокь око двѣ стѣ сежанїи. Д. 106.

сендин, име турско: 1653 оуже Сендна Карадь, и то лѣто оумори Сендню Али паша оу Темишкароу. Л. 85.

секоула, име јунаку који се и у пјесмама пјева, Миклошић (die serbische epik у österr. revue bd. II, Видов Дан 1863 бр. 117—123) вели да је banus von Slavonien Johann von Zechol: изнде Секоула и Лоуралъ, и много христїанскога рода погоубише 1514. Л. 83.

секоулокнѣь, краља босанскога Томаша днькь Тврьтко Секулокнѣь 1446. М. 440.

секьтебрие, september: мѣсеца сектебра. М. 396. сек(тебр)ьи. М. 262.

секьтебрь, september: мѣсеца сектебра. М. 148. 169. мѣсецъ сектебрь. М. 154. секьтебра. М. 428.

секьтемьбрие, september: мѣсеца сектембрна. М. 250. сектембрнѣ. М. 396. секьтембрна. П. б. 40.

секьтемьбрь, september: мѣсеца сектембра. М. 483. П. 175.

сєкьтємькрнїє, september: мѣсєца сєктємврнїа. М. 414. П. 80. сєктємькрнїа. П. 82. П. б 79.

сєкьтємькрь, september: сєктємвра. М. 500.

сєла, с предлогом отъ, ab hoc tempore: ѡдъ сєла напрєдь. М. 21. ѡть сєла напрѣда. М. 421. cf. сєлѣ, сєль.

сєлє, с предлогом отъ, ab hoc tempore: хотє ѡдъ сєлє поработати. М. 106. ѡдъ сєлє и до внєка. М. 230. нє ѡдъ сєлє, да ѡдъ кєлика врѣмєнє. П. 14. с предлогом до, adhuc: како сѫ и до сєлє посилали. М. 527. узима к себи ј (и, ієго, које види): ѡдъ сєлєн. М. 210. cf. сєлѣ.

сєли, с предлогом отъ, ab hoc tempore: ѡдъ сєли напрѣда. М. 148. 163. ѡцєли. М. 252. cf. сєлѣ.

сєлимань, име турско: сѫлтань Сєлимань 1520. М. 552.

сєлимокь, τοῦ Сєлимь: Соулєймань сынь сєлимокь. Л. 88.

сєлимь, име турско: цар турски Селим I син Пајазитов 1511—50. М. 548. 550. Л. 82. 83. 88. — син Сулејманов: ѡцари сє соултань Сєлимь 1567. Л. 84. 88.

сєлитва, habitatio: сєлитвоу сь нами вьзлюбивь. Д. 21. вь высокыхь горахь сєлитвоу сь єлєни имоуштє. Д. 23.

сєлити, collocare: ѡноу ѕємьлю да нє тежи, ни людн нє сєли, ни властєлинь людн да нє сєли. З. 44.

сєлиштє, гледај село: придa сєлища запоустївша ѡть вѣка, имє сєлищоу Крѣсть и Соухогрьль и Лѣсковица и Китьчє и Дрѣновь, а мєста Армасана сь вьсѣми людьми и населєни сєл тѣхь, що сн нє населнль ѡть тоугнхь ѕємль, и сєлищє Крѣстокь. М. 63. сєлищє Кльчи Лоугь сь вьсєю ѡбластню и правницами. М. 64. на фроугопоулово сєлищє. М. 64. црькви, що юсть ѕидань на сєлищи Срьбьшори. М. 64. и ѡцє имь (дубровчанима) придахь ѡдъ Прѣклакє вс кран мора до дѣбрѡвкаукє мєђє и сєлища, кож сѫ тѫнѕи кила. М. 104. налази се та ријеч још само у седам споменика. М. 144. 172. 191. 199. 264. Г. XI. 130. XIII. 370. селишта су имала своје воденице, виноградe, воћњаке, њиве, ливаде. Г. XI. 132. 133. а једно се помиње и са засеоком. Г. XI. 132. а из тога се по себи

разумије да је у њима било и људи: селиште Могылица съ людьми. Г. XI. 134. а да нема разлике између селишта и села, потврда је што се н. п. Коучинь, Коучьковѣне, Марьгаринть, Небрѣгово у једном споменику назива селиште. Г. XI. 132. 133. а у другом или управо само у другом приједису село. Г. XIII. 372. 376. 371. cf. Кѣла Селишта.

село, vicus: дахь манастироу села: Непробица, Моноушоу, Ретиклоу. М. 6. вьса сиѣ села съ ѕаселиами си. М. 11. гдѣ имь соу села подь конин пискоупиами. М. 14. да имь се не вездьметь кимерекь ни въ градѣ ни на сьборѣ ни въ селѣхь. М. 37. при конмь нхь (трговце) селѣ утета нанде, да платн село ближнѣ. М. 52. село Коупарине съ нарикы и съ стасми нхь и съ всѣми правинами села того. М. 63. село Коуцоко съ виногради и съ доходькы и съ всѣми правинами села того. М. 74. игоумень (хиландарски) съ братиами говорише кралѣвьстковоу ми ѕа села, що имаю мегю сели прѣуистые стѣдениуке, и како дѣлѣ село Добродолине съ ними на полѣ. М. 86. село Добра Рѣка съ ѕаселькы и съ вьсѣми мегами. М. 96. оу коемь любо селѣ кьто се манстории обрѣтаю. М. 98. село съ вьсѣми ѕасельци и съ перниоромь и съ отьтесомь и съ мегами, съ виногради, съ влины, съ крьти, съ ливадами, с пашици и съ лаѕи и съ планиномь и съ вьсѣми правинами села того. М. 138. светителіе да постакеть доуховнике по градокохь и по селохь. З. 30. аще кто познаеть лице подь уловѣкомь, а боудеть въ горѣ и въ поустоши, да га поведеть въ приприкие село и ѕароуун селоу, и позоветь, да га дадоу прѣдь соудіе. що покажеть соудь, да платн село тозн. З. 37. аще се кто обрѣщеть соудію осрамотивь, аще боудеть ... село, да се распеть и плѣнить. З. 38. кнеѕовѣ и прѣиникіріе и кладальци и прѣстанници и уелници, кои се обрѣтають сели и катоуни обладающе. З. 41. ако боуде брьдо поусто междоу жоупами, села окольна да блюдоу стражоу. ако ли не оуѕблюдоу стражоу, уто се оуунии оу томоу брьдоу, оу поустоши, цета или гоу-

сарьство или крада или кое зло отъ такови, да плате школьна села, коимь јесть речено да пазѣ поуть. З. 46. ако се обрѣте златарь осквнимь града оу коемь селоу, да се то село распе, и златарь сьжеже огнјемь. З. 49. села и градове палихоу. Л. 83. pl. села, habitatio: дьньсь къ авраамлихъ селѣхъ приемлјемь јесть. Д. 89. къжделѣкь небесныхъ сельь. М. 65. вельми мила соуть села твоа, господи. М. 65. къзнде на прѣнебесная села. М. 91.

село, име селу које је цар Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену: село на Срѣдьском имењемь Село. Г. XV. 280. 305.

селоу, с предлогом отъ, ab hoc tempore: ни мислимо да се поткорн од села. П. 4. од села напрѣдь. П. 12. П. б. 34. що годѣ одь села опрали. П. б. 39.

сель, с предлогом отъ, ab hoc tempore: одь сель да га не нјс. М. 66. од сель в напрѣда. П. 3. само ту.

сельма, селима у Битви која је цар Лазар дао Раваници био је на Сеонон хатарь между Келоевци и между Грбановци. С. Л. 1847. IV. 54. лако може бити да није добро преписано.

сельскын, vici: за мегје селскые. З. 36. до сельске мегје. Г. XV. 280.

сельце, село које је краљ Милутин дао Грачаници: Грачаница и Соушица и Селце. М. 562. — Село у Пологу које је цар Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену: село Селце, међило је с Хтетовомь и с Храшани. Г. XV. 304. међа је селу Мьшоутиштемь ишла отъ Селца. Г. XV. 278. катуну је Синајинцима цркве арханђелове у Призрену ишла међа оу поуть, кон греде оу Селце. Г. XV. 296.

сельчанн, село које је цар Стефан писао цркви арханђеловој у Призрену: село Селчанн, међа му је била како се стаета два поутн изь Новоселмиїн и из Крьбичанн. Г. XV. 279. съ селомь Селчанн. Г. XV. 303.

селѣ, с предлогом отъ, ab hoc tempore: одь селѣ и до вѣка. М. 2. одь селѣ напредь. М. 21. да одь селѣ и

напрѣдь үнин. М. 54. ѡт селѣ. З. 30. 31. с предлогом до, adhuc: даже и до селѣ. Са. 3. налази се и без гласа є, те гласи слє, гледај досле, а мјесто тога стоји на једном мјесту: до стє. М. 526.

сєлѧнинь, vicanus: кьдн ѡни сєлѧни бѣхѫ ѡтишли. П. 118.

сємановићь, између људи у катуну Кострчанима које цар Стефан даде цркви арханђелової у Призрену један бјеше Покрьшко Семановикь. Г. XV. 294.

сємєтишта, селу је Пећанима ишла међа ѡть Сємєтища. Г. XV. 277. и Кострцу је ишла међа од Сємєтиць. Г. XV. 295. ваља да је било село.

сємиюнь, Symeon: оплатица ѡть Семиюна. М. 7. — Властелин великога бана босанскога Матије кѫзьць Семиюнь 1249. М. 33. — Властелин Радосава жупана хумскога Семьюнь Кѫлгаринь 1254. М. 45.

сємиюнь, -ина, Symeonis: на семиюнь дьнь. М. 69.

сємькокинићь, властелин краљева босанских Тврткa и Дабиште и Остоје жупан Клькьмирь Семькокикь 1378—1400, име му пишу и Кѫкмирь. М. 190. 226. 248. — Браћа тога Вукмира Тврьдько и Стипань 1395. М. 226. — Властелин краља босанскога Стефана Остојића војвода Икко Семкокинићь хумљанин 1419. М. 283. — Властелин краља босанскога Томаша и херцега Стјепана војвода Сладоє Семькокинићь 1444—54. М. 428. 457. 468. — Властелин дубровачки Никша Семкокикь 1442. М. 419. 424. овај се пише и Симьковинићь, које види.

сємьюнь, гледај Сємиюнь.

сєниша, име мушко: брат цара Стефана. Г. XIII. 298. cf. Симєонь.

сєнь, -ина, варош у садашњој војничкој крајини хрватској на мору: в Сєню. П. 96.

сєньна, долыни и горьни, два села која је цар Лазар дао Раваници: село Сєнна Доня, село Сєнна Горна. М. 196. једно ће од њих бити садашње село Сена у окр. пожаревачком у Србији.

сєньта, варош у Мађарској на Тиси: кєзнрь плєнн Сєнтоу 1697. Л. 87.

сєньтєврнє, september: мѣсєца сєптєврїа. М. 437.

сєньтємьврнє, september: мєсєца сєньтємьврнм. М. 535.

сєньтємьврнє, september: мѣсєца сєптємврїа. М. 436. Л. 86.

сєраскєрь, у Турака belli dux: нде сєраскєрь подь Боудимь. Л. 86.

сєрафнмь, seraphim, coll. f.: шєстокрилатаа сєрафїмь. М. 547. — m. име мушко: митрополит руднички Сєрафнмь 1632. В. дан. I. 24.

сєрафнонь, проигуман Сєрафнѡнь 1637. В. дан. I. 28.

сєрєзь, гледај Сєрь: Продромь конь Сєрєза. Л. 60. оу Ієжєкоу конь Сєрєза. Л. 81.

сєрошь, заселак Плањанима, који је повратила Дечанима царица Милица. М. 265.

сєрь, гледај Сѣрь.

сєрьпєньтнньь, serpentinus: бнцать єдань сєрпєнтнньь напралѥнь златѡмь. М. 498.

сєрьскын, гледај сѣрьскын.

сєстра, soror: мала сестра. М. 7. међу људма које краљ Милутин писа Хиландару бјеше сестра хранншина сь дѣтню. М. 59. међу људма које исти краљ писа Грачаници бјеше Доубравьць з братомь и сь сестромь. М. 564. драга наша сестра. М. 219.

сєстрнунѣь, sororis filius: сєстрнункь. М. 123. з братнѡмь и сєстрнунки. Г. XV. 289. сєстрнункь моу. Г. XV. 293. сєстрнунки. П. б. 82. Стєфань дєспоть кьроуулаѥть дєспотьство сєстрнункю своємоу Гюрьгю. Л. 73.

сєстрнуьна, sororis filia: Кнтославка, сєстрнуна Олнкєрє дєспота. М. 184.

сєфарь, гледај сафєрь: прькє дни ссефара. М. 529.

сєшти, } сегоу, attingere: гдѣ ми моремо сєћи. М. 219.
сєћи, } гдѣ може сєћи, да своє вземе. П. б. 45.

сн, гледај сь (hic).

сибиньь, варош у Ердељу, мађарски Szeben: подь Сибиньь. Л. 77. оу Сибиноу. Л. 82.

сиказь, в мѣстѣ Сиказѣ писа Сулејман II дубровчанима. М. 552.

сидрофаѥкь, између осталога што је имао манастир Трескавац била је и стась оу Когомилѣхь сидрофаѥва. Г. XI. 134.

сиѕи, гледај код сь (hic).

сикамьиним, земљама хиландарским у Светој Гори ишла је међа покрай мора до срѣдѣ Сикамьиѣ, гдѣ потокь пристае оу море. М. 127.

сиковь, talis: по ѵто твориши сиковам. Ст. 4. ѵто сиковаа сьтвори намь. Д. 19. сиково крѣме. Д. 126. сиковые рыбы. Д. 198. сиковѣ милость. М. 16. сиковам оуписанним. М. 26.

сикоѕи, гледај код сикь.

сикои, гледај код сикь.

сикь, talis: о сикои конунинѣ. Са. 12. адвербијално: сико оуѕаконикше. М. 140. узима к себи ѕи, које види: ѡ изьдавѣ сикоѕи да боудѥ. З. 50. ѥре ѥсть сикоѕи. М. 108. сикоѕи оуѵинии милость. М. 146. сикоѕи ѵтькьми. М. 147. 163. сикоѕи прие, како ѡо є ѕаписаль. М. 216. тако узима и ј (и, ѥго, које види): поуиме сикои. II. б. 31.

сила, vis: небесныихь силь. Ст. 1. сила ѵьстьнаго крьста да мьстить ѥго. М. 10. да го поразѕи сила ѵьстнаго крьста. М. 64. ѕапрѣщамь и ѕаклинамь силою божиѥю. М. 76. кьто довольнь изьглаголати силы господниѥ. М. 88. оѣщава сѐ вь силѣ ѵьстнаго крьста. М. 173. вельможна сило прѣсвѣтаго дѣха. М. 284. с нашомь силомь и мокью. М. 36. стрѣки кась, . . . гдѣ мы жьниемо силѣ имати. М. 43. протива моѣи силѣ да бѣдѣ дрьжамь уиинити рать. М. 44. ѥлика бисть сила царьствоу ми, оукраснхь. М. 125. вьсхотѣхь принести, ѥлико по силѣ. М. 196. по сїлѣ малаго ми разоума. М. 244. сьтворихь приношиеніе ѡть малїе силе моѣи. М. 547. ѡбарѡвати сконѡмь силѡмь и вонскѡмь. М. 210. ждрьжати га и помагати га на вьсѣ нашѣ силѣ,

М. 252. ако би дошла нѣком сила на градь на нашь. М. 216. изиде съ силою многою. Л. 53. разбише еговоу силоу и грьдость. Л. 86. кромѣ коньскые силы. Д. 113. да не погрезнѫ одь силе морске. П. 115. да нимь не бѫде одь монхь уестьников силе. М. 2. да нимь се не изима по силѣ. М. 52. или га силомь оузети. М. 70. да не оузме силомь безь кѫпа. М. 120. що нимь кто изме по силѣ. М. 158. да нѣсть волнь господинь царь или краль или госпожда царица никомоу оузети башине по силѣ. З. 33. аще властелинь възметь владникоу по силѣ. З. 33. аще по силѣ станеть, да платить поткоу. З. 36. силѣ да нѣсть никомоу ни за единь дльгь. З. 37. трьговци, кои грѣде по царекои земли, да не волнь ни кои властелинь, ни кои любо уловѣкь забакити по силѣ или заграбити коуплю, а динаре моу силомь накрькї. кто се обрѣте силомь растоварикь или разбалавь, да плати .ф. перперь. З. 39. безь никедне силе и безь никедне неволе. М. 178. да нимамь нихь владанике блюсти одь ксаке злобе и силе. М. 188. по сили изеше живь. М. 217. да речени покладь не кіе погинѫти ни на мале донти за нѣднога уловѣка колю ни за силѫ ни за рѣчь ни за заповѣдь. М. 357. силѫ нимь учине. М. 484. прими Солоуне по силѣ. Л. 76. погрјешка село. М. 237. силе. М. 323.

силивестра, гледај Силивестрь: кладника смедерекскы кур Сїливестра 1619. В. дан. I. 26.

силивестровићь, гледај Силивестровићь.

силивестрь, Sylvester: за цара Лазара оученикь Силивестрь. Г. XI. 163. — Игуман крушедолски 1514: Силивестроу. М. 549. cf. Сильвестрь.

силивестровићь, властелин дубровачки Михоиль Силивестровкь 1253 у великом вијећу. М. 40.

силоунь, Sylvanus: митрополит, који је пренио кости краља Милутина из Трепче у Средьць: митрополитомь Силоунемь. Л. 61. писали су то име и Силоуань. Г. XI. 197.

силомађевићь, у вријеме деспота Ђурђа човјек из Мађарске презименом мађарски Szilágyi: Сило-

ићевикь Михаль. Л. 79. 80. пишу га и Свилоиѣевикѣ и Свилаевикѣ и Свилоевикѣ, које види.

сильвестровикѣ, 1454 Живан Силвестровикѣ нотар вистауки и канжилиер опкине которске. М. 465.

сильвестрь, Sylvester: хиландарац пошь Сїльвестрь око 1403. М. 568. cf. Силивестрь.

сильникь, homo violentus: ако би кои сионикь хотиль рать уиинти Дѫбрьвиикѫ безь кралевства реченїа, кои крала не слѫша. М. 295.

сильнь, potens: да имит се бес унсла силиал роука твоа. Д. 108. шть сильныхь оу шбласти кралевьства ми. М. 68. или кто шдь силныхь или шдь кладоуштихь. М. 68. сь имѣни сильнии царь. М. 100. силны сь оусрьднѣмь правдоу пишоуть. М. 136. сїлны шбладають ѕемлею. М. 140. силного цара уестить книгъ. М. 513. и велики господарь и силни царь (Моухаметь). М. 523. тако и нась вкрѣпи, сильнимь быти сьпомагати твоимь храмшь. М. 540. magnus: имѣяхоу надеждоу на тихь силнихь рѣкахь. Л. 83. доѣе са иногом силноль коискшль. Л. 86. с шноль силноль коискшль. Л. 87.

сима, име женско: жупаница Сима 1114. М. 1.

симе, -ете и -ета, Symeon: неки Симе, јамачно дубровчанин, држаше под закуп трге бана босанског: Симетъ и Раткъ. П. б. 22. — Гледај Кенешићь, Коунићь, Гоуѵетићь, Градићь, Растићь. — један пут стоји гријешком Симте мјесто Симете. М. 285.

симень доль, селу је Љесковцу цркве арханђелове у Призрену ишла међа оу Симень Доль. Г. XV. 282.

симеонь, Symeon: Стефан Немања у калуђерству Симеонь: нарече се уриньуьскимь имѣнемь Сумеѡнь. Ст. 12. Симеѡнь. Са. 6. Симеонь иниь. М. 5. Симеономь. М. 3. Симеѡноу иниоу. М. 3. прѣподобнаго шть̀а Симеона. М. 7. светаго Сумеона. М. 48. 66. 87. 121. 128. 129. 132. 139. 331. 334. 561. 562. прѣподобнымь Сумеѡномь покѣнымь муротоуьцемь. М. 125. 167. прѣподобнаго шть̀а нашего прьваго Сумеона муротоуьца срьбскаго. Г. XI. 194. светаго

нашего господина Симеона и новаго мироточца. Г. XI. 189. светаго Симеона Немање. М. 19. 50. 72. 74. 78. 140. 521. Л. 51. 60. 68. Симеона Немању. М. 89. 133. 136. 203. прѣподобнаго отца Симеона Стѣфана Немање. М. 110. да мои будеть сьпьрникь светыи Симеонь и светыи Сава. М. 334. виноградь да тежїи всакь по законоу како оу Стоуденици оу светаго Симеона. Г. XV. 305. — Властелин великога бана босанскога Матије Нинослава Симеонь, брат тепачије Радоње 1240. М. 28. — Калуђер хиландарац Симеонь старьць око 1302. М. 80. — Игуман у манастиру св. Димитрија оу Коуьнех око 1347. Г. XIII. 297. — Син краља Стефана Дечанскога: прѣдобнаго Сїмеона, иже къ грьцьскон земли къ градоу Трикалѣ царсткова, и тамо конець житїю прїемлеть. Л. 53. 71. cf. Сениша. — Црква светаго Симеона у Светој Гори. М. 131. у селу Мьшоутништихь. Г. XV. 278. 279. 308. — погрјешка мјесто Симона: Симеона Петра обытели. М. 127.

симеонь, -ня, Symeonis: селу је Коупѣльникоу ишла међа оу симеонь доубь. Г. XV. 287. 288.

симетинь, *τοῦ* Симе: по симетинн рѣун (т. ј. онога Симета који је држао под закуп тргове бана босанскога). П. б. 22.

симонида, жена краља Милутина: Симонида краница Палеологїна, дьщи цара Андронїка Палеолога. Гильф. бос. 236. М. 84.

симоноць, погрјешка мјесто симеоноць, т. ј. Симеуна Немање: крьсть симоноць. М. 6.

симонь, Simon: краљ Стефан Првовјенчани покалуђеривши се назва се Симонь: Сїмонь монахь. Д. 164. Симона. М. 26. 72. 78. Симонь. Л. 60. 70. тако и краљ Урош I: Стефана краля Оуроша прькаго, Симона монаха. М. 74. 78. — Калуђер хиландарац игуман орашьчкнн Симонь око 1403. М. 568. Г. XI. 141. — Јеканнарх царице Маре Симонь (гдје без сумње грнјешком стоји на крају и мјесто и). 1470 М. 514. — Гледај Кенешићь.

симько, Symeon hyp., гледај Коуниćь, Гоуусетићь,

Растићь, Станићь. један Симько, јамачно који од поменутих, држаше под закуп царину новобрдску у деспота Стефана. П. б. 79.

симькокићь, властелин дубровачки Мароје Симкокићь 1427. М. 347. — Властелин дубровачки Никша Симковићь 1442—45. М. 419. 431. cf. Семьковићь.

симьунићь, властелин краља босанскога Дабише, отъ своити Бранко Симьунићь 1395. М. 227.

сина, име мушко: између људи које је краљ Стефан Првовјенчани писао Жичи тројици бјеше име Сина. М. 12. једном је записано име Сына.

синаи, Sinai: Іерусалимь и Синаю. Л. 52.

синаницьци, катун у Хвосну који је цар Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену: Синаници, мегы Синаницемь. Г. XV. 295. 296.

синаискыи, sinaiticus: светоую сїнаискоую гороу. Д. 189. богородици синаискои (т. ј. манастиру богородичину на Синају у Палестини). М. 159.

синаить, sinaita: Григорию синаитъ. М. 213. cf. Григорие.

синамь, турско име: ходи царь Селимь на Синамь Кадаль пашоу 1514. Л. 83.

синань, име турско: Синань паша изъ монастира Милешеве отнесе мощи ск. Саве 1595. Л. 85.

синапь, град на црном мору Sinope: ходи царь Мехмедь на Синапь. Л. 80.

синахеритокь, манастир је Трескавац имао виноградь синахеритокь. Г. XI. 137. синахеритокь. Г. XIII. 370. на синахеритоко. Г. XIII. 371.

синичунћи, село које је краљ босански Томаш Остојић дао синовима војводе Иваниша Драгишића: село Синичунћи. М. 439.

синичакь, село које је краљ Милутин дао Грачаници, било је на Ситници: Синичакь. М. 565.

синорь, σύνορον, fines: синорь Касилица, синорь Стлькица. М. 64. синорь по дѣлоу. М. 64. съ въсемь оправ-

даиїємь и синори. М. 126. ꙗзнандошє мєгїє и синорє. М. 126. прьви синорь поуиниє ѡть вьстока, гдѣ слазн поуть. М. 126. ѡть клє синорь поуиниє. М. 127. имать синорє въ книгахь. М. 130. съ вьсѣми синори и мєгїми. М. 191. на старыи синорь. Г. XI. 142.

синь, ravus: селу је Пиранима ишла међа на сини камн. Г. XV. 274. селу је Рабьун ишла међа на сини вирь. Г. XV. 280. планинама катуна Драгољеваца ишла је међа како дѣль гредє имо сиию локкоу на урьни камень. Г. XV. 301.

синьгоурь, име мушко: између људи које краљ Стефан Првовјенчани даде Жичи једном бјеше тако име. М. 13.

синьклитики, *συγκλητική*, conjux: непразнѣ быкши синьклитики. Д. 4.

синьклить, *σύγκλητος*, senatus: събороу быти повелѣ (св. Сава) Стефаноу прьвовѣнчаномоу краилю и синклитоу и всємоу свещєнномоу чиноу. Л. 60. оустраиметь ксь синклить, коєгождо по степєни своємь, въ слоужбоу краилєвстковоу. Л. 60. senator: житїє (Стефана Високога) напнсоует се Константинь философомь по иноzє оумолєни синклить. Л. 63.

синьѣлиіє, n. edictum: напнсоють къ потврьждєнїю синьгелїа. Г. XI. 164.

синкавица, планина на коју је ишла међа селу Крьстъцоу цркве арханђелове у Призрену: планина Синкавица; ниже Синкавицє Романь Доль. Г. XV. 301.

сионь, Zion: Сиѡна. М. 72.

сипѣя, sepia: ѡть сипѣє сколкоу нждегь. Ш. lesek. 80.

сиракь, servus: Дєсислакь съ дѣтию и съ сиракы си. М. 59. miser: рабь и сиракь. М. 561.

сирнкь, ријека која утјече у Дрин: селу је Шикљи ишла међа оу Сирнкь, како оуиада Сирнкь оу Дринь. Г. XV. 286. оу рѣкоу оу Сирнкь. Г. XV. 287.

сирнинци, мјесто код Неродимље: планиноу Млѣхиы ѡдь кыше Сирнинкь. М. 123. селу је Мьшоутиштемь

била међа отъ Неродимлє и отъ Сиринякъ планина Грьмовата. Г. XV. 278. може бити да би требало читати Сиринићи.

сирінь, Siren: сыновє его прѣдъ кукотомь идяще и жалостно якоже сирины нѣцїи прѣкрасны поюще и плачюще. Г. XI. 116.

сиринъскын, syricus: сиринъская тканїа. Г. XI. 70.

сиромахъ, pauper: када взимемо одъ сиромаха аспре. М. 474. прѣдъ окѣмь сиромахомь. М. 513.

сирота, orbus: сыротъ и вдовицъ. Д. 176. о сиротахъ. сирота коудѣлница да єсть свободна. З. 34. сирота, ком нѣсть ика прѣти или отпирати, да дає прьча. З. 35. окрьмителнє сироть реченога Палка. П. 77. имамь кон себє некє слугє и сироте, окє св сироте правивши херцега Стефана. М. 556. реченнєх сирота. М. 557.

сиротовићь, дубровчанин Гонко Сиротовикь 1413. П. 117.

сирь, orbus: нє остави насъ сирьѣ. Ст. 18. Са. 4. сирыє въспита. М. 1. сирынь и въдовинь и нищинь. М. 26. възлюбленам ти чеда, ихже сїрихъ оставїль есї. М. 243.

сирьма, *σύρμα*, aurum aut argentum netum: дєвєть скомуаць партє, що сє зоке сирма, сребрьна, и дка на дєсєтє скомуаць сирмє златє. П. б. 74.

сирѣчь, гледај код рѣчь.

ситьница, вода која тече по Косову: одъ изкода родимьскаго дори како оутєчє оу Ситницоу. М. 563. одъ горнєга рибника до Ситницє. М. 563. на Ситници Синякъ. М. 565. бысть бон на Ситници 1448. Л. 78. земља на тој води: Стефан је Немања освојио од грчке земље Ситницоу. Са. 1. село оу Ситници Пантино долнє. Г. XV. 284. плѣни Стефань Ситницоу. Л. 75.

ситьничькын, *τῆς* Ситьница: ситнїчкє градокє. Г. X. 273.

сицє, ita: глаголє сицѣ. Ст. 4. вьпиє сицє. М. 9. сїицє. М. 140. сицє и азъ принесохъ. М. 245. сего ради сицє бысть. З. 31.

сиѣкъ, talis: видѣкъ сиѣкоѥ ѡзлоблениѥ. Ст. 27. сиѣкала съглаголати. Д. 64. къ сиѣкыхъ послоужоу ти. Д. 160. наоучєниѥ сиѣко. М. 9. до сиѣкаго събора. З. 44. къ сиѣкѣмь оустроѥнїи. М. 332. да имамь ѡдь монастира сиѣки помень. М. 570.

сиꙗти, splendere: сиꙗюще ако сльньце. Ст. 29. жизнь свѣтло сїающоу. Са. 8. законы и оуставы срьбьскоую оукрашєнноу и сїающтоу землю видѣкъ. Д. 179. ако же звѣзда ѡть запада на къстоукъ сиꙗеши. Г. XIII. 366.

сиѣкьскыи, косово Мрькше сикекского. П. б. 117. жена мрькшина сикевьского. П. б. 117. cf. Мрькьша.

сиѣлиꙗ, Σικελία, Sicilia: Сикиелїю. Л. 55.

скадрь, гледај Скьдрь.

скадрьскыи, гледај скьдрьскыи.

скакати, saltare: къпиꙗше, скаꙋе прѣдь кѹротомь. Ст. 16. скакаше цѣль на ногѣ своєю. Ст. 21. скакаше играе. Г. XIII. 365.

скала, saxum: ѡдь кѣньа оу шапьтинскоу скалоу. М. 68.

скала, турски portus: ѡдь новьске скале амальдарн. М. 475. да олово и косакь на новьскѣ скалѣ ходеть. М. 529.

сканьша, неки Дмитарь Сканьша имаше парницу у Дубровнику око 1407. П. 88.

сканьдаль, f. scandalum: ѡ скандали, кою ѥ непримѣтель уловѣуьски вѣрзнилъ мегю братство ки. П. 85. номинативу нема потврде.

скарнотьскыи, Iscariotes: Июда скарнотцки. М. 230. Июди скарнѡцкомъ. М. 379. скарнотьскомъ. М. 456.

сквара, nugae: възмоущающе црьковь еллинскыими скварами же и баснѣми. Г. XI. 44.

сквръна, inquinamentum: скврънами касъ ѡскръвлающе. Д. 218. не позна сквръны. Г. XV. 265.

скврънословєсьнь, obscoenus: скрънословєсныих и крѣдныихъ пѣснїи. Д. 5.

скврънынь, pollutus: ськвръныны встны. М. 58. ѡть сквръныихъ оустьнъ. М. 245. ѡть доуше сквръныѥ. М. 245.

скєньдєрнн, гледај Скьдрь: къ граде Скендери штампао је Занети триод цвјетни 1563. cf. Ζанети.

скєньдєрь, Ђурађ се Кастриот звао и Скендерь бегь. М. 481. 482. ходи царь оу арьбанасе на Скендера 1466. Л. 81. погрјешке ће бити Скендьрь. М. 482. Скедерь. М. 442. cf. Кастриоть.

скнпнн, σκηνή: видѣсмо къ Светон Гюрѣ скинїе и крьтьни прѣподобнїнхь. М. 137. скунїю. М. 196.

скнпєтрь, sceptrum: скипетрѣ царускѣ вткрьждають се. М. 253.

скнпьтро, sceptrum: скуптро грьуьское строєща. Д. 46. скїптра. Д. 164. срьбское скуптро стронти. Д. 166. прѣдь пькшокы срькскынхь скуптрїн. Д. 216. agmen: къ брани оуређдаше скуптра. Г. XI. 66. provincia: съмиренїе велико къспрїеть црькшокь и къса грьуьска скупьтра. Г. XI. 55.

скнтнн, Scythia: Скїтїю. Л. 55.

скнть, мјесто у Палестини: къ Скыть. Д. 189.

скнтьскын, scythicus: наученикь скнѳскын (цар бугарски). Л. 53. скутскы. Л. 71.

скнфтрось, sceptrum: дрьжещѣ ми скнфтрось царьствнн. М. 161. 164.

скнфтрь, sceptrum: правещѣ ми скнфтрь богодарованнаго ми царьства. М. 134. скїфтрї нхь вткрьждают се. М. 136. скнфтрї. М. 140. сьдрьжати скнфтри крањевьства ми. М. 180.

склавь, servus: склавь великога цара. М. 511. нни склавь царства ми. М. 523. мои склави. М. 526. склавь. М. 529.

скобалнѣь, године 1454 Скобалникь оуби тоурке оу Каиче, но томь приге каша на Кислане, и Скобалика оухвати. Л. 78.

сковраньци, Гадимљи је ишла међа дроумомь мегю Сковранце и мегю Ровокце. М. 182.

скодрьскын, гледај скьдрьскын.

сколька, testa: ѿть сипѣє сколкоу нждеть. Ш. les. 80.

скопнє, град на Вардару: в Скопїи (писа повељу

цар Стефан). М. 145. отъ Скопиа. Г. XV. 285. къ славномъ градѹ Скопи царьскомъ. М. 156. ѵ Скопи. П. б. 26. кѣньчѧ сѣ на царьство (цар Стефан) оу градоу Скопїи. Г. XI. 161. краљ Милутин сазида цркву оу Скопїю Троєроучицоу. Л. 53. оу Скопю. Л. 70. оу Скопїю. Л. 61. 70. оу Соушицѣ коньскопїа. Л. 61. придѣ къ Скопіѣ. Л. 80. плѣнише Скопѣ. Л. 87.

скопль, гледај Скопиѣ (ваља да је то): къ градѣ глаголемѣмь Скопьли сазида цркву арханђелу Михаилу Стефан Немања. Ст. 10. Стефан Немања између осталих градова освоји и Скопль. Л. 69. погрјешка мислим да је Скѣпль. Ст. 8.

скопьскыи, *τοῦ* Скопиѣ: ѵ скопьскѫ хѡрѫ. М. 3. ѥпископоуль скопьскы (за краља Милутина). М. 60. Л. 54. въ скопьскои ѡбласти. М. 79. игоумень скопскыи. Л. 55. троєроучицоу скопскоу. Л. 61.

скопьць, eunuchus: самыимь скопцемь цареви слоужьшимь. Г. XI. 53.

скоробишта, заселак Љубижњи селу цркве арханђелове у Призрену: Скоробища. Г. XV. 273. выше Скоробищь. Г. XV. 273. да пасоу любижњане съ Скоробищи. Г. XV. 273.

скоробиштанинь, човјек из Скоробишта: да теже скоробищане. Г. XV. 273.

скороконъ, име мушко: хлиевњанин Скороконъ ѯ Крьбовника 1400. М. 248.

скороминь, име мушко: између људи које краљ Стефан Првовјенчани даде Жичи једном бјеше тако име. М. 12.

скоропиьць, qui velociter scribit: приставн емѹ ѯ. скоропиьць. Г. X. 228.

скорость, velocitas: имосы, єлика имать скорость, притичюще. Г. XI. 61.

скорошьствьнь, qui celeriter incedit: скорошьствьныи крагоуи. Гиљф. бос. 274.

скорь, celer: скораго въ напастехъ поборника. Ст. 4.

скорь къ помощехъ. Ст. 27. скорь и оудобьнь поутъ. Д. 67. боудн ми скоры ѕастоупникь. М. 26. скорнмь ѕастоупленнємь. М. 109. скоромоу помощьникоу. М. 115. adv. скоро и скорѣ, celeriter, али пошљедње само с предлозима къ, на, до: поустите ме скоро. Са. 4. къ бѣдахъ скоро помагаѣн. М. 26. скоро текоущихъ. Л. 51. къ скорѣ нуеѕають. Ст. 11. къ скорѣ погыбаѣть. Са. 4. да вы ѡ томь к скорѣ дамь вѣдѣньє. М. 44. да тон к скорѣ бѣде. П. 29. да к вамь к скорѣ ѕдрако догіѣ. П. 42. на скорѣ повѣлѣваше прѣнти. Г. XI. 69. не бѣде до скорѣ нѣдне ѕлокіѣ. П. 29. адвербијално и у компарativу: скорніѣ би сѣ ѡбратнли на вѣрность. П. 96.

скорьпинскыи, τῆς Скорьпиа: съ скорьпїнскомь мегѡмь. М. 126.

скорьпиа, мјесто у Светој Гори: съ мѣстомь глаголіємнмь Скорьпїа. М. 126. нижѣ Скорпїѣ. М. 127.

скотоложьство, ζωοφθορία: скотоложьства ѡтъкѣгноути. Д. 176.

скоть, jumentum: питомын скоть. Ст. 29. приложнх сѣ скѡтѣхъ несьмыслыныхъ. Са. 10. кьсакымн скоты сего ѡбогатнвь. Д. 54.

скрнжалль, tabula: напншнта на скрнжали срьдьца ваю. Са. 4. ѕавѣтныхъ скрнжалїн. Г. XI. 81.

скрнжарь, discus: казамше нс хлѣба уесть христовоу, положнше на скрнжарь, и поставлнхоу на мѣсто христово. Г. XI. 221.

скрнннца, arcula: неуать унни ѕатворнти в єдно скрнннцѣ, ѡдь коіѣ скрнннце клвуь прѣдаа єдномь своіѣхъ слѣга, а скрнннцѣ прѣдаа дрѣгомь. П. б. 128.

скроботьнница, Рикавцу је била међа Скроботница. М. 95.

скрозѣ, per: скрозѣ горы н каменнм. Ст. 20. прондохъ скрозѣ ѡгнь и водоу цѣль. Са. 13. да сн грѣдь скрозѣ мою ѕемлю. М. 46. скрозѣ тврьдаа каменїа. М. 558. propter: алн сѣ вѣзбнше н вставнше скрозѣ вѣзетнѣ. П. 22. нимь нѣдне хвдобе нѣсмо вннннли, нн сѣ ѡдь нихъ блюли,

а все скрозѣ ваше поутено писаније. П. 67. скрозѣ дальгь. П. 92. не додрьжаше скрозн смрьть Ткарьтка крала. П. б. 35. de: разъмѣхь, що ми бѣхоте писали скрозн дрѣво. П. 127.

скрьбь, moeror: нанесеть нама скрьбь и печаль. Ст. 11. скрьбню ме облагаеши. Д. 117. да нхь здавда краљество ни ода всаке скрьби и печали. М. 234. многи скрьби и болѣзни обеше ти чеда. М. 244. богь зна о всакои нашои скрьби. М. 250. въспоменоуше ни скрьбь зѣльноую монастирскоую отсѣченна ради поковрьдьскаго доходка. М. 332. с великом моом скрьблю. М. 518. како ви је била онан скрьбь нашла. П. 24. властеле се бѣхо разбѣгли одь скрьби и одь неколе. П. 34. нѣдне нмь скрьби не бисмо дали зунинти. П. 60. многа озлобленїа и скрьби отъ оугрьскаго краља пријемлеть. Л. 52.

скрьбьнь, tristis: скрьбна отьпоустити те не хоштоу. Д. 207. скрьбнал ни малы подаюште. Д. 175.

скрьбѣти, moerere: не оубон се нхь, и не скрьби. Ст. 28. не скрьби, зре моего разлоученїа. Са. 10. скрьбѣвша малы смрьти не вькоусиста. Д. 10. скрьбить о семь доушею. Д. 81.

скрька, селу је Хоморанима ишла међа вьсходеће вь Скрькоу. Г. XI. 134. на Скрькоу. Г. XIII. 371.

скрькѣ, f. pl. селу је Вилској ишла међа на Скрькѣ. М. 144.

скрьлато, coccum, срл. scarlatum: да ти дамо петь десеть лакьть скрьлата чистога и црьленога. М. 23. да нмь се не зуима по силѣ ни скрьлато ни медь. М. 52. скрьлата и малѣ и велике коупље. З. 39.

скрьлиньци, село које је с црквом богородичином у Архиљевици и с осталим селима њезинијем дала Хиландару царица Јевдокија. М. 191.

скоубана, гіха: била нѣком ксѵбана мегю нами. П. 137. гдје мислим да гријешком стоји кс мјесто ск.

скоубежь, evulsio: о скоубѣжи. кто се обрѣте ошкоубь брадоу властелиноу, или доброу члокѣкоу, да моу се роука отсѣчеть. З. 37.

скоудєлѥво, селу је Вучјем Долу на Дунаву ишла међа на Скоудєлѥко. М. 199. на другом је мјесту наштампано Скѹдѥко. С. Л. 1847. IV. 51.

скоудьнь, inops: скоудно житїє. Д. 61. да инутоже скоудно чловѣкоу божїю боудеть. Д. 190.

скоуланово, село близу Грачанице: селима Грачаници и Сушици и Селцу ишла је међа на Скоуланово водѣнинѹнїє. М. 562. и то је било село цркве Грачанице: Скоуланокомь. М. 564. cf скоулановьскын.

скоулановьскын, *τοῦ* Скоуланово: међа је коњушка ишла до поутн старога скѹлановскога, кон грѣде в Конюхє. М. 264.

скоупетрь, sceptrum: скѹпетри царьски по всон каселєнон вткрьѣюће се. М. 438. 486.

скоупость, caritas: великїє скоупости бы(шє) на зємлы. В. дан. I. 6.

скоутатн, involvere: сьскоутавьшє тѣло блажєнаго, положишє и вь гровъ. Ст. 18. скоутавь и вь крѣтнцє. Ст. 21.

скоуфетро, sceptrum: скѹфетра царьска вткрьждаю се. М. 282.

скьдрь, град на Бојани: Стефан је Немања освојио од Грка Росафь градь рєкомын Скьдрь. Ст. 8. Скьдрь. Ст. 24. коукы оу Скьдрѣ. Г. XV. 288. подь Скьдромь. М. 204. вишє Скьдра. М. 228. в Скадрь. П. 1. подь Скадьрь. Л. 76. Скадарь. Л. 81.

скьдрьскын, *τοῦ* Скьдрь: монастырь св. Николє ѡд Крамнє, кон ѥст в блатѣ скадарскомѣ. М. 463. погрјешка ће бити: ѥпископа скодрьскаго. П. б. 2.

скьпль, гледај Скопль.

скыѣати, latrare: ако ѫи скнуахѫ. Г. X. 224.

слабнѣь, властелин дубровачки Фосько Слабикь 1253 судија. М. 39.

слабость, imbecillitas: привлѣцн мою юностьноую слабость вь колю истиньнаго твоѥго разоумѣнна. Ст. 10.

слава, gloria: вса мира сего чьсть и слава ни вь чьтоже ни вьмѣнена бысть. М. 5. богоу слава вь вєки. М.

19. аньгеломь славо. М. 67. небеса исповѣдаютъ славоу божїю. М. 72. вьси свѣтыи славоу полоучише. М. 88. принесѣте господеви славоу и ючсть. М. 88. написахъ сии книгы въ славоу Христа бога нашего. М. 561. въ славѣ ѯемльнои кѣселещоу ми се ксегда. М. 89. отъ скнєхъ прнемле ѵасть и славѣ и дари мнотне. М. 104. нѯидоше прѣдь кралѣкьство ми съ ксакою славою и ючстню. М. 187. хотѣли бисмо послати после господьствѣ тн, каконо смо и господнѣ свѣто поучившемѣ кнеѯѣ посилали съ скакомь славомь и ючстню. П. 29. ѯа вѣкю славѣ господнна крала. М. 240. на великѣ славѣ нашѣхъ прѣитель. М. 258. бѣдѣћи ва великои слави и госпоутви. М. 288. скакои славѣ и поутенои ючсти достоиимь, нашимь прїателемь. М. 536. ради смо твоѣи слави и корнсти. П. 140. моле славѣ кралѣкьства. М. 241. просе славѣ кралевьства мѣ. М. 294. погрјешка къ скавѣ. М. 77.

славни, luscinia: ѡба славни богогласна, немльчнимн пѣсньмн божьствѣнимн оуѯьбоудившаа оусьпьшеѣ въ грѣсѣхъ. Д. у Ш. lesek. 124.

славити, celebrare: славе име твоѣ. Ст. 9. славлю те и благословлю те. Са. 11. блажю и славьлю Сакоу. М. 91. въ троицн славнмомѣ богѣ. М. 129. хвалити и славити єгѡ. М. 129. ѡ скемь бога славеще. М. 239.

славнучковнѣ, селу којему је име Брѣѯи, кад га цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену, ишла је међа до Славнучковика коукь, и отъ Славнучковика коукь прѣко оу дмитрово доубиѣ. Г. XV. 284.

славиште, владика је липљански имао власт по Краиню и Славицоу. М. 565.

славиѣкь, caesius: славиѣкема оунма. Ш. jahrb. bd. 53. anz. bl. 116.

славословиѣ, collaudatio: праѯдньствьнаго славословїа. Д. 22. славословиѣ съплетьше. М. 58. да ѣсть на славословиѣ божиѣ. М. 66.

славословлѣнниѣ, collaudatio: славословлѣнїемь къ богоу. Д. 86. вьсели тѣ неколико црьмориѯьць въ сла-

воскрѣніѥ божіѥ. М. 17. вѣпіющѥ немльчнмми славословлѣньми. М. 547.

славько, име мушко: између људи које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи једном бјеше име Славко. М. 13. — Гледај Полнчнћь, Радославћь.

славькокьць, селу је Радеши цркве арханђелове у Призрену била међа крьхь Славкокць. Г. XV. 281. и селу је Броду исте цркве ишла међа дѣлонь како сѣ камы вали сѣмо и онамо на Славкокьць. Г. XV. 282.

славьничь, селу је Ораховцу које је Гргур Вуковић дао Хиландару ишла међа на Славника нивоу. Г. XI. 142.

славьнь, gloriosus: славьнога града нашега Дюбровьника. М. 35. придоше к царствѣ ни всѣпоутѣни кластелѥ славнаго града Дѣбровника. М. 158. къ славномь градѣ Скопи царьскомь. М. 156. в славномь градѣ господства ни Крѣшевць. М. 207. къ славнѣмь градѣ Борун. М. 269. писа сѣ в славномь градѣ в Крѣшевѣ. М. 429. в нашемь славномь стономь градѣ в Ѣнцѣ. М. 488. градь славнын Ниш. Л. 69. ѡпоустиште славни градь Келиград. Л. 83. ѡстави славни градь Коупиник. Л. 83. къ славни двори кралѥвьства ни Трьстиванцѣ. М. 189. ва славни двори кралѥкства ни в Подьвисоки. М. 235. в Сятисци ва славномь двори кралѥкства ни. М. 237. ва славни двори кралѥвьства ни в градь Боковць. М. 282. писано на Усори ва славнои нашои конци в Лишници. М. 235. славнѣмь кѣньцемь кралѥвьства поутн. М. 210. монастироу славномоу дрьжави нашеѥ, иже именова сѣ Хиландьдарь. М. 62. славноу и дивноу землю деспотокоу тоурци попленише. Л. 83. повелѣньемь славьнога дѣжа бенетьукога. М. 35. славьнога Марьсинѣ Гѣорьгиѣ кнеза нашега града Дюбровьника. М. 39. славьни кластелинь господинь Марьсинл Гѣорьги. М. 39. диякь славнога господина бана Степана. М. 102. славнога свето почикшаго господина кнеза Лазара. П. 35. славнои и велможнои госпоги кур Евгиѥнїи. П. 15. отврьдисмо славнога воѥводѣ Хрьвоя и негове синове, да сѣ наши кластелѥ.

М. 238. ми господинь Хрьвое, по милости божиеи славни дзка сплицки. М. 252. славнога господина Стефана Ѡстоје. М. 239. посланьемь славне госпоѕе Јелене. М. 251. много поутенога поменутьѣ родителя ми славнога господина кнеза Кзкца Храниħа. М. 381. Паское Растиħь, славни китезь крала Жигьмзньте. М. 292. славни господинь воида Радосавь. М. 315. взможноме и славноме господине Сандалѵ. М. 327. славни господинь воеѵода Степань. М. 393. ѡдь многого славнога господина деспота Гюрга. М. 406. приснитлога и многа славнога господина крала Томаша. М. 440. имеменити и часни и славни и ѡ свемь любими госпоствѣ ми кнезь дзбровачки. М. 362. прьво бикше славне господе срьбске. М. 260. взндоше прѣд славно кралевьство ми. М. 292. роука господня вь всѣхь господахь земальнихь крепка и славна показа те. М. 243. вь веселѣмь и славнѣмь господьствѣ. П. 79. досла к нама славнз свою послобнив. М. 319. славнога споменутиѣ господинь краль. М. 231. славни боже, света тронце. М. 241. славни боже, царь небесни. М. 311. боже славни на тронцѣ. М. 366. 465. славьноіе вьзнесенніе славнимь. М. 78. славнагѡ вьскрьсенна. М. 194. уюдо дивнѣіе и славьнѣіе всѣхь уюдесь. М. 100. страшно и славно сьмотренніе твоіего уловѣколюбна. М. 86. да толикан любавь не бзде нехарьна, паче вь всемь славна и харьна да бзде. М. 238. по твоіеи славноп любвѣ. П. 23. поменузь мз вь славноѡ взьвншенне кралевства прѣзьсиз слзжбз. М. 241. по нашемь славноме и доброме ѡбиуаю. М. 293. нама много славне, веселе и згодне докре гласове каѕаше. М. 319. богь умножи господьство нѣгѡво и славнѡ взквѣси. М. 210. да тан полаза бзде лѣпо напралѣна и зкрашена славно и поутено. М. 302. вь своіеи ызти царскон славно кь богоу исходить. Л. 54.

сладнмь, dulcis: меħа је селу Будрезима ишла на сладнмь мбльк. М. 198. (два пута).

сладость, suavitas, voluptas: вьзнающе на подвигы сего прѣблаженнаго, вь нихьже єсть сладость и веселіе. Са. 14. уюдит се сладости єзыка. Д. 92. 109. сла-

дости неизрѣченьнаѧ, владыко Христе. М. 73. сладость неизрѣченнїе славы твоюе. М. 155.

сладоє, име мушко: између људи у катуну Драгољевцима које је цар Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену једном бјеше име Сладоє. Г. XV. 297. — Бана босанскога Тврткa тепьчии Сладоє 1367. М. 176. — Јелене Сандаљевице дїакь Сладоє 1436—8. М. 387. П. б. 95. — Гледај Кьковићь, Семьковићь.

сладь, hordeum tostum, њем. malz: иеропьхь сиплє (манастиру) сладь трицїи оу годицїи, и да га wхиѣли; ако коуде кекє трѣбѣ црькви сладь, да га попь wхиѣли. М. 565. сладь да унпє (манастиру) кса села, коимь игоумень повѣли. М. 98.

сладьковѣштань, suavis: божьствьномоу и прѣсвѣтомоу и слатковѣщанномоу глаголоу твоѣмоу послѣдоующє. М. 278.

сладькогласьнь, suavem vocem habens: сладкогласноую птицоу. Са. 8.

сладько полє, манастир је Трескавац имао њиву вь Сладкыимь Полн. Г. XI. 135.

сладькь, dulcis, suavis: мьсть сладькын. Ст. 27. сладкыє конє. Л. 61. чедо моє сладкоє. Са. 9. Сїмеwнь сладкы. Д. 55. владыки моѣго сладкаго ми Христа. М. 160. сладкии Iсоусє. М. 567. свѣмогъщи и слатки господь богь. П. 14. милн и слатки господнив дѣспоть. М. 336. богь посла свога сина слаткоwга. М. 366. слаткога wнога гласа. М. 559. прѣмисмо га за нашега слаткога кластелина. М. 240. свѣтыми и слаткыми устн. М. 278. по своѣи слаткои милости. М. 239. да би иегова слатка милость била. М. 294. слацѣми и много поуьтенныи рѣуми. М. 242 съмисливь инхь поутено писанпє и инхь слатко и много милостиво иенє примлѣнпє и записанпє за своега слаткога брата. М. 281. за слатку любакь и сруанство, коє єсть међу нами. М. 289. слатко и достонно инхь молепнє. М. 293. по иегову слаткому прошенню. П. 41. слатки миръ. М. 319. слатко прѣительство. М. 319. comp.: сладшаѧ словѣса твоѧ паче меда

оустомь монмь. М. 110. adv. слатко просишє. М. 231. слатко искаше и молишє. М. 319.

сладѣновићь, дубровчанин Борикь (Борић) Сладѣновикь 1400. П. 31. — Друг кнеза Браила Тезаловића Станихна Сладѣновикь око 1412. П. 112.

слама, stramentum: аще кто оужежеть гоумно или сламоу или сѣно. З. 37.

сламодравы, гледај Сламодраже.

сламодража, гледај Сламодраже.

сламодраже, n. село у околини призренској: међу селима оу Призрѣнѣ која је краљ Милутин писао Хиландару било је и Сламодраже. М. 59. селу је Студеничанима цркве арханђелове у Призрену ишла међа отъ Сламодража прѣко поля оу рѣкоу оу Кльнь. Г. XV. 277. један пут је записано и село Сламодража. М. 86. то је село још Стефан Немања приложио Хиландару, само што је написано Сламодравы. М. 6. а да је исто нема сумње, јер се и у том споменику каже за њ да је оу Призрѣнѣ, и спомиње се с Непробиштима и Момушом као и у онијем другим споменицима.

слана, pruina: паде слана всоудоу. Л. 78.

сланин долн, цар је Урош писао дубровчанима в Сланихь Долѣхь. П. б. 20.

сланикь, гледај сланица: великъ щетъ учинє в нашихь сланицѣхь. П. 31. само ту.

сланица, emporium salis: тъзи бѣше рекло кралѣвьство ми поставити сланицъ, и да бъдеть трьгь соли продаванимь. М. 201. къдѣ съ били трьговє в прьвє господє и сланицѣ в цара Стефана, тъдѣзи да съ и сьда, а инде нигдѣ да нє бъдь. М. 206. за трьговє поморьскє и за сланицє. М. 209. къдѣ съ били трьговє и сланицє. М. 209. 268. 271. 354. 435. що сє прода в сланицѣ в градѣ нашемь. П. 94. кон новьскъ сланицъ дръжи. М. 474. отъ новьскє сланицє соѡ када сє прода. М. 475. salillum: пєть на дєсєтє сланица, потєжъ ѡсамь литръ, .ѕ. жнаць. М. 408. .д. сланицє. П. б. 102.

слано, мјесто на мору између Дубровника и Стона које има и сада: кто грѣде на Слано коли инѣмь пѫтемь в Дѫбровницѣ. М. 185. да не бѫде цѫрина на Сланѡмь. М. 230. ꙁемлѭ наше на Сланомь и в Кисоуахь. П. б, 89. међу селима ѡдь Кѫрила до Стона, која је краљ Остоја дао дубровчанима, било је и Слано. М. 234.

слапопаѣа, locus pruinis expositus: Приљепници је ишла међа инꙁ брьдо на Слапопагѫ. М. 198.

слано поле, планина у Хосну коју је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи: Слано Полѣ. М. 12.

слапь, aquae ex edito loco desilientes: селу је Броду цркве арханђелове у Призрену ишла међа ѿть планине ѿть Прькослака на слапь. Г. XV. 282. и селу је Ѭленьцоу исте цркве ишла међа оуꙁ рѣкоу на слапь. Г. XV. 302.

сласть, voluptas: свѣтителе къ сласть послоушае. Са. 1. въ сласть послоушати. Са. 4.

сластьнь, deliciarum: каюющаго се въ тинѣ сластьнѣи. Ст. 27.

слати, гледај сълати.

слатина, село које има и сада близу Призрена (Hahn, reise 160. 173): Алтину је ишла међа како оупада (маторьскыи Прѣслопь) оу Жрьково оу Слатиноу. М. 94. ꙁабѣль оу Слатинѣ приложио је цар Стефан цркви арханђеловој у Призрену. Г. XV. 283. међа је Кострцу цркве арханђелове у Призрену ишла поутемь оу Слатиноу. Г. XV. 295. селу је Ѭленьцици био заселак Слатина. Г. XI. 139. М. 195. cf. слатиньскыи. — Село у Хомољу које је цар Лазар писао цркви богородичиној у Ждријелу браничевском: Слатина. М. 194. — Селу је Прошиновцима ишла међа на Слатинѫ. М. 198.

слатиньскыи, τῆς Слатина: селима Сламодражи, Добродољанима, Непробиштима, Момуши и Бијелој Цркви ишла је међа на поуть, кон иде прѣко слатиньске шоуме. М. 87. мисли се Слатина близу Призрена.

сле, гледај код селѣ.

слєзєна, splen: болѣзнь пріѣть слєзєна єго. Д. 62. безъ слѣзєнє. Ш. lesek. 130.

сливова, Грачаница је имала неколико људи које је владика Игњатије примель, одьпрѣвь одь властель оу Сливокон. М. 563. има и сада село тога имена близу Грачанице, које Hahn, reise 161. 167. пише Sliwowo и Schliwowo.

сливовикь, село близу Бањана и Кучевишта: међа је селу Кльучевиштємь ишла на коловозь, кон поуть иде оть Банань право мимо село Сливовикь. Г. XV. 285.

сливьница, мјесто у струмској области гдје је Хиландар имао пашишта: Сливница. М. 64.

сливьно, село које има и сада на мору близу утока Неретве у море: да возите изь Сливна в Рать добитке. П. 126. каше конске потрьше долѣ Сливно, и сташе на меги нашон. П. 134.

сливньци, село које је краљ босански Томаш Остојић дао синовима војводе Иваниша Драгишића с градом Кључем и многим другим селима: Сливнице. М. 439.

слобода, libertas, cf. свобода: гокори ми за слободь и за повелѣ брата ми и моѣ. М. 202. трьговцемь слобода. М. 310. да стон в своѣхь законѣхь и в слободахь. М. 410. вунинсмо милость и слободь. М. 485. да ихь дрьже в слободи. П. 2. да мь ѣ вѣра и слобода. П. 33. в своѣ слободнѣ. М. 411. в слободнихь. М. 411.

слободити, liberare, cf. свободити: да се наши трьговци слободе, и да имь се трьгь повратн. П. 17. да ни слободи люди, коѣ свѣжѣ дрьжи. П. 46. силовасте се и слободисте ихь. П. 165. паче ихь слободихь и слобоѣнкамь, да може стоити и ходити слободно. М. 369.

слободьнь, гледај свободьнь: зидаше град Дѣбровникь, кон єсть и данась поутень и слободань. М. 217. да ѣ Дѣбровникь слободно мѣсто всакомь чловѣкь. П. 18. в свако слободно мѣсто и слободань градь. М. 524. да св волни и слободни и областни ними. М. 289. да св волни

и слободни и ѡбластини градомь Соколомь. М. 301. да ѥ колань и слободань донти в нашь градь. М. 315. знамо да сѫ слободни в Скадрѣ и в Зети. П. 2. да мѫ ѥ слободнѡ дошастнє, станьѥ и пошастнє. М. 473. дѣброкуанє да бѫдѫ слободни и да нє плакѫю царинє нѣдѣ по вашон земли. П. 8. царинника ѡслободнихь и уловека слободьнога вунинхь ѡда свакога дѣога. П. б. 103. да є слободан ѡть конскє ѡть тоурскє и ѡдь инє ѡда всакє. М. 481. тон вуниихь бѫдє в пѣти вєлє болєстань, а в памети крѣпакь и паметью монѡмь слобѡдань (гдје гријешком стоји слобѡрань). П. б. 126. ѡвон напоконє порѫчєнињє вуниих, слободьи бѫдѫки паметю моѡм. М. 519. да рєчєни мани ѡстанє слободан игумнѫ и калугером. М. 464. листь слободни. П. 44. повєлю слободнѫ. П. 74. да понесє на слободнѫ. М. 487. адвербијално у старијим споменицима: да си погю слободно. М. 102. да грєдѫ слободьно. М. 168. поки слободно и изљєсти слободно. М. 185. да трьговцє нѫшаю минноватн слободно. П. 1. да мѫ нє морє погинѫтн, нѫ нимь сє слободно дати на нихь волю. М. 361. да вземѫ слободно. М. 432. comp.: сьди ѡшь слободиињє научшє на нашє настѫпать и цѣтѫ унинтн. П. 91. болє и слободниње вамь ѥ донти в Дѣбровникь. П. 132.

слободьштина, гледај свободьштина: како ѥ насъ дрьжалъ в всакон слободьщини. П. 1. да имь сє добри законн и слободьщинє ѡдь царинниковь прѣткараю. П. 2. ѡдь коль ѥ постало нашє мѣсто, биль ѥ законь и слободьщина. П. 15. понєуалитє, да имь ѥ слободьщина, да слободно доходє. П. 16. имамо записє и слободьщинє ѡдь цара Стефана. П. 33. трьговцє тамо посиламо на вѣри и на слободьщини. П. 62. за то нє моремо слободьщинѫ дати. П. 66. добрє законє и слободьщинє. М. 273. слоѳодьщинѫ да си имаю с децѡмь и с имањемь. М. 276. слоботьщина. М. 327. слобоутинє. М. 382. слобощинє. М. 486.

слобоѫкакати, liberare: слобогиваю Петра и Тамарикѫ. М. 153. слободихь и слобоѫкиваань. М. 369.

словєнинь, гледај словѣнинь.

словесьнъ, ratione praeditus: пастиро҃ доброи словесныимъ ѡвьцамъ. Ст 26. стадо христово слѡвесно. Са. 5. всакомъ словесномъ ѥстьствоу. М. 457. кьса тварь словесная. М. 547.

словиньскыи, гледај словѣньскыи.

словиниѥ, село које је Стефан Душан дао Хиландару: Словиниѥ. М. 122. међа је селоу Словинию ишла на ријеку Смолушу, и међило је с Гуштеричем: поуть, кои гредѣ по дѣлоу мегю Гѫштерыуемь и мегю Словыниемь. М. 122. 123. в селѣ Словыны. М. 123. било је и близу Гадимље: мегю Горню Гаднмлю и мегю Словинию. М. 181. има и сада. Hahn, reise 161. 165. 166.

словиниѥ, Slavonia: кникѵпъ хрьватѡмь и Словинию. М. 559.

слово, verbum: словесемь господьнимь нѣвеса оутврьдише се. Ст. 1. въ книгахъ снхъ на прѣди о томь слово. Са. 2. оумноженїа ради слѡвесь. Са. 2. да нѣ ѡскрьвѣть тѣ моа словеса. Д. 35. къ моимь словесемь прилагаи оухо твоѥ. М. 9. по словоу пророка Давида. М. 9. ищоущи словеса блага жнзнь вѣчноую ѡбрѣщоуть. М. 110. по словесн прѣмоудраго Соломѡна. М. 122. благо слово къспрїехь. М. 126. да ѥсть проклеть и да дасть слово богъ. М. 540. edictum: сїе приложи царьство ми и оутврьди съ златопечатнымь словомь съ ѹстнымь съборомь Светые Горы. М. 128. 132. записа се сїе словесн златопечатленнимн. М. 128. записа се сїе и оутврьди се словомь златопечатнымь. М. 132. кто потворнть сниѥ златопечатноѥ слово царьства ми. М. 135. сїе златопечатноѥ слово царьства ми. М. 139. сниѥ нзвѣстно и всенастоещее златопечатноѥ слово царьства ми записа се и оутврьди. М. 145. 156. 159. 163. заклинаю снемоу словѣ царьства ми непотворенынои быти. М. 145. 156. записа се сниѥ слово царьства ми. М. 153. да прѣбнваѥть сниѥ слѡвко царства ми тврьдо. М. 158. потврьднхь и записахь царьскынмь слѡвомь. М. 166. дарѹѥть царьство ми сниѥ ѡбнуноѥ слѡво царьства ми властелѡмь дѵбровьчкимь. М. 169. записовани хрисоволе и милости

словєса царьска. М. 143. записовати хрисовуле словесе царьска. М. 161. съ истиньною царьскаго словеси поставлаєть царьство ми къ свѣдѣтельство вьсѣмь. М. 158. 168. 169. causa: разъ словесе прѣлюбодѣинаго. М. 15. litera: .и. чаша, писаніе слови и позлакеніе. П. б. 98. роукодѣлисахъ сїа слова отъ железа и меди. В. прим. 17. то може бити и овдје: аџе се обрѣџеть оу чїемь хрисовоули слово лъжно прѣписано, и обрѣџоуть се словеса поткорена, и рѣуи прѣлагаиѣ на ино. З. 41.

словѣнинъ, slovenus: бльгаре же и словени и срьби. Г. Х. 255.

словѣньскы, slovenicus: по вьсои грьчкои и словенскои земли егова (краља Милутина) милостиви достиже. Л. 62. прѣложиџе (Ћирило и Методије) свѣтиѣ книги отъ грьчьскаго езика на словенски. Г. Х. 255. записъ реченога херцега (Хрвоја) писань словиньски. П. 177. Slavoniae: биџкупъ загрѣбскомъ и свега хрьватскога орсага и словинскога. М. 500.

слоуга, minister: хотеи старѣи быти, да боудеть вьсѣхъ мьнїи и вьсѣмь слоуга. Са. 8. архїстратиже, божїи слуго. М. 166. страиь кралевьства ми бѣше слуга Драгославъ. М. 55. срьдьчаного ми слуге Ѳомаша логофета. М. 222. нашега вирьмога слугъ и протобистара. М. 230. Руська, инхъ слугъ и логофета. М. 272. витезъ Прибисавь Похвалинъ, слуга господина воиводе Самдала. М. 356. по нашихъ слугахъ, по кнезъ Кудисавъ и по Радашинъ крстьянинъ Кукшикъ и по кнезъ Кунихъ Радосалинъ. М. 397. пиегокѣхъ кѣиина и слуга. М. 473. властелиноу и нашемоу вернемоу слоужи, логофетоу Степаноу. М. 481. по слузе и диакъ нашемь. П. б. 104. subjectus: говорише кралевьствъ ми на слугъ Дабижика, како є жупиньи трьгь на Трѣбини, и жупа одь токара динарь. М 117. с властели и слугами ротихъ се. М. 243. творећь милости и написамни вирнимь слугамь за вирна послужења. М. 248. даюћи и здилюћи своимь слугамь племенитимь людемь. М. 288. кнезъ Юрью Ратковићъ з братиомь и слугами. М. 457. кла-

стели и ине слугѣ. М. 461. да имь хоћѣ разредити на поли господоуство моје, властели, слугѣ, комори, градовѣ. М. 462. тко є из нашега рѣсага поносникь, а слуга є нашь. М. 468. када господоуство ни гредѣ на конскоу, тада да и они боудѣ полагь нась своими слоугами. М. 481. да га стѣ (краља Остоју) приняли за господина, а они васъ (херцега Хрвоја) за слугѣ. П. 52. господинь бань јесть слуга господина краља Жигьмунде. П. 135. свѣмь слугамь и трьговцемь дѣброкаунемь. М. 485. всакога стављьћ людемь слугамь нашнемь. М. 485. слугамь краљевьства ми, воєводамь, кнезовомь, жупаномь, царинникомь. М. 489. по том ваља да су и овдје само поданици краљеви, т. ј. властели: сьбрахь зьборь срьбьскыје земьље, архиепископоупа и епископоупии и игоуменн и казньје и тепьчиє и воєводы и слоугы и ставильје. М. 99. пишући краљу босанском дубровчани називају себе слугама његовијем показујући му само поштовање: кои сѣ си намн своимь слугамн попечалнль. П. 30. нашмь своимь срьдучѣмь слугамь и пријателемь. П. 41. погрјешке: слюгіє. М. 323. слюгь нашнхь. М. 370.

слоужєнніє, servitium: нє попущаюће одь срьца нашега вирнихь служьбь и служења воєводе Хрьвоя. М. 249.

слоужитель, minister: нищимь прѣзобнлнаго слоужителя и љубителя. Са. 6. слоужителіємь. Д. 129. слоужителя христова. Д. у Ш. lesek. 125. слоужителіємь црькванымь. М. 92. слоужителя великнихь таиньствь. Г. XV. 267.

слоужити, ministrare: ѡ црькваль и о слоужещихь вь нихь. М. 5. слоужещимь светомоу храмоу. М. 11. докла годѣ реченнн властеле нашь служѣ вѣрноѡ. М. 459. докла годѣ стоје в послухь и служѣ ми правоѡ и вѣрноѡ. М. 460. да ми ће угађати и служити лнепоѡ. М. 461. ерь смо заедно служили и дворили в господина воєводе. М. 544. како ми служимо и вьздрьжимо ѡбѣть. П. 39. subjectum esse: нє дрьжати нихь невѣрника ѡдь жупе и ѡдь нинехь инесть, кои нимь служе. М. 350. сь всомь жупомь пристонномь и служекѡмь реченомь градь. П. 176.

слоужьба, officium: лутоурьгню и вьсоу слоужьбоу нощьноую. Ст. 6. слоужбѫ и молитвѫ бывшю. Д. 38. иже соуть вьноутрь црькве на слоужьбоу и на оукрашенние црьковьноие. М. 75. прнемлен ѡть нась грѣшныхь славословнѥ и слоужби доуховныие. М. 265. въ светыхь слоужбахь. М. 547. съписа слоужбоу его и житїе. М. 61. поуьсть и службе, кое смо дрьжани уминти ѡпькинѫ бенетьукон. М. 39. видевь правѫ службѫ ихь (дубровчана) кралевьствѫ ин. М. 198. мнслећи уьсти и велике службе, кое негѡвѣмь родѣтелиемь а кеће нѣмѫ господинѫ кралю градь Дѫбровнѣкь зуинѣль јесть. М. 210. познакше ути и службье, кое градь Дѫбровникь казьда єсть зуинилъ господѫ рашькон. М. 217. Дѫбровникь ѡбетань господи босаньскон кьсакомь службомь и поутемниемь. П. 39. оустрашеть синкланть въ слоужбоу кралиевьствоу. Л. 60. да би смо нмь потврьдили рєуєно село за нихь службьбѫ и кнрѫ. М. 226. како те платити краснѫ службѫ и уьснѫ любьвь добрнми дѣли Дѫбровьникѫ. М. 242. кнрнихь службь. М. 249. многе кирне службе фрать Алексендра. М. 494. що самь нздворнѡ и за що самь службѫ дао. М. 500. да дондє ш нини (с војницима) в Дѫбровникь на службѫ дѫбровуькѫ. П. 98. погрјешка: сложбо. М. 550.

слоужьбонаученїе, praefectura: вьвѣренпаго намь слоужбонаученїа. М. 333.

слоужьбьникь, minister: оумолнше светаго съ нимн слоужьбникоу быти. Д. 77. ѡтьцн и службьницн. Г. XIII. 296.

слоужьбьница, discus: єдна службьница срєбрьна на стьлнѫ. П. б. 73.

слоужьбьнь, officii: светые слоужьбные одежде. Д. 170. свещенникы и дїакони и вьс слоужьбнїи унь. Л. 59.

слоукь, inflexus: хрѡмымь хожденїє и слоукїимь исправлєнїе. Д. 208. ѡть многыхь лѣть слоукь сы и нн мала могын въздвигноути се. Д. 210.

слоути, словоу, audire (intrans.): въ словоушти градь Солоунь. Д. 12. православїемь словоушти се градь. Д. 103. скать емоу словѣше се. Д. 126. странствьно приходе Дал-

матїє и Дїоклитїє архїепископъ словет се. Д. 187. градъ словоущи Келиградъ. Л. 83. господьствъ ти хвалимсѧ како господинъ славнъ и пракеднъ, кои словешь по вьсон вьселенон. П. 121. мјесто словоушта биће погрјешка: земли тон, слоуща Срем. Л. 83.

слоухъ, auditus: вашимъ предложити слоухомъ. Г. XI. 80.

слоушати, obedire: кто не ниє слоушати, да се изведе. Г. XV. 307. да га слоушаю съ всакымъ страхомъ. М. 116. ни да слѧшають посланна царьства ни ни писанна. М. 160. ни да се слоушають за то кнезове. М. 160. да слоушаєть ихъ вьсакъ. З. 30. крали не слѧша. М 295. да сѧ заповнди наше слѧшали. М. 375. subjectum esse: по всон моѳн дрьжавѣ и по всихъ, кои насъ слѧшаю. М. 229. тко мене слѧша. М. 306. ѳто изеше намъ свитъ и ниє работе в Далмацин, кои васъ слѧшаю. П. 70. погрјешка мјесто слоушавше: слѧшавше. М. 516.

сльза, lacrima: вдѣнна и сльзы твоє. Ст. 25. да прѣстаноуть ѳтъ рыданїа и сльзъ. Са. 4. сльзами многыми окропивъ землю. Д. 16. ѳтирати сльзы христїаномъ. Л. 55.

сльзънъ, lacrimarum: за оумноженнє сльзънаго истоуьнника. Ст. 17. lacrimosus: сльзънъ быкъ. Д. 24. сльзною любовню ловизаєть. Д. 48. многымъ рыданїемъ сльзнымъ благодаривъ. Д. 161.

сльньце, sol: сльньца истиньнаго, Христа бога. М. 67. вьсна намъ сльньце. М. 332. кровь сльньцъ .л. М. 436. єнже тьмно подь сльнцемь не мню быти нинтоже. Л. 61. помрьче сльнце. Л. 74.

сльньчанъ, solis: лѧче сльньчанє. П. 161.

сльньчънъ, solis: сльньчнаго кроуга .кв. М. 66. къ сльньчнынимъ зарамъ. М. 332.

сльпъ, цар је Стефан дао цркви арханђелової у Призрену ловище на Дримоу Сльпь оу корѣна. Г. XV. 283.

слышанне, auditus: слышанниемъ ни слышещоу. Ст. 2. не ѳтъ слышанїа тькмо сїа прнемь. Д. 2. къ оужасѣ ѳ страннемъ слышанн бысть. Д. 156. оушеса на слышанїе

приложити. М. 72. о блаженноє слышаніє. М. 72. слышаніє и обоняніє. Са. 9.

слышатєль, auditor: онь слышатєль бѣ похвалномоу прѣбыванію моужа. Г. XI. 51. свѣдѣтєлє и слышатєлє. М. 332.

слышати, audire: слышавшємь ми слышєщоу. Ст. 2. якоже слышите. Са. 2. слышавь прѣсладкї глась. М. 3. слишаше бога рекша. М. 72. слышєщє великаа обѣтованиа. М. 73. слишавьше негоке прошнє. М. 226. слишавшє мнѣ обите. М. 470. каза ми за једнѫ работѫ, коа ми много ѫсилна би слишати. П. 34.

слѣдь, vestigium: Быколь Слѣдь, гледај код быколь. — comitatus (као да је то): отъ сада напрѣдь да нѣсть присѣлиць, ни слѣда ница. З. 46. — къ слѣдь, post: къ слѣдь тебѣ тєщи. Ст. 10. иди къ слѣдь мєнє. Са. 7. къ слѣдь мєнє нє идєть. М. 3. потєкоше къ слѣдь благоѫханиа божьствнаго разоума. М. 570.

слѣзєна, гледај слезєна.

слѣпорождєнь, caecus natus: слѣпорожденымь прозрѣниє дарова. М. 58.

слѣпота, caecitas: слѣпотою ѡдрьжими. Л. 73.

слѣпь, caecus: слѣпымь мати бысть. Са. 1. слѣпоу рожденоу. М. 58. слѣпимь и хромымь. М. 68. слѣпаго Стєфана. Л. 64.

слѣпьць, caecus: кто сє разболи, да ѥ оу болници, хромца и слѣпца да нѣ. Г. XV. 308.

слѣпьчєвь, caeci: међу људима које је цар Стефан писао цркви арханђелової у Призрену један бјеше Радь Слѣпчєвь. Г. XV. 271.

слѣпын потокь, Алтину је ишла међа оу Слѣпин Потокь, ѡдь Слѣпога Потока на Рабьниє. М. 94.

смалькоцьи, село које је цар Лазар дао цркви богородичиној у Ждрijелу браничевском: Смалкоци. М. 194.

смань, име турско: Смань склавь Али бега брать 1470. М. 512.

смаѣєвь бродь, селу је Шикљи ишла међа на Смаѣєвь Бродь. Г. XV. 286.

смєдєрєвиѣь, 1514 Петрь ѕлатарь Смєдєрєвїць оу Бєукєрєкоу. М. 549.

смєдєрєво, град у садашњој Србији: цар је Лазар писао Раваници једнога човјека оу Смѣдєрєвѣ. С. Л. 1847. IV. 55. оу Смєдєрєкоу. М. 436. 437. 479. ѕа коупованїє сребра и трьгованїє по ѕємли господства ни ѡскѣнь Смєдєрєка. М. 437. Смѣдєрєво. М. 541. Л. 78. 80. прими царь Моурать Смѣдєрєво 1440. Л. 77. подь Смѣдєрєвомь. Л. 77. до Смєдєрєка. Л. 78. 87. оу Смєдєрєвоу. Л. 82.

смєдєрєвьскыи, τοῦ Смєдєрєво: при митрополїте смєдєрєвскѡмь 1566. В. прим. 18. господара Мехметь бѣга смѣдєрєвьскаго. М. 554. санѹакоу смєдєрєвьскомѣ. М. 553. 554.

смилаѹа, селу је Рукомијама ишла међа на Смилаѹоу. М. 199.

смиловиѣь, као да бјеше дубровчанин Павль Смиловиѣь 1421. П. 158.

смиловьцн, село које је цар Лазар писао Раваници: Смиловцн. М. 196. било је негдје између Мораве и Кучајине.

смиль, име мушко: међу људима које је цар Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену било их је више којима бјеше име Смиль. Г. XV. 291. 293. 294. 297. с ковачємь Смиломь. Г. XV. 302. — Вука Бранковића ѵельможь Смиль 1387. М. 209. Смилѣ. П. 99. — Гледај Боудисалиѣь, Градетиѣь, Дабетиѣь, Лилиновиѣь.

смокка, ficus: селу је Жеравини цркве арханђелове у Призрену ишла међа оу смоккоу. Г. XV. 310. корень ѡть смокке растьцн. Ш. lesek. 130. — Име мушко: властелин Александра господина канинскога Смокка 1368. М. 178.

смоквиѣь, властелин краља босанскога Остоје ѡдь сконти Хрьватинь Смоквиѣь 1400. М. 250.

смоковлмин, између села одь Кѹрила до Стона која

је краљ босански Остоја дао дубровчанима једно бјеше Смоковлани. М. 234. има и сада. Schem. rhac. 38.

смола, ріх: брады смолою помазавь ѡпали. Г. Х. 252.

смолнце, заселак Брестовцу селу манастира Дечана. М. 265.

смолоуша, ријека близу Приштине (Hahn, reise 161): селу је Словињу ишла међа по срѣдѣ Соуходола на Смолоушоу, прѣзь шоумоу до водѣнинуицѧ Злодѣшьца, кои ѥсть на рѣцѣ Смолоушн, . . . и подь Роудинницъ къ ѡбрьшь Смолоушє. М. 122. Гадимљи је ишла међа ѡть Добротина дѣломь мегю Смолоушоу и мегю Дрѣновьць. М. 181.

смолинь, име мушко: између људи које цар Стефан писа цркви арханђелової у Призрену двојици бјеше тако име: Смолинь. Г. XV. 292. Съмолинь. Г. XV. 296.

смрадь, foetor: нє могоуѫн трьпѣти смрада глоухихь коумирь. Ст. 7.

смрьдєн стоудєньць, селу Ријечанима цркве арханђелове у Призрену ишла је међа на Смрьдєкын Стоудєньць. Г. XV. 277. и селу је Војинцу исте цркве ишла међа ѡть Смрьдєкѣга Стоудєньца по срѣдѣ барс. Г. XV. 277. номинативу нема потврде.

смрьдьлнка, селу је Коупѣльнникоу ишла међа оу Смрьдлнкоу. Г. XV. 288.

смрьдѣти, foetere: смрьдещи мє къскрѣси. М. 58.

смрьковє, село које је цар Лазар писао Равници: Смрькѡкє. М. 199.

смрьчанн, село у жупи хљеванској: в Смрьчахь. М. 249. номинативу нема потврде, може бити и Смрьчє.

смоуланѣи, између села што је Стефан Душан писао Хиландару било је и село Калогєни съ црькковь и Смоуланки и с мегѣмн и съ всѣмн правинамн села того. М. 111.

смѣдєрєко, гледај Смєдєрєко.

смѣти, audere: кыма ѡунма азъ смѣю оуздрѣти. Ст. 5.

ꙁаповѣгьтє, да кекіє не смѣю соли довести. П. 11. не смѣю да погю. П. 17. смню ли трьговци приходить. П. 17. да никто не ѵсможе ни сминти бѵде ѵспомєнѵти. М. 256. да никто не сминє, да нмь кою ѵтєтѵ ѵзнии. М. 362. нитко да не сминє, да нмь ꙁабави. М. 363. да нитко не ѵзможе ни смѣт бѵде ѵспомєнѵти. М. 370. да нитко ницта не смїе тькноѵть. М. 532. ꙁаповѣдаіє, да нитковь не смѣть бѵде нѣднога прнмнти. П. 41. ꙁаповѣдаіє да нитко не смѣ ѵнинти. П. 31. нно не морємо ни смѣмо. П. 116. нѕгѵбнль бѣшє мѣсто наше, и не смѣшє кекіє кь намь. П. 146.

смѣхь, risus: смѣхоѵ быкає бѣсѡмь. Са. 10. смѣха бєѕгоднаго нѕбѣгає. Д. 5.

смѣхьлнвь, irridens: подобаєт єпископоѵ быти съмотрьлнвноѵ, не смѣхлыкоѵ. Д. 140.

смѣнти, audere: смѣль. М. 559.

смѣгь, nix: ѡба нсмѣли смѣга оубѣлнста сѣ. Д. у Ш. lesek. 124. паде смѣгь. Л. 86.

сокнмкь, међа је катуну Драгољевцима ишла оѵ рѣкоѵ ѵ Соѵшнцоѵ право на Сокнмкь на дѣль. Г. XV. 300.

сокнћь, властелин дубровачки Клькь Сокнкь прије 1420. М. 297.

согласє, селу је Небрѣговоѵ ишла међа ѵ Согласє, ѡкьємлюшє Согласє. Г. XIII. 371. има и сада близу Прилипа на ријеци Бабуни. Hahn, reise 183.

согова, цар је Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену планину на Согокон степановоѵ, а међа јој је била на ѡбрьшн Кнстрнцє. Г. XV. 301.

содомь, Sodoma: Содомь н Гоморь. М. 100.

содомьскын, Sodomorum: кь содомскомоѵ мороѵ. Д. 168.

сокальникь, colonus qui tributum soĉ dictum pendere tenebatur, срл. socamannus: само у два споменика, краља Милутина и Стефана Дечанскога: сѣнокошь, що є коснло кралевьство нн, нижє сокальника. М. 563. мєропьхь ѡрє .ѳ. мьти, а сѡкальникь .г. М. 565. сє кто хьтє быти сокалнпци. М. 96. сокальникомь ꙁаконь:

пъшеницѣ мѣть, проса мѣть, ѡвьса мѣть, винограда мѣть (да раде). М. 98. вси манстирие да работаю и ѡрю како и сокальници. М. 98. ѵто хоте сокальници и вьси манстирие тежати жито и вино, вьсе да съвръстокакьше и прѣдаде оу црькъкь. а сѣно да косе како и мѣропси тако и сокальници тако и вьси манстирие. М. 98. кьто принде к црькви, ако ѥ сокальникь, да се къ сокальникомь присади, где боуде ѡбиланѥ землѥ. М. 98. ѡдьтеса да нѣ ни ѡдь когаре села ни болярinoу ни сокальникоу ни попоу. М. 98. оу коемь любо селѣ кьто се манстирие ѡбрѣтаю, тере се разъродѥ .г. коли .д. сынове, да ѡстанѥ ѥдинь на своемь мѣстѣ, а ѡстали да постоупе оу сокальнике; ако ли си оуѕъльюбн оуѕети землю ѡдь мѣропьшьке землѥ, а ѡнь да постоупи оу мѣропьхе. М. 98.

сокалнь, sacculus: седамь десеть тнсѣ дѣкать златѣхь в четири на десете сокалновь. М. 497.

сокалаль, биће погрјешка мјесто соколарь: ни пьсара ни соколала. М. 192.

соколарь, falconarius: ѡскободи нхь кралѥвьство ни ѡть провода, соколарь, псарь. М. 123. псаремь и соколаромь и свинаромь, коудѣ идоу, да нимь се нища не дае. З. 50.

соколовнѣць, презиме паши турском, којему бјеше име Арслан: ѕакла Моухаметь паша Сѡколовнѣа Арсланъ пашоу подь Сегетомь 1567. Л. 84.

соколь, falco: сокѡ єдань ѡть грнсталда начинѥнь сребрѡмь и съ жналдѡмь. М. 498. — Име мушко, гледај Соукнасовнѣь. Г. XV. 309. — Град у Конављу: жнв конавальскв и ѕь Дольномь Горомь и градь Соколь кон є в нон. М. 217. 292. градь Соколь кн є в Конаклахь. М. 293. 294. 297. 305. 306. 308. 382. 413. П. 161. Сокоѡ. М. 301. 470. Сѡкѡ. М. 324. на Стипанв Полв подь Соколомь. М. 291. на Соколв. М. 301. в Соколв. М. 381.

сокоровнѣь, може бити погрјешка мјесто Сорькоусвнѣь: Стѣпкомь Сокоровнѣемь 1512. М. 548.

сокь, succus: листнѥ брьшлиново или коупоусно рас-

тькь и сокомь тѣхь помазан главоу. Ш. jahrb. bd. 53. anz. bl. 116. ѡставшїи сокь да испиваєть. Ш. lesek. 130.

сокь, гледај соѣь.

солило, salinae: маслиџє в Карѕ и солила. М. 416. на мокьскѣхь солилахь цо сє ѵнии соѡ. М. 529. приложихь ѡть солиль нашїехь л. кьбль соль. М. 532. — Неко мјесто: єто смо биан писали кнєзѕ, кн ю в Солилѕ. П. 162.

солиштє, salinae (ваља да је то): Љубижњи је ишла међа на солиџе. Г. XV. 273. земљама је хиландарским у Светој Гори ишла међа на солиџа, и тако краємь мора. М. 130.

соломоновь, Salomonis: соломоновоу прѣмоудрость. Са. 3.

соломонь, Salomon: прѣмоудраго Соломѡна. М. 122. — Селу је Шикљи ишла међа на свєтаго Соломѡна. Г. XV. 287. — Властелин дубровачки Соломонь 1253. М. 41. може бити Коудаунѣь.

солоуньскыи, thessalonicensis: солоуньскыє ѡбласти. Д. 11. въ градѣ солоуньсцѣмь. Л. 10.

соль, sal: соли .л. сьпоудокь. М. 6. ѡдь вьсє соли, коѣ сє продає. М. 38. дакьше дєсєтькь ѡдь соли. М. 46. да имь сє даю соль съ црькѵнимн кобиламн. М. 61. класи законьноу соль да носе ѡдь доходька црьковнога, а ѵьто кекє донесоу, да юсть полокина црькви а полокина влахомь. М. 99. класи соль да носе. Г. XV. 310. да си вѯима на Плоуи .м. споудьь соли. М. 139. трьгь соли продаванна. М. 201. да сє нє морє постакнти нигдѣ в приморнє трьгь соли, развѣ на ѡбична мѣста. М. 201. да ни си дрь-

жань свако годиштє изєти твои власи дєсть тисѫкь товарь соли. М. 246. ѡдь соли которьскє. М. 328. габєлѫ ѡть продаєє соли. М. 446. дѫбровачька соѡ. М. 476. що сє на Новомь уиии соѡ. М. 528. л. кѣбль солы. М. 532. мѣсто соли продаванию. П. 11. соли продаванькы. П. 45. — Мјесто у Босни, сада турски Тузла: бань Босни и Ѫсори и Соли. М. 105. Стѣфань Дабиша, краль срьблємь, Босиѣ, приморню, хлмьскѣ зємли, долиимь краємь, западиѣмь странамь, Ѫсорѣ, Соли и подриииню. М. 225. 226. П. б. 39. тако су се писали и краљеви босански Остоја, Твртко Твртковић, Томаш Остојић и Стјепан Томашавић. М. 231. 248. 253. 438. 448. 486. Солє. М. 280.

сольнь, salis: да нѣ трьга солиога. М. 204. царина сона. М. 452.

сольскын, salis: кѫпєрєкь сольски. М. 38. кѫпрькь сольски. М. 174.

сольта, негдје у приморју као да је неко мјесто: ѫхватили (омишани) на Сѡльти єдиѫ плакь нашѫ (дубровачку). П. 135.

соньлоуькь, варош у Мађарској Szolnok: прїими царь Єгарь, Сѡньлоуькь и инє паланкє. Л. 84.

сопино, селима Ријечанима, Војинцу и Исаврову ишла је међа ѡть Сопина. Г. XV. 277. 278. била су два, јер је Исаврову ишла међа оу Сопино оу горьиє. Г. XV. 278.

сопиньци, у Мачви село које је цар Лазар приложио Раваници: Сопиици. С. Л. 1847. IV. 53.

сопотє, гледај Сопоћани.

сопоть, селу је Селу цркве арханђелове у Призрену ишла међа иис потокь оу Сопоть. Г. XV. 280. и селу је Ѭленьцоу исте цркве ишла међа оу кєлню рѣкоу оу Сопоть. Г. XV. 302. планинама катуна Драгољеваца бјеше међа Сопоть. Г. XV. 300.

сопотьскын, τῶν Сопоћани: игоумєнь сопотскын. Л. 55.

сопотьць, селу је Селцу цркве арханђелове у

Призрену ишла међа с Храшани отъ Сопотьца оуз брьдо. Г. XV. 304.

сопоћани, манастир близу Новога Пазара: съзнда (краљ Урош) Сопокани. Л. 52. съзыда црькоу Сопокани, съшьствїе св. доуха. Л. 69. 70. подь крилоль скетне троице зоколь Сопокуани. Г. XI. 176. у старије се вријеме звао и Сопоте: скетон тронун оу Сопотахь. М. 70. cf. сопотьскын.

сопрьсть, име мушко: рибарь имепемь Сопрьсть. Г. XI. 136. XIII. 373.

сороуиь, селу је Костѣньуоу међа ишла обьемлюще Сороуиь. Г. XI. 130. (С)ороуиь. Г. XIII. 370.

сорьгоуєвиићь, гледај Сорькоуєвиићь.

сорькоуєвиићь, презиме властеоској породици дубровачкој, које пишу и Сорьгоуєвиићь: Никола Сорькоуєвиикь 1362. М. 171. 174. — Якъ Соркоѡуєвиикь 1370. М. 180. — Жунь изабрани властелин 1390—91. М. 215. 218. 219. 220. — Влахо, којега пишу и Влахоуша а један пут грнјешком Влахута, а презиме Сорьгоуєвиикь и Соркоуєвиикь 1399—1419 изабрани властелин више година а 1404 и 1416 кнез. М. 240. 259. 276. 287. П. 51. 104. 110. 134. — Андрє 1404—11 изабрани властелин 1405, а 1411 судија: Андретъ Соркоуєвикю, прѣдь Андретомь Сорькоуєвикюмь, Андрє Сорьгоуєвиикь. П. 49. 78. 105. 106. М. 259. — Никша Соркоуєвиикь 1417. П. б. 63. — Лампрє Сорьгоуєвиикь и Сорькоуєвиикь 1419—20, изабрани властелин а једне године и кнез: с Ламьпрюмь, съ Л(оми)ретомь, име му пишу и Ламприца. М. 287. 295. 299. П. б. 76. — Франко Сорьгоуєвиикь и Соркоуєвиикь изабрани властелин 1415—19. П. 131. М. 287. 320. — Пиро Сорьгоуєвиикь, име му је један пут записано грнјешком Прько мјесто Пирько 1419—27 изабрани властелин. М. 287. 347. — Михо Сорьгоуєвиикь и Соркоуєвиићь изабрани властелин 1420—21. М. 299. 317. — Лавре Сорьгоуєвиикь, име му је један пут записано Лавьрица, изабрани властелин 1423—7. М. 320. 347. — Плоко Сорьгоуєвиикь и Соркоуєвиићь,

изабрани властелин 1427—35. М. 347. 381. — Јкобь Сорьгоуевикь изабрани властелин 1442. М. 419. 424. — Томко Сорьгоуевикь 1442—5 изабрани властелин. М. 419. 423. 431. — Паскоје Сорьгоуевикь изабрани властелин 1441—2. П. б. 96. М. 419. 424. — Дамьянь Сорьгоуевикь изабрани властелин 1442. М. 419. 424. — Андрѣшко Соркоуевићь, пише се и Андрѣа, а био је син Франка Соркочевића, 1466—88. П. б. 126. М. 503. 504. 505. 506. 537. 544.

сосень, име мушко: властелин дубровачки Сосень Кита отъ Урьнете у већем вијећу 1253. М. 40.

сотона, satanas: отпадьшоумоу славы божиѥ самоу сотонѣ. Ст. 7.

сотонинь, satanae: наважденииемь сотонинимь. Ст. 5. ищѣлиѥ вьсакоје скезанние сотонино. Ст. 26. зависнтню сотонинною одрьжимь. М. 10. 73.

соунбабићь, властелин дубровачки Марьтинь Соунбабикь 1253 у већем вијећу. М. 7. 40. на поплѣдњем мјесту мислим да гријешком стоји Сауибабикь.

соунко, lens: отъ соунка квашена. Са. тип. ст. у Ш. lesek. 80.

софиискын, τῆς Софиа: митрополитоу софїискомоу. Л. 61.

софиа, гледај Срѣдьць: мошїи его (краља Милутина) лежеть оу Софїи срѣдьукон прьнѣсѣнѣ бывше отъ Трепуе. Л. 61.

софоние, Sophonias: митрополит смедеревски, умрьо 1616. В. дан. I. 26.

соль, tributum frumentarium, срл. soca, socagium: ослободи ѥ (људе манастирске) царьство ми отъ соли, отъ позобл и отъ приселиѥ. М. 138. що бихѣ соль давали царьствоу ми, тозн да дају келн светаго Савы. М. 139. да имь нѣ ниѥ работе, разве зиданиа и бѣдѣ дьнь и лѣта винограда, и да имь нѣ никоје приплатѣ жоупьске, ни позобл ни соли ни пьса ни дьминие ни льна ни игиѣтиие да ѥ дају. Г. XV. 305. доходьць царьскын, сокіе и

наметь и арань, да дава въсакь чловѣкь: кѣкѣль жита, половина чистаа а половина прѣпроста, колм перьперь динарьми. а рокь томоу житоу, да се оусима, на митровь дьнь, а дроугы рокь на рождьство христово. ако ли сокїа властелинь не да на те рокове, властелинь ть да се скеже на царьскомь двороу, и да се дрьжи, докле плати двономь. З. 50. да нмь нѣ градозиданна ни сокм. М. 192. соокь, що є на црькоовнихь людехь приложи цар Лазар Раваници. С. Л. 1847. IV. 55. да нмь нѣсть вонске, ни да нмь ѣсть сокм, ни коіе работе нне. М. 569. ѡсвободнхь ѡть позова и ѡть сокм. М. 571. сокь да не дакаю господствь ни, тькмо монастирь. М. 334. да даю црькы скака коуки по .л. старь пшенице а дроугы старь глотине сокм. М. 531. cf. сокальникь.

спаньдоунь, име мушко: манастир је Трескавац имао њиве којима је био плинсиасть Спаньдоунь. Г. XI. 131. 132. XIII. 375.

спаньдоунѣкь, τοῦ Спаньдоунь: спаньдоунекѣмь дѣломь. Г. XI. 132.

спати, dormire: ноштню спє. Д. 111. спыть. Д. 163. спавша. Д. 211.

спєдиторнм, expeditoria: ѡкь листь бѣди вамь за спедиторню. М. 398. 429. 492.

спєньза, expensa: да мь нмамо дакати спєнзь за .кі. главь. М. 258. на нихь тракенье и спєнзь. М. 339. 422. на нашон спєнзи. М. 345. да нмь даємѡ в помокь за спеньзь ше-с-ьть перьперь. М. 455. да га помаагамѡ спєнзомь. М. 473. би ми потрєба ѡдь спєнзе. М. 522. биће погрјешка штампарска спєнць. П. б. 110.

спизлн, цар је Лазар приложио Раваници једнога човјека кодь Крвшевца в Спизлехь. С. Л. 1847. IV. 55.

спилани, село које је краљица Јелена дала а краљ Милутин потврдио богородици ртачкој: Спилани. М. 68.

спинєло, име мушко, гледај Далнмари.

спиридонь, Spyridon: игуман милешевски Спи-

рндонь 1264. М. 561. — Патријарах српски Спуридонь 1379—82. М. 200. 214. на пошљедњем је мјесту погрјешка у години .ѕгѡнѕ. (6857) и .ѕѧѵнє. (1455); у пријепису који је мјесто оригинала и по ком је први пут и штампано мјесто првога броја стоји .ѕгѡнѕ. (6887=1379), а други број стоји на страни испод потписа и то не .ѕѧѵнє. него .ѕѧ҃нє. (1755), а то је без сумње година кад је тај пријепис писан. Спиридонь. Г. XI. 160. 164.

спльжь, град садашњи Спуж: подь Спльжемь в Ҁети. М. 483.

сплѣть, град у Далмацији Spalato: в Сплѣти. П. 60. в Сплѣть. П. 71. при Сплѣтѣ. М. 501.

сплѣтьскыи, из Спљета: господинѣ Хрьвою, хєрцєгѣ сплѣтскомѣ. М. 250. 253. П. 51. 52. 54. сплицки. М. 254. 256. плавн сплѣтсцѣ. П. 58. грнјешком стоји л између п и л (као госаподинь): спалицки. М. 252.

сплѣѣанинь, човјек из Спљета: доходнли съ сплѣкинє. П. 60.

сполъ, sexus: нихь ѡстанкѣ, цоно съ мѫшци сполн. П. б. 65. 76. негокѣ ѡстанкѣ, цо к по мѫшкомь сполѣ. М. 319. натражыє по мѫшкомь сполѣ. М. 356. П. б. 86.

спорни, pl. m. adj. тако се звао крај у којем су планине Јаворје, Лукавице и Ноздре, које види: краљ је Стефан Првовјенчани дао Жичи поменуте планине на Спорихь. М. 12.

споудь, modius: сѣтнло подь споудомь. Д. 25. соли л. сьпоудовь. М. 6. .н. споудьь соли. М. 139. .лг. споуди соли. Г. XV. 288. соли десєть сать спѣдовь келѣхь декелихь дрѣксцѣхь. П. 81.

спѣхь, festinatio, само с предлогом на, festinanter: поутнтє ми нхь, и ѡправнтє на спихь. П. б. 22. ѡдьправнтє га на спѣхь. П. 1. бѫди ти милость ѡдьписати ни ѕа ѡкоѕи на спѣхь. П. 23. послати на спѣхь уловѣка. М. 369.

спѣшити, festinare: спѣшаше спихь насытити. Д. 28. само у тој форми.

спѣшьно, festinanter: да мѵ спѣшно дамо ѵзнать. П. 164.

спѣѧти, proficere: вьса добрѣ братоша оуправлѧєма бываѧоу, и на прѣдь паѵє спѣѧоу. Д. 152. 179. само у тој форми.

срамити сє, pudere: снхь ѯѣлѡ срамлѧшє сє. Д. 60. срамлѧшє сє єго. Д. 131. само у тој форми, па може бити инфинитив и срамлѧти сє, које види.

срамлѧти сє, pudere: срамлѧю сє бєѕоумїємь боуниь дѣвь. Д. 67. срамлѧєт сє съвѣстню. Д. 121. нє срамлѧнта сє нашнмн нєчистотамн. Д. 217. бога нє боѥ сє и чловѣкьь нє срамлѧѥ сє. М. 75. 81. 124. срамлѧти сє. М. 110.

срамота, pudor: ако пїань кого ѯадєрє, или напоуѵє скнѵє, или нмоу срамотоу оучнни. З. 47. ѡбарокати га, да нє прнмє нѣкою чтєтѵ волѧ срамотѵ. П. 7. ѵзнмѧли вєлнкѵ срамотѵ. П. 104. да нє бѵдєтє ѯа вєлнкѵ срамотѵ врѣдни. М. 476.

срамотити, pudore afficere: да такоѯи наше трьговцє нє вежѵ и срамотє. П. 13.

срамотьнь, turpis: крати сє срамотно. Л. 87.

срамь, pudor: срама нспльнѥнь. Са. 10.

срамьнь, turpis: нчтоже нашнхь срамнихь и танних всє видєштихь оуню єго оукрнєт сє. Д. 114.

срати, sacare: манастир је Трескавац имао њиву ѵ Сранога Трьна. Г. XIII. 373. оу Сранєго Трьна. Г. XI. 135.

срацнмировнћь, господа зетска Гюрѓ Срацнмировнкь 1396. П. 5. и Каѡша Срацнмѣровнћь. М. 326. cf. Ћоурьћь, Кальша, Кальшнћь.

срацнмирь, име мушко: брат Стефана Немање: Срацнмирь. Л. 58. 59. пишу га и Страцнмирь. Л. 68. — Брат господе зетске Ђурђа и Балше 1368. М. 177. 204. пишу га и Страцнмирь. П. 1. cf. Кальша, Кальшнћь. погрјешка: царь Кавѯнть нѕвѣдѣ цара Срацнмира ѡдь Бдына, мјесто чега други љетопис пише: прнмн царь Павѯнть Бдинь. Л. 74.

сраꙗиновићь, властелин херцега Стјепана војвода Стѣпань Сраꙗиновићь 1465. М. 492. cf. Страꙗиновићь.

сраꙗинин, aethiops: ѡть сраꙗинь. Д. 186. за једнину нема потврде. cf. страꙗинин.

сраꙗинь, име мушко: између људи које је краљ Стефан Првовјенчани писао Жичи двојици бјеше име Сраꙗинь. М. 12. 13.

сраꙗиньскын, aethiopicus: сраꙗиньскыиѥ скоты. Ст. 29.

сраштьнь, име мушко: између људи које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи једном бјеше име Сраꙗинь. М. 12.

сребро, argentum: да сн кѹпѹю вьсаки трьгь, злато, сребро, свитє н златьнє поставѣ. М. 37. за кѹпованїє сребра и трьгованїє по земли господства ин, ѡскѣмь Смедерева, и нзносити свободно в Дѣвровникь, за тозн кон соѹ законь нмали прѣгіє, тьзн законь да нмаю и напредь. М. 437. ѡкованнє златомь и сребромь. М. 91. два десетн литрь сребра на всако годнщє да даємо монастнроу. М. 278. да вьзнмаѣть монастирь на годнщє стѡ литрь сребра. М. 332. да се дава на вьсакѡ годнщє ѡть новобрдске царинє по петь десеть литрь сребра. М. 363. що ѥ било в дѣкатнехь златнехь и в динарнехь дѣбровачкынехь и в сребрѣ и в сѣдовнехь златнехь и в сѣдовнехь сребрьнехь. М. 403. .ссѫ. дѣкать златнхь и .кн. динари сребра. М. 556. помиње се сребро бѣло, гламьско, плнко и фино (нино), види те ријечи; дубровчани примајући на оставу сребро од деспота Ђурђа веле да су примили толико и толико сребра гламскога за које су казали они који су га предавали да је гламско, па додају да је тога сребра било толико и толико фина и толико и толико плнка (М. 406); сребро дакле које је дубровчанима било двојако, фино и плнко, звало се у држави деспота Ђурђа гламьско; да је фино било боље од плнка могло би се мислити по том што на истом мјесту гдје се помињу оба најприје стоји фино; тому

не ће много сметати што на једном мјесту стоји прво плнко (кова сребрнога толико и толико литара, и тон ставеће два (мислим комада) плнка (н) фина сребра. М. 498); сребро бѣло биће горе од та оба или од гламскога, јер се помиње иза њих, а долази само у оним споменицима у којима и гламьско. — погрјешке: срьбра. М. 390. 407. двѣ жилнце з гристалдомь, срьбромь. М. 408.

сребролюбьць, argenti amans: сребролюбцоу. Д. 140.

сребрьникь, numus argenteus: кон прода сина божнѣа за .л. сребрьниковь. М. 379. — Град у Босни, који има и сада: подь градомь подь Срьбрьникомь писа повељу дубровчанима бан босански Стефан 1333. М. 107. подь Сребрьнїкомь оубн Дмитар Радојевић Петра Ковачевића 1455. Г. X. 273. cf. Сребрьница.

сребрьница, град у Босни близу Дрине: Сребрьницѫ и Поморь држаше под закуп неколико дубровчана у краља босанскога Твртка. П. б. 33. за пѧсть Сребрьницѫ. П. б. 35. кн съ (трговци дубровачки) ѡдьведенн нсь Сребрьнице. П. 102. и Сребрьницѣ нмаю (два дубровчанина) на полѣ дкомь кола и поль кѡла и дѣлокѣ на рѵпахь. П. 130. кьдь прнмнхь Сребрьницѫ (пише деспот Ђурађ 1445). М. 437. за двогоке, коіе нмаю дѣбровчане и срьпскон земли алн и бѣгарскон алн и Срьбрьнице. М. 410. подь Сребрьницѡмь погибе Петрь Ковачекнкь ѡдь Дмитра Радоекнка 1455. Л. 78. посла конскоу (Матеашь краль), н плѣнн Сребрьницоу. Л. 81.

сребрьнчькын, τῆς Сребрьница: царинѫ сребрьнчькѫ и Помора држаху под закуп дубровчани у краља босанскога Твртка. П. б. 35. на царинн новобрьдскон и сребрьнчькон (деспота Стефана). П. 160. царинникѡмь сребрьнчькѣмь (деспота Стефана). П. б. 64. сребрьнчькын законь. М. 437.

сребрьнь, argenteus: сьсоуди златнми и сребрьнмн. М. 11. и сѫдовнехь сребрьнехь. М. 404. корѵна една сребрна. М. 498. пояс сребрьнь позлакѣнь. П. 18. два бо-

кара сръбрьна. М. 372. двнє конатнцє срєбрьнн. М. 372. два десети мжжловь сръбрьннєхь. М. 372. два на десєтє кртгала сръбрьннєхь позлакєннєхь. М. 372. два на десєтє ладнца внлнєхь сръбрьннєхь. М. 372. два на десєтє чаша ωгрвглнєхь сръбрьннєхь. М. 372. двнє зднєлє сръбрьнє. М. 372. ковь сръбрьнн дєвєть конднєрн. М. 407. роменуа сръбрьна. М. 415.

срєбрьнын, деспот Стефан писа дубровчанима в Срєбрьннмь. П. б. 76. номинативу нема потврде.

срєбрьнын стоуденьць, селу је Исаврову цркве арханђелове у Призрену ишла међа подь Срєбрьнн Стоуденьць. Г. XV. 278.

срєбрєнь, argenteus: ковь срєбрєнн. М. 502.

срьбавьцн, селима у Битви која је цар Лазар писао Раванници ишла је међа междв Срьбавцє и междв Обнченовцє. С. Л. 1847. IV. 54.

срьбинь, гледај срьблинь.

срьбицє, село које је цар Стефан писао цркви арханђеловој у Призрену: Срьбицє, међа му је била како идє поутъ прѣчьнн нзь Игледьницє. Г. XV. 274. како идє поутъ нс Корнше оу Срьбицє. Г. XV. 303. cf. срьбичькын.

срьбичькын, села којему је име Срьбицє: селу је Посуђу ишла међа до мегнє срьбичькє. Г. XV. 274.

срьблинь, serbus, cf. срьбинь: кь гробоу светаго Савы срьбина. Д. 212. никтоже нноколѣньнь въ срьблїнхь ωгосподн сє. Д. 216. кластелѣ н кластелнунцн, нже сє ωбрѣтаю оу дрьжавє моєн, срьбли н грьци, цо юсть комоу дато прѣ дрьжавє моєн оу башнноу, н дрьжє до дньсь, тє башнне да соу тврьдє. З. 43. кластелє н кластелнункы, кон идоу оу дкорь царевь, нли грькь нли срьбинь нли немьць нли нпь кто люво. З. 48. ако ѥ тоурчнпь, да нв сє глава вскує, ако ли срьбинь, да нв сє глава вскує. П. 19. Драгомнрь срьбинь писар војводе молдавскога Александра. М. 557. глаголють Лнкїю срьбинноу бнти родомь. Л. 55. нмѣшє болнрина нѣкоєго срьбина, нменємь Лнкнпїа. Л. 56. кд нпхжє бє єднпь срблинь. Г. X. 257. нн

в сина краљевьства ми, да ни в кога настоещаго краля в србљанхь. М. 118. краль и самодрьжьць србљемь и поморію и грькомь и бльгарѡмь. Г. XI. 137. самодрьжьць србљемь и грькомь Стефань царь. М. 125. царь и самодрьжьць србљемь и грькомь и бльгаромь. М. 128. 132. 139. царь србљемь и грькѡмь. М. 133. 142. 145. 148. 151. 155. 156. 159. 163. 165. 167. 169. 171. 173. 174. царь всѣмь србљемь и грькомь. М. 136. 140. прѣосвещенымь патрїархѡмь србљемь и грькѡмь, кыр Савѡмь. М. 143. Спиридѡнь патрнархь србљемь и приморію. М. 214. Сава прьвыи архїепископь србљемь. Л. 69. дають не к томь имѣти арьхїепископа србљемь, нь патрїарха. Г. XI. 164. краль всѣмь србљемь. М. 152. ако кто бѣде царь господинь србљемь и властеломь и земли српскон. М. 183. краль србљемь и Космѣ и приморію Тврткo. М. 190. 202. тако и остали краљеви босански. М. 222. 224. 226. 232. 235. 237. 239. 247. 253. 282. 292. 376. 429. 440. 450. 485. 488. 489. 490. П. 26. кралица србљемь, Космѣ и прѣморью (Јелена жена краља Дабише). М. 230. самодрьжавнын господинь србљемь и подунавїю Стефань кнезь Лазарь. М. 195. Стефань кнезь Лазарь србљемь и подунавїю. М. 200. Стефань кнезь Лазарь всѣмь србљемь и подунавскымь странамь господинь. М. 215. Лазара, господара србљемь. М. 386. Влькь Бранковинь господарь србљемь и подунаю. М. 223. 224. деспоть Стефань, господинь всѣмь србљемь и подоунавню. М. 331. 333. 335. 336. 571. деспоть Стефань, господинь србљемь. М. 334. 568. 570. Л. 76. господинь србљемь деспоть Гюрьгь. М. 352. 359. 433. 436. 437. Л. 73. господинь србљемь деспоть Лазарь. М. 476. господина сърблемъ (деспота Јована). М. 543. деспотица србљемь (Јелена). М. 548. назва се Немања господинь србљемь. Л. 68. кѣнуань бысть на царство србљемь и грькѡмь. Л. 61. имоуть плачь србљемь оставн. Л. 76. изгибоше србли на Гоѳїю. Л 87. аще укрѣпеть се србље, и грьскые паки страни прїимуть. Г. XI. 164. кад је у множини често се мисли земља српска: по србљехь и по Романїи.

М. 140. кои минѹю ѵ сръблѣ на Данюю. М. 203. или сѣ бѫдѣ ѵчинило ѵ сръблихъ или ѵ Дѫбровницѣ. М. 206. 209. 268. 271. ѵ сръблѣхъ или ѵ Дѫбровницѣ. М. 354. 435. ѵ сръблѣхъ, ѵ арѣбанасѣхъ. М. 363. єрє смо били ѡвамо пошли ѵ сръблѣ. П. б. 28. ієсѣ властєлє и ієсѣ кметики како то ѵ сръблѣхъ и всємъ свѣтѣ. П. 3. да прогю ѵ сръблѣ. П. 7. да посилате своє трѣговцє ѵ сръблѣ. П. 19. ієрь сѣ тѫрци кѫпє ѵ сръблѣ. П. 25. по бѫгарьскои и по влашкои ѕємли, по сръблѣхъ, по арбанасѣхъ. М. 410. по бѣлгарьскои ѕємли и по сръблѣхъ. М. 525. плєнніше тоурци сръблѣ. Л. 75. 76. 77. прими дєспоть сръблѣ. Л. 78. према људима из других држава сръбљинъ се пише и онда кад се мисли само човјек из српске земље: съ сръбљиномъ ѵ коємъ годѣ сѫдѣ нигдѣ ниьдѣ да сє нє прю, да грєдє прѣдь кралєвьство ми. М. 16. да є ієдьнь сръбљинъ а дрѫги дѫбровьчанинъ. М. 51. ако сє ѡбрѣтє кон дльгь мєждѫ сръбљиномъ съ дѫбровьчаниномъ. М. 52. кьди прии латининъ сръбина, да да латининъ сръбинѫ половинѫ латинь а половинѫ сръбль свѣдокє, такождє и сръбинъ кьди прии латинина да мѫ даѥ свѣдокє половинѫ сръбль а половинѫ латинь. М. 147. кьди при латининъ сръбљина, да да латининъ сръбљинѫ половинѫ латинь а половиноу сръбль свѣдокє, такождє и сръбљинъ кьди при латинина, да мѫ даѥ свѣдокє половинѫ сръбль а половинѫ латинь. М. 162. ако сє ѵчини кон пра мегѫ дѫбровчанн и сръбли, да сє стави половина сѫди дѫбровьчихъ а половина сръбль. М. 205. 208. 267. 270. 353. 434. да нє позика сръбинъ дѫбровчанина на сѫдь никамо тькмо прѣдь ѡнєзи сѫднє. М. 205. 208. 267. 270. 353. 434. кон дѫбровчанинъ кѫпи коня, и ѡногазн коня ако ѵхвати сръбинъ или сасинъ. М. 205. 208. 267. 270. 353. 434. да сє сѫдє како и сръблє. М. 205. 208. 267. 270. 353. како и сръбли. М. 434. гдѣ ставє дѫбровчанинъ на ставѫ, ако бѫдє ѡнь прьво сталь на ѡноньзи ставѫ, да нє волнь сръбинъ ставити бєж негока хтєнна, докле ѡнь стои ѡньдєзи. М. 208. 267. 270. 353. 434. що дал дѫбровчанинъ сръбинѫ своє имање ѵ вєрѫ. М. 208. 267. 270. 353. 435. ѕаконь нѣ, ни

ѥсть слнуно, да сѣ латининь ѯа срьбина ѡдькльнѣ, ни срьбинь ѯа латинина; нѵ ѥсть ѯаконь, да ѥ порота дѵбровчанинѵ мѣгока дрѵжина дѵбровчань. П. 3. да ви дамо ѡдь срьбаль кога ви кѣрѵѣте. П. 19. латинин, срьблѣ и много инѣхь. П. 99. тако име народно бјеше јаче од земаљског, те и босански банови у истијем приликама зваху србима своје људе: ако кѣроуѣ срьбинь влаха, да сѣ при прѣдь кнеѯемь (дубровачким); ако кѣрѵѣ влахь срьбина, да сѣ при прѣдь баномь (босанским). М. 25. 29. 33. у том смислу мислим да је и на овом доста неразговијетном мјесту: иновѣрьцемь и трьговьцемь да соу поротьци половина срьбли, а половина нина дроужина. З. 45. према власима пастирима зову се србима тежаци (cf. влахь): ѯаконь стары срьблемь: мероньхь ѡрѣ .ѳ. мьти, а сѡкальника .г. М. 515. срьбинь да сѣ нѣ жени оу власѣхь, ако ли сѣ ѡжени, да ю ведѣ оу мѣроньхѣ. М. 98. ѯаконь срьблѣмь: да работаю оу недели два дни надницемь, ѡо нмь вели игоумень. Г. XV. 305. арбанаси, кон сѣ обрѣтаю оу црькве, да работаю како и срьблѣ. Г. XV. 305. да нѣ конске инѣдномоу уловѣкоу црькокномоу ни влаховь ни срьбиноу. Г. XV. 307. да нѣ оуѯнма дѵбровьчаномь ни царине да ни коега доходька ни трьговць дѵбровьчькомѵ ни влахѵ ни срьбинѵ. М. 117. кто люби нти нѯь моѣ ѯемле ѵ Дѵбровникь или срьбинь или влахь или ун годѣ уловѣкь на кѵплю, всакь да грѣдѣ слободнѡ. М. 206. 209. 268. 271. 354. 435. тко годи грѣдѵ ѵ Стонь или дѵбровчанинь или влахь или срьблинь. М. 281. потврьднсмо нхь ѵ всемь, ѵ чемь нхь ѯастасмо, ѵ дрьжанью или срьблинѵ или влахѵ. М. 378. да нѣсамь волань ѵставити ниѣдне моѣ люди ни влахѣ ни срьблѣ слободно ходити ѵ Дѵбровникь трьговати. М. 445. тко сѣ годь ѵгокори дѵбровчанинь али трьговаць дѵбровачки ѯа помесенье карвана али кога годь поноса, да га нѣ волань сврьѣн дрѵги ни влахь ни срьбинь. М. 467. у том смислу може бити и Радь срьбинь међу људма у Штипу, које је краљ Милутин дао цркви арханђелової у Штипу а с њом

Хиландару. М. 63. сербинь. М. 29. 33. — срьбинь нема множине, него у множини долази само срьбинь; на једном мјесту али у новијем пријепису стоји у множини сербонь. М. 152. cf. срьбьскын.

срьбьскын, serborum: wбладати снюмь земловь срьбьсковь. М. 4. господина и самодрьжьца wтьчьствиа сн вьсе срьбьскыиѣ земле. Ст. 1. къ странѣ сен срьпьскыѣ земьлѣ. Ст. 2. владычьствовати вьсею земьлею срьпьскою. Ст. 13. самодрьжьцоу, царьствоующоу вьсее срьбьскые земле. Са. 1. господа бывши вьсен срьбьсцѣ земли. Са. 6. таковыми скѣтилы сьвѣтѣше се тогда срьбьскаа земла. Д. 101. племѣне срьбскаго. Л. 62. господинь вьсе срьбьске земле. М. 9. господинь вьсе срьбскїе земле. М. 73. краль и самодрьжьць всѣ срьпске землѣ. М. 10. 71. 78. краль и самодрьжьць срьпскиѣ земли. М. 51. краль вьсе срьпскиѣ земле. М. 11. 72. 122. краль все срьбьске землѣ. М. 26. 45. 50. 76. 82. 105. краль всѣхь срьбьскїхь земль. М. 27. краль всѣхь срьпскихь земль. М. 51. 561. 69. 84. 86. 100. 115. 117. краль србскихь земль. М. 55. 87. краль и самодрьжьць всѣхь срьбскихь земль. М. 65. 76. 82. 89. 110. 111. самодрьжьць всѣхь срьпскихь земль. М. 562. краница все српске земле. М. 69. 70. владыкы бывшааго земли срьпцен. М. 140. постави ме господина земли срьпскон. М. 205. господинь вьсфн земли срьбскон. М. 269. господара срьпскон земли. М. 406. арьхїепискыпь срьбьске земле. М. 19. арьхиепискыпа все срьбьскыѣ землѣ. М. 26. архїепископь срьбьскыхь земль. М. 48. арьхиепископоуть всѣхь срьбьскыихь земльь. М. 76. 82. 84. исьпѫдити Ѳроша ись срьпьске земле. М. 36. вьлезе въ срьпьскѫ землѫ. М. 36. ни ѥдинь уловѣкь в срьпьскон земли мали же и велико да не даѥ в ѫдавѫ дѫбровьчанина. М. 52. кралевьствовати срьбьскою землѥю. М. 75. господствовати къ срьбсцѣн земли. М. 79. како ѥ законь по срьбскон земли. М. 99. зьборь срьбьскыѣ землѥ. М. 99. прѣѥти хоте срьбскоу землю. М. 100. прием всѫ држалѫ срьпскиѥ земле. М. 104. дѫгоке, коѥ имаю в срьпскон земли али в бугарьскон. М. 410. подобно

ѥсть вьспомєноути и ѡ срьбскои зємли, како оуѣрена бысть, кто ли науєлствоваше вь нѣи. Л. 51. поуьть зємлю срьбскоую. Л. 54. ѡставивь великоу жалость срьбскои зємли. Л. 54. раздѣлише срьбскоую зємлю на .г. уєсти. Л. 72. на једном мјесту без ријечи зємли, а она се мисли: вса срьбска ндолоу слоужашє. Л. 55. царине, коиє сѣ дрьжали на угрьскѣхь странахь и на срьбьскѣхь. П. б. 82. великоую лавроу срьбьскоую. М. 125. 129. великаго царьскаго монастыра срьбьскаго, соущаго вь Свєтѣи Горѣ аѳоньсцѣи. М. 331. ѡдь манастира срьпьсцинехь ѡдь Пиланьдара и ѡдь светога Павла. М. 545. краль и сь богомь самодрьжьць срьпски. М. 16. краль срьпски. М. 17. 121. 124. 569. краль срьбски. М. 27. 83. краль српски. М. 53. краль срьбьски. М. 67. 77. 81. 84. крали босньскога и срьпскога. М. 210. срьбскаго цара. М. 69. о срьбскыхь царехь и кралиехь и деспотехь и великыхь кнесехь. Л. 68. прьвїи царь срьбьскын. Л. 71. царице срьпьскіѥ. М. 193. прька царица срьпьска. М. 246. деспоть срьбьски. М. 539. господа срьбьска. М. 187. господина срьпскога. М. 368. лѣтописьць господь срьбскынхь. Л. 68. господьствовати срьбскинимь кралєвьствомь. М. 81. кѣньцемь кралиевьства срьпьскаго кѣнѵань. М. 90. прѣстоль кралиевьства срьбьскаго. М. 91. са госпоуткомь рашкимь и срьпьскимь и босаньскимь. М. 317. прѣимникь господства срьбскога. М. 355. прїѣмь науелство срьбско. Л. 69. сь всѣми єпископоупы срьбьскынми. М. 60. прьваго архиєпископоупа срьпскаго. М. 89. всѣхь прокѣрникь архиєпископоуп и пископоуп їногоумьнь срьбьскихь. М. 111. може бити у истом смислу и на овом мјесту па се вјера разумије по себи: да прѣбика попь срьбьски и да поиє в црькваҳь, коиє сѣ в Стонѣ и в Рьтѣ. М. 108. великаго апостола и арьхиєрея срьбьскаго. М. 76. 82. прьвїи архїепископъ и оучитель срьбскы. М. 72. просвѣтитела срьпьскаго и новаго миротоуьца. М. 89. миротоуьца срьпьскаго. М. 203. на Кистрицн банъь великіѥ архїепїскопїе срьбскїе. М. 72. ѡ комь годѣ властелини или срьбьскомь или босанскомь. П. 48. да имь ѥ сѣдь прѣдь сѣдиомь срьб-

скимь. М. 52. половина сѫдїи дѵбровьчкїихь а половина сѫдїи срьбьскыихь. М. 431. вьсего сьбора срьбскаго. М. 90. срьбскаа вонска. Л. 79. да даю кралѥвьствѹ ми доходькь срьбьски по ѕаконѹ. М. 188. српским језиком писан: .д. новєллє: двнє латинсцн а двн срьпсцнє. М. 107. с дрѹѕнмь листомь срьпсцнмь. П. б. 51. ѡкн листь српскн. П. б. 53. за српски језик: драгоман сарпски. М. 465.

срьбьцн, село у Пеку које је цар Лазар дао Раваници: Срьпцн. С. Л. 1847. IV. 53.

срьбьшора, цркву св. Ђурђа на селнцн Срьбьшорн дао је краљ Милутин Хиландару. М. 64. номинативу нема потврде.

срьдановнкь, међу људима које је краљ Стефан Дечански писао Дечанима био је у Истиниќима Мирое Срьдановнкь и у Великој Драгоѹи Срьдановнкь. М. 96. 97. цар је Стефан приложио цркви арханђеловој у Призрену Доброслава Срьдановнка на Паоѹни. Г. XV. 303.

срьдань, име мушко: међу људима које је краљ Милутин писао Хиландару двојици бјеше име Срьдань. М. 59. 60. и међу људима које је цар Стефан писао цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Срьдань. Г. XV. 305.

срьднти сє, irasci: јерь сє срьднмо на цареннкє. П. 2. на нась срьдн сє. П. 28. јерь сє господарь срьдн, јерь мѫ нѣсмо ѡдьписали. П. 30. срьгю сє на вн. П. 97.

срьдить, iratus: прѣдьбє срьдитога цара Мѫснє. П. 140.

срьдобольство, miseratio: видѣвь срьдобольство твоє јеже кь владыцѣ твоємоу Ісоус Христоу. Ст. 6. дрєвныхь свєтынхь ѡ своєплємєнныхь срьдоболствомь кь богоу глаголюштнхь. Д. 142.

срьдоболя, morbus. Д. у Ш. lesek. 80.

срьдьцє, cor: напншнта на скрнжали срьдьца ваю. Са 4. правымь срьцємь дрьжати є. М. 2. съмѣрємь срьдьцємь. М. 5. съхранн є оу твоємь срьдьцн. М. 9. чнстємь срьдьцємь. М. 22. да смо с тобовь єдновь мыслію н єдинѣмь срьдьцємь нераѕлѫчно. М. 22. кьложивы прѣдатєлю

Нюдѣ вь срьдьце прѣдати господа. М. 89. желанїѣ срьдьца моєго. М. 137. аще пише книгоу царь или по срьдьцоу или по любьви. З. 49. с права срца єсмо присегли. М. 219. одь срьдца хотеѣє. М. 248. размисливь ва срьци моємь. М. 281. поутено натражіе мнхь срьтца. М. 284. одь негова срьтца поутено натражіе. М. 286. много се срьдьце наше ѡбрадова. П. 21. тебє любимо срьдцемь и дшомь. П. 40.

срьдьцевѣдьць, qui corda novit: срьдьцевѣдьче. Ст. 11.

срьдьчань, intimus: смотрихь вь срьдчанихь ѡтанихь срьдца моего. М. 313. вь срьчанєхь скровнштєхь. М. 346. sincerus: срчанѫ любавь. М. 104. срьдьчана любьви. М. 209. пријателя срьчанога. М. 177. пријателємь срьчанимь. М. 185. срьдьчанога пријателя. М. 211. пријателя нє имаютъ кеѣега и срьдьчанѣега ѡдь него. М. 211. срьдьчанога ни слзге. М. 222. кон ѥ срьчань градѫ Дѫбровникѫ. М. 228. срьчанемь хотенїемь. М. 418. що намь послѫжише вирьно и срьдьчано. М. 226. пријазновати срьчано и прако. М. 302. хоѣѫ срьчанне ѫздрьжати правѫ любавь. М. 445. jucundus: срьчане и много драге гласовє казаше. М. 319.

срьдьчаньство, animus sincerus: за нихь срьдьчаньство. М. 221. велика любавь и срьчанство. М. 237. ѫ великон любкѣ и срьдьчанствѣ. М. 310.

срьдьчєнь, гледај срьдьчань: ѫ срьдьчєнѣ любьвѣ. М. 28. 33. срьдчєнѣмь пријателємь. П. 23. П. б. 42. єре сте вьсегда чинили вирьно и срьчено. П. б. 42. пријазновати срдчено и прако. М. 289. један пут срьдчини пријателе. М. 567.

срьдьчьба, iга: имамо срьдчбѫ и зла волю на тебє. П. 151.

срьдьчьнь, cordis: вьпиваше нз глоубины срьдьчьныѥ. Ст. 5. ѡтьверьзи ми ѡчи срьдьчнѣи. М. 9. погледан срьдчнѣма очима кь пријательствѫ нашемь. П. 104. intimus: ва срьдачнихь скровнщехь срца моєго. М. 281. 288. sincerus: срьдьчноє поработанїє. М. 143. вась молю како монхь срьдьчнихь и любимихь. М. 158. да ви имамь вѣр-

нѣхь и срьдьчнѣхь. М. 173. за наше срьдьчнє прѣтєли. М. 254. вказа сє малмь срьдьчни и добри приятель. М. 310. много срьдачна любавь. М. 430. срьдчно поздравлєннїє. П. 3. ако би сє могло вчинить брьже и срьдчннє. П. 19.

срьнїмкь, } селу је Кострцу цркве арханђелове
срьнїмкь, } у Призрену ишла међа на Срьнїмкь. Г. XV. 295. други је био на који је ишла међа селу Коншановьцємь манастира Раванице: на Срьнїмкь. М. 198.

срьпь, falx: срьпомь кѣры твоїє нскорѣнии трьнїє прѣлъстьноїє. Ст. 25. сказаєт ємоу срьпь лєтєштть, нже Ζахарїа кидѣ. Д. 110.

срьѧєкинѣь, човјек херцега Стјепана Радоје Срьѧєкинѣь 1465. М. 492.

срьѧь, Sergius: на Бојани близу Скадра био је град Свети Срђ, који има и сада: манастир је св. Николе у Врањини имао в Свєтога Срьгїа доходька на всако годиштє .р. перьперь ѡть царинє. М. 134. тамо смь послалъ властєлинчнкм царьства ми в Свєти Срьгь. М. 175. габєла ѡть продлє соли бјеше в Ζєти в Свєтога Срьѧа на Конин. М. 446. црква је богородичина оу Коупєльникоу имала доходак оу Свєтомь Срьгии .лг. споудн соли. Г. XV. 288.

срѣда, medium: нзь срѣды оутробоу рьвоуштє. Д. 27. подь планинь по срѣдѣ. М. 131. ѡдь Наїнїє Главє по срѣдѣ на два цера. М. 263. вь нѣкоюн храмины бывь, и по срѣдѣ падлєть. Л. 56. бокєта єдна, в срѣди ѡ (т. j. joj) єдань балась. М. 498. у седмом падежу долази као предлог: срѣдѣ того. Са. 8. поставихѡшь ю срѣдѣ црькє. Са. 12. срѣдѣ звѣздь гнѣздо сьткорнши. Д. 106. па тада узима преда се и друге предлоге: сподоби сє вьторою крьщєнїє прнєти по срѣдѣ срьпьскыє зємлє. Ст. 2. по срѣдє Дєвєлмака. М. 26. по срѣдѣ людїи. М. 58. како грѣдє поуть по срѣдѣ Горачєка. М. 61. азь єсмь по срѣдѣ нхь. М. 99. по срѣдѣ дола. М. 122. по срѣдє зємлє. М. 187. до срѣдє Снкамьнїє. М. 127. тада гласи и срѣдоу и срѣди: ѡбрѣтохь поусто мѣсто кь срѣдоу Горы Свєтыє. Ст. 14. кь

храмѣ своємь оу срѣдоу сръпьскиѥ ѕемьлѥ. Ст. 25. изъшѥ по срѣдн народа. Ст. 23. а долази и окрьено без крајьега самогласнога: насрѣдь доубравѥ. М. 92. дѣломь посрѣдь стьлпа. М. 93. посрѣдь Блатьца. М. 93. посрѣдь никвѣ. М. 95. посредь поли. М. 199. по колѣ нхь посрѣдь града нашега пѫтамо. П. 28. посрѣдь срьдца нашега ради смо в всако врѣме кась съхранити. П. 132. — dies Mercurii: оу срѣдоу и оу петькь. Г. XV. 306. въ срѣдоу. Л. 79. — У Глажу код града Глашкога варош: Срида варошь. М. 439.

срѣдица, село које је краљ босански Томаш Остојић дао синовима војводе Иваниша Драгишића с градом Кључем и многим другим селима: Срндица. М. 439. има и сада у Босни у кључкој нахији, само што га пишу Средице. Zeml. bos. 50.

срѣдопостиѥ, medium jejunium: в први вторникь по срндопостию. М. 275.

срѣдьнии, селу је Бехалијеву ишла међа на Средны. М. 198.

срѣдьникь, стоји један пут без сумње гријешком: оупали сѣ цѣхь срѣдьникы жѣ 1430. Л. 76. ваља да би требало сребрьникыкы.

срѣдьнь, -ня, medius: како ходи съ планинѣ срѣдни доль. М. 92. на срѣдниѥ брьдо. Г. XV. 296. по срѣдниѥмь дѣлоу. Г. XV. 302. на срѣдню планиноу. Г. XV. 304. водѣница на Гнилицахь срѣдняа. М. 198. подь мою срѣдню пѣчать. М. 248. срндноль пѣчатью. М. 375. брать срѣдни (гдје мислим да гријешком стоји ѣ, cf. послѣдьнь). М. 544. mediocris: да соу вєлїнмь властелѡмь велїи властелѣ поротьци, а срѣдннмь людемь протнкоу нхь дроужина. З. 42. тѣлѡмь срѣдьнм. Ш. lesek. 129.

срѣдьниѥ село, село које је краљ Стефан Дечански писао Дечанима: Срѣднѣ Село. М. 94.

срѣдьска, село које је цар Стефан писао цркви арханђелової у Призрену: село Срѣдьска, међа му је ишла ѿть Планинн. Г. XV. 280. Срѣдьскаа. Г. XV. 305.

као да се и околина његова или ријека тако звала: село на Срѣдьском имѣнемь Село. Г. XV. 280.

сръдьць, град, сада Софија: до града Сръдьца. Ст. 8. градь Сръдьць. Л. 68.

сръдьчькыи, *τοῦ* Сръдьць: оу Софїи сръдьчкон бјеху кости краља Милутина. Л. 61.

сръмь, Sirmium: Сръмь. М. 541. Оурошь вторыи Сремь съдрьжаше. Л. 62. Сръмь. Л. 63. 64. Сремь. Л. 70. 81. 82. 83. 87. 88.

сръмьскыи, sirmiensis: сремскоую землю. Л. 61. землѥ сремскон. Л. 64.

сръна, гледај страна: по ѡнѣ сръне Котлѣника. М. 12. само ту.

сръчиць, гледај Сьрѣчиць.

ставєрь, име мушко: између људи које је цар Стефан писао цркви арханђеловој у Призрену тројици бјеше тако име, од којих један бјеше презименом Радославлнкь. Г. XV. 297. 298.

ставильць, дворанин некаки: събрахь зѣборь срьбьскыѥ землѥ архиепископоуиа и епископоуини и игоумени и казньце и тепьуне и воєводы и слоугы и ставильце. М. 99. ставилаць Милошь у краља Стефана Дечанскога. М. 104. ѡть тезн водє половина (селу) Шикьли ловища рыбнѣга а половина ставилцоу. Г. XV. 286. Ѵѣга ставилець у господина канинскога Александра. М. 178. ставилаць Тврьтко Влагиевикь у краља Тврткa. М. 189. нашь вѣрьни ставилаць (краља Дабише). П. б. 34.

ставити, ponere: да се стави всакон водѣницн гвоздиє и камы ѣдинь. М. 563. за то ставлю и свою печать. М. 107. граннце, кое св сталенє. М. 242. кова сребрнѡга, в тон ставєће два плика фина сребра, тисѣча и петь сать и седамь десеть литрь. М. 498. покладь, кон стави. П. б. 65. да мв имамо дакати на годнще .є. по кентенарь, докле бѣдв стоити в нашь комвнь речени динари на тви платв, кон би стоили волнань взимати, ѡпеть ставити. М. 286. да є волна взети и ѡпеть ставити. М. 419. да св

коли̑ни ѫзимати и ѡпєсть ставити. М. 423. єпископѫ да стави калѫгера или попа, коєга моу хтѣнїє. М. 563. ѡть иноудє старьць хотєи прѣбывати въ семь пиргоу да сє нє стави. М. 75. 80. да сє попь ѡть попа ставии. М. 99. иконома да нє ставии царь, разѣ игоумь. Г. XV. 306. игоумєни по монастырѣхь да ставѣть сє добри чловѣци. З. 30. да га ставимо в милость в краль. М. 252. стависмо и сложисмо васи заѣдьно бити. М. 252. ni gednoga nouoga bexzacognia vciniti ni stauiti. М. 280. тои свє примамѡ и ставимѡ на прави разлогь. М. 508. ами нѣ сталѣно ни исталѣно инунєрь дльгованьє. П. 126.

ставица, нешто земље оу Ставици и неколико људи дао је цар Стефан цркви арханђеловој у Призрену. Г. XV. 275. биће негдје близу Призрена а не садашња Ставица код Прилипа. Hahn, reise. 187.

стагловo, село у Мачви које је цар Лазар дао Раваници. С. Л. 1847. IV. 53.

стадо, grex: комоужде прѣдасть стадо своє. М. 4. ѡть стада пастве. Са. 4. вьсемоу стадоу, въ нємиже вы поставн присѣтитєлє. Д. 141. и мнѣ прѣдасть стадо ѡтьца моєго. М. 9. ѫзє в приморию вєћє велико стадь. М. 443.

стан, statim: да да нмь стан .в. работника. Са. тип. ст. у Ш. lesek. 89.

станко, име мушко: између људи који с допуштењем краља Стефана потоњега цара приставше од своје воље да буду отроци цркви богородичиној у Липљању дарованој пиргу хиландарском један бјеше Станко. М. 123.

стано, име мушко: између људи у Штипу које је краљ Милутин писао цркви арханђеловој у Штипу даровавши је Хиландару један бјеше Стаѡ, крнчановь сынь. М. 62.

станшнѣь, између људи које краљ Стефан Дечански даде Дечанима да буду маћупци један у Комаранима бјеше Радинь Станшнкь. М. 97.

сталѣь, сада село у Србији у окр. крушевач-

ком: цар је Лазар дао Раваници панаћур петров в Сталаки и бир до Сталака. С. Л. 1847. IV. 55. царь Моусїа расипа Сталакь 1413. Л. 75.

сталити, ponere: кои ис трьноки кинаць на главу сталиху. М. 447. deponere: покладь, кои сталиш. П. б. 68. колань вземати, шпеть сталити (новце). М. 298. 339. 345.

стамать, име мушко: властелин Александра господина канинскога Стамать 1368. М. 178.

стамьница, гледај код Станица.

стана, име женско: кћи краља Дабише: моєн кћерь Станъ. М. 225.

станє, име мушко: између људи у катуну Гунцатима које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Станє. Г. XV. 290.

станикь, гледај станькь.

станило, име мушко: између људи које је краљ Милутин писао Хиландару један бјеше Станило. М. 59. и између људи које је цар Стефан писао цркви арханђеловој у Призрену шесторици бјеше тако име, од њих један бјеше презименом Добриловићь, један Богдиловићь и један Прѣнславићь. Г. XV. 292. 296. 299.

станиловићь, између људи које је цар Стефан писао цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Деньє Станиловикь. Г. XV. 289.

станимирь, име мушко: између људи које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи двојици бјеше тако име. М. 12. и међу онима које је краљ Милутин писао Грачаници један бјеше Станимирь. М. 564. и тројици између људи које је цар Стефан писао цркви арханђеловој у Призрену бјеше тако име, од њих један бјеше презименом Радославићь. Г. XV. 298. — Гледај Нѣгоєвићь, Оурьбрашьковићь.

станислава, име женско: нека госпоја Станислава писа дубровчанима на крају XIV вијека, а њојзи је краљ Дабиша поклонио нешто могорића што су дубровчани плаћали краљу. П. б. 38. cf. Стана.

станиславь, између људи које је краљ Милутин дао Хиландару четворици бјеше име Станиславь. М. 59. 60. између људи које је исти краљ дао Грачаници један бјеше Станиславь. М. 564. и између људи које је цар Стефан писао цркви арханђеловој у Призрену петорици бјеше тако име. Г. XV. 290. 291. 292. 297. — Неки многогрѣшныи Станиславь писа минеј у Љеснову 1342. Г. XIII. 296.

станьчьна, име мушко, гледај Сладѣновићь.

станица, село које је цар Лазар дао цркви богородичиној у Ждријелу браничевском: Станица. М. 194. у пријепису, који је мјесто оригинала и по ком је и штампано први пут, не може се добро прочитати, јер је задрто; мислим да ће бити Стамница село које има и сада у срезу млавском.

станишић, дубровчанин Живлинь Станишикь прије 1405. П. 74.

станиште, mansio: на архиепископоуповко станище ишла је међа њиви коју је имала црква на Плоунн. М. 563. и селу је Кострьцоу ишла међа на станище светога краля. Г. XV. 301.

станије, congressio: станије сьтворисмы вь Нышн. Ст. 29. commoratio: да мѵ је слободно дошастіе, станье и пошастіе. М. 473. status: ради смо вѵздати за ваше добро здравіе и добро станіе. П. б. 40. вѵздрьжали бисте землю в добромь мирѣ и станью. П. 43. јерь је здраво и в векіемь станю и болѣмь, нерь је биль никьда. П. 63. за ваше добро станье. П. 69. јесѵ в добрѣ станню. П. 70. вѵнавь ѡ вашемь добромь здравью и славномь станью. П. 90. razgledausi neuogliu i trudno stangie plemenitih gliudi omissani. М. 279. полаѵѵ в ѡномс станью, како се находи сада. М. 370. богь ви дрьжи в добромь станю и поутенію. М. 537. неколномѵ станню. М. 560. conditio: всакога стаѣньѣ людемь. М. 485. всакога станнѣ лѵдемь. М. 491.

станић, дубровчанин, књигоноша Радосављ Ста-

ник 1414. II. 174. — Дубровчанин Симко Станик 1417. II. 138.

станo, име мушко: између људи у Штипу које краљ Милутин писа цркви арханђелової у Штипу даровавши је Хиландару једном бјеше име Станo. M. 62.

становитъ, immobilis: тоу има два камена становита. M. 126. тоу ѥстъ камень становитъ. M. 127. 131. на два камена становита. M. 127. incolumis: да сѫ (дубровчани) всегда становити ѫ всихъ повелахъ. M. 221. да сѫ становити и крѣпци ѫ повелахъ. M. 236. 487. firmus: що годи бѫдѫ ѿтлѫжити сѫдье, да є тврьдо и становито. M. 256. да сѫ имь (повеље) тврьдє и становитє. M. 273. да ѥ ѫ всемь крипко и становито. M. 305. tutus: ѫ всемь твоѥмь господьствѣ нє кѫшь имать становитниѥ кѫкѫ. II. 57. certus: имам за становито ѥрь ѥ како ти ми пишемо. II. 28. томѫ смо становити. II. 127. всакомако мнимо и становити ѥсмо, да ѥ ваша великость ѡслободила нхъ. II. 160. illustris: становита моужа поиметь. III. jahrb. bd. 53. anz. bl. 116.

становитьнъ, firmus: семѫ писанѫ нє бити потворенъ, наѵє ѫ свемь становитнѫ до дни и до вѣка. M. 238. 240. incolumis: да сѫ (дубровчани) ѫ всако крнмє становитни ѫ всихъ повелахъ. M. 283. illustris: прѣмисмо нхъ за становитниѥ и поутенє властєлє. M. 285. 297. за поутенога и становитнога властєлина. M. 320.

становитьство, firmitas: за већє становитство и вѣрованьѥ неуатихъ неуатью великомь. II. б. 126.

становићь, између људи које је цар Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Бонко Становикь. Г. XV. 309.

становь, τοῦ Стань: планини је Стјепановој на Соговон ишла међа до станова крьста. Г. XV. 301.

станоѥ, име мушко, гледај Станьковићь, Ѭлашьѵићь.

станоѥвићь, краљице босанске слуга оукоуѣнын Томашь Станоєвићь 1397. II. б. 41. године 1396 бјеше у

краљице босанске Јелене (жене Дабишине) слуга Томашь, који се помиње без презимена, али ће јамачно бити исти Станојевић. П. 4. а како у краља Дабише бјеше логофет Томашь, који се писао без презимена а неколико пута имену додао Лоужьць, којим може бити да је показивао само одакле је, за то може бити тај Лоужьць и Станоєвићь један човјек.

станоуль, име мушко: између људи у катуну Гунцатима које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену једном бјеше име Станоуль. Г. XV. 290.

стань, statio: сь великою ѹстнѫ станомь стающте и къздвижоуште се и носеште отьца нашего Сїмеѡна. Д. 84. hospitium: да носи меропьхь понось до кралєва стана. М. 565. дкораме бѣлци да не стоє оу дворѣ, нь да имь се да стань изкьнь манастыра. Г. XV. 306. паде градь великь около места, идеже и самь стоаше станомь. Г. X. 260. где стане дѣбровчанинь на станѫ, ако бѫде онь прьво сталь на ономѫи станѫ, да не колнь срѣбинь станати беж негова хтенна, докле онь стои онъдеѕи. М. 208. 353. 434. impedimenta: да гредє станманиноу, да моу прѣдал конь и стань вьсь, да га съблюдє станманинь сь вьсѣмь. З. 39. crates pastorales: власи кралєвьства ти самосилыємь настѫпахѫ на наша ѕемлю с коньми и сь добитци и становьми, и нашѣмь велике цѣте ѫнинше попашомь. П. 91. да цѣте не бѫдѫ уничти в гроздью и в кокю и в добитке или по станѣхь в вина или в иномь. П. 149. на храшански поуть до стана Балкана. Г. XIII. 375. XI. 132. status: da bi mogli opet pristati cha onomu suomu dobru stanu. М. 279.

стань, име мушко: између људи које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи седморици бјеше тако име. М. 12. 13. и двојици између људи које је краљ Милутин дао Хиландару. М. 59. 60. и међу људима које је цар Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Стань. Г. XV. 291. — Гледај Радовнѣь.

станько, име мушко: између људи које је краљ Стефан Дечански писао Дечанима једном бјеше име Станько. М. 97. и међу људима које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену једном бјеше тако име. Г. XV. 294. — Гледај Гроубьшнѣь.

станьковинѣь, слуга војводе Сандаља Станоје Станьковинкь 1430. П. б. 91. мислим да је погрјешка штампарска што ту стоји: Станою Станькокинкь.

станькокь, *τοῦ* Станько: селу је Ораховцу које синови Вука Бранковића дадоше Хиландару ишла међа мимо лоукоу станковоу. Г. XI. 141.

станькь, congressio: єрє смо вгокорили станькьи в вѯьмѣхь. М. 7. ако кємо правомь станькь. М. 7. да пѣтника прѣдадє на станьцѣ. М. 7. бѣди ѡвнимь сѣдьѣмь станакь в Конавлахь. М. 256. пѣть мислитє имати на станакь. П. 169. држим да је погрјешка у једном споменику премда стоји два пута: да догнѣшь на станикь. П. 6. — поутьныи, locus ubi viae concurrunt: ѡть станька поутнога. Г. XV. 274.

станьникь, incola (ваља да је то): станьникы кьси царєви да ндоу прѣдь соудїє, ѵто имаю соудь междоу собомь. З. 48. стоји под натписом: ѡ властєлєхь ѯаконь.

станьцы, locus ubi fluvii confluunt (то мислим да је на свијем овијем мјестима): земљама је цркве богородичине у Архиљевици ишла међа на Глькокыи Доль на Станкє. М. 144. Гадимљи је ишла међа на Станкє, гдє сє стаю два потока. М. 182. и селу је Ѵрьиилковьцоу ишла међа ѡть станькь оу ѯєховы потокь. С. Л. 1847. IV. 54.

станьць, име мушко, гледај Консалнѣь, Прѣкоушнѣь.

станьѵнѣи, село које је дала Хиландару царица Јевдокија са сином Костадином: сєло Станѵнкы. М. 191. ако не стоји гријешком и мјесто и, онда ће то бити само село некога Станчића.

станьѵнѣь, властелин краља босанскога Дабише кнез Младєнь Станьѵнѣь, име му пишу и Младинь, био је од Доњих Крајева, 1395. М. 225. 226. — Властелин

краља босанскога Томаша, војвода усорски Тврьтко Станьунѣь 1444—7. М. 428. П. б. 112. — Клькосавь Станункь као да бјеше дубровчанин 1411. П. 103.

станмнинь, cauro: градокомь да нѣсть присѣлнце, разѣ кто догѣ, да доходи къ станмниноу, да моу прѣдаа конь и стань вьсь, да га сьблюдѣ станмнинь съ вьсѣмь. и кьда си понде ѡнѫи гость, да моу прѣда станмнинь вьсѣ, що моу боудѣ прѣль. аще моу боудѣть що погиноуло, вьсѣ да моу платн. З. 39.

станѥвьци, село које је цар Лазар дао Равници: Станѥвци. М. 197. било је негдје између Мораве и Кучајине.

станиѥ, bacula: да сѣ бїѣть станїемь. З. 36.

стань, scipio: ѡть роукоу царѣкоу стань вьзмаюшта. Д. 52. baculum: да сѣ бїѣть стапи. З. 33.

станьинѣь, између људи које цар Стефан даде цркви арханђелової у Призрену један бјеше Мирославь Станинкь. Г. XV. 309.

старина, fines antiqui: приложихь (село) съ всеми старинами. М. 246. старинѫ водн никомоу Инкодимь и Августинань десѣтарь. М. 264.

стариньникь, finium antiquorum memor: и ѡть тоудоу посрѣд баре, коудѣ старинькници погошѣ. Г. XV. 277. посла господствѡ ми Клька челника и старинникѣ, да имь ѡдьтешѫ мегѣ. и єкѡ кто бише старинникь. М. 263. покедосмо старинникѣ. М. 264.

старица, vetula: съ старицѣю лисицѣю. Г. XI. 168.

старость, senectus: потроудивь старость свою. М. 5. Са. 9. подьпорь и крѣпость старости ѥго. М. 89.

старь, vetus: да є сѫдь по старомь ѕаконѫ. М. 20. да стоимо в старихь мегахь. М. 23. по старон мегн. М. 95. къ старимь ми принтєломь. М. 28. старо принтелькство. М. 183. любьвь стара. М. 204. ѡдь старихь крѣмењехь. М. 39. ѡдь старѣхь крѣмень. М. 209. како сѫ бнли в старѣ дьни. М. 45. ѣко є писано къ старихь книгахь. М. 39. по старѣхь писмѣхь. М. 217. в старѣхь повелихь. М. 261. в

старон покелн. М. 370. старн градъ Єпнтаврь. М. 38 при мори єсть биль градь старн Дѵбровникь. М. 217. како стара Ѵрьвьщица оупада оу Лимь. М 95. Прнзрѣвь стары. Л. 79. да грѣдѵ по мѣстѣхь старѣхь, гдѣно єсть законно да сє соль продака. П. 11. како є законь бно мєгю господѡмь босанскѡмь старѡмь. М. 102. сь старѣмь господиномь с нашнмь стрнцємь. М. 176. доходьци старн. М. 170. на газь на старїн. М. 199. до поутн старога. М. 264. скою башнив племєннтѵ старѵ. М. 217. pl. veteres, majores: како сѵ мон старѣ нмали с вашнми старѣншнми. М. 24. како сѵ стали мон старн. М. 30. како соу нмали нашн старѣшн сь вашнми старѣшнми. М. 34. нашь ѡтаць н нашн старн. М. 217. нашн старн н родителье. М. 444. senex: єрь смо людиє врѣмєнни н старн много. П. 9. по старѣхь памєтарѣхь, добрѣхь лвдєхь. М. 217. superior: како соу билн оу старє кралице. М. 96. Марина Растнѣн старога. М. 454. comp. natu major: датн кю брата старѣєга на соудь. З. 34. брата мн старшаго. П. б. 37. господинь мн н брать старнєн. М. 311. брать старшн. М. 313. братна єго старѣншн. Л. 58. superior dignitate: хотєн старѣн бытн да боудєть вкєхь ньнїн. Са. 8. нѣкога ѡть старѣншє братнє. М. 81. ѡтьць архїєрен нлн тко боудє старѣн. М. 533. старншон брать. М. 545.

с т а р ь, срл. starium, sextarius: да даю црькки масла дєсєть токарь, а оу токароу чєтнри на дєсєтє старн. Г. XV. 288. платнти за ксакн старь (проса) дка дєсєти днварн. П. 133. л. старь пшєницє, а дрвгы старь глотнє сокя. М. 531.

с т а р ь ц ь, senex: прѣчьстьны старьць. Са. 2. старцє поунтає, младынхь пнтѣє. Л. 52. superior (dignitate): прнзвакь своєго архнмєрєн н чрьньцє сь нгоумєнн своннми н чьстныє нєрєю, старьцє же н вельмоуже своє. Ст. 6. често за калуђере: на пнроу старьцємь. М. 68. старьць прѣбыкаєн къ пнрьгоу. М. 74. старьць Ѡвань нкономь ходьчьскын. М. 116. прнємь благословенїє ѡть жнвоущїнхь въ нємь старьць. М. 137. нгоумена н всєхь

старѣць. М. 138. игоумени да живоуть къ кїновїахъ по ѕаконоу, сѣкѣть имоуще съ старци. З. 30. старѣць светиѣ гори Аѳона. М. 172. старѣць хиландарски. М. 223. старац иерусалимски. М. 415. старци хїландарѣци. М. 568. у Босни старјешина црквени старији од крстјанина а млађи од госта, то се потврђује тијем што су на једном мјесту записана прво два така старца па онда крстјанин: старац Мишлиенъ и старац Лѣлко и Стоинъ крстьанинъ. П. 51. осим тога Радинъ старац бјеше најприје само крстјанинъ, а послије старѣць, и најпослије гость, гледај Радѣнъ. старац Дмитарь. М. 251. старац Радосакъ вязкъ. М. 472. таки је старац био и строинкъ, које види.

старѣчѣкъ, Калинъ Старчикъ 1410 као да бјеше дубровчанин. П. 101.

старѣчьскыи, senilis: старѣчьскыѣ сѣкѣти ѿтимѣще. Л. 54.

старыи градь, мјесто близу Дубровника, Ragusa Vecchia: в Стари Градь. П. 12. 13. 38.

старѣишина, superior (dignitate), cf. старѣшина: постави старѣишинѹ (манастиру). М. 18. хотещимь быти въ томь монастыри старѣишинамь. М. 79. молю старѣишины монастырьскѣ. М. 81. 124. в томь мѣстѣ да иѣсть властьнь никто поставляти старѣишинѹ, тькмо кога буде хотѣниѣ игѹменъ иерусалимскомѹ, тогаѕи да благослови и постави старѣишинѹ в Крапинѣ. М. 135.

старѣшина, гледај старѣишина.

стасна, στάσις, sententia: ѿбраѕь светыѣ кѣры по единои стасїи глаголати наѹчиваѣть. Д. 149.

стась, regio pastoria: монастирь съ всеми стасїи своими. Д. у Ш. lesek. 80. село Коумариане съ парикы и съ стасми ихъ. М. 63. стась въ Кохоринѣ. Г. XI. 132. стась въ Крикогашанехъ. Г. XI. 132. стась памиикоѹ. Г. XI. 133. кодѣница къ Кѣлевѣ герьгиунка на урьнотинѣ стасн. Г. XI. 133. къ Кабоуни стась сидрофаскѹ с никнѣмь, с виноградди, с кодѣиинусмь и с ѿкошнѣмь и съ всомь правїѣ-

помь. Г. XIII. 371. дроугa стась, що дадє Мамнь за доушоу. Г. XIII. 372. имєна людємь спасовє црькве, кон соу оу градоу и съ стасми. Г. XV. 270. да дає стась мгнютинноу и испорькь и льна трїн десєти повєсьмь. Г. XV. 305.

статн, stare: стани къ помощь мнѣ. Ст. 5. стань по срѣдѣ вьсѣхь. Д. 36. да станє и да вуними правинъ. М. 24. да станеть на соудищи. М. 100. постакн ме о десноую тебє стати. М. 265. да ш нимь станъ на разлогъ. П. б. 112. manere, considere: ако си вздюбн стати на Сѣнищи. М. 41. где станє дъбровчанинь на станъ, ако вздє онь прѣгє сталь на ономъзи станъ, да ие кольнь срѣбинь стати оньдези безь иегова хтѣнна. М. 206. да може доћи, стати и прѣбити в градъ. М. 211. приселик се стат в конавальскъ жупъ. М. 218. да съ колми доити и стати свободно. М. 258. где прѣстон влахь или арбанасинь на селѣ, на томзи селѣ да не станеть дроугы, за нимь гредє. аще ли по силѣ станеть, да платить поткоу. З. 36. exsistere: тази царина не вземана, одь колє скѣть сталь. М. 117. аще обрѣщеть се кон любо по мытоу стакь, да изкрьжета се оба оть сана, и постакнвы и поставлєнны. З. 30. contendere: стани за ткоє пријателє. П. 70. за ие стати како за кога годе нась. М. 422. како сте се много потрвдили и стали при господинъ краљу за опраке наше. П. 159. praestare: обитовахь се стати за ске, що се в нихь (у повељама) вдрьжи. М. 448. accedere, permanere: прѣгє окогли кон ie вгогли бнѡ, да и сада на томь станъ. М. 476. да ie вьсе тозн тврьдо и непороуно, и на томь да станъ. П. 79. када бнхь на тон сталь. П. 135. — се, congredi: да се станемо в Zатонѣ. М. 7. кьда богь донесе господина, ми се кємо ш нимє стати. П. 1. да се с нашомь любковь станемо за сен работе. П. 21. — са не, non esse, cf. нестати: нынн не станоуть глакы наше. Д. 17.

статн, мјесто стаити (стоју), које види.

статнє, statio, на мјесту неразговијетну: нже къ кладищѣ проз(ка) иего божьставнаго телѣсе стопи конь-

уиєѥ статиꙗ вьс(пом)иианїи сьтварїи, рекше вьѯиесенїа храмь. М. 72.

статоуть, statutum: в вашихь статвтихь. П. б. 37.

стауоуиь, } taberna: що намь каза за жито, одьго-
стауюиь, } ворисмо иерь хоћиемо дати стаувие безь плате. П. 77. стауюиь. Ш. lesek. 80.

стаи, име мушко: између људи које је цар Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Стаи. Г. XV. 290.

стаити, стаю, subsistere: станомь стаюште и къздвижоуште се. Д. 84. advenire: сѣдь да стае одь михоили дьие до гюрьгева дьие, кьди ви бѣде трѣбе. и сѣдь да стае, гдѣ є и прегє стоиль. М. 46. — се, concurrere, convenire: где се поутоки стаю. М. 87. где се стаѣта оба поути. М. 93. Г. XV. 284. како походи Иглединца нис поліе и стаіе се с Посоугомь. Г. XV. 273. гдѣ се рѣцѣ стаѣта. Г. XV. 295. где се стаю два потока. М. 182. кади се са мною стаи в Горуанехь. М. 415. П. б. 121. како се наше гоіние стаіше сь гоіними пьлсцѣми. П. 96. — са не, se subducere, cf. нестаити: Крвшьвца како не стаіе. М. 563. како дѣла не стаіють. М. 563.

стаити, стою, гледај стоити.

стаюль, име мушко: између људи у катуну Гунцатима које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену тројици бјеше име Стаюль. Г. XV. 290. 291.

стенаниіе, gemitus: стенаніѣмь вьсканцае. Д. 111. стенаниіи и сльѯами. Г. XI. 115.

стенательнь, gemens: стенателныи канки. Гильф. бос. 275.

стенати, gemere: прѣнемагаіше на многъ стѣніе крѣпуаншє. Г. XI. 91.

степановь, Stephani: планина на Согокон Степанова. Г. XV. 301.

степань, гледај Стефань.

степань, -ни, гледај стѣпань (-ни).

степень, gradus: кьждѣлѣ на вышьши степень доу-

ховны възыти. Са. 7. ни азъ до того степене възрастохъ. Д. 127. по степени своемъ. Л. 60.

стєфанићь, властелин бана босанскога Стефана Хрватинь Стєфаникь 1333. М. 107.

стєфановићь, између људи у Словињу које је краљ Стефан потоњи цар дао Хиландару један бјеше Богданъ Стєфановикь. М. 123. — Властелин краља босанскога Тврткa Добрашинь Стєфановикь 1378. М. 189.

стєфановъ, Stephani: нашелнымь стєфановємь (т. ј. Стефана краља Првовјенчанога). Д. 104. сыноу стєфановоу (истога краља). Д. 126. сына стєфанова (истога краља). М. 66. потєзателєи стєфановєхъ (Стефана Дечанскога). Г. XI. 84. Урошиць синь стєфановъ, Владиславъ синь стєфановъ. Гильф. бос. 237. синови стєфанови (Ђураћ и Јован деспот). Л. 82.

стєфанъ, Stephanus, cf. Степанъ, Стєфанъ, Стнфанъ, Стєпанъ, Стнпанъ, Штєпанъ, Штєфанъ, Штнфанъ, Стєванъ: Стєфанъ Немања (1114—1200), прво име пише и Стєфанъ, гледај Немања. — Син Стефана Немање, велики жупан а послије краљ Стєфанъ. Ст. 2. 25. Са. 13. Д. 175. Стєфанъ. М. 5. велнемоу жоупанноу Стєфаноу. М. 5. Стєфанъ, велни краль. М. 9. Стєфанъ кѣньуанны краль. М. 10. Стєфанъ кѣньуанн прьви краль. М. 11. кѣньуанн краль Стєфанъ. М. 13. Стєфанъ. М. 16. 32. прьвовѣньуаньнаго краля блажено поуникьшега Стєфана монаха. М. 19. Стєфанъ. М. 26. 48. 66. краля Стєфана. М. 71. Стєфана краля. М. 72. Стєфанъ. М. 74. 78. 89. Л. 51. 52. 54. 59. 60. 62. 69. 70. Г. XI. 145. на смрти закалуђеривши се назва се Симонъ, које види. — Владаоци додаваше своjему имену то име или замјењиваше своје име тијем: син Стєфана Првовјенчанога краљ Радослав писа се и Стєфанъ. М. 19. cf. Радославъ. — Други син Стефана Првовјенчанога, краљ Владислав: Стєфанъ Владиславъ. М. 21. 25. 27. Стєфанъ Владиславъ. М. 26. Стєпанъ Владиславъ. М. 27. Стєфана краля Владислава. М. 72. на једном се мјесту каже за њ само краль Стєпанъ.

M. 50. cf. Владиславъ. — Најмлађи син краља Стефана Првовјенчаног Урош: Стефань Ѵрошь. M. 30. 41. 45. 47. 48. 50. 51. 53. Стєфань Оурошь. M. 50. по смрти зваше га пръвын, кад наста још један Урош краљ: Стєфана краля Оуроша пръваго. M. 74. други га пишу и самијем именом Стєфань. Л. 60. Стєфань пръви Оурѡшь нарєчєни храпавы краль. Л. 69. Стєфань краль нарєчєни храпавы краль. Л. 70. Стєфань .а. Оурошь. Г. XI. 146. пишу га и самијем именом Оурошь, које види. — Син краља Уроша I Драгутин, као краљ помиње се само именом Стефан: краль Стєфань. Г. XI. 191. ꙁ братомь Стєфаномь. M. 564. Стєфань краль. M. 70. 71. Л. 52. 60. 62. 69. зову га срѣмьскын: Стєфана срѣмьскаго. Г. XI. 39. закалуђерившн се назва се Теоктнстъ, које види. cf. Драгоутинь. — Други син краља Уроша I Милутин поставши краљ писа се Стєфань краль и Стєпань и Стєфань Оурошь краль и Стєфань Оурошь и Оурошь краль Стєфань и Стєфань кьторын Оурошь и Стєфань Оурошь кьторын и Стєфань краль Оурошь кьторын. M. 55. 57. 64. 65. 66. 69. 71. 72. 73. 74. 76. 78. 82. 83. 84. 89. 122. 561. 562. 566. Г. XI. 190. П. б. З. Л. 60. 70. Г. XI. 147. спаси, господи, люди своє и благослови достоянїє своє, и посѣти мирь свои милостню и щедротами, и оукрѣпнн дрьжавоу краля нашего Стєфана Оуроша. Г. XI. 195. єщє молимь се ꙁа отьпоущєнїє грѣховь краля нашего Стєфана Оурошала. Г. XI. 195. зову га и баньскын, које види, и свєтын краль, гледај краль: мѣсеца октомврнн .кѳ. прѣставн се келнкы въ милостнняхь свєти краль срьбьскн Стєфань Оурѡшь (1321). M. 84. слоужба Милоутнню кралю банскомь месеца октемврїа .л.... въ свєтыхь богоносиаго Стєфана. Г. XI. 38. 39. cf. Милоутинь, Оурошь. — Син краља Милутина Стефань, као што га сам отац назива: съ синомь монмь Стефаномь. M. 68. поставши краљ писао се краль Стєфань Оурошь трєтнн и Стєфань Оурошь краль и Стєфань краль Оурошь трєтнн и само Стєфань краль. M. 84. 85. 87 89. 90. 99. 100. 103. 105. 109.

113. 114. 115. 141. 149. 264. П. б. 5. 7. 9. Сѳєфанъ. М. 113. Стєпанъ. М. 104. краль Стєфанъ. Л. 71. Стєфанъ Оуросъ. Л. 53. 70. Стєфанъ .г. Оуросъ. Л. 71. Г. XI. 147. Стєфанъ краль трєтни Оуросъ. Л. 60. 61. 71. зове се дечанъскын, које види: Стєфанъ краль дечанскын Оуросъ трєтни. Л. 53. 70. Стєфанъ краль дечанскын трєтни Оуросъ. Л. 71. Стєфанъ нже и дечанскы имѣноуємь трєтїи Оуросъ. Л. 61. конъчинок прїємь ноємврїа .кг. Л. 71. скєтаго великомоученика въ царєхъ Стєфана срѣбьскаго нже въ Дечахъ. Г. XI. 43. пишу га и самијем именом Оуросъ, које види. — Син краља Стефана Дечанскога Стєфанъ, као што га отац назива, за живота очина младын краль: съ сыномъ кралиєвьства мн, младынъ кралиємь Стєфаномъ. М. 90. 100. у то вријеме на једном мјесту без ријечи младын. М. 114. послије очине смрти писао се Стєфанъ краль и Стєфанъ краль уєтєкртын и Стєфанъ уєтєкртын, краль. М. 110. 111. 117. 118. 119. 120 124. Г. XI. 137. XIII. 369. од године 1347 цар: Стєфанъ царь. М. 125. 128. 132. 133. 139. 140. 141. 142. 143 (у том је споменику погрјешка у години). 145. 148. 152. 154. Г. XV. 267. пошљедња му је повеља од 5 дек. 1356 (ѕѡѯд.). П. б. 24. прєстави сє прьвїн царь Стєфанъ 20 дек. М. 155. Г. XI. 193. често се помиње мртав: скєтаго цара Стєфана. М. 161. 164. царь Стєфанъ. М. 69. 166. 167. 177. 180. 182. 191. 203. 205. 206. 207. 246. 267. 269. 271. 353. 434. 521. 569. П. 3. 11. 12. 33. Г. XI. 141. Л. 53. 61. 71. 73. Г. XI. 147. 160. Стєпанъ. М. 180. 208. 209. Стєпанъ. М. 183. 204. 546. П. 18. Стипанъ. М. 519. — Син цара Стефана Урош, поставши цар дода к тому имену име Стєфанъ: Стєфанъ Ѵрошь благовѣрни царь. М. 156. 159. 163. 165. 169. 171. 174. 521. Стєфанъ въ Христа бога благовѣрни Оуросъ царь. М. 167. Стєфанъ Ѵрошь. М. 173. Стєпанъ въ Христа бога благовѣрни младь Ѵрошь. М. 168. cf. Оуросъ. — Један пут је велики бан босански Матѣи Нинославъ записан Мафєи Стєпанъ, гледај Матѣи. — Бан босански Стєпанъ, стриц бану Твртку, 1332—3. М. 101. Стєфанъ. М. 105. 187. 210.

Стѣпань. М. 176. П. 69. Стипань. М. 220. сын бјеше Јелисавете кћери краља Драгутина. Л. 62. 70. — Цар је Лазар додавао к својему имену име Стефань: Стефань кнезь Лазарь. М. 195. 200. 205. 215. Г. XI. 138. cf. Лазарь. — Тако и краљеви босански Твртко, Дабиша, Остоја, Твртко Твртковић, Тома; гледај код тијех имена. — Син краља Остоје господинь Стипань 1409. М. 272. 275. 385. године 1419—20 Стѣпань краль срьблемь, Босни и приморню. М. 282. Стипань. М. 284. 292. 295. године 1420 бившин краль Стипань. М. 307. — Син краља Томе, Стипань, за живота очина кнез 1451. М. 448. 449. закраљивши се додавао је и он имену својему име Стефань, те га по два пута писао, а као краљ помиње се само 1461: Шефань Стѣпань. М. 485. 488. 489. 490. краль Стипань. М. 488. 489. 491. cf. Томашевић. за њега, за кнѣза Стефана, уда се Јелена кћи деспота Лазара, сина деспота Ђурђа Бранковића. Л. 80. Г. X. 274. царь тврски емоу главѹ отсѣче 1464. Л. 80. Г. XI. 274. — Син цара Лазара 1395—1427, до смрти материне 1405 кнез а послије деспот: кнезь Стефань. П. 3. 7. 8. 9. 14. 15. 16. 17. 28. 30. 35. 37. 41. М. 228. 244. 246. 262. 264. 567. 568. Стѣпань. П. б. 37. Стѣфань. М. 262. 264. господинь вьсои зѣмли срьбскон и помѡрїѣ и подѹнанскымь странамь деспѡть Стефань. М. 269. 277. 333. 334. 335. 571. П. 74. 92. 108. П. б. 61. 64 74. 75. 79. 82. Стѣпань. П. 63. Стѣфань. П. 77. М. 335. умрьо 19 јул. 1427. М. 335. 336. 352. 434. 437. Стефань. Л. 62. 72. 73. 74. 75. 76. — Синови Вука Бранковића Гргур и Ђурађ имају у једном споменику додано именима својим име Стефан: Стефань Грьгоурь, Стефанѡмь Гюргѥмь. М. 278. 279. — Син деспота Ђурђа сина Вука Бранковића Стѣпань 1445—76. М. 433. 437. 478. Стѣпань. М. 477. 478. 479. кнезь Стефань. М. 438. деспоть Стефань. М. 518. 540. 541. Стѣпань. Л. 63. 73. 77. 79. Стефань. Л. 63. 64. 79. 80. 82. Г. XI. 125. писао се и Деспотокић, које види. — Син кнеза Вукца Храњића прво кнез, послије велики војвода босански,

а најпослије херцег, писао се и презименом Клькъунићь, које види, име му пишу Стипань и Стѣпань и Стѣпань и Стиѣпань а само један пут Стефань 1419—66; године 1419 и 1422 спомињући се с оцем још се не зове кнез. М. 284. 289. 296. 300. П. б. 75. од године 1429 кнез. М. 356. 360. 364. 373. 380. П. б. 86. 88. 92. у латинском се споменику још 1423 за живота очина назива comes. Г. XIII. 149. од године 1435 великн воєвода рвсага босанскога. М. 381. 384. 390. 393. 396. 400. 403. 415. 425. 429. 430. 440. П. б. 103. 104. 111. 123. од године 1449 херцегъ ѡдь свѣтога Сакє (или херцегъ светога Сакє), господарь хвмьски и приморски и великн воєвода рвсага босанскога, кнезъ дримьски. П. б. 115. М. 441. 443. 444. 448. 451. 454. 457. 460. 461. 466. 485. 491. 492. П. б. 118 умрьо 22 маја 1466 на Новом у Драчевици. П. б. 128. М. 496. 499. 500. 501. 507. 508. 509. 511. 512. 515. 519. 557. — Син херцега Стјепана најмлађи, кнез Стѣпань 1466—70. П. б. 125. 129. М. 496. 499. 501. 503. 504. 509. 513. 515. Стипань. М. 505. Стѣпань. М. 507. Стиѣпань. М. 511. Стѣкань. П. б. 130. — Праунук херцега Стјепана Стѣфань 1566. М. 557. — Властелин краља Уроша, жоупань Стѣфань 1254. М. 46. — Син Ћесара Угљеше Стѣфань XIV вијека. Г. V. 301. М. 246. — Човјек краља Остоје мєшарь Стѣпань 1399. П. б. 43. — Деспота Гргура и Ђурђа Бранковића ѵєльможь Стѣфань 1405. М. 272. исте године рнжничарь Стѣпань може бити исти 1409. П. 99. — Властелин војводе Радосава Павловића и родму кнез Стѣпань 1423. М. 325. — Логофет краља Томаша Остојића Стѣпань 1458. М. 481. — Човјек краљице босанске Јелене, свештеник, родника Стѣпань, у латинском запису frater Stephanus 1418. П. 175. 177. — Војвода молдавски: понде Мєхмєть паша на Стєфана молдовского 1472. Л. 81. — Стефань ѡть Скадра штампао је триод у Скадру 1563. — Игуман манастира Кувеждина ѣ подкрилїє фроушкїє горы св. Сакє, Стѣфань 1569. В. дан. I. 28. — Игуман манастира богородичина родом из Паштровића Стѣфань писа

црквену књигу која је штампана у Млецима 1597. В. прим. 22. — Између људи које је краљ Милутин дао Хиландару један бјеше Стефань, деснбратовь сынь. М. 63. и између људи које је исти краљ дао Грачаници један бјеше Стефань. М. 563. и међу онима које је цар Стефан писао цркви арханђеловој у Призрену једном бјеше тако име. Г. XV. 292. — Гледај Алексићь, Кенькоуличь, Кнонинићь, Владисалићь, Владьковићь, Доброшевићь, Добрѣновићь, Драгишићь, Дроужьинићь, Захинићь, Лоукаревићь, Милорадовићь, Мильтѣнићь, Остонићь, Семьковићь, Срацимокићь, Тепьунићь, Хлапьунићь, Хромићь, Црьноевићь, Унпьунићь, Шкьшићь. — Свети: пръкомоученика Стефана. М. 15. светы Стефань на печату краља Стефана Дечанскога. М. 87. светн Степанъ на печату цара Стефана. М. 128. и на печату цара Уроша архиднаконь Стефань. М. 168. и на печату деспота Стефана. М. 333. цркве св. Стефану: на Дријевима, зида Бѣла Оугрошь. Л. 57. на острву Крку око 1222. М. 10. у Баньској, зида краљ Милутин. М. 563. при градоу Зкевани, еже есть Банска, идеже и светые его (краља Милутина) мощи лежеть, и вьсе стѣни златомь оукрасн (краљ Милутин), якоже мнѣти се полите или позлашенне быти. Л. 53. при рѣцѣ Банском. Л. 60. еже есть Баньска. Л. 70. Г. XI. 64. за њу без сумње каже краљ Милутин: великоу лавроу игоуменню светаго Стефана. М. 564. без сумње за њезина игумна пише цар Стефан: да сѣда игоуминь св. Стефана и пандократоровь (дечански) и архаггелов (призренски) на зборѣ на ѡсобнѣ трапезѣ съ игоумини зарьбьскими. Г. XV. 306. у Призрену, зида краљ Милутин. Л. 53. 70. њу је цар Стефан приложио цркви арханђеловој у Призрену. Г. XV. 272. у Требињу: да не стои светн Стефань пусть. П. б. 27. — Град у Драчевици светн Стефань, који је зидао краљ Твртко 1382. М. 201. код тога града село које се послије прозвало Свт Стипан и краљ га мађарски Матијаш дао фратру Александру дубровчанину. М. 494.

стєфо, манастир је Трескавац имао њиву близь попа Макрикє и Кара и Стєфа. Г. XIII. 375. номинативу нема потврде.

стєфьковићь, властелин краља Твртка, дворьскы и Влькосавь Стєфковикь 1378. М. 189.

стигноутн, pervenire: стиже с конскомь. Л. 86. стигошє немцн. Л. 86.

стиларь, међе су земљама хиландарским у Светој Гори ишле ѡбходеще Стиларь. М. 131.

стилєвићь, властелин дубровачки Марьгаритъ Стилєвикь у малом вијећу 1253. М. 39.

стипань, гледај Стєпань.

стипань доль, селу је Пакиши цркве арханђелове у Призрену ишла међа на Стипань Доль. Г. XV. 281.

стифань, гледај Стефань.

стихнм, στοιχεῖον, elementum: нєбєсныє стихїє. М. 332.

стльбица, планини Огражденоу и пашштоу Урьвєнон Полѣни у струмској области бјеше снижрь Стльбица. М. 64. селу је Доброј Ријеци на Лиму ишла међа оу планинноу Стльбицоу. М. 96.

стльпєзн, село у Хвосну које је Стефан краљ Првовјенчани дао Жичи. М. 11.

стльпотворєнис, extructio turris: ѡть потопа до стльпоткорєнїа. Г. X. 215.

стльпь, turris: къ стльпь живѣщь нѣкоємь урьницъ. М. 49. къ стльпь скєтаго прѣображєнїа спасова. М. 49. създахъ имь стльпь велико и тврьдь. М. 78. създа црьковь ѡ .в. стльпа скєтаго Гєоргїа. Л. 68. съзыда црьковь на Лимоу ѡ .к. стльпа свєтыихъ апостоль. Л. 68. на Моракє храмь прєскєтыє богородицє ѡ .в. стльпа. Л. 68. — pes: иконица срєбрьна на стльпь. П. б. 50. 56. кѵталь на стльпь. П. б. 50. кѵтлѡ на стѵпь. П. б. 51. кѵпє три на стльпєхъ. П. б. 56. єдна служьбьница срєбрьна на стльпь. П. б. 73. погрјешка на стопєхъ. П. б. 49. — ager: Чабићу је ишла међа ѡдь локкє дѣломь по срѣдь стльпа низь Дль-

боки Потокь. М. 93. Словиньу је ишла међа до стльпа грєбнога . . . и на Дроуговь стльпь. М. 122. стльпь ѕємлѥ при цркквы . . . и трїи стльпы подь поутємь, кон грєдє оу Кострьць. М. 123. конь дмитрока стльпа. Г. XV. 271. стльпь ѕємлѥ, . . . тыиѕи квси стльпи с мегиами како соу нс прьва были цареки. Г. XV. 275. да ѡроу на стльпѣхь црьковьнихь. Г. XV. 277. стльпи, кои соу орани царьствоу ми. Г. XV. 284. да соу стоупокє црькокны. М. 531. дрвгы стоупь ѕємлѣ. М. 532. то мислим да је и на овом најстаријем али оштећеном мјесту: стльпь. М. 73.

стльпьникь, селу је Рабьуи ишла међа на Стльпникь. Г. XV. 280.

стльпьуанн, међа је земљама цркве богородичине у Архиљевици ишла поутємь, кон грєдє ѿть Подьлєшань оу Стльпьуаны. М. 144.

стльпьуанница, селу је Рогатьцоу манастира Дечана ишла међа како Трєпєтьникь потєує иѕь Прѣкога Лоуга, и пристаю оу Стльпьуанницоу. М. 93. други је прочитао: оу Тльпьуанницоу. М. X.

стльпьуькын, τῶν Стльпьуанн: ѿть стльпьуькога дѣла, . . . оуѕ мегоу стльпьуькоу, . . . на дѣль стльпьукын. М. 144.

стобь, град који је освојио Стефан Немања: Стобь. Ст. 8. Л. 68. на Кипертовој карти Stobi зидине на Црној Ријеци далеко од утока њезина, а Hahn, reise 175. 195. мисли да је био на утоку Црне Ријеке у Вардар.

стонковь, селу је Рвеници ишла међа в ѵєло стонкове ниве. С. Л. 1847. IV. 52.

стокьць, име мушко, гледај Брєунѣь.

столь, thronus: иѕвєдь нс каменные пєщи, на столь оуѕвєдє ѿтьуьствиа єго. Ст. 4. къзвращьшоу сє скетомоу вь владыуьствиє скоє на столь ѿтьуьствиа єго. Ст. 6. срьпьскаго стола. Ст. 30. быти ми намѣстьникоу стола ѿтьца моєго. М. 9. до колє ѡни стоє подь столь дѵбровьуькн. М. 31. кон би биль после на єговь столь. М. 36.

градѣ и костелѣ, ере съ поморьскѣ и пристое рашьком столъ. М. 36. кога богъ изволи быти по мнѣ на столѣ краљевьства мн. М. 68. ти же ми дарова столь отьчьства мн. М. 110. 112. одь всѣхъ архиепископъ, пископъ, игоумень стола србьскаго. Г. XI. 137. на столѣ царьства мн. М. 167. ми смо били одь постанья столъ краљевьства босанскога вьзда приятелиѣ. П. 15. tribunal: снедеке на поутемом столъ под лѣжом опкеном. М. 465. — Планина код села Брчела, том је селу ишла међа поврьхь Стола. М. 114. — pl. Столови, планина у Србији: селу је Будрезима ишла међа на Столоке. М. 198.

стольнь, ubi sedes est principis: стольное место. Ст. 2. столнаго града Котора. М. 150. на столномь мисту в Сѣтиѕи. М. 250. 294. в нашемь стономь мисту в Сѣтиѕи. М. 375. в нашемь стономь градѣ в Ѣнцѣ. М. 488. 491. в нашемь стономь месту в Коковцѣ. М. 450. Бѣднимь столны градь. Л. 83. велики Карадь столни градь оугарскїи. Л. 85.

стонь, град на мору близу Дубровника, итал. Stagno: оу Стонѣ цркву св. Николе даде краљ Стефан Првовјенчани манастиру богородичину на Мљету. М. 10. Стонь. М. 106. 108. 147. 159. 163. 167. 185. 230. 232. 233. 258. 281. 514. 521. П. 64. 126. 132. 133. по љетопису је къ хльмскои зємли в Стонѣ къ храмѣ пресветыѣ богородицѣ свети Сава поставио епископију. Л. 69. други има без сумње гријешком оу Столнѣ. Л. 59. за другу епископију коју је св. Сава поставио у Зети пише љетописац без сумње гријешком: оу Стонѣ дьоклитинскомоу поморїю къ храмѣ арьхїстратига Михаила. Л. 69. мјесто ријечи „оу Стонѣ“ други има добро „оу Зѣте“. Л. 59. — приштономь (т. ј. пришь Стономь). М. 281.

стоньскыи, τοῦ Стонь: Рать стонски. М. 104. стоньскн. М. 108. к Рати стонсцѣмь. П. 126. П. б. 37. кнезъ стоньскомъ. П. 135. 149. властелѣмь стоньсцѣмь. П. 135. стонски доходакь (који су давали дубровчани за Стон). П. 34.

стопа, vestigium: послѣдокати стопамь твоимь. Ст. 27. стопи. М. 72.

сторлать, кнез дубровачки Иванъ Сторлать између 1273 и 1314. М. 70.

стояништь, презиме породици у Крајини: отъ Стоянищь 1247. М. 32.

стоание, statio: стоаніе и станіаніе. Д. 45. стоанїа поштна. Д. 115. да би владыка нашь прѣзрѣль наша прѣгрѣшенна и въ онь страшни дьнь соуда сподобилъ деснаго стоанна. Г. XI. 193. mora: нихъ дльго стоанье и крьсманые тамо. П. 92.

стоановьци, село које је цар Лазар дао Раваници. М. 197.

стоань, име мушко: између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Стоань. Г. XV. 290. — Човјек краља босанскога Остоје, свештеник, Стоань крьстьнинь 1404. П. 51.

стоателнь, stabilis: быти стоателнъ къ вѣкы. М. 541.

стоати, stare: ако дрѣвоу дикноу стоещоу. Са. 8. мѣстоу, на немже събрани стоахоу. Д. 37. в брьдо, где стои крьсть. М. 18. камы, кои стои на поути. Г. XV. 275. како е записано и оутвьрьдено, такози да стои неноколѣбимо. М. 81. доньдеже стоить монастырь. М. 80. докле сѣдь стои. М. 234. дрнѣва да стое, какото и стое, гдино св сада. М. 452. єдьна (хрисовуља) да стои в царьства ми, а друга в Венецехь. М. 148. докле бъдъ стоати в нашь комвнь реченн динари. М. 286. — manere, morari: царникь твои да стои в нась некрѣгень. М. 23. стоекє, придоукє, пондоукє. М. 34. да стоеть въ Дюбровникь на свою волв. М. 37. да си стое и пондв. М. 45. в нась стое. М. 48. поповьсци сыноке, кто кьнигоу нзоуни, да стои с оцемь на своемь ждрѣбню. М. 99. кластели, кои те стоати по Дабнжникѣ. М. 117. стоещоу господиноу царю въ Прилѣпѣ. М. 139. тамо сиь послалъ кластелнуника в свети Срьгь да стои и да ви учва. М. 175. хоукемо послати уло-

кѣка, кои кѣ вѣзда при царѣ стоати, да мѣ вспомевзѣ за ѡкозн. П. 46. да могѣ трьговцн доходнти, стоати, колико имь бѣде лѣпко. М. 229. стоимь, и дочекавь своѥ крѣмѥ. М. 259. да си стоѥ колм гредѣ всѣде свободно. М. 268. где станѥ дѣбровчанинь на станѣ, ако бѣде ѡнь прегѣ стоилъ на ѡномьзн станѣ, да нѣ кольнь срѣбнь ѡндѥ стоати безь нѥгова хотѣнїа. М. 353. стоѥ всѥ годнще тамо. П. 10. нѥ забавнте нмь, ако сѣ много стоилн. П. 37. — persistere: докѣ стоѥ в правдѣ кралевьствѣ мн. М. 17. да стонмо в старнхь нѥгахь. М. 23. ако мн стонтѥ в снѣн клетьвѣ. М. 25. до колѣ стоѥ сь нновь в правьдѣ, кою нмамь с нннн. М. 27. да вн стонмо в вечьнн мнрь. М. 33. да стою к нимь в томь ѡбетѣ. М. 41. до колѣ ѡнн наунѣ кь нмѣ стоати в правовѣрнои вере. М. 41. до колѣ кашь градь в рать стон сь кралемь Ѳрошемь. М. 44. кѣмерька акѣ поставн кралевьство мн, да стон в законѣ ѡтьчннѣ мн. М. 46. да вн дрьжн кралевьство мн в утн, како вн є дрьжаль господнинь мн ѡтьць, ако н вн наунетѥ стоати кралевьствѣ мн, како стѥ стоилн господнинѣ мн ѡдьцѣ. М. 46. докла мн стоѥ в послухѣ. М. 458. докла намь стон на сконхь ѡбѣтнехь н запнснехь. М. 468. вѣтѥ н запнсѥ, коѥ ѥсмо поставнлн сь кнезомь, на томь вьзда стонмо, н нѥ мнслнмо потворнти. П. 3. що сѣдн кнесль, на томь да стоѥ; ако лн бн нѥ хтель стоати на томзн сѣдѣ, да є колнь кнесль ѡногазн свезати. М. 206. 209. 268. 435. — contendere: за всакѣ работѣ за дѣбровьчькѣ да стон колико єдьнь ѡдь Дѣбровьника. М. 149. да нмамо стоати за всако подобно днело нихь. М. 285. стоати за всакого дѣбрьковчанина н нѥ дати мѣ зле вчннити. М. 258. да стонмо за нихь како за коѥга годѣ насъ. М. 337. право вн ѥ стоать за дѣбровчанѥ. П. 9. да стонмо ѡ нь н ѡ нѥгова снна. М. 344. в господнна краля да за нѥ стонмо с покнсарьн како за коѥга годѥ насъ. М. 345. да нѥгова нлость стон, да сѥ ѡмьдѣ соль нѥ продаѥ. П. 45. — competere: доходькь нашь, кон мн стон ѡть кашега града. М. 483. — valere: нмашь залогѥ, що стон за трн ста перь-

перь. П. 36. — у формама у којим је он налази се први глас изједначен с другим па онда место два а само једно: да не волмь стаати беж негова хтенїа. М. 208. хоћь на всемь на томь стаати и трьпѣти се. М. 460. 463. да стою с вами в миръ и в свакь правьдь, како сь стали мои старѣ. М. 30. мои кѹмѣрькь нѣ сталь в (о)мои рѹцѣ. М. 49. да мь дамо полаѹе прѣбивати, до кол-н-ем ѥ стати, безь инеднога наима. М. 106. залоге, коѥ то сь стале в нашои комори. П. 18. поставити всакога в нихь правими, и надь ѵнимь тко ста онди в оно врѣмѥ. М. 248. braniti u praudah, v chih su stali za starih chraglief. M. 279. не ѡсталиѭ нхь с миромь стати. М. 55. да им ѣь на всемь на ѡвомь стати право. М. 447. да би нѥ могли стати и пребивати в своѳи башини, а дошли в Дѵбровникь стати. М. 454. ходити по нашемь рѵсагѣ и стати и трьговати и в ниѥ рѵсаге миновати. М. 471. ските, ерь сь стале в тех властеѡ. П. б. 104. платн вась нихь диль, що на нихь сташе платити. П. б. 35. један пут има о изједначено са є које иде за њим, па онда један пут оба є сливена у једно: стеѥће. М. 211. стеѣи. М. 327.

стоѥмарь, име мушко: хлијевњанин Стоѥмарь нзь Орьрвсь 1400. М. 248.

страдалнь, passionis: страдалноє житїе. Д. 128. страдалнаа его прѣбываніа нзслѣднвь. Д. 168.

страдалствиѥ, passio: высотѣ страдалствыи твоѥго. Ст. 5.

страдальць, qui patitur: страдалцоу. Г. XI. 49.

страдателнь, qui patitur: плъти страдателніе. Г. XI. 76.

страдати, pati: вь потрѣбоу вь немощехь страждоущихь. Г. XI. 139.

стража, custodia: да поставѥ страже по вьсехь поутехь. З. 46. села ѡкольна да блюдоу стражоу. З. 46. конмь боудѥ поуть прѣдань и страже данѥ. З. 46. гость и трьговьць да доходи вь прьвнмь стражамь сь вьсемь, ѵто има и носи, да га пратѥ, и стража стражи прѣдаѥ. З. 46.

градокє многє оу стражу намь предадє. М. 149. издати в нихь рукє и в власть и стражу града Сокола. М. 218. поставить стражь. П. 31.

стражиштє, specula: селу је Великој ишла међа оу стражиштє. М. 95. катуну је Гунцатима ишла међа на Медьвіегю Полиноу, на стражиштє, на поуть. Г. XV. 291. селу је Сельцоу у Пологу ишла међа за Келн Крьхь на стражища. Г. XV. 304. и селу је Небрѣговоу ишла међа дроумонь на стражища. Г. XIII. 371. селима између Мораве и Кучајине која је цар Лазар дао Раваници ишла је међа дубравкомь на стражиштє. М. 197. селу је Прилѣпьцици ишла међа пятемь на црькваштє на крьхь стражища. М. 198.

стражька, дубровчанин Живь Стражька између 1100 и 1200. М. 6.

стражьникь, брдо близу Призрена: оуланиникоу на Слатини који је цар Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену ишла је међа оу брьдо оу Стражьникь, и оть Стражника стрьмо на потокь. Г. XV. 283.

страна, latus, pars: нє кємо нти къ вамь на ону страну. М. 7. и оть дроугє странє оть Мотроужиштє оть мора до мора. М. 10. одь онє странє Ока. М. 38. по онои странѣ Дрима. М. 96. и съ онє странє и съ сиє странє. М. 141. десну страну. М. 532. по єдиои и по дрѵгои страни Рьта. П. 149. ако би нхь кои тєшкоћа допала оть кое годѣ странє. М. 337. на кою годиру страну єсамь пристєлє себи нашло. М. 449. обитзємо єдана старана дрѵгон. М. 252. хотѣшє єдиосрьдо обоє странє. М. 310. присєгосмо обиє страну. М. 328. що є жупница єдна страна дрѵгон. М. 467. — оть или съ странє, ab: що намь одь странє краљевьства ти говори, разумѣсмо. П. 4. моли оть странє реченихь властель. М. 230. одь ніє странє. М. 251. наши посли с нашє странє. М. 310. недкорно жупиєніє одь странє господина Радосава. М. 315. одь странє игумонє. М. 461. с нашє странє, колико сє нась тиче. М. 510. — regio: царьствоующоу ємоу вьстоупьними странами. М. 48. въсѣмь

странамь. М. 90. царь срьблемь и грькомь и западнѣи странѣ. М. 133. 139. 140. западнымь странамь. М. 143. 187. 226. 253. 438. странамь подзнавьскнмь. М. 205. 266. примориьскнмь странамь. М. 292. ѡдь дрѹзѣхь страна. М. 529. далнмь странамь. Л. 61. жителѥ страни тоѥ. Л. 61. многѣми странамн ѡбладаше. Л. 70. зетьскон страны. Л. 72. — latus montis, clivus: поѹтемь нпзь страноѹ. М. 87. страномь на жюпановь врьть. Г. XV. 286. ѡть Урькене странамн в дренскѹ странѹ. С. Л. 1847. IV. 54. горамн, странамн, пашамн. М. 449. cf. Зьла Страна. — onus unius clitellarum lateris: единѹ странѹ свите. М. 443. — погрјешка: цо кѥ гѡворить с наше краие. М. 442.

страннпь, заселак селу Гребнику: Страннпь. М. 141.

страиь, praep. cum. gen. ab latere, apud: страиь кралевьства ни бѣше слѹга Драгославь. М. 55.

страньнпѹьствнѥ, peregrinitas: страннѹьствїа сьпоѹтнпкь. Д. 2.

страньнпѹьствовати, peregrinari: въ поѹть страннѹьствовати оуготовлиет сѥ. Д. 181.

страньполѥже, peregrinus jacens: кѡсты, въ тоуждпхь страннолѥжештѥе. Д. 69.

страньполюбпѥ, hospitalitas: страннолюбїа твоп. Д. 48.

страньполюбьць, hospitalis: страннолюбцоу. Д. 140.

страньпопрпѥмьць, qui peregrinos excipit: страннопрїемьць. Са. 1. Г. XI. 109.

страньпь, peregrinus: видпмь бѣ пко единь ѡть страньныхь. Са. 11. страньпь ѡть сконхь и пришльць въ земли тоуждеи. Д. 55. малоиощьпымь и страннпмь. М. 92. телесно странноѹю мене въ страннпхь ѡкрьмлаль јесни. М. 244. погрјешка: страннѡ. М. 131. мјесто чега у приjепису коjи је у народноj библиотеци у Биограду и с коjега је по своj прилици први пут штампано добро стоjи страномь. cf. странѣрь.

страньствовати, peregrinari: въ странахь тоу-

ждихъ его ради коупно странствоующта. Д. 41. на земли странствовавшаго. Д. 69. странствоуе ходить. Д. 188.

странъствьнь, peregrino conveniens, само адвербијално, peregrini more: странствьно приходе къ камь архїепископь словет се. Д. 187.

странъуъствовати, peregrinari: къждетъ пакы отъ соудъ изыти и странъуъствовати. Са. 7.

странѣрь, extraneus, итал. straniero: тако граминина нашега, тако странѣра. П. б. 70. 77. 86. страннера. П. б. 94. мјесто тога погрјешке може бити да су само у преписивању: странѣга. М. 351. 357. 361. странега. М. 374. 395.

страстоносьць, certans: страстоносца христова великомоученика Димитрїа. Д. 77. 103.

страстотрьпьць, certans: ѡ страстотрьпьче, свѣты моученице христовь Гєѡрьгиє. Ст. 4. страстотрьпьць Димитрии. Ст. 23. страстотрьпцоу Димитрїю. Д. 135. свѣтаго страстотрьпца Стефана сына деспота Гюргиа. Л. 82.

страсть, cruciatus: Христа ради страсть прѣтрьпѣвь. Ст. 4. прииемыи страсть кольноую. М. 25. прѣтрьпѣвы плътню страсти. М. 121. animi impetus: инць добрыми дѣтельми, богатыи страстьми. Са. 10. да избавим се отъ тьмы грѣховные и страстеи. Д. 218. tormentum (као да је то): приносивѣ твои отъ твонхъ, дарь спасоу нашемоу и его свѣтимь, свѣтими дрѣвы ѹъстьнаго и животворещаго крьста господна и свѣтыми страстьми христовами. М. 11.

страстьнь, affectibus obnoxius: милосрьдовавь ѡ нихъ, страстьнѣмь и бѣдьнѣмь. Ст. 5. нѣсьмь достоинь, да подь кровь вьнидеть страстьные ми доуше. Ст. 17. оумь нашь страстьнь. Д. 2.

стратилать, *στρατηλάτης*, belli dux: приzвавь (Стефан Немања) единого отъ стратилать своихъ. Д. 11.

стратонникь, моученикь Стратонникь. Л. 56.

стратопедарьхь, *στρατοπεδάρχης*, praefectus castris: инка големога стратопедарха. Г. XIII. 375. XI. 131.

страторни, селу је Броду цркве арханђелове у

Призрену ишла међа поутемь келнимь на потокь на Страторню. Г. XV. 282. cf. страторь.

страторь, у манастиру неки старјешина, ваља да над војском, од στρατός: о страторѣ и о икономѣхь. Са. тип. хил. у Аврам. св. гор. 31.

страховати се, terreri: не страхуите се. П. б. 20.

страхь, timor: страхомь божимь запрѣщамь. М. 80. бонти се съ страхомь. М. 89. да га слоушаю съ всакымь страхомь. М. 116. да идете свободно къ царьствѹ ми безь всакога страха. М. 174. за нѣдрога жнкога чловека колю ни за страхь. М. 285. да не соудѣ по страхоу царевоу. З. 48. чувьше страхь, кои (биће погрјешка мјесто кои) бѣше. П. 70.

страхынинь, τοῦ Страхыни: међу људма које краљ Милутин даде Грачаници бјеше Станимирь Страхининь (које мислим да је погрјешка мјесто страхининь). М. 564.

страхыни, име мушко: попь Страхини (тајном буквицом ωχцѳѵкем) у манастиру Довољи 1591. Гильф. бос. 333. биће погрјешка у години, cf. Теодорь.

страцимирь, гледај Срацимирь.

страцининь, гледај срацининь: ѵ тѵрцѣхь и страцинѣхь. П. 140.

страциновинѣь, сусјед дубровачки Конин Страциновикь 1419. П. 145. cf. Срациновинѣь.

страшити, terrere: нерь би радь ωвамо прити, али но те людье страше. П. 173. — се, terreri: оужасомь келѣемь страшит ми се доуша ωть нѣго. Г. XIII. 362.

страшьникь, Словињу је ишла међа до крьха Нанина къ ωбрьшь Страшиника. М. 123.

страшьнь, terribilis: къ дьнь страшьнаго соудa. М. 4. на страшьномь соудищи. М. 6. прѣдь страшнимь соудноумь. М. 68. страшны чась смртны. М. 90. къ дьнь страшнаго испитанна. М. 245. къ вьторѣмь и страшнѣмь тконмь пришьствїи. М. 278. богь страшьна вьсѣмь жнкоущимь ωкрьсть его нки и. М. 9. сню страшноую заповѣдь прѣстоупае. М. 14. наведоше нго на таковое дѣло страшьное. М. 89. къ ноуку прѣнсокаго и светаго и страшнаго краля Стефана

ѯроша. М. 110. безначелнаго отца страшнаго и светаго. Д. у Ш. lesek. 123. страшно и славно съмотрение твоего человеколюбия. М. 86. предъ тое страшнымъ образомъ. М. 530.

стрезовићь, гледај Стрезовићь.

строиково, село цркве богородичине у Архиљевици које је с том црквом дала Хиландару царица Јевдокија. М. 191.

строило, име мушко: између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену двојици бјеше име Строило. Г. XV. 297.

строилокићь, између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Радић Строилокић. Г. XV. 299.

стромань, име мушко: између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену једном бјеше име Стромань. Г. XV. 296.

строникъ, administrator, био је поглавар свештенички у Босни, међу стројницима су били они који су се звали гости и старци, а нијесу међу њима били они који су се звали само кршћани: господинъ дѣдъ и негокѣмь строникомь и всои црькви босаньскои. П. 50. посласмо наше строникѣ и крьстиани (пише владика босански). П. 50. да не могъ ни хоћъ ма херцегъ Стѣпань вунинти никѣдѣ зло ни неправду ни немилоцѣ кнѣзу нашемѣ, госпоне Єлене и синовомь ми, докла годъ не бидь обискао и обнашао правом и цѣло и истиномь господинѣмь дѣдомь црькве босьске и .кі. строникома, нећъ конеми строиници буде господинъ гостъ Радинъ за свога жикота, и к томъ .кі. властела нашиехъ поглавитѣхъ. М. 459. и воевода Петарь и брат ми кнезъ Никола, савѣтовавше се с нашими савитници по обичаю з господомь строиници црькве босанскіе и слугами и баижаками с властели господства ми. М. 470. наши много потребни строиници господинъ гостъ Радосавъ Брадневикъ и господинъ старацъ Радосавъ живкъ. М. 472.

строиславъ, име мушко: између људи које је краљ Милутин дао Хиландару једном бјеше тако име. М. 61.

строиславинѣ, између људи које је цар Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену бјеше у катуну Драгољевцима Владиславъ Строиславинъ и Грьданъ Строиславинъ и Продань Строиславинъ. Г. XV. 298. 299.

строитель, administrator: правокѣрїа строителю. М. 72. кои хотеть быти строителїе домоу божїю. З. 30. поставн тѣмь строителя ѡть палати благаа моужа. Г. XI. 76.

строити, facere: вьсакоѣко богъ строє на оуньша ухокѣконь. М. 4. ако се кто ѡть нихъ наге, ѡплѣнинъ село или градь или любо уто кроме колѣ царѣке, да моу се оуѕьме дрьжава, и тан, кои є строиль, да вьсе плати. З. 45. administrare: давь имь комоуждо ждрѣбы свои ѡбладати и строити. М. 125. 129.

строинѣ, између људи у катуну Драгољевцима које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Гюра Строинъ и братъ моу Костадинъ. Г. XV. 297.

строє, име мушко: жупан Строє 1114. М. 1.

строєнїє, administratio: трѣбоующоу мѣстоу потрѣбы строєнїа ради и братимъ тоу живоущимъ на вѣкѣшеныє. М. 122.

строуга, cancelli: да имь сте приселѣ вунинли и поставили до самога трьга до стрвге, терь имь не дате излазити камь трьга на водѵ. П. 20. cf. Камене Строуге.

строужькын, међа је селу Јабланици цркве арханђелове у Призрену била како потѣче потокъ строужькын. Г. XV. 279.

строума, ријека у Маћедонији: да понось црькини принашаю на Стрвмѵ. М. 191.

строумица, град не далеко од Штипа: краљ је Милутин дао Хиландару мѣсто оу Строумици Тетрагонитоко и једнога човјека оу Строумици. М. 64. цар је Стефан приложио цркви арханђеловој у Призрену

цркву оу Строумици на имѣ свєтїихъ петь на десете. Г. XV. 303. писахъ в градѣ Стрѣмици 1379. М. 193. градъ Стрѣмицѫ освоји цар Стефан. Г. XI. 161. оу Конує выше Строумици. Л. 64.

строумичьскыи, *τῆς* Строумица: селище Кльуи Лоугь оу строумичьскомь поли. М. 64.

строумьскыи, *τῆς* Строума: оу строумьском области село Коуцово. М. 74. 80.

строутарн, мјесто које је Иван Црнојевић приложио манастиру цетињском: Строутарє. М. 531.

строути, pessumdare: да платн ксе само седмо, що имь (трговцима) бѫде стрѣль, ... що имь кто стрѣє а нли вземе въ земли царьства ми, ксе тозн да имь платн царьство ми. М. 158. обарзи добитакь, да се не стрѣє. П. 33.

стрьгоумь, coriarius: шьвцн и стрьгоумиє и ксн манстормє да работаю и орю како и сокалмици. М. 98. Кранко стрьгоумь. Г. XV. 293.

стрьмина, praecipitium: мѣсто стрѣминами затвараємо. Г. XI. 69.

стрьмити, affirmare: оно истн пише и стрьми в тестаментѫ, како је дльжань. П. 118. що пише господьство тн споменѫє поутенѫ любавь и добро твореньє съ каше стране к нашь, томѣи стрьмимо, да си биль и јесн и бити кѣшь въздa добри приятель. П. 129. како стрьми и на кеће и боље исходи и поткрьѣює приятелство. М. 324. процѣнникше, єре Радоє мнє бнѣ раздѣлиень одь свога брата, како сама Анѫхла и нѣзн кѣнинкь тозн стрьмє. П. б. 120.

стрьмлєнніє, impetus: стрѣмлєнїа пламень. Г. XI. 77.

стрьмоглавь, deorsum capite: хоусарь да се обѣсить стрьмоглавь. З. 41.

стрьмоглавьницє, Грнчареву је ишла међа оу моунла конь Стрьмоглавьниць. М. 95.

стрьмь, declivis, само адвербијално: оть Стражинка стрьмо на потокь. Г. XV. 283. оу врьхь граба, и стрьмо гдѣ се рѣцѣ стаета. Г. XV. 295.

стрьмьнина, praecipitium: довєдє водꙋ, ѡлѣ ꙋюдесы, прѣко колнкыхъ стрьминнь. М. 558.

стрьмити сє, congruere: ꙁгокорѣкше сє стрьнєѣє сє ѥдинмь гласомь съ капитꙋломь. М. 248. свндокꙋюѣє ꙋистo и право, стрьнєѣє сє съ правнми ленштромн. М. 249.

стрьпьлнкь, asper, али мислим да стоји грнјешком мјесто състрьпьтьлнкь: ѡтнми ѡть себє стрьпьлнка оꙋста, и ѡбндлнвѣ оꙋстнѣ далєꙋє ѡть себє съткорн. Са. 9.

стрьпьтьнь, asper: да не твореть стрьпьтьна, къставшє ѡть трапєꙁы. Са. тип. хил. у Аврам. св. гор. 31.

стрын, patruus: постакламть сє архїєпїскопомь, трєтын по свєтомь Савѣ, стрїн своємь. Л. 52. къ ксємь подобнь стрїоꙋ своємоꙋ. Л. 52. Г. Х. 264.

стрыць, patruus: своєго по плъти стрнца. Д. 136. брать мон нлн стрыць мн. М. 20. стрнць моꙋ. М. 59. стрнцємь. М. 176. стрѣцомь. М. 249.

стрыа, patruus: стрїа Ꙋюдомнль. Л. 68.

стрѣꙁнмнрь, име мушко: између људи које цар Стефан даде цркви арханђелової у Призрену један бјеше Стрѣꙁнмнрь. Г. XV. 292. — Гледај Адамовнћь.

стрѣꙁо, име мушко: међу људима које је краљ Милутин писао Хиландару бјеше Стрѣꙁо клокоꙋчарь. М. 63. исти је краљ дао Грачаници неколико влаха које ѡдьпрѣ ѡдь некога Стрѣꙁа. М. 565. — Брат Младоша Баленовића: ꙁа ревєнь враждꙋ Стрꙁа, које је погрјешка. П. б. 106. cf. стрѣꙁоѥкь, име му је записано италијански Striehoje Baglenovich. П. б. 105. — Гледај Мадарањь.

стрѣꙁовнћь, између људи у катуну Драгољевцима које цар Стефан даде цркви арханђелової у Призрену један бјеше Нкослакь Стрѣꙁовнкь. Г. XV. 298.

стрѣꙁовь, *тоѵ* Стрѣꙁь: ѡ напраснѣи сьмрьти стрѣꙁовѣ. Д. 101. слоꙋгь стрѣꙁовѣхъ. Д. 112.

стрѣꙁоѥкь, *тоѵ* Стрѣꙁоѥ, али стоји за Стрѣꙁа Баленовића: ꙁа враждꙋ стрѣꙁоѥкꙋ. П. б. 106.

стрѣꙁь, име мушко: єдиномоꙋ ѡтьметникоꙋ ѡть плє-

мєнє Гоѳи, нарєкомаго блъгарьскаго, рєкомоумоу Стрѣзоу. Ст. 22. Стрѣзь, ѡть блъгарскыє страны царска рода сы, оужика Каломина цара ѕагорскаго. Д. 103. Стрѣзь. Д. 104.

стрѣла, sagitta: стрѣлоу рькєнїа вь срьдьци носє. Д. 24. ѡба ѡстрєи стрѣли христоки, боголюбнемь изѡщренмь и свєтнмь доухомь ѡпльуєнмь, всѣхь вѣрьнихь срьдца благоуьстнємь проньѕьшн. Д. у Ш. lesek. 123. съ лѫкьми и стрѣламн. П. 48. ѡбѣтзємо стрѣламн помагати вн. П. 49. стрѣлє и сабнє. П. 140. стрѣлы лѣтєхѫ слъньцє ѕастоупающє. Г. XI. 111.

стрѣлоть катєльнь, sagittis textus: стрѣлоткательнымь оубрѫса покрываломь ѡдѣвають єстьство. Гильф. бос. 274.

стрѣльць, село које је краљ Стефан Дечански дао Дечанима: Стрѣльць. М. 92.

стрѣльуькыи, τοῦ Стрѣльць: планини је Плѣшоу села Дечана ишла мєђа до стрѣлуькє мєгнє. М. 92.

стрѣлнти, jaculari: поуєшє стрѣлнть на нихь. П. 38. нє стрѣлннтє. П. 38. науєшє вєкьма стрѣлнть. П. 38.

стрѣцати, stimulare: нко ѡстномь стрѣуємн кь добродѣтели подвигнем сє. Д. 2. срьдцоу ѡть въноутрь стрѣламн єстьства стрѣуємоу. Г. XI. 59.

стрѣшти, стрѣгоу, custodire, cf. стрѣнн: стрѣжахоу того. Д. 13. облєжахоу стрѣгоуштєн стльпь. Д. 18. да бѫдѫ спасєнн и стрєжєнн. М. 37. стрѣкн вас а и всє твоє лѫдн. М. 43. да спасємо и стрѣжємо по морѣ и по сѫхѣ вьсє лѫдн дѣбровьукє. М. 44. speculari, insidiari: кь пазоухахь морскыхь ѕасѣдаюштє, и нко ѡзлобнти єго нштоуштє стрѣжахоу єго. Д. 181.

стрѣнн, гледај стрѣшти.

стоубица, мєђа је селу Урьнловьцоу ишла оу срєдни Стѫбицѣ. С. Л. 1847. IV. 54.

стоубицє, селима између Мораве и Кучајине што је цар Лазар дао Раваници ишла је мєђа ѡть Кѫкьлинє на Стѫбицє. М. 197.

стоубль, puteus, за многи се студенац каже да је

стоудьль: селу је Словињу ишла међа до стоудьла стоудењца. М. 122. селу је Ограђенику ишла међа до стоудьла. Г. XV. 279. катуну Голубовцима ишла је међа отъ стоудьла и опет оу стоудьль. Г. XV. 293. на стоудењци на стоудьлѣ (за исти). Г. XV. 294. Кострцу је ишла међа на стоудењць стоудьль, отъ стоудьла оу павлокь кръсть. Г. XV. 295. и катуну је Синајинцима ишла међа оу стоудьль оу стоудењць. Г. XV. 296. и катуну Драгољевцима оу стоудьль оу стоудењць ... и отъ стоудьла прѣко лоуга. Г. XV. 300. селу је Прилѣпьници ишла међа о сѣть стѣбла низъ брьдо. М. 198. — Село које је краљ босански Томаш Остојић дао синовима војводе Иваниша Драгишића: село Стѣбло. М. 440.

стоудєна, селу је Вранићима цркве архапђелове у Призрену ишла међа отъ Нєроднилѥ ... оу Коуковоу Главоу, в Стоудєноу. Г. XV. 278.

стоудєница, ријека у садашњој Србији и на њој манастир који је зидао Стефан Немања: храмь прѣчистиѥ оу Нброу, на рѣцѣ рєкомѣи Стоудєници. Ст. 9. рєкомь Стоудєницѣмь. М. 8. при рѣцѣ Стоудєници. Л. 58. дондє до прѣсвєтыѥ богородицє оу Стоудєници. Ст. 12. 20. монастырь вьсєсвєтыѥ богородицє вь мѣстѣ нарицаємѣмь Стоудєница. Д. 39. вь мѣстѣ глаголиємѣмь Стоудєница вь монастыри прѣсвєтыѥ богородицє. Д. 56. великыѥ лавры иже вь Стоудєници свєтаго Сїмєѡна. Д. 165. изъ Стоудєницє. Д. 175. виноградь да тєжїи вьсакь по ѕаконоу, како оу Стоудєници оу свєтаго Сумєѡна. Г. XV. 305. како ѥ ѕаконь оу Стоудєници. Г. XV. 309. Стоудєницоу великоую лавроу прѣсвєтыѥ богородицє. Л. 51. вь Стоудєници. Л. 58. лєжєть мощїи єго (Стефана Првовјенчаног) вь великон Стоудєници, идѣжє и отьць єго Сумєѡнь. Л. 60. оу Стоудєници. Л. 68. — Била је још једна, такође манастир богородичин, за коју један љетописац каже да је оу Фосноу и назива је малом: оу Фосноу оу Стоудєницѣ малѣ, вь храмѣ прѣсвєтыѥ богородици поставио је св. Сава епископију. Л. 59. други љетописац каже

само оу Стоудєницѣ. М. 69. а то ће бити иста од које је ишла међа селу Пиранима на Дриму: отъ Стоудєнице. Г. XV. 274.

стоудєнѣчькыи, } тѣѕ Стоудєницѧ: великыє лавры
стоудєнѣчьскыи, } стоудєнѣчьскыє. Ст. 30. въ лакроу скєтыє богородицє стоудєнѣчьскыє. Д. 174. скєта богородица стоудєнѣчьска бјеше за краља Првовјенчаног једаn од четири манастира краљевска. М. 14. богородицє стоудєнѣчьскє. М. 59. мєгю селн прѣчистыє стѣдєнѣчкє. М. 86. игоумєнь стоудєнѣчкыи. Л. 55. — катуну је Голубовцима цркве арханђелове у Призрену ишла међа до стоудєнѣчькє мєгю. Г. XV. 293. а то ће бити друге Студенице, оне у Хвосну.

стоудєнь, frigidus: въ вино вложьшє (лед) благорастворєно и стоудєно испишє. Д. 156.

стоудєнь, frigus: въ сконхъ топлыхъ полатахъ настоєштєє ради стоудєны прѣбыкати ємоу повєлѣкша. Д. 199.

стоудєньць, fons: оу жоупанѣ стоудєньць. М. 563. често међе иду на стѣдєнаць. М. 73. на стоудєньць. М. 92. оу стоудєньць. М. 93. 94. 95. 96. многи имају и своја имена, н. п. стоудєньць Польварь, Добрыи Стоудєньць, које види.

стоудєньчанн, селима је Сламодражи, Добродољанима, Непробиштима, Момуши и Бијелој Цркви, која је краљ Стефан Дечански дао Хиландару, ишла међа одь Стоудєньчанъ. М. 87. а то је било село које је цар Стефан писао цркви арханђеловој у Призрену: село Стоудєньчанн, међа му је ишла до хрїсовоула свєтогорьскога и оу рѣкоу оу Кльнь, а међило је не само с тијем селима него и са Трњем и Храштанима. Г. XV. 277.

стоудь, pudor: въ скрьбь отъца вложоу, и себє въ стоудь многь. Д. 8. стоудомь въстєзаю сє. Д. 76.

стоудьнь, turpis: три ста пророкъ стоудныхъ. Д. 101. єрєсы зълыхъ и стоудныихъ. Д. 158.

стоудьньць, само на једном мјесту и мислим да

је погрјешка мјесто стоудєньць: како тєує стоудьньць Мостьць оу ластовьско блато. М. 68.

стоупарєкнѣь, међу људима које је цар Стефан писао цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Ленко Стоупарекнкь. Г. XV. 271.

стоупити, iniге: допѫстивше мани богь ствпити в госпоцтво. М. 445.

стоуцни, poculum quoddam, њем. stutze: келика ствцни сребрна, коа є манкєћа, и тан Стѣпанъ с тѣман кондѣрама. П. 125.

стьблиє, n. coll. culmus: положи є ако коло и ако стьблїє прѣдь лицемь вѣтроу. Ст. 28.

стьгна, platea: по стьгнамь градьнынинь. Ст. 22.

стьза, semita: затворихь вьсе стьзы єго. Ст. 29. вьсе стьзе єє вь миръ. Са. 5.

стьклѣница, poculum: стьклѣницоу мура налїавь. Д. 75. 78. 125.

стьмєшта, манастир в Стьмєфи. М. 1. номинативу нема потврде. рекао бих да је садашњи Станевић близу Котора.

стьпьскын, селу је Коупѣльникоу ишла међа подь стоудєньць стьпьскин. Г. XV. 287.

стыдь, pudor: стидь нась єсть, толико крать писати ви. П. 167.

стыдѣниє, pudor: да оузрить врагь мои стыдѣніє своє. Д. 108.

стыдѣти сє, erubescere: стидєкє сє, кь великости ви послати є. П. 170.

стѣванъ, гледај Стєфанъ.

стѣкє, -ета, Stephanus, гледај Лоукарекнѣь.

стѣгоноша, signifer: келика властелина стѣгоноше и помала властелина. З. 46.

стѣкко, Stephanus, гледај Мазаракь, али мислим да му је име грнјешком тако наштампано, јер му у истом споменику име гласи и Стѣпко.

стѣна, murus: изь написаньнаго ѡбраза нже на стѣнѣ

црьковнѣи истєчє прѣчюдьнаи рѣка. Ст. 28. въ црькви написано на стѣнѣ. Са. 2. вьсє стѣни златомь оукраси. Л. 53. cf. Пьчелина Стѣна.

стѣниць, међа је селу Исаврову била Стѣниць и отъ Стѣниць оу крьстъ. Г. XV. 278.

стѣнописаниѥ, pictura in muro: идєжє бѣ стѣнописаніє, подобиє светаго. Д. 72.

стѣнописань, in muro depictus: стѣнописанноє светаго подобіє. Д. 90.

стѣньць, манастир је Трескавац имао книноградь кастрофилаковь подь Стѣнкь. Г. XIII. 370.

стѣньница, cimex (ваља да је то): ѥгда нє можетъ чловѣкъ водоу поустити, стѣнице растлькъ добрѣ, и полагаи ихъ въ сами водопоусть. Ш. jahrb. bd. 53. anz. bl. 116.

стѣпанида, кѣи војводе Мркше Стѣпанида 1462. П. б. 117.

стѣпанићь, властелин краља Дабише Юран Стѣпаникь 1493. П. б. 40.

стѣпановићь, властелин краља босанскога кнеза послије и војвода Тврьтко Стипановићь 1419—46. М. 291. 440.

стѣпановь, Stephani: днѡ стѣпановь (т. ј. Стјепана, сина херцега Стјепана). П. б. 126.

стѣпань, гледај Стефань.

стѣпань, -ни, Stephani, cf. стѣпань: на стѣпань дьнь. М. 51. на Стѣпаню црькви ишла је међа селу Стрельцоу. М. 92. Стѣпани црькви (т. ј. земљама њезинијем) ишла је међа с Чабићем како оупада оу Соухы Доль. М. 93. ѡ стѣпанѣ (гдје ѣ стоји грчешком писарском место ю) днекн. М. 441. на стѣпань дань. М. 517.

стѣпаніе поліе, поље под Соколом у Конављу: на Стипанѣ Полѣ подь Соколомь. М. 291.

стѣпашиновь, τοῦ Стѣпашинь: братъ стѣпашиновъ, срѣбро стѣпашиново (т. ј. Стјепашина дубровчанина прије 1413). П. 118. 119.

стѣпашинь, дубровчанин Стѣпашинь прије 1413,

којему је у италијанском запису записано презиме Brajachovich. П. 118. 119. 120. 121. неколико му пута име стоји Стѣпанишь јамачно гријешком штампарском.

стѣпє, -пета, Stephanus: Стєпє, Стѣпета, Стипетъ. П. 106. П. б. 18. 20. гледај Жоурьговићь, Лоукарєвићь.

стѣпоє, Stephanus, гледај Хрькатинићь.

стѣпоєвићь, властелин краља босанскога Томаша кнез Исток Стипоєвикь 1444—6. М. 428. 440.

стѣпько, Stephanus, пишу и Стєпко и Стипко и Стнєпко, гледај Кѣлићь, Доукоєвићь, Жамановићь, Калођоурєвићь, Лоукарєвићь, Мазаракь, Палѣшьковићь, Озроєвићь, Павлокићь, Радосалићь, Сокоровићь. један се дубровчанин Стјепко помиње без презимена а за њ се каже да је брат Живанов а син Жуњев, а то ће бити Лукаревић. П. б. 81.

стѣпькокићь, властелин великога кнеза хумскога Андрије Хрєла Стѣпковикь 1249. М. 34. — Кнезови Радикон и Радосавь и Радичь, племена војводе Сандаља и херцега Стјепана, може бити браћа, презиме им пишу и Стѣпковићь и Стипковићь и Стнєпковићь, први се помиње жив 1419—33, други 1419—38, трећи 1419—54. М. 291. 304. 357. 360. 365. 373. 383. 395. 468. П. б. 86. 89.

стѣпьковь, *τοῦ* Стѣпько: половина стѣпкова (т. ј. Стјепка Павловића). П. 128. 130.

стѣпьць, Stephanus, гледај Кѣлошєвићь, Остоићь. то име пишу и Стипаць.

стѣпьша, Stephanus, гледај Тврьдисалићь.

стѣфанъ, гледај Стефань.

соу, гледај сь.

соубаша, у Турака apparitor: сѫбашн крвнскомъ. П. 132. ѡдь моєхъ сѫбашь. М. 410. ни сѫбаша ни кадиа. М. 523. мои сѫбашн. М. 526. собаша. М. 550.

соубота, sabbatum: по всє соубѡты на свѣтыи въсхождаше крьхъ. Д. 193. всакыи дьнь разкѣ соуботє и нєдѣлє. Г. XV. 306. в сѫботъ. М. 414. да ни пою въ въсакѹ соуботоу лїтѹргїю. М. 543.

соуботица, мјесто на Морави које је цар Лазар дао Раваници: Соуботица трьгь. М. 199.

соуботьствовати, sabbatizare: не крьщати се нижє соуботствовати. Г. X. 248.

соубьска, горьнꙗ и дольнꙗ, два села која је цар Лазар писао Раваници: Сѣбска горнꙗ, Сѣбска долнꙗ. М. 197. биће садашња Супска у окр. ћупријском.

соувышє, insuper: донєсоше своє крꙋсновлъ и сꙋвишє крꙋсновꙋ господина и дєда нѣи. М. 150. а сада сꙋвишє нимь дахь Бѣлꙋ. М. 151. cum. gen. praeter: и сꙋвишє тога дахь нимь Леденицє. М. 151. cf. выше.

соугоубь, duplex: соугоубою ꙋстию прнеть єго. Д. 126. сѣгѣбнимь кѣнцємь. М. 187. соугоубо празноковавшє. Д. 93.

соуда, гледај соудъ.

соудии, judex: къздасть ємоу господь въ дьнь ѡнь праведни соудии. Д. 55. cf. соудиꙗ.

соудиимь, judicis: властєлє келицѣи да позыкають се с книгѡмь соудїимѡмь а прохїи съ пєчатїю. З. 34. на царевоу двороу или соудїимоу. З. 34. кто се ѡбрѣте ѡтбивь соудїина посльника. З. 38. пристави бєзь книге соудиие никоудь да не идоу. З. 47. како пишє оу судиних книга. З. 47. селу је Коупєльникоу ишла међа на Соудиноу оулицоу. Г. XV. 287.

соудиалиштє, tribunal: на страшнѣмь и келицємѣрнѣмь сѣдалищи господа нашего. М. 194. само ту, и ту стоји грнјешком, јер у пријепису који је мјесто оригинала и с којега је и штампано први пут стоји соудищи.

соудальникь, judex: пань Ѳѡдѡрь, келикїи сѣдальникь. М. 542.

соудити, judicare: да моу богь соуди. М. 6. богь да моу соуди и свєта богородица и крьсть ꙋстьмы и вси свєти. М. 20. ігда придєть въ славѣ соудити жикымь и мрьтвимь. М. 68. и да нимь сѣдѣ прави сѣдь. М. 29. и да нимь сѣдѣ. М. 33. до кьдє се не сѣди въ правьдѣ. М. 38. да право сѣдѣ. М. 46. що сѣдита, тоzи да ѣ свршено. М.

52. да сѣдн кнезь дѣбровачки и сѣдѣ. М. 101. цо сѣди кнѣсѣль, на томь да стоѣ. М. 206. доуховномоу дѣлгоу коѕмицн да нѣ соудеть. З. 30. црькоѣь да соудить. З. 30. да моу соудїѣ соудѣ по правдѣ. З. 41. вѣсакы соудїа да соудн по ѕаконьнкоу, нрако, како пише оу ѕаконикоу, а да нѣ соудѣ по страхоу царекоу. З. 48. — се, litigare: цо нм се славуа кон люко сѣдь, да се сѣде прѣдь царникомь и кнеземь а нли прѣдь кѣпалнѡмь. М. 146. ако ѯнмаю кою прѯ саси ѯ дѣбровчанн, такогерѣ да се сѣдѣ како и срьблѣ. М. 205. 267. црькоѣны людїѣ ѡ вѣсакон правдѣ да соудеть се прѣдь сконми митрополнти н прѣдь єпнскопн и нгоуменн. н кои соуть ѡба улокѣка єдне црькѣе, да соудеть се прѣдь своєю црькѣїю. аще ли ѡть дѣвю црькѣоу боудета два улокѣка, кои се соудѣ, да нмь соудеть ѡбѣ црькѣе. З. 32. аще соу ѡтроцн, да се соудеть прѣдь своими господарн, како любеть, ѕа своѣ дѣлговѣ. а ѕа царевѣ да гредоуть прѣдь соудїѣ: ѕа крьвь, ѕа враждоу, ѕа тати, ѕа хоусарѣ н ѕа прѣмь людскын. З. 38. на соудоу кон се соудѣ пьрцн. З. 47.

соуднште, tribunal: кьто стрьпнть грьдоѣ а страшноѣ соудншѣ нѣго. Ст. 9. да моу є соупьрьнница скета когородица на страшьномь соудншн ѡномь. М. 6. на страшьномь соудншн. М. 71. да станеть на соудншн сь ѡтьрекьшнмн се славы божнѣ. М. 100. вь страшноѣ прншьствїѣ соуднша христова. М. 166. да нѣ прѣдань на вѣлнкомь сѣдншѵ в дьяволѣ рѵкѣ. М. 230. вь страшноѣ соудншѣ прншьствїа христова. М. 531. къ дьнь страшнаго соуднша. М. 533. на мрьскомь томь н смьртномь соудншти нграе н веселе се. Д. 106.

соудна, judex, cf. соудни: вьсѣ сѣдѣ н вѣкьшнцн града нашега Дюброкьника. М. 35. сѣдье (у Дубровнику на број пет). М. 39. мы сѣдѣ н ѡпькина дѣбровкьука .вн. кластелн. М. 43. кльнемо се сѣдѣмь н вьсѣн ѡпькинѣ дѣбровкьукон. М. 44. кнезѵ н сѣдѣмь н вѣкьникомь н кластеломь н всон ѡбшнѣ дѣбровкьускон. М. 54. да нмь є сѣдь прѣдь сѣдѣмь срьбскимь н прѣдь єдѣмь дѣбровчанномь. М. 52.

сѣдни Десиславь. М. 56. ако бѫде свада бошнанина з дѫбровчанином в Дѫбровници, да сѣди кнезь дѫбровачки и сѣдје. М. 101. кто позоке кривца предь соудїе. З. 36. да га дадоу предь соудїе. З. 37. за дльгове царевѣ да гредоуть предь соудїе. З. 38. соудїе, коуде гредоу по земли царевѣ и своеи ѡбласти, да нѣсть вольнь вьзети ѡброка по силѣ. З. 38. аще се кто ѡбрѣщеть соудїю ѡсрамотивь, аще боудеть властелинь, да моу се вьсе вьзметь, аще ли село, да се распеть. З. 38. соудїа царевь. З. 41. соудїе, кое єсть царь положилъ земли соудити, аще пишоуть за цо любо, . . . та прѣслоуша книгоу соудїе царева или црьква или властелинь или кто любо чловѣкь въ земли царевѣ, тьзи вьси да се ѡсоуде како и прѣслоушници цареви. З. 42. кои се соудїе кльноу. З. 46. вьсаки соудїа что соуди по земьли, да записоую соудь, и да дрьжи оу себѣ книгоу, и дроуге оуписакьше да дадоу ѡномоу, кои се боуде ѡправиѡ. З. 47. ѡ дворскомь соудїи. З. 48. соудїе да проходе по земьли, коуде моу єсть ѡбласть. З. 48. ако се зуими кои пра мегѣ дѫбровчани и срьбли, да се постави половина сѣди дѫбровьчкихь а половина срьбль. М. 205. кнѣзь и негове сѣдне. М. 206. ѡвимь сѣдьмь стапакь в Конавлахь. М. 256. ѡть четирехь сѣдьх реченихь. М. 256. сѣдьм. М. 337. световни сѣдне которсци. М. 465. господина кнеза (дубровачкога) и нѣговѣхь сѣдни. П. 105. сѣдѣмь. П. б. 48. да моу соупьрьница боуде мати божиа предь страшнимь соудиѡмь. М. 68. єгда придеши паки соудити живымь и мрьтвымь. М. 265. соудне праведныи. М. 265.

соудомира, село у Битви које је цар Лазар дао Раваници. С. Л. 1847. IV. 54.

соудоу, гледај соудь.

соудь, judicium: вь дьнь страшьнаго сѣда. М. 4. єгда на соудѣ твоемь вьзоупиють ангели. М. 90. ѡврѣте ли се кто чловѣкь зьль или ѡдь монхь или ѡдь кашихь потвараје сніе, оу томь да нѣ зледи никоере, нь то да се исьправла соудомь правымь божьствьнымь. М. 20. да є сѣдь в врѣменѣхь по старомь законь ѡдь михолм дьне до гюр-

гева дьне. М. 20. да се сѫдомь исправла. М. 23. да вы не створю никоегаре ѯьла, докѫ не створю съ вами тьрехь сѫдь. М. 25. мои властелинь, кои хоке бити на сѫдѣ. М. 41. що сѫдь каже кралевьствѫ ми, бѫди кралевьствѫ ми. М. 46. сѫдь да стае, гдѣ є и прегє стоиль. М. 46. сѫдомь да се нрѫ. М. 51. да имь ѥ сѫдь прѣдь сѫдиѡмь срьбскимь и прѣдь ѥдиѣмь дѫбровчанинѡмь. М. 52. ѫ томь да ѥ сѫдь дѫбровчанинѫ прѣдь кралевьствомь ми. М. 52. где годѣ се при црькви уловѣкь на кралевѣ соудѣ. М. 565. да имь иѣсть соуда разкѣ прѣдь кралиемь. М. 163. ѯа снѣѯи да гредѫ прѣдь царьство ми на сѫдь. М. 162. ѯа сѫдове и ѯа всако ѡправданиѥ. М. 163. аще га оурве безь соуда. З. 31. кьда пѓиндеть властелинь с конске вь дѡмь, или кон любо конинкь, аще га кто позоветь на соудь, да прѣкоудеть вь домоу .г. неделѥ, по тѡмь да гредеть на соудь. З. 34. що покажеть соудь, да плати село. З. 37. да га иѣсть кольнь никтоѯи ѯадрьжати ѡть соуда царева. З. 41. ѵто реѵе соудь. З. 49. творити сѫдь и правдѫ. М. 187. да не позьва срьбинь дѫбровчанина на сѫдь ни камо тькмо прѣдь ѡнеѯи сѫдне. М. 205. иньде сѫда да не имаю разкѣ предь дѫбрѡвчанн. М. 228. кога сѫдь ѡсѫди. М. 460. да мѫ се ѵинии сѫѫдь по ѯаконѫ. М. 525. causa, lis, као и иста ријеч латинска: съ срьбинѡмь ѫ коемь годѣ сѫдѣ нигдѣ иньдѣ да се не прю, да гредѣ прѣдь кралевьство ми. М. 16. кон име сѫдь деиѯати на црьковь. М. 68. що им се слѵа кон любо сѫдь, да се сѫде предь царинникомь и кьнеѯемь. М. 146. що имаю с кымь соудь. З. 35. соудове мали и велици, кон соу на консцѣ, да имь соудѣ коекодѣ, а имь никто. З. 40. ѵто имаю соудь междоу собомь. З. 48. ѯа ние соудове да идоу прѣд митрополита. Г. XV. 308 sententia, као и иста ријеч латинска: и да имь сѫѣѫ прави сѫдь. М. 33. ни расоудивь испытьно соуда. М. 90. ако ли би не хтѣль стоати на ѡномѯи сѫдѫ. М. 206 те соу имако прѣткорили соудь. З. 47. да ѯаписоую соудь. З. 47. изби-рает се соудомь и съ съвѣтомь цара грьчьскаго. Л. 59. consilium: повелѣнием и сѫдѡмь божиемь прием дрь-

жавѫ. М. 104. 317. паки соу ѕапоустѣлы соудомь божїемъ. М. 533. погрјешке: сѫть. М. 527. содом. М. 551.

соудь, vas, cf. сьсоудь: в сѫдехь ѕлатехь, ѕлати сѫдове, ти сѫди, в сѫдовнехь сребрьнехь. М. 372. сѫдове ѕлати. М. 393. в сѫдовнехь златнехь и в сѫдовнехь сребрьнехь. М. 403. в сѫдовехь златехь. М. 407. ѕ дарѡмь в сѫдовехь сребрьнехь. М. 411. сребрьни сѫди. М. 416. кѣрь ѕа сѫде и ѕа лѣсь пишете. П. 96.

соудь, гледај соудѣ.

соудьба, judicium: соудьби ниє да нѣсть ѕа котьль. З. 44. consilium: се бысть неизглаголанныхь божїихь соудьбь наученькь. Д. 4. како своими соудбами богь о нїемь сьдѣа. Д. 113.

соудьбина, impensae in litem factae: да бѫдемо дрьжани ѡнемь унинти правинѫ безь сѫтьбине и безь даньѣ. М. 37. 38.

соудьбьнь, judicialis: ѕа коє любо ѡправданїє соудьбно. З. 42.

соудьнь, -ни, judicii, дьнь, dies extremi judicii: вь дьнь соудныи. М. 114. на дань сѫдни. М. 275. 288. 299. вь сѫдни дань. М. 291. вь сѫдни дьнь. М. 304. писарске погрјешке на које је навраћао писаре глас ь (cf. послѣдьнь): на длань сѫгни. М. 342. 456. на дань сѫѧни. М. 371.

соудьство, conventus, terra judicis: ѡдь владь радово соудьство и Ѧврьгево даде Стефан Немања Хиландару. М. 6. jurisdictio: сѫдьцьбо и глове, да бѫде на нихь волю. М. 106.

соудьца, judex: сѫдьце обоє да се кльнѫ. М. 46. да мѫ моє сѫдьце издаю добитьке. М. 46. безь сѫдьце кралекьства ти да не сѫднмо уловѣкѫ ѕемле твое. М. 47. до колѣ сѫдьце вгокоре. М. 48. властелемь и сѫдьцамь. М. 54.

соудьць, judex: кнезь дѫбровьуькы и сѫдьци и векьници. М. 21. сь сѫдьцѣ и сь ветьници. М. 31. ми соудьци, ветьници. М. 32.

соудѣ, с предлогом оть, exinde: вьжделѣ ѡть соудѣ изыти. Са. 7. оувѣденоу быкшоу ѡть соудѣ метежоу. Са.

13. гласи и соудоу и соуда и без крајњега гласа: отъ сѵдоу. М. 333. отиде отъ соуда. Са. 7. отъ соудь дакы именоують се. Л. 55. и с предлогом о па има уза се други падеж, ex hac parte: о сѵть ствбла. М. 198. cf. осоудѣе.

соужьнь, captivus: о соужнехъ. кон уловѣкь оутеує изъ соужьньства, съ үїнмь прїидеть на дворь царевь, или єсть уловѣкь царевь или црьковны или властельскы, с темзи да є свободнь. З. 38. кон се соужнь дрьжить въ дворѣ црьковнѡмь, та оутеує оу царевоу полатоу, да єсть свободнь. та кон соужнь оутеує на дворь патрїарховь, да єсть свободнь. З. 39. сѵжніе да нмь пѵсте. М. 170. сѵжніеве нихъ, кон се обрѣтъ в земли царьства ни, да нхъ всѣхъ царьство ни пѵсти. М. 171. люди, коіе сѵжніе дрьжи. П. 46. обѣтѵємо дати за нѣга замѣнѵ уловѣка, що ѥ прѣма нѣмѵ нѣгова приника, ѡдь сѵжань, коіе ѵзнимамо. П. 49. ѵхватніше нашега властелина и дрьже га сѵжни в Задри. П. 76. кон ѥ сѵжьнь в Задрѣ. П. 83. кон сѵ в нась сѵжни. П. 96. слободѫнка господѵтко ни всякоѡга сѵжна. М. 369.

соужьньство, captivitas: кон уловѣкь оутеує изъ соужьньства. З. 38. люди, коіе нмаю в сѵжанствѵ. М. 369. сѵжанствѡмь. М. 459. cf. соужьнь. мислим да је погрјешка: оукрадє Гюрга н(зъ) соужьства. Л. 75.

соун, vanus: соунаго празнословна. Д. 5. въ соуе метем се. Са. 3. въ соуе троудихѡм се. Д. 17.

соука, име мушко, гледај Брѣстнѣь, Каломирьць; али може бити да треба читати Соуѣа.

соукнасовнѣь, између људи које цар Стефан даде цркви арханђелової у Призрену један бјеше Соколь Соукнасовнкь. Г. XV. 309.

соукна, vestis lanea: нѣсте ни до ѥдне сѵкне поутенне ѵзнмали. М. 247. обѵзели нмь трьга, сѵкама, кожь и бѣлм. П. 135.

соукрьвьникь, consanguineus: творити вѣрмѣнь слѵгамь а наланше сѵкрьвникомь и уедомь сконмь. М 225.

соуленманокь, τοῦ Соуленмань: Селнмь, сынь соуленманокь. Л. 88.

соуλєнмань, } име турско: цар турски, син Сели-
соуλнмань, } мов: Сълнмань 1521—67. М. 555. Л. 83. 84. В. дан. I. 16. Соуλєнмань. Л. 83. 84. 88. В. прим. 18. писао се и Селнмань, које види. — Други Соулнмань цар од 1688. Л. 86. — Соулнмань вєзнрь 1687. Л. 86.

соулнярь, међу људима који по заповијести царице Милице показиваше међу ливочку бјеше Ивань Сълїарь нз Жегрє. М. 263.

соулътань, imperator у Турака: сълтань Мєхєметь. М. 362. сълтань Мврать. М. 409. сълтана. М. 524. соултань. Л. 76. погрјешка у споменицима у којима има и у другим ријечима о мјесто оу: солтань. М. 548. 550. погрјешка мислим да је и сънтань. В. дан. I. 16. cf. соутань.

соума, summa: сума златъ тисѧкю и ѡсам на десете литрь, .ѳ. внаць. М. 406. сума аспрань тисѧка тисѧкь аспри. М. 407. сума. М. 479.

соумєждьникь, confinis: да нє има тоу ѡбласти ни мон властелинь ни жоупланинь ѡть соумєждьникь тєхь сель. М. 27. cf. соумєѫьникь.

соумєѫь, confinis: сь всѣми правнами села того бланъ сельь монастырьскынхь соумєгь сь нними. М. 74. 80.

соумєѫьникь, confinis: да ѥ нє ѡрє никто ѡть соумєгьникь. Г. XV. 300. cf. соумєждьникь.

соумьнѣти сє, dubitare: нє соумнє сє творить. Д. 210. да ви слободьнин ѕапнтємо, да сє нє сѧмните ѡть ѡнѣхь, конмь стє дальжни. П. 80. и без сє: да слободно гредѫ нє сѧмнє никога. П. 103. краль сѧмни и нє вика сє в нась. П. 86. погрјешка: да трьже нє сѧмнєкю ни боѥ никога. П. 139.

соумьнна, dubitatio, dubium: да приемо на нашон вѣрє безъ всакє сѧмнє. М. 215. да нє може ни хоће влѣсти ни бити мєђѫ реченнх господь нинедна сѧмнн. М. 459. да ходє слободно безъ всакє сѧмнє. М. 485. єрє сьи в сѧмнне ѡд живота мога. М. 518.

соуоунцє, с предлогом на, coram: ако би ткоѡ

цѡѡ видѣѡ, да ѥ цѡѡ комѹ нихь ѡдь єдиога до дрѹгога кога крівина а нан непраѵда, да има рєѣи прѣдь господиномь херцєгѡмь ш нимь на сѹѡунце, до кога би мѹ сє ѡдь нихь цѡѡ видѣлѡ. M. 459.

соѹпостатъ, adversarius: протівнихь врагь и соѹпостатн. M. 110. сѹпостатомь ѡтьмьщающа. M. 134. сѹпостатє наше низложишн. M. 192.

соѹпостатьница, adversaria: да моѹ ѥсть соѹпостатница мати божиа. M. 172.

соѹпротива, гледај соѹпротивь.

соѹпротиварєчєнїе, contradictio: да бѹде ѹ внєкє рєчєнога монастира бєз инєднога сѹпротиварєчєнїа. M. 465.

соѹпротивитн сє, resistere: никтоже ємоѹ соѹпротивитн сє вьзможє. M. 530.

соѹпротиво, гледај соѹпротивь.

соѹпротивоѹ, гледај соѹпротивь.

соѹпротивь, contra: ако би нѣкоє зло ѹчиниль сѹпротивь нашємь сѣмь обѣтомь. M. 219. какасе ѹчинити, цо моремо, сѹпротивь краль Ѡстон. M. 252. да нимь є сѹпротивь богъ и правьдн зли ѹчинль. M. 254. da ih imate braniti suprotif sfacomu. M. 280. да краль има помагати Дѣбровинкь сѹпротивь немѹ. M. 295. ако би тко сѹпротивь ѡвомѹи нашемѹ ѹчинєнїю, потврьгєнїю и ѡбетъ сѹпротивь ѹчинль. M. 307. поѹєти рать и напридовати сѹпротивь херьцегъ Стипанъ. M. 448. да бѹдемѡ єдинни сѹпротивь херцегъ. M. 454. да намь новога закона не поставишь, цо кѭ бити сѹпротѣвь намь и нашємь законємь. П. 11. да кѭ кою годе зла рѣчь рєки сѹпротивь краљевьствѹ босањскомѹ. П. 39. кон сѹ сѹпротѣвь вамь. П 97. цо имашь рєки сѹпротѣвь Жиккѹ. П. 136. тко годѣ сє нанде да сѹпротѣвь ѹчинн. П. 31. ѡ всємь цо кѭ намь сѹпротивь и нємѹ бити. П. 54. гласи и соѹпротива и соѹпротивоѹ: супротива краль. M. 252 (али у том споменику често стоји а и гдје не треба). питахѹ прнема и сѹпротива Калогѹргъ. M. 463. сѹпротива разлогъ. M. 464. да бѹдемо єдинни сѹпротивѹ херцегъ. M. 451. један пут и

соупротнко: сѫпротѣко кралѥвьствѫ. П. 142. само један пут с генитивом: и ѡще се ѡбѣтѹѥ бранѣти градь и людѣѥ сѫпротѣвь всакога господина. М. 210. један пут: сѫпротѣвь ѕаконѣхь. П. 11. узима преда се предлог на: говоре на сѫпротивь Ѳстон. П. 54. и тада један пут с генитивом: ако ѡдь кѫде на сѫпротивь ніе кон годѣ кѣтарь кюхнє. П. 57. cf. соупроћоу.

соупротивьникь, adversarius: да ми поможе на соупротивьникы моѥ. М. 97. повѣда на соупротивьникы. М. 133.

соупротивьнь, adversus: повѣдителю соупротивьнымь карьваромь. Ст. 26. снмь паѵє соупротыкноє. Г. XI. 67. адвербијално: цто ѥ ѵинноѡ безьправадноѡ и сѫпротивноѡ мань родителю скоѡмѫ. М. 461. ако биста хотѣла ѡба ѵинноти сѫпротивно и непослѫшноѡ мань. М. 462.

соупротивьство, adversitas: да ми не ће иногда сѫпротивства по скоѡи волѣ ѵинноти, него да ми ће ѵгађати. М. 461.

соупротивьштина, adversitas: ѡпростиль всѫ съгрѣхѫ и сѫпротивщиниѫ велику и малѫ. М. 457. простиль съгрѣхѥ и сѫпротивщиниѥ, коѥ сѫ годѣ до сада биѥ. М. 458.

соупроћоу, contra: сѫпроћь мани такоко ѵинненнє. М. 274.

соупроћь, contra: да не ћь ницоре ѵинноти сѫпроћь поутенню банице Анкє. М. 274. нѣсѫ сѫпроћь намь. М. 485.

соупроугь, par: прикоупленїа ради села и соупроугь колоѡвныихь. Д. 9. бываста ѡба добрын соупроугь єдиноврамни. Д. 44. ѡ лишени дроугa, соупроугa и сьподкнжника. Д. 59.

соупроужьница, conjux: вѡнны ѡть обиды и ѡть непракедна вьсхыштенїа бѣгати наоуѵаше, доволном же быти ѡброкы сконми соупроужницами и царскынмь даванїемь сихь оувѣштаваше. Д. 176. родивь сь своєю соупроужницею .г. сыны. Л. 63. соупрѫжницѫ поѥмь. Г. XI. 109.

соупроужьство, conjugium: вь соупроужьствѣ соуштїнхь цѣломоудрьно прѣбывати наказаше. Д. 177.

соупрьн-, гледај соупьрьн-.

соупьрьнинкь, adversarius: да моу ѥсть соупьрьнинкь богь и прѣухстаѧ мати ѥго. М. 27. и свѣты Николаѥ да моу ѥсть соупьрьнинкь на вѣтороме пришьствн. М. 27. 113. да моу ѥ соупрьнинкь богь. М. 113. соупьрьнинкь. М. 114. соупьрьнинкь. М. 278. да моу соу соупьрьнинци свѣты Сумеѡнь и светитель Сава. М. 128. да мѫ бѫдеть сѫпьрьнинкь свѣтын Сумеѡнь и свѣтын Сава. М. 334. соупрьнинык ѣ нашь дїаколь. М. 534.

соупьрьнинца, adversaria: да моу ѥ соупьрьнинца свѣта богородица на страшьномь соудищи. М. 6. соупьрьнинца. М. 68. 71. соупрьнинца. М. 195. 263. 534. 569. соупьрнинца. М. 245.

соурокьство, crudelitas: оутолнти соурокьство ихь. Д. 31.

сородьнинкь, consanguineus: ни оуноукь мон ни сородинкь. М. 27. кѣто ѡть сородинкь монхь. М. 81. сородьнинкь кралевьства мн. М. 112. сѫродныкь. М. 124. краљ Милутин и цар Стефан називају својим сурођницима поглаваре дубровачке државе пријатељства ради: кралевьства мн любѡвьномѫ сѫродинкѫ кнезѫ дѫбровьѣкомѫ. П. б. 2. царства мн сѫродинкомь кластелоль дѫбровьѣкимь кнезѫ и всон ѡпкимѣ. М. 175. пише царство мн любовномѫ и сѫродинкѫ царства мн кнезѫ и сѫродинкомь царства мн сѫднамь и кластелоль дѫбровьѣкимь. П. б. 22.

соурьдоуль, име мушко: између људи које цар Стефан даде цркви арханђелової у Призрену једном бјеше име Сѫрьдоуль. Г. XV. 270.

соурьсать, у Турака frumentum imperatum: бехѫ келикы сѫрсати и намѣти. В. дан. I. 9.

соусѣдокати, vicinum esse: вьзда сѫ сусѣдовали сь нами ѫ всакон доброти. П. 133. да добрѣ и пријательски сусѣдѫемо. П. 136.

соусѣдь, vicinus: сьзыкаеть дроугы и соусѣды. Д. 70. наши поутени сусѣдие и пријателие. П. 48. поутенога сусѣда. П. 97. наши сусѣдьие. П. 132. ѯемлѧ ихь да бѫде

бєзъзаконна одъ сѵснєдь. М. 362. пріятєлъ и сѵсєдъ моємъ. М. 552.

соуседьскын, vicinis conveniens: на вашон сѵсѣцкон правдє. П. б. 113.

соусєдьство, vicinia: кто нмь бѣдє в сѵсѣдьствѣ. М. 165. юрь сн нмь в сѵсѣдствѣ. П. 60. vicinitas: вунити добро сѵсѣцтво рєчєномъ градъ. М. 326. в сѵакомь правомь сѵсѣцтвѣ. П. б. 120.

соутань, гледај соуљтань: сѵтана. М. 301. сѵтанъ. М. 301. само у том једном споменику.

соуторина, комад земље између садашње Боке которске и дубровачке државе: довєсти соль подь Ноки в Сѵторинъ. П. 11. краль Тврьтко єсть нмь запнсаль да в Сѵторинн до вѣка не бѣдє мѣсто соли продаванна. П. 11. на Сѵторинъ. П. 12. в Сѵторинн. П. 45. на Сѵторинн. П. 45. сѵ жнпъ Драгєвнцъ (сь) Сѵториномь и с Морннємь. М. 449.

соуть стнпань, гледај код Стефань.

соутѣска, зимне паше које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи ишле су одь Брѣзнє долоу нпъ Соутѣскоу. М. 12. то ће бити мјесто близу Ђурђевијех Ступова које се и сада тако зове (В. С. Караџић, рјечн. 727). — Град у Босни, столица краља Дабише, Остоје, Стјепана и Тврткa Твртковића: въ дворѣ кралєвьства мн в Сѵтєсцѣ. М. 225. в Сѵтисцн. М. 230. 237. 426. П. б. 37. на столномь мнстѣ в Сѵтисцн. М. 250. 376. в Сѵтисцѣ. М. 294.

соуханунѣь, властелин војводе Радосава Павловића кнез Вѣкашинь Сѵханункь 1427. М. 341.

соуха рѣка, селу је Шикљи ишла међа како оупада Соуха Рѣка оу Дрнмь и прѣзь Дрнмь оузь Соухоу Рѣкоу. Г. XV. 286.

соухо блато, једном је засеоку села Шикље ишла међа на Соухо Блато. Г. XV. 286.

соухогрьль, село које је било пусто па га населио краљ Милутин и приложио цркви арханђело-

вој у Штипу давши је Хиландару: Соухогрьль; близу су била још села Брѣсть, Лѣсковица, Витьус и Дрѣновь, а међа им је била Арьмасана. М. 63. тако се звала и околина: Канє оу Соухогрьлѣ. М. 564. неколико људи оу Соухогрьлѣ дао је цар Стефан Хиландару и комад земље оу Соухогрьлѣ на путу, кон гредє одь Канє в Кострьць. М. 123.

соухоодоль, село које има и сада близу Грачанице: краљ га је Милутин дао Грачаници: сь Соухоодоломь. М. 564. а тако се звала и повелика околина његова, јер је селу Словињу ишла међа по срѣдѣ Соухоодола на Смолоушоу. М. 122. још један као да је био негдје ближе Дечанима: селу је Пријеком Лугу манастира Дечана ишла међа оу Соухоодоль. М. 93. cf. Соухын Доль.

соухоодольскын, *τοῦ* Соухоодоль: међа је коњушка ишла до мегіє сухедолскє. М. 264. мисли се Суходол близу Грачанице.

соухь, siccus: соухын камнь богатнь єсн светынь сн доухомь. Ст. 28. до соухє Любоуше. М. 92. єсмо ни овьдѣ поставлєнни на сухв камєнєкн. П. 19. селу је Граду оу Плакѣ ишла међа прѣзь Высаторь оу Соуха Бора. М. 94. neutr. соухо, terra: ни по морѣ ни по сусѣ. М. 30. по морв и по сухв. М. 36. сь сха. М. 38. що є дрьжала по вьсєхь градовѣхь или по сухв. М. 39. прѣхождахоу рѣкоу Сакоу ако по соухомь. Л. 83. прєхождахоу ако по соухоу. Л. 87. погрјешка по сохв. М. 550.

соухын доль, селу је Чабињу манастира Дечана ишла међа како оупада Соухы Доль оу потокь, и оузь Соухнн Доль подь Кикєнн доубь. М. 93. селу је Цјелинама цркве арханђелове у Призрену ишла међа до мегіє кльучетрьньскє оу рѣкоу и оу Соухи Доль. Г. XV. 304. биће иста мјеста која се пишу и Соухоодоль.

соухын потокь, селима је богородице ртачке ишла међа оу Соухнн Потокь, отъ Соухога Потока оу Прѣсѣкоу. М. 68.

соухыи стоуденьць, селу је Броду цркве арханђелове у Призрену ишла међа на Соухы Стоуденьць. Г. XV. 282.

соучака, мјесто у Молдавској: в местѣ Свчакѣ. М. 557.

соучєчнѣь, хлијевњанин Юран Свчєчнѣь изъ Орьрѣсь 1400. М. 248.

соуша, terra: вь мори и на сши. М. 334.

соушєнига, властелин краља Стефана Дечанског Градислављ Сшєнига 1333. М. 105.

соушига, село које је краљ Милутин дао Грачаници: Соушига. М. 562. мегю Соушиѫ и мегю Гоуцерчую. М. 563. оу Соушиѫи. М. 563. — ријека: селу је Љуболићима манастира Дечана ишла међа низъ Соушиѫоу. М. 93. селу је Ограђенику ишла међа како оупада Соушига оу Дрнмь, и оусь Соушиѫоу до доука. Г. XV. 279. и селу је Коупѣльникоу ишла међа оу Соушиѫоу и прѣзъ Соушиѫоу. Г. XV. 288. међа је катуну Драгољевцима ишла оу рѣкоу в Соушиѫоу и гдѣ прѣходи поуть прѣзъ Соушиѫоу и оузъ Соушиѫоу. Г. XV. 300. — мјесто близу Скопља: синови краља Вукашина зидаше цркву св. Димитрију оу Соушиѫѣ конь Скопїа. Л. 61.

соушчанє, између осталога што је краљ Стефан Дечански дао Дечанима били су и класи Соушчанє съ своимн мегами. М. 96.

соушчанинь, човјек из Сушице: соушчанє трыє братєньци Радовнкы. М. 565.

соуштво, гледај соуштьство.

соуштьство, essentia: аще по достоанїю и по соуштьствоу скажемь, некѣрно неискоусныимь вьмѣнит се. Д. 61. шть несоуштьства вьса вь соуштьство и шть некытїа вь бытїе прикѣдшаго. Д. 185. ѥдиномоу єстьствоу, ѥдиномоу соущьствоу. М. 136. соущьство безусльно. М. 196. падшєє уловнує сѫщьство. М. 220. улокѣує сѫщко. М. 282. 438. 486.

соуштьствьнѣ, vere: дондеже вь пакыбытїе соуштьствьнѣ

стьвнѣ соуштаа вьспрїимемь. Д. 62. нераздѣлные троице нсмѣе соуштьствнѣ зрѣнїа наслаждаюште се. Д. 63.

соуємоудрьнь, vana cogitans: отьпаде соуемоудрьнаго своего помысла. Д. 103.

соуета, vanitas: къ истиноу соуета вьсауьска. Са. 4. поразоумѣвь соуетоу мира сего. М. 122. свѣта соуетѣ, вса свѣта. М. 122.

соуетьнь, vanus: вьса елнка улокѣуьскаа на земли соуетнаа разоумѣвь. Д. 5.

сферокроужиѥ, orbis: къ планитскомь сферокроужїа колѣ. Гильф. бос. 275.

сфоуньгато, нвг. *σφουγγάτον*, placenta ex ovis cocta: прїимн малое сїе приношенїе, якоже смѣрнль сн есн прїетн малое сфѫнгато отъ отроуница ѡного. М. 540.

съ, praep. cum instr. cum (гледај у мојој синтакси 596—609): правь гон дрьжати съ вамы. М. 2. мало прѣбывь съ мною. М. 4. что смо вговорнли с тобовь. М. 23. ако се царьство мн съвади з Дѣброкнпкомь. М. 147. мегс Грьмоуелоу съ Лнкьлмнн. М. 93. мегна Грьньуарєвоу з Досоугнемь на велнн крьхь, а зь Гоуснноль мегна оу Литоу Стѣмоу. М. 95. дванаесте чаша с рѫнцамн. М. 372. залнпись с нашоѫмь печатью. М. 405. да га позива с кралєвомь печатню. М. 13. да ходє свободно с трьгомь. М. 16. краль н съ богомь самодрьжьць. М. 16. начєхь съ богомь кралѥвати. М. 187. прнєше мє съ поуьстню. М. 19. боудоукоу мн съ мнлостню божнѥвь оу моемь господьствѣ. М. 20. Владнславь, с помокню божѫвь краль. М. 25. съ поспѣшеннѥмь прнлежаше. М. 9. пасти стадо съ благословленнѥмь отьчнмь мн. М. 9. с любовню прнпадающнхь къ немоу. М. 9. краль Ѫстоѣ с воломь паче н с хотнннѥмь властель дахь в башнпх ѡпѣнни града Дѣбровника земле. М. 134. са всѣмн мѣѧмн. М. 104. са божѥмь хотнѥнѥмь. М. 106. са нзабранємн властели. М. 276. бнхь са нноль. М. 281. ш нннь. М. 146. ш нѥговѣмн людьмн. М. 170. да ш нннь погѥ. II. 1. съ нѥю роди два сына. Л. 63. пред гласом с често отпада: Ранко синовы н зь бра-

томь. М. 563. међу ријечи тако већ везане често се умеће још и ријеч и за исти посао: Ѯетоу и съ градовы. М. 4. Са. 1. Ћинноу и съ Попокомь Љукомь. М. 10. Тальско и съ Ратиновь. М. 11. кънєѯь и ѯь дѣтию. М. 12. краль Стефань и с прѣвьѯлюбленнимь синомь сконмь. М. 13. Сандаль и с моѡмь братиѡмь. М. 31. cf. и. кад кад долази и по два пута, али мислим само гријешком писарском без и каквога другога значења: със вами. М. 32. със правиновь. М. 33. със мѣгами. М. 198. съш нимь. М. 36. съшь нини. М. 38. съса всѣмь метохомь. М. 134. на једном мјесту пред ријечју која се почиње гласом оу стоји съ: съ ѵзроконь. М. 500. али држим да је погрјешка писарска којом је писар два пута написао ѵ ријечи ѵзрокь као што је на другом мјесту пред ријечју која се почиње гласом и написао си мјесто съ: си истиномь. М. 501. погрјешка се ѡнѣми. М. 36. — cum gen. de (гледај у мојој синтакси 295—307): право съ Гомылицє. М. 26. како сходи съ планинє. М. 92. съ Равьнима на Хльмьць. М. 94. съкрьжень съ конм. Л. 57. сънемлѣть съ главы своєє царьскы вѣнць. Л. 57. съриноуть бысть съ прѣстола. Л. 80. оуѯ дѣль и ѯ дѣла низь брьдо. Г. XV. 277. господь с небєсє призрє. М. 103. брьдо Диминоу с онє странє Дрима дѣломь до ошканьскє мєгиє. Г. XV. 275. село Љесковьць и съ ѡнє странє и съ сиє странє. М. 141. съ сѵха. М. 38. да га нє потькноу съ ѡнога мѣста. М. 116. съ Љеськовьца на Грабь. М. 114. Владко Клашнѣь ѯ Доброга. М. 248. Конмь ѯ Бистрицє. М. 248. ѯ Дрѣва. П. 32. поутѣти и брашѣти с пракога срьдьца сѵпротѣвь сваког господина. М. 211. ѯ добрє колє и с пракa срца єсмо присегли. М. 219. ѯла колиа, коиа ię с онога ѵзрока кила. М. 275. с коѡга разминьа инедна користь нє бивала. М. 367. с книшє рєченога разлога. М. 504. с тогаи исходи и растє пракa любавь. М. 507. с тога хокіє бити хѵгиє. П. 5. с проста (cf. прость). М. 75. 123. cum acc. у истом значењу (гледај у мојој синтакси 530): сѣдє с дєснѵю ѡтьца. М. 367. с колико смо шкосни. П. 8. пакє с то сада

послѣмо брата. М. 560. на пошљедњем мјесту може бити и погрјешка.

сь, hic, cf. сн: сн господинь нашь. Ст. 3. манастїрь сын. Са. 1. божьствьнн сь ѕаконь. М. 14. вь сн вѣкь и вь боудоущн. М. 15. сьь храмь. М. 66. дарь сьь. М. 547. кто ѥсть сн жена. Ст. 1. ѵаша сы вьсѣмь ѡбща ѥсть. Са. 10. клѣтва снѣ. М. 22. сїа книга. М. 49. снє свѣто єванѓѣлнє. М. 2. кто снє прѣтворн. М. 6. сє писахь. М. 24. малоє сє прнложенніє. М. 116. сн вьса. Ст. 10. прнѣмь словеса сн. Ст. 13. сн всегда да боудоуть цркви. М. 10. вьса снѣ села. М. 11. прѣтвараѥ снѣ. М. 15. свѣтаго сего манастыра. М. 3. сега да нє раѕорнн. М. 10. снѣга нє поткорнтн. М. 87. до сїего сьбора. З. 43. обладатн снювь ѕемловь. М. 4. ѕемлѣю сею. М. 72. по семь наѵеть. М. 5. красота жнѕнн сее. Са. 3. краљю вьсе снє дрьжаке. М. 13. вь области твоего монастыра вь сїемь и ѡномь мѣстѣ дкѣ скровнштн злата ѡбрѣштешн. Д. 54. вь родѣ семь. М. 17. в снемь ѡбѣтѣ. М. 46. вь сїнмь вѣцѣ. М. 87. на снѣмь селѣ. М. 91. мѣстоу семоу. Са. 1. храмоу семоу жнждемоу и снѣмоу хроусовоуѵоу ѕаписавающемому. М. 100. ѕа снє метохніе. М. 10. кога богь сподобнн ѵнсти книгы снн. М. 84. сє вся клѣтвн. М. 237. ѵьто сьмо дали сѣн цркви. М. 12. снє ѵто сє прилага снѣн цркви, снмь да нѣма протопопа ѡбласти. М. 13. в снеи клѣтькѣ. М. 25. вь снои ѡбнтѣли. М. 191. в снои повели. М. 219. сномь повелюмь. М. 217. сь ѡнє стране и сь снє стране. М. 141. на нмє сѣмн и сѣмн властелмн. М. 243. на нмє снмн и снмн властели. М. 259. с ближникамн снемн. М. 312. сє рѣун. М. 567. ѡ сѣхь днєхь. П. 33. в сѣ врѣмє. П. 36. погрјешке: сьхь. М. 288. 348. сьмн. М. 347. у средњем роду сє долази као усклик, en, cf. окь: сє, оуже благы твон готовнт сє нсходь. Са. 11. а сє оу Ѕетѣ села. М. 12. а сє класн. М. 59. а сє конхь ѥ краль прндаль. М. 60. а сє нмена тѣмь людемь. М. 62. а сє мегѣ. М. 68. 93. 94. а сє плаинне. М. 95. а сє кто хьтє быти сокалнщн. М. 96. а сє ѕаконь мѣропьхомь. М. 97. н сє отроцн. М. 123. сє, гредемо в Которь. М. 246.

а се лежи Стефань. М. 246. а се заселци. М. 265. — узима к себи на крају зи (које види), те му значење долази јаче: снѣзи дѣло моѥ. Ст. 4. снзи мирь и снзи ѡбѣть. М. 29. снзи роть. М. 31. снзи посльль. М. 53. ѡ семьзи чловѣцѣ. М. 53. семѣзи мирѣ. М. 55. снзи дѣ тисѫки. М. 55. снѡмьзи метохїѡмь. М. 145. снѣзи повелѣнїѥ. М. 146. снзи, кои га познава. М. 147. снимзи ѡбразомь. М. 148. ѣ снѣмзи ѣ всемь. М. 156. ѣ семзи. М. 158. ѣ снѣнзи работѣ. М. 158. за снюзи работѣ. М. 158. снзи властелѥ. М. 161. сези (и)мь дадѥ. М. 171. на сези ки даю кѣрѣ. М. 173. снѣмѣзи записанню. М. 180. с властели снимзи и сь снимзи. М. 190. снюзи милость. М. 223. сѣзи повелю. П. б. 34. тако узима и и (j), које види, али само кад је у падежима који се свршују на самогласно, а по том и у првом и четвртом пад. јед. мушкога рода по што је тај падеж добио а на крају мјесто ь: сан хрѣсокон. М. 102. сан хрѣсоволь. М. 135. сан листь. П. б. 34. сан листь. М. 238. 280. 388. 480. сан записць. М. 386. 390. 432. сан ѡбѣть. М. 471. сан тестамѥнать. П. б. 124. тако и кад није написано а него мјесто њега ь, али се чита а: сьн нашь листь. М. 515. тако мислим и у старијим споменицима да стоји сьн мјесто сан: сьн чьстьни крьсть. М. 70. кьто сьн ѥсть. М. 88. сен повелѥнїѥ. М. 207. за сен годиште. П. 26. на сен више писано. М. 240. сен се пише. М. 260. сен ске свршисмо. М. 299. сен прошенїѥ. М. 362. снен поткорити. М. 467. снен записанне. М. 469. кто би сен поткорнѡ. М. 471. сьен. М. 370. снеган писанькѣ. М. 105. сеган свѣта. М. 212. 510. сеган листа. М. 400. 482. сьеган. М. 338. сегаѣ. М. 453. сѣган. М. 462. семзи више писанномѣ. М. 207. семзи записанью. М. 219. семзи ѡбитѣ. М. 252. семзи записѣ. М. 398. семзи писаннѣ. М. 545. сьемзи. М. 367. снюи книгѣ. М. 102. за болю тврьдавѣ сен повелѥ. М. 230. сен дни. М. 106. за сен работе. П. 21. сан ска више писана. М. 230. тако један пут и седми пад. мн., који се свршује на сугласно, али је прије узео к себи є: по снхен

нашихъ листѣхъ. М. 470. — долази и са же (које види), али се свагда може разумјети же и само за себе у својем значењу: въ сѣхъ же всихъ видѣхъ любавь. М. 104. съ же законьникъ поставлаемъ отъ събора нашего. З. 29. по сем же словѣ обѣща се. М. 188. — у шестом пад. јед. с предлогом по заборавља се да значи све што треба те му се као предлогу додаје још један пут у другом падежу: по семь сега да не прѣуи соуда. М. 566. по сема сега да не узнма царине. М. 117. да имь не имать по сема сего забавити. М. 165. по сем сега да сѫ в мирѣ. М. 550. у том послу утврдивши се тај падеж долази и без предлога по пуштајући преда се предлог одь, који му додаје своје значење, али само један пут: да ће одь сѣмь сега бити вѣрань. М. 461.

съвезнаѣлынь, simul initio carens: слава тебѣ съвезнаѣлне отьцоу сыне. Д. 74. отьцоу своемоу не коны съвезнаѣлынь. Д. 162. единомоу божьствоу, трїисъставноу и съвезнаѣлноу. М. 136. сыне съвезнаѣлне отьцоу. М. 277.

съвесѣдовати се, colloqui: съвесѣдовавь се съ свѣтителемь сн. Ст. 7.

съвесѣдьникь, qui colloquitur: съвери лико своихъ съвесѣдникь. М. 244.

съвирати, colligere: прихождаахоу благорѡдныи отъ вьсоудоу съвираемы. Д. 36. мѵро въ сьсоуды съвираемо. Д. 88. съвираемаа и о црьковныихъ правилѣхъ съвьпрашаема божьствнаа отьца о господи радоваста се. Д. 170. и трьгь прѣдь спасовѣмь дьнемь а дрѵгїи прѣдь архаггеловѣмь да се ѕбира црькви. Г. XV. 288. кон те събирати те глобе и прѣдавати црькви. З. 50. приложи трѣкниноу вьсоу, що ѥ по мѣстохехъ всѣхъ црькныихъ, да ѕбира црькоу. Г. XI. 137.

събисалинѣ, властелин војводе Радосава Павловића и сина му Иваниша војвода Кѵкашинь Ѕбисалинѣ 1432—42, име му пишу и Кълкашинь. М. 370. 376. 400. 413.

събити, colligere: за царинѫ, кою ѫзнмлю на Крабѫ, и дрѵгѫ на Конницѣ, ваша ѥ милость рекла ѕбити ѫ ѥдноу

царинъ. П. 102. за останькъ поклада напрѣда в семь тетрагъ и с останкомь поклада що се вдрьжи в дрѣгомь листѣ напрѣдь зѣнсмо. П. б. 69.

съблазнь, m. } scandalum: повѣда на кое съблазьнн.
съблазнь, f. } Ст. 23. съблазномь оучѣстителю. Ст. 26. съблазьнь въ братїахъ келїа. З. 31.

съблюданиѥ, conservatio: за саблюданиѥ и обаранаиѥ наше трьговце и наше люди са благомь. М. 315.

съблюдати, conservare: комоужде дасть пасти стадо свое и съблоудати є отъ всакога зъла. М. 4. съблюдающи храмь. Ст. 3. съблюдати и неуаловати се. М. 75. да прѣбываєть (записано у хрисовуљи) сьхранаѥмо и съблюдаѥмо. М. 77. сблюдаѥмо. М. 83. и крѣпуѣ потврьждати и съблюдати. М. 156. да саблъздамь нихь трьговце. М. 229. да нхь зъвъда кралевство ми ода всаке скрьби. М. 234. да нхь саблъда и обарѣ ода всакое злобе и щете. М. 314. наше трьговце саблюдати и нихь наманѥ. М. 430. да нхь кѣшь напрѣдь съблюдати и болѣ. П. 44. добрѣ праве и съблюдат отъчьство свое. Л. 51.

съблюдениѥ, conservatio: тьштанкое его заповѣди съблюденїе. Д. 160. къ съблюденїе и огледованїе места того светаго. М. 138. повелѣнїи съблюденїемь. М. 262. 568. юрь смо трьговце на вданне и на съблюденне господьства ви посилали. П. 9. захвалуюемо ти на съблюденью и на всакомь добромь насталанию реченога Рвска. П. 131.

съблюдитель, conservator: съблюдителн стадоу своемоу. Са. 6.

съблюсти, conservare: соущи въ нихь и съблюдьши(се) неустые мрьзости нхь. Ст. 7. въ вьсе .лн. лѣть тконхь съблюденн быхомь и вьспитѣнн. Са. 4. молитвамн отъ вьсѣхь зълынхь окрилаемь съблюдох се. Д. 56. да доходи къ станнинноу, да га съблюде станнинь съ вьсѣмь. З. 39. да нхь такози съблюдемо колико сами себе и свон градь. М. 216. саблъдени и обаровани. М. 229. съблюди нхь и вздрьжи в добрѣхь законѣхь. П. 5. юрь кѣте наше трьговце съблюсти. П. 7. юрь сте сблюли и помагали. П. 9. съблюди

ѥ и ѡбарѵи. П. 22. сѣблюди и ѡбарѵи тан добитакь. П. 33. тко годѣ ѡдь нашѣхь кь камь приклони се, да нхь сѣблюдете. П. 47. рєчєнє динаре сабліюстн. П. б. 94. рєчєнє дѵкате сѣблюстн. М. 351. сабліюстн ода свакє тешкокє, кои би им се ѯгодила. М. 418. всакѵ нашѵ ѵѣсть и поѵтєнніє сѣблюли смо вѣздѣ. П. 59. ѯапокѣдн моіє сѣблюдѣте. М. 570.

сѣболѣѯноватн, simul dolere: вѣсн ніже подь ѡбластїю дрьжавы нхь ѵрьноносно сѣболѣѯноѵють владыцѣ своємоѵ. Д. 27. сѣболѣѯноѵемь ѡ такѡкнхь. Д. 34. кь скрьбн брата срьдьцємь сѣболѣѯноваше. Д 109.

сѣборнтн, colloqui: са всимн властели ѯборѣвь и бесѣднвь. М. 254.

сѣборнште, conventus: каково ли сѣборнще ѡно ѡть Ѧдама до сконѵанїа. Са. 14 (gdje je bez sumnje griješkom naštampano соборнще). на всєѵловѣчьномь ономь сѣборнщн. Г. XI. 84.

сѣборь, collegium: оѵставн кь нємь (u manastiru u Toplici) ѵрьньцьь сборь. Ст. 3. нгоѵмена и баще и всега сѣбора домоѵ свєтыѥ богородице хиландарьскынѥ. М. 79. 81. оѵставнсмо ѡбѣщнимь ѯговорѥннѥмь кралєвьства мн и всега сѣбора (хиландарскога). М. 80. да косе, гдѣ ѥ нгоѵмьноѵ ѯговорьно сь ѯборомь (дечанским). М. 98. ѡть всега ѯбора свєтогорьскога. М. 117. сь ѵьстнымь сѣбором лакры хиландьдарскыѥ. М. 126. вьсь сѣборь Свєтыє Горы. М. 126. оѵмолнх свєты сѣборь. М. 126. сѣбырает архїєрєнскын ніже пѡдь нимь сѣборь. Г. XI. 81. ѯгокорнвь се (patrijarah Спиридон) сь всѣмь сѣбором свєтыѥ и великыѥ нашеѥ цркѵи. М. 213. Стефань царь сѣбра сѣборь срьбьскы и грьчьскын оѵ градоѵ Серѵ, и постави Сакѵ патрїарьхомь. Г. XI. 161. conventus: ніже се обрѣтоше тогда на сѣборѣ. М. 127. цркѵени: ѡть .ѯ.-хь вьселенскыхь сѣборь. М. 139. сбора никєнскаго. Г. XI. 137. ѡть свєтыхь седминх сѣборѡвь православныхь. М. 213. државни у српској држави: нзькедь сню прѣдь сѣборь свон сѣбраны. Ст. 7. сѣбороѵ быти повелѣ (св. Сава) ѡть всѣхь прѣдѣлѣхь єго области кь великоѵю архїєпископїю

Жнтю, Стефаноу прьковѣнчанномоу кралю, и синклитоу, и всемоу свещенномоу чиноу, и съвѣтомь всѣхь вѣнчавъшть брата своего великаго жоупана оустїю и вѣнцемь кралиевства. Л. 60. вѣнчань быхь на кралиевьство благословенїемь и роукою прѣосвещеньнаго арьхиепископа Никодима и всѣхь епископь и вьсего събора срьбскаго. М. 90. нарекохь его (манастир Дечане) игоуменнм обьще мѣсто урьмьцемь сь благословенїемь господина ми и отьца Данила и всѣхь епископь и вьсего сбора србскаго. М. 91. събрахь зьборь срьбьскые земле, арьхиепископа и епископнн и игоумени и казньце и тепьчне и воиводы и слоугы и ставнльце, и зьгокорихь се сь нми, и прнехь благословенїе отъ архиепископа Данила и вьсѣхь игоумень и отъ вьсего събора срьбьскаго иже о приложенни храмоу семоу. М. 99. царьство ми згокори се сь царицею царьства ми и сь сыномь нлю, кралемь Оурошемь, и сь патрїархомь и сь всѣми митрополити и епископы и игѵмены и сь властельми всѣми малыми и великѣми и сь всѣмь съборомь срьбьскые и помориьскые земле грьчкые, и дарова и записа царьство ми сын хрисоволь матери божїен архїепископьскои. М. 143. сь же законьникь поставлемь отъ православнаго събора нашего, сь прѣосвещенным патрїархомь и вьсеми архїерен и црьковникы, малнми и великыми, и мною благовѣрным Стефаномь, и вьсеми властели царьства ми, малнми же и великыми. З. 29. до дньсь, до сїего събора. З. 43. до синекаго събора. З. 44. 45. властеломе и властелинкомь, комь есть дао царь земльлю и градове, ако се кто отъ нихь наге, оплѣнивь село или градь или любо что кроме коле цареве, что моу есть дао на събороу, да моу се оузьме дръжава. З. 45. запрѣщаю сь снмь богосьбранным светымь съборомь. Г. XV. 269. милостню божиомь и благословенїемь господина патрїарха кѵр Іоанникна и всега зборa повелѣ царьство ми, да сѣда игоумень свѣтаго Стефана и пандократоровь и архаггеловь на зборѣ на ѡсобнѣ трапезѣ сь игоумни забрьдьскнми. Г. XV. 306. зговори се

царьство ми съ патрїархомь и съ всѣмь зборомь срьбскы-нмь. Г. XV. 309. по законѹ ѹставленномѹ всеѹьстнаго збора иже ѡть прѣжде господнномь и родителемь царьства ми свето поѹнкшнмь царемь. М. 155. зговорнк се съ матерню царьства ми и съ патрнархомь и съ всѣмн мнтрополнти, нгѹмени и съ всѣмн властели и съ всѣмь зборѡмь срьбскнмь. М. 156. съ съвѣтомь господнна патрїарьха и вьсего богодарованнаго ми събора, съ мнтрополнти и съ властели (пише деспот Стефан). М. 571. у Дубровнику: зговнвьше на съборе. М. 40. и себри имаху у српској држави своје зборове, које им укиде цар Стефан: ѡ съборѹ сѣброкоѹ. сѣброка събора да нѣсть. кто ли се ѡбрѣщеть съборнкь, да моѹ се оѹши оѹрѣжнта, и да се ѡсмоѹдеть подкоуїе. З. 35. contio, скупљени народ у цркви: свѣтомоѹ ѡтьпоѹштенїе събора сьткоршоѹ. Д. 93. forum rerum venalium: да нмь се не вєзьметь кѹмерекь ни вь граде ни на съборе ни вь селѣхь. М. 37. то ваља да је још на једном мјесту гдје стоји да је засеоку села Шикље Крстима ишла међа поѹтемь прѣкымь на зборь. Г. XV. 286.

съборьникь, qui conventum celebrat: сѣброка събора да нѣсть; кто ли се ѡбрѣщеть съборнкь, да моѹ се оѹши оѹрѣжнта. З. 35.

съборьнь, conventus: до сїега доба съборьнаго. З. 44. in conventu constitutus: нхже светаа съборна и апостолска црьковь повелѣваеть славити. Л. 58. ad collegium pertinens: божьственымн и съборнымн великымн црькѹамн срьбьскоѹю оѹкрашеноѹ зємлю видѣвь. Д. 179. прїнде вь Ѧндїѡхїю, вь свѣтѣн же и съборнѣн великѣн црькви поклонникь се. Д. 194. прїндохь вь великѹю и съборнѹю црьковь. М. 130. право на пѣть съборнын. М. 131. адвербијално съборьнѣ и съборьно, in conventu, collegio: вѣроѹ отцн вьселенскымн съборнѣ испльнѥноѹ. Л. 60. да ми се пое колнво съборно и лѹтоѹргїе, ѥкоже ѥсть ѡбыкно свѣтымь царемь и ктнторомь. М. 547. тако съборно вьсн съвѣщахомь. М. 559.

сѣбранїе, conventus: сѣзываюштє инати и воєвѡды, тысоуштьиикы и сътиикы и проуїихь благородныихь, вь коупѣ же и малыихь сь великыми, благонароунт же дьнь сѣбранїю нарєкше. Д. 36. многодьиєвно сѣбранїє творєша. Д. 194.

сѣбрати, colligere: ꙁемлю свою погыбшоую сѣбра. Ст. 4. сѣбероу жита и вьса добрам мом. Ст. 9. да ꙁберѣ и сквпє цо ю тамо иихь имаиик. П. 43. да сквпє и сѣберѣ тєи дальговє. П. 120. да си ꙁберѣ. П. 120. сѣбракь римскые кое. Л. 57. оу каменїє сѣбраиѡ. М. 131. congregare, convocare: сѣбраиѡмь бєс числа урьиџемь. Са. 12. мьиого мьиожьство сѣбравь урьиьць. М 91. сѣбрахь ꙁьборь срьбьскые ꙁемьлє. М. 99. сѣбери лиkь сконхь сьвєсѣдиикь. М. 244. да ꙁберѣ владаиїє кь себи осидиике. М. 248. имавьше свитъ сь ꙁбранимн властели и вельможами. М. 293. сѣбранїє вь свєтѣи обытели сеи слѫжителїє. М. 558.

сѣброити, numerare: приимсмѡ га (покладь), ꙁброисмѡ и измѣрисмѡ. М. 497.

сѣбоурина, село које је краљица Јелена дала манастиру богородице ртачке: Ꙁьбоурина. М. 68.

сѣбыти сє, evenire: да сбоудєть сє слоко пророка Давида. Ст. 6. сьбыти сє пророуьскомоу словоу. Л. 53.

сѣбытиє, eventus: аньгеломь слако, пророкомь сьбытиє. М. 67. єгоже сьбитиє ꙁреще. М. 262.

сѣкада, lis: ако бѫдє свада бошиаиина ꙁ дѫбровчаиином в Дѫбровиици, да сѫди кнєꙁь дѫбровачки; ако има свадѫ дѫбровчаиинь ꙁ дрѫгомь своємь в Босиє, господинь бань да нє има печали. М. 101. inimicitiae: по семь да пѣсть межѫ кралевьствомь ми и мегю иими ником свада разкѣ прако житиє. М. 108. ѡ скадѣ. на конецѣ скадѣ да пѣсть. З. 40. ако ком свада бѫдє Дѫбровиикь с коимь годѣ властелиномь царьства ми, ꙁа твзи скадѫ да нє ратвю, ни ищѫ сь злѫмь Котора, тькмо да гредѫ с властели царьства ми прѣдь царьство ми в ѡуи ꙁа всакѫ злобѫ а ими свадѫ, да имь царьство ми исправи по правдѣ и по ꙁаконѫ . . . ако сє свадє с коимь годѣ властелиномь царьства

ми, нихь трьговци да ходе свободно по земли царьства ми, а да за твои властельскы свады да не имаю забаве ни утете ни отъ кога. М. 170. ако се би некои свада зачинила мегю мноме и мегю баномь босньскимь. М. 186.

съкадити се, inimicitias suscipere: ако се царьство ми съвади з Дъбровчаникомь, що се обретаю дъбровчане по земли царьства ми, да им се поставн рокь за .г. мѣсець, да се испрате свободно и да походе, а з градомь да се ратюе царьство ми. М. 147. ако се царьство ми свади з Дъбровчаникомь. М. 162. како се бѣхь дъбровчане поплашили одь царьства ми и скадили се з братомь царьства ми с кнезомь Воиславомь и з градомь царьства ми с Которомь. М. 169. ако се свадє с кимь годь властелиномь царьства ми, нихь трьговци да ходе свободно по земли царьства ми. М. 170. ако славни господствь ми, тере се свагь з Дъбровчаникомь, да имь приповемь на .г. мѣсеца прѣге тога, како да си изидь вси дъбровчане с имањемь своемь из земле господства ми. М. 207. тере се свагю з Дъбровчаникомь. М. 209. 268. ако се славни, тере се скаднмо сь Дубровьчаникомь. М. 271. ако би се сьславило господствь ми, да се свагю з Дъбровчаникомь. М. 355. на конець свадь да нѣсть. аще ли се свадита два, да се бнета, а нинь никто отъ конинкь, да нинь не поможеть на порькницу. З. 40. жидове свадише се между собою. Г. Х. 222.

съкадьлнкь, jurgiosus: дѣвица дрьза и скадьлика. Ш. lesek. 129.

съкадьнь, cui inimicitiae sunt: да и даю дъбровчаномь вѣсти с книгомь моемь, како смь свадни з баномь, а пришевше книге, да се може всакн одь нихь кратить слободно домомь за неделю по книзѣ оногзи. М. 186.

съкалити, dejicere: отъ дрѣва скалить се. Ш. lesek. 129.

съкарити, decoquere: отъ праскве коренїе с кинемь скарнкь. Ш. lesek. 130.

съкАлати се, inimicitias suscipere: ере не бихь

радь, да се за тозн с кнезомь свадате. П. б. 29. мислим да стоји д мјесто ѣ.

съвезанніе, colligatio: нцѣлніе кьсакоіе свезанніе сотонино. Ст. 26.

съвезати, vincire: како оузами не свезахомь. Д. 20. кон соу разьгнали люди, да се свежоуть. З. 32. да се доведеть свезань кь цароу. З. 41. кластелинь ть да се свеже на царьскомь двороу, и да се дрьжи, докле плати. З. 50. да ie вольнь кнньсвль wногазн свезати и дрьжати, до где плати. М. 206. заповіегь свезать реченога Борила. П. 34. ухвати и свеза Покранца. П. 34. да га свежемо и ставимо кь тамницѣ. П. 99. свеза деспоть Стефань Гюрга Кльковика оу Цариградоу. Л. 75. звезали. П. 13.

свезьнь, vinctus: да не нмаа wбласти градомь тѣмь, ни свезьна оу нь оуводити. Г. XV. 269.

съвести, -ведоу, deducere: огьнь сь небесе молитвою сьведь. Д. 101.

съвештанніе, consilium: съвещаніемь злынь наведоше iего на таковое дѣло. М. 89. неподобьно съвещаніе. М. 100.

съвештати, consulere, cf. съвѣштати (али је обичније є мјесто ѣ): по уто творнши снковам, не свещавь w сихь с нами. Ст. 4. неподобьно съвещаннје свещаше w мьнѣ. М. 100. тако съборно кьси съвѣщахомь. М. 559. и са се: како съгласїемь нѣкынмь живын сь мртвымь съвѣштавша се. Д. 139. мы о томь съвѣщавьше се. Г. XI. 141.

съвећати се, consulere: свекавь се з господомь и сь кластели. М. 242.

съвеће, гледај код већни.

съвивати, flectere: вдрыломь свиваемомь и wть поужде вѣтрьиїе мала не сламаюштим се. Д. 183.

съвидѣти се, videri: много пути има, по кон трьговьци wпкіе и трьже, како се болје комв где свиди. П. 5. где имь се сиди, да имь кіе користиніе бити. П. 5. за ксе, що ти се буде свидѣть. П. 30. ако ви се буде свидѣть, морете принти. П. 96. вставите, колико ви се свиди.

П. 155. ѕаради ни се не свидѣ праведно. М. 571. що ни се свиди ѡд них, да поставе в црькви. М. 417.

сьвити, convolvere: како ѡдеждоу сьвиешн и. М. 25.

сьвлѣшти, exuere: нихь ѡдь свить и ѡдь ѡбѣкіе скалькан. П. 104.

сьводити, deducere: доушею кь богоу ськождаше се. Д. 53. се вьсе божїе сьмотреніе ѡ нємь тако сьводить. Д. 95. лѣность и сьнь кь глоубиноу геенн сводить доуше наше. Г. XI. 192.

сьводь, regressus, њим се тужени за што крадено правдао показавши онога од кога је купио: ако кто що оукати оукрадено лицемь, или силомь оузето боудє, вьсаки ѡ томь да да сводь. ако ли кто коупи гдє любо, или оу ѕемли царекон или оу инон ѕемли, виноу да дасть сводь. ако ли не да свода, да плати по законоу. З. 44. сводь коньскын и инынхь добытькь. З. 49. да гредоу (дубровчани) прѣдь царьство ни на сѣдь за крькь и за ѕемлю и за проводь и за уловѣка и за сводь. М. 146. 162. кон трьговьць кѹпи коня на трьгѹ и плати за нь царинѹ, да реуе царинникь дѣшомь, ере иесть тогаѕи коня кѹпиль, и за нѣга платиль царинѹ, а тати не ѣьлаа, да мѹ за тоѕи свода несьть; ако ли га такоѕи не ѡправи царинникь, да да сводь, в кога иесть кѹпиль. а кон любо трьговьць доведе коне кѹпивь иѕ тѹгіе ѕемлѣ, а познаю се, да се кльне тьѕи трьговць самь дрѹги, ере га иесть кѹпиль в тѹгіен ѕемьли и не ѣьна тати и гѹсара, да не даје за тоѕи свода. М. 147. 162.

сьводьникь, ad quem regreditur accusatus: ѹто се гоуси или оукраде, томоу да даа сводьника. З. 49. cf. сьводь.

ськоннь, commilito: лишенне поборна кь богоу молитвами ськонна. Д. 117.

ськонуьць, volumen: деветь свонуаць парте, що се ѕоке сирма сребрьна, и два на десете свонуаць сирме златє. П. б. 74.

сьвратити се, devertere: уекамо да мине в Цари-

градъ ѯъ голѣмин, и хѡкѣ се сватити к нанъ. П. 46. 47. нѣки бригентини сватише се на крькрьски ѡтокъ. П. 58.

сьвраѣати се, devertere: кон кѫпци гредѫ мимо Брьсково, а не сьвракаю се ѫ Брьсково. М. 53. к тебн ѫ Глухавицѫ сьвракити се платит царинѫ. П. 5.

ськрьстнѣ, conjux: Іѡань деспоть прїемлѣ себе сьврьстїе дьщерь Степана Ѫкшинка. Л. 64. приходнть сьврьстїе его Анґєлина. Л. 63.

ськрьстокати, conficere: ѹто хоте сокалькинци и кьси мансторнѣ тежати жито и внно, кьсе да сьврьстокакьше и прѣдаде оу црькьвь. М. 98. до косе и все да сврьстоую како нмь вели нгоумьнь. Г. XV. 277. да ѡроу бѣдбоу всакога жита, и все сврьстовакше оусоутн. Г. XV. 305.

сьврьсть, conjux: ѡтлоуѹаю се сьчетанніе сьврьсты моюѥ. Ст. 9.

сьврьстьникь, socius: сїа ѡба сьврьстьника божьствьнніе благодѣтн. Д. у Ш. lesek. 123.

сьврьха, compositio: када бѫде сврьха мирѫ. М. 370. finis: тн сн бнль томѫн добро поуело и сврьха. П. 156.

сьврьхоу, adv. supra: ѡвн сврьхѫ ѫпнсанн ѯапись. М. 443. praep. cum gen. supra: ѡбѣтовасмо нмь ѡнѫѯи платѫ, кою нмаю ѡдь ѡпкннѥ, тьѯи да нмь ѥ и сврьхѫ тога, цо бн нмь каша любовь платила. П. 9. нанъ, кон ѥсть свархѫ ѯемлѥ и водѥ реченѥ царкве. М. 464. in: да сѫ все клетвн и ротѥ и проклѣутка пала сврхѫ нась и нашега натрашка. М. 291. 303. de: цо годн бѫдѫ ѡтлѫѹнти реченн сѫдье сврьхѫ тогаи ѫѯетьѣ. М. 256. ѡдговорисмо сврьхѫ тога. П. 51. erga: како сте нмали сврхѫ реченнх сирота неки милос и сврхѫ старнех нних. М. 557. сврьхю. М. 325. cf. крьхоу, крьхь, сьврьхь.

сьврьхь, supra: када нма тон придасте, сврьхь тогаи да таи ѯапись, кон нмате, раздрѣте. М. 426. да моу ѡцѥ прида сврьхь ѡвехь сто коуѣь. М. 481. in: ѫзмнте мн ѫ сверхь себѥ ѫ Марнна помсь. П. б. 21. cf. сьврьхоу, крьхь.

сьврьшати, conficere: светоую слоужбоу сьврьшае. Д. 76. волю нхь сьврьшаюшта. Д. 124. пророѹаскам сьврь-

шающаа. М. 71. всакиѥ ꙗкоми и хрисовꙋлѥ испльнивь съвръшати. М. 180. facere: дїакона свѣтаго ѡсвѣштаѣть, въ оутрѣи жѥ дьнь їереа съвръшаѣть. Д. 76.

съвръшєвати, conficere: како краль свръшꙋѥ дѣломь Дѫбровьникꙋ, що ѥсть намь рѣчиꙋ рекль. М. 242. свако добро почѣло починати и свршекати. П. б. 124. exire: ꙗ ѡво годиште, коѥ свръшꙋѥ на .г. дни мѣсеца авгꙋста. М. 441.

съвръшєниѥ, consummatio: съвршенїемь свѣтаго доꙋха. М. 196. сакрьшеннемь всепрѣсвѣтаго дѫха. М. 229. свръшеніѥ. М. 239. свръшенїѥ. М. 309. compositio: ѡть почѣтка рати до свръшенїа мира. М. 369. да бꙋдеть чистоѥ прикѣльство и съвръшенніе. М. 35. да се соудомь исправламо, како є по ꙗконоу; ако ли соуда не боудѣ съвръшенніе, ихь кѫпьци кон боудоуть оу ꙁемли кралевьства ми, да имь ѥсть рокь ꙗ три мѣсеце, да си иꙁидоуть. М. 50.

съвръшитєль, consummator: їеѵаггелскыихь слѡвесь съвръшитель къ. Д. 60. слава съвръшителю богоу. М. 246. administrator: къ дни єпископьства и наставника и съвръшытела црькви босаньскои дѣда Радомѣра. М. 253.

съвръшити, conficere: сим жѥ съвръшеномь бывъшимь. Са. 6. чедо моѥ, съкрьши любовь, въꙁложи на мѥ расоу. Са. 11. сѥ въса свръшихомь ти, спасѥ. М. 15. божьствьни храмь съвръшивь. М. 18. съкрьшенѣ боудоуки вашѣи вѣрѣ и любьви и клѣтвѣ. М. 20. що свдита, тоꙁи да ѥ свръшено. М. 52. како ми свръшити хокеши синꙁи посьль. М. 53. съвръши сѥ храмь сьь. М. 66. съвръшен всаꙗьскаи. М. 77. недостатьꙗьмаи ихь испльнити и свръшити. М. 91. ѡкази вса да ви царьство ми испльни и съвръши. М. 174. аще боудеть такова книга, що нѥ можеть ѡнꙁи съвръшити. З. 40. кадѥ съвръши соудь. З. 47. да свръше, ꙗто пишоу соудїѥ. З. 48. всѣ работѣ съвръшишѥ. М. 174. свршише ми моѥ питаніѥ. М. 178. ѥсмо ꙁапокиндѣли ѡвѣи листѣ свръшити и печатити. М. 328. сьиѥ всѥ писал сѥ и свръши ка лѣто (то и то). М. 342. ако ми свръши рѣчѥнѥ ѡбѣтѣ. М. 461. ирь кѣте свръшити како стѥ ѡбѣтовали. П. 11. како с нами свръши. П. 25. къꙁди смо ради вашемꙋ

племенствъ всякъ добръ и правъ волю скрѣшити. П. б. 81. part. praet. pass. perfectus, totus: ни нинь кто отъ прочихъ властель да обладаютъ ними, нь да сѫть съвръшени работьници светомъ отцьмъ Николе. М. 19. да соу съвръшени работьници црькоувны. М. 531. уто є ткоѣ правина, да ти ю подаємо всѫ скрѣшенѫ. М. 23. уинити по законѫ съвръшенѫ правьдѫ. М. 37. да се даѥ мѣртикь скрѣшень испльнь. М. 79. къзискаѥ намь скрѣшеннаго спасенна. М. 91. цило скрѣшено пандосмо. М. 254. ѿдь скрѣшена и доброколна срьдьца. М. 457. несмо каши прїателїе съкрѣшени. М. 517. досиѣти къ съкрѣшени къзрасть. Л. 58. da gih imate na puni i suerseno vderzati v gnih praudah. М. 280. юрь ѥ прнлнлъ кѫпно и скрѣшено двѣ сти перьперь. П. 77. — се, за вријеме, exire: како се скрѣшило бѣше врѣмє. М. 54. за годищє, конє ѣє се скрѣшити (тада и тада). М. 480. за годищє, коє се є свршило. М. 492. за годищє, коє се сакрѣши на .кд. марьта. М. 495. прько некь се рокь скрѣшн. М. 520. у том смислу један пут без се: за .к. годищи, кои сѫ скрѣшила. М. 397. погрјешке: свршило. М. 495. секрѣши се. М. 190.

съкрьѣн, гледај съкрѣшти.

съкрѣшти, dejicere, cf. съврьѣн: съ крьхоу съкрѫженноую рнѕоу. Д. 19. отъ тоудоу съкрьгоу те. Д. 107. калогиерь, кои съврьжеть расѣ, да се дрьжить къ тьмницн. З. 31. съкрьжень съ конна. Л. 57. тко се ѵгокори за понесенье каркана, да га нне колнить скрьѣн дрѣги. М. 467. abolere: тен царине нове не каши постлнать, паче скрьзи и ѿдькрьзи ѵ всемь, да ѥ нѣ. П. 133. да ю (царину) скрьжешь. П. 142 скрьгохь (царину). М. 280. ѿни милостнко посилаше ка мни, да тѧн царинѫ скрьгѫ. М. 281. скрьгох ю (царину), да є вєѣє ѵ вике не бѫде. М. 281.

съвьдомити, hospitio ad se recipere: хотештен єго себѣ съвьдомити. Д. 22.

съвьзѣти, simul sumere: да собою мене съвьзѫмь, въ небесна къзвысить. Д. 135. се, гарі: не съвьзѣть се онь толикынь самодрьжавїемь. Г. XI. 86.

съвъзрастьнъ, aequalis: молю юнїе и съвъзрастнїе и старїе. В. дан. I. 5.

съвъкоупитєль, qui colligit: съвъкоупителю погыбъшимъ странамъ отъчъствиа єго. Ст. 2.

съвъкоупити, colligere: тоу съвъкоуп(л)ьша се прѣбыкаста. Ст. 13. съвъкоупи благородноую си дѣтьцоу и вьсє нѫбрамые си болиарє. Са. 3. съвъкоупикшема се има. Са. 7. аще ѕдє разлоуѵаєвѣ се, тамо паки съвъкоупивѣ се. Са. 10. въ єдино съвъкоупивъ боголюбика слышанїа и видѣнїа. М. 72. съвъкоупити се съ вон нєбєснаго цара. М. 243.

съвънити, simul intrare: съ моудрїими дѣкаии съвъниты въ хъртогъ. Г. XI. 83.

съвъпрашати се, interrogare inter se: съ доуховными моужїи съвъпрашає се. Д. 65. о црькоунихъ правилѣхъ съвъпрашаєма и наоуѵаєма отьца радоваста се. Д. 170.

съвъсприиматн се, incumbere: съвъспрїимаше се божьствные любкє дьнь отъ дьнє. Д. 5.

съвыкль, consuetus: pecatom nasim zueclim. М. 280.

съвыше, adv. superius: єлико ѣ повелѣно свыше. М. 363. оваи съвыше писанна и обѣтованна. М. 528. insuper: паче и савыше обѣтъю и хоѣѫ. М. 445. и савыше приимѫ (то и то). М. 502. praep. cum gen., supra, praeter: да ми даю свыше тогаи дкє тисѧчє дѣкать. М. 523. свыше тога имь ѵунимѫ милость (ту и ту). М. 526. de: свыше окоган писанна се ѕаклинать. М. 528. cf. выше.

съвѣдоковати, testari: присегоше свидокъюѣе ѵисто и право. М. 249. исти свѣдокъю и пишє. П. б. 59. такон свѣдоковаше. П. 105. свѣдокъю моноумь рѫкомь, єре мон господинь приимн десеть тисѧчь дѣкать. М. 500. свѣдокъю. М. 505. пишѫ и свидокъю. П. б. 66.

съвѣдокь, testis: свѣдокь. Са. тип. ст. у Ш. lesek. 79. два свѣдока. М. 69. ѡкомѫи писаню свѣдокь. М. 102. томѫ свѣдоцн. М. 107. ѕа мєгіє селскые, да дадоуть ѡбои, кон нщоу, свѣдоке, да коудє рекоуть свѣдоцн, тако да єсть. З. 36. кьдн прии латининь срьбина, да да латининь срьбинѫ половинѫ латинь а половинѫ срьбль свѣдоке, та-

кождє и срьбинь кьдн прнн латнннна, да мѵ даѥ свѣдокє половинѵ срьбль а половинѵ латинь. М. 147. свѣдокє. М. 162. ѡдь ѡнєхѵн свѣдѡкь да нѥ вольнь повєки мнѣдинь. М. 205. 267. 270. 353. томѵ свндоѵн и рѵѵнѵн. М. 226. 318. П. б. 34. бнше нмь семѵн ѵлапнсѵ свѣдоѵн. М. 398. бнше кнєѵ свѣдоѵн, єрь смо прнмнли рєѵєнє .т. дѵкать. М. 492. богь намь ѥсть свѣдокь, да ѡ томь нѣсмо мнслнли нн радили. П. 66. єсамь свѣдокь на ѡвоѵн ѡдь ѵгорь нписанн ѡ. П. б. 126.

с ь к ѣ д о ѵ н т н, testari: свндоѵнше прѣдь намн. М. 248. да бнсмо свѣдоѵнли. М. 544. тон свѣдоѵнсмо. М. 544. нн сє на тон ѵаклѣсмо, да смо тон прако свѣдоѵнли. М. 545. свѣмн бн свѣдоѵєно. П. б. 127. — сє, teste uti: богомь свѣдоѵнмо сє, нєрь смо ѡдьпнсали. П. 28. госпогѵ ѵма, нєрь смо ѡньдн бнли ѡдьпнсали, н номь сє сьдє свѣдоѵнмо. П. 29. богомь свѣдоѵнмо сє (гдје грнјешком стоји ѥ мјесто сє). П. 84.

с ь к ѣ д о ѵ ь б а, testificatio, testimonium: ако ѵзьхѡтѣ ѡбоѡн свєдоѵбѵ, кон сє прѣ, да поставє половинѵ дѣбровѵань а половинѵ срьбль. М. 205. 208. свѣдоѵбоѵ. М. 267. свѣдоѵьбоѵ. М. 270. ѵа болю свєдоѵбѵ н трьгавѵ сен повелѥ поставнсмо пєѵать. М. 230. тон ѥсть в свѣдоѵбѵ поѵтєннхь покансарєкь. М. 329. тан камь лнсть ѵа свєдоѵбѵ. М. 403. нєка ѥ тон в ваших свєдоѵбѵ. П. б. 115. цто га правьда ѡборн нисмомь нли свѣдоѵьбомь. П. 100. прнѵзва в свѣдоѵбѵ н ѵасвѣдоѵн. П. б. 128. прнѵзваше гостѥ людн ѵа свѣдоѵбѵ. М. 429. ѡбнашадше крнвнѵ внше рєѵєннѡмь свѣдоѵбомь. М. 462. нихна свндоѵба на нн людєх да сє прнма. М. 551. свѣдожбѵ. М. 353.

с ь к ѣ д о ѵ ь н ь, testatus: да камь ѵпнше н рекѵ свѣдоѵно. П. б. 43. како ѥ свѣдоѵно мноѵѣмн господамн било. П. 57. намь показоваше свѣдоѵно, нєрь ѥ тон жито нѥгово. П. 76. да бѵде свѣдоѵно листомь господнна крала. П. 173. тон да є свѣдоѵно. М. 369. свѣдоѵно є свѣмн цѣтлынанѵ. М. 532.

с ь к ѣ д о ѵ ь с т в о, testimonium: в свѣдоѵьство нашнхь

властель. П. б. 40. за вєкє кѣрованнє и унстокє и свѣдоу(а)ства сєган листа. М. 400. да сє нє можє противити нѣднѣмь свѣдоуаствомь рєчєномъ тєстамєнтъ. П. б. 129. овь листь вѣди за тврьѣакъ и свѣдоуаство. М. 502. имамо свѣдоуаство. М. 516. свѣдоуаства тврьска и каврьска. М. 516. за вєкє свидоуаство потписах сє мовмь рѫкомь. М. 537.

сьвѣдьца, conscius: да сє вдкальнє, како нє свѣтьца вномъзи коню ни гѫсє ни татбє, нъ га є купиль. М. 205. свѣца. М. 208. свѣтца. М. 267. свѣтьца. М. 270. свѣдца. М. 353. 434.

сьвѣдѣнніє, cognitio: исправи свѣдѣнїа въ разоумь. Са. 9. вѣдоущєи свѣдѣнїа твоя. М. 137. notitia: всѣмь да є в свѣдѣннє. М. 16. въ свѣдѣннє всакомъ. М. 52. въ сведенніє вьсакомъ. М. 146. да єсть въ сведенніє всакомъ чловѣкъ. М. 202. въ свидѣнєніє. М. 238. даємо въ свидѣньє всакомъ. М. 251. въ свидиньє. М. 254. въ свидиннє. М. 272. въ свидѣнїє. М. 294. въ свидѣньє. П. 145. да є свидѣнїє всакомъ. М. 306. нека є в свидиньє. М. 537. ѕвидиніє. М. 311.

сьвѣдѣтель, testis: свидѣтель. М. 106. нитко намь нє морє бити боли свѣдитель колико каша милость. П. 1. богъ да намь є свѣдитель. П. 4. бога имамо свидитела. П. 6. томзи є богъ свѣдитель и вьса ѕемлн. П. 21. нижє свѣдѣтелє и слышателє. М. 332.

сьвѣдѣтельница, testis femina: тѣмь боудѣть свѣдѣтелница и прнѣмьница прѣхристан. М. 79.

сьвѣдѣтельство, notitia: съ истиньнѫю царьскаго словесн поставлаѥть царьство мн въ свѣдѣтельство всѣмь. М. 158. пнше господьство мн сїа въ свѣдѣтелство вьсѣмь. М. 266. въ свѣдѣтельство всакомоу. М. 269. testimonium: за свѣдителство и за крѣпость всѣхь рѣун ѕгорѣ рєчєнѣхь. П. 176. за свидителство овь мон листь печатихь. М. 495. за вєкє свидителство мовмь рѫкомь вписано. М. 503. за свѣдѣтелство и великоє вєрованїє. М. 556.

сьвѣдѣтельствовати, testari: глась бога отьца свѣдѣтелствоѫють єго. Д. 167. да всакь видн и свѣдѣтельствѫє, да смо харни. М. 242.

сѣвѣдѣти, noscere: свѣдоуѭемоу таннам уловѣуьскам, ѥмоуже вь роукоу всако дыханиѥ животьноѥ, и сконмь милосрьдиѥмь свѣсть конъунноу когождѣ. Ст. 17. ты свѣси помысли и дѣлеса. Ст. 22. азъ ѡ себѣ инуесоже сьвѣдѣ. Д. 56. разѣ тебе иного бога не сьвѣмь. Д. 74. немощь уловѣуьскоую свѣсть владыка нашь. Г. XI. 192. да ѥ свѣдомо всакомѣ. М. 51. ѥлико свѣдѣ тогда настоѭщаа братиѣ. М. 79. тьждѣ свѣдын любьвь и правьдоу срьдьца моѥго. М. 90. свидѣвше велико любьвь нашѣ. М. 302.

сьвѣсть, conscientia: обличаѥмь своею сьвѣстїю. Са. 10. ѡсоуждена ѥсм сьвѣстню моѥю. М. 245. scientia: ни в Рьтѣ ни в Стонѣ ни ѥ вселень ни скрьвень в нихь свѣсти ниѥдинь уловѣкь кралевьства ни. М. 108. animus sui compos: тестамент ѥст вунинла в свою добрѣ свѣсть. М. 415. свѣсть. П. б. 121. в моѥи добреи свѣсти. М. 415. вписа з добромь свѣстью свою напокоиѣ рѣуь. М. 425. да ѥ бнѡ в доброи свѣсти и памети. П. б. 127.

сьвѣтованиѥ, consilium: брезь твоѥа свѣтованиа нѣсмо биан искали. П. 21. разѣмѣсмо срьдуно свѣтованьѥ господьства ки. П. 170.

сьвѣтовати, consulere: свѣтовавь сѥ с властели нашими з братиѭмь и зь ближикамн. М. 242. каша нхь милость свѣтѣи. П. 7. како си наса свѣтовалъ. П. 21. вины смо вьсѥ скрьшили, що ѥ наась господьство ки свѣтовало. П. 159. велѥ наса господинь краль свѣтова, да бисмо примиали за мирь. М. 367. савѣтовавше сѥ с нашими савитници. М. 469.

сьвѣть, consilium: благонароунт же дьнь сьбранїю нарекше, и никомоуже моштно ѡстати повелѣваюште, ако велико сьвѣть хоштеть сьставити. Д. 36. до колѣ в мене бѣдѣ, дати имь сьвѣть и помокь. М. 2. за нашега света ѥ племоколь твою земль. М. 21. сь нашемь свѣтомь ни сь нашемь вѣдениемь да ѥ пошлѣ ни книга ни слѣ на твоѥ зло. М. 30. да дамо альминшаномь ни свѣть ни вѣкѣ. М. 31. да сѥ избираа ѡбщимь сьвѣтомь братиѣ. М. 75. сьвѣть сьтворьше. М. 126. имавьше сьвѣть с богодарован-

номь ми кралѣцомь и с властели и вельможами. М. 221. ѡвакоѕи ѵчинисмѡ совѣтомь съ вельможами. М. 230. створисмо свить с кралѣства ми с поглавитими властели. М. 232. имавьше свѣть и ѕговорь с богомь дароканомь ми кралицомь и властели. М. 236. принише ѕа свѣть. М. 242. по свитѵ с властели. М. 255. съ съвѣтомь ѡтьца игѵмена и братїе вьспомєнѵтие исплънисмо. М. 263. имавше цнль свить и ѕговорь с властели. М. 305. имакше совѣть са ближнками. М. 413. ѕа то смо писали нашѣмь трьговцемь, да догю господьствѵ ви ма свѣть. П. 10. безь свѣта и помокн ваше милости ми не моремо нищорь ѡправити. П. 10. да си ѵмѣль вьѕда дати себи добри свѣть и иноѕѣмь нѣмь. П. 51. и тон хоюємо по вашемь свѣтѵ ѵчинити. П. 159. ако ли мон совѣть не приминте. М. 546. съвѣтомь всѣхь вѣнчавающь брата своєго вѣнцемь кралѣвства. Л. 60.

съвѣтьникь, consultor: кто раѕоумѣ оумь господьнь, или кто съвѣтникь емоу бысть. Д. 124. Г. XV. 264. приѕвав патрїарха и своихь съвѣтникь. Д. 204. совѣтовавше сѣ с нашими совитници по ѡбичаю ѕ господомь строницы цркве босанскіе и слѵгами и ближнками, с властели госпоцтва ми. М. 469.

съвѣштанніе, гледај съвѣштанніе.

съвѣштатн, гледај съвештатн.

съвѣћатн сѣ, гледај съвѣћатн сѣ.

сьга, nunc: сьга. Ca. тип. ст. у Ш. lesek. 90. половинѵ да тн дамо сьга. М. 23. како сѵ до сьга билї. М. 550. cf. сьгы.

сьгаратн, conflagrare: коупина ѡгнѥмь горештн не сьгараше. Д. 192.

сьгаћатн сѣ, contingere: ѵ семь житн раѕьлнкѣ и ненадне тешкокѣ ѕгагаю сѣ. М. 418.

сьглаголатн, eloqui: сїа и имѡга подобна сьглаголавше. Д. 20. конхь ѡ таковыихь кь богоу благодареніи не сьглагола. Д. 64. подобна поухьстн его пѣнїа сьглаголакша. Д. 122.

сѣглаголѣнникъ, qui colloquitur: сѣтвори и сѣглаголѣника себѣ. В. прим. 12.

сѣгласиѥ, concentus: ако сѣгласїемь мѣкымь живын сь мрьтвымь съвѣштавша се. Д. 139. женьскоє облачаємь єже съ дїаволомь сѣгласїе. Г. XI. 48.

сѣглашати се, consonare: ѡть таковаго мѣста моємь сѣгласающаа се оусрѣдїю. Г. XI. 69.

сѣгледати, inspicere: монастырь сѣгледавь ако нзѣштьнь. Д. 22. сѣгледати монастыре. Д. 22. принесе хрисовѣль, ако да сѣгледамо и потврьднмо. М. 213. пришьдьшн въ монастырь деуанскїи и сѣгледавши красноє мѣсто. М. 264. — се, respicere: кьде бн се ти в томь добрѣ сѣгледаль, не бн тєн новцинє наль подвизаль. П. 142.

сѣглѣунѣь, у Хомољу као да бјеше село, које цар Лазар даде цркви богородичиној у Ждријелу браничевском: Ꙁглѣункь. М. 194.

сѣгнати, cogere: сѣгнати звѣры. Д. 10. depellere: ѡнєзн сѣгнати, кон стоѥ по пѣтехь. П. 124.

сѣгнивати, putrescere: сѣгнивающнмь плѣтємь. Г. XI. 92.

сѣгнити, putrescere: сѣгнивша лнца нмоуще. Г. XI. 75. вьноутрьнним сѣгнившнмь. Г. XI. 92.

сѣговараниѥ, colloquium: ѡ томь ѥ мѵно и нєзгодно зговараньѥ и унинєньѥ. П. 157.

сѣговарати се, colloqui, consulere: игоумнь зговараѥ се з братнимн. Г. XV. 306.

сѣговорити се, colloqui, consulere: зьговорнкь се сь арьхїепнскоупомь и сь госпождомь матєрню мн краљицомь Єленомь и сь всѣмн єпнскоупы. М. 60. зьговорнвь се сь братнєю своєю сь ієпнскоупы. М. 76. сьбрахь зьборь срьбьскыѥ земльѥ, арьхнєпнскоупа и ієпнскоупы и игоумєнн и казньцє и тєпьунѥ и коѥкоды . . . и зьговорнхь се сь нимн. М. 99. зговори се краљєвьство мн сь краљицомь. Г. XIII. 376. царьство мн зговори се сь царицєю и сь сыномь наю и сь патрїархомь и сь всѣмн митрополнти и єпнскѡпы и нгѵмены и сь кластельми всѣмн. М. 143. condicere:

вины се ѕгокорѣте с митрополитомь, кога ви онь досила, да томѹзи даюте. П. б. 30.

съговорь, colloquium, consilium: с нашимь ѕговоромь и тои приложи. Г. XIII. 376. кога изберє патрїархь и царь съ ѕговоромь братнє монастырьскє. Г. XV. 306. да нѣ колнь игоѹмьнь нища ѡтьдати ни оѹчинити безь ѕговора икономa и баще и єклисиарха и дохиара. Г. XV. 306. нилкьше свѣть и ѕговорь с краиицомь и властели. М. 236. нилкше свить цѣль и ѕговорь са властели. М. 317. погрјешка: ѕгворь. М. 305.

съговорьнь, in consilio constitus: да косє, гдє ѥ игоѹмьноѹ ѣговорьно съ ѣборомь. М. 98.

съговорѥнниѥ, colloquium, consilium: оѹставлѥнь бысть изволѥнниѥмь и ѡбѣщинимь ѣгокорѥнниѥмь. М. 79. оѹстависмо ѡбѣщинимь ѣговорѥнниѥмь кралєкьства ми и всега събора. М. 80.

сѣгода, casus: ѕгодило би се господинъ конде комь годе ѕгодѡмь по себе ѡставити рєуєнихь .ні. тисѧкь. М. 286. ако би када царина дрнеска конмь годи пѣтемь а нли наѵнюмь а нли коѥомь ѕгодомь дошла ѵ наше рѧкє. М. 452. occassio: по ѕгодѣ а съ крѣменѡмь хѡкѥмо ѡдьправити. П. 144.

сѣгодити се, contingere: ако ти се ѕгоди коє насилыє. М. 22. ако се ѕгоди разъмирнє межда кралєкьстковь ми и градомь дѧбровьѣкнимь. М. 108. ако би ѡи се смрьть ѕгодила. М. 251. колике ти се съ биле ѕгодиле велике глакне погнбѣли и неволѥ. П. 143. ако ли би се на ни кои рать ѕгодила ѡдь крали. М. 345. ѕгодило би се господинъ конде комь годе ѕгодѡмь по себе ѡставити рєуєнихь .ні. тисѧкь. М. 286. и ако би ми се ѕгодилѡ доити ѵ Дѧбровникь. М. 337. ако би се и господинъ конде ѕгодило прѣминѵти, а нашла се рєуєна постака ѵ нашемь комѧнъ. М. 419. ако се ѕгодїи всѣмь црьквамь на градь, а ѡни да не идоѹ да напрамаю скои град. Г. XV. 307. вьсе ѡкои нѣ се могло ѕгодити да се ѥ всє ѵ ѥдань дань ѕгодило нли ѵчинило. П. 163. и ако би се ѵ коє врѣмє

ꙁгодилѡ, терь и или мои сынь нашли се на мори. М. 339. ꙁгоди се, ѥрь донде ѥдань бригентинь. П. 87. пакн се ꙁгоди, ѥрь господинь краль индѣ в приморје. П. 143. такон се ꙁгѡди, херцегь приминь сегаи свѣта. М. 497. fortuito adesse: сь тконми болмры и с ынѣми всѣми тконми, кон се с тобовь ꙁгоде. М. 22. коѥ се ꙁгоде на самьрьти моѥи деконке. М. 416. convenire: втакмише се и ꙁьгодише. П. б. 106.

сьгонь, opera quaedam serva: ꙁьгона да нмь нѣ. М. 98. само ту.

сьгора, гледај код горѣ.

сьгороу, гледај код горѣ.

сьгорь, гледај код горѣ.

сьгорѣ, гледај код горѣ.

сьгорѣнніе, conflagratio: до ꙁгорѣнм свнета. М. 106. до ꙁгорнемь свнета. М. 107.

сьгорѣти, conflagrare: самь сагорѣвь. Г. Х. 216.

сьготовати, parare: горуаншоу моукоу на ніе сьготоваѣть. Д. 113.

сьградити, exstruere: що соу сьградили прѣдѣди царьства ми (манастире). М. 167. коѥ соу ѡбѣ црькве сьградили. М. 533. сьгради воденицѣ. М. 558. сьгради градь. Л. 85.

сьгрѣзити, contaminare: кымь ѡбразомь или оумомь сьгрѣзивь се азь ѡканьныи ніе испльниль бнхь повелѣнѣи твонхь. Ст. 15.

сьгрѣха, delictum: да нмь се ꙁгора писано ніе море вземи никадаре ни за едно нихь ꙁгрнхѣ ни кривнѣ. М. 378. коию годе би прѣ имали мегю собомь за имаше или за коию сагрѣхѣ. М. 411. да нмь се тон ніе нма порећи ни за едно невирѣ ни ꙁгрнхѣ кралевьствѣ нашемѣ. М. 440. ѡпростихь всѣ сьгрѣхѣ и супротивщинѣ. М. 457. простихь сьгрѣхе. М. 458. да се ѡ тонзѣ сьгрѣсѣ ніе говорн. М. 458. що ѥ вунинѡ коию сьгрѣхѣ господарѣ. М. 461.

сьгрѣшати, peccare: за малоую кнноу сьгрѣшаюштаго сьмрьтню осоуждаше. Д. 106. нмнже кь нѣмоу сьгрѣшаемь. Д. 218.

съгрѣшєнніє, delictum: за невѣроу, за вьсако съгрѣшєніє. З. 33. и снємзи и всємь да сє цариство ми нє поткори, ни да имь оузи ни за єдино ни за коє съгрѣшєннє разѣ невѣре. М. 156. оусмо како тврди забавлаю нашѣмь трьговцємь, а врезь нѣдмога нихь съгрѣшєньм. П. 15. peccatum: свєтитєліє да нє проклинають христіань за съгрѣшєніє доуховно. З. 29 да молитвь нхь ради вьспріємь прошєніє многихь ни съгрѣшєній. М. 263.

съгрѣшити, peccare: нами съгрѣшьшємь. Ст. 1. съгрѣшьша нє отьврьзи. Ст. 10. delinquere: ако що съгрѣшє кралєвьствоу ми, да сє соудомь исправљамо. М. 50. ако ми нє съгрѣшє. М. 55. зна, єрь и томє нѣсм съгрѣшнли. П. 9. єрь ни см съгрѣшнли и утетм зимнили. П. б. 81. аще кто обрѣщєть сє съгрѣшивь црькви. З. 29. онь, кои єсть съгрѣшнль, тоговь и дому да платить. З. 33. что съгрѣши, да платн самь. З. 43. тєрє би кон одь нихь толико сагришю, да мм сє нма глава одьснѣи. М. 378.

съгьноутн, complicare: съгноукь писаніє. Д. 35.

сьгы, nunc: сьгы. Са. тип. ст. jahrb. bd. 53. anz. bl. 71. Д. у Ш. lesek. 90. вь рождаствє своємь вьзкєсєлнвн наю, и сьгїи вьзкєсєли на. Д. у Ш. lesek. 123. о царнахь, коє см сьги настале. М. 168. царниє, коємо см сьги постале. М. 168.

сьда, nunc: и смь и свою землю седа. М. 29. 33 (у оба споменика долази и у другим ријечима є гдје не треба). и сьда га дрьжитє. М. 42. сьда см ходили. М. 54. сьда. М. 174. 175. 206. 354. 532. сьдаа. М. 515. сада (у новом прије пису). М. 151. сада моли кась. М. 185. сада. М. 217. 560. садаа. М. 513. — долази с предлозима за, до, одь, који му додају своје значење: имамо потрѣбь за сада. П. б. 41. за сьда нє змнєсмо писати. М. 443. што є и до сьда било. М. 570. одьврьгь всакь злобь до сада бившь. М. 457. ствари, коє см до сада биле. М. 500. за тон ми см до сьда плакали. М. 523. да бъдь одь сьда напреда свпротивь херцегь. М. 455. одь сада напрѣда. М. 487. cf. сьдє, сьди, сьдь.

сьдань, qui nunc est: седани (у споменику у којем и у другим ријечима стоји є гдје не треба). П. б. 22. в ѡкон сьданїє крѣмє. П. 90. ѡко сьданьїє наше писанїє. П. 160. всакомъ чловѣкъ, сьданнимь и послѣ бѫдѫщимь. П. 176. sadagnim i suim napreda buduchim. М. 280. съ ѡвѣмь сьданьнимь ѯаписомь. М. 341. прьвнєхь и сьданнхь повєєль. М. 405. вснємь и всакомъ, сьданнємь и напрнєдь кон нмаю нти. М. 457. сьдани ни послѣдьни. М. 516.

сьдашьнь, qui nunc est: да єсть ва свьдненїє всакомъ чловєкъ сьдашнємъ и послѣднємъ. М. 238. на сьдашнє крѣмє. П. 58. ни сьдьшни. П. 59. ѡкѣмь сьдьшнѣмь листомь. П. 61. сьдашни ѡвѣть. П. 103. нєка є на помєнъ сьдашнємь и послѣгнємь. П. б. 129.

сьдє, nunc: що си съ дрьжали в свето почивьшега краля, то да си и сьдє дрьжє. М. 56. како ти сьдє нама чинишь. П. 8. навлашно сдє. М. 239. сьдє. П. 10. 65. М 535. сдє. М. 249. 258. 430. терє нмь є седє на мє жаль. М. 545. с предлозима ѯа, до, који му додају своје значење: простн намь ѯа сьдє. П. 24. що съ до сьдє тамо довєѯан. П. 58. до сьдє нѣсмо нищорь чинили. П. 168. cf. сьда. — hic: како є сдє препнсано. М. 29. cf. ѯдє.

сьдн, nunc: тьѯи ѯаконь да єсть и сьдн. М. 206. 208. 268. 270. а то сьдн ѯнма. П. 3. а сьдн, госпогїє, богь да намь є свѣдитель. П. 4. сьдн єто увємо. П. 42. а сьдн господьство да ти ѯна. П. 78. садн. М. 337. седн. П. 69. cf. сьда.

сьднмь, qui nunc est: всакомъ саднємъ и послѣдьнємъ. П. б. 33. саднимь покимь дароль. М. 439.

саднїшьнь, qui nunc est: всакомъ чловѣкъ саднїшнємъ и послѣ бѫдѫщємъ. М. 217. 229.

сьдробити, concidere: єдинь ѡть робьь єго въстань сьдроби и мьчємь на ѡдрѣ єго. Ст. 25.

сьдрьжати, continere: не трѣбоує уто, ако вьса сьдрьже. Д. 92. двоєоумнємь сьдрьжимынхь людїи. Д. 139. ты бо живѡть сьдрьжнши. Д. 162. сьдрьжєн ѡбластню вьсоу

тварь. М 88. поставн ме господнна всемъ стежанню отъ-
уьства моюго . . . съдрьжещъ мн сна вса. М. 161. съдрь-
жатн скнфтрн кралѥвьства мн. М. 180. егоже нзволнть богь
по мнѣ сїе господство съдрьжатн. М. 334. где се нзнесоу
дке кннге цареве заедьно за земьлю, кто є съдрьжаш до
сїега доба съборьнаго, того да ѥсть. З. 44 Стефана крални,
съдрьжещаго сремскоую землю. Л. 60. богь кн весели н
в ѹасти садрьжн. М. 546. — се, continuari: тен полаує
садрьже се с полаумь, кою смо дали реченомъ господн-
нмъ. М. 285. тен полаує съдрьже се заедно. М. 290. тан
полауа съдрьжи се с манастнромь. М. 302.

съдь, nunc: да внде сад. М. 513. с предлогом отъ
и до, који му додају своје значење: от сад напрѣдь.
З. 43. отъ сад напрѣдь. З. 44. 46. до сад наша се ѥ сом
продавала. М. 474. cf. съда.

съдѣвати, facere: светнмн своннм ѹюдодѣнства къ
нась съдѣваєть. Д. 90. еже аштє кто его ради благо ѹто
съдѣваєть. Д. 91. наше спасенїе съдѣваєть. Д. 117.

съдѣлати, facere: нко огньна вьсего н свѣтовндна
съдѣла. Д. 129. оуеса съдѣла. М. 194.

съдѣлнти се, societatem inire: здѣлан се з Дѵбро-
вннкомь, н прнмн га да бѣде твом кѣуна кѣкм. П. 57.

съдѣлѥвати се, societatem inire: богь даѥ мн-
лость ѹловѣкѣ, да се н з дрѣзѣмн здѣлаюе. П. 57.

съдѣтель, conditor: ткорує н съдѣтелю внднмымь
н невндимымь всѣмь. М. 277.

съдѣти, condere, in metas exstruere: сѣна да косн
дньн н здегѭ. Г. XV. 306. то мислим да је и на овом
старијем али неразговијетном мјесту: да косе бѣдьбоу
накосницомь с пласти н здѣти. М. 565.

съдѣѭти, facere: съдѣѭкь брань тоу. Ст. 6. такова
съдѣа ѹюдеса. Д. 165. отъ съдѣѭнннхъ мн. М. 134. погрје-
шка содеѭнннхъ. М. 191.

съжештн, comburere: кьздоуси съжегомн раздроу-
шеть се, землѧ н ѭже соуть на нен н дѣла съжегоуть се.
Са. 14. страждоуштомоу огнѥмь отъ бога съжеженоу. Д.

211. аще кто оужежеть коукю или гоумно, да сьжегоуть его огнiемь. З. 37. да се златарь сьжеже огнiемь. З. 49. сьжегоше мощи светаго Савы. Л. 85. рогь еленьии сьжегь. Ш. lesek. 130. сьждеже. Л. 85. сажегоше. Л. 85.

сьжизати, comburere: люди, кое сь кльховьсткомь изимають из гробовь, та их сьжижоуть. З. 31.

сьжителствокати, cum aliquo habitare: сь нами сьжителствокати вьзлюбивь. Д. 30.

сьзвати, convocare: аще би мошно всоу вьселiенноую на похвалу дьне сего дьньсь сьзвати. Г. XIII. 366.

сьздание, conditio: отъ сьздания всего мира. Ст. 1. место подобно на сьздание домоу божиа. М. 91. opus: богоу, егоже есмы сьздание. Д. 183. избавивь свое сьздание, уловека. М. 121. на того кралевьсткоующаго вьзложихь сие мое сьздание, иже вьдахь вь дарь спасоу моемоу. М. 75. 81.

сьздатель, conditor: творець и сьздатель вьсен тварн. М. 166.

сьздати, condere: монастiре сьзда. Са. 1. сьздахь храмь. М. 50. 72. 531. пирьгоу, кон сьмь сьздаль. М. 61. сьздахь имь стльпь. М. 78. сьздахь црькве. М. 563. арьхиепископоупню сьзда, и ине многые црькви отъ нагела сьзда. М. 91. сьзда Милешеков. Л. 60. монастирь сьздавь. Л. 63. сьздахь градь. М. 201. градь сьзда. Л. 81. fingere: сьздавьшоумоу телеса уловечьскаа. Ст. 17. отъ прьсти сьздавь наше брено тело. М. 166. 520. неравь уловекоу сазда. М. 308.

сьзи, гледај код сь (hic).

сьздание, exstructio: место подобно на сьздание града. М. 201.

сьздати, condere: сьзиждоу храмь. Ст. 9. киiе многы сьздаста. Д. 51. сьздахь и обновихь храмь. М. 110. о црькви, кою есть сьздаль. М. 143. сьзда се храмь сын. М. 182. црькви сьздаше се. Л. 52. одь дрва се градь сьздали. М. 515. царьскы градь сазидаеть. Л. 56. сьзыда градь Жрьновь. Л. 77.

съзрѣцати, intelligere: често того къ своихъ словесѣхъ съзрѣцаю. Г. XI. 113.

съзрѣцовати, perspicere: чюдодѣлїа божїа, иже и острозрителнымъ оумь съзрѣцовати не довлѣеть. Г. XI. 167.

съзрѣти, aspicere: съзревши на небо срьдьчнима оумома. М. 265.

съзрѣти, maturescere: радоуи се, грозде съзрѣлыи, истаулаѥ мьсть сладькыи а пиянъства грѣховьнаго изимаѥ. Ст. 27.

съказанїе, declaratio: дан сказанїе праведномоу, и приложить ти прїематн. Са. 10. не толико багрѣнїцею елико словесемь разоумномь сказанїемь отъ вьсѣхъ похвалѥнь. Д. 125. narratio: отъ .є. хлѣбъ .є. тысоущть моужь по еуаггелскомоу сказанїю насыти. Д. 186.

съказатель, interpres: сынъ разоумьнъ и хоудогъ сказатель. Д. 122.

съказати, dicere: азъ скажоу вамъ сего светаго рождьство и житнє. Ст. 2. нно дньноюѥ чюдо скажоу вамъ. Ст. 24. сказаѥть емоу кьса. Д. 7. ѡ нѥнже прьвѣе сказахѡмъ. Д. 59. не далѣче насъ соуштоу ти, сказан намъ ѡ твоемъ здравїи. Д. 175. съкажи ми, господи, тайна прѣмоудрости твоюѥ. М. 9. пооучѥнїе сказаѥмоюѥ Златоустомъ. М. 561. нѥговѣ милости сказасмо и повидѣсмо. П. 19. ѡнъ нѥмъ сказа вьсе како ѥ било. П. 89. господинъ царь да скажь свѣ малоѡ и голѣмо. М. 546. да скажь ѡ нашемъ станїю. М. 560. оусти къ оустомъ сказати. М. 560. punire: магїнникъ и отроковьникъ, кон се магїе ѡбланьно, да се скаже по законоу светыихъ отьць. З. 43. — се, se praebere: крѣпостню своюю сказа се истоуникъ цѣлъбъ. Г. XV. 265.

съказовати, dicere: вьса сказоуѥть цароу. Д. 46. сказѵѥ намъ, како за ревемога крала изьбише се колѣне. М. 226. praestare: сваки благи и добри ѡбразъ сказовати и творити кѣрнѣмъ слѵгамъ. М. 225.

съказнкати, praestare: добри ѡбразъ сказнкати и творити нашимъ слѵгамъ. М. 438.

сѣказнь, significatio: що є годе наше мегѣ по старїехъ сказнехъ и по белѣзїехъ. М. 532.

сѣкладь, concordia: ѥда бисте кон складь и миръ ш нимь вуинили. П. 51. складв и миръ ради. П. 53. ми бисмо ради ѡ всакоѥмь вашемь складв и добрв съ всакоими уловѣци. П. 86. кон св свпротѣкь вамь и не в складв съ вами. П. 97. кон смо кьзда желѣли миръ и добри складь в Косиѣ. П. 126. толикан любавь, милощa и складь. М. 445. не вуинити мира ни склада иједнога с херьцегомь. М. 449. consensus: како св складомь вьси трьіе поставили, такозн да вьси трьіе складомь могв взети. П. б. 50. кон сте (покладь) ѡпкѥно и складомь поставкли съ воєводомь. П. 111. складомь дальжника стѣпашиновѣхь и ѡкрьмитель иѥгове дѣце посласмо господьствв тн властелина нашега. П. 119.

сѣкладьнь, concors: да ѣе бити складань и единань з братомь сконѥмь. М. 461.

сѣковати, cudere: двне кзпе злате, коѥ св сковане в нашон цеки ѡдь двката принесенихь ѡдь господина воєводе. М. 380.

сѣконьчавати, finire: скончавает молитвоу. Д. 155. perficere: сконьчавае повелѣнила. Г. XV. 265. — се, finiri (vitam finire): съ миромь сконьчавает се. Л. 63.

сѣконьчанїе, finis: до сконьчанїе свѣта. М. 234. по сконьанью и приминвтью сконѥмь. М. 496. по скончании скоемь. Л. 54. по оучевѣ сконьани. Л. 61.

сѣконьчати, finire: ѥже нае се изь давьна, да се и сконьчает. Ст. 12. — се, finiri (vitam finire): смрьтню сконьаше се. М. 90. сконьавше се и приминвкше сеган свѣта. М. 496. сконча се сего ѡтьць. Л. 73.

сѣкрити, гледај ськрыти.

сѣкровиште, thesaurus: нѣкан би скорѣе наситил се ненстьщимаго скровища. Ст. 16. златоу и среброу скровища. Са. 5. въ нѥмже скровишта бѣхоу положена. Д. 60. ѡтькри се скровище сиѥ. М. 91. receptaculum: повели ветрѡмь въ своих скровища съставити се. Д. 184. ныни же

скрѡвища великаа благости божиѣ ѡтвръзоше се намь. М. 332. loculus: ѡдьлѹчихь ва срьдаучихь скровищехь срьца моего. М. 281. размислихь ва срдаучихь скровищихь срьтца моего. М. 288.

ськровьнь, abditus: богь къ, комѹ нѣ нищорь скровно. П. 9. свѣтѹ нѣ скровно, юрь ю ѹ наше мѣсто доволѣ господе дохѡдило. П. 42. стани ш ними на скровно мѣсто, да ви ѡдь голим не видѣ. П. 148. смислихь великѹ и скрѡвнѹ паче всемѹ скнетѹ ѡбиклюѣнѹ приязань. М. 311. скровнаа скровища срьдьца моега. М. 367.

ськроушати, affligere: ѡ сихь не скрьбѣти молю, ни ськроушати се. Д. 18.

ськроушѣнїе, disturbatio: донде града до Срѣдьца, и въ ськроушѣнїе постави ѥго. Ст. 8. contritio: срьдьца ськроушенїемь. Д. 8.

ськроушити, disturbare: иде на градь Перьникь, и тьи скроушивь. Ст. 8. тѣхь градовь ськроушь. Ст. 8. кльны въ себѣ ськроушише се. Д. 185. сѣть ськрѹши се. Г. XIII. 365. таковаго да ськроуши мати божїа. М. 533. тѣлеса свѣтыихь много ськроуши. Л. 78.

ськрьцати, deferre: кон те скрьцати ѹ фонденѹ. П. 77.

ськрыти, abscondere, cf. ськрити: да скрнють се врази наю. Ст. 28. сего ѡсобь ськривь. Д. 6. ѡть роукь нашихь ськрысте господина нашего. Д. 17. да имить се ськрьвенное. Д. 59. не скрии ѡдь мене заповѣден тконхь. М. 9. скровище сиѣ скрьвенѣмоѥ на снѣмь селѣ. М. 91. ни ѥ вселень ни скрьвень ни иединь уловѣкь. М. 108. како се нѣ скрило. П. 34. нѣ скрьвено всемѹ свѣтѹ, юрь що ви хѡкѣте, тон кѣ хѡтѣть господинь краль. П. 56. нѣ скрьвено свѣтѹ, да нигдерь дѹбровѹане нѣсѹ некѣрѹ показали. П. 140. ради смо никомѹ пракьде не скрити. П. 160.

ськоупити, colligere: докле скоупѣ люди, кое соу разьгнали. З. 32. скѹпите ми тази мои доходакь. М. 185. що год(ѣ) ѥ властель, иесѹ на дворѹ иѕь града по виноградихь скѹпити лѣтине по ѡтоцѣхь, терь за тозн не могосмо ѥ скѹпити да ѡдьгокоримо тконѣи милости. П. 24.

комь богь допвсти, терь се скупимо. П. 29. властеле св се скупили. П. 34. да тен дългове скупе. П. 37. да зберь и скупе що је тамо нихь имања. П. 43. те се скоупише оу Срем оу Карловаць. Л. 88.

ськоупати, colligere: да си скупил црькви нєрзалимскаа на всако годище отъ Крамине, що се обрѣта лѣтине. М. 134.

ськонпь, conventus: обоє вунаучье бивши на скупѣ съ ками приставьми. П. 79.

ськыноути, demere: ако пїань кого задере, или папоуче скине. З. 47.

сьлазити, descendere: гдѣ слази поуть вєлыкыи на Оркїнарїю исподь брьда. М. 126. поуть како слази. Г. XI. 132. оузлазеще на поуть присадьскы и слазеще на Крьвакоу Кодоу. Г. XI. 134. отъ тоудѣ слазеще на поуть. Г. XIII. 370. слази (међа) на доль. М. 182.

сьламати, confringere: идрыломь свиваємомь и мала не сламаюштим се. Д. 183.

сьлати, mittere, cf. слати: шлиє лоуче свое въ вьселєноую. Ст. 16. слати и молити. М. 252. за посаль, за кои сме слаль. П. б. 90.

сьлєжати, concubare: тамо въ немощехь сьлєжещихь иноковь. Г. XI. 138.

сьлєтѣти, devolare: иже слетѣвь с небесе, радость къ дѣвѣ пріимесе. Г. XV. 265.

сьлєшти, -лекоу, incurvare: слеуеномь до конца соущимь. Г. XI. 75. слеуе. М. 131. тога нема у приједпису који је у народној библиотеци и из којега је по свој прилици штампано први пут.

сьликьствовати, una saltare: сьликьствоуюште. Д. 63.

сьликьствьникь, qui una saltat: любимце пришьдьше сьликьствьникы имѣе. Д. 201.

сьличьнь, similis: того сьличьнаа уста отгонима бѣ. Г. XI. 92. justus: законь нѣ, ни јесть сличьно да се латининь за срьбина одькльне. П. 3.

сълога, concordia: слога наша. М. 105. на мјесту оштећену и с тога неразговијетну.

сълогнѣ, versus: ако да не къ малехъ нѣкыихъ слогнѣихъ толикаа ѡхоудѣваютъ се божьствьнааго мѹченика анхонманїа. Г. XI. 80.

съложенїе, compositio: ѡть сложенїа мира лѣть .sѯсд. М. 561. ѡть сложенїа мирѹ. М. 541. constitutio: ѕаконом сїимь сложенїа быше. З. 29. ѕа кое ствари ... ѵ ѡно врѣме сложенье ни свршенье ѕледно не ѵчинисмо. М. 326.

съложити, componere: сложити все синоре къ единь хрисовѹлъ. М. 130. сїе царьство ми сложи и оуткрьди съ ѹстнымь съборомь Светые Горы. М. 132. сложихъ ш нимн мирь. М. 223. такон стависмо и сложисмо бити сѹпротива краль Ѡстон. М. 252. сложихъ и ѵткрьдихъ братство и единство. М. 445. по нѣже къ кратцѣ сложено бысть ѡ памети древнїихъ вѣкь. Л. 51.

съломити, confringere: тко сломи то свето еѹаггелїе. В. дан. I. 13.

съломькь, fragmentum: двѣ пеѵнце ѕлате и нѣколико сломакь. П. б. 74.

сълоѹѵаи, casus: по сълоѹѵаю же егда придеть ми ѡбыча сьмрьть. М. 570.

сълоѹѵати се, contingere: бѣды, слоѹѵающеіе се нмь ѡть хоурьсарь. М. 66. що ни се слѹча кон любо сѹдь, да се сѹде предь царинкомь и кьнеземь. М. 146. 162.

сълоѹѵити се, contingere: да не слоѹѵить ти се притча. Ст. 11. аще се конмь врѣменемь слоѹѵи погыбноѹти ѕлемь. М. 61. акѣ ни се где слѹчи дрѣво, тере нмь се разбиѣ. М. 85. ако се слѹчи ѵ нѣкоіе врѣнеме или господнмь или властелинь или гражданкнь или людіе, кои би пакостили. М. 106. къ врѣме то слоѹѵивъшоѹ се старьцоѹ. М. 116. сни вса слѹчившаа се мнѣ. М. 155. да нѣсть прнселице, ни слѣда нища, разѣкѣ ако се слоѹѵи велика властелина стѣгоноше оу жоупи, и помала властелина, ... ти да плакаю. З. 46. ако се слоѹѵи ѵто нѕгоѹбити. З. 46.

ако сѣ слꙋн сирьть комꙋ дꙋбровачнимꙋ ѕ ѕемли господства ми. М. 206. слꙋн нимь сѣ и ѕгодн на морѕ ѕло крѣмѣ. П. 115. ако сѣ слꙋн крѣмѣ, да би ѡнь хотѣль доѣи ѕ Дꙋбровнѣкь. М. 210. ако сѣ гдѣ слꙋн, и разбиѣ сѣ ваше дрѣво. М. 204. ако сѣ слꙋн, терѣ сѣ скагꙋ ѕ Дꙋбровникомь. М. 209. на једном мјесту без сѣ, али може бити погрјешка: ако слꙋн господствꙋ ми, терѣ сѣ скагꙋ ѕ Дꙋбровникомь. М. 207. на једном мјесту са ю мјесто оу: ако сѣ слюун, да сѣ разьбиѣ дрѣво дꙋбровчко. М. 203.

сьль, legatus: да нѣ пошле книга ни слъ. М. 30. сь хтѣнѣмь ткога сла. М. 30. слꙋ. М. 32.

сьльгати, mentiri: сльгакь єго. Д. 79.

сьлѣсти, descendere: слѣѕꙋть до Маинѣхь. М. 38. (међе) слѣѕꙋть до морꙗ. М. 38.

сьлюбити сѣ, placere: ако ли има сѣ нѣшо нѣ би шлюбилоѡ бити ѕаѣдноѡ. М. 462.

сьлюꙋити сѣ, гледај сьлоꙋꙋити сѣ.

сьматрати, considerare: сьматралхоу и хоудость ризы власѣныи. Д. 30. самь къ мислы миого о семь съматраше. Г. XI. 81. божїѣ всѣ сьматраюшѣѣ око. Л. 64. сматран, како хоштеть квстати. Ш. jahrb. bd. 53. anz. bl. 116.

сьмѣсти, turbare: оубоик сѣ ѕѣлѡ и страхомь смѣте сѣ. Д. 212. нѣ моѕите ми никакоре сьмѣсти. М. 50. ѡдь потопа свѣта нѣ сѣ толико свѣть смѣль и крьтѣль колико сьдѣ. П. 57. да свршн и нѣ смѣте сиѣ писанье. М. 219. да би тви нашь любакь нѣкако смѣль али ѡкрьниль. П. 66. єдна зла жена нѣконимь кѫковьсткомь єсть тон смѣла. М. 546.

сьмѣтати, turbare: смѣтае утенїѣ. Са. тип. ст. у Ш. lesek. 86.

сьмѣтьць, confusus: лъжнїи пророкь тоурскыи смѣтаць Моухаметь. Л. 88. ако не буде погрјешка.

сьмѣѣа, turbatio: кои сѫ крѣмена ѫсильна била и смѣкю. П. 3. кьде сѫ биле смѣкю ѫ Коснѣ. П. 100.

сьмиляти сѣ, misericordiam commovere: да нѣ сьмилять сѣ господеви ако и Содомь. М. 100.

сьмиловати сѣ, misereri: нѣто богь смиляѣ сѣ на

нась. П. 29. оуѣдамо на бога да се смилоуѥ, и ѡдьправи ѡвн гнѣвь ѡдь нась. П. 29. да ти бѫде милость смилокати се. П. 149. бѫдѣки се смиловаль великн господарь на господнна херьцега. М. 511. погрјешка смилѣвать. П. 128.

сьмирѣнніѥ, placatio: скетомоу ѡ сьмирѣнїи нхь много молештоу и запрѣштаюштоу. Д. 177. humilitas: принде къ смирѣнню ин старьць. М. 212. оу сьмирѣнїю. М. 533.

сьмирити, reconciliare: токою сьмиришє се нєбєснам съ земалькыкн. М. 67. смирихь нхь с кнезѡмь Конслакѡмь. М. 169. ш нимн се самирите. М. 546. tranquillare: богь да сьмирить и оутѣшить нась. М. 332. сьмирихѡм се и поуихѡмь. М. 332.

сьмотрѣннніѥ, cura: сьмотрѣнніѥ твоюго уловѣколюбна. М. 86. вьсаульска оудыкаюють се таковомоу сьмотрѣнню, ако за наше спасѣнніѥ вьуловѣчити се изволи. М. 99. всѣ пьтьскоіѥ сьмотрѣнїѣ ѥже ѡ нась сьврьшнкь. М. 121. богоу сьмотрѣннѥмь вьса на польѕоу мьнѣ творещоу. М. 331.

сьмотрнтель, administrator: хотѣн своѥмоу божьствоу слоужы себѣ прѣдьставити и смотрителѥ своего кладьуьства. Г. XV. 264.

сьмотрити, considerare: сн вьса смотрѣ. Ст. 10. смотрѣ ѥго дивьнам дѣла. Ст. 25. смотрнкшѣ. М. 130. смнсланк и смотрькше старѣ прѣмѫдань. М. 238. 239. смнсланк и смотрнкь вь моѥмь срьдьци, како вихь Дѣбровьникѣ любьвь показаль. М. 241. смотрнкше що ѥ по правдѣ. П. 11. смотрѣкь. М. 258.

сьмотрьлнвь, diligens: смотрьлнвын сын моужь. Са. 3.

сьмотрьлнвьнь, diligens: подобаѣт єпископоу быти сьмотрьлнвноу. Д. 140.

сьмрьтоносніѥ, pestis: бысть сьмрьтоносїѥ оу Новемь Брьдоу. Л. 79. 81.

сьмрьтоносьнь, mortifer: ѡть сьмрьтоноснаго мьча. Д. 178. смрьтоноснаго ада. М. 90.

сьмрьть, mors: о врѣмєньи сьмрьти прѣподобнаго ѡтьца. М. 7. аще казунить сьмрьть нєкомь уловѣкъ. М. 37. сьмьрьть. М. 37. смрьтию сконуашє сє. М. 90. сьмрьть вькоусивьшє. М. 100. по єгокъ смрьти. М. 112. да си сє дохрани до смрьти своє. М. 116. ѕарькє кога или посѣує или ѡкрькаки, а нє до сьмрьти. З. 47. ако сє слъуи смрьть комъ. М. 206. комъ га да на смрьти. М. 207. въ дань смрьти и приимивтиє нашєга. М. 291. ѡбладающомоу жикотомь и сьмрьтїю творцоу. М. 334. да смо сє ѡдърекли бога на смрьть и на дань сѫдни. М. 383. да смо сє ѡдрекли бога на жирьки уась на смрьти. М. 414. сьмрьтєхь. М. 332. самрьть. М. 394. по нєгокон самрьти. М. 409. коє сє ѕгодє на самьрьти моєи дєконкє. М. 416.

сьмрьтьнь, mortifer: къ сѣни сьмрьтьнѣи. Ст. 29. на сьмрьтномь соудиштн. Д. 106. mortalis: блажєнь уловѣкъ, иже ѡбрѣтє прѣмоудрость, и сьмрьтьнь, иже видѣ разоуиь. Са. 5. сьмрьтьно тѣло. Са. 14. mortis: уась сьмрьтныи. М. 86. 90. ѡть врать сьмрьтныхъ. М. 334.

сьмоутити, turbare: сїа оувѣдѣвъ, съмоути сє. Г. XI. 72. оуиь сьмоущєнь. В. дан. I. 5.

сьмоуштати, turbare: молитвоу унстоу, нє каломь богатства сьмоуштаємоу. Д. 116. иже ѡть нєго добрѣ раздѣлиєна сьмоущає и ратоує. Г. XI. 72.

сьмоуштєнниє, turbatio: сьмоущєнїє и гонєнїє къставлиєть. Л. 56. безъ скакога смѫщєньа и безъ поколєбанна да ю (царину) дръжє ѡвон годище. П. б. 80.

сьмьнѣти сє, dubitare: видѣвъ сьмнєшта сє, въ нєгдаже уто просити. Д. 47.

сьмыслити, cogitare: злѣ сьмыслєштоу. Д. 102. уто къзньнѣє сътворить, сьмыслити недооумѣюште. Д. 183. сиа сьмыслинъ. М. 86. смисливьше нихъ вирьнє слѫжькє. М. 226. смисликъ и смотрьше старѣ прѣдань. М. 238. видивъ и сьмисливъ нихъ писанис. М. 281. вслє тон смисливъ и добрє разьмисливъ. М. 308. смислих ѵ памєти ѵ моѳи, да никкоѳрь нє можє бити болн стѣжникъ сьемѫи мирѣ. М. 367. хитростью, коа би сє могла смислити а или

вунити. М. 458. ни за ѣдно придѣжье, кое би се могло на свѣти нанти али смислити. М. 473.

сьмыслодавьць, intellectum dans: прѣмоудрости наставника и сьмыслодавца. Са. 6.

сьмысль, cogitatio: да ты ми просвѣтиши оумь и сьмысли свѣтомь разоума твоега. М. 10. оумолихи выше смисла щедроть си. М. 110. mens: що ми мои самисао прьнесе. М. 417. младь смысломь. Л. 54.

сьмысльнь, rationalis: сьмыслъно разоумѣти. М. 88.

сьмышлати, cogitare: смишлаѥ велико любьвь. М. 241. смишлаѥ велико правьдо и любавь, кою сте въда к нама показовали. П. 35. смишлае и размишлае в памети моои срьцанѣ любви, кое имаше мои прьвии с кнезомь. М. 444. смишлае г богъ и к правди. М. 444. смишлае нашомь памѣтью заповѣдь божию. М. 507.

сьмышлѥнїе, cogitatio: кидѣвь благооутробноѥ сьмышлѥнїе и потьщанїе. М. 76. 82. 121.

сьмѣрати, humiliare: вьсакь вьзносен се смѣраѥть се. Ст. 4. ѡ ксемь смѣраюште се. Д. 114. що видимо на нѥмь, се много смѣра, и ѡбѣтѥ. П. 150.

сьмѣрѥнїе, humiliatio: ѡ смѣрении таковаго владыкы. М. 9. заповѣдь даваю ѡть моего смѣренїа. М. 18.

сьмѣрѥномоудрь, humilis: смѣренномоудраа доуша. Д. 128.

сьмѣрити, humiliare: донде ка мнѣ, и смѣри се прѣда мноѫ. М. 461. якоже смѣрилъ си ѥси. М. 540. чешће part. praet. pass. humilis: кротькь ѥсмь и сьмѣрень срьдьцемь. М. 5. Са. 2. въ маломь и смѣреноѫ ѡбразѣ. М. 8. смѣрѥнаа. М. 26. азь смѣренын архиѥпископь. М. 76. смѣрѣни. М. 245. азъ синерени прнедь божьством ти рабь Радосавь. М. 311. смѣрено поклонѥнїе. П. 4. смѣрено поклонѥнїе. П. 16. молю смѣренѡ. М. 462.

сьмѣрьнь, humilis: азъ смирни прѣдь божьствомь ти рабь. М. 313. смѣрни рабь. М. 322. смерьно поклонѥнїе. М. 542. смѣрнѡ молише. М. 324. захвалямо смѣрно. П. б. 90.

сьмѣрьство, humilitas: дошьлє ка мнніє с величіємь смѣрствомь. М. 461.

сьмѣсити, commiscere: тькоу соухоу растри добрѣ и смѣсикь сь оцтомь. Ш. lesek. 130.

сьмѣсьнь, commistus: гдѣ сє обрѣтаю жоупє смѣснє. З. 46.

сьнабьдѣти, salvare: прѣда емоу пещи сє и сьнабдѣти стадо христоко. Са. 8. бес пакости оть нась сьнабдѣ и богь. Д. 29. вьси о господи сьнабдѣхомь житїє наше. Д. 36.

сьнаслѣдьникь, coheres: сни и сьнаслѣдникь истинн. М. 104. сподобьшоу сє быти сьнаслѣдникоу того добрыниь дѣлѡмь. М. 142.

сьнастольникь, qui una throno insidet: єгоѡже нѯколи по кралєвьствѣ ми сьнастоѡлникѣ бити и сьдрьжати скипьтри кралєвьства ми. М. 180.

сьнєсти, conferre: сьнесь плакы каменныє. Д. 33. ѣда би како коию любавь мєгю вама могли вунинти и снєсти. П. 151.

сьнимати, demere: сьнемаѥть сь главы своєє царьскын вѣнць. Л. 57.

сьниекати, acquirere: польѯно что оть нѣго сьниекаюштє. Д. 1. assequi: вса дѣла добра сь троудомь сьниекають сє. Г. XI. 192. exquirere: да сниця кривца. М. 52.

сьнити, descendere: снидѐть ако дьжль на роуно. Ст. 1. нє прѣбоудѣть богатьство, ни сьнидѐть слава. Са 3. въставь скоро сниди. Д. 212. да снидѐть на нь гнѣвь оть господа бога. М. 124. сниде с нєбесє на ѯемлю. М. 220. снѣдє. М. 253. — сє, concurrere: абиє сиидошє сє на брань. Ст. 6.

сьнитиє, concursus: въ сьнитїи многаго ороужїа помышлѧє невъѯможно многыниь сьмрьти нє быти. Д. 109. бысть сьнитїє ратноє. Л. 57. бысть сьнитїє и съраженїє. Л. 74. descensus: милосрьдноє сьнитиє на ѯемлю. М. 86. сальтнѣємь скетаго дѫха. М. 220.

сьносити, inferre: кон би скарь и непрадѫ сносно. М. 459.

сънь, somnium: житїе се сънь и сънь. Са. 4. въ снѣ видѣнїе видѣти. М. 110. somnus: сънь оудрьжа насъ. Д. 20. не дасть сьна своима оучима. Д. 85. лѣность и сънь въ глоубиноу геэни сводить доуше наше. Г. XI. 192.

сънько, гледај Санько.

сънъковинѣ, гледај Санъковинѣ.

сънъминьше, conventus: злоучьстыкое съмиище. Г. XI. 55.

сънъмъ, conventus: не въмѣстимомъ сънимомъ многомъ. Д. 36. любимыи мои сынце. Д. 37. инокыих сънми въ монастырїихъ сьбираше. Д. 152.

сънънъ, somnii: сънимъ явлѣнїемъ. Д. 135. сънное видѣнїе. Д. 206. сънимъ пришьствїемъ явлает се. Д. 216.

сънѣдати, comedere, conficere: желанїе сънѣдаюште плъть его. Д. 25.

сънѣдь, cibus: не хотеште чада птицамъ въ сънѣдь ѡставити. Д. 104. троупїа скѣремь на снѣдь предложеть се. Г. XI. 72. погрѣзаеть въ рѣце съ кон своими, снѣдь рѣцѣ и ѡгню кѣупомоу быкаеть. Л. 51.

сънѣсти, comedere: аще послоушаета мене, блага земльная снѣста. Са. 5. хлѣбь сънѣсти. Д. 92. mordere: не сънѣдень бысть єхїдною. Л. 51.

сьобьштьникь, particeps: сьѡбьщьника ме и хьтитора творить храмь светыхь. Ст. 14. сьобьштиникь светыихь таинъ съ ними бывь. Д. 77.

сьобьштьнь, communis: тебѣ боуди и сѣмени твоемоу, ни с кимьже не сьѡбьщьно. Ст. 3.

сьобѣдьникь, conviva: многыхь въ царьскоую полатоу сьобѣдникы себѣ подъемаеть. Д. 129. цароу и съ патрїархомъ сьѡбѣдиици быкше. Д. 200.

сьотьстоупити, una deficere: съ ними сьѡтьстоупившими силами. Д. 79.

сьпадати, decidere, decurrere: мегя Плинио брьдо, како спада оу Юлшаницоу. М. 93. кон дѣль спада мимо Класѣно Полѣ. М. 94. како дѣль спада оу бароу. М. 94. прѣзь потокь оу поуть, како спада съ Липовице. М. 95.

како потокь спада оу рѣкоу. Г. XV. 274. како поуть спада. Г. XV. 279.

сьпакостити, damnum inferre: ктѡ имъ спакѡсти. М. 3.

сьпамьтити се, meminisse: спамтихь се и смислихь в нашои памѣти, да инџѡфрь инє вгодинє богв него ли мирь. М. 367.

сьпанинє, somnus: прѣдь спанїем. Д. 147.

сьпасати, servare: кѣра юсть спасаюштн. Д. 151. ѡть погань находа молитвами спасанта. Д. 218. снє приписанье да имамо и хокемо дрьжати, спасаюшє клетькѣ и поуьсть и слѫжбе, кое смо дрьжани уимити ѡпькинѣ бенетьукон. М. 39. вьсе ѡко хокемо тебѣ дрьжати и уимити, спасаюшє клетви господнив дѫжв. М. 43.

сьпасенинє, salus: ѡбрѣсти вы мѣсто спасенїа. М. 7. постигноути нѣкоє мѣсто и тоу полоуунти сьпасенинє. М. 5. ѕа наше спасенинє бьнсть уловѣкь. М. 9. къ спасенинє доушн моєи и тѣлю. М. 10. дьнь сьпасенна. М. 332. на дѫшєкно спасенье. П. б. 124.

сьпасовица, неко мјесто близу Вучитрна: оу Спасовицоу и до мегіє кальуетрьньскє. Г. XV. 304.

сьпасовь, salvatoris: свѣтаго прѣображенїа спасова. М. 49. ѡть мєтохїє спасовє в Плавници т. ј. од метохије коју је имала у Плавници црква спасова жичка дао је св. Сава нешто земље манастиру св. Николе у Врањини. М. 18. игоумена спасова (т. ј. милешевскога). М. 561. селима Грачаници, Сушици и Селцу ишла је међа къ спасовѣ цркви. М. 562. црква спасова оу Призрѣнѣ. Г. XV. 270. манин спасови (т. ј. исте цркве). Г. XV. 270. тако се помињу цркве и у Светој Гори: пиргь и на нємь храмь спасовь. М. 66. келїи спасовѣ. М. 122. къ домоу спасовѣ. М. 139. монастира ѡбители спасова възнесенїа господнна глаголїемаго Свинеиъ. М. 543. — дьнь, dies ascensionis Christi: прѣгє спасова дьнє. М. 117. трьгь прѣдь спасовѣмь дьнемь (у Призрену). Г. XV. 288. cf. сьпась, възнесенинє, прѣображенинє.

сѣпасти, -пасоу, servare: келє вьсѣмь спасти се. М. 9. молитвоу ихь оуслышитъ, и спасетъ ѥ. М. 9. иже вѣроу имѣть, спасень боудѣть. М. 26. да си идоу доубровъанє по нашѣи зємли сь своимь добытъкомь, спасени боудоу стоеке, придоуке, пондоуке. М. 34. ако придѣть въ нашь градь, да бѫдѫть спасени и каровани. М. 36. да спасемо и стрѣжемо по морѫ и по сѫхѫ вьсе людн дѫбровьъке и тѣла ихь и добытькь ихь. М. 44. да си стоє и пондѫ спасєно бесь пакости тѣла ихь и добытькь ихь. М. 45. погрјешка, може бити само штампарска: на тє оупькаше, и спасили се соуть. Ст. 10.

сѣпась, salvator: господа бога и спаса нашего. М. 15. спась ѵловѣъьски. М. 17. великаго бога и сѣпаса. М. 546. цркве његове, које се и саме тако зову: храмоу спаса нашего (т. ј. Жичи). М. 11. на проскѣщенне спасоу нашемоу Ісоусоу Христоу (т. ј. Жичи). М. 11. въ храмѣ светаго спаса въ мѣстѣ рекомѣнь Милешева. М. 561. ѿть царине оу светаго спаса (као да је у Призрену). М. 111. како ѥсть дрьжаль спаса (у Призрену). М. 270. у пиргу хиландарском: да ѥсть свѣщл спасоу. М. 62. cf. вьзнесенне, прѣображенне, сѣпасовь.

сѣпасьнь, salutaris: ѵюждь да бѫдѣть сѣпаснаго тѣла и крьве. М. 263. на сѣдалиштн не гоубителскы нь спасне сѣдить. Д. 132. погрјешка у руском пријепису: спасенькаго тѣла и крьве. Г. XI. 140.

сѣпати, dormire: на гровѣ моемь спишн. Д. 212.

сѣпѣти, -пьноу, confutare: спети быше и падоше. Ст. 19. ако прѣствпнмо и єдно ѿдь сега, да ны богь сѣпьне и света богородица. М. 23. да ме сѣпне богь. М. 24. 35. да ме богь сѣпьне. М. 25. 43. 45. погрјешка сепьнѣ. М. 29. 30. 33.

сѣписатєль, scriptor: истинны сѣписателѥ. Л. 55.

сѣписати, -саю, conscribere: не несоуштаа ѿ нѥмь сѣписаюште. Д. 2.

сѣписати, -пишоу, conscribere: сѣписано Доментїаномь. Д. 1. списасмо имена метохнамь. М. 140. сна вьса по

имєнѹ, ꙗкоже и списанна ѕдѣ сѫть. М. 191. и съписавъшє да ми пошлєте. М. 475. списань. П. б. 113. съписа слоужбоу єго и житїє. Л. 61.

съписоватн, conscribere: кьснѣнїє нє дасть ми съписоватн. Г. XI. 70.

съплатнтн, solvere: да имь сплатн вьсє жѹпа; нє исплатн ли имь жѹпа, да имь платн кралєвьство ми. М. 85. да имь съплатє ѡкольна села волѫ градь; нє сплатн ли, да имь кралєвьство ми платн. М. 85.

съплєстн, plectere: съ пастырн слакословнє съплєтъшє. М. 58. complicare: рьци ѥи сѣстн сплєтшн ноѕѣ. Ш. jahrb. bd. 53. anz. bl. 116.

съпльнитн, complere: ѥрь бисмо ѕа вась радн ѵѹнитн и спльнитн всакѹ работѹ. П. 116. само ту.

съплѣсканнѥ, formatio: владыка мон нє прѣзрѣ молєннѣ съплѣсканнѣ своєго. М. 5.

съплѣтатн, plectere: многы похвалы ємоу съплѣтае. Д. 47. вѣнцє похвалами съплѣтатн. Д. 122. implicare: нє пеѵалми съплѣталхоу сє тѣлєсными. Д. 23.

съповѣдатн, narrare: споведаше ми ѕа вьсє крнвнѣ и дльгокѣ, цо имь сѫ бнли по ѕємли царьства ми. М. 146. ѵ тонѕи катрьѕи споведахѫ да сѫ нѣкон тѵрьци. П. 125.

съповѣдоватн, narrare: ни ази сна споведоує ѕаѕорьнь. Д. 101.

съповѣдѣтн, narrare: рѣѵн господьства ти ндамь много мѵдро и поутєно спокндѣ. П. 25. 61. тако ми є спокиднль. П. б. 43. намь спокиднше, да сѫ ѕа мобе наше примнли. М. 375.

съподвижьникь, certaminis socius: соупроуга и съподвижника. Д. 59.

съподобнтн, dignum judicare: сподоби нє скѣтаго нга єго благаго. М. 5. породьномоу житню сподобнхомь сє. Ст. 16. да прнємше ѵловѣчьскомоу сподобеть погрєбенїю. Д. 106. кога богь сподобнн ѵнстн книгы сни. М. 84. сподобльшоу сє бытн съмаслѣдникоу. М. 142. сподоби нє

сѹгѣбнимь вѣнцемь, ꙗко ѡбою владичьствиа исправлати ин. М. 187. сподобльемь быхь вѣньца и ѹчьстн. М. 201. да небесьномѹ цариствїю сподобить ни. М. 569. божастквнвю благодить, сподобальшѹ мє наслѣдовати прѣсто. М. 233. погрѣшке: сподоблашѧ. М. 239. 275. сподоблашвю. М. 257. сподобьшаю. М. 260. сподобашаю. М. 430.

сьподобльати, dignum judicare: никогоже сподобльаше разѣ себе послоужити ѡтьцоу. Д. 53. дроугаа не сподобльает се проквштати. Д. 58.

сьпокланьаємь, una adorandus: сьпокланьаємь и сьславнимь ѡтьцоу и сыноу. М. 277.

сьпомагати, auxilium ferre: тоенжє ѡбители сьпомагаемь .ф. златнкь на всакѹю годнив. М. 540. сьпомагати светымь твоимь храмѡмь. М. 540. богѹ сѣпомагающѹ емѹ. М. 558.

сьпомена, mentio: за недворьщинѹ кою споменѹ ѹнинти. П. 169. само ту.

сьпоменовати, meminisse: споменѹюкє старо прнтельство. М. 193.

сьпоменоутн се, meminisse: ѡдь ѹеса спомени се са всакомь правдомь. М. 500.

сьпоменоутнє, memoria: бивши славнога споменѹтнк господинь краль Тврьтко. М. 231. поутено споменѹтїє воєводє Петра. М. 308. любавь, кою є показоваль славно споменѹтїє господина кнеза Павла. М. 315. що намь ѡставн по себне поутено споменѹтье господинь Сандаль. М. 388. коє бнєхѹ ѹнинан много поутеномѹ споменѹтїю воєводи Сандалю. М. 393. Жарко, многѡ поутенога споменѹтнѣа сынь кнеза Влатка. М. 453.

сьпоминати, commemorare: спомнамо и даємо видити всакомѹ. М. 248. П. 50.

сьпоминькь, monumentum: спомнакь не (ье) писмомь постакленъ. М. 519.

сьпона, impedimentum: сионоу сиоу творештнхь разоумомь благаго доуха низложити. Д. 15. прость и безь вьсакое споны єсьмь ходити. Д. 211.

сънорасрѣдити сѥ, irasci: ѥрь сѥ ѥ нѣцо сънорасрѣдила на Живька. П. 128.

сънослоуштати, audire: сънослоушавь кьса глаголанаа имн. Ст. 11.

сънособьникь, adjutor: сънособникы многыи на сѥ приемь. Д. 76. сего сънособника приемь царь, кь свѣтомоу глаголаста. Д. 127.

сънособьствовати, adjuvare: крьсть господьнь кыноу да способьствоуѥть ти ако Дакидоу. Ст. 16. богомь способьствованныи. Д. 114.

съноспѣшьствовати, adjuvare: благодати божии сьноспѣшьствоующи ми. М. 74.

съностать, adversarius: изьшьль ѥсї на зм҃їа и съностата божьствныхь црькьвь. М. 243.

съностатьнъ, adversarius: оумиланьшим сѥ съностатныимь. Д. 29. посилаѥть кь съностатныимь. Д. 31.

съностьникь, qui simul jejunat: съ нимь съностникь. Д. 2. послоушникь сыноу и кь поустыни съностникь. Д. 55. жалѣштѥ по съностницѣ. Д. 133.

сънострадати, una pati: нѥ могы сыноу сънострадати. Д. 44.

сънотрѣбити сѥ, opus esse: ако би намь сѥ сотрѣбилоѡ, како би намь ѡдь потрѣбѣ ѹзѣть рѣуѥнѥ дѹкатиѥ. М. 493.

сънохвалынъ, una laudandus: моуѹѥникомь сьнохвалыне. Ст. 26.

сънратити, mittere: да динари дѣброкалуци ходѥ слободно и да сѥ спратѥ по нашемь рѣсагѹ. М. 491.

сънрѣтати сѥ, se referre: вь малѣ ѡть гонѥнїа сънрѣтавь сѥ, прѣста кь малѣ ѡть гонѥнїа. Л. 56.

сънрѣшти, conjungere: слоко оуѹѥнїа съ кластню сънрѣженно. Д. 128. неуалѣмь многѣмь сънрежена соуть вьзлюблѥнныа ти уѥда. М. 244.

сънрисьносоуштьнь, coaeternus: рака ѡтьцоу и сьвѣзнаучлна и сънрисносоуштна. Д. 96. доуха сънрисносоуща. Л. 58.

сѣпроповѣданиѥ, praedicationis societas: радоуи се апостоломь сѣсѣдьниуе и сѣпроповѣданиѥ. Ст. 26.

сѣпрославлѧемь, simul celebrandus: единь сы светїе тронце сѣпрославлѧемь ѡцѹ. М. 539.

сѣпротегноути, extendere: толикь ѡ нѣмь плаць сѣпротѣгше. Г. XI. 114.

сѣпротивьнь, adversus: аште уто сѣпротивно помышлѧешн. Д. 14. сѣпротивьнь помысль и не ѡть бога быти глаголють. Д. 50. не тькмо своеплеменныхь нь и сѣпротивныхь. Д. 157. казиска кльхви ѡни иже и сапротивна наоучивьшихь. Г. X. 250.

сѣпроужьница, conjux: сь своею сѣпроужницею роди .г. сыны. Л. 59.

сѣпрьникь, adversarius: да мѫ бѫдеть сѫпарникь на страшномѫ соудоу. В. дан. I. 14.

сѣпрьница, adversaria: богомати да бѫдеть емѫ сѣпрьница. М. 132.

сѣпрѣдь, гледај код прѣдь.

сѣпрѣка, гледај код прѣкь.

сѣпрѣстольникь, qui una throno insidet: прнемлюет ѡтьць сѣпрѣстолника сына. Д. 39. патрїархь архїепископа сѣпрѣстолника и сѣтрапезника себѣ прнемлюеть. Д. 129. сѣпрѣстолникь апостолскаго сѣданнн. Д. 149.

сѣпрѣстольнь, qui una throno insidet: сынє сѣпрѣстолнє ѡтьцоу. М. 277.

сѣпоустнти, reponere: за тон нманье вѕето спѧстнсмо на господьство тн, да тн бѫде мнлость ѡправити. П. 140.

сѣпоутьникь, socius viae: сь нмь страннуьствїа сѣпоутникь. Д. 2. работаюштнхь сѣпоутникы прнемь. Д. 28.

сѣравьнити сѧ, aequari: стлъпь прѣвелїн, ако прьковномоу высотою сѣравнити сѧ врѣхоу. Г. XI. 69.

сѣрадокати сѧ, una gaudere: сѣрадоуи сѧ ѡ мнѣ. Ст. 12.

сѣраженнѥ, pugna: сѣраженїю быкшоу. Л. 55. быкьшоу сьнитїю и сѣраженїю на полю Косовоу. Л. 72.

сѣразѹмѣти сѧ, congredi: обонмь сразѹмѣшимь сѧ странамь. Г. XI. 66.

сѣраслѣство, coalitus: ако єдинь имѣти сѧ камень кьсєго оного храма лицє прѣѹюдно кь єдиномѹ сѣрасльства видоу сьѹєтанно хытростїю. Г. XI. 70.

сѣрастрьзати, simul lacerare: рыданми срьдьцє сьрастрьзаюштихь. Д. 94.

сѣрєдитєль, administrator: на тон постависмо скѣдокє и срєдитєлє вѣрє наше дѣда босьнскога и ш нимь .кі. поглавнтнєхь крьстнань и .кі. нашнєхь властєла. М. 461. само ту.

сѣрєдити сѧ, se conferre: докла годѣ би сѧ испратили и срєдили са кснемь благомь нихь нзь зємлє госпоѹтва ми в Дѵбровнникь. М. 467.

сѣрєдьба, dispositio: на таковє срєдбє и науиннє. М. 461.

сѣрѣтьникь, aemulus: прїнди, сьрѣтьниѹє аггєломь. Д. у III. lesek. 123.

сѣрѣтьнь, aemulus: радоуи сѧ моѹѵєникомь сьрѣтьнє и сьстрадьнє. Ст. 25.

сѣрнноуѣти, detrudere: сьрнноуть бысть сь прѣстола. Л. 80. сьрнив єго сь прѣстола. Г. XI. 159.

сѣрнстати сѧ, concurrere: сьрнщоуще сѧ вь коупь. Ст. 27. сьрнштоуште сѧ оуглнтахоу сѧ. Д. 87. роукою новосвѣштєнаго архїєпнскопа благословити сѧ сьрнштоут сѧ. Д. 129.

сѣродьникь, cognatus: кь сьрѡдникоу царєкоу. Д. 105. аггельскыхь сьрѡдникь. Д. 117. ѡть сьродникь монхь. М. 167. ѡть синовь господьства ми нли кого ѡть сьродникь. М. 436. комоу ѡть сьрѡдникь и зналмыихь. З. 31. са касемн сародники. Г. X. 257. мислим да је погрјешка сь родьникы. Ст. 30.

сѣродьница, cognata: сродницѧ скою. Г. XI. 127.

сѣродьнь, cognatus: царсткоуюштїимь но пльти сьрѡдны єстє. Д. 49.

сѣродьство, consanguinitas: ѡть сьрѡдьства Авьгоустоу Кїсароу. Л. 68.

сърѣсти, obviam fieri: срѣтьше мощи светаго. Ст. 20.

сърѣтати, obviam fieri: срѣтающимь того народомь. Г. XI. 75.

сърѣтение, occursus: готови се въ срѣтение его. Ст. 20. въ срѣтенїе ємоу изыти. Д. 136. монастирь Срѣтенїю (у садашњој Србији). В. дан. I. 27.

сърѣча, fortuna: wдь бога ѯахтевамо твоєи милости добрь срѣкю и нарwкь. М. 553. 554. 555. честитога цара срѣкwмь. М. 554.

сърѣчићь, властелин дубровачки Петрь Срѣкинь 1253, презиме му је један пут записано Срѣчинь. М. 23. 39.

сьсати, lactere: wбою сьсцоу млѣко сьсаль иесн. Ст. 2. тоуунницоу да сьсеть. Ш. jahrb. bd. 53. anz. bl. 116.

сьславнимь, una celebrandus: сьславнимь wтьцоу. М. 277.

сьслоужение, cooperatio in sacris celebrandis: прїемлють всѣ архїереє къ прїwбщенїе и сьслоужењїе. Г. XI. 163.

сьслоужьбьникь, cooperator: съ патрїархомь и съ чьстныими его сьслоужьбникы въ великѣи црькви слоужбоу съвръшивь. Д. 167.

сьставити, conficere: како монастырь сьстависте. Д. 52. wбновише и сьставише монастирь. М. 539. wдь нєбитна въ битнїе саставлєна књше. М. 220. 235. сьставихь форми. М. 538. сїа книга сьставлєна Гюргїемь деспотомь. М. 540. componere: повелн водамь морскымь въ тишиноу сьставити се. Д. 184. сьстависмо синоре въ єдиномь хрисовулѣ. М. 131. аггелскиє чини сьстави. М. 133. colligere: велику съвѣть хоштеть сьставити. Д. 36. амалдаре саставите. М. 474.

сьставлати, componere: твоимь мановенїемь прѣлагаєма и въ свои паки чинь сьставлают се. Д. 184. conficere: монастирь сьставлають Хиландарь. Л. 59.

сьставлєние, compositio: о сьставлєнїи монастыра. Д. 61. всемирноє сьставлєнїе. М. 272. до гроудєи и єтрѣнаго сьставлєнїа. Г. XI. 88.

сѣставь, elementum: богъ въ трехъ сѣставѣхъ прѣбываѥи. М. 88. 557.

сѣставьк҃ь, junctura: мега мѵ на сѣставк҃ѵ на делѵ Потоѵмѵ и Коѵковоѵ и Кранѵшемь. С Л. 1847. IV. 53.

сѣстань к҃ь, confluentes: на сѣстанк҃ѵ Кистриѥ и Орѣховиѥ. М. 191. мјесто тога је гријешком наштампано на сѣстанк҃ѵ Кистриѥ Орѣловица.

сѣстарѣти сѧ, consenescere: трѣтїемоѵ родѵ сѣстарѣюшѵ сѧ. М. 49.

сѣстати сѧ, convenire: сѣстати сѧ има и кидѣти оѵ Ныши. Ст. 27. састадѣ сѧ съ нимь на мѣжди. Ст. 29. сѣстакшима сѧ има. Д. 109.

сѣстаѩти сѧ, confluere: раздѣлаше сѧ вода въ коѵпѣлы, и пакы сѣстаѩше сѧ. Д. 199.

сѣстоѩти сѧ, consistere: тако састоѣти ми сѧ кралѥвьствѣ ка мири и ка слави. М. 221. 235. 282. contineri: къса єлика сѣстоѥтъ сѧ къ хрисовоѵли. М. 543.

сѣстрадати, simul affici: сѣстрадаше доѵшею проѳетню єго. Д. 44.

сѣстрадьнь, qui simul patitur: радоѵи сѧ моѵченикомь сѣрѣтьнѣ и сѣстрадьнѣ. Ст. 26.

сѣсоѵдь, vas: икѡны и сѣсоѵды ѵѣстьными. Са. 2. свѣтые сѣсоѵды. Д. 43. сѣсоѵди ѕлатими и сребрьними. М. 11. испьнѣнихъ кѣнигами и иконами и сѣсоѵды. М. 66 крѣсти и сѣсоѵди. М. 80. ѵѣстные сѣсоѵди свѧшенные. М. 91. ѡдеждами и сѣсѵди. М. 130. cf. соѵдь.

сѣсоѵшити, exsiccare: ѡть ѵрѣмиѥ короѵ растри и сѣсоѵшивь и сѣтвори ако крашно. Ш. lesek. 130.

сѣсѣкеѕати, colligare: сѣбери оѵды єго и сѣсвежи жилами пѣти єго. Д. 110.

сѣсѣпишта, међа је пашишту Лабићеву ишла на Сѣспица прако оѵс Коѕинкь. М. 61.

сѣсѣць, mamma: ѡбою сѣсоѵ млѣко сѣсаль јеси. Ст. 2. сасѵє показаюше. Г. X. 234.

сѣсѣдьникь, consessor: апостоломь сѣсѣдьнивє. Ст. 26.

сьсѣсти, descendere: ѡть коня сьсѣдь. Д. 161. са коня саседь. Г. Х. 269.

сьсѣцати, concidere: сьсѣцающе сами себе дроугь дроугa. Ст. 22.

сьткарати, facere: пироу келикоу сьткараемоу. Д. 6. всѣхь веселїи и тихостии сьткарает. Д. 71. какѵ имь ѥ милость створилъ сииь кралекьства ми, такоге имь и и ствараль. М. 56. многа чюдеса сьткараеть. М. 530.

сьткарь, res: сьткарїи. М. 72 (али бих рекао да је ту погрјешка мјесто сьткори). цо пишешь, да се ськракиаю к тебн, терь тѵжи плакиаю царинѵ, а нинемь пѵтемь да ме гредѵ, а тан ѥ ѵсилына ствари. П. 5. колиань ѵнимити како све ѡдь своихь ствари. М. 238. ни за благо ни за граде ни за едиѵ ствари. М. 274. ни за иедиѵ рать ни чиѭ колю ни предѵжие ни за едиѵ ствари сеган скита. М. 285. знание всакоихь вещи и ствари. М. 308. за кою ствари (quam ob rem). М. 326. многе ине ствари нань разѵмно речѵе. М. 326. колико смо припрании ѵнимити ствари, ке сѵ ѵгодне господиниѵ дѵжѵ. М. 327. за вѣрованье речѵенѣхь ствари. М. 328. ствааръ. М. 401. коиемь годе ѵзърокѡмь, коном ли годе стварью. М. 418. на тѵи ствар ѡдгокориште. М. 464. ако ћешь говорити све ствари, кое сѵ до сада биле. М. 500.

сьтворенние, factum: видѣвь створенние дѣда ми краля Стефана манастирью светые богородице. М. 71.

сьткорити, facere: сьткори богь небо и землю. М. 4. мирь створиенын. Ст. 1. дѣло, иже заѵехь ѡ господи, и сткорихь ѥ. Ст. 4. въ гробѣ, егоже бѣше себѣ самь сьтворилъ. Са. 13. створи се храмь сыи иепископоуноиь. М. 26. створихь црьковь. М. 74. да си сьткори црькьвь по скѡи вѣре. М. 216. монастырь сьткорихь. М. 531. створи намь прѣпоконце. М. 66. крьсть сьтворень краиицомь Ѥлѣномь свето тронци оу Сопотахь. М. 70. сие се писанние створи на крьстовь дьнь. М. 52. хрїсовоуле створенынше дѣдомь ми светѣи богородици. М. 58. саткори се сан хрвсоволь. М. 135. да створѣ повелю. М. 210. ѡ родѣ уловѣуьсцѣмь,

ѥгоже сътвори въ прѣусты ѡбразъ своѥго божьства. М. 187. сътвори сїе сребро Петръ ѕлатарь. М. 549. въпадѣ сѣ въ имоу, юже сътвори. Л. 53. сътвори ако брашно. Ш. lesek. 130. нѣ створь милости. Ст. 9. створихомь ѡбьноштьноую молъбоу. Ст. 20. станнїѥ сътворьсьмы въ Нышн. Ст. 29. тѣмь мѡнастырѣмь сътвори оуправоу, ижеже подобаѥть. Са. 2. сътвореноу бывшоу повелѣнїю. Са. 11. сътворь молитвоу. Д. 59. растанїѥ сътворита. Д. 171. аще иноѥ добродѣтели нѣ створихь. М. 10. аще ѡть оубогихь люди створить сѣ. М. 14. милость створи господство ми. М. 16. да вы нѣ створю никоѥгаре ѕьла, докѣ нѣ створю съ ками тьрѣхь сѫдь. М. 25. да нѣ створить мирь безъ насъ съ Ѳрошемь. М. 36. да стоѣть и створеть свои трьгь продаваюкѣ и кѫпѫюкѣ. М. 27. ѵтѡ створю? М. 58. нѣ створихь блага на ѕемли. М. 65. створишѣ ѡ мнѣ, ѥже створишѣ. М. 90. кто нѣсть пришль нахваляцѫмь по силѣ, и сътворль оубїиство. З. 36. нероухѡмь да нѣсть кольнь ни єдинь господарь прѣзъ ѕаконь ничто сътворити. З. 41. сьвѣть сътворьшѣ. М. 126. да нѣ сътворимо никоѥ лъкавство или безаконнѣ ѡ господнимъ Кльѣ. М. 215. ни да сътворимо коѥ ѕло ѡ нихь. М. 216. да створимо и скршимо и тврдимо вѣсѣ писано. М. 219. створисмо скнть с властели. М. 232. сатворь милость. М. 415. створи велике цѣтѣ. М. 444. милостиниѥ сътвори. Л. 51. плѣнь бесѫнсльнь сътворишѣ. Л. 62. створи храброканїа и доблѥсти и браны. Л. 62. сътвори себѣ свата цара грьѣьскаго. Са. 2. ѡбщьника сътвори себѣ апостольскаго ѡбраза. Са. 6. М. 5. моѥ сьгрѣшенїѥ бѣгоума ѡть менѣ сътвори тѣ. Д. 206. прѣмисмо и сатворисмо крала Ѳстою за нашега властелина. М. 240. сътвори оуклонити сѣ нарѡдоу. Са. 6. и ощѣ сѣ обѣћакамо ѡпѣнии створити, да наглакнти лъдне присегъ. М. 218. погрјешка: сторихь. М 204.

сътворь, factum: каковь ѥ ѡбѣть, вунии да и створь бѫдѣ. П. 56. до колѣ намь створомь скрьши. П. 71. послѫжили мѫ смо нѣ рѣуню, разма дѣломь и створомь. П. 84. рѣуь или створь недкорань. М. 310. рнеуь или створь нѣ-

пріимѹаѣ. М. 312. любавь, кою ѥ ва всако врѣмѥ ималь к нама и поутенима дневи и ствоѳрѡмь показоваль. М. 315.

сѣтєгноѹти, extendere: како дрѣже горѣрє, коє сѵ врѣхѣ Ζатоѣ и сѣтегьнѵть сє до црькви свѣтє Тькьлє. М. 38. сѣтєтьгьнѵть сє. М. 38.

сѣтєжа, disceptatio: да бисмо господьствѡ ви вдали ваша два кабла сребрьна, а да за то стежѵ велико нє ѵнимо ни велицѣхь раздога. П. 169.

сѣтєжанијє, possessio: Ηѡсифа постави господина домоѹ фараоновоѹ и кнеза всемоѹ стежанию ѥго. Ст. 4. постави мє господина вьсемоѹ стежанию ѡтьца моѥго. М. 90. господина всемѵ стежанию ѡтьѵьства моѥго. М. 161. стежанью. М. 310. стежанию. М. 311.

сѣтєжати, acquirere: цвѣты неоѹведающеѥ стежа. Ст. 26. благодарећимь бога, ако такова цара стежаахоѹ. Г XI. 75. рєкь имь оѹѵинти люди сн, ѥже стежа ѵьстьною сн крьвию. М. 26. да инедъмъ брать нїє кольмь себѣ иніа стежати ни оѹ свою кѣлїю дрьжати. М. 533. conficere: цо оѹработа неропхь, тозн вьсе да стежить. З. 34. тако мислим да је и на овом старијем мјесту гдје ће бити погрјешка што је наштампано нстежи мјесто и стежи: ѵто оѹзороѹ бѣдьбомь, тозн да сє бѣдьбомь и стежни. М. 98.

сѣтєжьнникь, arbiter (pacis): никтоѳрь нє може бити боли стежѵникь сьемѵи мирѵ мећю иноѳмь и властели дѵброкауцѣми колико крааль Тврьтко. М. 367. рєкошє, како хотє бити добри и поутени стежѵници мєѵ нами еднон страни и дрѵгон. М. 472. heres: дає и ζапнсѵє властеломь и слѵгамь нашимь како господинь рѵсашки и велики коєвода рѵсагѵ, стежѵникь монхь прѣроднтель. М. 381. 412. како господа рѵсашка и господари рѵсагѵ, стежѵници нашнхь родитель и прародитель. М. 469. хокемо бити свѵда свєдоци и праки стежѵници всемѵ ζгора писаномѵ, да є тврьдо и непоколѣбимо. М. 402.

сѣтєзати сє, disputare: стезаюшоѹ сє владычьствню твоємоѹ ѡ кеци сен. Ст. 7.

сѣтєшти, sufficere: да мѵ моє сѵдьце нздаю до-

бнтькє; ако ли мѫ добнтька нє стєѵє, а ѡни да подаю крнвьца самога. М. 46. 48.

сѣтнцатн сє, concurrere: сѣтыцаахоу сє множьства. Г. XI. 82. мнозн сє дамцн сѣтнцахѫ, по ѵєтнрн и по .є. на хрїстїанєхь. В. дан. I. 6.

сѣтлѣштн, } contundere: корень сѣтлькь и процѣ-
сѣтлѣштн, } дикь. Ш. lesek. 130.

сѣто, centum: тнсѫка и сѣто и ѡсьмь десєть лѣть. М. 2. двє ста. М. 31. пєть сать. М. 232. двн стѣ ѡкьнь. М. 247. двѣє стн. М. 364. двнє стн. М. 373. двнє стє. М. 387. двнє стѣє. М. 389. .к. стѣ. М. 392. двє стн. М. 394. двє стє. М. 477. двѣ стѣ. М. 478. двн стн. М. 489. трн ста. М. 69. ѵєтнрн ста. М. 251. тнсѫѣьно и ѵєтнрн ста и девєто лнто. М. 273. пєть сѣть. М. 23. иза бројева који се свршују гласом т често пишу цать мјесто сать: .є. цать. М. 106. пєт цать. М. 415. .ѳ. цать. М. 398. девєть цать. М. 407. погрјешке: пєть сєть. М. 246. пєть соть. М. 523.

сѣтократнцєю, centies: ѡставлмєн ѡтьца своєго и матерь и храмнны, стократнцєю прнмєть. Ст. 11.

сѣторнцєю, centies: оставнкь домь нли села, сторнцєю прїнмєть. Са. 2.

сѣтотнна, centum: пєть стотннь дѫкадь. М. 527. девєть стотннь. М. 552.

сѣтрапєзьннкь, conviva: сѣтрапєзннка нмоуштє єпнскопа. Д. 39.

сѣтратнтн, impendere, consumere: ѡбнтоваше мн стратнтн ѡдь своихь пнпєзн напракнтн полаѵє. М. 290. юрь ю наша мнсаль ѫ всємь стратнтн .л. тнсѫка перьперь. П. 155. и спєнцѫ, що ю страстно. П. б. 110. perdere: праве намь, юрь ю ѡдь тє свнтє нѣкн дѣль посталюнь ѫ Сплѣть а дрѫго по нпѣхь градовѣхь; бѫди тн мнлость послать ѯарѫѵѫю подь вашѫ рѫкѫ, да сє нє стратн. П. 71. понти кю прѣко на ѯаморє, да сє ваше плавн нє стратє, юрь ѫфамь унннти ю вамь ѡслободнти и кратнтн. П. 87. юрь сн сьблюль и нє даль ѯлѣ стратнтн нѣгово нманьє. П. 131.

сътраѣати, impendere: нашега имания страгать не кѣмо моки. П. 67.

сътраѣєнїє, impensae: бригентинь хѡкѣ ви бити ѡправлѣнь на наше стракѣнье. П. 83.

сътроудьникь, qui simul laborat: хожденїа сътроудникь. Д. 2.

сътрьпѣти, sustinere: кто стрьпить гнѣвь твои. Ст. 14. sinere: не бисмо могли то никомѫ стрьпѣти да ѫнин. П. 126. observare: нека се стрьпе велике роте и ѯаписанїа. П. 124. да кѣшь кьсе тои кѣрно и крѣпко безь нѣдногa пропадьства до твоѣга прѣминѫтьим стрьпѣти и съхранити. П. 143. праве ни, да господьство ти ѫ нигѣмь не стрьпи ни тврьди, да ѣ тврьдо и крѣпко ницюрь, цо сѫ с нами реѵени господства ти посли говорили и ѯаписали. П. 151.

сътрыти, conterere: рѫгь єленьии сьжегь и сътрикь. Ш. lesek. 130.

сътрѣти, conterere: мьногыи силы и сильные дрьжавы сътрьше се. Ст. 23. Драгоутинь сътрь ногоу. Л. 70.

сътоужати, affligere: ако ѯлосрадїю иѯкь ѡнѣхь по кьсемоу монастирь обрѣтающимь се стоужати. Г. XI. 92.

сътоужєнїє, afflictio: стоужєнїа ради монастыра. Д. 42.

сътоужити, affligere: ѡть каменнаго жестокаго поути ако не ѡбнуноу стоужьшоу си. Д. 25. стоужєнїа ради монастыра и сїа стоужиста сн. Д. 42. стоужик сн цар. Д. 128.

сыть, favus: обидѡше ме ако и пчелы сыть. Са. 3. сътѡвє медокны словеса добра. Д. 109.

сътьникь, centurio: съзыкаюште нпати и коевѡди, тысоуштьникы и сътникы. Д. 36. сътьникь нмотьски. М. 45.

сътьникъ, centurionis: ѯа отрѡка сътьникъа. Д. 162.

сътьштанїє, sedulitas (ако не би требало читати нстьштанїє): прѣнєнѯреѵєнное єго и стьщанїє же и сьшьствїє, вьпльщєнїє и вьуловѣѵєнїє. Г. XV. 265.

сътѣкати се, concurrere: сътѣкают се бларѡдни. Д. 10.

сѣтѣцатн сѧ, concurrere: граждане множьствомь видѣти светаго сѣтѣцахоу се. Д. 208.

сьоудварати, simul collocare: оудворити на мѣстѣ хладнѣ пажити ѡноѥ сьоудвараѥма къ двори своѥ сь оугождьшими ѥго. Ст. 17.

сьоузь, vinculum: желанна ѥсть любн родитель, и сьоузь ѥстьства нерѣшима. Д. 8. ѡть сьоузь дѣвыуьскыхь ѥе ако ѡть горы велнкые камень Христось оутрьже се. Д. 135.

сьоутробьнь, uterinus: помилоуи себе и насъ въ єдино рождена и сьоутробна матерїю. Д. 119.

сьоуѵенніе, societas docendi: апостоломь сьседьнує и сьоуѵенніе и сьпроповѣданніе. Ст. 26.

сьфинарь, властелин великога бана босанскога Матије Прнѥсьда Сьфинарь 1240. М. 28.

сьходити, descendere: да оуставит се сьходештїи градь. Д. 155. дѣломь сходѣки. М. 87. мегя моу, како сходи сь планине. М. 92. како сходи дѣль. Г. XV. 271. сходекіе низь староу Топлоухоу. Г. XV. 279. сходеще на Ієсиковь доль. Г. XI. 135.

сьхожденніе, descensio: зреще на немь неизреѵенна божїа сьхожденїа. Са. 8.

сьхранити, conservare: владыуьствоу его быкшоу .лz. лѣть сьхранѥноу и цѣлоу и ни ѡть когожде неврѣжденоу. Са. 1. поути моѥ сьхранихь. Са. 9. вса, ѩже ѡть мене слышасте, ... сьхранѥно боудн кьсѣмь вамь тврьдо и нераздроушно. Д. 180. къ монмь словесемь прилаган оухо твоѥ, сьхрани ѥ оу твоѥмь срьдьци. М. 9. како хокемо сне все схранити, уто се пише, тако да насъ богь сьхрани на семь свѣтѣ и в бѣдекемь. М. 23. 46. како ке сьхранить кралевьство ни си ѡбѣть. М. 109. все више писаньно хоћемо сахранити. М. 273. 276. све ѡбѣтовано хоке бити сахранѥно тврьдо и крѣпко. М. 296. васемь више писаномь сахранѥню и непоколибимь бити. М. 365. ваша милость не кашн тога и нашемь уимити, паче сьхраните ѥ и сьблюдите. П. 7. ради писмо га сьблюсти и схранити ко-

лнко дѹшѵ нашѵ. П. 38. да се понесе реченн тестаменать ш нѣговнѣмь нманьѣмь ѵ Дѹбровнникь и да се схранн, докле се скупе нѣговн синоке ѕаедно. П. б. 129. ѡставивше и сьхранѣвше вѣрѵ и ѵьсть госпоге кралице Марѣе ѵгрьске. М. 211.

сьхранькнь, conservatus: с виноградн и с маннови, макоже и до нинѣ прѣбивають вь снон ѡбитѣли ює сохранькно. М. 191. само ту.

сьхранѧтн, conservare: богь, присно любештихь его познавае и сьхранѣе. Д. 181. да прѣбываеть сьхраняемо и сьблюдаемо тврьдо и непоколѣбимо (што је писано). М. 77. 83.

сьхранѣнѣе, conservatio: вь всако ѵтврьжденїе и сьхранѣенѣе. М. 19. да се приплати к трьгѵ ѡномѵ, комѵ ює врьжено ѵ море ѕа вьсѣхь сьхранькенье. П. 115. sepultura: тѣло его прнеть дкое сьхранѣенїе: прькое оу Светѣн Горѣ, идеже и оуспенїе емоу бысть, и паки ѡть тоудѣ вьѕеть бысть и принесень сѣмо. Са. 14.

сьхтисати, κτίζειν, condere: црьковь, кою сьхтиса попь Михалиць. Г. XI. 135.

сьцарьствовати, simul imperare: ѡтьца сьцарьствоующта ѡставивь. Д. 21.

сьцѣна, ratio: кое дѹкате рекоемо дати Божидарѵ ѕа сцѣнѵ ѡть добитка, кон ѵзесмо ѵ него. М. 506. показа сцѣнѵ, що ює наученѡ Михаилѡ и направнѡ кѣѣѵ. П. б. 119.

сьцѣнити, aestimare: ѕа ѵбои и краждѹ стреѕоекѵ, кога сценише .т. перьперь. П. б. 106. що сцѣнили добри людне. П. б. 119. що ює сцѣнѣено. П. б. 120. не искати ѡдь тебе ... ни нинехь цета ни приговора, кое би мѵно моглє сцѣнити. М. 501.

сьчетати, conjungere: ѡтлоччаю се ѣже ѡть тебе, господи, сьчетанѣе ськрьсты моюе. Ст. 9. сь богомь сьчетаньнымь подроужѣемь сконмь Ст. 12. прѣюдно сьчетанно хытростню. Г. XI. 70.

сьчинити, conficere, aedificare: больнице сьчинише се. Л. 52.

сѣунстнтн, ornare: дрѣвєсы вѣсаѹьскыми сѣунщєннο мѣсто. Г. XI. 69.

сѣунтатн, rationem inire: сунтавше и зунннвше скакн пѡдѡбнн и дѡбрн разлогъ. М. 508. diligere: паує нась ѥ много сунталь. П. 40.

сѣуланѥннѥ, coaptatio: которлагождо камєнє къ дроугомоу сѣуланѥнїє. Г. XI. 70.

сѣшнкатн, commoliri: на нъ сѣшнваємїе льстн. Г. XI. 45. сѣшнкають клєвєтн. Г. XI. 126.

сѣшнтн, consuere: лнсть бѣше прѣдрьть на трн комате и сѣшнвєнь на двоѥ конъцємь бѣлѣмь. П. б. 61.

сѣшьдь, part. praet. act. I, којим се накнађа та форма глаголу сѣнтн: вьсѣмь сѣшьдьшнмь сє. Д. 36. сѣшьды на ҙемьлю. М. 120. сѣшьдїн сь нєбесє. М. 547.

сѣшьствнѥ, descensio: къ нѣєн сѣшьствнѥ, н ѡть нѥ вѣшьствнѥ. Г. XV. 265. сѣҙнда црькоѵь Сопокланн сѣшьствїє свєтаго доуха. Л. 70.

сѣѥднннтн, unire: къ мноҙѣ любкн прншьствїємь свєтаго брата сѣѥднннвшнм сє. Д. 97. коупн намь мѣсто сїє, н сѣѥднни сь мѣстомь глаголѣмнмь Скорьпїа. М. 126. сѣѥднннтн ѡкрѫжнїѥ снноре въ єдинь хрнсовъль. М. 130. ѡунстнвь и снєднннвь срьдьце моѥ са всаднѣмь правнѣмь хотѣньємь. М. 457. єщє любовьнѣ да сѣѥднннмь сє. Г. XI. 168.

сѣѥднѥннѥ, unio: оукраснвь въ нѣємь жнтєлство въ сѣѥднѥнїє братїамь. М. 196.

сѣѥстьствьнь, qui ejusdem naturae est: сѣпрнсносоуштьн н сѣѥстьствьнь. Д. 162.

сын, гледај код ѥсмь.

сына, гледај Снна.

сыновь, filius fratris: сыновь. Д. у Ш. lesek. 80. сыновь моу Гостнмнрь. М. 59. нлн сынь мон нлн сыновь мон. М. 81.

сыновь, filii: само на једном мјесту, и то у споменику рђаву гдје стоји є мјесто н: тако мн сєновє главє. М. 551.

сыновьнь, filii: сыновнмл своѭ вьмѣнмѥ. Д. 45. сыновнѥѥ пришьствїѥ. Д. 48. прежде сыновнаго оубынства. Г. XI. 48.

сыновьство, adoptio: нцѧщнмь сыновьство. М. 194.

ѣсыновьць, filius fratris: своего сыновца. Д. 178. оть сыновьць ѥго. М. 32. нли сыноу моѥмоу нли сыновьцоу моѥмоу. М. 75. мон сыновць. М. 183. сыновца. М. 286. сыноваць господина Хрькоѣа. М. 377. сыноваць господина Сандала. М. 400.

сыноположенне, adoptio: сыноположенїа дарованїѥ. М. 546.

сынь, filius: кама, сына моа любимла, мирь ва боудн. Са. 5. в нме ѡца и сына и свѣтога доуха. М. 1. сина божнѫ. М. 185. лоубьквмаго мн сына Стѣфана. М. 5. сыню, вьнниан. М. 9. сь прѣвьзлоубленнмь мн сномь Радославомь. М. 11. монхь сынь. М. 28. с монми сынъмн. М. 34. .г. волѫ .д. сыновѥ. М. 98. поповьсцн сыновѥ. М. 98. видѣти сынн ѵлѡвѥѵаскнѥ. М. 103. неговѥмь сыновомь. М. 106. сконмн сынн. М. 219. неговн сновѥ. М. 238. неговн сновн. М. 240. ако бн сѥ нашао сынь в господина воѥводе Стѣпана нли вѣкѥ сновь правога патрашка, да сѥ да нмь васъ покладь; ако ли бн вѣкѥ сновь нѥ било, а била кки нли вѣкѥ ккери, тада да сѥ даа госпоѥ Єллѥнѥ, господина воѥводе Стѣпана госпоѥ, како то и ккеремь. М. 394. сина мн бе҃ь грѣха воѥводѫ Стѣпана (пише Јелена жена војводе Сандаља за херцега Стјепана, који је био синовац мужу њезину). П. б. 123. таст назива зета сином: сыноу мон. Д. 205. скрьбна ѡтьпоустнти тѥ сына моѥго нѥ хоштоу. Д. 207. краљица Јелена назива сином кнеза дубровачкога којега зове и кумом: любокномѫ мн сннѫ н кнѧ кралѥвства мн кнеѕѫ дѹбровѵкомѫ Марнѫ Кадварѫ. М. 66. 67.

сыньць, filiolus: єдинь сннаць. М. 544.

сыпати, infundere: мероньхь снпѥ сладь трнцн оу годнцн. М. 565.

сырѥнне, caseus: лвїѥ сырѥнїю сырити сѥ. Д. 115.

да се даѥ братнимь сиренни два десети и чесыре мѣхе, а мѣхь .рк. литрь. Г. XV. 308 да се даѥ .і. мѣхь сиренїа. М. 139. за прьке господе мѣсѫ ини трьгь изь срьбала изьносиан размѣ коже, воскь и сиренье, а сьди носе сребро и злато. П. 138. такоки трьгоке не достоѥть се ни могѫ плакати кожами, воскомь и сиренѣмь. П. 138.

сырити, caseum facere: авїе сиренїю сырити се. Д. 115.

сыриште, coagulum: помальзше млѣко не трѣковати сїрышта, тьчїю рести: сакина те молитва подьккашаѥть, и авїе съ гласомь сиренїю сырити се и млѣкоу кисѣлоу быти. Д. 115.

сырь, caseus figuratus: да се даѥ (ћелији св. Саве у Карејама) .і. мѣхь сиренїа и .і. сировь. М. 139. да се даѥ (калуђерима цркве арханђелове у Призрену) сиренни два десети и четыре мѣхе, а мѣхь .рк. литрь, и сировь толикогіе, а сирь .s. литрьь. Г. XV. 308.

сѣва, између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Богдань Сѣва. Г. XV. 296.

сѣвастовь, *σεβαστοῦ*: између осталога што цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену бјеше никада оу сѣвастова лоуга. Г. XV. 272. cf. севасть.

сѣверь, septemtrio: отъ толи къ сѣверѹ. М. 131. къ сѣвероу. Л. 55. распространиѥт се къ вьстокѹ и западѹ и сѣверѹ и югѹ. Г. XI 161.

сѣверьскыи, septemtrionalis: отъ сѣверьскыихь странь. Ст. 27.

сѣдалиште, sedes: апостольскаго сѣдалишта. Д. 127. на сѣдалишти свештенльства. Д. 132.

сѣдалиѥ, sedes: сьпрѣстольникь апостолскаго сѣдалиа. Д. 149.

сѣдати, sedere: да сѣда игоуминь на зборѣ на ѡсобиѣ трапезѣ. Г. XV. 306.

сѣдина, cani capilli: како не оустыдѥ се сѣдинь. Г. XI. 79.

сѣдоніѥ, село које је цар Лазар дао Раваници, било је негдје између Мораве и Кучајине: Сѣдоніѥ. М. 196.

сѣдь, canus: сѣди алътинанинь. М. 97.

сѣдѣти, sedere: да си сѣде ткоѥ села свободьно и твои людіе. М. 21. ни єдьнь не сѣди онъгѣ Цьптата. М. 42. съ вами да би сѣдѣли не боѣкѣ сѣ. М. 54. людіе властельіи, кои сѣдѣть по црькоукынихъ селѣхъ и по катоунѣхъ, да походи въсакъ къ своємоу господароу. З. 31. кои би сидели на нихъ земли. М. 286. кои би сидель на нихъ земли. М. 298. сиеднѣѡ. М. 320. приѣмше дрьжавѫ и сѣде в господоуствѫ родитель моихъ. М. 381. дрѫзи ми голи сидѣ. М. 545. четири годиша, що ѥ здоукнѫомь сидѣла. П. б. 119. за немощь не могаше сидѣти. П. б. 91. приѣмь дрьжавѫ и сидѣ на присто кралевьства. М. 317. сидѣ на пристоли. М. 427.

сѣкыра, securis: оже сѣкира при корѣнии дрѣва лежить. Ст. 12.

сѣкырѣшь, селу је Приљепници ишла међа на стоудењь на Сѣкырешь. М. 198.

сѣмѣ, semen: да се ѡдь жита сѣмѣ годишѫ изъ ѡпькиие ѡтьстали. М. 192. и ѡще се ѡкетвіѥ господинь бань себе и своѥ сѣмѣ. М. 106. мои синове и внѫце, и до колѣ сѣмѣ моѥ бѫде. М. 106. неговѣмь синовомь и сѣмѣнѫ неговѫ. М. 106. неговѣмь синовомь и неговѫ сѣмѣнѣки. М. 107. моѥ сѣмѣ по мѫшкомь колѣнѫ. М. 107. до колѣ ѥ нась сѣмѣ и нихъ. М. 176. семень и ѡстанка нашего. М. 286. семень и ѡстанькъ нашехъ. М. 298. Стефань деспоть не въстави сѣмене. Л. 62.

сѣмо, huc: изнесеноу младѣнцоу томоу соущоу сѣмо. Са. 14. дѣломь како се камы вали сѣмо и онамо. Г. XV. 282.

сѣнница, неко мјесто: ако си кьто изљюби стати бланца ради или на Сѣнници или гдѣ, да си стане. М. 41.

сѣнницѣ, неко мјесто: приходише к царьствѫ на Сѣнницѣ все поутени властелѣ дѣбровьчьци. М. 168. на Сѣнницахъ. М. 169.

сѣно, foenum: сѣно да си коси. М. 96. сѣно да косѣ

како и мѣропси тако и сокальници тако и кьси манстор-
ніѥ. М. 98. кои села сѣна имаю, да га такоѯи и косе. М.
98. ѡскобоДнхь (људе манастира св. Николе врањин-
ског) ѡдь кьсакѥ работе краљевьства ми, ѡть поѯока
и ѡдь конькѥ и ѡдь винограда и ѡдь сѣна (т. ј. од ко-
шења сијења). М. 113. трїи дьни сѣна да косе на Бра-
нишун ѯаманицомь, а имамо да нхь не женоу на сѣно ни
на оранніѥ. Г. XV. 277. сѣно црькви да косе, колико ѥ
трѣбъ. Г. XV. 305. аще кто оужежеть коукю или гоумно
или сламоу или сѣно. З. 37. що соу села црьковнаа и люде
црьковны, да не грѣдоу оу нероп шнмъ царьства ми, ни
на сѣно, ни на ораніѥ. З. 32. да нмь нѣ ни врьшитбѥ ни
сѣна кошенна. М. 192.

сѣножѥштани, село које је цар Стефан дао цр-
кви арханђелової у Призрену: Сѣножѣтани. Г. XV. 280.

сѣнокось, pratum foenarium: сь никнѣмь и сѣно-
кости. М. 64. ѡть тога сѣнокоса. М. 563. подь рыбарьскѥ
сѣнокосе. М. 95. оу Сакинь сѣнокось. М. 96. оу коѥмь
селѣ нѣ црькокнога сѣнокоса. М. 98. синокоси. М. 284. сѣ-
нокоси. М. 296. 346.

сѣнокоша, foenisicium: ѡскобоДи нхь краљевьство
ми ѡть жетвѥ, сѣнокошѥ, винограда. М. 123. 138. pratum
foenarium: с винограДи, сѣнокошами, ливадами. М. 494.

сѣнокошь, pratum foenarium (али може бити по-
грјешка): сѣнокошь, що ѥ косило краљевьство ми, и сь
ѯемлаѥю ѡть тога сѣнокоса прако доломь. М. 563.

сѣнь, umbra: къ сѣни съмрьтьнѣи. Ст. 1. житїѥ сѣ
сѣнь и сьнь. Са. 4. под царства ми сень. М. 550. tento-
rium: самь же, сѣни томоу поставлѣнѣ, тоу прѣбыкалъ-
ше. Г. XI. 69.

сѣньнь, tentorii: ако Давидь иногда вьпинашѥ, скаѹѥ
прѣдь сѣньнымь кукотомь. Ст. 16. прѣдь сѣнинмь ковчѥ-
гомь. Г. XIII. 365.

сѣнинн, село које је цар Стефан дао цркви ар-
ханђелової у Призрену: Сѣнинн, међило је ѯ Доу-
блини и с Потоуаны и с Маунинци. Г. XV. 276. Сѣнинома.

Г. XV. 276. оу Сѣнанєхь виноградь. Г. XV. 276. Сѣнамь. Г. XV. 276. на послѣдњем је мјесту грчком наштампано Сѣнамь.

сѣрава, краљ је Милутин зидао цркву св. Ђурђу на Сѣракѣ. Л. 53.

сѣрь, град у Маћедонији Seres, cf. Серєзь: придоше кралевьствѡ ми подь Серь. М. 117. подь Серѡмь. М. 118. ѵ Серн. П. б. 22. цар Стефан по смрти патријарха Јаничија съвра съборь срѣбьскы и грѣчьскы оу градоу Серѵ, и постаки Сава патрїарьхомь. Г. XI. 161. вса срѣбска идолоу слоужашє Дагоноу, ѡт соудь и Дагони и Даквы именоуютъ се, ѡтъ Сера же срѣблѣ. Л. 55. само тако са є мјесто ѣ, али има сѣрьскын, које види.

сѣрьскын, *τοῦ* Сѣрь: прѣкы игоумьнь архаггелокь митрополитъ сѣрьскын Іакѡвь. Г. XV. 276. сераскоиоу. М. 152.

сѣрьѵа, краљ је Стефан Првовјенчани дао Жичи Урьнавє сь Сѣрѵокь. М. 11. може бити садашња Сирча село у окр. рудничком.

сѣси, гледај Лѣси, које мислим да ће бити добро.

сѣсти, considere: повелѣни бывше ѡтъ нѣго сѣдоше. Д. 30. сѣдь на прнсстолн. М. 104. када хтѣ ѵзнти на нєбеса, да сѣде ѯ десноую ѡтьца бога. М. 367. седє оу шанкє. Л. 86.

сѣтокати, lugere: не трьплю ѯрѣти васъ тако сѣтѵющихь. Г. XIII. 362. part. praet. pass. lugubris: сѣтованнымн и мрачнымн одеждамн. Д. 20.

сѣтовьнь, lugubris: гласы сѣтовныє. Г. XI. 115.

сѣть, tendicula: сѣти ѥго и лавнна растрьгь. Ст. 25. сѣтен сєє оубѣгаше. Д. 128. сѣть, юже прострѣ иномоу, самь оувєзе се къ нѣи. Л. 56.

сѣѵь, caedes: бисть сєѵь велика село. Г. X. 222.

сѣшти, caedere: ѡтъ садь напрѣдь саснив да не сѣѵє (горє). З. 44. никто да не ѯабрани саснноу горє, колнко ѥсть колм трьгоу, толнко да сѣѵє. З. 45. урьнн гвоздь да сѣкоу. Г. XV. 282. сѣѵє. М. 131. къѯда сѵ ходнли и дрьва сѣкли. П. 20. ѡтъ нелиже ѡнь насъ ѡсвѣтн своєю

крькнію, не възыдє на нась мьчь сѣкы нась Г. XIII. 365. међа је планинама плавским манастира Дечана ишла оу Сѣчєноу Стѣноу. М. 96. селу је Приљепници ишла међа на сѣчєны камєнь. М. 198.

сѣмтєль, seminator: злобѣ сѣатель. Д. 80. нештедно и ѡ благословєнїи сѣатель милостїю къ нимь тихъ податель быкаашє. Д. 187. злобѣ сѣмтєль дїаволь. М. 534.

сѣмтн, serere: научше по малоу сѣмти злыє плѣвелы междоу мною и родителємь краљєвьства ин. М. 89. да нитко нє сѣє безъ оупроса црькоувьнога ѡтьца. М. 531. тко сѣє, да дає црькы учєтвртоу. М. 532. кои сѫ сѣмли на земљихъ воєводє Радосава. П. 169.

та, tum, et: по дѣлоу на локкоу и на Горьницоу, та на дроумь. М. 64. терь прѣходи надь изъ, та на Добри Шорь до мєгє Роугижи, та оуз мєгоу стальпьукоу оуз доль келїи десныи, та на Градинь дѣль. М. 144. мєгя моу ѡть Црьнога Врьха та на црькницю, та на ѡбѣ Ѡстрькницє, терь на Скрькє. М. 144. оу Царинино рѣкѡмь, та на Кобило Кобильцицомь, та на Орлєки дѣль. М. 144. та на Алакандиноу коденицоу, та на Просєченикь. М. 144. ѡдь светого Николє, та оуз доль. Г. XI. 130. та на Доубницоу. Г. XIII. 370. пакы мало ако прѣшли бѣхоу дьнїи, та повѣлѣвае єкаусїархъ шкаметь сє. Г. XI. 81. та изми, та иссоушн. Ш. lesek. 94. калогюрїє и калогюрницє, кои сє постриѕаютъ, та живоутъ къ сконхь домѡхь, да изгнаютъ сє, и да живоутъ по монастырѣхь. З. 30. люди, коє съ калхокьсткомь изнимаютъ из гробовь, та нхъ съжижоутъ, тоѕи село да платитъ краждоу, коє тоѕи оуунинитъ. З. 31. книге царєкє, коє сє приносє прѣдь соудїє ѕа що любо, та нхъ потвара ѕаконникъ царевь, . . . тєѕи книге да въземоутъ соудїє. З. 38. кои сє соужнь дрьжитъ къ дворѣ црькокнѡмь, та оутєує оу царевоу полатоу, да єстъ свободнь. З. 39. кто що нагіє оу царекѣ ѕеман, да не въземѣть, та рєчєть вратити кю. аще кто що позна, та по-

хвати или вьзме, да плати ако и тать. З. 39. то као да је и овдје па гријѐшком стоји ть: поуниае перноръ ѡдь Прѣслопа, ть сь селиџемь ... грѣде къ Бѣлєво. Г. XI. 130. кон се соудїе кльноу, ть и ѡправе ѡного ... З. 46. cf. таре, таже.

табань, solea: да се бїе .р. по табани. З. 47.

таворьскыи, Thabor: на гороу таворьскоую. М. 562.

тада, тадан, таде, тади, гледај тьда.

тадноко, име мушко, гледај Мароєвнѣь.

тадиа, Thaddaeus: син кнеза Влатка, брат војводе Иваниша, кнез а послије војвода Тадиъ 1452—98. М. 451. 454. 480. 538. 542. помиње се и презименом Владьковнѣь, које види. на једном мјесту стоји гријѐшком Тадиь мјесто Тадномь. М. 480.

тадь, гледај код тьда.

таже, tum (гледај та, којему је додано же, које види): ако дарь непороуьнь напрѣдь поуіць, таже и самь потьщавь се придє. Ст. 13. по томь иверїе, таже роуси. Са. 12. Г. VI. 339. таже вьзиде царьство ми. М. 137. таже и царствїе кѣуное ѡбѣща. М. 196. быкь кралємь, таже достигь грьуьскые земле. Л. 53. cf. таре.

тан, гледај код ть.

танзи, гледај код ть.

танминуніть, nothus: уто крыєши танминуища. Г. XIII. 361.

танна, res arcana: не вѣдоуіа божиє танни и милосрьдиа поуунны. Ст. 2. царьскоу оубо танноу добро єсть таити. М. 110. sacramentum: приуещаше се свѣтыхь и прѣуьстныхь танны, тѣла и крьве господа бога. Са. 11. свѣтыихь танны приобштик се. Д. 57. никогдаже завїванте на свѣтыхь таинахь прѣзвїтера Іоана. М. 558.

таниникь, qui sacris est initiatus: наує сѣни таниникь величаніи. Г. XI. 44.

тановедьць, qui arcana novit: къ тановедноу и всє видєштомоу. Д. 137.

танны, arcanus: ськажи ми, господи, бєзьстьна и танна прѣмоудрости твоюе. М. 9. таномоу глаголоу єго

аггели оудивльше се. Г. XV. 265. ни хитростью таинѡмь а или шкленнѡмь. М. 458.

таинь, мислим да је некога кому је било име Таја: вдовица Таина бјеше међу људма које краљ Милутин писа Хиландару. М. 59.

таинъство, mysterium: слоужитель великаго сего таинъства посилаѣть се доброгласным Гаврїиль. Г. XV. 265.

таити, occultare: кто се ѡбрѣте еретиць жнкѣ съ христїаны, да се жежеть по ѡбразоу, и проженеть се; кто ли га наунеть таити, и ть да жежеть се. З. 30. царьскоу таиноу таити. М. 110. не таимь благодать. М. 539.

таквь, talis: ако се не ѡбрѣте таквь. Г. XV. 306. узима к себи ј (и, које види) такьвзи испракъ. М. 535.

тако, sic: тако ми богъ помаган. М. 2. Христоу изъволшоу тако. М. 5. како хоћемо сне все схранити, тако да насъ богъ съхрани на семь свѣтѣ и в бздзкемь. М. 23. да ходе сводно тако, како соу в бана Коулина ходили. М. 24. да се не подражи тконхъ ради люди, нь да се продае шко нашнмь людемь тако и тконмь. М. 47. како нмь ѥ законь в Брьсковѣ ѡть нс-прька, тако да нмь ѥ и в Рздницѣ. М. 52. сѣно да косе како и мѣропси тако и сокальници. М. 98. тако да и запнса кралѥвьство ми, да дрьжи и ѡблада шкоже и нинѣ црькви. М. 111. научше глаголати нѣми ѥзыкы, и тако просвѣтише вьселѥноую. М. 77. тако оубо живоущоу ми. М. 89. и тако шьдьшоу ми вь Свѣтоую Гороу. М. 125. семзи взтврьжденню бити непороунъ до кѣка нашега, тако насъ богъ крѣпи в господьство. М. 237. тако ти моега жнкота и моѐ любкѐ. М. 53. ннога не зунините, тако ви мога жнкота. П. б. 22. тако ми бога. П. 31. тако намь бога. П. 36. 129. тако ми бога. М. 409. тако ми великога пророка Махьмета. М. 409. тако ми оунше дзше, и тако ми пзть, що пзтзю, и саблз, с коюмь се опасзю, и тако ми верз, кою верзѣмо (ту мислим да грнјешком стоји акусатив). М. 528. тако — тако, и тако — како, и како — тако, tam quam: тако грагманина нашега тако странѣга. М. 351. тако странѣга

тако грагѧнина. М. 361. 365. 395. тако странѣга како грагѧнина нашега. М. 357. тако грагѧнина нашего како госта чловѣка. М. 432. тако соли како ниѥ тьрьге. М. 445. какоѡ цари тако крали тако ниѥ всаке врьсте людми. М. 458. такѡ бѫдѫѣе ѵ своѥмь кнпѵ ѵ Дѫбровнпкь како по нпхь добрѣхь людѣхь. М. 499. — узима к себи жде, које му утврђује значење: женамь такождѥ повелѣваемь. М. 14. ако бѫдѵ невѣрнпци твоѥмѵ царьствѵ, такождѥ да бѫдѵ невѣрьнпци нашемѵ градѵ. М. 35. такождѥ нмь створи милость. М. 55. такоже и быкшїи прьвпїи цариѥ такождѥ и кралѥвьство ми испльни прошенпе нхь. М. 86. такождѥ и на дмитровь дьнь. М. 521. такождѥ ѡбѣтѵѥмо дати .і. перперь. П. 49. пиже тоган писма такождѥ писаше. П. 77. а то жде гласи и ѣе: такоѥ тп се и мы кльнемо. М. 23. такодѥ правьда да бѫде нашимь людьмь. М. 37. какѵ нмь ѥ милость створиль снпь кралѥвьства ми, такоѥ нмь и ѵ стварамь. М. 56. тако да га и ѵ люблю, и такоѥ да мѵ прпмю. М. 69. такоѥ приложи црькѵ на Данп. Г. XV. 304. кндевь писанпе господина цара, такоѥ ѥ поткорнхь, ѵ паѵе и потврьдпхь. М. 207. ако ли ѵзпмаю кою прѵ сасн ѯ дѫбровчанп такоѥ да се сѫдѥ како и срьбле. М. 208. тко годи грѣде ѵ Стонь и такоѣе п- Стона. М. 281. и такоѣе, цто нмь ѥ коѥвода даль. М. 305. и такоѥ на власнпь дань. М. 428. такоѣе да бѫде подь мои послѫхь. М. 461. такоѣе да ѥ бѫде прпѯма дѫбровчанпнѵ. М. 467. Стѣпкѵ .і. перьперь ѵ рпбахь, а Радотп .к. перьперь такоѥ ѵ рпбахь. П. 20. то ѣе у некијем споменицима гласи ѥ: такоѵ. М. 101. такоѥ. М. 101. 219. 232. 252. — узима к себи же (које види), али само на овијем мјестима на којима свјема може бити и погрјешка мјесто жде: такоже и мп господпнь краль поткрьюю. М. 254. такоже же и аѯь. М. 282. такоже ѡбптѵ(ю). М. 297. краль Тврьтко такоже и са келможамп. М. 307. — узима к себи ре (које види) постало од же (које види): пѯлаѯеке на трети мраморь, и ѵетврьты мраморь, такоре оу ѡрахь. М. 93. оуѯь рѣкоу оу Кнгорь стоуденьць, та-

коре право маланк поутемь подь ливадоу. М. 93. где се стаѣта ова поутн, такоре по дѣлоу на доубь. М. 93. право оу рѣкоу на мраморь и такоре прѣзь рѣкоу и прѣзь бароу оу Гоубавьчь потокь. М. 94. такоре оузь дѣль, такоре право оу велню цѣстоу. М. 94. такоре оу Трѣскавьць. М. 96. — узима к себи зи (које види): како си се сте наѵунли по клетькѣ наша села и наше болиры ємати, такози сте и мнѣ ѵунинли. М. 21. како ѥ записано и оутврьжденo, такози да стои. М. 81. кои села сѣна имаю, да га такози и косе. М. 98. како имь га ѥ дало кралєвьство ми, такози да си га дрьже свободно. М. 108. створи милость и такози имь се ова кралєвьство ми, да имь не ѵзме ницта безь кина. М. 120. такози моу ю дла царьство ми, како да моу ѥсть и до живота непрѣмѣньнаа. М. 138. и такози повелѣ царьство ми, да поге самь. М. 144. ако ли га такози не оправи царинникь, да да сводь. М. 147. како сѵ имали ѵ родителя царьства ми, такози и одь дньсь напреда да имаю. М. 148. и още такози ш ними ѵглавн царьство ми, що сѵ залогє заложенѣ кога любо мала и голѣма и-з-ємлѣ царьства ми, да се ницѵ сѵдомь. М. 148. како платоу плакаю и работоу работаю, такози и землю да дрьжеть. З. 34. ѵ Архилєвици дрѵгѵю црькѵь, такози и с половиномь тогази селица Норьчи. М. 191. да такози и платїи. М. 435. а они такози нань одговорише. П. 9. такози га кѣмо педепсать, да нѣга гледаѥ нитко нє смѣ векѣ тога ѵунинти. М. 31. — узима к себи ј (од и, које види): и такон ю приложни царьство ми црькви. М. 134. и такон ми сьда не би нарѵно. М. 174. такон створи милость господинь вамь. М. 184. такон даю кѣрѵ мою. М. 203. како имь ѥ биль законь прѣге, такон да имь ѥ и сьди. М. 208. по срѣдѣ нивє, такон пѵтемь. 264. на храсть, такон по дѣлѣ и такон низь дол. М. 264. такон, докле ѥсть живь господинь, да ѥсть немѵ. М. 286. кьзда да се има такон, како ѥ реѵено. М. 303. такон велимоѡ и заповнедамоѡ, да никторь не може ни смне вспоменѵти. М. 467. такон се згодн. М. 497. терь нхь хѡкѣмо такон пе-

дєпсати, да дрꙋговиць такоꙁи нє смєю ѵꙋнити. П. 28. такоѣ. М. 452. к тому ј приступа још и а, али само на једном мјесту па може бити и погрјешка: такоѫ да ꙁнатє. М. 552. — долазе и по два овака дометка заједно, ѣє и ре: соꙋдїе да дрьжє такогєре книге, какьѵєно соꙋ дали приставомь. З. 47. а ми мислимо такогєре и колє. М. 193. такогерѣ да се сѣде како и срьблє. М. 205. такогерѣ и сасинь да се прѣ прѣдь ѡнємиꙁи сѣдиими. М. 205. такогєре и рєчєно село дасмо. М. 242. такогїєре. М. 353. такоѡѣрє. М. 369. такоѣєрє. М. 481. тада рє долази и окрьено, без крајњега гласа: такоѣерь на ѡкон пронꙁволи. М. 537. такогерь. М. 550. и и жє, али само један пут: таконжє и аꙁь. М. 253. долазе и три овака дометка заједно, и то и, ѣє, рє, али само два пута, па је један пут и окрьено рє: таконгєрѣ. М. 532. таконгєр. М. 550. — узима к себи и од ријечи оно слог но, али се налази само један пут и тада има још и ꙁи: ако ѡнє људи ѵдадѫ сѣдиє ꙁа крикє, да такономи всє платиштьѣ. П. 6. — погрјешке: таго. М. 109. токон. М. 537. токогїєре. М. 353. у споменику у којем често стоји а између два сугласна и кад не треба има и тако мјесто тко. М. 252.

таковь, talis: таковаго испракленїа. Ст. 8. таковаго владыкы. М. 9. ѡть такова ѵлокѣка. П. 168. таково окѣтованїе. Са. 11. таково ѵꙋниенїе. М. 274. ѵ таково врѣмє. М. 300. таковое скроквштє. Д. 83. на таковое дѣло. М. 89. аще ли кто дрьꙁьнеть раꙁорити, такоѫи да боꙋдеть проклеть. М. 10. аще сего нє имать послоꙋшати, то такоѫи да боꙋдеть ꙁавєꙁань. М. 14. кто по таковомь женоꙋ дасть. М. 15. таковє роꙋкє. М. 15. такоѫи, кон имє пакостити. М. 68. такоѫи, иже поткорн, да се распє. М. 135. такоѫи ꙁаѡ ѵлокѣкь. М. 459. таковаа помощь. М. 78. такова книма. М. 81. книмы таковыиѣ. М. 81. такоѣємь наѵиномь. П. 35. таковѫ ѵлокѣѵиць. П. 36. таковь нашь прилтель. П. 133. — узима к себи ждє, које гласи и ѣє (које види): такоѫождє мьздоꙋ ѵаѣ акоже и мїи. М. 333. по томь

прнмнсмо дрѹги таковнгїє листь. П. 18. таковнгїє листь ѵписать. П. 25. ѵзима и ј (н, ієго, које види): таковогаи наикакца. М. 458. под тен таковєн наѵнне. М. 461.

таковьжде, гледај код таковь.

таковьѧе, гледај код таковь.

такождє, гледај код тако.

такоже, гледај код тако.

такоѯи, гледај код тако.

такои, гледај код тако.

таконже, гледај код тако.

таконѧєрє, гледај код тако.

таконѧєрь, гледај код тако.

такоиоѯи, гледај код тако.

такорє, гледај код тако.

такоѧе, гледај код тако.

такоѧєрє, гледај код тако.

такоѧєрь, гледај код тако.

такь, talis: такь плаѵь имѣхоѵ. Са. 6. такь ѵловѣкь. М. 24. 34. такомь смь сє клєтвью клєль. М. 24. такыє красоты, такыє доброты. М. 58. такыє надежде. М. 58. таки ѵкѣть. П. б. 39. дрьжали смо таки наѵнинь. П. 31. по такомє наѵнинх. М. 474. ѵзима к себи жѣ (које види): оѵ такоже наказанніє. М. 15. то же гласи рє: дрѹга такарє (повєлм). М. 181. ѵзима к себи ѧе (које види): такигїє дрѹги (листь). П. 88. такигїє. П. 121. ѵзима ј (од н, ієго, које види): такои ѵнненьыє. М. 461. ѵзима и ѯи (које види) али се налази само на једном мјесту и ту грнјешком стоји ци мјесто ѯи: такьци ѵрокь. М. 41. погрјешка може бити само штампарска тьки (мјесто таки). П. 60.

такь, sic: и такь прѣбываюшоѵ ми. М. 10.

такьже, гледај код такь, talis.

такьѯи, гледај код такь, talis.

такыирє, гледај код такь, talis.

такыиѧе, гледај код такь, talis.

талантьть, talentum: даю талантьть скѣтомоѵ храмоѵ

твоємоу. М. 68. таланьта скрнєма. М. 110. да вимножить таланьть. М. 558.

талнѣь, obses: ѡнє которанє, кое имамо ѯа талнѣе ѡдь ѡпѣнинє которьскє. М. 326. кє имамо в талнѣє. М. 328.

тальско, село које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи: село Тальско и сь Ратиновь і сь Ѯакопитовь Лоуковь. М. 11.

тамарнѣь, презиме властеоској породици дубровачкој: Мароє 1402—21. П. 38. 152. — Никша 1411—45. П. 108. П. б. 74. 104. 121. 124. М. 375. 376. 415. 433. 437. грнјешком му презиме стоји један пут Тамирнкь и један пут Тамарькь. П. 108. М. 415. један пут се помиње без презимена. П. 153. — Влахша 1423. М. 329. — Кокосавь, које стоји грнјешком мјесто Вѣкосавь 1442, и презиме му стоји грнјешком Тамарькь. М. 416. П. б. 122. — Жикань 1442 у изабраном вијећу. М. 419. — Ѧковь 1442—5 у изабраном вијећу. М. 419. 423. 431. — Матко, син Никшин 1443. П. б. 104. 124.

тамишь, ријека у Банату: погибє срьбскаа конска на Тамишоу 1456. Л. 79. Г. Х. 273.

тамишьварь, град у Банату: на Тамишварь. Л. 84. cf. Темишьварь.

тамо, illuc: тамо посла краљевство мн Ѳрсете. М. 53. гредн тамо, ѡть моудоуже помоць придеть тн. М. 137. да ходн свободно само н тамо. М. 154. тамо кѣ послати властелнунке. М. 174. тамо шьдьшѣ мн. М. 187. єто сє потегоше тамо к вамь. П. 42. ѡнон соли, цо сѣ до сьде тамо довєѯли. П. 58. illic: ако и ѯде ѡправда свое царьство, тако и тамо кьждєлѣ обрѣсти мѣсто спасенїа кьсѣмь. Са. 8. кь ѡградоу свєтаго Герасїма кьшьдь, и тамо тождє сьврьшнкь. Д. 168. докѣ пондє в свое мѣсто, и тамо да вунин правнкѣ. М. 24. 34. ѡть тамо настоюшнихь нгоуменьь. М. 81. тамѡ єсть водица. М. 130. безь тога нє би нхь смо послали, ни би ѡни могли .л. дьнь тамо стоять. П. 9. трьговцн наши кон сѣ тамо. П. 61. — узима к себи ждє, гледај тамождє.

тамождє, гледај тамо, којему је додано ждє, које види: създа дроугы (манастир) тамождє. Са. 2.

тамошьнь, qui illic est: стоанїє тамошнєє. Д. 193. тамошнмаго вътшєнїа. Г. XI. 79.

таноурь, patina: напиши се на таноурои. Ш. les. 129.

таноушєвнѣь, између људи које је цар Стефан дао цркви арханђелової у Призрену један бјеше Богдє Таноушєвнкь. Г. XV. 294.

тара, ријека у Херцеговини: вzеше на Тарѣ наше трьговцє. П. 22.

тарати, 1551 прїндоше тарати немачки кнпи и прнмнше паки Липокоу. Л. 84.

таре, tum (гледај та, којему је додано ре, постало од же): вьсходеще вь Скрькоу, таре оу царєвь кладенць. Г. XI. 134.

тароннмани, име засеоку села Бучина оштећено с краја, па се не зна како је управо гласило: zаселькомь сь Долѣны и сь Тароннмѣ . . . Г. XI. 132.

тастаменьть, гледај тестаменьть: тастамент. П. 121. само ту.

татарнинь, Tatarus: Стефань Оурошь вь Цариградѣ дрьжнмь, и вь татарєхь прѣжде быкь. Л. 53. 71. нzнде Мнханль царь блъгарьскын, и сь нпмь окрьстнын єзычн, глаголю же татари, басараби сь проунми. Л. 53. 71. поробыше татары клашькѫ zемлю. В. дан. I. 31. многѫ бѣдоу подье монастирѫ отъ татарѫ. В. дан. I. 33. — Као да се и планина једна тако звала: мегн кь Тнлкѣ Домовнкємь и Татарпноу отъ Клншанин. Г. XV. 283.

татарьхань, име турско: посла цара (биће погрјешка мјесто царь) Татархана преко Рабє водє, да плени zемлю нѣмачкоу 1683. Л. 86.

татетнѣь, између људи које цар Стефан даде цркви арханђелової у Призрену један бјеше Драгота Татетнкь. Г. XV. 292.

тать, fur: ако ли тать нли хвсарь вzме дѣбровчанннѫ. М. 102. да реуе, єре єсть тогаzи конма квпиль, и zа нєга

платнль царинъ, а татн не ѯьпла. М. 147. 162. да гредоуть прѣдь соудїе за татн, за хоусарѣ. З. 38. за гоусара, за тата. З. 48. да плати ако тать н хоусарь. З. 39. о татѣхь н хоусарѣхь. З. 41. хоусара н тата да нѣсть нн оу уїемь прѣдѣлоу. оу конмь се селѣ ѡбрѣщеть тать нли хоусарь, тоѯн село да се распе, а хоусарь да се ѡвѣсить стрьмоглавь, а тать да се ѡслѣпить, н господарь села того да се докедеть свеѯань кь цароу, да плакм кьсе, що ѥ оуунниль тать н хоусарь ѡть нс прька, н пакы да се кажеть како тать н хоусарь. З. 41. сїнмь ѡбраѯомь да се кажеть тать н хоусарь ѡблнуны. З. 42. за хоусарѣ н татн. З. 42. не моу нн тать нн продавьць. З. 45. кѥфалїе да нѭоуть н гоусаре н татн. З. 46. поткормыкь да се каже како тать н гоусарь. З. 47. кон (властелин) доведе гоусара нли тата, да се каже како тать н гоусарь. З. 48.

татьба, furtum: сїнмь ѡбраѯомь да оумалить се татьба н хоусарьство. З. 41. да имамь нихь владанніе блюстн н ѡбьвароватн ѡдь гоусе, ѡть татьбе. М. 188. како ніе свѣтьца ѡномѯн коню нн гѵсе нн татбе, нѵ га є квпиль. М. 205. 208. 267. ѡдь силе, тадьбе. М. 218. татьбе. М. 270. тадбе. М. 353. татбѣ. М. 434.

татѣнове полѣне, катуну је Гунцатима цркве арханђелове у Призрену ишла међа прѣко брьда на татѣнове полѣне. Г. XV. 291.

таує, tum: таує прькѣе проть мѵромь свои оумаштае ѯнаменаеть ѵювьствїа. Д. 72.

таѣннѥ, confectio: троудн твоѥ н таѣнни тѣла. Ст. 25.

таѣтн, occultare: да не може нн хоће таѣти єдань нню ѡдь дрѣгога панкавца. М. 458.

таѥмь, clam: градомь тконмь да не пакостнмо нн плѣномь нн гѵсовь нн ѡунѣсть нн таѥмь. М. 23.

тварь, res creata: дасть нмь власть на всѣн тварн своєн. М. 4. милоун, спасе, свою тварь. Ст. 10. пошлы доухь твои свѣтын, н обнови тварь свою. Д. 100. твои єсмы тварь. Д. 184. творьцоу кьсеѥ тварн видимыѥ н не-

видимыѥ. М. 77. дрьжен ѡбластию всѣ тварь. М. 103. 316. вьса тварь словесная же и разумна. М. 547.

твон, tuus: разоумѣти и творити волю твою. М. 9. Владимирь не пленоваль твою земль (пишу дубровчани краљу Владисаву). М. 21. до живота нашега и твоега. М 22. господи женѣ твоеи. М. 22. никомьре твоемь. М. 22. твога сла. М. 30. ѡбещамо се твомь великомь царьствь. М. 35. по твонон милости. М. 430.

твореніе, factum: зло твореньѥ крала Ѵроша. М. 35. поутень любавь и добро твореньѥ. П. 129.

творитель, opifex: бога своемь творителю. П. 4. 70.

творити, facere: науѣть творити оу Топлици храмь. Ст. 3. быстроѥ теченіе твореѥ къ желаѥмомоу. Ст. 13. поклањанна твореѥ. Ст. 15. поклонѥньѥ творимо до свете землѥ. М. 560. плаваніѥ творахоу. Д. 195. брани въздвизаѥ и побѣди твореѥ. Л. 54. правда твори оученїа свога. Са. 9. творити волю твою. М. 9. творити сѫдь и правдь. М. 187. твореѥ правдь. М. 235. неѥ вѣдѣть, утѡ твореть. М. 201. твореѥ милости и записанна. М. 225. творити правде и милости. М. 438. приказьнь, кою вказвю, паче дѣломь твореѥ. М. 241. ако тако има творити, како дворе оу полате царевѣ. З. 43. слава тн, господи, творецоумоу страшна и прѣславна. Ст. 13. богь твореи на больша уловѣкомь. Са. 1. чюдо творештїа икона. Д. 191. твореи чюдеса. М. 203. богоу вьса на польѕоу мьнѣ творецоу. М. 332. сїа црьковь паметь да творы ктиторомь. М. 533.

творь, factum: приказьнь добрѣми дѣли и твором показаль. М. 241. прѣказань, кою сь к намь поутенѣми днели и сь творѡмь показокаль. М. 420. na pošljednjem mjestu za cijelo mislim da bi valjalo čitati sьtkorѡmь.

творьць, opifex: всѣхь творьца. М. 5. творьѧе мон. Ст. 11. творьцоу вьсеѥ твари. М. 77. творьць всаньскымь. М. 88. творць и сьздатель вьсен твары. М. 520.

тврьдавићь, дубровчанин Добрашинь Тврьдавикь 1429. П. б. 89.

тврьданићь, дубровчанин Мароѥ Тврьданкь цари-

ник војводе Иваниша. П. б. 114. у два споменика, у једном стоји један пут гријешком Тврьдаю мјесто Тврьданкю.

тврьдановићь, између људи које је цар Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Богославь Тврьдановићь. Г. XV. 293.

тврьдє, име мушко: између људи које је цар Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену једном бјеше име Тврьдє. Г. XV. 296.

тврьдн, село које је краљ босански Стјепан Остојић дао синовима војводе Иваниша Драгишића: Тврьдн. М. 439.

тврьдима, firmitas: да има (листь) вєће ни єдинъ тврьдимъ ни крипость. П. б. 58. да имъ (листи) одь нѣдне тврьдине ни крѣпости. П. б. 59. роте и записе, кое с великомь любовь и тврьдиномь бѣхъ зчинили. М. 444. видєће велике тврьдине и роте по писмѣхь. М. 445.

тврьдислав, гледај Тврьдислав.

тврьдисалићь, властелин дубровачки Стѣпша Тврьдисалићь 1423. П. б. 80.

тврьдислав, име мушко, које пишу и Тврьдисав: човјек херцега Стјепана Тврьдисавь крьстимимь 1465—6. М. 492. 497. — Гледај Коровинићь, Тоуница, Оуглєшићь.

тврьдити, tueri: єсмо присегли да створимо и скрушимо и тврдимо вксє писано в снон повели. М. 219. да бъде крѣпити и тврьдити реченн записнь. М. 402. да нась крѣпишь и тврьдишь в всаконхь повелѣхь и слободьщинахь. П. 107. кажъће намь властеле повеле и записе, в конхь се тврьде отъ нашихь прьвихь. М. 448. confirmare: потврьюю и тврью ксє законє. М. 254. потврьюємо и тврьднмо село Лисаць, да есть и да има бити опьћине дубровьчке. М. 255. онь листь правило да и задоволимь, и овѣмь нашемь листомь тврьднмо га. П. 88. вєє згора писано тврдъ и потврьднхь. М. 275. тврьдю и хоћъ. М. 368. хоћъ и тврьдъ. М. 445.

тврьдоѥ, име мушко: између људи које је цар Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену једном бјеше име Тврьдоѥ. Г. XV. 297.

тврьдь, firmus: тврьдоѥ прибѣжиште. Ст. 15. пирьгь великь и тврьдь. М. 74. пондоше в твръдо мѣсто, и зиданше градь Дѣбровникь. М. 217. скрозѣ тврьдаа камениа и жестока. М. 558. къ тврьдѣи земли Захлумїа прибѣгь. Л. 57. да ю (клетвоу) дрьжимо тврьдо. М. 23. вечьни и тверьди мирь. М. 28. да пребываѥть съхраняѥмо и съблюдаѥмо тврьдо и непоколебимо. М. 77. сиѥ записаниѥ да ѥсть тврьдо и непоколебимо. М. 80. скѥ тои тврьдо имати и дрьжати. М. 107. слова царьства ми ако да соуть тврьда и непоколебима. М. 144. тези бащине да соу тврьде. З. 32. ѿть проиїарьскѥ землѥ да нѣсть волнь никто подложити подь црьковь. З 34. да соу хрисовоули тврьди. З. 40. този приложениѥ да пребываѥть тврьдо до вѣка. М. 159. да имаю тези вкѣте и законѥ и покелѥ и трьговьчькѥ свободе тврьде и непотворенѥ. М. 188. крѣпинь мирь и тврьда приязнь. М. 209. хоѣ на всемь више писанѡмь стаати и трьпѣти се правоѡ и тврьдоѡ и цнело. М. 463. книга да нѥ тврьда, ни да ѥ вѣрована. М. 477. да реченѥ стварн болѥ и тврьдѥ се могѫ ѫздрьжати. М. 328.

тврьдько, име мушко, cf. Тврьтко: жупань Тврьтько негдје близу Дубровника у подручју краља српскога између 1240 и 1272. М. 53. — Бан босански Тврьтко, 1367—75, а послије краљ 1378—87, закраљивши се додаде имену својему име Стефан те се писао: Стефань Тврьтко краль србльемь и Босн и приморию. М. 176. 184. 185. 190. 202. 209. 220. мртав се помиње од 1392. М. 221. 226. 231. 236. 239. 254. 280. 283. 317. П. 4. 11. 32. 45. 126. П. б. 33. Л. 62. 70. у латинским споменицима помиње се од 1364 као бан. Г. XII. 46. 49. 71. отац му бјеше Владисав а стриц бан Стјепан, cf. Кладиславь. племе му се презивало Котроманићи, које види. — Гледај Коровинићь, Кладисалићь, Клаѣвићь, Кльучетићь, Главићь, Драчићь, Доучмовићь, Иваљинићь,

Ковачевић, Милатовић, Михаиловић, Михоиловић, Секоуловић, Семьковић, Станьчић, Стѣпановић, Тврьдьковић, Урьичић.

тврьдьковић, властелин краља босанскога Остоје војвода Влатко Тврьтковић 1399. М. 234. 237. — Син краља босанскога Тврткa Тврьтко Тврьтковић краљ у спомеиицима 1404—6 и 1415—44, додавао је имену своју име Стефан, те се писао Стипань Тврьткоѡ Тврьтковић, а то је додано име писао и Стефань и Шефань, а често само Тврьтко Тврьтковић, а неколико пута и без презимена само Тврьтко. П. 56. 66. 72. 81. 125. 126. 170. 171. П. б. 105. 106. М. 253. 260. 304. 307. 316. 318. 367. 376. 402. 426. 490. Г. XII. 73. XIII. 115. — Властелин дубровачки Никша Тврьтковић 1406—11. П. 76. 101. 107.

тврьдѣништь, презиме породици у Крајини: оть Тврьдѣнищь 1247. М. 32.

тврьтко, гледај Тврьдько.

тврьтковић, гледај Тврьдьковић.

тврьѣа, castrum: да бѫдете схранить наше трьговце в наше трьге, како да нѣкь щетѣ не приме. П. 16. кое сѣ побѣгле в наше тврьгие, и да ѡдь нашѣхь тврьгиа излазе. П. 125. securitas: за вѣчь тврьѣь кнеза и властела дѣбровачкыхь тан подьпись вчинисмо. М. 507.

тврьѣава, firmitas: за болю свѣдоубь и тврьгавь сен повеле постависмо печать. М. 230. за вѣкю трьгавь сеган записа. М. 424. securitas: да вчинимо нѣкь тврьгавь мегю нами, до колѣ се ѡ нио вгодба мегю нами вчини. П. 166. за тврьѣавие кнеза и властеѡ дѣбровачкѣхь. М. 369. таво имь вчинисмо тверьѣе ѡбима странама. М. 375. потврьдисмо имь все листе и тврьѣаве, кое имаю ѡдь господе босаньске. М. 378. ѡкон се писа за тврьгавь ѡбею страиь. М. 390. да имь є ѡван запись за нихь тврьгавь и чистокь. М. 400. за вѣчь тврьѣавь и чистоѣь властеѡ дѣбровачьцехь вчинисмо имь ѡвь запись. М. 404. да стоие в сконехь правнѣхь закоиѣхь и тврьѣавахь. М.

459. в своѡи тврьѣакъ. М. 469. за тврьѣавъ и за свѣдоуаство. М. 502. ѡкнзи нмь листь вуниихь за нихь тврьгавъ. М. 522.

те, et: господь богь помагаеть, те брьзо хоте бити прѣдани. М. 38. ако боудє потворь приставомь, те боудоу нио оуунинли. З. 47. ако се ѡбрѣте, те соу нпако прѣтворили соудь, да нмь се роуце ѡтсѣкоу. З. 47. посла царь, те га оуморише. Л. 86. стиже царь, те се бише. Л. 87. иерь те се трьговьци вѣбити, те не кіе ѡпкить по царекои земли. П. 5. згодило би се, ца богь не дан, те не било ѡдь кнеза натражька. П. б. 86.— узима к себи ре постало од же (које види), а тако долази у споменицима још старијим: Радославъ даваше рѣкъ, тере га везасте. М. 7. такози сте и мнѣ вуниили, давше свою рѣкъ и свою кѣрь, тере моѣ села плѣмили. М. 21. есте дрвге лвди, три уловѣке тере женъ. М. 42. акє им се где славн дрѣко, тере нмь се разбие. М. 85. кьто се мансторие ѡбрѣтаю, тере се разьроде. М. 98. низь Врѣсь тере оу Катоушоу, ѡть Катоуше низь Соуходолъ тере оу Биколь Слѣдь, ѡдь Биколя Слѣда тере оу прьхиноу. М. 114. ѡть Топлоухе оу камы, тере оу бѣлѣгь светогорьскын. Г. XV. 279. где комъ даіе дѣбровьчанинь скон добитькь, тере из ѡдь нѣга в бьхь вдрить. М. 147. скѣпите ми тази мон доходакь, тере ми дайте Марнив Меньчетиѣь. М. 185. ако се славн господствъ ми, тере се свагъ з Дѣбровникомь. М. 207. ако ми богь поможе, тере бѣде тѣдези мое владанше. М. 209. тко би нпако вуниилъ, тере тен роте разбилъ. М. 291. до колѣ господь богь хоѣіе, тере бѣде живь коіекода. М. 357. из ли би се згодило, тере би кон ѡдь нихь сагришнѡ. М. 378. из ли би, ца богь не дан, тере се згодило комь згодомь приниивтіе реченнехь господнункь. М. 394. а то ре често долази и окрњено, без крајњега гласа: ѡть крьста поутемь, кон грѣде оу Стьпьуаны, терь ѡть стьпьучкога дѣла терь нис потокь, кон испада в бѣловоднучкы потокь, терь нис потокь бѣловоднучкы, где исходи долина Клепала, терь прѣходи надь изь. М. 144. ако нмь се прѣ-

лѫи крѣме, и бѫде имь неволи, терь ѡдбегнѫ. М. 258. да би негова слатка милость била, терь нами рауиль поткрьдити жѫпѫ. М. 294. тко би инако ѫчинил, терь тее ротје разбиль. М. 325. тьда ихь ѡни ѫхвативь, терь ѫбили. П. 13. богь ѫчини, терь догостє здрако. П. 16. що год(ѣ) је властель, јесѫ на дворѫ, терь за тозн не могосмо је скѫпити. П. 24. хоћемо изнанти, терь ихь хоћемо педенсати. П. 28. ходє по свєтѫ, терь се храмє. П. 38. ѵѣсмо да сте ѫ немырѫ, терь ни је недраго. П. 44. що годе би богь дал, терь добѫдѫ. П. 48. погрјешка: трь. М. 411.

тегарьливь, laboriosus. Ш. lesek. 80.

тегнити, pondo valere: ѫ сѫдовехь златехь шесть кѫпь с поклопцн, тегле ѡсамь на десете литарь, .s. инаць, .г. аѯаге; једань помсь, тегли четири литре и .д. инје и .к. аѯага. М. 407.

тегноути, commovere: да би послао свога властелина ѫ Дѫбровникь, и тегнѫ ихь бесѣдоѡмь ѡ мирѣ. М. 367. а то богь тегнѫ господина деспота ѫ срьдце, да ми да ѡдь мога дѫга. П. 175.

тегловиште, arvum: коуде соу тегловища. М. 18. да моу соу пашища и тегловища. М. 27. що записа или оу пашищихь или оу тегловищихь. М. 68.

тегота, gravitas: кое желѣзно јестьство ѡтьноудь таковые повѣсти теготы понесеть. Д. 20. pondus: многоую теготоу злата къмь. Д. 40.

тегь, labor. Ш. lesek. 80.

тежати, colere: не има где тежати, јерѣ јесть ѫ ѡстровє. М. 18. ни винограда да теже. М. 18. ѵто хоте тежати жито и вино, вьсе да съврьстокавьше и прѣдаде оу црькьвь. М. 98. ѡноу землю да не тежи. З. 44. да теже. Г. XV. 273. да онзи виноградь сами граде и теже. Г. XV. 276. виноградь да тежїи вьсакь. Г. XV. 305. власи, кои соу оубозн, да теже вльноу црьковноу, що имь повелѣка игоумнь. Г. XV. 310.

тежатьнь, arabilis: земламн ѡратнин, тежатнними и нетежатнними. М. 494.

тєжєсть, gravitas: ѡбльгьующоу сє ѿть всѣхь тєжєстни монхь. Ст. 21. ѿтькрьгь плътьскоую тєжєсть ако нєбопарьны орьль къ породоу пришьдь. Г. XI. 190. pondus: многоу тєжєсть златa и сребра дасть ємоу. Д. 166.

тєжьбьникь, disputator: подобаєт єпископоу быти нє тєжьбьникоу. Д. 140.

тєжькосрьдь, excors: ть жє тєжкосрьды. Д. 110.

тєжькоѣа, difficultas: и ако б-н-хь кои тєшкоѣа допала ѿть кое годѣ странє. М. 337. 344. в семь жити разьликє и немадне тєшкокє зглагаю сє. М. 418. саблюсти ода свакє тєшкокє. М. 418. нє имиюѣє тєшкоѣє али конскє тврьскє на себи. М. 448.

тєжькь, gravis: до лахка и до тєшка кримена. М. 274. за тои нашь тєшко нє. М. 535.

тєзало, презиме, гледај Тєзаловиѣь: Краль Тєзалъ. П. 110.

тєзаловиѣь, властелин и протокистиарь кнеза Павла и властелин сина му војводе Радосава Павловиѣа кнез Краило Тєзаловикь 1404—39, на неколика се мјеста помиње без презимена. П. 54. 106. 112. 151. 156. П. б. 83. 93. М. 330. 341. 349. 350. 370. 376. 399. мртав се помиње 1466. М. 495. 544. — Властелин синова војводе Радосава Павловиѣа кнез Радоє Тєзаловикь 1454. М. 472. cf. Тєзало.

тєзати, pertinere: даше ли кас колико доходакь, що мєнє тєза в мои дно. М. 520.

тєкєли, име турско: ндє Тєкєли паша на Задрь 1647. Л. 85. оухити Тєкєли графь Анзера. Л. 87.

тєкланна могыла, селу је Коупѣльникоу ишла међа поутемь келнык обракає сє оу Тєкланноу могилоу. Г. XV. 287.

тєкланштє, селу је Стрѣльцоу ишла међа на Тєканщє. М. 92.

тєкь, само на једном мјесту стоји мјесто то, па може бити погрјешка: що имоноу роусагоу нашемоу, тєк и негокемь селомь. М. 481.

тєло, гледај тѣло.

тєлька, биће погрјешка мјесто Тєкла, Thecla: ѡпатїє ѡд Тєлки. М. 494.

тємєлнонь, *Θεμέλιον*: индїктїѡнь .аі., ѳємєлїѡнь .кі. М. 539.

тємєлнистко, firmitas: ѯа вєѣє тємєлнистко кнєѯь и властєломь ѡкн лнсть да нмь є ѯа нєспєдиторню. М. 517.

тємєлнти, firmare: да кнхь писма тємєлно. М. 448.

тємєлнть, firmus: тон да нмь є тємєлнто. М. 444. тон да нмь кѹдє тврьдо и тємєлнтоѡ. М. 502. в напрєдакь нека сє и ѡщє болє и тємєлнтнє ѵтєгнѵ и ѵдрьжє. М. 449.

тємєлнѥ, *Θεμέλιον*, fundamentum: кьда поставнн цариство мн тємєлнѥ архаггєла Михаила. М. 135.

тємєль, *Θεμέλιον*, fundamentum: вођєннцѵ .к. внтла ѡть пока ѳємєлн. М. 559. ѡть тємєлн. С. Л. 1847. IV. 148. М. 541.

тємєльнь, firmus: да кѹдѵ тврьда и крѣпка, тємєлна и нєпоколєбнма. М. 466.

тємишьварь, град у Банату: прїнмн Тємишкарь. Л. 84. оу Тємишкароу. Л. 85. подь Тємишкарь. Л. 87. cf. Тамишьварь.

тєодора, Theodora: жена Константина Хлора. Л. 55. — Сваст цар Стефана, сестра жене му Јелене: Θєодороу сєстрѵ царнцнмѵ. Г. XIII. 298.

тєодорокь, Theodori: селу је Вилској ишла међа на кѹрь ѳєѡдороковь ѡдрь. М. 144.

тєодорь, Theodorus: мѹчєникь Θєѡдорь. Л. 56. — Цар грчки Θєѡдорь Ласкарь таст краљу Радославу. Д. 126. 170. 173. Г. X. 258. 261. — Манастир је Трескавац имао њиву Θєѡдора Главата. Г. XI. 132. XIII. 375. погрјешка ће бити: ѹ Прилѣпѣ сѵетын Θєѡдори метох истога манастира. Г. XI. 130. XIII. 369. — Калуђер хиландарац попь кѹрь Θєѡдѡрь између 1405 и 1427. М. 332. — Игуман манастира Довоље 1591 (ако је добро преписана година, јер се не слаже с годином од створења свијета, у којој је опет погрјешка). Гильф.

бос. 333. помиње се и XVIII вијека игуман довољски Θєѡдѡрь. В. дан. I. 12. — Гледај Љубавићь.

тєодосии, тєодосиє, } Theodosius: свєтаго Θєѡдосиа оу поустины. Ст. 9. свєтаго и велнкаго Θєѡдосїа обштєжитєлм. Д. 169. — Игуман љесновски 1342: при игѹменѣ Θєѡдоси. Г. XIII. 296 — Калуђер светогорац Θєѡдосїє 1347—8. М. 128. Θєѡдосїи (по новијем пријепису). М. 132. — Калуђер хиландарац, старць пїрга васнлїєва Θєѡдѡсїє између 1389 и 1405. М. 263. — Калуђер хиландарац попь Θєѡдосїє између 1389 и 1405. М. 263. — Неком попѹ Тєодосню остави на смрти нешто новаца Јелена Сандаљевица 1442. М. 416. Тєодусню. П. б. 122. — Калуђер Θєѡдосїє из Милешеве, који је штампао у Млецима октоих трошком Божидара Вуковића 1537. В. прим. 14. Други може бити калуђер Θєѡдосїє који је штампао у Рујну јеванђелије 1537. В. прим. 21. — Архимандрит милешевски између 1621 и 1623. Гильф. бос. 312. — Калуђер Θєѡдосїє у неком манастиру на Морави писа цркве̑ну књигу 1638. В. дан. I. 14.

тєодохонь, Theodochi: између осталога што је имао манастир Трескавац бјеше и нина ѳєѡдохова в Єлєнѣщєхь. Г. XIII. 375. XI. 132.

тєодрь, Theodorus, гледај Коудахинь. cf. Тоудрь.

тєодоулъ, Theodulus: игуман алупски у Светој Гори: Θєодоулъ 1347—8. М. 127. 132. без сумње исти 1348 прогоумєнь попь Θєѡдоулъ предьстатєль келии св. Савы оу Карѣкахь. М. 138. — Калуђер светогорац Θєѡдоулъ 1413. М. 279.

тєокьтистъ, *Θεόκτιστος*: краљ Драгутин покалуђерившн се назва се тако: Стєфань краль, Θєоктистъ монахь. М. 70. 71. Л. 70. Г. XI. 39.

тєофань, *Θεοφανής*: проть Свете Горе Θєѡфань за цара Лазара. Г. XI. 163. — Калуђер хиландарац Θєофань око 1399—1408. Г. XI. 141.

тєофилонь, Theophili: између осталога што је

имао манастир Трескавац бјеше ѳєѡфилокa стась. Г. XIII. 372.

тєофилъ, *Θεόφιλος*: игуман студенички 1619: пр҃ї ηγουμενοу κυρου Θεωφιλου. Са. III.

тєофитъ, *Θεόφοιτος*: владика по свој прилици хумски Тєѡфитъ, који је зидао цркву арханђелу Михаилу близу Котора у садашњем селу Богдашићу 1269. М. 50.

тєпаунια, гледај тєпьуниа.

тєплость, calor: тєплостю дꙋшєвною раждєть сє. М. 134.

тєплота, calor: єже тєплотою искаше. М. 3. благаго желанїа тєплотою горє. М. 122.

тєплъ, calidus, само у моралном смислу, ardens: тєплии вь молитвахь. Ст. 24. тєплою прободь сє лоукавню. М. 3. мои ѕастоупиниѵє тєпль. М. 73. твоимь тєплиимь и скорим ѕастоуплєниємь. М. 109. тєплиє помощи. М. 110. поклонихь сє сь тєплою дꙋшею. М. 129. хранитєлм тєплаа. М. 134. тєплои прѣдьстатєльнїци и помощнїци. М. 568. тєплѣише по сьмрьти помагаєть намь. Г. XIII. 364.

тєплѣ, ardenter: тєплѣ припадаю. М. 134. любєщимь єго тєплѣ. М. 194.

тєпьсиа, patina: ѡсамь тєѫиа, потєгоше два дєсєти и єдинь литрь, .г. ѵнує. М. 408. ѵєтири тєѫє. М. 408. двє тєпсиє латинскєхь форамь. М. 408. за исте судове стоји грчешком .н. тєхи, .н. тєжи, .д. тєжє, .к. тєжє. П. б. 98. 99. 100.

тєпьуии, гледај тєпьуиа.

тєпьуинѣь, властелин Стефана бана босанскога Кокосавь Тєпуьинь 1332. М. 102. — Властелин краља босанскога Остоје кнез Ѵкь Тєпуинѣь 1399. М. 237. — Два властелина истога краља без сумње браћа кнєѕь Стипань и кнєѕь Остоѫ Тєпьуинѣи 1409. М. 273. исти се Стєпань помиње још један пут 1407, само му је презиме наштампано Тєпкинь. П. 80.

тєпьуиа, неки дворанин, писао се и тєпьуии, а

доцније тєпаунн, на једном мјесту тєфаунн, био је у великога бана босанскога Матије Нинослава тєпьунн Радона. М. 28. у краља Стефана Дечанскога тєпьун Владоє. М. 85. сьбрахь зьборь сръбьскыє земьлє архиєпископоупа и єпископоупин и игоумєни и казньцє и тєпьунє и коєводы и слоугы и ставильцє. М. 99. у цара Стефана тєпун (гдје гријешком писарском стоји ц мјесто у) Градиславь. Г. XI. 136. тєпьун Градиславь. Г. XV. 302. Градислава тєпаунє (у познијем пријепису). Г. XI. 139. у Тврткa бана босанскога тєпунь Сладоє. М. 176. у краљева босанских Дабише и Остоје тєпаунн Катало. М. 225. с тєфаунюмь Каталюмь. М. 222. тєпаунь Катало. М. 226. 232. 234. с тєпаунюмь Каталюмь. М. 230. 236. тєпаунн Катало. М. 249. тєпаунє. П. б. 40. погрјешка тєпаунє. М. 195. у латинском споменику: Terpacnius Batalo. M. 224.

тєрє, гледај код тє.

тєрь, гледај код тє.

тєсати, само за међе, limitare: вспомєнь да си оутєшє мєгє, и такозн повелъ царьство мн, да погє самь с кєщїнми людьми, да ю тєшє. М. 144.

тєстамєньть, testamentum: в тєстамєнтъ, кон є вунинль прєдь добрєми чловєци. П. 118. в свомь тєстамєнтъ остависль є биль. П. б. 79. свакога заклєсмо врьхъ тєстамента поутєнога споменутн госпоге Єлєнє. М. 415. овн тєстамєнть јєсть вунинла. М. 415. вписа з добромь свєстью скою напоконъ рєчь в тєстамєньтъ. М. 425. по тєстамєнтъ. М. 495. по нємь посла свон напоконни тєстамєнать затворень и запечатєнь по законъ. М. 496. како бъде нарєдно по своємь тєстамєнтъ. М. 496. рєчєни тєстамєнать. М. 496. що би сє комъ по рєчєномь тєстамєнтъ достомло. М. 496. да мъ сє отворн тєстамєнать. М. 496. 497. 499. када сє бъде тєстамєнать отворити и проутєти. М. 499. тєстамєнать. М. 507. П. б. 124. 126. 127. 128. 129. врьхъ тєстамента. П. б. 121. тєстамєнь. П. б. 121.

тєстємєньть, testamentum: питропъ рєчєнога тєстємента. М. 507. вунинти тєстємєнть. М. 518.

тєталнм, *Θεσσαλία*, атички *Θετταλία*: по кьсеи Тєталїи. Д. 170. Θєтталїа. Г. XI. 68.

тєтрагонитокь, краљ је Милутин дао Хиландару мѣсто оу Строумици тєтрагонитово. М. 64.

тєтрагь, tabulae, *τετράδιον*: вказа намь записъ в нашѣхъ тетразѣхъ вѣроканѣхъ. П. 34. ѡни намь показаше тєтрагь Палка и Лѣкше, и в томзи тєтрагв на єдномь мѣствѣ писаше, юрь ю ѡтьць твои биль имь даљжань. П. 77. такиге дрвги (листь) имамо в нашѣхъ тетразѣхъ записань. П. 88. нєговь тєтрагь кѣкии. П. 152. къ тєтрагв нашега кѣки. П. 177. с дрвзимь листомь срьпсцимь, ко(н) ю за ѡкним листомь в семь тєтрагв. П. б. 51.

тєтоуминь, село које је краљ босански Томаш Остојић дао синовима војводе Иваниша Драгишића: Тєтвмнѡ. М. 439.

тєфаунм, гледај тєпьунм.

тєфьтишь, scrutatio турски: тєфьтишь да вунинтє. М. 474. 475.

тєхьнитокь, opificis, *τεχνίτου*: Тоудє, тєхнитокь сынь. М. 62.

тєхьнь, *τέχνη*, ars: боудєть ли книжникь ли иноу тєхнь оумѣєть. Ш. lesek. 129.

тєуаль, селу је Брчелима ишла међа съ Унра на Тєуаль, ѡть Тєуали на сєтоу Тронцоу. М. 114.

тєуєнніє, cursus: бистроіє тєуєнніє створихъ къ раиѣ. Ст. 27. даждь ми сїє тєуєніє скончати. Са. 7. да испракнить поуть тєуєнїа твоєго. Са. 10. acquisitio: вуниихъ сан тєстаменать нашемв тєуєнью и имањю. П. б. 124.

тєштн, currere: къ слѣдь тебє тєчи. Ст. 10. въспрени и тьци къ покаанню. Ст. 11. поуть кратькь єсть, имже тєуємь. Са. 3. тєкоуштєє врѣмє житїа. Д. 46. на прѣдь паче спѣахоу, за ию о бозѣ тєуахоу. Д. 152. до великїе цѣстє, кои тєує подь Урьквии Брегь. М. 92. годиціе коіе тєує. П. б. 42. impers. cum. gen.: докле дѣла тєує. М. 144. esse: дори єдань часъ тєує. П. 39. fluere: кон потокь ѡть Гостила тєує. М. 18. како тєує стоудьньць оу

ластокьско блато. М. 68. до коде, кои тече оу Дечане. М. 92. како рѣка тече. М. 93. како ѥ Дрим текль подь келии брѣгь. М. 96.

тимарьникь, у Турака који има тимар, у споменику рѣаву: отъ собаша и отъ тимарникѣ. М. 550.

тимиамь, *θυμίαμα*, thus: отъ грозднце: вьзми бѣли тимїамь. Ш. lesek. 129.

тимотеи, Timotheus: игуман манастира Филотија у Светој Гори Тимоѳеи 1347. М. 132. у приједису који је у Биограду у народној библиотеци и из којега је по свој прилици први пут штампано стоји Матѳеи. cf. Матеи.

тимпань, tympanum: тумпанни и гоусльми ако обычаи самодрьжцемь благородныхь веселяше. Д. 122.

тина, lutum: калюжаго се въ тинѣ сластьнеи. Ст. 27.

типарь, regula (*τύπος*): тозн ѥ биль нашѣхь старѣхь поутеви обычаи, и дьнашнии дьнь ми нихь наслѣдьѥ тѣмь типаромь унимо и жикемо. П. 127. поюще помѣноуите раба божїа Кожїдара, изложивьшаго типари сїе. В. прим. 13.

типикь, *τυπικόν*: типикь иероусалимьскын. Г. XI. 189.

тиса, ријека у Мађарској: хођи на Тисоу. Л. 84. паде на Тисоу. Л. 87. на обь поль Тисе. Л. 88.

титель, мјесто у Бачкој на Тиси: прѣѣ кезнрь оу Бачкоу, те оузеше Титель 1697. Л. 87.

тихомирнѣь, између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Конхьма Тихомирникь. Г. XV. 287.

тихомирь, између људи које краљ Стефан Првовјенчани даде Жичи четворици бјеше име Тихомирь. М. 12. и двојици између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену. Г. XV. 290.

тихорадиѣь, властелин Стефана бана босанскога Китань Тихорадникь 1333. М. 107.

тихоранниѣь, властелин Стефана бана босанскога Дикошь Тихоранникь 1333. М. 107. cf. Тѣхорадовиѣь.

тихославинѣ, дубровчанин Дьмитръ Тихославинь XII вијека. М. 7.

тихославь, између људи које краљ Стефан Првовјенчани даде Жичи једном бјеше име Тихославь. М. 12.

тихость, tranquillitas: миръ и тихость вьсьпрнемьшоу владꙋьствоу моемоу. М. 4. да въ миръ и тихости пожнвемь. Д. 219. lenitas: къзкавь ме съ тихостїоу. Са. 9. где сладкаа его оуесь тихость. Г. XI. 113.

тихостьнь, placatus: свєрѣпїи ѡни старца словоу подьклонишє сѧ, весели и тихѡстны бывшє. Д. 32. весели и тихостни сьтварает. Д. 71.

тихоуь, име мушко: између људи које краљ Стефан Првовјенчани даде Жичи један бјеше Тихоуь. М. 12.

тихь, quietus: тихѡм къ всѣмь бити глаголашє. Д. 175. тихь податель. Д. 187. тиха датела любить богь. М. 332. tranquillus: тихоє пристанище. М. 58.

тихьуниовинѣь, властелин краља босанскога Дабише жупан Ђурађ Тихьуниовинѣь 1392: Юрѣемь Тихьуниовинѣемь. М. 222. — Властелин краља босанскога Стјепана Томашевића Вукинѣ Тихуниовинѣь 1461. М. 488.

тишина, quies: иноуьствоующимь тишина. Ст. 26. миръ и тишиноу вьспрїемьшоу владыуьствоу єго ѡть вьсоудоу. Са. 1. повєли кодамь морьскымь въ тишиноу съставити се. Д. 184. миръ и тишина бысть въ дьни владыуьства єго. М. 9.

тишина, село на Ситници које је краљ Милутин дао Грачаници: Тишина. М. 565.

тиа, protinus: ѡнои, що є соли постаакено, да се ѡдьнесе тиа. П. 107.

тко, гледај кьто (од којега је постало премјестивши гласове): ако ви тько зунин крикнѣ. М. 30. тко є прнѣтель. М. 42. тко прѣслуша писанїє кралєвьства ми. М. 51. ни нинь тко любо. М. 135.

тла, с предлогом до, гледај дотла. — узима на крају

глас ј (од и, иго, које види), гледај дотлан. — тако узима и глас и (окрњено но од онь, које види), гледај дотланъ. cf. толѣ.

тлѣ, с предлогом до, гледај дотлѣ. — узима на крају зи (које види): дотлѣзи мегя Крьстьцоу. Г. XV. 301. — узима на крају глас ј (од и, иго, које види), гледај дотлѣи. — с предлогом оть, deinde, за мјесто: и ѡть тлѣи глѣда на вьстокь на хрндь. М. 127. ѡть тлѣи Бигломь на Орькинарїю. М. 127. ѡть тлѣи прѣко хрида. М. 127. ѡть тлѣи оуправь оуз городу. М. 127. cf. толѣ.

тлькноутн, pulsare: тлькьноувь въ ребра игоумена. Ст. 25.

тлькованиѥ, interpretatio: тлькованиѥ азбоуквы. Ш. jahrb. bd. 53. anz. bl. 116.

тлькователь, interpres: Никодима глаголѡмь тлькователи. Г. XI. 163.

тльсто брьдо, краљ је Стефан Првовјенчани дао Жичи Тльсто Брьдо съ Рашькимь Дѣломь. М. 11. Алтину је ишла међа на Тльсто Брьдо. М. 94.

тльсть, spissus: мьглою тльстою. Д. 181.

тлѣниѥ, corruptio: тлѣниѥ чловѣчьско разсоуждае. Д. 98.

тлѣньнь, corruptibilis: сїа тлѣнна и погыбаюшта разсоуждаше. Д. 144. тлѣньныихь и прьстныихь ѡшьдьше. М. 77. тлѣноє ми тѣло. М. 114. мира сего тлѣньнаго. М. 122. ѡстави тлѣнъ кисотъ земнаго господьствїа. М. 243.

тлѣти, corrumpi: зде не добро ѥсть срамлати се тлѣюшимь. М. 110. ту писарском грнјешком стоји и мјесто ѣ као и тьмь мјесто тѣмь.

тлѣшти, pulsare: блюди се, ѥда како ѡстанеши вьнѣюдоу тлькоуши. Ст. 12. тльцнте, и ѡтвьрзет се вамь. М. 558.

тоболець, saccus: в ѥдноме тоболци гамѫшнх двкать златѣхь двѣ сти и шесть десеть. П. б. 57. тоболець рекамань златѡмь. П. б. 74. тоболець. П. б. 102.

тоболѵнѣь, sacculus: ѥдань крьсть в ѥдноме тоболѵнкю. П. б. 74.

товарь, onus: кьги походи иконому краљу или на котороу годѣ работоу, а ѡни с нимь на конєхь, а да нимь се кони не оуѕимаютъ, ни подъ товарь да се не подьлагаютъ. М. 63. села товара да не носе, нь да храни всако село по једнога коња коудра, да носи црьковни товарь: да ако оумьрје подъ црьковнимь товаромь, да га црькьвь на мѣсто поставн. М. 99. жито да носе и товарь. Г. XV. 310. тко би се нашао ѕрвати товаре коњмь посиљемь. М. 468. великъ товарь носимь на своємь рамєноу. М. 555. и мјера, колико се на коња натовари: како є оуѕнниль трѣгь на Трѣбинн, и ѕѕима ѡдь товара динарь. М. 117. да даю црькви масла дєсєть товарь, а оу токароу чєтнри на дєсєтє старн. Г. XV. 288. да даѥ товарь масла. Г. XV. 304. дєсєть тисѫкь товарь солн. М. 246. и ѣѕ ѕдати мога жита, јєрь ин тє товарь продавати по .л. перьперь. М. 247. јєрь нмь є ѕѕєль .є. товарь скнтє. П. 62.

тогда, tunc: јегда и вьсь мирь прнѡбрѣщемь, тогда и вь гробь вьселнм се. Са. 4. тьждє бо тогда ты, и нынѣ тьждє ты єси. Д. 184. господстковоующоумоу тогда краљю. М. 72. ако се ѡбрѣтє до нѣга такова книма, тогда да се ѡтставлоює. М. 81. нжє се обрѣтоше тогда на съборѣ. М. 127. тогда прндоше ва славни дкорь кралєвьства мн. М. 282.

тоговь, illius: кон єсть съгрѣшиль, товоь и дѡмь да платнть. З. 33. вь селѣхь тѡговы дрьжавы. Г. XI. 55. тѡговы области. Г. XI. 71.

тогоуь, селу је Тудорчу ишла међа ѡть Кобилє Главє по срѣдњемь дѣлоу оу Тогоуь. Г. XV. 302.

тодора, Theodora: жена војводе Радосава Павловића Тодора 1439—42. М. 398. 403. 418. — Род Јелени Сандаљевици, која је назива унучицом 1442, као да бјеше кћи Каталене, која бјеше род истој Јелени. М. 415. П. б. 121.

тодорнць, dem. Тодорь, гледај Конснлнѣь (у додатку).

тодорь, Theodorus: човјек великога војводе Оливера XIV вијека Тодорь. Г. XIII. 297. — Цариник но-

вобрдски у деспота Стефана кнєзь Тодорь, по свој прилици дубровчанин. П. б 79. — Властелин Јована деспота, пань Θѡдѡрь, великїи сѣдникь 1496. М. 542. — Свети: оубѣдн Θѡдѡрє. М. 244. ту ће бити погрјешка є мјесто л. cf. Г. IX. 250. — Гледај Лѣпнѣь, Љубакнѣь, Хамировнѣь.

тодоурови, Theodori, ако није погрјешка, на мјесту неразговијетну: ѡдь Лѣкє Бѣникы стране такигїє листь ѡдь тодѣрокь дѣнє стѣпашникове такигїє листь. П. 121.

тоѕємльць, illius regionis incola: обшїи бѣє тогда страннынхь и тоѕємльць плахь. Г. XI. 114.

токан, мјесто у Мађарској и име једноме човјеку: бехоу изнишли коуроуци оу Токан, и паки поразнише и немци, и свѣзаше Токан Ференца оу Кєчь. Л. 88.

токь, cursus: полоуношномоу токоу просвѣщати сє. Л. 63.

тола, с предлогом по, abhinc, за вријеме: по тола што сє нанде посагено, да сє сѣдомь исьправи. М. 46. tunc: давьше десетькь ѡдь соли, и по тола да си грѣдѣ. М. 46. нє платн ли сє до врока, да по тола да є ѡстало на волы кралєвьства тн. М. 48. — с предлогом до, узевши на крају глас j (од н, иго, које види), adhuc: ѕгодило би сє, терь нє било патрѣжка, а до толан нє вѕѣть нихь дно. М. 364.

толановнна, селу је Штитарици манастира Дечана ишла међа на возникь, кон грѣде по дѣлоу мєгю Рєсника и мєгю Толановнноу и мєгю Шнтарицоу. М. 94. заселак селу Ієльшанници које је било Ђурђа Ненишића а цар га Лазар дао Хиландару. М. 195. Г. XI. 139.

толи, tantopere: тн сѣ ѕаконн толи тврьди, ієрь сє нє би могли никако прѣтворити. П. 94. ѡдь толи красна господина. П. 122.

толико, tot, tantum, tantopere: числа вь васъ нє волимь быти; толико да вы боудєть, єлико доволно имате прѣпнтанїа. Са. тип. ст. у Ш. lesek. 119. да нхь такоѕ съблюдємо колико сами себє и свон градь толико госпо-

дина Влка. М. 216. колико ѥсть волиⷭ трьгоу, толико да сѣде. З. 45. не могѫ толико плакати. П. 2. толико, колико є разоумыти. М. 253. да за толико врѣмена нѣсѫ дѫжни давати. М. 303. тере бн кон толико сагрншнѡ, да мѫ се нма глава ѡдьсѣчи. М. 378. толико боле ѫ напрндакь жнкнти, колико богь допѫсти. М. 445. прѣдь толикоѡ многоѡ лѫди добрѣхь и скакоцѣхь. М 501. колико — толико, и толико — колико, tam — quam: да ѥ все свободно ѡда всакѣ царине и ѡдь забавѣ, колико кон годѣ дѫбровчанинь, толико дѫбровачкн конь, толико трьгь. М. 184. толико ѡни, колико дрѫзи. П. 8. да онди царина не нма бити, толико на ѡнихь кон гредѫ ѫ Стонь, колико кон гредѫ н(зь) Стона. М. 281. ѡбѣтока госпоство мн бити нмь срьчанн прѣтатель, толико н, колико мон последни. М. 306. сѣ колнкѣ поставѣ, толико дѫкатѣ златѣ, колико динарѣ, колико сребро, колико сѫдовѣ. М. 393. нщю вѣкѣ пѣнезн нашнхь не ѡста ѫ комѫнь дѫбровачкн до данашнега дне, толико ѡть поставнѣхь, колико ѡдь добитьѣ. М. 411.— узима на крају зн (које види): да ѡставнмо толикозн лѫдьи, колико да могѫ ѵѫвати града. М. 36. — тако узима и глас j (од н, иго, које види): за толикон врѣмена. М. 286. 298. — тако узима ждѣ (које види): толикождѣ. П. 59. то ждѣ гласи ѣе: сирѣнна два десети н четыре мѣхѣ, а мѣхь .рк. литрь, н сировь толикогіѣ. Г. XV. 308. прѣмнсмо господина за нашега властелина колико ѣднога нась кѣкника како то н мн властеле дѫбровачци, н толикогѣ всѣ негокѣ. М. 240. толикогіѣ н дьнась могѫ всакон посли слободно покн. П. 28. толикогіѣ. П. 49. толикогѣ. М. 261. 307. 320. толикоѣѣ. М. 288. толикодѣ. М. 300. то ѣе у неким споменицима гласи ѥ: толикоѥ. М. 249. — тако доданом ѣе још се додаје и ре: толикогере. М. 307. да не можемо ѵѫнмнти мнра с херцегомь, . . . н толикогере коѣкода Иванишь з братномь да не могѫ ѵѫнмнти мнра с херцегомь. М. 455.

толикождѣ, гледај код толико.

толикозн, гледај код толико.

толикон, гледај код толико.

толикоѧє, гледај код толико.

толикоѧєрє, гледај код толико.

толикъ, tantus: дивєщє сє толикоу смѣрєнїю. Са. 8. толикомь плачємь и молєнїємь къ нємоу прїити оубѣдити нє къможє. Д. 121. толикоу поуьсть. М. 19. за толико врѣмє. М. 91. ако ли ни бѣдє до толикє ѫсилости, како нє бисмо могли ѫнимити. М. 216. толика милость. М. 239.— узима на крају глас ј (од и, иего, које види) у падежима који се свршују на самогласно: толикан любавь. М. 238. 258. 466. толикѫи любавь. М. 261. за толикон врѣмє. М. 422.

толило, име мушко: између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Толило. Г. XV. 298.

толити, placare: късѣхъ толита, вєселита жє и оутѣшаста. Д. 39. глаголѣтьємоу, толє и молє. Д. 110.

толиша, име мушко: жупан Толиша у подручју војводе Сандаља 1405—6. П. 65. 82.

толоє, име мушко: између људи које је краљ Стефан Дечански писао Дечанима да буду сокалници један у Врмоши бјеше Толоє. М. 97. и између људи које је цар Стефан писао цркви арханђеловој у Призрену двојици бјеше тако име. Г. XV. 275. 300.

толоу, с предлогом до, adhuc: до толѣ съблюди. П. 33. cf. толѣ.

толькъ, име мушко: између људи које је краљ Стефан Првовјенчани писао Жичи једном бјеше име Толькъ. М. 12.

толѣ, с предлогом отъ, deinde, за мјесто: ѿтъ толѣ низъ брьдо. М. 131 (и на осталим мјестима у том споменику мјесто штампанога ѿтъ толи стоји ѿтъ толѣ у пријепису који је у народној библиотеци у Биограду и из којега је по свој прилици први пут штампано). ѿтъ толє оупрькь на Бѣковицѣ. М. 197. за вријеме: ѡдь толѣ є и много изишло. П. 24. приповн-

дѣвше имь ѡдь толє до три мѣсеце да имь инесамь колиньь вуниити зла. М. 468.— с предлогом до, adhuc, за вријеме: да ѡдьбиѣю до толє, до коли се исплати кьсь дѣгь. М. 232. до толѣ, до колѣ да имьце. П. 100. до толѣ, до колѣ пишемо. П. 138. до толи. М. 290. до толє и када годѣ бѣдѣ господовати. М. 303. до толѣ, до колѣ бѣдѣ стоиати. М. 330. 351. — с по, postea: кои бѣдѣ пришьли в Стонь по толѣ, кьди га є дало царьство ми дѣбровьчаномь. М. 147. по толи. М. 163. по толє да ихь ратвіє. М. 207. cf. тла, тлє, толоу.

толѥновиѣь, између људи које краљ Стефан Дечански писа Дечанима да буду сокалници један у Чабићу бјеше Милошь Толѥновиѣь. М. 97. — Петрь Толѥновиѣь 1318 као да бјеше човјек жупана Младена. П. б. 45.

тома, Thomas: ујак царици Мари, шура деспоту Ђурђу, дакле брат Јеринин, прѣстави се 1464. Л. 79. 80. Г. X. 274. јамачно се он мисли на овом мјесту: разъи Ѳома и крала Томашика 1448. Л. 78. — Гледај Уоупетиѣь, Ѥлинииѣь.

томашєвиѣь, син краља босанскога Томаша, Степань Томашевиѣь, закраљивши се додавао је имену још име Стефан, те се писао Ѩефань Степань Томашевиѣь 1461. М. 485. само ту с презименом, гледај Стефань.

томашєвь, Thomae: сына ѳомашева (т. ј. Томаша краља босанскога). Л. 80.

томашиѣь, неки Дмитар Томашиѣ XV вијека: загибѣ конь Воуунѣга Трьна Марко Атомановиѣь и Дьмитрь Ѳомашиѣь 1462. Л. 80. погрјешка Дмїтарь Томашиньь. Г. X. 274. погрјешка ће бити и на овом мјесту: разъи Ѳома и крала Ѳомашика 1448. Л. 78. гдје мислим да каком год погрјешком стоји и крала мјесто Дьмитра.

томашь, Thomas: логоѳет краља босанскога Дабише Ѳѡмашь 1392—5, име је писао и Томашь а презивао се Лоужьць. М. 222. 225. 227. П. б. 40. — Син кра-

ља босанскога Остоје, краљ Томашь 1444—51 закрањивши се додавао је имену својему име Стефан, те се писао Стєфань Томашь и Цєфань Томашь и Цєпань Томашь и Цінфань Томашь, а кадкад и презименом Остонѣь. М. 427. 429. 438. 440. 450. 488. 490. 519. — Кнез Томашь, син кнеза Николе, братучед војводи Иванишу Влатковићу 1452. М. 451. 454. — Гледај Коуѣанинѣь, Кроуновинѣь, Латининѣь, Станоєвинѣь, Цапинѣь.

томє, Thomas: посланик краља српскога к дубровчанима Томє 1325, син некога Павла. П. б. 5.

томинь, Thomae: селу је Брчелима ишла међа оу Томинь Потокь. М. 114.

томитєль, tyrannus: казне томитєлм. Г. XI. 88.

томитєльство, tyrannis: кидѣкь ликиннєво жестоуьство и томитєлство на христїамєхь. Л. 57.

томити, vexare: обьиєть бѣсомь и томимь имь по вьсє дьни. Ст. 20. недоугомь томимь. Д. 137.

томлєнию, vexatio: мнѡга ѡзлобленїа и мьсти и томлєнїа прѣтрьпѣ. Л. 54.

томько, Thomas, гледај Коуминѣь, Николинѣь, Сорьгоуєвинѣь.

томьковь, *тоу̃* Томько: за питропию томковѫ (некога Томка дубровчанина) П. 107.

тонисто, кнез дубровачки Николавь Тонисьто 1238—40. М. 21. 28. 29.

топикь, *топικός*, ejusdem regionis: калогиѣрїє, кон се соу постригьли топици, иѫ мѣтохые тєѫи цркьвє, да нє жикоуть къ монастыри, нь да идоуть къ инѣ монастырє. З. 30.

топила, locus macerando fortasse lino: мјесту је Ливади у Светој Гори ишла међа покран мора на Топила близь Коуметицє. М. 126. — међу земљама манастира Трескавца бјеше код села Бијеле Цркве ника роуиѕерица и єксефилиїинца и топила. Г. XIII. 371. — исти је манастир имао село Могиљане с никнемь с ликадами с топили. Г. XIII. 374.

топлин дольци, забјел на Окун Поли цркве арханђелове у Призрену ишао је на Топлє Дольцє. Г. XV. 301.

топлинкь, између осталога што је цар Лазар дао Раваници бјеше село Рибиикь и водєница (које ће бити погрјешка мјесто водєница) на Топлинкъ ниже брьда. М. 196.

топлица, земља кроз коју тече ријека Топлица, која утјече у бугарску Мораву ниже Љесковца: Стефан Немања одраставши доби од очевине Топлицоу, Ибрь и Расиноу и Рѣкы. Ст. 2. он је оу Топлици зидао цркву богородици на оусти рѣкы рекомыє Косьлыницє. Ст. 3. Са. 2. Л. 51. 58. зидао је и цркву св. Николи у истој Топлици. Са. 2. Л. 58. 68. ту бјеше столица епископска. Л. 51. 59. 69. цар је Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену село Тоудорьчє, а међа је том селу била како оупада мала Ѥлшаница оу велию Ѥлшаницоу. Г. XV. 302. ријека поменута: побєжє царь Моурать испрѣдь кнєза Лазара отъ Плоумика на Топлицє (други љетописац вели оу Топлицє). Л. 74.

топличани, цар је Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену село Мьшоутица . . . съ планы и съ Урѣкоглаждємь и с Топличаны. Г. XV. 278. биће заселак поменутом селу.

топлинькыи, **топлиньскыи**, } τῆς Топлица: єпископоупь топлинускыи (за краља Милутина). М. 60. топлинькыи. Л. 54.

топлишь, мјесто које је краљица Јелена дала манастиру ртачком: Топлишь. М. 68. на(дь) Топлишємь. М. 68.

топлота, calor, ardor: топлота срьдьца и любы къ господоу. Д. 187. топлотоу свєтаго доуха назнаменающїи. Д. у Ш. lesek. 123.

топлоухе, селима Сламодражи, Добродољанима, Непробиштима, Момуши и Бијелој Цркви ишла је међа одь Стоудєньчань прѣко Топлоухє. М. 87. селу је

Војинцу цркве арханђелове у Призрену ишла међа до кѣлькє на Топлоусѣ. Г. XV. 277. селу је Пистри исте цркве ишла међа нис поуть до старє Топлоухє и до Коукалина стоудєньца сходекѣ низь староу Топлоухоу. Г. XV. 279. селу је Медкѣдьцоу исте цркве ишла међа отъ Топлоухє. Г. XV. 279.

топль, calidus: топли хлѣбы. Д. 28. въ своихъ топлыхъ полатахъ. Д. 200. ardens: топлою молитвою. Д. 137. топлою вѣрою разгорѣвъ се. Л. 52. ова молитвьника топлаа. Д. у Ш. lesek. 124.

топола, populus alba: међе иду отъ тополє. М. 93. на тополоу. М. 93. С. Л. 1847. IV. 54. на тополю. М. 199. ту ће бити погрјешка, јер је други прочитао на тополѣ. С. Л. 1847. IV. 52. на великѣ тополѣ. С. Л. 1847. IV. 54. оу тополоу. Г. XV. 310. до кѣликє тополє. М. 199. на ремєноу отъ тополє, кѣжє имать подь коромь. Ш. jahrb. bd. 53. anz. bl. 116. — Село на земљи одь Кѣрила до Стона које је краљ босански Остоја дао Дубровнику: Топола. М. 234. има и сада, али га пишу Тополо. Schem. rhac. 1862. 37. 1863. 50.

тополивьникь, селу је Куманима на Дунаву ишла међа с Тополивиникомь. М. 199. С. Л. 1847. IV. 52. то је без сумње село садашњи Тополивник, до којега су и Кумани.

тополькица, село које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи: Тополькица съ Коюшами. М. 11. то може бити садашња Топоница у Гружи. — Крај у којем, оу Тополькици, село Коретино даде краљ Милутин Грачаници. М. 565. по Липљаню и по Моравѣ и по Тополькици. М. 565. то је крај на Кривој Ријеци између Приштине и Врање, од којега и сада има село Топоница до села Коретина. Hahn, reise 171.

тополькицє, село које краљ босански Томаш Остојић даде синовима војводе Иваниша Драгишића с градом Кључем и многим другим селима: село Тополицє. М. 439.

топь, bellicum tormentum: ѡставн свє шаторє и топовє. Л. 88.

тораждa, брдо близу Призрена: селима Сламодражи, Добродољанима, Непробиштима, Момуши и Бијелој Цркви ишла је међа прѣко поута призрѣнскога оупрамь дѣломь Тораждє до мегіє трьнинъскє. М. 87. селу је Инстри ишла међа инъ дѣль инс Тораждоу. Г. XV. 279.

торь, crates pastorales: селима између Мораве и Кучајине која је цар Лазар дао Раваници ишла је међа на прибиловє торокѣ. М. 197.

торьнинь, име мушко: између људи које краљ Стефан Дечански писа Дечанима да буду сокалници једном у Грмочелу бјеше име Торнинь. М. 97.

торьнь, turris: да сѫ колни ѯидати ѯади, торнє. М. 106.

торьць, Доброј је Ријеци ишла међа оу рьть оу Торьць. М. 96.

тоунль, брдо код села Кориште и Љубижње: тој је Љубижњи ишла међа инъ дѣль инъ Тоунль. Г. XV. 273.

тоуєнніє, fusio: мїра оугоднаѧ мыслнаго тоуєнніа. Г. XV. 265.

тоунло, torcular: да вино тоунла каю истаѵаютъ. Са. 5.

тоунльнинь, село на земљи ѡдь Кърнла до Стона које је краљ босански Остоја дао Дубровнику: Тоунльнинь. М. 234. има и сада а пишу га Точоник. Schem. rhac. 1862. 37.

тоунти, fundere: мѵро тоуєштїи гробь єго цѣлоуєть. Д. 72. мѵро тоуєштєє свєтыє мошти єго. Д. 173.

трава, gramen: кѡлнвы травою оукрашены. Д. 23. лнєсь, траве, водє. М. 106.

травнна, гледај травьнина: коємоу властєлиноу пріиндє да ѯимоує уловѣкь, да дака травнноу ѡть .р. кобнль кобилоу, ѡть ѡвць ѡвцоу сь агањцемь, и ѡть .р. говедь говедо. З. 50. само ту и може бити да је погрјешка мјесто травьнина.

травоунна, крај око Требиња: выкьшоу великоу мєтєжоу въ странѣ сєи срьпьскыѣ ѯемлѣ и Дѡкантиѣ

и Далъмацие и Травоуние. Ст. 2. въсѣми сръбскыми зе-млами, еже глаголют се Дїокантїа, Далматїа, Травоунїа. Д. 3. краль се Стефан Првовјенчани писао: господинь въсе сръбске земле и Дїокание и Далъматие и Травоу-ние и хълмъске земле. М. 9. краль въсе сръпские земле, Дїокантие и Травоунне и Далъмацие и Захълмне. М. 11. Стефань Немања бысть великы жоупань и самодрьжавны господинь всѣхь сръбскыхь земль, поморїа и Дїокантїе и Далмантїе и Захълмїе и Травоунїе. Л. 59. 68. погрје-шка: Травоулїю. Л. 55. cf. трвоунинскын, Трвоунина.

травьланкь, balbus: царьство Михаила травланкаго. Г. X. 253.

травьникь, exactor tributi травьнина dicti: ни кадна ни харауникь ни травникь ни еминь. М. 523.

травьнина, scriptura: травнина, що је по всѣхь ме-тохнахь, жировнина, все то даеть кралевьство ни црькви. Г. XIII. 376. трѣвниноу. Г. XI. 137. на сне забеле кто оуждене пасти по игоуминовоу речению, всакь да даје трав-ниноу, како јесть законь. Г. XV. 301. травьнина да нмь се не оузнма. Г. XV. 307. да нмь нѣ ни травнине ни ора-ньа. М. 192. cf. травина.

травьнь, aprilis (није поуздано да је баш тај мје-сец): мѣсеца травна. П. 176.

трагь, posteri: кнезь поконнмь и вьсемь трагь нѣговь. П. 41. ни Аловнза ни нѣгокь трагь. П. б. 118.

тракна, Thracia: по всен Ѳракїи. Д. 103. Тракїю. Л. 55.

тракь, fascia: тракь свнлань. П. б. 49. 74.

транькань, као да бјеше дубровчанин Никола Транканъ 1404: Николетъ Транканъ. П. 49.

трапеза, τράπεζα, mensa: приzкати и къ таннѣи тра-пезѣ, и напонти истоуьника весмрьтьнаго. Ст. 17. бога-тынь трапезань поставленѣмь бывшнмь. Д. 39. трапезы. М. 57. прилѣвькь на трапезе. М. 547. да нмь есть ѡпрак-нїе желѣзо, що є положиль царь, да го вьзнмають оу вратѣхь црькоунынхь ѡть ѡгня, и да га поставить на светон трапезѣ. З. 42. да је выноу трапеза. Г. XV. 306.

да сѣда на ѕборѣ на ѡсобнѣ трапезѣ съ игоумни ѕабрьдьскнми. Г. XV. 306. coenatio: трапезоу распространнкша и попнсаста. Д. 46.

трапезафорь, mensae linteum: набедрьнпцами и трапезафори. М. 92.

трапезонъть, град у малој Азији на Црном мору: царь Мехмедь прими Трапезонть. Л. 80.

трапь, не знам шта би било на мјесту на којем стоји: земљи је цркве св. Ђурђа на Срьбьшори ишла међа до трапа срьбьскаго. М. 64.

трапь, f. ornamentum quoddam equi: ѥдинъ трапь коньскъ сребрнъ позлаѣенъ, а потеѕа .к. и .г. литре .ѳ. винъ. П. б. 69. за исту се ствар на другом мјесту каже: ѥдна напрака конска сребрьна позлакѥна, а потеѕа два десети и три литре и деветь винъ. П. б. 67.

трать, fascia: ѥданъ крьсть ѕ ѥдномь тоболункю ѕашвень, повръѕено на свпанъ тратъ свѣтланковъ. П. б. 74. само ту.

траѣенпѥ, impensae: на наше траѣенпе. М. 252. да нмь даѥмо тракенѥ и спенѕъ ѕа .кі. глава. М. 258. ѕѣети насъ ѕ нпхъ дрѣкнехъ на нпхъ тракенье и спенѕъ и прпкести насъ ѕ Дѣбровнпкъ. М. 339. дасмо бригентпнь на наше тракѥенье. П. 93. трьакенѥ. М. 422.

трѣкоуннпскын, земље Тракоуннѥ: краль всѣхъ рашькнхъ ѕемль и трекоуннпскнпхъ (Радослав). М. 19.

трепьтаѣевпѣь, властелин дубровачки Жованъ Трентакѥвпкъ 1405. П. 75.

трепетати, tremere: трепетати и боптп се пмени твоѥго. Ст. 9. оужасаю се оумомь и трепещоу. Ст. 25. егоже бопхоу се и трепетахоу. Са. 11. боптп се и трепетати пмени светаго его. Д. 65.

трепеть, tremor: работанте господеви съ страхомь, и радоунте се ѥмоу съ трепетомь. М. 88 мјесто радоунте се други је прочитао троудите се. М. IX.

трепетьнпкь, међа је Рогатьцоу ишла како Трепетьнпкъ потеѕе пѕъ Прѣкога Лоуга, и пристаѥ оу Стль-

ньѵаннцоу. M. 93. други је прочитао Трелетьникь. M. X. али мислим да је оно прво добро.

трепетьнь, tremens, адвербијално: трепетно прѣдьстоеще. M. 133.

трєсавица, febris: трєсавицею и оужасомь страждѫщимь. Г. X. 241.

трєтии, tertius: трєтїє благословенїє даю. Ca. 11. трєти. M. 6. трєтїємь архїєпископь. M. 48. трєтиа тисоущл. M. 70. Сава трєтии. M. 76. Стєфана Оуроша трєтиѥго. M. 84. Оуроша трєтиѥга. M. 115. Оуроша трєтиаго. M. 121. трєтиа (хрисовула). M. 148. трєтїи дѣѡ. M. 478. чєтири ста и трєтьє лѣто. M. 251. два десєти и трєтьє лѣто. M. 322. трєтью на десєтє тисѧћю. M. 349. fem. tertia pars: даваю є трєтїа дохотька, а сьда тои ѵунипсмо, да сє дає чєтврьта. M. 532. fem. instr. sing. tertio, па има и предлог оу: ѵ трєтиѡмь ѵзѣсмо три тисѧће дѵкать. M. 503.

трєтина, tertia pars: то сѵ она села, ѵ кимь ксимь Конхинћемь диль одь трєтине трєтина. M. 249.

трєтиєникь, cui tertia pars competit: Конхинћа трєтиєника. M. 249.

три, tres: докѵ не створю сь ками тьрєхь сѵдь. M. 25. єсте три чловѣке. M. 42. да имь єсть рокь ѯа три мѣсеце. M. 50 да имь сє да кѣдѣние трьми мѣсеци. M. 55. трїє сыноке Калиноники. M. 59. ѡкрѣте трьє чловѣке. M. 62. ѵь трєхь сьставѣхь. M. 88. на три ѡрахе, на три крьстє. M. 92. идеже два или трьє име моє приѯовоуть. M. 99. що има тры роговн. M. 127. с тремн селн. M. 172. да дає три дни ѡранна. M. 191. ѡдь овихь трєхь мѣсть. M. 256. трема синоком. M. 409. намь тремь братенцемь. M. 477. сваком нихь трєхь братѣнаца. M. 497. биан сѵ три Михоевнћи. M. 541. три ста и ѡсмь десеть ѡтьць. M. 69. три ста перьпера. M. 380. тисѵщно три ста и девєть десеть и седмо лито. M. 229. сто и три десєти и идниѵ литрѵ. M. 364. три десєти и чєтири литре. M. 372. три десєти и прьви дьнь. M. 351. три десєти и пєто лиетѡ. M. 380. ѡдь три на десєтє тисѵки дѵкать. M. 350. cf. десеть.

погрѣшке: трь десеть и седамь литара. М. 372. трь ста. М. 380. трѣ. М. 372. — на једном мјесту сложено с другом ријечју у једну стоји и у падежу њезину: єгокимь тремьнаклѣнмнымь ѕапрѣщенїемь. Л. 63.

трнблажень, ter beatus: трнблаженнн. Г. XIII. 359.

трнкалнѫ, кладоуѫщоу вьсь ѕападь . . . Скїтїю, Трїкалїю. Л. 55.

трнкнжань, кнез дубровачки Павле Трнкнжань 1325. П. б. 5.

трнкоуньскын, Tiberinus: льстнвын мость оустраѥть (Максентије) на трнкоустѣн рѣцѣ. Л. 55.

трнкоунь, tribunus: къ арканитьскоую прѣходнть (Стефан Душан уставши на оца) ѕемлю, трнкоуна самомь поутенон. Г. XI. 77.

трндесетьнь, trigesimus: тнсѧ́мно и четнрн ста и трндесетно лѣто. П. б. 91.

трндьневьнь, triduanus: трндьневно и петодьневно и вьсенедѣлно сьвръшахоу поштенїе. Д. 28.

трнкала, град у Тесалији: къ грьчьскон ѕемли въ градоу Трнкалѣ. Л. 53. 71.

трнкальскын, из Трикале: Макро трнкалскы. Л. 80.

трнкратьнь, triplex, адвербијално: трнкратно божьственые кѣрн ѡбразь нспокѣдавшнмь. Д. 149.

трнкрокьнь, tabulationes tres habens: полаты трнкрокнын. Д. 46.

трнлакьтьнь, trium ulnarum, адвербијално: трнлакьтне и небеса оумомь прѣкьсходе. Г. XIII. 366.

трнпе, -ета, hyp. Трнпоунь, гледај Боуѣнѣь.

трнполѥ, Tripolis: бысть бон деспотоу с Гюрьгнемь и с тоурцн на Трнполю 1402. Л. 75. на Трнполю. Л. 77.

трнпоунь, Tryphon: властелин дубровачки који имаше сина Ђурђа: Геѡрьги ѡдь кнеѕа Трнпына 1253. М. 40. — Властелин дубровачки син кнеза Луде, Трнпунь ѡдь кнеѕа Юдѥ 1253. М. 40. — Црква светога Трнпуна у Шумету која се и сама зове скетын Трнпоунь: да догнешь на стамькь в Шѧметѣ в скетога Трнпына. П. 6.

трипько, hyp. Трипоуић: дубровчанин Трипко 1399. П. 18.

трипьковић, судија которски Никола Трипковић Бибоухић 1454. М. 465. cf. Быкоухић, Быколихић.

трисианьнь, trina luce fulgens: къ трисианьномоу божьствоу. М. 121.

трска, село које је краљ босански Остоја дао синовима војводе Иваниша Драгишића с градом Кључем и многим другим селима: село Трска. М. 439. јамачно би требало Трѣска.

трисьстакьнь, tres hypostases habens: соущьствоу трїисьставноу. М. 136.

трифє, hyp. Tryphon: протовистијар краља босанскога Твртка: посласмо протовистиара нашега господина Трифє. П. б. 32.

трифоунь, -на, Tryphonis: Грнчареву је ишла међа оу трифоуне крьсть. М. 95.

трицє, f. pl. furfur: єдних грьсть трица. Г. Х. 224.

тришти, ter: мероньхь сиплє сладь трищи оу годищи. М. 565. да посиласть дважди или трищи. З. 29. да изкарит сє трищи. Ш. lesek. 130.

тровоунних, гледај Трвкоунних: краль ксѣхь рашкихь зємль и Диоклитиє и Далмациє и Тровзиніє и Захлюмиє (Владислав). М. 25.

трон, tres: видѣкши трои к нами одьписанью. П. 167. тон скє моюмь трємь синовомь скє на троє. П. б. 125. доукать разсєуєи на троє. М. 521.

тронба, срл. treuga, induciae: да мирь и тронбз нє могз взимити с херцегомь. М. 446. що є взимила єдна страна дрзгон одь поуєла рати до тронбє, кою є господство ми взимилоф с кнезомь и властели дзбровачкємн. М. 467.

тронство, trinitas: заклесмо сє богомь живемь трьнствомь и богородицоумь. П. б. 107. богь, кон є оу тронствз славним. М. 560.

тронца, trinitas: къмь тє свєтыє тронцє уєсть приємшоу и рождьшоу. М. 58. слава тебѣ, трьсвєтаа тронцє

въ єдиномъ божьствѣ. М. 77. въ троицѣ славимомъ богъ. М. 129. — цркве светој троици, које се и саме често зову света тројица: у Сопоћанима. М. 70. Г. XI. 176. код Дечана. М. 92. црква корьчанъска, гледај корьчанъскын. близу села Брчела, којему је међа ишла отъ свѣтѣ троицѣ. М. 114. у Солуну, зидао краљ Милутин: свѣтоую троицоу съзидавъ. Л. 53. 70. у Скопљу, зидао краљ Милутин. Л. 70. на Ресави, садашња Манасија, зидао деспот Стефан Високи. Л. 62. съзида храмъ свѣтоую троицоу. Л. 73. 74. празник су тијем црквама Тројице. — погрјешке писарске трьоица. М. 418. троьца. М. 343. трьица. М. 420. трьца. М. 319.

троуъскын, trinitatis: вѣрнїн троуъсцїн поклонникн. Д. 74. троуъсти слоужителїє. Д. 86.

тромлє, заселак који је царица Милица повратила Дечанима: Тромлє. М. 265.

тропѣсньць, *τριῴδιον*: трѡпѣсньцъ. В. дан. I. 32. cf. трьпѣсньць.

трошановнѣь, човјек војводе Ивана Бероjевића Пєтарь Трошановникь 1421. П. 152.

трошань, име мушко: између људи које краљ Стефан Дечански писа Дечанима да буду сокалници један у Храстовици бјеше Трошань. М. 97. међу људма које цар Стефан писа цркви арханђеловој у Призрену бјеше у Ставици попь Трошань. Г. XV. 275. и још двојици између људи које исти цар писа истој цркви бјеше име Трошань, од којих један бјеше презименом Конхьнньь. Г. XV. 298. 299.

трошнь, име мушко, гледај Гоуньдоулнѣь.

троєроуъница, у Скопљу нека црква коју је зидао краљ Милутин: оу Скопїю троєроуъницоу. Л. 53. троєроуъницоу скопскоу. Л. 61. други љетописац каже за ту цркву само: оу Скопїю храмь свѣтыє троицѣ. Л. 70. cf. троєроуъьница.

троєроуъьница, гледај троєроуъница: троєроуъьницоу. Л. 70.

трѹба, tuba: страшныє трѹбы. Д. 148. вьстрѣбимь златокованною трѣбою. Г. XIII. 358.

трѹбнѣи, село у жупи Хлијевну: в Трѣбнѣихь. М. 249.

трѹдити сє, operam dare: вь соѹє трѹдихѡм сє. Д. 17. трѣждьшѣ сє ѡ своємь божьствьнємь стадє. М. 17. паѹє всѣхь трѹждьша сє ѡ заповедєхь божихь. М. 91. трѹдихь сє ѡ семь. М. 538. да сє ѥ ваша милость трѣдила за тон наше дльгованьѥ. П. 154.

трѹдолюбьзьнь, laborum amans: оуставь трѹдолюбьзныи. Г. XI. 191. адвербијално: трѣдолюбьзно ѡбшьдшє мѣсто. М. 131.

трѹдолюбьзьнѣ, diligenter: трѣдолюбьзнѣ потьщах сє. В. прим. 13.

трѹдолюбьнь, laborum amans, адвербијално: трѹдолюбно подвизає сє. Л. 58.

трѹдоположьникь, qui operam dat: щедры трѣдоположьникь и мьздовьздатель. М. 5.

трѹдопрнємьць, operae acceptor: щедрь и трѹдопрїємьць и мьздоподатель. Са. 3.

трѹдь, labor: своимь трѹдомь та вса приобрѣть. М. 4. прошєнніє твоє испльнин протнвоу достоннымь трѹдомь твонмь. Ст. 5. ѹвѣтѣта господа ѡть своихь правєдныхь трѹдь. Са. 5. многїє трѣди подьнєть. М. 17. трѣдь вьспрїєти. М. 130. сьзида сє храмь трѣдѡмь и подвигомь мѡнаха Германа. М. 182. помншлаюћє велнкє трѣдє, кое є нмаѡ и трьпнѡ за тен ствари поклисарь. М. 327. ѡть тоѹждихь трѹдовь. М. 571. — с ријечју сьто, centiens: вь сто трѹдь. Д. у Ш. lesek. 90.

трѹдьнь, operosus: трѹдная тєѵєнїа. Д. 13. difficilis: neuogliu i trudno stangie. М. 279. нань би много трѣдно било ѡпрашть за такоє мале щетє. П. 85.

трѹдьнѣ, magno labore: многын дьни трѹдьнѣ гонивше. Д. 20.

трѹждати, fatigare: вьзор црькѣ ѡуи зрєшихь трѹждаєть ѡть ѕѣлныє свѣтлости мрамора. Л. 61. — сє, fati-

gari, laborare: прндѣте кь мнѣ вьсн троуждающе се. Ст. 12. не трооужданте се. Д. 196. по ѵто троуждаешн се погоубнтн блъгарскые же н сръбскые рѡды. Г. XI. 72.

троумьбета, tuba: трѵмбѣти дѵховнѣи, ... свѣтомь бншкѵпь. М. 560.

троумьбеташь, tubicen: Антона трѵмьбеташа. П. 82.

троупнѣ, n coll. corpora: кѡлнка троупїа ѡть обою страноу свѣремь на снѣдь прѣдложеть се. Г. XI. 72. мнѡга въсоудь трѵпїа. Г. XI. 111.

троупокьштнца, неки крај у којем је било село Патеньколо: в Троупокрнце. М. 278.

троупь, corpus: на троупь раѕслабленнаго надьклаинет се. Д. 99. вась градь н оуланцн н домн напльннше се трѵповь мртвнхь. Г. X. 223. frustum: ѯїлалога нѕбранна троупь велнкь. Д. 192.

троусь, terrae motus: быше троусн велнцн. Л. 88.

троусѣнь, име мушко: између људи које краљ Стефан Првовјенчани даде Жичи једном бјеше име Троусѣнь. М. 13.

троуслѣнніе, opera: трѵгіѣньіе добрѣхь люди ѕа ѡнон наше дльгоканьіе. П. 156. milostgiu bozgiom i gnih trugengiem priluci mi sse chraglieuati. M. 385.

трьблажень, ter beatus: трьблаженоіе дрѣко, на нѣмьже протеже се Христось. Ст. 16. трьблаженаго старьца. Ст. 17. трьблаженнаго господнна ны. Са. 1. блаженн н трьблаженн. Д. 7. трьблаженомоу наставнїкоу. М. 3. трьблаженын царь Стефань. М. 167. 521. трьблаженнынмь царемь Стефаномь Оурошемь. М. 521.

трьваньѧелїе, τετραευαγγέλιον, quatuor evangelia: ѕакле се на трьванѧелѵ. М. 472.

трьгованніе, mercatus: трьгованїе по ѕемли господства нн. М. 437. тнргованем. М. 551.

трьговати, mercaturam facere: кирѣ ходе по моемь кладанню трьгѵюкѣ. М. 2. да трьгѵю н ходе свободьно. М. 168. како сѵ тамо трьговали. П. 37. тѵждѣмь динаромь трьгѵю. П. 94. нпхь нманнѣмь трьгѵю. М. 535. да сн трь-

гвю всаки трьгь. М. 363. трьговати тако соли како ниє тьрьге. М. 445.

трьговина, pensitatio auraria: дахь мѫ и записахь за племенито градь ханвански и са всомь жѫпомь и съ доходци и съ трьговинами. М. 249. плаћаюће правє царине и трьговине, кє сє плаћаю по нихь. М. 327. merx: дрѫге трьговине да ндѫть. сада за дрѫге трьговине задѣваю сє. М. 475. да нмь се не ѫзме пѫтьна царина ни ѡдь нихь трьговинаа ни мѣдань доходакь. М. 525. mercatus: на трьговинѫ да доходє. М. 484. доходє за трьговинѫ. М. 484.

трьговиштє, тако се звао Нови Пазар XVI вијека: вь Трьговицѣи иже ва Расє подь крилоль свєтнє троицє зовомь Сопокѫпии. Г. XI. 176. — Варош у Влашкој: плєнїше тоурьци влашькѫ зємлю и Трьговицѣ попалїше 1442. Г. X. 272. погрјешка: Трьговицѣи попалиште. Л. 77.

трьговьць, mercator: кто ѡть нихь трьговьць. М. 41. трьговьцємь, кон ходє по зємли кралєвьства ми. М. 51. да приходе нхь трьговци. М. 52. створи милость кралєвьство ми трьговцємь дѫбровьчькнмь. М. 53. да нмь ходє трьговьци по зємли кралєвьства ми. М. 85. кто цо испакости трьговцємь в зємли кралєвьства ми или дрѣвѫ, да прнмє гнѣвь и накаѕанніє ѡдь кралєвьства ми, и да плати кралєвьствѫ ми .є. сьть перьперь. М. 85. трьговцѫ дѫбровчькомѫ. М. 117. трьговци дѫбровчанѣ. М. 146. гдє комѫ даје дѫбровчанинь свои добитькь комѫ годе трьговцѫ. М. 147. кон любо трьговьць доведе кѡнїє кѹпивь нз тѣгіє зємьлѣ. М. 147. кон трьговци грєдѫ по зємли и трьговєхь царьства ми и кралєвѣхь, да плаћа всаки царинѫ по законѫ, како сѫ давали в родитель и прародитель царьства ми. М. 147. створи милость царьство ми трьговцємь, или јесть дѫбровчанинь или бнєтькь или нихь кто. М. 153. да нѣ кашнмь трьговцємь посланога дара ни ѡдь моега властєлина ни ѡдь кнєпалиє ни ѡдь царинка ни ѡдь когаре. М. 204. дѫбровчанинь или трьговець дѫбровачкн. М. 467. ѡдь дѫбровачьцѣхь трьговаца. М. 484. аще властєлинь за-

дрьжить трьговца, да платить .т. перперь; аще ли га царинникь задрьжить, да плати .т. перперь. З. 39. трьговацъ не иде разъкѣ где ѥ гонма земли. П. 44. тирговцемь. М. 551.

трьговъчькыи, mercatorum, commercii: покѣлѥ и трьговьчькѣ свободе. М. 188.

трьгь, mercatus sive nundinae, а уз то се мисли доходак од њега оному чије је мјесто гдје бива, pensitatio auraria: Хоуа и трьгь тѫге (то је дао Стефан Немања Хиландару). М. 6. Брѣстница съ трьгомь (то је дао Жичи краљ Стефан Првовјенчани). М. 11. трьгь цинъски. М. 63. трьгь оу Призрѣнѣ прѣдь праздникомь свѣтаго Николи (дао је Стефан Душан Хиландару). М. 111. трьгь оу Липлянѣ (приложи Стефан Душан Хиландару). М. 122. трьгь прѣдь спасовѣмь днемь а дрѫгїи прѣдь архаггеловѣмь (у Призрену) да се ѕбира црькви. Г. XV. 288. знате, како ѥсть даль родитель царьства ми матери царьства ми, госпоги царици, трьгове зетьске, и паки ѥсть съда дало царьство ми трьгь призрѣньски црькви господнима цара архангела. М. 175. — forum: в Крьскокѣ в трьгѫ кралевьства ми. М. 17. да си ходе по Зетѣ и по всакимь трьгомь кралевьства ми. М. 19. прѣге да гредѫ на трьге кралевьства ми и подаљше доходекь господьски ни, тамѡ же да ходе по земламь продаюкѣ. М. 41. да приходе ихь трьговци по земли и по трьговѣхь кралевьства ми. М. 52. кон ти гредѫ на трьгь кралевства ми. М. 53. испакости ли нимь кьто що или в трьгѫ или в жупѣ. М. 85. како ѥ вуниналь трьгь на Трѣбини, и взима ѡдь товара динарь. М. 117. да не ѡногази трьга на Трѣбини, како га и прѣжде не било. М. 117. ни на панагюри ни в комь трьгѫ. М. 120. кон трьговць кѫпи конѣ на трьгѫ. М. 147. трьговци дѫбровъанѣ, кон се ѡбрѣтаю по трьговѣхь царьства ми и кралевѣхь, що ни се слѫга кон любо сѫдь, да се сѫде прѣдь царинникомь и кьнеземь а или прѣдь кѣпалнѡмь, кон бѫде града тогази. М. 146. кьди царьство ми приходи в трьгь, да ме почитаю и дарѫю своѡмь колѡмь. М. 147. колно да проходы кьсакы по трьговѣхь. З. 39. да коудеть трьгь соли прода-

канних. М. 201. да в приморию не бѫде нигдѣре новн трьгь. М. 201. да се не море поставити нигдѣ в приморне трьгь соли, разкѣ на обнчна места. М. 201. да не бѫдеть в онѣмь градѣ любо подь градѣмь трьгь соли проданних. М. 201. да нѣ трьга солнога, и да се не продава соль инъдѣ нигдѣ. М. 201. за трьговѣ помѣрске. М. 435. да нмь стѣ прнсѣкѣ вуннили и постакнли до самога трьга до стрѫге, терь нмь не датѣ нмь добнткомь нзлазити кань трьга на водѫ. П. 20. да се лнчи по всемь трьгѫ, да нитковь не смѣ кѫпить ни продавать челядь. П. 31. гдѣно сѫ славкни и велнки трьговѣ каково в Новомь Брьдѫ и по нпѣхь велнцѣхь мѣстѣхь господьства тн. П. 138. како сѫ дрьжали трьгѣ царства мн новобрьски и прнзрѣнски трьгь. П. б. 18. како сѫ дрьжали трьговѣ кралъства мн (н) нпѣ дальге и разлогѣ. П. б. 47. — oppidum nundinarium, које може бити и у гдјекојем горњем примјеру: трьгь Книнь и сь селомь и сь мегнами. М. 141. да поставнть црькки келнкаа протопопѣ по кьсѣхь трьговѣхь, да кьзкратѣть христїаны ѿть єрѣси латнньскые. З. 29. никто да не забранн саснноу горѣ. колнко ѥсть волн трьгоу, толнко да сѣуѣ. З. 45. да сн ходѣ с кнпломь по земли царьства мн и по градовехь и по трьговехь и по кластелѣхь, просто рекше, по всеи земли царьства мн. М. 157. Соукотнца трьгь. М. 199. — merx: да ходѣ по моѣи земли свободно с трьгомь. М. 16. да гредѫ сь трьгомь в земль кралевьства мн. М. 16. да сн ходѣ сь своими сн трьги по всѣи земли ѻбласти кралевьства мн. М. 19. да сн кнпю кьсаки трьгь, кон нмь ѥ на потрѣбѫ, сребро, скнте и златьне поставѣ нли нно, цто нмь ѥ годѣ, расьвѣ пьшенице. М. 37. кон трьгь нзнесете нзь Дѫбровьника. М. 43. конска кралевьства мн гдѣ любо находи людн каше нли сь трьгомь нли весь трьга, да нмь никоегаре зла не вуннн. М. 46. да гредѫ сь велнмь трьгомь на трьгѣ кралевьства мн, емьше ѿдь какада дори до скнль. М. 46. с трьгомь кьто любн нтнн в нпь земьлю. М. 146. да продаю н коупоую, како моу трьгь донося. З. 39. акѣ всхокѣ цто взѣти мати царьства

ми, госпоґа царица, що ѡдь нихь трьґа, а ни царьство ми, ницо да имь се не ѫме безь кѫпа. М. 153. да си гредѫ с трьґомь и с кѫпломь свободно. М. 157. да продаю трьговке и кѫплю свою. М. 157. да кѫпѭю и продаю всаки трьґь и жито. М. 193. кои годе дѫбровчанинь иде с трьґомь своимь или с тоуґимь по трьговехь по ѕеми моѳи. М. 208 да не гредѣ нѣдань трьґь ѵ Скадрь. П. 1. .єı. конь натоваренихь воска и иного трьґа. П. 22. ѵ томь дрѣкѵ ѫеше трьґь нашь. П. 66. с трьѕин. М. 229. с трьѕи. М. 410. тако соли како ине тьрьге. М. 445. ако си не продадѫ трьґь. М. 525. — mercatura: да стоѣть вь Дѫбровнике на свою си волѵ, и створеть свои трьґь продаваюке и кѫпѭюке. М. 37. о трьгоу. З. 39. да си ѵние ѕаконни трьґь. М. 362. що є постаѳено ѵ трьґь ѵ Лавра Шиговића. М. 416. — погрјешке: терьге. М. 66. тиргомь. М. 551. — Мјесто које је краљ Милутин дао Хиландару: Трьґь. М. 58.

трьжєвати, mercaturam facere, само на једном мјесту у споменику рѣаву: нихь трьговце да ходѣть сь нихь трьґь, и да трьжѭѣть. М. 523.

трьжити, mercaturam facere: да трьже по моеи ѕеми свободно. П. б. 24. много пѵти има, по кои трьговьци ѳпкѭе и трьже, како се болѣ комѵ гдѣ скиди. П. 5. да слободно ходе и трьже. П. 14. нѣсмо хѳтили да нитко трьжи людсцѣми меси. П. 31. да се ѵелѧдню не трьжи. П. 31. да ви не ѣете имьдѣ трьжити иере ли ѵ моимь владании. М. 247.

трьжьникь, mercator: милость створи господство ми доубровьчькимь трьжникомь. М. 16. ѕа ине трьжинке. М. 17. трьжьници ваши да гредѵ на Брьсково. М. 46.

трьжьнь, fori: нѵторе ми не ѳсталь дальжань ѳть тогаѕи дльга трьжнога. П. б. 8 поутемь трьжнѣмь. С. Л. 1847. IV. 54.

трьжьство, sollemne: принесѣмь богородици трьжство сь дары. М. 140. трьжаствѵ бивши єго ради оу цара. Г. Х. 263.

трьжьць, mercator: да има ходити дѫбровьчькы трьґь и трьжьци свободно. М. 188. трьжць. М. 188.

трьзати, vellere: власы своѥ трѣзлающїѩ. Г. XI. 116.

трьклѣть, ter exsecratus: трьклѣтам ѥресь. Ст. 6. трьклѣтаго имѥнѥ. Ст. 8. да ѥсть проклѣть и трьклѣть. М. 18. 76.

трьмѥновьць, село које је цар Лазар дао Рававици. М. 197. други је прочитао Грьмѥновць. С. Л. 1847. IV. 49.

трьмьчанн, као да је било мјесто које је царица Јевдокија дала Хиландару с црквом богородичином у Архиљевици, али стоји доста неразговијетно: а ѕси да даю црькви ѡвьчнн дєсєтькь, Трьмчанн и да даю на ѕєвгарь по .д. кьбле жита. М. 192.

трьнака, ријека близу Дечана: селу је Бабама манастира Дечана ишла међа оу рѣкоу Трьнакоу. М. 93. — Село или крај ваља да на истој ријеци: поставн игоумєнь (дечански) Милоша Братославнка и съ родомь оу Трьнавѣ, да ѕавѣла блюдє. М. 97. — Селу је Ошваћи ишла међа оу камн на поутн кон грѣдє ѡть Бисажинє оу Трьнакоу. Г. XV. 275.

трьннѥ, n. coll. spinae: нсѣхѥ трьннѥ прѣльстьноѥ вь мирѣ своѥмь. Ст. 25. обьемлѥмь нє ѡть трьнїа нь ѡть лозы гроздь. Д. 3. трьнїѥ злоухьстїа истрьгь. Д. 55. — Село у околини призренској које је Стефан Немања дао Хиландару: Трьннє. М. 6. ѡть села Трьнна (без сумње истога). М. 86. селу је Студенчанима цркве арханђелове у Призрену ишла међа ѡть Трьнна (може бити истога). Г. XV. 277.

трьнова, село на земљи ѡдь Кѵрила до Стона, које је дао дубровчанима краљ босански Остоја: Трьнова. М. 234. има и сада. Schem. rhac. 1862. 36.

трьновица, заселак селу Лисцу који је с тијем селом и с Имотицом дао дубровчанима краљ босански Твртко Твртковић: Трьновица. М. 255. има и сада близу тога села. Schem. rhac. 1862. 37.

трьновь, spineus: трьновь вѣнаць. М. 342. 348. трновь. М. 453. на трьновѵ мєгѵ. С. Л. 1847. IV. 54.

трьновь, селима Гуглави и Крушевицама ишла је међа ѡдь Трьнова. М. 26. — Град у Бугарској, столица царска: къ градь Трьновь. Д. 199. къ градѣ Трьновѣ. Д. 214. дѡ Трънѡва. М. 3. ѡть Трьнова. Л. 60. прїѣше тоурци Трьновь 1393. Л. 74.

трьновьскыи, *τοῦ* Трьновь (у Бугарској): на архїепископїѭ трьновьскомь. Г. XI. 161.

трьновьць, село у околини призренској које је Стефан Немања дао Хиландару: Трьновьць. М. 6. влашникь в Трьновьци (истом). М. 59. селу је Ораховцу које Гргур Вуковић даде Хиландару ишла међа на Трьноваць (исти). Г. XI. 142.

трьновьчькыи, *τοῦ* Трьновьць: селу којему је име Цѣлине ишла је међа до трьновьчке мегіе, и ѡть трьновьчке мегіе на погорь. Г. XV. 304.

трьновьштица, Грнчареву је ишла међа низь рѣкоу конь Кривачь оу Трьновьщицоу. М. 95.

трьнь, spina: манастир је Трескавац имао њиву оу Сремѣго Трьна. Г. XI. 135. — Мјесто близу Приштине, које има и сада (Hahn, reise 160): Чабињу је ишла међа ѡдь Млѣкинн прѣко до Трьна. М. 93. Добродолима, засеоку истога села, ишла је међа оу Трьнь. М. 94. селу је Инстри ишла међа в локвоу конь Трьна. Г. XV. 279. — cf. Кльчни Трьнь.

трьнинъскыи, што припада селу Трњу: селима Сламодражи, Добродољанима, Непробиштима, Момуши и Бијелој Цркви ишла је међа прѣко поута призренскога оупрань дѣломь Тораждѣ до мегіе трьнинъске. М. 87.

трьпезн, један је оулинникь оу Трьпезѣхь дао Стефан Немања Хиландару. М. 6. то може бити садашње село које Хан пише Trpeza (на карти а у књизи 169 Trbesa) на ријеци истога имена близу мјеста Мораве, садашњега Гилана.

трьплетень, triplex: трьплетены кѣньць плетеше се на главѣ праведьнаго. Ст. 2.

трѣпѣливъ, patiens: радоуи се трѣпѣливи доушею. Г. XIII. 366.

трѣпѣсньць, *τριῴδιον*: тръпѣсньць. В. дан. I. 32.

трѣпѣти, perferre: не трѣпимо к томоу лишенїа сына моего. Д. 38. тогаи трѣпѣти не кѣмо моки. II. 142. помишлаюће велике трѹде, кое є имао и трѣпио. М. 327. трѣпимо бога ради велики неволю. М. 560. sustentare, observare: ако ћи ѡвои ѕгора писано поткорити али не трѣпити. М. 275. durare: и колико би крать рать трѣпила на то, ѕа толикои врѣмена да не имамо давати. М. 286. трѣпела. М. 298. ѕа ѡволико врѣмена, колико би рать трѣпѣла. М. 303. докле би ѡна рать трѣпѣла. М. 303. — са се, perseverare: хоћи на ксемь томь више писанномь стаати и трѣпѣти се правоѡ и тврьдоѡ и непорѹшеноѡ, докла годъ ѡни мани стоје и послухи, и служе ми правоѡ и вѣрноѡ, и трпе ми се на своиехь ѡбѣтнехь. М. 460. да се трѣпита липоѡ и право всаки нию и скоѡои половицѣ. М. 462. да се трѣпе и старомь ѕаконъ. II. 112.

трьсвѣть, ter sanctus: трьсветаи троице. М. 77. трьсвѣтоје пѣније. М. 133.

трьстѣи-, гледај трьстѣи-

трьстиквинца, град у Босни, столица краљева босанских Твртка и Дабише и Твртка Твртковића, ваља да је био гдјегод на ријеци Трстивници: къ славни дворь краљевьстка ни Трьстивинцъ. М. 189. и Трьстиквинцъ. М. 221. и Трьстивинци. М. 257.

трьстије, arundinetum: на царьскыи поуть, на трьстїе. М. 126. водица малаи и трьстије (тако у пријепису који је у Биограду у народној библиотеци и из којега је по свој прилици штампано први пут). М. 130. къ морю на водицъ и трьстїе. М. 131.

трьсть, arundo, arundinetum: више мора има водицоу и трьсть. М. 127.

трьстѣна, као да је ријека негдје близу Призрена: съ ѕемломи на Трьстѣнои. Г. XV. 302.

трьстѣникъ, село које је припадало цркви ар-

ханђеловој на баштини севастократора Бранка, а његови га синови дали Хиландару и цар Урош 1365 потврдио: сь Трьстѣнникомь. М. 172. — Село које је цар Лазар дао Раваници: Трьстѣнникь. С. Л. 1847. IV. 48. погрјешка Трѣстѣнникь. М. 197. то би могао бити садашњи Трстеник у окр. крушевачком. — Село у Пеку, од којега је, отъ Трьстѣнника, ишла међа Камијеву. М. 199. а то може бити село које је цар Лазар дао цркви богородичиној у Ждријелу браничевском: Костольць и Кискупіє сь Трьстѣнникомь. М. 194. у пријепису који је мјесто оригинала стоји сь Трьстѣнникомь. — Село близу Дубровника, које има и сада (Трстеник. Schem. rhac. 1862. 43): нашемъ капетанъ и Трьстѣнцѣ. П. 148.

трьстѣнчанинъ, човјек из Трьстѣника (онога близу Дубровника): да пятнка прѣдадѣ трьстѣнчанє. М. 7.

трьстѣно, село на земљи одъ Кърила до Стона, које је краљ босански Остоја дао дубровчанима: Трьстѣно. М. 234. има и сада: Трстено. Schem. rhac. 1862. 25. — Село које је краљ босански Томаш Остојић дао синовима војводе Иваниша Драгишића: Трьстѣно. М. 439.

трьсь, f. не знам што је: селу је Маковцима ишла међа на прѣкъ трьсь. М. 199.

трѣбиньскыи, из Требиња: попъ трѣбински. П. б. 27. кметникємь трѣбиньсцѣмь. П. 19.

трѣбиньчанинъ, човјек из Требиња: трѣбиньчанинъ и конавлянинъ. М. 315. трѣбиньчанина. М. 320. 431.

трѣбиньє, град у садашњој Херцеговини и жупа око њега: како є вуниль трьгъ на Трѣбиньи. М. 117. да им се не вуима царина на Трѣбиньи. М. 146. на Трѣбиньи. М. 153. 162. станак в Конавлахъ али в Трѣбиньи али в Попокы. М 256. да имаю рєчєнє сѫдиє донти или в Попово или в Трѣбиньюю или в Конавлахъ. П. 72. окомьци землѡмь приморьскѡмь, Трѣбиньємь и Конавлами и Драчєвицомь. М. 188. Трѣбиньє и Конавли и Драчєвицє. М. 188. грани-

цамн, кое сѫ с Трѣбинемь и с Крьсинемь. М. 218. не приминти ни єднога нихь уловика конакланина на Трѣбиніє. М. 323. ѡдь Трѣбина. М. 347. ѡть Трѣбинѣ. М. 349. нашь градь в Трѣбинѭ. М. 400. на Трѣбинѭ. М. 443. изријеком само на једном мјесту стоји да је жупа: в жѹпи Трѣбинѣ три села. М. 494.

трѣбовати, indigere: не ѥко славы трѣбоуєшн. Д. 93. трѣбѹєм ѕастоупльєнїє ваше. Д. 218. трѣбоуїє твоє помощи великиє. М. 91. трѣбоуємь вьсї помощи твоє. М. 274. requirere: да нмь никто не нмє ѕабакласти ни на нихь трѣбовати уєса. М. 53. вса єлика трѣбовашє и просишє в царьства ми, тоѕи нмь все дарова. М. 161. 164. opus esse: да сн кѹпѭю, що нмь трѣбѹю. М. 157. oportere: такон трѣбѹє. М. 476. како сє трѣбѹє, поклонишє сє. М. 513. трѣбѹє, да кидншь. М. 515. ѕа тои трѣбѹѣ ѡдь данашнега днєви такоѕи да не бива. М. 530.

трѣбовинтиѣи, у Хвосну село које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи: Трѣбовинтикы. М. 11.

трѣболє, у Зети село које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи: Трѣболє. М. 12.

трѣбьѹа, село које је краљ Стефан Дечански дао Дечанима: село Трѣбьѹа, међило је с Досуђем, с којим је међило Грнчарево. М. 95. надь Трѣбьѹю. М 95. оу Трѣбьѹн. М. 97. било је на призренском путу: селу је Чабићу ишла међа оу приѕрѣньскоу цѣстоу, кои гредє изь Трѣбѹє. М. 93. ѡть Трєпѹє су кости краља Милутина пренесене у Софију. Л. 61. cf. трѣбьѹькын.

трѣбьѹьѣкын, ѥѩѕ Трѣбьѹа: селу је Доброј Ријеци на Лиму ишла међа по дѣлоу трѣбьѹькє планинє и по дѣлоу мимо досоугьскоу планиноу и по дѣлоу до планинє грьньдревьскє. М. 96. кѣфалнн трьпускомь. П. 88.

трѣбѣ, с глаголом быти, opus esse: вьса єлико дахь манастырєви, да нѣ трѣбѣ ни моємоу дѣтєтєви ни моємоу оуноуѹєтєви ни нномоу никомоуре (т. ј. да не траже). М. 6. cf. пеуаль, посьль. сѫдь да стає ѡдь михонла дьнє до гюрьгева дьнє, кьди кн бѫде трѣбє. М. 46. ако боудє

кѣкє трѣбѣ црькви слады. М. 565. сѣно црькви да косє колико ѥ трѣбѣ. Г. XV. 305. бєзь поутєньа добрѣмь чловѣкомь нѣ трѣби животь. П. 123. що нѡи трѣби било спєнзє. П. б. 119. oportere: єрє сте вунили добрѣ, како є камь трѣби блюсти своє плємьщинє и ѡбита. П. б. 43. до коли би нє ѡсвидоуєма такова кривина, за кѵ би трибн вунити сину к матери зла колѵ. М. 275.

трѣкьнина, гледај тракьнина.

трѣзвитєльнь, sobrius: трѣзвитєлнынь разоума окомь. Гильф. бос. 274.

трѣзвити сє, sobrium esse: подвигнѣмь сє нєжє бдѣти и трѣзвити сє. Г. XI. 192.

трѣзвьникь, sobrius: подобаєт єпископоу бытн трѣзьвникоу. Д. 140.

трѣскавьскын, τοῦ Трѣскавьць: богородицн трѣскавскон, т. ј. цркви богородичиној у манастиру Треславцу. Г. XIII. 376.

трѣскавьць, неко мјесто близу Дечана: Алтину је ишла међа оу Трѣскавьць. М. 94. селу је Комаранима ишла међа надь Трѣскавьць. М. 94. планинама је плавским ишла међа оу Трѣскавьць, ѡдь Трѣскавьца оу Лоуѵьнницоу. М. 96. селу је Селу на Срѣдьскон ишла међа поутемь оу Трѣскавьць. Г. XV. 280. — Манастир близу Прилипа на ријеци која се зове Треска: ѵюдотворицє, глаголєма кь Трѣ . . . акын. Г. XIII. 369. црькви в Трѣскавьць . . . Г. XIII. 377. исходещє изь Трѣскавьсца. Г. XI. 131.

трѣскавьѵькын, што припада Треславцу (оном близу Дечана): прѣзь потокь трѣскавьѵькнн ишла је међа селу Комаранима манастира Дечана. М. 95.

трѣскати, fragorem dare: трѣскокє ѡгньнным трѣскаахѵ. Г. XI. 111.

трѣскь, fragor: трѣскокє ѡгньнным трѣскаахѵ. Г. XI. 111. каже писац описујући бој косовски.

трѣти, terere: жегѵьє кѵьє и трѵьє кн нограде. М. 444. соль трєноу. Ш. lesek. 130.

трѣштити, findere (као да је то): селу је Прилѣпьчици ишла међа на трѣшєно дрѣво. М. 198.

тоу, ibi: постигноути нѣкоє мѣсто и тоу полоужити съспасєнїє. М. 5. прѣбысть тоу мало крѣмє. Са. 8. вьсели тѫ нєколико прьнорижьць. М. 17. да нє има тоу жимовища. М. 27. гдє прода, тѫ и царинѫ да плати. М. 52. тоу ѥсть камєнь. М. 127. на овом мјесту као да један пут показује и вријеме, tum: дошьдьшѫ ми жємлѥ поморьскиѥ и тѫ пришьдьшѫ ми прѣдь градь Дѫбровничь, и тѫ изидошє прѣдь кралѥвьство ми властєлє. М. 187. с предлогом оть, који додаје своје значење, али само на једном мјесту: ѡть тоу горѣ оу поле. М. 563. — узима к себи жи (које види): коѥ уловѣкє тѫжи посадє на томь мєстє. М. 18. тѫжи бѣшє рєкло кралѥвьство ми поставити славниѫ. М. 201. прько инєсѫ тѫжи биле (царинє). М. 230. коудє соу были трьговє и славниє оу прькє господє, тоужы да боудоу и сьди. М. 271. да сє тѫжи продаіє. П. 12. бѫди тѫжи, кьда листовє прѣдадє. П. 30. за вријеме, tum: ако нє пондє по пєуатн, то тоужи да сє оуписоую пєуатн оу краль. М. 13. 15. хѡкіє сє сватити к нами, и тѫжи хѡкіємо настоити и радити. П. 46. 47. 48. погрјешке: тѫжіє. П. 2. тѫжѣ. П. 21. — тако узима и ј (од и, ѥго, које види): тѫи бѣхѫ. М. 104. тоуи има два камєна. М. 126. тѫи бихѫ властєлє. М. 292. када прѣми градь, тѫи ми ѫзє жаписє. М. 400. нє намири сє тѫи кнєжь Кѫуинха. М. 414. поклисаре тѫи довєдитє. М. 475. тѫи пли на дрѫгомь мєстѫ. М. 515. за вријеме, tum: и тѫи изидошє прѣдь кралєвьство ми. М. 233. и тѫи ми сє ѡбѣтова. М. 241. и тѫи господинь краль, свекавь сє ж господомь, . . . и тѫи приѫкавь имє Христа бога, . . . дарова и жаписа. М. 242. и тѫи дондє кральствѫ ми властєлинь. М. 254. тѫи сынслиць. М. 367. nunc: до дьнась нѣсмо тоган листа имали, ражкѣ тѫи ѡ сѣхь днєхь примисмо .л. листь. П. 45. с предлогом оть, који додаје своје значење: ѡть тоуи на море. М. 126. ѡть тоуи кыше на Катокоу кроушкоу и ѡть тоуи по хридоу. М. 127. и ѡть тоуи покран мора. М. 127. и ѡть тоуи

поутемь на гоумно. М. 127. — тако узима и ѫде (које види): црьковь наше ѕдати тоужде на градѣ. Д. 33. тоужде селище Могилица. Г. XIII. 372. а то ѫде гласи и ѣе, tum: вашега ради молениа, твгіе и ради поклисара вашега а нашега брата и пријателм. М. 177. illico: разѵмѣвь ѡдь ѕла уловѣка непријатељь рѣчь, терь ю не храниш на срьдце, ни како добри пријатель своимь ю пријателю твгіе проповѣшь. П. 122. — узима и по два овака дометка, ј и ѕи: селища, коѣ сѣ твиѕи била. М. 104. ј и ѣе: Хоуа и трьгь твиге, и два винограда твиге насадихь. М. 6. тоуигіе оу скопьском ѡбласти дроуго село. М. 79. дроуге нике ниже водокагіе двѣ чести тоуигіе. Г. XV. 271. доданом ѫде или ѣе домеће се још и ре (које види): стась тоуждере. Г. XI. 133. тоуждере дроуга стась. Г. XIII. 372. тоуждере никада. Г. XIII. 373. нигдере . . . прѣге нѣ ѥ била царина, твгере да нимь не ѥ и дьньсь. М. 154.

тоубица, царице Милице челънике Твба 1407. П. б. 44.

тоуга, angor: велню тоугоу и бомзнь пренехь. М. 8.

тоугьлнвь, horribilis: ѵ нашехь лютехь и твглнкехь тьмнехь тьмницахь. П. 138.

тоуда, с предлогом оть, illinc: ки ѡдь тѣда стоіе морете се ш нимн напрабити. П. 80. коѕните нѕь Слнкна ѵ Рать довитке и ѡдь тѣда ѡпеть. П. 126. cf. тоудоу, тоудѣ.

тоуде, име мушко: између људи у Штипу које је краљ Милутин дао цркви арханђеловој у Штипу а с њом Хиландару двојици бјеше име Тоуде. М. 62. cf. тоудевь.

тоуде, гледај тоудѣ.

тоудевь, *τοῦ* Тоуде: тоудевь сынь Продань. М. 62. cf. Тоуде.

тоудеѕи, гледај код тоудѣ.

тоуден, гледај код тоудѣ.

тоуделюко, село негдје између Мораве и Кучајине које је цар Лазар дао Раваници: Тѣделюко. М. 197. други је прочитао Гѣделюко. С. Л. 1847. IV. 48.

тоудорнуевьци, власи које је краљ Стефан Де-

чански дао Дечанима: класи Тоудорнѣвсци (гдје мислим да грије̑шком стоји с мје̑сто ь). М. 96.

тоудорнѣь, између људи које је цар Стефан писао цркви арханђеловој у Призрену један бје̑ше Богданць Тоудорнкь. Г. XV. 289.

тоудоровнѣь, између људи које је краљ Милутин писао Грачаници један бје̑ше Тоудоровнкь Дмитрь. М. 564.

тоудорь, Theodorus: између људи које краљ Стефан Првовјенчани писа Жичи тројици бје̑ше име Тоудорь. М. 12. и међу људма које краљ Милутин писа Грачаници један бје̑ше Тоудорь. М. 564. — Гледај Коудавнѣь.

тоудорьци, село које је цар Лазар дао Равани̑ци, било је негдје између Мораве и Кучајине: Тѫдорци. М. 191.

тоудорьчє, село у Топлици које је деспот Ивани̑ш с допуштењем цара Стефана приложио цркви арханђеловој у Призрену: Тоудорчє. Г. XV. 302.

тоудорьчь доль, међа је Крьстьцоу ишла надь Тоудорьчь Доль, како сє камы вали оу Тоудорьчь Доль. Г. XV. 301.

тоудро, Theodorus, гледај Бакьжелнѣь, Младонинѣь (гдје му је грије̑шком стављено име Тоудрь).

тоудроє, Theodorus, гледај Бакьжелнѣь.

тоудрь, Theodorus, гледај Коудавнѣь, Кроуснѣь, Мавадаснѣь, Растнѣь.

тоудоу, с предлогом отъ, illinc: отъ тоудоу сьвръгоу тє. Д. 107. ком вонска отъ тоудоу минє. З. 43. отъ тѫдъ надь Халашєкцє. М. 144. от тоудоу къздвигъ сє. Л. 68.

тоудѣ, illac: коудѣ облада, тоудѣ си ходитє. М. 24. село съ селомь да пасє, коудє єдно село тоудє и дроугo. З. 35. да тѫдє грєдѫ. П. 103. — узима к себи ѕи (које види): кто излази тѫдѣзи по работахь по сконхь си. М. 53. кѫдє сѫ били трьгокє и прькє господє, тѫдѣзи да сѫ и сьда. М. 206. ако ми богъ поможе, тєрє бѫдє тѫдѣзи

мое владанне. М. 209. тоудезы. М. 271. да тъдезн гредъ. П. 2. да тъдезн прогю в срьблѣ. П. 7. — тако узима и ј (од н, јего, које види): коудс сь билс оу прьвс дьнїн трьговс, тъден да соу н сьда. М. 435. що є кметьщина, тоуден да се насслс кметїе црьковны. М. 531. — с предлогом оть, illinc: ѡть тоудѣ вьзеть бысть. Са. 14. ѡть тоудѣ на Стара Нина. Г. XIII. 370. хокѣ од тъде стоѣкѣ порѣунтн. П. 2. погѡше ѡдь тъдѣ. П. 10.

тоудѣзн, гледај код тоудѣ.

тоужде, гледај код тоу.

тоуждере, гледај код тоу.

тоуждеродьнь, alienigena: не ако тоуждерѡдньїнхь нась ѡтьрѣуеть се. Д. 218.

тоуждестранькткнѣ, peregrinitas: смѣренню нхь н тоуждестранствню оудикшає се. Д. 46. вь тоуждестранствн. Д. 95.

тоуждестранькство, peregrinitas: вь тоуждестранькства н вь поустнни селнтвоу нзволнвь. Д. 34.

тоуждестранькствовати, peregrinari: да н мы вь пришькствїи подь повелителн пожнвемь, н тоуждестранствоуюште не своѣволнѣ нзходнм се. Д. 50.

тоуждь, externus: вь страноу тоуждоу. Са. 7. оу тоужден ѯемли на конснѣ. З. 39. alienus: тоуждааго уловѣка. З. 41. ѡть тоуждних троудовь. М. 571. тъждѣмь динаромь трьгвю. П. 94. тоуждь нашего племене. М. 333. того многа писанїа н сльзы родителю не вьзмогоше прѣодолѣти прьвѣе прїнти н кндѣти, а еже сь нними прѣбывати, тоужде ѥсть н глаголати. Д. 95. cf. тоуѣь.

тоужнти, lamentari: скрьбѣше, тоужаше. Д. 116. — са се и без њега, conqueri: вписаше нмь тъжекн се, јерь нмь господьство ви поставн жестокѹ ѯаповѣдь. П. 7. да се не тъжнмо богѹ, свѣтѹ н нашемѹ господнню. П. 8. тъжекн се, да нмь унинте крнвнню. П. 20. кон се на њега тъже. П. 25. јерь се тъжи господннь краль на нась. П. 28. тъже, јерь ваши людње ѹзеше нмь. П. 20. тъже на Когунна, јерь нмь ѯабавлн. П. 23. ето наши трьговци к нламь

тѫже. П. 35. како намь тѫжнше, ѥрь нмь нѣки тѫракь ꙁабавлм. П. 61.

тоужьба, querela: тан и нма тѫжьба нѣ била ни морѥ бити никако мѣгю нами. П. 97.

тоуꙁи, гледај код тоу.

тоуꙁи, неко мјесто близу Плоче: в Тѫꙁѣхь блнꙁѫ Плоуѥ писао је повељу дубровчанима Балша дука драчки. М. 203.

тоун, гледај код тоу.

тоунца, властелин краља босанскога Дабише, жупан Тврьдислвь Тѫнца 1392. М. 222.

тоунѣѥ, гледај код тоу.

тоуклѣковнѣь, властелин жупана Бѣлнпка Санковића Милѥ Тоуклѣковнѣь 1391. М. 219.

тоукь, adeps: болѣꙁнь сь вьноутрьнимн прїѣть слѣꙁена ѥго, и ѿть всакого тоука вьстегноу н. Д. 62.

тоуль, pharetra: нѣ нꙁсипа стрѣль тоуль. Д. 103.

тоуль, име мушко: између људи које је краљ Стефан Дечански дао Дечанима да буду сокалници једном у Истиниħима бјеше име Тоуль. М. 96.

тоульга, galea: свѣтїе гвоꙁди, нхже ва шлємь, сїи рѣуь ва тѫлѫ свою, прнкова царь Константинь. Г. Х. 241. у споменику по свој прилици преписану с рускога.

тоумнунно, село које је цар Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену: село Тоумнунно. Г. XV. 290.

тоумрьлнѣь, човјек војводе Радосава Павловића крьстнанинь Влатко Тѫмрьлнкь 1420—3. М. 306. 308. 323. П. 151. на једном мјесту грнјешком стоји му презиме Тѫмрькь. М. 319.

тоупѥ, име мушко: између људи које краљ Милутин даде Грачаници један бјеше Тоупѥ (сь) сыновн. М. 564.

тоупьць, засеоку села Ограђеника Боршинцима ишла је међа ѿть Тоупца оусь Соушпоу. Г. XV. 279.

тоупьшиньскын, селу је Љубињу у Пеку ишла међа на тѫпшинскѫ падь. М. 199.

тоурани, село у жупи Хлијевну: в Тврахь. М. 249. номинативу нема потврде.

тоурица, urus femina: тоури и тоурице. Ст. 29.

тоуроко, село у Битви које је цар Лазар дао Раваници: Тврово. С. Л. 1847. IV. 54. ниже Тврока. С. Л. 1847. IV. 54. — Друго ће бити мјесто: погнке Хасань Клобоучарнѣь на Тоуровоу 1594. Л. 85.

тоурь, urus: тоури и тоурице. Ст. 29.

тоурьбнѣь, властелин великога бана босанскога Матије Нинослава Градислань Тврьбнкь 1240. М. 28. — Властелин Андрије великога жупана хумскога Хрьватинь Тоурбнкь 1249. М. 34.

тоурькь, гледај тоурьчинь: цо намь вписа за тврка, кон к намь гредє. П. 24. юрь нмь нѣкн твракь и съ кашѣмь уловѣкомь забавла; . . . юрь нмь ю тьн твракь и съ кашѣмь уловѣкомь вземь .є. товарь скнтє. П. 61. само ту.

тоурьма, turma mercatorum: заткори мѣсто наше Стонь и одьвратн тврме одь нѣга. П. 142. дрьжатн пвтє, да тврме понде правнмь пвтемь граде Которе. М. 326. да тврме и карканн могв понти в Которь. М. 327.

тоурьскын, Turcarum: прошьдь Арменїю и тоурскоую страноу. Д. 195. одь царь тврсцихь. М. 288. цара тврьскога. М. 303. нє нмнюће конскє тврьскє на себн. М. 448. с порьтомь тврьскомь. М. 449. скедоучастка тврьска и каврьска. М. 516. дѣкать тврьсцехь. П. б. 96. дрѣва тврьска. Л. 77. пророкь тоурьскын. Л. 88. погрјешка: тарски. П. 33.

тоурьтєшєвь, селима Сламодражи, Добродољанима, Непробиштима, Момуши и Бијелој Цркви ишла је међа кыше тоурьтєшєвє коде. М. 87.

тоурьтєшь, планина коју је краљ Стефан Дечански приложио Дечанима: Плѣшь, Гєровица, Плочица, Тоурьтєшь. М. 97. а планине Ђеровица и Шип бјеху до Тоурьтеша и до Плочице. М. 92.

тоурьчинковь, Turcae: међа је селу Прилѣпьнцн ишла на тврчнковь гробь. М. 198.

тоурьчинь, Turca: наємьше грьчьскыє коє, фроуги

же и тоурькн. Са. 5. тврцн. М. 215. сложнхъ мнрь с тврьцн. М. 223. како кнемо плакати данькъ тврькомь. М. 223. одь тврапкъ. М. 285. нашемь трьговцемь есть дана забава одь тврунна. П. 9. увсмо како тврци забавлаю нашемь трьговцемь а в земли господьства ви (царице Милице и деспота Стефана). П. 15. тьди се опрашше в тврке господарв. П. 28. керъ св втекли нсь тврапкъ. П. 48. кон тврьунинъ. П. 62. или е тврунинъ или арьбанасинъ. П. 132. безаконныхъ тоурапкъ. Л. 72. разбн тоурунна. Л. 86. тоурунинъ паде на Земоунъ. Л. 87. погрјешка: торунив. М. 551. cf. тоурькъ. — Име мушко: између људи у катуну Кострчанима које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену једном бјеше име Тоурунинъ. Г. XV. 294.

тоурьуькын, Turcarum: в тврауькнхъ бонхъ. М. 226. посли тврауьки. П. 28. аспри тврьусцехъ. П. 86. асьпрѣ тврьуцѣхъ. П. б. 59. cf. тоурьскын.

тоурьпкъ, име мушко: између људи које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи једном бјеше име Тоурьпкъ. М. 12.

тоусь, име мушко: између људи које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи једном бјеше име Тоусь. М. 13.

тоутако, illico: да отганиеть се тоутако. Са. тип. ст. у Ш. lesek. 119.

тоуторьма, име мушко: човјек госпође Јеле и господина Балше 1405: Твторьмн одгокорнсмо. П. 59.

тоутоє, селима између Мораве и Кучајине која је цар Лазар дао Раваници ишла је међа на Твтоє Кикалнце Богоєво. М. 197.

тоутьнь, strepitus: бъхъть нѣкын н тоутьнь неказаньнь слышалше се. Г. XI. 111.

тоучекн, село које је Јурај војвода Доњих Крајева, синовац Хрвојев, вратио браћи Јурјевићима с другим селима што им бјеше узео војвода Сандаљ: Твчекн. М. 378. мислим да је село које има и сада близу Макарске али се зове Тучепи (Tucepi,

Schem. di Spalato e Macarsca 1862. 16), па ће бити погрјешка Тоуѵєкн.

тоуѵьнинца, нека трава (у Чеха има tučnice): ѥгда оуста болѣть, тоуѵьнинцоу да сьсѣть болѣн. Ш. jahrb. bd. 53. anz. bl. 116.

тоуѵьнь, pingus: гора тоуѵьна. Д. 134.

тоушило, село које је припадало цркви арханђеловој на баштини севастократора Бранка, а његови га синови дали Хиландару и цар Урош потврдио: сь Трьстѣнникомь и з Бѣжанкн и с Тѫшиломь. М. 172. номинативу нема потврде.

тоуѣє, гледај код тоу.

тоуѣєрє, гледај код тоу.

тоуѣозємлаинінь, peregrinus: или ѥ парикь или ѥ влахь или кто либо тоугозємлаинінь. М. 60.

тоуѣь, externus: ако си хотє нти в тѫгѫ зємлѫ кѫплами своимн. М. 41. що си ѥ населиль ѿть тоугнхь зємль. М. 63. ни в грькє ни имамо камо любоѡ в тѫгю зємьлю. М. 146. кон любо трьговьць докеде кѫпивь из тѫгѥ зємьлѣ. М. 147. поклисарь, що греде изь тоугіе зємлѥ къ цароу. З. 40. alienus: кто єсть үїега үловѣка прїель изь тоугіе зємлѥ, а ѡнь є побѣгль ѿть своега господара ѿть соуда. З. 39. сь своимь трьгомь или с тѫгимь. М. 206. ни за єдно тѫѣє прѣдѫжнє. М. 487. тѫгє имаинѥ. М. 527. погрјешка постала отуда што је напријед предлог изь: изь стоугє зємлѥ. М. 60. cf. тоуждь.

ть, iste: та вса прнобрѣть. М. 4. науѣть творити храмь, и тьь оукрасивь оуставн вь нѥмь урьньцьь сборь. Ст. 3. абнѥ вь тьь часъ. Ст. 28. послѣдн же тѣхь сын монастырь създа. Са. 2. блажемь үловѣкь, нже ѡбрѣте прѣмоудрость. лоуѵє бо тоу коуповатн, неже златоу скрѡвница. Са. 5. ѡпать, кто ѥ оу мѣстѣ томь. М. 10. ѥре ѥ врьховнна попомь, да ѡдь тога нє оуземле протопопа үесты. М. 13. да в томь богь расѫди. М. 21. ако тога нє ѫнимо. М. 22. да стою к нимь в томь ѡбѣтѣ, коимь имь смь сє клель прѣгнемь кнезь. М. 41. да нхь дрьжи на томь законѣ, кон

сѫ имали ѫ поуиѫшега господина. М. 52. ѫ то врѣме бѣше кнѣзь ѫ Дѫбровьницѣ Марин҃ь Жѫрьжи. М. 55. а тоу мегю оутеса севасть. М. 61. проклетиѥ ємоу боудн ѡть того самого господа бога. М. 75. того ради. М. 61. за то. М. 106. прько прькѫмь, по томь властеломь. М. 161. прѣгѣ тога. М. 207. с тога ѥсть всньно людемь двоѫ цариѥ плакѫть. П. 23. господѫ богѫ и прѣухнстѣи того богоматери. М. 190. у дативу јед. сред. род. с предлогом кь осим обичнога значења још је ad hoc, praeterea: и к томѫ дароваємо мѫ полаѫ. М. 261. и ѡще к томоу два десетн литрь сребра. М. 278. к томѫ да не може бити ниѥдна сѫмиа. М. 459. к томѫ що ми кога сѫдь ѡсѫди, да сѫ маиѣ ѡдь ниѫь ѡсѫдиме. М. 460. к томѫ примисмо два десетн дѫкать; . . . к томѫ примисмо петь сать дѫкать. М. 504. jam, amplius: ндеже к томоу ѫѣсть разлоуѫенїа. Са. 10. к томоу не вьста кнѣзь кь ниѫь. Л. 62. тако с ријечју и у титулама кад се набрају земље од којих је ко господар па се не кажу све, et cetera: краиица срьблемь, Косне и прѣморью и западнимь странамь и к томѫ. М. 230. краль срблемь, Косиѣ, прѣморню, ѫмьсцн земли, западьнѣмь странамь, доннмь краємь, Ѫсорн, Соли, подринню и к томѫ. М. 231. воєвода велнкн рѫсага босанскоѫга и к томѫ. М. 387. у инструменталу јед. сред. род. у пријелазу с једне реченице на другу, itaque: тѣмь тѣплѣ прнпадаю кь сима. М. 134. тнма що ви рєуѥ, внрзнте мѫ. П. б. 36. тнма властеле, ѡ то послаѫь славѫ Петрѣна к вашон прѣзни. П. б. 43. тѣма, господо, тогаи кѣмо нскатн. П. 127. у средњем роду у ном. јед. кондиционалној реченици веже дијелове: аште крьсть христовь вьспрїѣтн хоштешн, то вь своємь монастырн сѣдѣтн молнмь те. Д. 38. ако не понде по писати, то тоуди да се оуписоую писати оу крали. М. 13. аще боудѣ ѡть властель, то властельскнмь наказанніемь да наказоует се; аще ли ѡть нижнихь, то противоу родоу да наказоует се. М. 14. у том послу и по два пута: и ако ви и правнмѣ не унмѫ, то то и крнвь. М. 29. 30. 33. у локалу с предлогом по

заборавља се да значи све што треба, те му се као предлогу додаје још један пут у генитиву, cf. съ: по томь тогаи. М. 426. у средњем роду с ријечју а долази као усклик, en, гледај код а; тако и с ријечју о: и о то ви є господинь царь книгъ писаль. П. б. 21. ѡ то тамо послахь Рогатика. П. б. 25. и ѡ то ви посилямо записаније. П. 1 (гдје је наштампано єто, а у снимку пише ѡ то). ѡ то камь послахь книге. П. 19. ѡ то посласмо наше строниике. П. 50. иерь ѡ то вземе намь свитъ. П. 70. а ѡ то сте ви тврди. П. 135. да ѡ то самь на ѡман вкинь послаѡ к камь нашега прокоратвра. М. 426. да ѡ то послахь мое глѣмце. М. 557. у средњем роду адвербијално долази уз релативне ријечи, дајући својим значењем више снаге релативним ријечима, гледај код како, кын, ѣто. у првом и четвртом пад. јед. мушкога рода налази се и с ријечју и као одређени придјеви, али врло ријетко: за ты вдрокь. П. 29. ти реченни Лисаць. М. 255. на ти пѣть. П. 176. ти посао. М. 402. по ти начинь. М. 493. погрјешке: те дальгь. М. 46. ть дрьжава. З. 49. — узима к себи на крају ждє (које види), те му значење долази јаче: къ тьждє дьнь. Са. 6. къ землю тоуждє. Са. 10. ѡть тѣхждє разбонникъ. Д. 66. присно тьждє єси. Са. 162. по томоуждє образоу. М. 50. къчера и данась таждє и ка внекн. М. 103. къ тоуждє свободоу. М. 111. и тождє ми мислимо вздьрьжать. П. 39. а то ждє гласи и ѣе: в тьдє дьнь да сє станємо. М. 7. оу тоуге работоу како и ниє метохиє. М. 113. за твге работъ. П. 28. в томьгіє тетрагъ. П. 77. хѡкіє тогіє разѣмѣть. П. 162. за тогіє. П. 171. такоѣе и по таѣе начинь. М. 462. подь томєгє пєчатю. П. 107. — тако узима и зи (које види): оу коіи сє жѣпѣ ѡо испакости, тази жѣна да да крнвьце колм да плати. М. 16. тозн писаније. М. 21. ѡо сѣдита, тозн да ѥ свршено. М. 52. людиѣ тезн землѣ. М. 60. то поткрьдн кралевьство ми и записа, да ѥ на пиѡоу старьцємь, и да ѥ тозн свободьно ѡдь късѣхь работь. М. 68. иже ѥсть пободьнь на тозн дѣло. М. 80.

ѥлика ѥсьмь даль монастырю, тогазн нє потькноухь. М. 81. и тазн сєла оутврьдн. М. 86. а мєгн тємьзн сєломь. М. 86. тємьзн дѣломь. М. 94. цо оузороу бѣдьбомь, тозн да сє бѣдьбомь и стєжнн. М. 98. да даю крьховнноу, ѥрє коупнн кралѥвьство мн тоузн крьховнноу. М. 98. за вьсє за тозн. М. 146. да сє кльнє тьзн трьговць. М. 147. на тонзн зємлн. М. 165. на тѣхьзн царнпахь. М. 168. тѣзн двѣ кѣн. М. 176. тазн мон доходькь. М. 185. на томзн сѣдѫ. М. 209. нихь нманнє и тѣхзн, тко ш нмнн бѣдѫ. М. 216. ѡ тонзѣ сьгрѣсѣ. М. 458. на једном мјесту уметнуто у падежни наставак, али може лако бити писарска погрјешка: ѡдь тѣзѣхь, кон доносє. М. 474. један пут окрњено с краја: да сє тозь ѡстакн. П. 11. — тако узима и ј (н, ѥго, које види), у падежима који се свршују на самогласно: тон истино да испитаѥть сє. М. 15. тан правда да ѥ прѣдь баномь. М. 101. цо мн сє вндєло, тон писахь. М. 102. томзн. М. 107. мѣстоу томоун. М. 126. тоган ѡтока. М. 156. тоун тисоуцоу. М. 167. в тен дни. М. 217. тко ли бн потамѡ внше рєчєнє господє папкавца а нли клєкетника мєѫ собѡмь, тон тан ѡбара вссе ротє на сє. М. 459. ѡдь тан два монастнра. М. 521. тако и у првом и четвртом пад. јед. мушкога рода по што је тај падеж добио а на крају мјесто ь: тан дѣгь. М. 232. тан доходакь. М. 232. за тан градь. М. 307. тан листь. М. 378. тан, кон ѥ стронль. З. 45. тако и кад није написано а него мјесто њега ь, али се чита а: ѡбновнхь храмь тьн. М. 110. тьн доходькь. М. 521. рєчє тьн. З. 43. и тьн оуготовлиѥть сє. Л. 55. в тьн часъ. П. 12. не сумњам се узети овамо и ова старија мјеста: єгожє бѡшхоу сє н трєпетахоу вьсє страны, тьн внднмь бѣ нко єднн ѡть странныхь, нищь. Са. 11. и ты да оупадаѥть оу такожє наказанніє. М. 15. остали падежи који се свршују на сугласно добијају овај дометак узевши најприје до крајњега сугласнога самогласно ѥ или а, али је то ријетко: в томєн пѣсмо крнкн. П. 28. в томєн листѣ. П. 45. на томєн запнсѣ. М. 426. томєн повєлѡмь. П. 74. мєгю

томєи господомь. П. 131. с томєи книгѡмь. П. б. 79. да свєтая обытель тѣмєи ѕаповѣда. М. 128. тѣмєи мѣсѵ крики. П. 63. тиман. П. б. 42. да не може тєхєи повєгнѵти. М. 101. ѡдь тнєхєи дѵкать. М. 416. у тијем падежима мјесто самогласнога є налази се и, али врло ријетко: котарн тихи ѕемаль. М. 234. до кога ѡдь тѣхи. М. 459. ѡдь тихи. М. 469. тимни нашнмь листомь. М. 439. — налазе се и по два дометка заједно, ј и ѕи: ѡдь тогаиѕи мѣста. М. 104. тоиѕи ссє. М. 104. томѵиѕи. П. 72. тако дометку ѣє налази се додано и ре: ѡдь тогагиєре села. М. 98. тѣмьгєре дѣломь. Г. XV. 275. 283. тѣмьгєре ѡбразомь. М. 270. и са ѥ мјесто ѣє: тєиєре прнѣтеле. М. 449. — долази и са же, али само у инструменталу јед. срењега рода, те олакшава пријелаз с једне реченице на другу: тѣмьже. М. 4. иначе се свагда разумије довољно же и само за себе у својем значењу, а на неколика мјеста стоји гријешком мјесто жде: по томже ѡбразѵ. М. 143. Исѵсь Христось нѵѵера и данась таже и ва внкн. М. 427. иже сьтворнше, тоже и вьспрїеше. Л. 72. један пут стоји ово же иза дометнутога ј: и тонже. М. 314.

тьгда, tunc: прѣдрьжещаго пирьгь тьгда. М. 122. и тагда прѣдоше. М. 221. тагда. М. 226. тагда прндє. П. б. 39.

тьгы, tunc. Д. у Ш. lesek. 90.

тьда, tunc: кьда на ны подѵ дрѣва ѕаморьска, тьда наша дрѣва польгь нихь грѣдѵ на ны. М. 54. ако бѣ се врѣме славѵнло, терє бн госпогиа Марѣа краљица ѵгрьска бѣла ѵ свою ѡбласть и свободна, терє бн тирала воли нскала господнна краља Стєфана, ча богь ѵпаси, а ѵ ѡнон врѣме господинь краль и нѣгоки властєле бѣли ѵ Дѵбровнѣкѵ, тьда се ѡбѣтѵю ѡпѣнна дѵбровьчука господинѵ краљу, да мѵ прѣповѣ, и да мѵ да рокь, како може поћи. М. 211. чо нмь ѥ тьда ѵѕето. П. 22. тада пондошє. М. 217. тада смнсланнь. М. 258. єда ли бисмо ѡкон ѕгора ревєно потворѣли, . . . тада да смо проклєти. М. 287. ако бн мѵ богь сина дао, тада синѵ; ако ли бн сина нє билѡ, а кьки

била или вєкє кькєрн, тада кькєремь. М. 364. погрјешка: тєда. П. б. 22. — узима к себи ѯн (које види): цркквамь поносл да нєсть, раѯкѣ кьда грѣдєть камо царь, тьдаѯи да га днжоутъ. З. 31. — тако узима и ј (од н, ієго, које види): тьдан да нѣ дрьжань. М. 211. тьдан пріндє. М. 223. тадан тѵ внхѵ са мномь. М. 281. єда ли бисмо ѡкон потворнли, тадан да смѡ проклєти. М. 456. а тьдан бѣшє дѵкать по .мл. динарь. М. 514.

тьдаѯн, гледај код тьда.

тьдан, гледај код тьда.

тьдє, гледај тьда: а тьдє бѣшє нмь кнєзь Маринь Жорьги. М. 56. ми тьдє ѡдьпнсасмо. П. 29. тьдє сѵ пошли ш нними нашн властелє. П. 38. кьда сьмь и дошаль, тадє донесаль. П. б. 117. — узима к себи ј (од н, ієго, које види): ми ѡдьпнсасмо тьдєн ѡ томь. П. 30.

тьдєн, гледај код тьдє.

тьдн, гледај тьда: ієрь тьдн вѯєшє трьговцємь .єі. конь. П. 22. тьдн сє пригодншє послн тврачькн в нашємь градѵ. П. 28. тьдн впроснвшє Дмнтра: нмашь ли свѣдоке? а ѡнь рєчє: нє нмамь. тьдн мѵ сѵдьє рєкошє ... П. 89. тьдн ѡсталємь. М. 344.

тьдь, гледај тьда: тадь послѵшавшє. М. 512.

тьждє, гледај код ть.

тьѯн, гледај код ть.

тьѯонмєннть, idem nomen habens: гнєкѵ таѯонмєннти Арїн. Г. Х. 237.

тьѯонмєньство, idem nomen: праведнаго Лаѯара тъѯонмєнство нмѣє. Г. XI. 109.

тькання, textura: єдань (појас) на урьлєни кѡжи, а єдань на свѣлни тканнци. П. б. 49. 56. појас на скнѡни тканнци. П. б. 60. појас на тканнци ѯелєни. П. б. 73. три појаси вгарьсци и чєтирн на тканнце. М. 408. појасаць на плавьнон тканнце. М. 415. пась сребрьнь позлакєнь на тканнцѵ плавєтнѵ. П. б. 103.

тьканнє, textura: сирнчьскаа тканїа. Г. XI. 70. кѡпрѣннаа тканїа. Г. XI. 76.

тькачь, textor: Иванкоу тькачоу. Г. XV. 271.

тькла, Thecla: међе су дубровачке ишле до цркви свете Тькле. М. 38.

тькноутн, tangere: кьди бисмо хотели хитать дрека пьаска, . . . не бисмо тькнули на отоцех господина херцега. П. 87. да нитко ница не сміе тькноуть. М. 532.

тькьмина, parilitas: тькминою же и подобнымь уномь а не единомоу прежде карити а дроугомоу остати. Са. тип. ст. у Ш. lesek. 90.

тькьмо, solum, praeter adv.: ни поклисара ни пьсара ни нинь никто оть властен кралевьства ни тькьмо игоумена . . . да есть. М. 63. мьнк хваляти се да не боудеть, тькмо о силе и помощи господа нашего. М. 74. оть иноуде да се не ставни, тькмо оть монастыря да се избираа. М. 75. да не има нитко обласди надь нимн тькмо калоугерь. М. 111. не тькьмо о работахь, ноу къ всакомь испракьленнн. М. 116. в томь мьстк да несть властьнь никто постакляти старешинь, тькмо кога буде хотение игумень нерусалимскомь. М. 135. да се не продава соль ниьде нигдк, тькмо како є било в цара в Степана. М. 204. да не позива на сждь никамо тькмо предь онезн сждне. М. 205. ни да га дамо иномь комь тькмо господинь Ваку. М. 215. да не има ни едань невернинкь господина конде Сандаля вфанна в Дьбровникь, кои би сидели на нихь земли, такмо ако би главомь пребигаль в Дьбровникь, како је закона града Дьбровника, освень све жине конаваске. М. 286. 298. 320. не тькмо онон село правнмо да имамо одь тебе, нлаче и много векше. П. 56. sed: да нмь никтоо нищо не изме по силе, . . . тькмо да ходе свободно. М. 146. в семзи царство ни да има се не потворн, тькмо да пребивають сние словко царьства тврьдо. М. 158. да им се не изима царина ни на едномь пути, тькмо всаки да ходи свободно. М. 162. за тези свадь да не ратью, ни нше съ злома Котора, тькмо каконо есть било в родителя царьства ни, такози да гредь предь царьство ни. М. 170. нищо безь купа да ви не изимемо, тькмо да купимо. М. 175. без ни

ѥдиѥ неволѥ, тькмо с моѫмь доброѫмь колѫмь. М. 178. да га нѣсть вольнь ѿтгнати, тькмо да єсть свободнь. З. 32. никто да сѥ нѥ приꙁика на дворь царевь инмо ѡбласть царева соудїѥ, тькмо да иде вьсакы прѣдь своега соудїю. З. 48. на раꙁлогъ ни нѣсъ ѡстали инуимь крики тькмо прави. П. б 63. да на инѫмь нѣ волнь питати, тькмо кто ѥ дальжнь, ѡнь да плати. М. 268. єрѥ никь инца нѥ кѥ ѡутетити, такмо хокѥ имати са господство(мь) ми. М. 363. са нѥ још и nedum: єрѥ ѣ нѥ къ пореки иномъ моѥ рѣчи а нѥ тькмо Никонъ. М. 50. потьщитѥ сѥ . . . нѥ тькьмо ѹьто раꙁорити или ѿтьнести, нь пачѥ и недостатьчьнаѧ исьпльните. М. 100. cum gen. praeter, само на једном мјесту: ѡсвободихь ѿть работь господства ми, тькьмо конинце и данка. М. 571. cf. тькьмь.

тькьмь, adv. pariter, с предлогом по у дативу, bini: по тькмоу. Са. тип. ст. у Ш. lesek. 90. — solum: нѥ тькмь да ѥ повинь тѣлоу и крьвы господа бога, нь и анатѣма ѥмоу боуди. М. 15. — са нѥ још и nedum: наименьшемоу властелинукю нѥ бисмо хѫтни жаль жинити, а нѥ тькамь тебѣ. П. 33. cf. тькьмо.

тьма, tenebrae: свѣть вьсим къ тьмѣ сѣдѣщимь. Ст. 1. ниже мѥ ѿть тьмы прѣльсти и єресы иꙁвѣль єси. Д. 159. помрьчѥ сльньце, и бысть тьма по вьсеи вселѥнеи. Л. 74. myrias: многы тамы оубывшемь моучѥникы. Л. 55. приведѣ къ Христоу .рл. тьмь уловѣкъ. Л. 57. тьма дрьжить л. тисѧщь. Г. X. 225.

тьмака, село које је цар Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену, међа му је ишла иꙁ Дрима дѣломь како сѥ камы кали мегю Тьмакоу и мегю Горожоупе. Г. XV. 282. 283. къ Тмакѣ. Г. XV. 283.

тьмаскь гвоꙁдь, краљ је Стефан Првовјенчани дао Жичи у Хвосну Слано Полѣ съ Тмаскѣмь Гвоꙁдомь. М. 12.

тьмоносьнь, tenebras ferens: како тъмоносьнь корабль съ всѣмь бременемь погрѣꙁши нагы нась ѡстави. Г. XI. 114.

тьморанн, село у околини скопаљској које је краљ Милутин дао Хиландару: Тьморанн. М. 79.

тьмьна, ријека код села Шикље: засеоку тога села Кроуимадѣ ишла је међа оу рѣкоу оу Тьмьноу. Г. XV. 286.

тьмьнница, carcer: вь тьмьницн. Ст. 5. калогиѣрь, кон сьвръжеть расѣ, да се дрьжить вь тьмьницн. З. 31. да се врьже оу тьмьницоу. З. 47. властеле и кнефалїе цареке, кон дрьже градове и варошн, никто ѡть никь да не прими никнега чловѣка оу тьмьницоу безь книге цареке. З. 48. кто дрьжи тьмьницоу оу царевон земьли, да не прима никнега чловѣка без книге повелѣнїа царека. З. 48. да га свежемо и ставимо вь тамницѫ. П. 99. ѡвде нхь педепсасмо ѫ нашѣхь лютѣхь и тѫглнѣхь тьмнѣхь тьмницахь. П. 138. нзьвадихь га нс тамницс дѫбровачке. П. б. 112.

тьмьнчарь, vinctus: да не бѫдѫ тьмьнчарѣ. П. 140. слободѣнва всакоѡга сѫжња али тамничара. М. 369.

тьмьноодежднникь, obscuras vestes habens: нночастѫющнхь чнпь скетаїн дѫшею, нако бесни пась лае, тамноѡдежднникн техь нарнцае. Г. Х. 251.

тьмьнь, obscurus: разьгнавь мракь тьмьнихь бѣсовьь. Ст. 25. ноштъ боудн тьмна. Д. 20. облацн тьмїн разстоупнше се. М. 332. ѫ тьмнѣхь тьмницахь. П. 138. ѡткрьземь дѣла тьмна. М. 530.

тьнькость, subtilitas: оумною тънкостїю. Г. XI. 92.

тьнькь, tenuis: да мѫ се не ѫзьме нн тънкь конць. М. 24. тьнькь. М. 34. по тьнькѫ, accurate: како је ѫ ѡвь листь по танкѫ вьсе нспнсано. П. б. 55. за вьсе намь нпшш по танкѫ, да знамо. П. 103. пише вьсе по танкѫ колнко је нѣгова нманьа ѫ господьства тн рѫкѫ колнко ли дрѫгонде. П. 121.

тьсть, socer: кь своемоу тьстекы. Д. 203. бысть тьсть Лазароу. Л. 72.

тьчню, solum: не кькоусн хлѣба нн коды, тьчїю на вьсакь дань прнчѣшаше се скетыхь танць. Са. 11. ѡглашаѣть дьбрн гласомь тьчню. М. 65. не тьчню ѣдннѣмь

оучєникомь нь и ксѣмь кѣроующимь. М. 88. ни да имь є вольнь тько ѯаповидѣти на работоу уню, тьуїю црькка на свою работоу. М. 531. sed: да инѣдъиъ брать иїє вольнь себѣ ницѣ стежати ни оу свою кѣлїю дрьжати, тьуїю вьсе ѡбще. М. 533. погрјешка: тоуїю. Л. 63.

тьуьнь, similis: єиже тьуно подь сльнцемь не мню быти инутоже. Л. 61. адвербијално: не могын тьуно юноши подкиѯати се. Д. 44.

тьуьнѧвати, comparare: сь тьунѧваєть се и къ Ісоусоу Навїиноу. Г. XI. 85.

тьшта, socrus: тьща моу. М. 12.

тьштанніє, sedulitas: науєть ѯидати сь тьщаннѣмь и любокню. Ст. 5. о бозѣ и къ богоу тьштанїє имать. Д. 140.

тьштати се, niti: тьщить се шьствовати. Ст. 11. ненависть иикъ доброу, вьиоу тьще се къ рокь погыбѣльным кьрииоути родь уловѣуьскын. Ст. 27. ѯапѣти ни тьштит се. Д. 108. мандїи єго прикосноути се тьштахоу се. Д. 192. сего ради тьщимь се и мьи, подкиѯоующе се ѡть ѯемльныихь къ небеснымь, наипаче слышати. М. 73. погрјешка: тищеще се послѣдовати ихь благымь ѡбиуаємь. М. 539.

тьштєннѥ, sedulitas: ѡ црькви тьщенїе полагающимь. М. 196.

тьштєта, vanitas: аще бѡ и уто рекновахѡмь подобити се ємоу и сь моуждею и иѕвьнь кротости ѡть тьщеты. М. 332. damnum, али је ь између т и ш испало па од тш постало ч, а најпослије и то ч изједначујући се са т постало ш: при конмь ихь селѣ утета наидє. М. 52. ако ли имь хокетє кою пакость вуиинти или уькетв, то и мьнѣ уииитє, дѣ ихь є уькета моѣ и корысть ихь моѣ. М. 54. акє имь се коиа уьтета вуиии. М. 85. що се бѣдв вуиинле коює люб утетє. М. 170. да имь се нѣкои утета в владанню или оу трьговцѣ не вуиии. М. 188. хокє паки велнкь гиєкь и велнкв утетв ѡть госпостка ин. М. 363. да имь не вуиинмь иискоює разьмирѣ или кою утетв. М. 411. хотєѣє имь намѣрити такокє утетє. М. 445. ѡба-

рокати га, да не приме нѣкою утетѫ. П. 7. цета. З. 46. имѣ цетѫ ѫнимити. М. 218. ѡкарокати ѡда скаче злобе и цете. М. 306. имеѣ цета. М. 443. створи велике цете. М. 444. цете и користи. М. 456. с кога разминьа инедна користь ние ни едном странѣ ни дрѫгом паче цета и машина. М. 466. да имѣ цетѫ платн. М. 525. нѣ право да ски трьговци цетѫ залегѫ. П. 10. да нѣкѫ цетѫ не приме. П. 16.

тьштетьнооумьнь, vanus: за многаа ллже кь нѣмоу блага стефанока без ѫнсла злаа тьштетмооумныи на нь поо ѫнк се. Д. 107.

тьштетьнь, inanis: вьзкратише се ташетии. Л. 85.

тьштивь, sedulus: кь предима жнкота моего тьштивѣ боудоу еже оугодити тебѣ. Д. 69.

тьшть, inanis: надежда его не тьшта бысть. Д. 198. да не вьзкраштоу се тьшть и безнадеждьнь. Д. 206. кь тьште, in cassum: не кь тьште бо многи его троуды быше. Д. 179. на тьште срьдце, jejunus: дакан пити на уте срьдце. Ш. lesek. 130. cf. тьштета.

тьштьлинь, sedulus: тьштлиное его заповѣди съблюденїе. Д. 160.

тьштьнь, festinans: видѣти тьштно текоушта въ послоушанїе братїн. Д. 25. тьштно ако кь своемоу ѡтьцоу прихождахоу. Д. 187.

тьѧе, гледај код ть.

тьѧере, гледај код ть.

ты, tu: ѣ вань босьньски Кѫлинь присездаю тебѣ, кнеже Крькашѫ. М. 1. молю ти се, господи. М. 9. прѣчистоую ти матерь. М. 9. тебе надеждю имамь. М. 9. на те оупкаю. М. 10. да те приемемо. М. 22. кон се с тобовь згоде (пише кнез дубровачки краљу Владиславу). М. 22. земле кралекьства ти. М. 47. Млѣть есть царстка ти. М. 158. молимо господьство ти, бѫди ви милость. П. 37. слава тебе. М. 237. слава тебн. М. 292. — датив ти стоји кад кад само дајући више снаге бесједи: кто ти нзлазе тѫдѣзн по работахь по сконхь сн. М. 53. кон ти гредѫ на трьгь кралекства мн, нѣман за не пеуалн. М. 53. мон ти лѫдиѣ не

те понести жита. М. 247. и намь ти великъ цвтъ уние. П. 31. много ти ни є недраго. П. 38. терь ти є намь недраго. П. 43. много ти се ωбеселисмо, кьде увсмо. П. 46. много ти ни є вснльно. П. 53.

тыква, cucurbita: тиккоу соухоу растри. Ш. lesek. 130.

тысоушта, mille, cf. тысоуѣа: тисѧка и сьто и ωсьмь десеть и деветь лѣть. М. 2. да ти дамо тисѧкю перьперь. М. 23. тисоущя. М. 28. двѣ тисоукн. М. 50. двѣ тисѧцн. М. 55. двѣ тисѧкн. М. 55. .и. тисоущь. М. 104. тисѧѣѧ. М. 220. десеть тисѧкь. М. 246. .л. тисѧкм. М. 298. на тисѧѣѧ и четири ста и два дести и девето лѣто. М. 389. тисѧка тисѧкь аспри. М. 407. погрјешке: тисоуь. М. 548. тисокь. М. 549.

тысоуштьникь, qui mille militibus praeest: тысоуштьникы и сьтникы. Д. 36. 141.

тысоуштьнь, millesimus, cf. тысоуѣьнь: тисѧцно три ста и деветь десеть и седмо лито. М. 229. тисѧѣьно и четири ста и девето лито. М. 273. тисѧкно. М. 349. тисѧцнω. М. 380.

тысоуѣа, гледај тысоушта.

тысоуѣьнь, гледај тысоуштьнь.

тыцати, pertinere: како є принпω скон днω, цо га є тицалω ωдь поклада нѣгока родителя. П. 130. дрьжанне, кое сте дрьжали за господнна и родителя нашега херцега Стѣпана, цω кога васъ братѣнаць тиче. М. 550. цо є пристокло господнив коєводи, тон св нема дали и с наше стране, колико нась тиче, за два дѣла реченога поклада, ако би се нашло кое нно писмо или кое нна повела, да є разабнена. М. 510. и са се: принпхь васъ колико доходакь, цо се мене тиче в моє дно ωдь Конавала. М. 517. погрјешка: кѧѣа, цо нѣга тице. П. б. 119.

тѣлесьнь, corporalis: вьсесьжженїа тѣлеснаго. Д. 67. адвербијално: телесно бо странноую мене ωкрьмалъ јесни. М. 244.

тѣло, corpus, cf. тело: ωцоущьшоумоу ни немощь вь телесн моємь. Ст. 19. исцѣлєнїє боудеть тѣлоу каю.

Са. 5. тѣла и крькѣ господа бога. Са. 11. рана не приступить къ тѣлеси твоемоу. Д. 114. къ спасенїю доуши моѣи и тѣлоу. М. 10. своимь тѣломь да наказоуѥ се. М. 14. да спасемо и стрѣжемо вьсе людн дѣбровьчьке и тѣла нхъ и добытькъ нхъ. М. 44. ако ли бисьмо нкъто пакостнли нѣкоемъ дѣбровьчанинъ или тѣлъ или добытькъ нхъ. М. 44. да си стое и поидъ спасено бесь пакости тѣла нхъ и добытькъ нхъ. М. 45. телеса наша. М. 89. азъ веселе се доушею и тѣломь. М. 90. кон телѣса мрьтвынхъ жегоуть. З. 31. идѣже тѣло светаго Савы лежить. Л. 60.

тѣнькта, tentorium, нгр. τέντα: оубивь бьлгарскаго цара Миханла на Келбоуждїи, и црькоы светаго вьзнесенїа сьздати тоу, идѣже тѣнькта его бѣ. Л. 61. може бити да само грнјешком писарском стоји ѣ мјесто є.

тѣратн, exsequi, facere: ни на пѣть да не ходе, ни да прикладаю ѡброка, ни вонске да не тераю (т. ј. да не иду на војску). М. 19. ни пѣти тѣраю (т. ј. да не иду на пут пратећи господара) ни вонске воюю. М. 135. ето ни нашега господнна послахъ тѣрамо. П. 52. insectari: ако бѣ се врѣме слѣунло, тере би (краљица мађарска) тирала воли нскала господнна крала Стефана. М. 211. тѣрала. М. 211. ако би се ѡдьврьгли и не би вѣрьни, да нхъ ми тѣрамо и нмамо како наше непрнѣтели. М. 218. да ѥ биль бригентинь дѣбровчки, кога сь шкабе господьства ти тѣралє. П. 38. да тѣра кога Дѣбровникь тѣра. П. 53. кьди краль Тврьтко тѣраше брата свога. П. 126. да се ѡнѣден не тирају. П. 134. да сь дѣжни тирати, гнати нхъ. М. 347. да нмамо тѣрати не дрьжати нихъ невѣрника. М. 350. да га тераю. М. 423.

тѣскьна оулица, селу је Брчелима ишла међа ѡдь Прьхине оу Тѣскьноу Оулицоу, ѡдь Тѣскьне Оулице како се ками вали повръхъ Стола. М. 114.

тѣскьнь, angustus: прѣоускын и тѣскын поуть. Ст. 17. аще кого тескна обоушта оутиснеть. Ш. jahrb. bd. 53. anz. bl. 116. адвербијално: по поустыни тѣскно жнвоуштихъ обьходе. Д. 65.

тѣсьнота, angustiae: въ келиціѣи поуждн, ако въ тѣснотѣ нѣкоѣи, срѣбьсцѣи зємли одрьжимои бывшн. Д. 80. одь вьсоудоу тѣснотою одрьжимь. Д. 108.

тѣсьнь, angustus: коліибы тѣсны имоуштє. Д. 23. въ тѣсныихъ мѣстѣхь. Д. 80. широкаго поути и тѣснаго. Д. 173.

тѣхово, село манастира Трескавца близу Хоморана: Хоморѣиє с Тѣховомь. Г. XI. 134. то ће бити садашње село тога имена на ријеци Бабуни близу села Богомила. Hahn, reise 183, гдје пише Teowo.

тѣховьскын, *τοῦ* Тѣхово: всоу правиноу тѣховьскоу. Г. XI. 134.

тѣхомиль, име мушко: син Бѣлє Оуроша отац Стефана Немање: Тєхомиль. Л. 57. 58. 68. Г. X. 257. погрјешка: Тєѡхомила. Л. 58.

тѣхорадовиић, властелин бана босанскога Стефана Дикошь Тиєхорадовиић 1332. М. 102.

тѣшємирь, име мушко: између људи које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи један бјеше Тєшємирь. М. 12.

тѣшило, име мушко: између људи које је цар Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Тѣшило. Г. XV. 270.

оу, apud (гледај у мојој синтакси 309—318): паметна ѣалмска оудакомієнїа оу гроба ѡтьпѣвше. Д. 70. царина оу светаго спаса. М. 111. оу брєгѣ в Моравє. М. 197. в Ζєти в светога Срьѣа на Комин. М. 447. до колѣ в мене бѣдѣ, дати имь сѣкѣть. М. 2. колико кьзлюбиши прѣбыти в нась. М. 22. в кога сє ѡбрѣтє людь ѡтрокь. М. 52. єдьна (хрисовуља) да стои в царьстка ми, а дрѣга в Бенецехь в дѣжда. М. 148. ѡста клюучиць в госпоѓє. М. 387. за поставѣ, ка є била в вась. М. 402. рєчєнѣ похранѣ постаки деспоть в нась. М. 408. трєти деѡ ѣдрьжашє в себє. М. 477. ако би било патражьє в кнеза. М. 356. в Кранла биста два сина. М. 544. — да ходє сководно, тако како соу в

бана Коуанна ходили. М. 24. законь, кои сѫ имали ѫ отьца кралевьства ми. М. 52. како ю сѫ и оу епископоупа дакали. М. 98. не ѫзнимаю тазн царина и ѫ моихь дѣдь и прадѣдь. М. 117. прѣд мегю, коа есть била мега ѫ родителя и прародителя царьства ми. М. 147. царине, коіе нѣсѫ биле властелоль и трьговцемь дѫбровукнив, да нив нѣсѫ ни ѫ мие ни ѫ мога брата ни ѫ мога синовца. М. 183. да се не продава соль ниьдѣ нигдѣ, тькмо како є било ѫ цара ѫ Стѣпана. М. 204. цѫ сѫ имали законе ѫ прькє господе срьпске и цара Стефана, тѣзи законе да имаю ѫ господства ми. М. 205. — испроси оу цара мѣсто сне. М. 4. коупи оу Китомира Оуѥздноу. М. 97. деветь свать дѫкать, коє занми ѫ мене воєкода. М. 501.

оу, in, гледај вь, и сложене ријечи с тијем предлогом гледај код вь-

оубадати, pungere: посла аггела люта, по срѣдѣ лютаго срьдца єго оубадаюшта и. Д. 112.

оубаштинити се, bonum баштина dictum acquirere: кон се ѥ дѫбровчанинь оубаѫинилъ оу градѫ господства ни ѫ Повомь Брьдѫ, тьзи да зигѥ градь и да чѫвала; кто ли сѫ гостїе и нѣсѫ се оубаѫинили, да нив ѥ на нихь волю како нив годє. М. 435.

оубинство, caedes: бывшее скетаго молитвою оубїнство. Д. 101. кто нѣсть пришль нахваленоме по силѣ, и сьтворилъ оубїнство, да платить .т. перпер. З. 36. где се ѡбрѣщеть оубїнство. З. 36. всакое убинство уловиче. М. 255. убинство уловѣче. М. 370. убинствоѡ. М. 466.

оубити, occidere: цара Михаила оубихь. М. 100. кто дѫбровчанинь убіе алли посече ѫ Босни нали бошнанинь дѫбровчанина. М. 101. аще оубїе властелинь себра, да плати тысоущоу перьпер. аще ли себрь властелина оубїеть, да моу се ѡбѣ роуцѣ ѡтсѣкоуть и да плати .т. перперь. З. 37. кто се ѡбрѣте оубивь скетителя или калогѣра или попа, да се тьзи оубїеть и ѡбѣсить. З. 37. црьковь кто ѡборн на воисѣ, да се оубїеть или ѡбѣсить. З. 40. ако конь липьше оу коме селоу, а не боудє га село оубило. З. 50.

где га оубыіе гоуса. М. 270. да сѫ нѣки наши трьговци тамо ѫбѣни. П. 43. ѿдь ѿнога ѫбѣнога. П. 91. мнѿжьство рода христїанскаго оубн сабломь. Л. 75. perdere: сне всє како хокемо схранити, тако да ни нє ѫбыіе богь и мати божиа и вси свєты. М. 48. да га богь оубиіе и крьсть ѵьстьни. М. 70. да га оубиіе сила ѵьстнаго крьста и къ сїимь вѣцѣ и къ боудоущїимь. М. 87. да ни ѫбию виіше писанє кластви. М. 216. cladem inferre, само на једном мјесту: оубїень бысть Ильюуль. Л. 78.

оубинца, homicida: ако оубїицоу. Д. 101. оубїица и немилостивь. Д. 105. кто сє ѿбрѣтє оубивь ѿтца или матерь или брата или ѵедо свое, да сє тьзи оубїица ждєжеть на ѳгни. З. 37. да моуѵеть сє ако и волны оубїица. З. 37.

оубиєниіе, caedes, cf. оубьєньіе: всакоє ранє и ѫбьєньѣ. М. 255. всаке ранє и ѫбьєньа. М. 370. всако ѫбинствоѳ уловѣѵє или пролитьа крьви, коа сѫ ѫ ѳквни рать ѫбиєна, и всаке ранє и ѫбиєньа. М. 466. оубїєнїе моусїнно. Л. 63.

оублажати, beatum censere: блаже оублажаю твою непрѣмѣнноу ѵедолюбїа любовь. Д. 64.

оублажити, beare: ієгоже самь Христось оублажи и прослави. М. 91. beatum censere: оублажите мє ако вєлика полоуѵьшла. Д. 70.

оубль, piscina, receptaculum aquae: прако нис потокь подь оубль. Г. XV. 287.

оубо, igitur: кто оубо довольнь изьглаголати силнн господьнє. М. 9. долази и у самом почетку: богоѿтьць оубо Давидь. М. 65. по ниже оубо уловѣколюбць богь. М. 124.

оубогь, pauper: оубогыиь ѕастоупникь, нищнмь крьмитель. Са. 1. царїе и оубѳзи. Са. 4. аще ѿть оубогихь людн створить сє, да оузнмаєть сє на нихь по .к. волн. М. 14. ієже соуть оубозни. М. 15. по всѣхь црькважь да храиеть сє оубозы. З. 31. соудїе да проходе по ѕємьли, коудє моу ѥсть ѳбласть, да ѳгледаю и да исправлаю оубогынхь и нищихь. З. 48. власи, кон соу оубози, да тєже

кльноу црькоукноу. Г. XV. 310. убозн людніє. П. 38. оубогыє въдокнцє. М. 533. miser: на мьнѣ грѣшнѣмь, въспитанѣмь нмь, оубозѣмь Стєфанѣ. Ст. 25. оубогааго и многогрѣшнааго урьнорнзьца. М. 84.

оубон, caedes: за убон и враждъ стрєзоієкъ. П. б. 106.

оубонца, homicida: нє бнсмо хотнн бнти убонце и узроkь крьви пролитна. П. 84.

оубоатн сє, timere: оубоакь сє прнтьчє. Ст. 9. аще ошльчнть сє на мє плькь, нє оубонть сє срьдьце моє. Ст. 24. нє оубон сє нхь. Ст. 28. тон разумѣкь, много сє є убоаль, и нє смѣ никако понтн. П. 149.

оубранкатн, defendere: да и нихь ш нихь блааго мь нмаамо уякатн и убранкатн в нашемь рѣсагъ. М. 405.

оубранитн, vetare: да сн ндѣ никнмрє убраненомь. М. 41. како мн морємо убранитн да нє узьмъ. П. 94. defendere: Ноко Брьдо убранше, и бранкан бн вьсаки градь господьства тн. П. 140.

оуброусь, sudarium: уброусомь ошн закрнкь. Г. XI. 59. абїє оуброусь отъ ошїю покрьгь. Г. XI. 64.

оубьєньє, гледај оубнєнніє.

оубытькь, jactura: оубнтькь єн боудєть нлн въ уєлядн нлн въ скотѣ. Ш. lesek. 129.

оубѣгати, defugere: славы оубѣгає. Д. 76.

оубѣгноутн, effugere: кон годѣрь уловѣкь убѣгнє в Дъбровникь. П. 33.

оубѣдитн, persuadere: братїєю оубѣждень быкь, нзколн сь нними жнтн. Д. 22. єдва къможє оубѣдитн єго. Д. 76. оубѣдн Θωдωра. М. 244.

оубѣжатн, effugere: како къмогль быхь оубѣжатн мнωгомєтєжнаагo мнра сєго жнтнн. Д. 7. тьуню да юсть конь носєн мє, нко къможемь оубѣжатн отъ отьца твоєго. Д. 9. нась оубѣжавь. Д. 19. дльготн словь оубѣжавше. Л. 63.

оубѣлнтн, dealbare: ова нспѣн снѣга оубѣлнста сє. Д. у Ш. lesek. 124.

оубєдатн, marcescere: цвѣты неоувєдающєє стежа. Ст. 26. неоувєдающнн кѣмьць. Ст. 26.

оукѣзноути, prehendi: въ дѣлѣхъ роукоу своєю оукѣзе грѣшникъ. Л. 53. и са сѣ: сѣть, юже прострѣ иномоу, самъ оукѣсе сѣ въ нєи. Л. 56.

оукѣноути, marcescere: како вкѣноу, сладкыи мои цвѣтє. Г. XI. 116.

оукѣсти, abducere: юрь би мало люди остали на онѣхъ гоанищхъ, кьдє би имъ слобода втѣцати в кашѣхъ градовєхъ, юрь ихъ много по сили вкѣдєно. П. 96.

оувидѣти, videre: примисмо листь, по комь вкидѣсмо нескровнѫ вашѫ милость к нама. П. 7. али лако може бити да иде под оувѣдѣти, које види.

оувратнүєвнѣ, између људи које краљ Стефан Дечански даде Дечанима да буду сокалници један бјеше Ярославъ Оувратнүєвникъ. М. 96.

оувраүєвати, mederi: када жеждоу оувраүююштн. Д. 24. оувраүюн мн болѣзнь. Д. 119. водою стоуденою жеждоу поштенїа оувраүєвати. Д. 154. нє пріходещаго къ краүьствоу кто оувраүюєть. М. 58.

оувы, vae: вкы окаанствѫ моємоу. Г. XIII. 362.

оувѣдати, cognoscere: такоже смо ради вкидати и за ваше добро здравнє. П. б. 40.

оувѣдѣнию, cognitio: писахъ, да єсть въ вкеденїє всємь. М. 18. въ оувѣденїє. М. 127.

оувѣдѣти, cognoscere: сє оувѣдено бысть вьсѣми вами. Са. 3. оувѣденоу бывшоу метежоу. Са. 13. оувѣдѣти вамъ єсть о семь блаженемь. Са. 13. тко сє вкіє, да плати. М. 102. ако вкѣмо, тко б-и-мь хотѣль зло вчинити, да нмь навѣстимо. М. 567. кьда кнєзь тон вкѣ. П. б. 31. то вкидєвь господинь, хокіє од тѣде стоєкіє порвчити да тога векіє царинници не чинє. П. 2. вкидевь ѡ пришьстню господьства ви, како богь вчини, терь догосте здраво. П. 15. много желѣмо, да вкѣмо и за ваше трьговцє. П. 17. вкидєсмо како господинь посла своє люди къ Дмитрѫ. П. 27. вкидѣвь ѡ вашемь добромь здравю. П. 30. 41.

оувѣрати, fidem facere: прѣтрьпѣвы пьтню страстн, уловѣчьство оувѣраю. М. 121. — сѣ, confidere: оувѣ-

раюште се къ старцоу глаголахоу. Д. 30. не къ нимь хълѡ оукѣраю се. Д. 127. оукѣраю се реченнымь: праведници въ вѣкы живоуть. Д. 64. весель быкъ доухомь, божїихъ аггель къ нємоу пришьствїе симь оукѣраше се веселїемь. Д. 201.

оукѣрєнїє, confirmatio: на оукѣрєнїе родителю посилаєть въ городу лѡкєштихъ. Д. 10. одрь вьзети повелѣвь на оукѣрєнїе данные емоу крѣпостн. Д. 99.

оукѣрнти, in fidem adducere: благодароу те, господи, ѩко оукѣры срьдьце моє страннымь симь. Д. 9. мѵроѵзлитїемь оукѣрнвь уеда и людн свое. Д. 86. подобно єсть къспоменоути ѡ срьбском ѵеман, како оукѣрена бысть. Л. 51. persuadere: ѡть снхъ оукѣрити се. Д. 213.

оукѣснє, dejectus: подъвесїе Ѵрънїе Гѡры. Г. VIII. 149.

оукѣсти, гледај оукѣдѣти: да и даю монмь приятелемь дъбровѵаномь вѣсти с книгомь моѡмь, како смь скадинь ѵ банонь. М. 186.

оукѣтокати, pacisci: тѣи хокѣмо за доходакь реки и вѣтокати да се даѥ кралѥвьствѣ ти. П. 4.

оукѣть, exhortatio: радоуи се, поустиньнымь оукѣте. Ст. 26. сними оукѣты оукѣщавь нхъ. Са. 4. — pactum: вномєнѵше кралѥвьствѣ ми ѡ сконхъ законѣхъ и вѣтехъ и повелѣхъ, коѥ сѣ имали с прародителн кралѥвьства ми. М. 187. видѣкше ѡбещанна и вѣте господина крала съ градѡмь Дъбровникѡмь. М. 189. за вѣнте и за законе и за свободьщине реченаго града, коѥ сѣ имали ѵ повелѣхъ с родителѣ нашнми. М. 221. заведаше се кралѥвьствѣ ми давати доходакь дви тисѵщи перьперь всако годище по законѣ и вѣнтѣ, како сѣ давали нашемѣ братѣ. М. 222. потврьдише намь свѣ повелѣ и добре законе и вѣтє, како се вдрьжѣ ѵ повелѣ реченога господина, кою ѥ намь вѵнно на .ѵѣ. лѣто. М. 261. да сѣ ѵ всако крнме станокнтни и крнщи ѵ всихъ реченнхъ повелахъ и ѵ законнхъ и вѣнтнхъ. М. 283. постакнкь с нами вѣть и вѵнннкь записанъ, како да наши трьговци гредѣ слободно. П. 2. с вама нмамо вѣть, да ни не вслнвѣте нигдѣ лѣвити ѡсвѣнь

Дѣбровника. П. 9. да нхь вѫдрьже в добрѣхь вѣтѣхь и ѕаконѣхь, како сѵ прько бнли. П. 110. поставище в нашь комѵнь в покладь дкѣ тисѵкіе дѣкать, а подь ѡкн вѣть, да і волна рєѵєна госпогна в всако крѣмє сама скоѡмь главомь алн сконмн слѵгамн послань своє листовє вѫєти... М. 251. 322. да мѵ нхь (новце) смо дрьжавн вѫєти в нашь комѵнь, а да мѵ нмамо дакати .є. по кентєнарь на годнще, а подь ѡнн вѣть, како сє ѕгора пнше. М. 346. а подь ѡкн вѣть постакн рєѵєно вьсє в покладь, да і волнань... М. 356. подь ѡкн вѣть. М. 364. под окн вѣть. М. 380. іерь і поставнль срєбро своє в покладь на вѣть, да сє да хвєрн мѵ. П. 78. нмамо мансторє ѡдь ѡрѵжнн, кон стоіє сь нами на платѵ н на вѣть. П. 113. ѡто самь на ѡнан вѣть, кон стє ѡндан сь Рестоємь нареднан, послаѡ к камь нашега прокоратѵра. М. 426. кѣра ти глакн н трьгѵ с вѣтомь, да нѣси волнань нпфорь промѣнити нн трьжити в тєн .і. днн. П. 106. с окѣмь вѣтом га нареди. М. 496. вѵнннсмо мѵ накластнтѵ мнлость, н такн ш нним вѣть вѵнннсмо, да цо годѣ ѡдь селѵ в нашон кѵкн ѡпралн, алн коіє царнне н комѡрє дрьжаль напрѣда, алн цо і прѣгє дрьжаль, да га ѡдь тога нткорь нє нма пнтати нѣднога разлога. П. б. 39.

оѵвѣтьлнкь, comis: мнлостнкь мн бывь, тнхь н оѵвѣтлнкь. Ст. 10. кьсємь оѵвѣтлнкь. Д. 5. да по комѵннѣ своєн мнлостнка н оѵвѣтлыка того ѡбрѣштємь. Д. 219.

оѵвѣтьнь, pactus: в тон стє вкнтнн нашємѵ краліекьствѵ, да даєтє намь .в. тисѵчн перьперь. П. б. 40. всє мн сѵ платнлн поѵтєно, цо і было вѣтно. П. б 84.

оѵвѣштатн, exhortari: снмн оѵвѣты оѵвѣшлкь нхь. Са. 4. доволном быти ѡброкы своимн снхь оѵвѣштлаше. Д. 176. pacisci: вь помошть кьсакоѵ кьждо комоѵждо обрѣтати сє о сємь оѵвѣштакша. Д. 105.

оѵвѣштьбатн. certiorem facere: бѫдн тн мнлость вкѣждьбати нашега ѵлокѣка, тко сѵ на нмє н в комь мѣстѵ. П. 48. да бн мн н кашь кластелинь вкѣжьдбаль, тко сѵ на нмє. П. 80. да кась вкѣждьбамо, како і было. П. 88.

да нась ѡ томь ѕвѣждьба. П. 96. да га (листь) понесе краю Ѡстон, да га нимь ѕвѣждва ꙗ ѡно цо пита на кнеꙗ Михоуа. П. 134. нихь ѕвѣждьбати ѡдь всѣхь работь, коѥ ти дасмо. П. 148. господьство ки ѕвѣжьбано ѥ с нашѥ странѥ, коѭ ѥ наша мисль. П. 166. ако хѡкѥ господьство ти цо годѣ писать нашѣмь посломь и ѕвѣжьдьбати ѥ, да говоре на сѵпротивь Ѡстон, ѡни тѥ говорити. П. 54.

оуглаждати, gratum facere: богоу не оуглаждаюштихь. Д. 68. оуглаждати. Г. XI. 76. cf. оуглаѣати.

оуглрьунѣь, гледај Оуглрьунѣь.

оугаснути, extinguere: да оугасиши пламень рѡдителю твоѥю. Д. 14.

оугасноути, extingui: свѣштоу свою немилосрьдїемь оугасшоу имоуште. Д. 67. оугасе родителиаа топлота. Г. XI. 47.

оуглаѣати, gratum facere: да ми ѣе ѕглаѣати и слѫжити лнепоѡ. М. 461. — се, convenire: ш нимн се ѕглаю по нихьнемь ꙗконѫ. М. 534.

оуглавити, constituere: такоꙗи ш нимн ѕглавн цариство ми, цо сѫ ꙗлоге ꙗложенѣ, ... да се цѵѫ сѫдомь. М. 148. како ѥсть ѕглавнль ш нимн родитель царьства ми. М. 163. рекосмо и ѕглависмо. М. 452. — се, spondere: такоꙗи се ѕглавн царьство ми дѫбровѫаномь, цо нимь кто стрѫѥ а нли ѫзме кь ꙗеман царьства ми, всѥ тоꙗи да нимь плати царьство ми. М. 158.

оуглаcть, angulatus: два на десете ѵаша поꙁлакѣнѣхь ѕглассте (које мислим да је погрјешка мјесто ѕгласте). М. 372. .д. ѵаше ѫ глассхь (које мислим да је погрјешка мјесто ѕгласте). М. 394. у оба се споменика помиљу и окроуглѥ ѵаше.

оуглъ, angulus: виноградь оу клѣпинѣ оуглѣ. Г. XV. 270.

оуглѥша, име мушко, брат краља Вукашина: братоу своѥмоу Оуглѣшин вьроуѵлеть (Вукашин) страны ꙗемлѥ грьѵьскыѥ сь самомь деспотскыѥ ѵьстн. Л. 54. грьѵаскїе страны и гради прїемь Оуглѥша. Г. XI. 162. ѡть Оуглѥше. Л. 54. Оуглѥша деспоть. Л. 61. Стефань кесара

Оуглѣше сынь. М. 246. погибе Влькашинь и Оуглѣша въ Македони на Марици. Л. 54. 72. cf. Влькашинь. — Син тога Угљеше деспоть Іоань Углеша 1369. М. 179. — Гледај Ненадићь.

оуглѣшинь, *τοῦ* Оуглѣша: на оуглѣшинь бродь ишла је међа селима у Мачви која је цар Лазар дао Раваници. С. Л. 1847. IV. 53.

оуглѣшићь, син деспота Угљеше, брата Вукашинова (премда се то не каже у споменику), Тврьдиславь Углешинь. М. 149. види Г. V. 300.

оугнитати, premere: съриштоуште се оугнитахоу се. Д. 87.

оугнѣтати, premere: съпѣцахоу се множьства, и дроугь дрвга оугнѣтаахѫ. Г. XI. 82.

оугнанинь, човјек из мјеста Угња (или Угна) у Црној Гори: еще приложихь дрва наша законнаа, ѡ рождьствоу христовоу коѭ доносе крѣщане и оугнане. М. 532.

оугобьзити се, feracem esse: ѵлокѣкоу нѣкоѥѭоу богатоу оугобьзи се нива. Ст. 9.

оуговорити, pacisci: ере смо вговорили станькьи о вѫпѣхь. М. 7. вговористе, да пѫтника прѣдадѣ. М. 7. ако прѣставимо и едно ѡдь сега, ѵто смо вговорили с товоѭ и вписали здѣ. М. 23. какѡ сте были вговорили съ кралевьствомь ми, да ѡдь селѣ и напрѣдь кралевьство ми ѵнии милость кластеломь дѵбровьѵьскимь, да имь є миръ, кои є и прько имь быль. М. 54. како вговористе за доходке. П. б. 29. вговори ѡвакои с нами и вткрьди. П. 48. до мѣста, докла є вговорѥноѡ. М. 468. како бѫдемѡ вговорили. М. 474. и са се: тко се годѣ вговори дѵбровчанинь за понесенье каркана. М. 467.

оуговорь, pactum: на нихь вговорь амалъдарь ако пристанеть, такои да ѵнините. М. 475.

оуговорьнь, pactus: тко би се нашао вркати товаре конимь посиљемь или зарѵчити до мѣста вговорьнога, докла є вговорено. М. 468.

оугодити, gratum facere: всѣ светѣ вгодивше богѵ

ѡть вѣка. М. 22. всн свѣти угождьши богѹ. М. 25. всѣхъ свѣтїихъ богоу угождашихъ. М. 73. вснми, кон сѧ господнмѹ богѹ угодили. М. 220. радисмо и хѡтми вашон любкѣ угодить. П. 46. господьствѹ ти ради смо ѹ всемь угодити. П. 48. ако ми угѡдиста и скрьшиста ѡба, що ми ста рекла. М. 462. — сѣ, convenire: ако сѣ мегѹ (собомь) могѹ угодити за реуени мани. М. 464. погрјешка у споменику у којем често стоји а међу два сугласна и кад не треба: угодивашихъ. М. 252.

оугоднѥ, placitum: оугоднѣ емоу творѣ. Д. 9. що сѣ ѥ могло за всако угодье и поутенье господьства ти, нѣ сѣ пощедило, и ѡщь напредь не мислимо укрьнити всакомѹ вашемѹ поутеномѹ угодню. П. 94. за ваш уьсть и поутено угодье ѡдь нашега не бисмо щедили. П. 169. cf. вьгоднѥ.

оугодьба, conventum: да угодьбѹ тамо с воєводомь ѹнинтѣ. П. 157. до колѣ сѣ ѡ нно угодьба мегю нами ѹнини. П. 166. placitum: ради смо вамь угодбѹ ѹнинити. П. б. 113.

оугодьникь, cultor: храмы оугодьникьь светыхъ. Ст. 3. богь светыхъ свонхъ ... ако свое нзбранные оугодникы ѡтьмьштаѣть. Д. 102. хвалити свѣтнѣ его домови и оугодьникы. М. 125. богомь живнмь и всними него угодници. М. 274.

оугодьнь, qui placet: нынѣ разоумѣхѡмь, ако божїи и оугодьнь емоу рабь ты ѣси. Д. 197. аще не боудеть емоу оугодна водити. М. 14. коере тебѣ угодно бѹде. М. 23. угодника и любимима властелинома царьства ми. М. 156. да ѥ колна ѹзѣти вьзда, каде ѡн бѹде угодно. М. 251. ере нимь нне угодна ѡнан царина да ѣсть придь Стономь. М. 281. много драге и угодне добре гласове казаше. М. 319. молѣи насъ, да би намь било угодно, за любавь реуенога господина ѹнинити добро свѣщтво. М. 326. инфоѡрь нне угодинѣ господѹ богѹ и людемь него ли мирь и любавь са всацнемь уловѣкомь имати. М. 367. бѹди угодно госпоцтвѹ вашемѹ. М. 542. officiosus: да ѣе бити менніе

родителѫ своимѫ послѹшань и ѫгодань. М. 461. да ѣс ми ѫгаѣати и слѹжити анепоѡ каконоѡ ѫгодни синь своимѫ родителю. М. 461.

оуѫгодьство, officiosa voluntas: ако ми скрьши рѣченѣ ѡбѣте ѫгодѫтковмь и правнѣмь послѹхомь. М. 461.

оуѫгодьѹнѣь, међу људма које је Стефан Душан дао Хиландару бјеше у Сухогрлу Прѣлюбь Ѵгодьѹнкь и Прѣминь. М. 123. може бити да је и Премилу било тако презиме те су обојица браћа.

оуѫгожденїе, placitum: ксѣхь свѣтихь, иже ѡть вѣка богѫ вь ѫгожденїе бише. М. 192. cf. оуѫгоѣенїе.

оуѫгосподити, dominum facere: помогь емоу, и оуткрьдникъ же и оуѫгосподникь. Д. 105. осоуждалше се, ако таковаго юнца скврѣнооумна ѡть смрьти спасша, вьсхранивша же и оуѫгосподивша. Д. 107.

оуѫгостити, hospitio excipere: разѫбоинникъ ѡнѣхь доволнѣ оуѫгостивь. Д. 182.

оуѫготовати, parare: вьсакоу обитель оуѫготовалъ ти ѥсть. Ст. 13. ако храмина емоу оуѫготована. Са. 3. вь свѣтлѣимь гробѣ, иже бѣ емоу Владиславь краль оуѫготовалъ. Д. 215. небеса ѫготовашс прѣстоль ѥго. М. 71. огнь гиѥнскы оуѫготованыи дїаволѫ и ангеломе ѥго. М. 199. да вьсаки ѡдь нихь има дрьжать ѫготовань дѫкать, цоно праве да плате ѡдь вьсаке какїе дѫкать. П. 32.

оуѫготовлѧти, parare: ѵаша горѹае жальи намь оуѫготовлѧема. Д. 20. къ поуть страннѹьствовати оуѫготовлѧет се. Д. 181. прѣмо емоу оуѫготовлѧеть се. Л. 55

оуѫгоѣан, conventum: инако мнивше рѣченн рок и не бивше ѡд ѫгоган, да се имаю кратити. М. 464. каконо бише ѡд ѫгоган с рѣченим игѫмином по ѡкѫи нѹни. М. 464. ѫгоган мегѫ собом, кон би ѫнимем. М. 464. поткарди рѣченн ѫгоган. М. 465. на окн ѫгоган. М. 476. прѣге ѡвоган кон ѥ ѫгоган бнѡ, да и сада на томь станѫ. М. 476. бѫдѫће ѡдь ѫгоган мегю собомь да им се ѡткорн и проутн. М. 496.

оуѫгоѣенїе, placitum: цо би се нами могло ѫни-

нити, що би на каше угогіенніе, и да се ваша прошнх испльни, не бисмо се поједнали. П. 84.

оугринові, hungari: сказает емоу вьса оугринова бранин прештенїа. Д. 153.

оугринь, hungarus: велерѣчюе оугринь. Д. 152. богь прѣмилостивы оутврьди грьке царьми а оугре кральми. М. 4. ωрѫжнх да не носѣ ни в Касарабинх ѯемьлю ни на угрѣ ни в Коснх ни в грьке. М. 146. 161. или угри или тврци. М. 216. посилямо тен листоноше кь нашемь пикласаромь на угре. П. 54. за угре що намь пише. П. 70. могли би св тн племенити угри казати. П. 122. болѣ ѥ да св ωвамо утѣцали черь на угре или в хрькатє. П. 125. пришьдше ωдь тѫда с угарь. П. 176. посласмо нашега слугх до краала Матнѣша на угре. М. 506. нѕьгнань бысть на оугрѣ. Л. 52. ходи царь Моурать на оугрѣ. Л. 76. попалише оугри дрѣка тоурьска. Л. 77. — Име мушко: властелин бана босанскога Матије Стефана кнез Ѳгринь 1249. М. 33. — Хлијевњанин Ѳгрѣнь нѕь Ѯабрьдни 1400. М. 248.

оугрьскын, hungarorum: сь оугьрьскымь кралемь. Ст. 8. краль угьрьскомх. М. 44. угрьскомх. М. 176. госпоѕе кралице Марѣе угрьске. М. 211. кралѣвьство угрьско. П. 114. ωдь кралевь угарсцехь. М. 285. краля угарскога. М. 290. угрьскога. М. 303. угьрьскога. М. 303. кралевь угрьсцихь. М. 339. угарьскога. М. 345. прѣдь кралемь угарьсцѣмь. М. 381. краль угарскн. М. 400. прѣдь кралемь угрьсцнемь. М. 412. прѣдь кралемь угарсцнимь. М. 469. Матнашь краль угарскн. М. 494. Иноше крааль угрьскїн. М. 553. деспоть Стефань господинь вьсѣмь срьблемь и подхнавїю и посавїю и честы угрьскїе ѯемли. М. 335. Стефань бысть кѣлнкын деспоть срьбьскые ѯемли и ѯетьскон страны и босьнскон и оугрьскон. Л. 72. свете крвне угрьске. М. 357. свете крвне угарске. М. 365. ωсамь кнпь угарьсцехь. М. 408. три помаси угарьсцн. М. 408. кмети угарьсцехь. М. 422. дѫкать угарьсцехь. П. б. 96. плѣни оугрьскоу ѯемлю. Л. 77. вьсоу ѯемлю оугарскоу разсипа. Л. 84. столнїн градь оугарскїн. Л. 85. погрјешка: вьгрьскы. Л. 64.

оугрьинѣь, године 1370 умрије Ранковинкь, погл-
сломь Угарьункь, сродникь краля Марка. М. 181.

оудава, datio: како оудавоу кась снмь вьдамн. Д. 19. comprehensio: да нмь нѣ вдаве в коме годѣ дльгв, лнше свдомь да се нщв. М. 51. ни єдинь уловѣкь в срьпьскон земли мали же и велнкь да не вдаје в вдавх дѣбровьанина. М. 52. увли смо били, юрь в Сребрьницѣ заповѣдью господьства (ти) наши .г. кластелнунки свезани бише, а кажх ни, юрь єдань дали дѣбровьанинь нашь ошнкьши се и не бѫде в своєн памети вдали нхь в нѣкх вдавх. П. 160. да нѣсть вдаве на дѣбровьанинх ни отъ кога. М. 355. 436. cf. оудавати, оудати.

оудава, suffocatio: прѣстави се краль Стефань оудавою отъ сына своега. Л. 71.

оудавати, dare, cf. оудати: оудает емоу бесуисльно злато къ раздаиїе. Д. 118. dare in custodiam: ни єдинь уловѣкь в срьпьскон земли мали же и велнкь да не вдаје в вдавх дѣбровьанина. М. 52. тамо юсх наши .г. кластелнунки, коюе ю нѣкон зли дѣбровьанинь нашь ошнкьши се в нѣщо вдавали. П. 164. cf. оудава, оудати.

оудавити, suffocare: медвѣдоу прїити повелѣвь, и оудавити вьсѣхь. Д. 101. Моусїа Уалапїю оудави. Л. 75. оудави царь Ивю и синове его оу Цариградоу. Л. 81. погрјешка је у законику Душанову на једном мјесту оудављено мјесто гоушено (cf. гоусити): ако кто що оукати оудављено или оукрадено. З. 44. а постала је без сумње отуда што је онај који је преписивао помео партицип гоушень с инфинитивом *гушити*, па га онако промијенио.

оударити, percutere: повелѣвает игоумень оударити въ било. Д. 15. 86. поскоуи на нь, ако оударити хоте. Д. 32. — оу бьхь, negare: терє мх в бьхь вдарить. М. 162. погрјешка оударисмо мјесто одарисмо. М. 137.

оудати, dare: оудавь емоу уьстьныи крьсть. Ст. 15. тоурн и тоурице изкезавь, ако и питомыи скоть изкезавь, оудасть мы. Ст. 29. мура стькленицоу любьзномоу

сн братоу оудавь. Д. 78. молѵ кнеза вашега, како ви хпи-сали, хто є єгова волa и ваша, да ви ми ждаль по сихь послѣхь. М. 54. да ѵзмете помоць и да ми га ждасте по моиь калѵгерѵ. П. б. 21. отнде ми пеѵать напрѣдь, да и кѵ ждати мою пеѵать. М. 175. и ѣѵ ждати мога жита. М. 247. ждаль сьмь дви стѣ овьць, и принести ми те .с. дѵкать. М. 247. доходькь нашь, како ми га сте ждали попѵ Раткѵ, тако ни га ѥ поухено принесль, како ни сте ви ждали. М. 483. да ѥ одь давна ждаль и послаль нашь листь. П. 45. по нѣмь да ви ждамо оне ваше дивнде. П. 78. оба помоса, ком ви ждасмо. П. 86. да бисмо господьствѵ ви по Прибисавѵ ждали ваша два кабла. П. 169. — judicare: ако оне люди ждадѵ сѵдніе за крике, да такомоѵ все платишь, ако л-н-хь опраке, да сѵ правн. П. 6. — in custodiam dare, cf. оудава: ждаль нхь ѵ нѣкѵ ждавѵ. П. 160. имамо ѵ записехь вашѣхь прародитель господьствомь ви потврьдѥно, да ни тѵрунинь ни грькь ни срьбинь ни дѣбровчанинь по вьсон дрьжави господьства ви мѣ колань ни море ждати дѣбровчанина. П. 161. — collocare: оудаде деспоть Гюрьгь дьщерь свою Кафакоѵзиноѵ за Ѳрлиха. Л. 77. оудаде деспоть Гюрьгь дьщерь свою Мароѵ цароѵ Моѵратоѵ. Л. 77. — се, nubere: ждa се Єлаѵа за Мнхоѵа. М. 544.

оудавати, гледај оудавати.

оудварати, collocare: вьзводещи уеда вь небесныиѥ кровы, и оудвараѥ на пажити доуховнѣи. Ст. 26. прѣбысть тоѵ оудвараѥ се сь ѵстными ѵрьньци вь правилѣ свѣтыихь отьць. Ст. 12.

оудворити, collocare: призвати и кь танинѣи трапезѣ, и оудворити на мѣстѣ хладнѣ. Ст. 17. да вьси оудворимь се сь господемь богомь нашимь. Д. у Ш. lesek. 123.

оудивити, mirum reddere: якоже на небеси прѣдь аггелы рабоѵ твоемоѵ отьцоѵ моемоѵ милость твою прославиль есн, и на земли прѣдь человѣкы, господи, оудививь прославишн. Д. 69. нынѣ оудивиль есн раба твоего. Д. 74. мѵроизлитиемь оудивн прѣподобнаго. Д. 81. вь скорѣ

богъ оудиви милость свою на насъ. Д. 185. — се, admirari: таиномоу глаголоу его аггели оудивльше се. Г. XV. 265. оудивихъ се красотѣ его. М. 129. вельми оудивлѥнїи быхомь ѡ жити моужь тѣхъ свѣтыихъ. М. 137.

оудивлѧти, in admirationem conjicere: силы великыѥ оудивлѧють оумь родоу чловѣчьскомоу. Ст. 27. оудивлѧющѥ чловѣчьскыи видь. Ст. 29. кси оудивлѧѥмы ѡ великомь смѣрєнїи. Д. 41. ѡба ѹюдесиїи радостию люди свое оудивлѧхоу. Д. 139. mirum reddere: милость твою на насъ оудивлѧѥши. Д. 73. свѣтыихъ твоихъ болшими чюдесы ако възлюблєнныѥ себѣ оудивлѧѥ. Д. 123. — се, admirari: оудивлѧѥть се оумь. Ст. 24. смѣрєнїю ихъ оудивлѧѥ се. Д. 46. оудивлѧю се многомоу твоємоу чловѣкѡлюбию. Д. 137. вьсаучьска оудывлѧють се такомоу съмотрєнию. М. 99.

оудивлѥниѥ, admiratio: на оудивлєнїѥ и оутѣшєниѥ благопокорнымь людемь сїа ѡть соухаго кара мѵропрозѣвателма съткори. Д. 88. тамо жикоущїимь быти въ оудивлєнїи. Л. 52.

оудити, nocere: ако не бихъ в повелѣ именомь писаніе, да Дѣбровьника за то не вди. М. 255. да бисте ихъ попедєпсали, да би намь и нашемь не вдили. П. 59. нимь и всѣмь ихъ не вдити ни ихъ ѡдьтиснѹти, паче имь привѣзывати. М. 289. 302. нимь не вдить ни ихъ ѡтиснѹти. М. 341.

оудлити, producere: и него (бога) ѥсмо дльжни молити, да камь вдли и виможи въ всакомь добрѣ и вѣчьствѣ господьство ви. П. 14. да ви вдли и виможи въ добромь здравьи и вѣцѣ и славѣ господьствѣ. П. 79.

оудльжити, extendere: оудльжєт бо повѣсти врѣмѥ. Д. 55.

оудо, membrum: урьвѣмь кипещимь по оудѣсехъ его. Л. 57. cf. оудь.

оудобизнѣ, facile: сна боголюбивыимь доушамь оудобизнѣ нѣкыи поуть на добродѣтель ведыи предьлагает се. Д. 8. въходь нѣкако полоучивь оудобызнѣ. Г. XI. 82.

оудобрити, decorare: вѣрою оукрашаемь, милостию и штедрѡтами мнштїнхь оудобраемь. Д. 55. мѣсто водами оудобраемо. Д. 61. иже много оудобреннѣ дѣлы добродѣтели. Д. 217.

оудоброткорити, laudare: еговоу вьзрастоу и власти и благоуьстїю оудоброткорнвь. Л. 63.

оудобь, facile: томоу оусрьдьно послѣдовати, и вьса оудобь страдати. Д. 8. еже не оудобь коли прїети помышлѣхоу. Д. 207.

оудобьнь, facilis: скорь и оудобьнь поуть. Д. 67. вьса оудобна богоу помагаюштоу ти боудоуть. Д. 128. оудобно низлагають се ѡть цара. Л. 55.

оудовлити, instruere: тако всѣхь оутѣшивь и ь поутоу потрѣбнымн оудовливь. Д. 172. вьсѣми благыми вь поути оудовлишє. Д. 186. вьсѣми вь поуть потрѣбнымн оудовливь его. Д. 192. црьковь сазда и оудовли васеми потребами. Г. Х. 241.

оудовлити, instruere: вьсѣми потрѣбнымн ѡть своего дома оудовлити заповѣдавь. Д. 191.

оудолиє, vallis: радь бихь быль ѡгласити вьса оудолиа поустынькыа мыслию вьсею и прнсѣщєннємь благымь. М. 65. вь оудоли ѡтьходно живоуштихь ѡбходивь. Д. 168.

оудолѣти, vincere: крата адова не оудолѣють ien. М. 196.

оудомити, collocare: коіе се згодє на самьрьти моіеи девонке, да им се да прьнкна, колико се може, како да се здоме. М. 416. може бити да би требало вьдомити.

оудостонти, dignare: оудостонл ме єси невєсныихь его ь мнѣ пріити аггель. Д. 64. ни азь до того степене вьзрастохь, ни житїемь вь житїи (које ће бити погрјешка мјесто вьзити) на нь оудостонх се. Д. 127. чюдеса ткорити оудостонвшоу его. Д. 162.

оудрити, percutere, оу бьхь, negare: терє мѵ ѡдь нєга в бьхь вдрить. М. 147. вдрише в блахь. П. б. 119. вдрь в бахь. М. 410. ако тко вдри в бахь. М. 525. ако тко вдри в бьѣь. М. 527.

оудроуѵати, domare: постомь и молитвою своє тѣло оудроуѵае. Л. 52.

оудроуѵити, domare: на оудроуѵенные, исталъше кости. Д. 71.

оудрьжанїе, abstinentia: истинь тѣло своє оудрьжанїемь. Ст. 25. possessio: ни не кѫѣ ни не ѡпѣнїе ни не вдрьжанїе. М. 274. retentio: дати имь се слободно безь вдрьжаньа. П. б. 72.

оудрьжати, retinere: землю ѡтьѵьствиа моєго раздѣлити и вдрьжати себѣ. Ст. 27. оудрьжа се (муро) и не изыде. Д. 118. ѡть тога да ти не вдрьжимо всега ни мала, нь да ти подамо все. М. 23. забавити или вдрьжати или ѡтнети. М. 159. конь лиѵнега да ніе кѡльнь вдрьжати. М. 206. да ѡн се не могъ вдрьжати или не дати. М. 251. 322. реѵене дѣкате не моремо вдрьжати. М. 330. трети дєѡ властеле вдрьжаше в себе. М. 477. не могоуть кьси оудрьжати естьство, ако не дати ѵто люво комоу ѡть сьрѡдникь. З. 31. ако немощно ни рѣкамь тѣмь исманатени оудрьжати. Л. 83. за то сѧ вдрьжани и зарѵѣени. П. 9. ере намь є потрѣбань кнезь Грьгѵрь и на ине работе, не монте га вдрьжати. П. б. 41. у том смислу са се, abstinere se: аще ли прѣслоушать, и оудрьжить се ѡть црькви. З. 29. — sustinere, conservare: оудрьжавь и (Стрѣза) азь въ роукоу своєю и съ всею силою моєю. Ст. 22. како се достон вдрьжати. M. 106. da ih hochiemo vderzati i braniti v gnih starih zachonih. M. 279. все реѵене рѣѵи да се вдрьже право и ѵине вдрьжати. M. 328. да бѣдѣ вдрьжати все, що се вдрьжи в семь записнѣ. M. 414. вдрьжати и правити градь Дѣврьвиникь. M. 430. нѣ нась нигрѣрь испъдиль, да келє добро вдрьжаль. П. 40. — potiri: оудрьжаше наѵелство три братенци. Л. 72. — се, contineri: како имь се вдрьжи в повелахь. M. 254. села и земль, и що имь се вдрьжи в повелии. M. 254. в коѡн се (повели) вдрьжи, да придь Стоноль не има бити царина. M. 281. що се вдрьжи в семь листѣ. M. 356. како се вдрьжи в записнехь. M. 389. запись, в ком се вдрьжи поставє .г. тнсѧка. M. 390. како

сє ѥ ѵдрьжало ѵ ѕаписнєхь. М. 393. виднєвшє ѕаписє и що сє ѵ нихь ѵдрьжаше. М. 393. без сє јамачно погрјешка: како ниже ѵдрьжи. М. 503.

оудрьжитель, tenens: bih opet vderzitegl chragliestu mogiemu. М. 385.

оудь, membrum: подъемаше срьдьцемь мнѡжьствомь кламанїа падаюштєє оуды сына своєго. Д. 44. раѕслабленна ксѣми оуди сконми. Д. 98.

оудѣлѥкати, impertire: ѡдь тога даюћи и ѵдилѵюћи сконмь слѵгамь племенитнмь лѵдемь. М. 288. ѵдѣлююћи. М. 300. ѵдѣлююкє. М. 336.

оудѣлєнніє, impertitio: ѵнинисмо ѡвѣи любавь и прнѣмѕань и ѵдилєніє нашего града Дѵбровника кѵ(кє) полаѵє добрє. М. 285. ѵнинисмо прѣмѕань и ѵдєлєніє града нашєго полаѵѵ с мєстѡмь. М. 297.

оужасатн, stupefacere: диклахоу сє и ѵоудєсно оужасаѥмни глаголахоу. Ст. 13. дрьѕновєнїе єго и єже кь богоу вѣра дикнт мє и оужасаєть. Д. 69.

оужасноутн, obstupescere: ако сїа кидєште вьсѣмь дикнти сє и оужасноути. Д. 96. са сє: да оужасноут сє и оубоєт сє. Д. 155.

оужасть, stupor: пристрашьи же вь коупѣ и оудивлѥнь бывь, помошть ѡть оужасти просить. Д. 87.

оужась, stupor: ако вь нѣкоѥмь оужасѣ вьѕьбьноувша. Ст. 11. ѵто ниже ѡ нась оужась сь? Д. 10. оужась ми бысть велєи дьнсь. Г. XIII. 362. оужасомь велїємь страшнт ми сє доуша ѡть нєго. Г. XIII. 362. вь оужасѣ велнцѣ бывь. Л. 57.

оужасьнь, stupefaciens: свєтынхь и прѣчистыхь и бесьмрьтныхь и страшнынхь и оужаснихь танинь прнобштнк сє. Д. 57. stupore perculsus: оудивлѥмїємь оужаснїи ѡтьскоуьше. Д. 71. навикноу, ако сестра прилоучи сє бытн Стефаноу, оужасань бывь. Л. 62.

оужє, sors: од домю дв (т. ј. одь онв двв) днлв гредє Рѵпара Юрм днтцн пете вже. М. 249. изнамше пето вже Рѵпарнћа. М. 249.

оужє, jam: сє, оужє благы твои готовит сє исходь. Са. 11. бѣ бо оужє и дьнь прѣклонил сє. Д. 92.

оужинаниє, fructus: вжинанье земалм в Конавлихь. М. 370.

оужинати, frui: господзює и вжинаю мирьно вишє реченє поль жите Конавли. М. 285. господзє и вжинає, и одь тога даюћи. М. 288. да си господзю и вжинаю мирно. М. 289. в ко годи би врииє тога реченога дила Конавли нимь рать не бранила господовати и вжинати. М. 290. да дрьже и вжинаю жите. М. 293. да госпоги Јелѣна вжина тви хижи. П. 171. да си ю (кућу) вжинате. П. 177.

оужинка, consanguineus: поооуженїа прїемлє отъ дроугъ и отъ оужинкъ. Са. тип. ст. у Ш. lesek. 119. Стрѣзь, оужинка Коломаня цара загорскаго. Д. 103. гонимь бѣаше, яко оужинка царевь. Д. 104.

оужицє, n. град сада само варош у Србији: оузє Апеа капетань Оужицє 1688. Л. 87. банза мѣста Оужица. В. дан. I. 5.

оузда, vinculum: изети мє моукы сниє и оузы одрьжещихь мє. Ст. 5. обьиетоу оузами желѣзнами. Ст. 10. оузи на нь вьзложити. Д. 13. како оузами не свезахомь. Д. 20. да нась изведеши отъ адьскыихь неразодрѣшимыихь оузь. М. 26. растрѣгнутїе оузамь. Г. XI. 117.

оузаконити, constituere: слоужбоу и нѣтїа оустави оузаконикша. Д. 51. яко ухто благо къ нась оузакониши. Д. 93. закономь и обычаемь христоименитїихь людїи оузаконити. Д. 138. ухто отъ приложеныхь и оузаконѣныихь и писаныихь мною. М. 75. 81. сико оузаконикше. М. 140. мѣртикь хлѣбныи и винии, како јесть оузаконилъ светыи краль. Г. XV. 306. якоже јесть уставилъ и узаконилъ записовати хрисовуле. М. 161. слоужьбенїи униь, иже светы отци на вьселенскыихь сьборѣхь оузаконикше и предаше. Л. 59.

оузаконѣниє, constitutum: паметна халиска оузаконѣнїа оу гроба отьпѣкше. Д. 70. вьса оузаконѣнїа надь светымь сьврьшикше. Д. 202. светитель веллѣпотоу, люди

оуѕаконѥнїѥ. Д. 218. вышє писанномѹ приложенїю и оуѕаконѣнїю непрѣложноу бытн. М. 534.

оуѕда, habena: направа єдна конска, ѹѕьда, прьснпє и похвн кожпє. П. б. 49.

оуѕдарь, qui habenas conficit: трїи оуѕдарпє бјеху међу људима које је цар Стефан писао цркви арханђелової у Призрену. Г. XV. 309.

оуѕпновнѣь, човјек краља босанскога Остоје Ваькь Ѕпновнкь 1406. П. 79.

оуѕнати, cognoscere: скєтптєльство тн да ѹѕна, јєрь мн мѣсмо потке поставнли. П. 2. да ѹѕна ваше плємєньство, јєрь ни сѹ сьгрѣшнли. П. б. 81. господьство да ви ѹѕна, ѹвли смо како нашѣмь трьговцємь јєсть дана ѕабава. П. 9. могли сте ѹѕнать, каковѹ любовь нмаль к нпмь родптєль вн. П. 12. що нѕвѣмо, вашон любвѣ хѡкјємо дать ѹѕнать. П. 14. да ѹѕна ѕа тѹгје работѹ. П. 28. ѹзнавши ѡ вашємь добромь ѕдравью. П. 44. по нпхь ѹѕнасмо, що ни сте писали. М. 535.

оуѕнобити, congelare: априла .s. паде слана всоудоу и оуѕьнобн. Л. 78.

оуѕрѣти, videre: да оуѕрѣть добрам ваша дѣла. М. 78. нєкли оуѕрнмь славоу бога нашєго. М. 562. єщє да сьвькоупнмь сє, єщє да оуѕрнмь сє. Г. XI. 168.

оуѕоумь, турско име: ходи царь на Оуѕоумь Хасана 1473. Л. 81. cf. Юѕоумь.

оункарь, град у Мађарској: оуѕєше тоурци Оункарь 1655. Л. 85. оуѕєше Палапкоу снрѣхь Оункарь 1684. Л. 86.

оуименити, nominare: ѹименнхь и ѹписахь, що ке бити госпосткѹ вн. П. б. 123. М. 417.

оуиць, avunculus: Ѳома сїнхь оуиць. Л. 79. свѣза оуица. Л. 80. оуицѣ своємоу. Л. 63. номинатив би у пошљедњем примјеру био оуика, али прије мислим да је погрјешка.

оуказати, ostendere: блнѕь гроба лежештнхь снхь оуказавь. Д. 213. ѹказати хоте оуѵенпкомь сн свѣтлость славы своюѥ. М. 562. мн смо ѹказали мѹ ѕаписанпѥ. П. 1.

ѫказа намь ѕанись. П. 33. господинь воєвода ѫказа сє намь срѣдьѵнн пріятель. М. 310. любавь, кою господьтва ми ѫказашє. М. 323. ѫказашє сє ѿтворено юрь съ непріятелью. П. 149. ако сє бѫдешь ѫказати с правдомь полагь менє. М. 501. adjudicare: гдє ми правьда ѫкажє ѫзети дьлгь. М. 46. правда мѫ є наша юказала гдє може секи да своє ѫзме. П. б. 45. погрѣшка: ѫкьзати. М. 496.

оуказовати, ostendere: пріказьнь, кою показашє и ксегда ѫказѫю. М. 241. ѕахваламо на всакон правдн, кою ми ѫказѫє ваша милость. П. б. 90.

оукарати, objurgare: милостико съ сльѕами оукараюштє и поносештє ємоу. Д. 20. себє оукарає. Д. 45.

оуклалати, differre: ѫ томь немонтє ѫкладати. П. 36. cf вькладати.

оуклонити, amovere: ако бн ѿн сє смрьть ѕгодила, ѿдь ѿа богь ѫклонн. М. 251. ѿдь ѵєса богь ѫклонн. М. 258. ѿа богь ѫклонн. П. б. 65. са сє: оуклѿнита сє ѿть вьсакого ѕла. Са. 5. съткори оуклонити сє нарѿдоу. Са. 6. оуклѿните сє ѿть мѣсть сконхь и рожденїа сн. Са. 7. нє нимамы оустрашити сє кась, нижє оуклонити сє вашего множьства вьсхоштемь. Д. 110. на томь бишє, да кнеѕа нашега ѫбію, ако бн сє ѫ ѿнь ѵась нє ѫклонилъ. П. 161.

оукопа, име мушко: између људи које цар Стефан писа цркви арханђеловој у Призрену двојици бјеше име Оукопа. Г. XV. 289.

оукорнѕна, opprobrium: порокоу н оукорнѕнѣ подлежє боудєшн. Д. 9. оукорнѕноу ѿть людїн на себѣ непштєваше. Д. 205. бледеще оукрнѕнами. Л. 57.

оукорнѕньнѣ, ignominiose: неуьстнко н оукорнѕньнє падаєть. Л. 53.

оукорити, vituperare: мнѿгымн похваламн сего оукоримь паує неже ли похваливь. Д. 2.

оукорѣнити, radicibus firmare: днаколоу насѣкьшоу плѣвель непріназьнньны и оукорѣнивьшоу н вь срьдца нхь. Ст. 1. праковѣрїємь добрѣ оукорѣнившоу сє. Са. 8. cf. вькорѣнити.

оукорѣнѧти се, radices agere: ересь оуже оукорѣнѧєть се въ владыцьствѣ твоємь. Ст. 6.

оукрадати, furari: оукрадаєть отьпоуштєнїє. Д. 9.

оукрасити, ornare: и тьи (манастир) оукрасивь и сь всакыми правьдами црькоунымн. Ст. 3. єгоже създаль и оукрасиль красотами црькоунымн. М. 62. божьствѣнымн и уловѣцьскїимн красотами зкрашень (манастир). М. 72. създахь отъ основанїа и попнсахь и оукрасихь вноутрь и нзвнѣ. М. 562. створихь црьковь и оукрасихь попнсанїємь и сьсоуды иже на потрѣбоу свещенымн вноутрь и вънѣшнимн правьдамн. М. 74. създавь оукрасихь всѣмн красотамн вноутрьнимн и вънѣшнимн. М. 91. оукрасихь скѣтоую црьковь свещенымн одѣждамн и сьсоуди и нимн потрѣбамн. М. 125. нже оукрасн ї прѣю прѣстоль кралєвьства срьбьскаго. М. 91. на небеси вѣнци свѣтлнємн зкрасивь нхь. М. 104. земльное основаніе прѣсвѣтло зкрасни. М. 133. богъ ме царствїа самомь оукрасившь. М. 196. да полаца бѫде лѣпо напралєна и зкрашена славно и поутено. М. 302. вьсе стѣни златомь оукрасн, якоже мнѣти се полнте нли позлащенне быти. Л. 53. роди .д. сыновє вьсацьскымь оукрашенн. Л. 58. оукрасивь плетеньмн и кетнскымн глаголы. Л. 63.

оукрасти, furari: не оукрадь власти мытомь. Д. 132. що се хоуси нли оукраде. З. 39. ако гоусарь оукраде скнне царевє. З. 49. конь зкрадень. М. 102. зкрадень мн є (конь). М. 205. да нмь плаки околина, що нмь се зкраде. М. 206. оукраде Рѡдопь Гюргн н(зъ) соужьства. Л. 75. depeculari: уловѣкь оукрадь дроуга си да плати црькви .г. перьперн. М. 565. да пазѣ стражамн, да кога гоусарн не оубїю нли га оукраде. З. 46. — се, elabi: з нѣговѣ невѣсть нѣколнцн зкрадьши се терь нѣколнко ѡдь нашѣхь люди ѡшетише. П. 134.

оукратити, imminuere: да бн се не зкратила красна лѣбакь и добрн законѣн. М 232.

оукрашати, ornare: страхом и трепетомь житїє оукрашаюште. Д. 113. место плодоносным дрѣкы оукраша-

емо. Д. 61 милостїю и кротостїю оукрашає се. Д. 3. тогда срьбьска зємлꙗ таковыми моужїи оукрашаше се. Д. 101. хвалити светые его домови и оугодьникы и любити ихь и оукрашати сь вьсакыми потрѣбами царьскыми. М. 125. ꙗкоже ѥсть лѣпо домь божии оукрашати. Г. XIII. 296.

оукрашєнниѥ, ornatus: ꙗже соуть на оукрашєнниѥ црьковьноѥ. М. 75. сь вьсакымь оукрашєнниємь. М. 91.

оукрикнити, detorquere: идеже не лѣть оукрикнити льжоумь истиноу. Д. 92.

оукропь, aqua fervida: соль трєноу и оуюбрь свежи ѡбои вь крьпоу скилыноу, и пари изь оукропа зоубє. Ш. lesek. 130. полагаи на крьноу кроукѥ, и прилагаи на расть, тоуїю вари сь кодомь, и поусти моу крькь вь лѣкоую роукоу конь ꙗлога прьста, ны вь оукропѣ. Ш. lesek. 130.

оукроштєнниѥ, domitus: словоумь светаго мороу и вѣтромь оукроштєнїе вь скорѣ кидѣвшє. Д. 185.

оукрьнити, imminuere: богь вѣ, ако ихь не бисмо сьблюли и поутєно ѡдьправили, богь вѣ, не бисмо нинѣмь вкрьнили. П. 42. не мислимо вкрьнити всакомь вашємь поутєномь вгодню и поутєнью. П. 94. такождє дрьжимо в нашємь срьдьци пльно и нинѣмь не вкрьнѥно да бѫдє сь господьствомь ки. П. 135. ꙗда ти смо в уемь вкрьнили в тон крѣмє, кьди си кою прошню послалъ ѡдь нась просиль. П. 143. всє книгє писанно хоѣмо твръдо вздржати и не вкрнити. М. 291. 303. писано цнело сахранити а ни в уемь не вкрьнити. М. 307. 324. тко би вкрьнилъ или порекло книгє реченo. М. 307. тко би вкрьнилъ и не врьшилъ ѡбѣтовано. М. 309. вкарнити. М. 312.

оукрьнѥкати, imminuere: ми тебє любимо срьдьцемь и дшомь нашомь, нинѣмь не вкрьнѫѥ ѡдь прько бившє господє в Косиѣ до тебє, ако не кекѥ, не мьнѥ. П. 40.

оукрыти, abscondere: ѡть нась да оукрнєт се. Д. 59. нинѣтоже оуню его оукрнєт се. Д. 114. юже да и вь поустыни сего єда вьзмогь оукрыти се. Г. XIII. 362.

оукрѣпити, roborare: сьхранивьша и оукрѣпльша и

невѣдима. Ст. 6. многые моукы за Христа пострадати оукрѣпльени быше. Д. 146. да не въ гредоуштн соудь яко горци клеветници прѣмо лицоу нашемоу стакше (гријеси) на ны оукрѣпеть се. Д. 176. оукрѣпивы проданнаго Ѡсифа. М. 90. аще зкрѣпеть се срьбле, и грьускые паки страни пріимзть. Г. XI. 164. вьздвигнзти и зкрѣпити и испльнити недостатьчьная храма того. М. 134. хоте зкрѣпити прѣстоль родитель монхь. М. 187. разоршам се оукрѣпити. М. 187. благодарисмо бога, кое из є зкрѣпиль срьце на томь. М. 242. оукрѣпи мое исчедне въ благовѣри и благодьствїи. М. 265. молимо бога, да камь зкрѣпи и зимножи кралѣкьство. П. 4. понавлающе поткрьдисьмо, зкриписьмо и зстановитисмо, паче и ощь болѣ изправисмо все повеле. М. 273. поновихь, зкрѣпихь, зстановитихь (се) славнемь градомь Дзбровникомь и с того властели всакз почтенз любазь и прѣназань. М. 306. любазь и приятелство ш ними и ощѣ болѣ поновити и зкрипити и зстановитити. М. 311.

оукрѣплати, roborare: доухь божїи да поуїеть на каю, оукрѣпльае и покрыкае ва ѡть въсѣхь врагь. Са. 5. силою крьста оукрѣпльаемым. Д. 37. да снѣга не поткори, нь паче больше да зкрѣпляють. М. 189. надеждею зкрѣпльает се. М. 262. зкрѣпляшь и поткрьждзюшь нашемь трьговьцемь кѣрз. П. 4. оукрѣплати всакыми потрѣбами. М. 129. у пријепису који је у Биограду у народној библиотеци и из којега је по свој прилици први пут штампано стоји на том мјесту оукрашати мјесто оукрѣплати.

оукрѣплякати, roborare: село съ всѣми мегами запнсзю и зкрѣпляю. М. 242.

оукрѣпленые, robur: приложихь храмз къ оукрѣпленїе. М. 72.

оукоуѣьнь, domesticus (кькоуштьнь): Басета и Трипета, зкюкиню властелинз и кнезз царства ми. М. 158. славз нашега зкзѣнога. П. б. 41. славз нашега, днѣте зкзѣне, М. 329.

оукьсьнѣнїе, tardatio: свое оукьснѣнїе оуинуживь. Д. 24.

оукьсьнѣти, tardare: аште оукьснынь, не прогнѣванию боудемь повинны. Д. 9.

оуласкавати, recreari: оутроужденїи приемше отъ поутнишьствьнаго оуласкавають троуда. Г. XI. 108.

оуѣшти, considere: вѣтры и море оуѣгоше. Д. 185.

оуница, platea: отъ шаптиньске оунице ишла је међа Ластви. М. 68. на соуднноу оуницоу ишла је међа селу Коупельникоу. Г. XV. 287. на крьхь повинне унице у Дубровнику. М. 454. оуници и домн напльнише се крьви. Г. X. 223. cf. Тѣскьна Оуница.

оуништи, prohibere: ако рать бъде, чеса богь уништи. М. 102.

оуништьница, селу је Клатьцоу цркве арханђелове у Призрену ишла међа дѣломь къ Оуницинци и на поутъ на призрѣньскын, кои грѣде на Оуницинцоу, и с поута на дѣль мегю Доухла и мегю Оуницинцоу. Г. XV. 290.

оуличникъ, apiarium: оуличнике .д. даде Стефан Немања цркви богородичиној у Милејама, и то єдьнь оу Трьпезѣхь, другн оу Дабьшорѣ, трети в Голишевѣ, четврьти в Парицѣхь, и по два човјека за конмьждє оуличникомь. М. 6. оуличникъ съ оуличрї. М. 58. ако нѣконмь крѣменемь погинє уличникъ, да го уличрїе отъ себе поставлаю. М. 59. уличникъ. М. 59. кто има оуличникъ, да дає празникоу светые богородице оули. М. 565. оуличникъ на Слатинѣ, којему се и међе казују. Г. XV. 283. съ ликадами и съ оуличникомь. М. 122. съ уїїанїци. М. 568.

оуличрн, мјесто близу Скадра: в Уличрехь више Скьдра. М. 228.

оуличрь, apiarius: оуличникъ съ оуличрї. М. 58. снмь оуличремь да нѣ работе никоюре ине, лише да соу оуличрїе. М. 58. два уличра. М. 59. трые уловѣке придахь пирьгоу, да боудоуть оуличриє, да јесть свѣща спасоу (од воска који ће давати). М. 62. дахь оуличра. М. 565.

оуличє, m. pl. apes: ине работе да нмь нѣсть, разве оуличє

да пасоу, и что погнбѣ отъ оулии, они отъ себе да плакаю; и аще се комъ врѣмєнємь слоужи погыбноути злємь, они да нхъ постакє отъ себе. М. 62. съ оулми кралевьства ми. М. 563. съ оулми. М. 565. fructus ex apibus: кто нма оулиничкь, да дає празьникоу светые богородице оули. М. 565.

оуловити, venari, capere: оулокшіе доушоу мою. Д. 31. ыыма оуловлєнє рыбе. Д. 196.

оуломити, frangere: ако би се комъ кое оружіе разъбило или зломило. П. 49.

оулоћанє, село које је краљ Стефан Дечански дао Дечанима: Оулокиане. М 93.

оулоужити, adipisci: помощь оулоужити. Ст. 5. хотє нѣкоую да и малоу ужсть прнѣти отъ мене, и не оулоужи безоумьныи. Ст. 29. оулоужикь врѣмє. Ст. 24. малоу оноу оулоужиль отрадоу. Са. 10. милости оулоужити просеть. Д. 66. обѣтованиа оулоужшіе вѣчьнаа. М. 74. вышиюю славоу оулзужити желающе. М. 569. sejungere: отъ земле своє оулоужикь дасть на довольноє испльнєнїе господиноу светомоу и урьиьцємь. Ст. 15.

оульцинать, гледај оульцинанинь: съ зльцинатомь. М. 31.

оульцинъскыи, града Улћина (cf. Љцинь): плавь злцинъска архибискупова. П. 38.

оульцинанинь, човјек из Улћина (cf. Љцинь): злцинанинь. П. б. 27. нѣсмо нигда зселн нѣдне царине злцинаномь. П. 5. єдань злцинанинь. П. 38.

оумалити, imminuere: сїнмь образомь да оумалить се татьба. З. 41.

оумалєнніе, imminutio: оумалєнїе светихь книгь. М. 538.

оумарати, infirmare: тко би годи нмао листе протнва ономъ писанью, ни є змарамо онкмь листомь. М. 379.

оумастити, ungere: муро, нмже оумастить доуше и лица рабь тноихь. Д. 69. муроизлитїемь оувѣрнкь уеда, нмже оумастикше се и ако обогатѣкше къзрадоують се. Д. 86.

оумаштатн, ungere: мѵромь крьста ѡбразомь вьса своѧ оумаштає ѕнамєнаєть оученьства. Д. 72. вьсєхь пришьдшихь оумаштає. Д. 89.

оумєть, rejicula: царство и красныихь мира ако оумєти прѣѡбидєвь. Д. 55. номинативу нема потврде.

оумилити, miseratione permovere: мєѵюбьствьноє каменїє оумилити. Д. 20. — сє, misericordia commoveri: оумиливьшим сє сьпостатнымь. Д. 29. бь плачюштомоу ити нє оумили сє. Д. 120. оумилює сє бь мємоу радостню поклонюще сє. Д. 143. умили сє кралєбьство ми Дѵбровьникь. М. 201. — сє, gratiam acquire: оумили сє господєви. Ст. 12. — part. praet. pass. miserabilis: позорь оумилѣнь краинаго смѣрєнїа. Д. 57. оумилѣнь позорь. М. 265. miserandus: азь оумилѣныи. М. 65. грѣшныи и умилєнии рабь твои. М. 67. placidus: Сакою умїленымь. М. 3. mollis: умиленнии рѣчьми. М. 292. умилєно прошєнїє. М. 305. много почтєно и вь всємь умилєно поздравлєнїє. П. 14. насъ умилєно моли. М. 226. умилєно просиште. М. 293. много умилєно просиште. М. 427.

оумилосрьдити сє, misereri: оумилосрьди сє бь мнѣ. Д. 206. оумилосрьди сє ѡ мойхь грѣсѣхь. М. 265. аще оумилосрьдит сє на мєнє. М. 530. ако би сє бьда богь оумилосрьдїѡ. М. 533.

оумилити сє, gratiam acquirere: оумилиющоу сє и просещоу оу вьсѣхь прощенїа. Са. 11.

оумилєннїє, animi commotio: оумилєнїю и плачю вьнимати. Д. 8. бь оумилєнии быкь. М. 65. глаголющємь ими бь мнѣ сь оумилєннїємь и молькою. М. 66. с умилєннїємь припадающе. М. 278. великоу сладость и оумилєнїє прохитающїимь. Л. 63. коню испоущає и оумилєнїє велїє. Л. 63. сь всаконымь почтєннїємь и умилєннїємь вєличьствь ти ѡдьписуємо. П. 40. сь умильнымь говоре и с почтєньємь. П. 122.

оумирати, mori: ѡ оумирающїихь властєлєхь. З. 43. ієрь ихь по малѣ умира. П. 29. умирающє в своемь тестаментѣ ѡстакнль є биль. П. 79

оумирити, reconciliare: о съмирєнїи ихъ много молєштоу и запрѣштаюштоу, и никакоже ихъ оумирити могоуштоу. Д. 177. єрѣ сє зимрихъ с тврьдиⷨ. П. б. 29. да сє є зимриль с вама краль. П. 52. зимривъше сє ш нимь. П. 176. оумири сє Мехмедь царь и деспоть Лазарь. Л. 79. поротьци да несоу вольни оумирити никога, развѣ да ѡправє или да ѡкривє. З. 42.

оумирьнь, pacatus, адвербијално: кьди богь зимии и бъдє зимрно стати кралѣвьство. П. 100.

оумльцати, conticescere: неоумльцаюштнїмь пѣниємь. Ст. 17.

оумльчати, conticescere: запрѣти плачюштимь оумльчати. Д. 88. reticere: ѡни ѡ снхъ оумльчаше. Д. 196. имать и ина денства, ихьже да оумльчю. Ш. jahrb. bd. 53. anz. bl. 116.

оумножати, augere: оумножає печаль. Ст. 11.

оумноженнє, auctus: на покон и на оумнѡженїє єдинокыхъ чина. Са. 1. оумнѡженїа ради слѡкєсь. Са. 2.

оумножити, augere: мьножє оумноживь молбы своє. Ст. 12. оумножьшимь сє съ нимь иноплеменьнымь пькомь. Ст. 19. да не оумнѡжит сє писанїє. Са. 3. молитвоу оумноживь. Д. 56. съда богь зиможи господьство нєгѡво. М. 210. богь ви зиможи господьство! П. 3. молимо бога, да вамь зкрѣпи и зиможи кралѣвьство. П. 4. богь оумножи царство єго. Л. 52.

оумовредьнь, desipiens: зловредномоу Арїоу. Г. XI. 51.

оумолитель, precator: ѵмолитель. М. 150.

оумолити, flectere precibus: оумоли владыкоу твоєго ѡ мнѣ. Ст. 27. оумолєнь бывь игоуменомь и бащомь. М. 74. оумолих свєты съборь, ако да сє потроудє и покажоу мєгє. М. 126. зволити владикѣ Христа. М. 191. зволи єго благоутробнѣ, можеши бо, єликаа хѡщеши, да милостивь будеть намь. М. 569. вѣче оумолєно, consilium rogatorum у Дубровнику: ѡдь вѣка оумолена. М. 39.

оумолєнниє, preces: за зволєннѣ ихъ ради . . . дахь

нмь. М. 104. по благосрѣдомоу оумолѣнію. М. 138. житїе напнсоуєт сѣ Константинь философомь по многѣ оумолѣни снискать. Л. 63.

оумортн, occidere: сего злою смрьтию оумори. Ст. 23. сего оумориште краль Калькашинь и Оуглѣша и Гонко. Л. 61. оумориште га тоурци. Л. 86.

оумрьткнти, enecare: тобою съмрьть оумрьтвы сѣ. Ст. 16. ожнвити оумрьщвленьныихь грѣхни. М. 562. оумрьщвѣна нѣ ожнви. М. 90. оумрьщвлѣна нѣ ожнвни. Г. XV. 267. оумрьтвиште звѣра дивїаго. Гильф. бос. 276.

оумрьткнѣ, mors: многае паче оумрьтвїа єго ѡ семь оскрьбик сѣ. Д. 161.

оумрьтнѣ, mors: по оумрьтїи цара Калоіана. Д. 104. аїровоу дьштерь ѡть оумрьтїа ако сына въставнль єси. Д. 162. до оумрьтна господнна мн ѡтьца. М. 46. по оумрьти ѡтѵєвѣ. Л. 55.

оумрьштвлнвати, enecare: клаиаиїа, нижѣ оумрьштвлнвае пльть. Д. 26.

оумрьштвлнти, enecare: поштенїемь и поштинии стоини оумрьштвлише пльть. Д. 95.

оумрѣти, mori: ако оумьрѣ (конь сеоски) подь црьковнимь товаромь, да га црькьвь на мѣсто постави, ако ли оумрѣ оу селѣ, да га село на мѣсто поставн. М. 99. о властелѣхь оумрьшїихь. З. 33. комоу боудѣ конь оумрьль. З. 50. ако би жирьль дѵбровьчанинь. М. 411. Вѵкосавь жирѣс младь. М. 544. ѡба жирѣста нѣ ѡженивша сѣ. М. 544. Лазарь бывь деспоть мало и оумрѣть. Л. 63. жена оумарши (ту а није погрјешка). Г. X. 247. part. praet. act. II, mortis: да би сѣ ѡдрекао ангела на жирьли часъ. М. 230. 348. 414. да сѣ нѣ ѡдкрьгао ангела на жирьлѡмь часѵ. М. 431. да сѣ съмѡ ѡдьрекли бога на жирьли дань. М. 456. погрјешке: жирьли. М. 260. жирѣо. М. 527.

оумоудрити, prudentem reddere: старцѣ єго да оумоудрить. Ст. 4.

оумь, mens: зачєхь поочѵвати оумь свон. М. 4. да нѣ поѵюдить сѣ оумь вашь. Ст. 3. въсприми въ оумь сво-

ѥго ѡбѣщанїа. Ст. 12. да ты ми просвѣтиши оумь. М. 10. всегда имѣхь въ оумѣ памѣть подвига и троуда ѡнѣхь моужии. Г. XI. 191. въ оумь въспрїѥмь страшны часть сиртны. М. 90. помаь подаите томѫи, кон ви прѣнесе тѫи книгѫ ѡть царства ми, ничта не ѫимаите на оумь, не страхѫите се. П. б. 20. прѣспѣвающе всакого ѧзыка. М. 133. ниѥже похвали ѥзыкь можеть исплѣсти, ни ѧзыкь постигнеть подобно похвалити. М. 133. да не потоплѥнїе оума поднѣмь. Л. 63. безь оума, in cassum: не въ тъште иногы ѥго троуды ни без оума быше, паче же въ дѣло богооугодно изыдоше. Д. 179.

оумька, defectus: ѡвощїю оумька. Ш. lesek. 81.

оумькноути, demere: що ни се киделo, тон писахь, ни прѣмкохь ни ѧмкохь. М. 103. що не примькнемо на славѫ краљевьства босањскога, не мислимо ѧмькнѫть. П. 39.

оумьнь, intelligens: градѣ оумнын ѡтьѫьствню своѥмоу. Ст. 26. недомисльне и самѣмь тѣмь ѧмнымь силамь. М. 277.

оумьстити, corrumpere donis (ако није погрјешка мјесто оумытити): идеже не лѣть оукрывити льжоу истиноу, или оумьстити соудїю. Д. 92.

оумываниѥ, lavatio: въ оумыванни ногъ. Ст. 15.

оумысліти, excogitare: оумыслихь, ѥже хощеть быти на покон братнимь. М. 79. оумысли оумышлѥнїемь своимь, ѥкоже самь вѣсть. М. 166. оумысливь и съѧда велнкь домь архїстратигоу. Л. 54.

оумыти, lavare: ѡть иногыхь сльзь опоухноувшоу лицоу ѥго, и тако къ цароу призваль, и оумыв се вьиде. Д. 206.

оумышлѥниѥ, cogitatio: оумысли оумышлѥнїемь своимь, ѥкоже самь вѣсть. М. 166. безь всакога диаволега ѧмышлѥниа. М. 216.

оумѣкати, scire: Дѧброкникь такоѣмь добрѣмь пнтелѥмь ѧмѣваль ѥ поутеномь любкомь плакать и харань бити. П. 159.

оумѣнїе, scientia: да нѣмо все здаписе са всоѡмь мокыю и имѣньемь нашимь. М. 400.

оумѣса, communio: да нѣсть приселище, ни слѣда нища, разькѣ ако се слоуги велика властелина стѣгоноше оу жоупи, и помала властелина, кои дрьже дрьжакоу на се, и немаю оумесе никое междоу собою и междоу скоїомь дрьжакомь, ти да плакаю. З. 46.

оумѣти, scire: искати кѣмо, како имемо имѣти. П. б. 31. да се имѣмо колико платити. П. б. 32. да си имѣль къзда дати себи добри свѣть и иноземь имѣмь. П. 51. здо человѣка имѣшь педепсати. П. 60. ни ѡни намь имаю повидѣть. П. 77. аще чесо не оумыль боудѣ съкрьшити. М. 253. що ѥ инехь щета и дига, за сьда не имесмо писати. М. 443. се писахь и на молбѣ Иванишевѣ, ерѣ ѡнь не имѣше писати. М. 537. що крико би инаньѥ, коѥ нѣ вбило, ни имѣ говорити. П. 138. и к камь дальоканьѥ понесохь, коѥ имѣхь. П. 135.

оуинн, melior: кьсакоѣко богь строе на оуньша человѣкомь. М. 4. подкиздста се на оуньшеѥ. Ст. 17. хоте на оуньшеѥ прѣкести старьца. Ст. 17. оуиѥе би ми тамо не пріити. Д. 14. оуише вь сиѥвыхь соудивь брата неже бога опечалити. Д. 117.

оуинунижати, nihili facere: что оуинунижаеши своѥ праздьники. Г. XIII. 361.

оуинунижити, nihili facere: свое оукьсиѣнїе оуинуниживь. Д. 24. разсѣанине наше съберетъ вь єдино, и противнынхь намь оуинунижить. Д. 81.

оуньгиа, uncia, нгр. *ὀγγιά* и *οὐγγιά*, само као број новаца, премда се то не каже изријеком у споменику у ком стоји, у њој је било шест златьника (види у Миклошићеву рјечнику код ријечи литра): и метохне хиландарскіе .с. уньги, и тозн изехь на себе, да на тон ѡть себе плакамь тѫркомь. М. 223. не приложити данька на хиландарьскѫ метохню тькмо .с. унъги. М. 223. номинативу нема потврде, а мог ао би бити и оуньга, као што је данас јуђга, јамачно иста ријеч

премда другога значења. cf. оньгнѧ (мјесто чега је наштампано оньга), оуньуа.

оуньуа, uncia: баунинь ѥдань бѣль, а ѥсть в нѣмь четири литре и єдна внуа. П. б. 49. ѡсамь литарь и виньув. П. 86. сребра сто и два десети и двѣ литре и петь внауь. М. 356. ѡсамь внауа. М. 372. .д. внує. М. 372. .в. внує. М. 386. златa .і. внауь. М. 406. єднв на десете внув. М. 389. ѥдамадесете внауь. М. 364. .аі. внауь. М. 390. — на једном мјесту стоји као неки данак, који се ваља да давао унчама у оном смислу у којем долази оуньгнѧ, коју види: сьтворихь милость селѡмь тѣмь, ако да нмь ѥсть свобода двѣ годинѣ ѡть виньуь, петь же годинь да нмь ѥ свобода ѡть всѣхь работь господства мн. М. 334.

оуныкати, animum despondere: нє оуникаи мн. Д. 45. нє оуникаи нн ѡскрьбими сє ѡ мнѣ. Д. 62. да нє скрьбию оуныкаютъ. Д. 120.

оуныль, qui animo est abjecto: оуниаи быкь прѣдь ѡшьствнємь єго. Ст. 2. тако оуныль вьсь дьнь дрехлоує ндѣаше. Д. 134.

оуныниѥ, animi abjectio: сѣдє вь оуныниии. Ст. 11. ѡть оуныніа вьздвигноутн и вьзвеселити доушоу мою. Д. 64.

оунємирь, Чабићу је ишла међа сь Шитариџомь и с Оунємиромь. М. 93.

оупадати, decurrere: како стара Урькьшица оупада оу Лимь. М. 95. с оне стране Дрима дѣломь . . . како оупада оу Доукьшиџоу оу рѣкоу. Г. XV. 275. како поуть оупада оу Уєсинь. Г. XV. 281. гдѣ истеуе блато изь Мораке и впада оу Моравь. М. 198. 199.

оупалити, incendere: оупали сє цѣхь. Л. 76.

оупасти, servare: оупась вы некрѣдиме сьхранихь. Са. 5. свое ѡтьчьство свѣтитељством оупась. Д. 63. ако ли бѣ искала господина крала, чеса богь впаси. М. 211. ца богь впаси. М. 211. чеса богь впаси. П. 69.

оупасти сє, caducum esse: да мв сє таzи кнпли впадьнѣ. М. 148. да мв сє таzи кнпѣ впадиеть. М. 163.

оупиkати се, vino se obruere: оупиkає се. Д. 106. аще кто хощеть на оупиkати се. Ш. jahrb. bd. 53. anz. bl. 116.

оуписанiе, literae: твоѡи милости ꙁахвалюємо на поутеномь вписанiю. П. 28. даємо вь скидѣньѥ всакомь по семь нашемь вписанiю а подь нашѡмь печѣтню. М. 251. вписанiю. М. 356. вписаньх. М. 397. ѡкон вписанiе и ѡбѣтованiе. М. 472.

оуписати, scribere: како єсть выше оуписано. З. 42. дроуге книге оуписавьше. З. 47. правдх книше вписаньх. М. 189. присегосмо вь вса книше вписана. М. 190. како кн и прьво вписасмо. П. 2. разумѣсмо, цо намь вписасте. П. 4. впиши намь, тко ѥ камь рекьль. П. 5. тезн ꙁа сьдіе гласоке имамо. ако коѥ напрѣдь вземамо, хѡкємо твоѥн любвѣ вписати. П. 25. книгх, кою намь твоя милость вписа, примисмо. П. 27. да впишемо нашемь посломь, да говоре господинх краю ꙁа ѡнзи нашх работх. П. 36. на то книше вписано присегохь. М. 236. вписа днѣкь Радосавь. М. 229. вписа Рѧско логофеть. М. 238. вписахь господѣ дѧброкьукон, моле и просе, да пошьлю поклисаре. М. 241. вписа се снѣ милость, кьда бисмо в Дѧбровницн. М. 243. вписахь отворена два листа. М. 248. разумѣсмо, ѡ уемь намь вписа. М. 250. ѡваkнгіе листь скоѡмь роукомь вписа. М. 251. комх би ѡпорзунѡ и скоѥмь листомь вписаль. М. 298. вписахь ѡкь листь ѡтворень. М. 329. вписа се сіе повелѣнiе. М. 363. листь, кои менѣ вписаше и даше. М. 371. ѡкон се вписа ꙁа тврьдавх ѡбею страмх. М. 390. повелю повелѣсмо вписати новх. М. 399. такон ми сте вписали. М. 476. ован се книга вписа, и в рѧке имь се дла. М. 513. jasno je na tijem mjestima da оу не stoji mjesto вь, koje može biti na ovom staријem mjestu: изистикь дальнаа прѣродителїи, вписахь в хрїсовоуль сни. М. 58.

оуписиkати, scribere: нѣ с приланке сконмь приятелемь такоꙁи вписиkать. П. 21.

оуписованiе, literae: ꙁахвалюємо на добромь свѣтх и вписованью. П. 168.

оуписовати, scribere: да се оуписоую печати оу крала, и да ѥ оузима архиепископоуь себѣ. М. 13. 15.

оупити, clamare, cf. вьпити: ѡни се вбоивь и много заувдивь ѡдь тога поуеше упити. П. 38. кон упьихѣ: пропии. М. 342. 371. упихѣ. М. 348. 424. упѣхѣ. М. 383. 453. упьѣхѣ. М. 401. упихѣ. М. 447. упихѣ. М. 456.

оупитиѥ, ebrietas: многомь оупитїемь безвѣстно на гробѣ вьлегша. Д. 211.

оупитѣниѥ, alimenta: вѣрою тврьдѣнши ихоже на уртогь красьнь и многооухаиное оупитѣниѥ на врагы оустрьмише се. Гильф. бос. 276.

оуплавѣти, albescere: оупьлавѣше юже нивы. Ст. 12.

оупованиѥ, spes: оупованїемь ѡтьходе нась къ намь вьзвратити се оутѣши нась. Д. 117. fiducia: на июже все упованиѥ наше вьзложихомь. М. 190. и богъ есть всако упованиѥ. М. 444. бога и сьпаса, оупованїа нашего. М. 546.

оуповати, confidere: не постидеть се оуповающе на нь. Ст. 13 боудѣта оуповающа вьсѣмь срьдьцемь на бога. Са. 4. оупова, ихо вса, ихже просить ѡть бога, подасть емоу. Д. 81. уповаемо, ихо да поможеши ни. М. 192. cf. оупьвати.

оуподобити, comparare: оуподобише се горѣ свѣтѣи. Са. 7. оуподобихь се нимь. Са. 10. азъ грѣшныи дьнесь ѡнѣмь оуподоблю се. Д. 162. extendere: прѣподобиѣи роуцѣ свои вь высотоу къ богоу оуподобивь. Д. 154.

оупонти, inebriare: напитавшимь ме и оупоившимь. Д. 212. напои ѥ (кости) росою благодѣти ткоѥе, ихо оупонти се ѡть обилїа домоу милости ткоѥе. Д. 69.

оупоконти, sedare: оупоконте мою оутробоу. Д. 38.

оупокоѥниѥ, requies: коупи намь мѣсто сїе за оупокоенїе светаго монастира. М. 126. монастырь сьтворихь вь оупокоенїе мнихомь. М. 531. се же бѣ и своимь костемь оупокоенїе. Л. 58. сьзда црьковь, оупокоенїе мощемь своимь. Л. 60.

оупоменоути, commemorare: упомензше кралѥвьствь ми ѡ своихь законѣхь. М. 187.

оупороуѵнти, cohibere: юрь си наше люди свѣзаль и впорвуиль правѣ. П. 73.

оупорьнинунѣь, властелин војводе Радича Санковића Кѣдиславь Упорьнинункь 1399. М. 243.

оупрака, regimen: кьсѣмь тѣмь мѡнастырѣмь сьтворн оуправо, якоже подобаѣть. Са. 2. кьсоу оупраковоу сьврьшнхь єже на потрѣбоу монастырю. Са. 12.

оупракнти, instruere: сьздахь црькось, и приложнхь и вправнхь ксакнми потрѣбами. М. 194.

оупракмати, administrare: кьса добрѣ оупрамаѣма быкахоу. Д. 152. convertere: брашїю на царл оупрамаѣть сѣ. Л. 56.

оупраком, recta: оупраком Нбром. М. 8.

оупрако, recta: оупрако на Долац, оупрако прѣко рѣкѣ, оупрако оуз брьдо. М. 8. само ту у познијем пријепису. cf. оуправ.

оуправ, recta: прѣко поля оуправ оу камень. М. 86. ѡдь Стоуденьуань оуправ прѣко Топлоухѣ. М. 87. ѡть тлѣн прѣко хрида оуправ на морѣ. М. 127. оуправ оуз гороу. М. 127. вправ на Грьбавоу Кроушкоу. М. 144. ѡть толѣ оуправ на Бѣкоцнь. М. 197.

оупражнатн сѣ, occupari: пѣнїемь и молитвами кь богоу оупражнаше сѣ. Д. 61.

оупражнѣнїѣ, occupatio: слыша ѡ житїи иноуьскомоу и добрал нхь оупражнѣнїа. Д. 7.

оупраздьнити, inefficax reddere: грьдн вправдни сѣ. М. 83. сѣ, in otium venire: кь тоужденстранства и кь поустыни селитвоу сь мною изволнкь пожнкѣши, идеже ѡть кьсѣхь оупразднивѣ сѣ. Д. 34. тебѣ оупразнившоу сѣ кь небесная кѣселїи. М. 243.

оупрашати, interrogare: вправшамо тѣ, колнкѣ ти сѣ сѣ билѣ згоднлѣ погнбѣли, иеда ти смо в уемь вкрьнили. П. 143. cf. кьпрашати.

оупросити, interrogare: да оупросеть цара. З. 35. оупроси га царь: є ли вѣрань? З. 43. терѣ си нхь вприсиль за царинь. П. 8. за ѡнезн пѣнезѣ вприсисмо га, да

видимо що је одь нихь. П. 64. вприсисмо за тви кашв квкю. П. 77. впрошень за тестаменать. П. б. 127. вприсисмо поклисаре: що на окон одьговарате? М. 516.

оупрось, interrogatio: да нитко не сѣ безь оупроса црьковьнога отьца. М. 532. cf. въпрось.

оупрошенїе, interrogatio: иведнинь бракь да не бываеть без вѣньчанїа. аще ли боудеть безь благословенїа и оупрошенїа црькве, такоы да разлоучуеть се. З. 29. съ вопрошенїемь и благословенїемь хиландарьскынмь. М. 138. поздравленье и за здравье вопрошенье да прими племеньство ви. М. 545.

оупрѣти, vincere lite: вприль јесть Хланъ Валетикь Петра Толеновика; да бега мв, крнкь бъде; да правда мв є наша юказала, где може секи, да свое взме. П. б. 45. аще оупрїи неропьхь господара, да га оуемуїи соудїа царевь, како да плати господарь вьсе неропхоу на рокь. З. 41. аще се пре властеле, кьто се оу що оупри, да дава емуе. З. 36.

оупрѣхинти, asseverare: реуе вопрѣхинь, да що годе мв је коиевода записаль, да мв в вѣке тврьдо бъде. П. 147. вопрѣхинь да мв кіе коиевода дати. П. 147. не хтѣ ни одьписати, пауе вопрѣхи и реуе: не кю кратити мирорь. П. 166.

оупоустити, omittere: все остависмо и вивстисмо, да се не ище и не пита дѡ дни и дѡ кнека. М. 312. admittere: да бисмо је в Стонь вивстили. П. 90.

оупьканнје, fiducia: таковаго оупьканнїа и такнје надежде. М. 58. на те и азь непостидноје оупьканнје надѣје се. М. 110. ѡкозн је остало на бога и на велнкость господьства ви, в комь је всако наше добро впованьје. П. 16. на тви кѣрв и на то впованнје послалли смо наше трьговце в владанніе господьства ти. П. 35. ми нхь послисмо на наше впованнје и на кашв рѣчь. П. 58. тон все на тебе и на твоје поутено впованьје остаймамо да оправишь. П. 45. одь мене може бити тебѣ впованнје какоѡ можешь бити мирань главомь сконѡмь и инвемь добромь сконмь. М. 500.

оуповати, confidere, sperare: на те оуповаше отьци наши. Ст. 10. не оуповаѥ на силоу свою. Ст. 23. боуди оуповаѥ вьсемь срьдьцемь на бога. М. 9. на те оупкаю. М. 10. ксехъ упающехъ на нь. М. 103. такожи упкамо, ѥрь кѥ господьство ви наше трьговце съблюдати. П. 7. о ксемь упкамо, да кѣте добрѣ оумити. П. 12. упкамо в господьство ви, да сѫ вашон милости вьзда и безъ нашега писанига добрѣ прѣпорѫчени. П. 14. на насъ ваша любовь упкан. П. 19. упкамо в бога и в господина крала, да ни не кѥ поставити законь, кон нѣ прьво биль. П. 32. упкамо да вѫдемо како то смо прѣ окси рати бнли. П. 53. тон смо вьзда одь господьства ти упкали. П. 71. и са се: за тѧи работѫ одь тебе упкамо се. П. 45. не упка се в насъ. П. 86. — part. praet. pass. fidus: прителя много упканна и любима. П. 14. 32. 75. за срьдане упкане прителе. М. 444. упканѣга прителя. П. 33. молимо упканно любовь твою. П. 16. любавь ме подьтнуе и на упкано умни писать. П. 57. cf. оупокати, оуфати.

оурабо тати, perficere: що оуработа нероухь, тожи вьсе да стежить. З. 34. да оурабоѥю, що имь рѣкоу. М. 571.

оуредa, vestimentum: одрѣными оуредами украшенѫ. Г. XI. 75.

оуредити, ordinare: да се даѥ, якоже ѥсть оурѣжденo отъ светыхъ хтиторь. М. 139.

оуредь, ordinatio: ако га нанде кога кварь или утета в томен олокѫ за ваш узрокъ и за ваш вредь, напралюные скѣ кѥ бити скрьхѫ васъ. П. 131.

оурѣждати, instituere: къ брани оурѣждаше скутра. Г. XI. 66. воекоды приѫкавь, врѣждати повѣлѣ конистка, и къ брани уготовити се. Г. XI. 73.

оурѣсити, ornare: полауѣ напрамити и врѣсити, како да ѥ на киденѣ, да сѫ госпотцкѣ полауѣ. М. 285. 297. да се напрами и врѣси (полауа). М. 337.

оурѣшти, constituere: слоужити владыуьстковоу ѥго съ страхомь съ оурѣуенымь дѣломь отъ светаго. Ст. 9. нь (не) дань врѣуѣнога доходька. М. 41. врѣуѣ имь урокь. М.

41. до врока, до кол҃е сѫдьнє врѣкъ. М. 46. семъзи миръ не врѣуе врока, докле хоке бытн. М. 55. окан врѣуенни харауь. М. 523.

оурнунѣь, између људи које краљ Милутин писа Хиландару један бјеше Оурнункь Радомирь. М. 61.

оуродивь, desipiens: творашє є оуродивы страсть. Д. 11.

оуродьнина, consanguinei: нєгова вродинна дошавше да вземє. М. 551.

оурокь, dies constituta: врєує нмь врокь, како да бѫдє моћно кнпьцемь вѫькратити сє. М. 41. ако ли сє кто wбрєтє прѣзь врокь в моє wбласти, да нмь сє кнпана вземє. М. 41. да подаю крнвьца самога до врока, до кол҃е сѫдьнє врѣкъ. М. 46. нє платн ли сє до врока. М. 48. семъзи миръ не врєує краљевьство мн врока, докле хоке бытн, нь ако мн нє съгрѣшє, н до живота моега да си нмаю снзи мирь. М. 55. fascinatio: wть оурокь поболитъ. Ш. lesek. 129. оурокы. Ш. lesek. 81.

оуроуьнь, constitutus: вина оуроуна чаша Са. тип. ст. jahrb. bd. 53. anz. bl. 71. Добра Рѣка, н оу нѣи оуроуьни конюси, кон соу били оу старє краљнє. М. 96.

оурошєкь, τοῦ Оурошь: оурошєкь (краља Уроша I). Л. 52. оурошєкь (краља Стефана Дечанскога). Л. 71.

оурошиць, син краља Драгутина Оурошиць, погребен би къ митрополїи ахїаскон, wть гроба єго муро истєкаєть. Л. 52. 62. 70. Г. Х. 264. Гильф. бос. 237.

оурошь, дјед Стефана Немање Кѣла Оурошь, гледај Кѣла Оурошь. — Најмлађи син Стефана краља Првовјенчанога Оурошь, поставши краљ додаваше тому имену име Стєфань, које види; други га пишу и самијем именом Оурошь. М. 35. 44. 47. 54. 561. тако се двојако помиње и по смрти, а тада га зову и прѣкыи и велнн: краля Оуроша. М. 71. 150. скєтаго краля Оуроша. М. 561. прѣкнсокаго н скєтаго н страшнаго краля Стєфана Ѯроша. М. 110. велнкаго Стєфана Оуроша. М. 60. Оуроша велнкаго краля. М. 65. велнкаго краля Ѯроша. М. 83.

пръвыи Оуросъ. Л. 51. Стефана краля Оуроша пръваго. М. 74. пишу га и само Стефанъ, које види; љетописац га назива Бѣла Оуросъ. Л. 60. покалуђеривши се назва се Симонъ, које види. — Син његов Милутин поставши краљ писао се Стефанъ Оуросъ, чему је често додавао вьторыи, гледај Стефанъ; а писао се и само Стефанъ, које види; писао се и само Оуросъ, како су га и други писали. М. 56. 68. Г. XI. 191. свѣтаго краля Оуроша. Л. 52. вторыи Оуросъ. Л. 52. Милоутинои краліо Оуросои второмои. Л. 62. нарѣченыхъ Драгоутина Стефанъ краль а Милоутина Оуросъ краль. Л. 69. бысть сьи Милоутинъ .к. Оуросъ. Л. 70. вторн Оуросъ Милоутинъ баньскы. Л. 70. Стефанъ вьторн Оуросъ. Л. 70. rex Vros Milotin. M. 85. — Син краља Милутина по имену Стефанъ, како га сам отац назива (гледај Стефанъ), поставши краљ писао се Стефанъ Оуросъ, чему је често додавао трѣтии, гледај Стефанъ; а писао се и само именом Стефанъ, које види; а други су га писали и само именом Оуросъ додајући трѣтии: прѣстакн сѣ Оуросъ краль трѣтїи ноємбра .є. (1336). М. 115. краля Оуроша трѣтиѣга. М. 115. 121. трѣтыи Оуросъ. М. 53. — На једном мјесту стоји као потпис Стефана Душана године 1353: Стефанъ Ѵросъ краль всѣмъ срьблѣмъ. М. 152. али те године Душан није био краљ него цар; осим тога Душан није додавао имену својему имена Оуросъ ни краљујући ни царујући; за то ће она хрисовуља бити оца његова, ако је погрјешка само у години; могла би бити и сина Душанова Уроша, који се за живота очина звао краљ, али нема друге потврде да је он још онда додавао имену своју име Стефанъ. — Син цара Стефана Оуросъ, којега је отац називао краљем још док се и сам писао краљ, cf. краль: ѯгокори сѣ кралиєвьство ми сь краличомь, и посласмо прѣкьѯлюбленнаго сына кралиєвьства нашего Ѵроша краля. Г. XIII. 376. краль Ѵросъ. М. 133. 138. 141. 143. 146. Г. XV. 266. по смрти очиној

поставши цар додаваше имену своjему име Стєфань, коjе види; други га пишу и без имена Стєфань: царь Ѹрошь. М. 182. Ѹрошь. Г. XI. 162. Л. 54. 61. прѣкраснаго Оуроша. Л. 54. 71. .д.-тїи Оурошь. Л. 61. до послѣдняаго Оуроша. Л. 62. у новиjем запису стоjи за њ као да jе и за живота очина додавао име Стєфань: Стєфана краля Ѵроша. М. 141. мjесеца дек. 2 прѣстави се царь Оурошь .к. срьблѣмь. Г. XI. 193. постиѕаєть конѣць цара Оуроша мѣсеца декемврїа .к. къ четвртькь. Л. 71. ѿть болярь Мрьнjавчевића оубїєнь бысть дек. .к. Л. 71. погрjешка: прѣстави се .г. декемврїа Орошь царь вторын. М. 177.

оурьбрашьновићь, између људи коjе jе Стефан Душан дао Хиландару jедан у Словињу бjеше Станимирь Ѹрьбрашновикь. М. 123.

оурьвати, laedere: да не оурветь ни єдина власа калогѣра или чловѣка црьковна, ... нь аще є кто комоу крнвь, да нщеть соудомь. аще ли га оурве безь соуда, или комоу ѕабавить, да плати само седмо. З. 31. тко би се нашао вркати товаре коньмь посиљемь али ѕарвунти до мѣста вговорнога, да плати господству ми .н. двкать. М. 468.

оурьви, селу jе Чабићу ишла међа оуѕь дѣль надь Оурки. М. 94.

оурьвиште, dejectus: земљама jе манастира Трескавца ишла међа до врвища светыѣ Варвары. Г. XIII. 370.

оурьсе, -ете, име мушко: човjек краља Уроша: тамо посила краљевство ми Ѹрсете. М. 53. вѕето Ѹрьсетеви дрѣко. М. 53.

оурьсоуловићь, између људи коjе цар Стефан писа цркви арханђеловоj у Призрену jедан бjеше Когдє Оурьсоуловикь. Г. XV. 289.

оурѣѕати, desecare: нарєльникоу нхь єѕыкь оурѣѕа оу грьтанн єго. Ст. 7. аще скою дроугоу къметь по силѣ, да моу се ѡбѣ роуцѣ ѿтсѣкоуть и нось оурѣжеть. З. 33. кто се ѡбрѣщеть сьборникь, да моу се оушн оурѣжита. З. 35. ако се ѡбрѣте, те соу нпако прѣтворили соудь, да нмь се роуце ѿтсѣкоу и єѕыкь оурѣже. З. 47. да нмь се

носовѣи оурежоу. З. 49. да моу се оурежє єзыкь и ѡбѣ оушїи. З. 49.

оусвонти, suum facere: къ любовь самодрьжца Стефана молихоу оусконти се. Д. 101.

оусилиє, violentia: ѡбыдєщоумоу конмь оусилыємь. М. 10. да нмь нѣ никоєрє непрадьдє ни вснлиа. М. 16. ако ни є коє вснлыє. П. 13. ако нмь бѫде кои неколи коли вснлыє. П. 52. не дакашє нмь нѣднога вснльи вуннити. П. 62.

оусилокати, vim inferre: да наше трьговце царинци не вснлвю. П. 2. да ни не вснлвѣтє. П. 9. по нашихь законехь не морємо вснловать ѡнихь, конмь є дано, тко не би хѡтиль скоѡмь коломь прѣнвстит нхь. П. 26. da gih nimate vsilouati ni nigedne zauertize ili brezzacongia nad nimi vciniti. M. 280. да не бѫдв вснловани. М. 327. да є в томь не вснлвю. М. 462. да не бѫде вснловань ѡдь никогарь нзнти нзь вѣрє, кою вѣрвє. М. 473.

оусилость, violentia: ако ни бѫде до толикє вснлости, како не бисмо могли вуннити. М. 216. ако би кою годи вснлость ѡдь кѫда годи Дѫбровникь нмао, ми да дожємо на помоћь. М. 452. намь великa цѣта и вснлость. М. 528. кьдє ви є била нѫжда и вснлость. П. 98. labor: да сь великомь вснлостью и трѫдомь могли сте навести господина краља, да тон испльни. П. 159.

оусильнь, gravis: кои св крѣмена вснльна била. П. 3. тан є вснльна ствaрь. П. 5. каза ни за єдив работв, кои ни много вснльна би слншати. П. 34. єрє нмь є много увдно и вснльно видѣть, да нмь се добри закони и слободьщине ѡдь царинникь прѣтварају. П. 2. намь є увдно видѣти и много вснльно вѣровати. П. 2. али се много вснлно види трьговьцемь, да нмь се пометаю закони. П. 2. много є вснльно трьговьцемь, да вси єдиѣмь пѣтемь грєдѫ. П. 5. с тога єсть вснльно людемь двоє царине плакать. П. 23. atrox: за великѫ зимѫ и зла крѣмена, кои се св била ѡкамо показала, а имамо да и тамо єсѫ вснлнна била. П. 74. славн нмь се на морѫ зло и вельмѣ вснлно крѣмє. П. 115.

оускоплѣ, село које је краљ босански Томаш Остојић дао синовима војводе Иваниша Драгишића с градом Кључем и многим другим селима: Ѯскопл. М. 440. то ће бити садашње Ускопље у Херцеговини близу Дубровника.

оускорити, festinare: похвалѧше бога скоро оускорикша желанїе емоу принести и подати пиштоу. Д. 197.

оусладити, oblectare: неѵалноую ми доушоу и скрьбное ми срьдьце твоего подобїа видѣнїемь аггельскыимь цвлѣнїемь оусладикь къѕвеселиль еси. Д. 64.

оуслаждати, oblectare: късѣмь ѵюбьства оуслаждающе. Г. XI. 113.

оуслышанїе, auditus: вьсѣмь вь оуслышанїе глаголѣть. Д. 123.

оуслышати, audire: ако сїа ѿть светаго оуслыша. Д. 94. господь с небесе приѕре видети сини ѵлѡвеѵаскіе и ѵслышати глась всѣхь ѵпающехь на нь. М. 103. оуслышимь, ѵто глаголѣть слово божїе. М. 530. exaudire: молитвоу ихь оуслышить, и спасеть ѭ. М. 9. ѵслышасмо прошиѵ покланарекь дѣбровлусцихь. М. 232. ѵслиша кралевьство мѵ нашѵ прошиѵ. М. 294.

оуслышитель, qui exaudit: оуслышитель вьсакомоу приѕываюшоумоу. М. 9. 99.

оусинчићь, 1406 Бранко Ѯсиничић као да бјеше човјек војводе Сандаља. П. 81.

оусовь, не знам што је, нити има моминативу потврде: вь лѣто 1433 їюла .ѕі. помрьче сльнце ако и ѕвѣздамь цвѣти се вь ѵась .ѕ. дьне, и быше оусови иноѕы. Г. X. 271. Л. 76.

оусора, крај у Босни на ријеци Усори која утјече у ријеку Босну: бань Босни и Ѯсори и Соли. М. 105. краль Босне, .. Ѯсорѣ. М. 225. 226. 231. 248. 253. 280. 385. 448. 486. П. б. 39. ѿть Ѯсоре воєвода Кльѵинха. М. 225. 226. од Ѯсоре. М. 250. на Ѯсори в Лишници. П. б. 44. на Ѯсори ва славном нашон конєци в Лишници. М. 235. погрјешка: Ѯсѣри. М. 438. cf. оусорьскын.

оусорьскыи, τῆς Οὐσορα: с воєводоⷨ Кlатkоⷨ ѵсорьскиⷨ. М. 222. Тврьтка Станчиkа воєводе ѵсорьскога. П. б. 112. Стефана краля (Драгутина) сьдрьжеⷣаго сремскоую ⷤемлю ї оусорскоую. Л. 60.

оуспѣти, assequi: иⷨѵесоⷢе оуспѣеши. Д. 9. вьсѣⷨи истоуⷨиⷨи исхождаше, ако и не оуспѣти вь сьсоуды сьбирати. Д. 123. нѣкакоу крѣⷨени ⷮⷨоу не оуспѣшоу сьздати си храⷨь. М. 91. ходи царь подь Келиградь, и не оуспѣ иⷨуто. Л. 77. prodesse: ⷨи житїа ѡпасеⷨїе кроⷨѣ правые вь богоу кѣры ⷭто оуспѣти ⷨаⷨь ⷨожеть. Д. 151. и са се: ⷭто ⷨиѣ оуспѣет се. Д. 68.

оуспѣшьⷨь, festinans, адвербијално: оуспѣшⷨо сѣⷣаго постигше. Д. 112.

оусрамити сѥ, pudere: оⷨѣⷨь оусрамити се. Г. XI. 79.

оусрьдиѥ, alacritas: дльжⷨо ѥсть сь оусрьдїеⷨь хваⷨити его оугодьⷨики. М. 125. видѣвь иⷯ оусрьдїе вь сѣⷮоⷨоу ⷨонастироу. М. 126. хрисовоⷩе испльⷨивь ськрьшати и поткрьждати сь ксаⷩеⷨь ѵсрьдиⷩеⷨь и раждежениⷩеⷨь срьдьⷭⷨиⷨь. М. 180. ⷨⷨого ѡ вьздвиженїи црькви оусрьдїе показаше. М. 196. видикше лѹбавь и поутеⷩ приѣзаⷩь и ѵсрьдиѣ госпоⷮⷭка дѣброваⷯкога к ⷨаⷨь. М. 470. за наше ѵсрьдьⷩе и любавь, кою смо имали к иⷩⷨ. П. б. 79.

оусрьдьⷨь, promptus: вьса єлика аште хоштеⷭти просити, оусрьдьⷨь єсьⷨь подати. Д. 47. бесплътныⷯ житїе вь тѣлеси тлѣⷨⷩ постигноути оусрьдьⷨь бѣ. Д. 68. вьса ѡтьдати оусрьдьⷨы быкаⷯоу. Д. 93. сь оусрьдьⷨиⷨь хтѣⷨиⷩеⷨь вьсакоу доколь исъпльⷨиⷯ ⷩⷨоу. М. 10. ѵсрьдьⷨо молиⷩїе. М. 568. оусрьдⷨо приⷨосить сїа тебѣ. М. 244. ваше писаⷨїе и рѣчи ирⷨⷨисⷨо лѣпо и ѵсрьдⷨо. М. 536.

оусрьдьⷭтко, alacritas: проⷩее страⷨы ако крилатыⷯ ⷭтьⷭтвоⷨь оусрьдьⷭтвоⷨь ѡбьшьдь. Д. 198.

оусрьдьⷭтковати, alacrem esse: оусрьдьⷭтвоⷩи приходеⷭтиⷯ вь ⷨаⷨь писаⷨїеⷨь тконⷨь присѣштати. Д. 159. о ⷩⷨиже пауе и ⷨногы троуды подьⷨиⷩе оусрьдьⷭтковаше. Д. 187.

оусрѣсти, obviam fieri: цароу оусрѣтшоу и. Д. 199.

оусрѣтати, obviam fieri: прот оусрѣтает и. Д. 76. тоу сь скѣтыми прѣподобнаго си wтьца мошти оусрѣтаѣть. Д. 83. wть вьсѣхь благо оусрѣтаемы бываахоу. Д. 43.

оуста, n. pl. os: рєуѣ нескврьнѣнми сконми оусти. М. 5. оусты пророуьскыними провѣщавае. Ст. 1. да оузрить крагь мон стыдѣнїе свое и посрамить сѣ, и роукоу свою положить на оуста свои. Д. 108. wть самѣхь оусть сырътоносьнаго ада истрьже ие. М. 90. рекль иесн прѣсвѣтыми и слатькыми вести. М. 278. кьпїюще непрѣстаннымн вєсты. М. 547. вниши намь листь и по тѣхь людехь пошли и на вста нарзун. П. 105. оусти кь оустомь сказати. М. 560.

оуставити, constituere: законь дань и нравы оуставы. М. 4. урьиьуьскоюе правило оуставн оу мѣмь. Ст. 4. оуставн кь мѣмь урьиьцьь сборь. Ст. 3. урьиицамн, ихьже оуставн кь мѣстѣ томь скѣтѣмь. Ст. 3. не забываите оуученїа своего и праковѣрнаго закона иною оуставлѣнаго. Са. 3. сни комать и мертнкь оуставлѣнь бысть wбьщнимь зьговорѣнннѣмь. М. 79. снмь wбразомь оустависмо, ако да хотен старьць прѣбывати оу пирьгоу да сѣ не ставнн wть иноудѣ. М. 80. да сѣ испльнн и навръша, акоже ѥсть оуставлѣноо wть скетынхь хтиторь. М. 139. да оуставѣть по црькважь законь кїиовїнскїи. З. 32. по законѣ вставленномѣ. М. 155. вставн всакаа правила. М. 156. акоже ѥсть вставнль и вздоконль записовати хрисовѣле. М. 161. людемь црькваиль встависмо законь. М. 191. вставнхь обще житнѣ кь немь. М. 245. detinere: не могы оуставити срьдца своѣго, разьгараѣмь христокою любовню. Ст. 3. воєвода оустакн илькоу. Д. 16. многосльзьнїе истоуьникы оуставншїи wть оуїю наю. Д. у Ш. lesek. 123. да нѣсамь колмань забранити ни вставити нидне мое люди слободно ходити в Дѣбровникь. М. 445. да вставить себѣѣ wдь нашнхь дѣкать. М. 493. када wпѣть доѣѣ господинѣ царѣ говорити, ни нхь вставити не ѣмоѡ. М. 546. вставнли сѣ после тѣрауькѣ, и не дали нмь прѣко мора поити. П. 28. тен люди встакн, да не вснлѣю и да не питаю тѣ дѣкатѣ wдь трьговьць. П. 32. — сѣ, subsistere: мѵро исходити

прѣста и оустави се. Д. 118. истицати оустави се. Д. 119. да оуставит се съходєштїи градь. Д. 155. тозн увнь наши трьговци вставишє се, и нє смѣю да погю. П. 17. на оньпрьви листь встависмо се съдє кашон любкѣ одьписати. П. 51.

оуставлѧти, detinere: всакь да гредє свободно, да га нє вставлѧ господство ми ни кєфалїа. М. 354. 435. cf. оусталѧти.

оуставлєнїє, constitutio: по вставлєнїю киште писанномь. М. 192. cf. оусталєнїє.

оуставь, constitutio: нє єстьства оустава уловѣча дѣло тьчїю боудеть. Д. 4. єстьства оуставь. Д. 4. по црьковномоу оуставоу. М. 14. по оуставоу светаго Савы поустинєжителѧ. Г. XI. 191. съ всѣми правилами и вставы царьства ми. М. 134. дрьжещь ми скифтрось царьствиѧ по прѣданню же и вставь родителѧ ми цара Стефана. М. 161. по вставь светїихь отьць. М. 570.

оусталѧти, гледај оуставлѧти: всакь да гредє слободнѡ, да га нє оусталѧ господство ми ни кефалиѧ. М. 206. да га нє вставлѧть и Кальк ни кепалиѧ. М. 209. да га нє вставлѧ. М. 268. да га нє оусталѧмо. М. 271. нѣсмо потке нѣдне нашимь трьговцемь поставлѧли, ни нхь смо вставлѧли, да ни нхь вставлѧмо. П. 2. да ни се трьговци нє вставлѧю. П. 5.

оусталєнїє, detentus: нь смо тон вставлєньє вуиниан били ради беззаконьѧ коєводе Петра. П. 140.

оустамєнєнїє, constitutio: вь синєвѣмь оустроєнїи соущоу ми и оустамєнєнїи. М. 332.

оустановити, stabilire: нлмь записаль и оустановиль єси кьсе законе и слободьщине, коіе смо имали съ прародителѣми кралєвьства ти. П. 23. ми нѣга примили и записали, вткрьднли и установили, да і нашь дѣдровуанинь. П. 41. поткрьгїени и установлєни записи. П. 45. — се, desistere: мислили смо прьво били, да бисмо одьрєднли поклисарье да кралєвьство ви подворє, али с тогли вздока болѣсти вставовисмо се, стидекіе се послати і. П. 170.

оустановитити, stabilire: да бисмо имъ потврь дили и установитили прьвихъ нашихъ свободьщине, законе и вѣте и покеле. М. 221. кое годе смо вѣте и законе имали с прьковъ господомъ, ске тозн вткрьднсмо и установитисмо. М. 239. ωказн села да имъ се в ωконзи покели впишв, потврьде и установите на кнуив паметь. М. 255. записасмо и вткрьднсмо и установитисмо нихъ дитцв и внуке и правнуке, да св наши поутени властеле и кнежици. М. 258. имамъ потврѣено и установићено. М. 288. намъ потврьди и установити безъ порекенн поль жиие конавлоске. М. 295. с нама поновн и покрепи и установити всаку добрв любавь и прнателство. М. 308. хотнесмо и ми ωнвгіе и ωнаквгіе поутенв любавь и прнателствко ш нимн и ноще боле поновити и вкрнепити и установитити. М. 311. потврьднсмо имъ и установитисмо все покеле. М. 486. записи ωшь боле испралени, установикіени и потврьгіени. П. 92. constituere: записасмо и установитисмо, да не имамо прѣнмити ни дрьжати инедпога трѣбнпанпна. М. 431.

оустановићеннје, constitutio: за потврьѣење и установићење вѣчноω всакое поутене любке и прнателства мегв нами. М. 341.

оустије, ostium: на оусти рѣкы рекомые Косьлинце. Ст. 3. ни мали оустїа рокоу погрѣшивше. Д. 60. као да је и мјесто било: Икромь на Оусће. М. 8. дѣломь на Устије ωтьтоки(?) тое. М. 194.

оустрабити се, corroborari: оустраб(ль)шоу се отроусети, вьдаше и оуунти се. Д. 4.

оустраблати се, convalescere: молитвою свегаго болнын спасает се, и вь незлапоу оустраблает се. Д. 137.

оустрабиоути се, convalescere: оустрабшоу се емоу ωть болѣзни. Д. 160. само тако.

оустранити се, se removere: оустраньша се ωть мене. Ст. 14. кьсакого блага оустраньша се. Д. у Ш. lesek. 124.

оустрашати, terrere: не оустрашан се лица мьно-

гынѣ ѥзыкѣ. Ст. 28. нась раною оустрашаѥть. Д. 102. лоукавынѣ доухь оустрашати сѧ. Д. 148.

оустрашити, terrere: нѥ оусоумѣнить сѧ срѣдьцѥ моѥ ни оустрашить твоѥго ѡзлобльнна. Д. 68. нѥ имамы оустрашити сѧ нась. Д. 110.

оустрамти, facere: тако ємоу ѡть послѣдынѣ на вышьша вьсхожденїа оустраашѥ. Д. 95. нашѥ спасенїѥ оустраѥть. Д. 124. моудростїю и промысломь оустрамѥ вьса. М. 124. благовѣстлива ѡть сѣдѣлынынѣ ни устрамють. М. 134. льстивыи мость оустраѥть. Л. 55. оустраѥть всь синклить. Л. 60. administrare: вса добрѣ устрамющѣ ни по законѹ устављенномѹ. М. 155. — сѧ, se accommodare: кь простемь жити оустрамють сѧ. Л. 55.

оустрон, opus: оустрою семоу бываемоу. М. 5. pax facta: какѡ сѧ сврьшило бѣшѥ врѣмѥ устрою петь годищь, какѡ стѥ были угокорнли сь кралевьствомь ни. М. 54.

оустронти, facere: ижѡже здѣ обновн и оустрон вьсауьскаа. Са. 9. вьзложи на мѥ расоу, ѥже ѥсть погребенїа моего, и оустрон мѥ сѣкрьшено образомь свѣтымь, како и кь гробѣ ни вьзлѣщи. Са. 11. ѡбычьнь сы присно трѣбоующтимь подати, вьземы оубѡ сна, и оустрон, ижѡже хоштеши. Д. 171. ѡть сѣдавшаго мѥ доуха ѡтьрѣшь, здрава оустроиль ѥси. Д. 211. позавидѣвь ни лоукави врагь, ико и раждѣженьна оустронти оутробоу родителѣ кралевьства ни. М. 109. идѣжѥ и гробь оустрон прѣставлѣнню своѥмоу. М. 112. дѣхомь устьскономь вса устронки. М. 133. сїѧ растоуивь, бездомьнь и просителѣ устои сѧ. Г. XI. 82. ѥгоже богь пакы зрѣти оустрон. Л. 61. administrare: добрѣ ѡтьчьство своѥ устронившоу. М. 142.

оустроѥнніѥ, exstructio: испроси мѣсто на оустроѥнїѥ монастирю. Са. 8. conditio: кь синѣвѣмь оустроѥнїи соущоу ни. М. 332. opus: вьзврьжѥ себѥ кь дѣланїю таковаго устроѥнїа. М. 558.

оустроугати, levigare: устругаиными мраморы сѣставлѣнь мнѡгоуюдиѣ. Г. XI. 70.

оустрьмити сѧ, impetum capere: моуунтель вельми

оустрьми се. Ст. 22. много оубити оустрьми се. Д. 178. тѣхь ведн сь собою, оустрьми се въсхытити отьчьство его. Л. 53. оустрьмикь се на Маѯентїа. Л. 55. оустрьми се прѣмо емоу. Л. 71. единою на зло встрѣмикшїа се дша. Г. XI. 78.

оустрьмлати, conjicere: тамо очима зрѣнїе оустрьмлающїимь. Гильф. бос. 275.

оустрьноути се, praecipitari: изкести не хоте отъ рова оустрьмша се. М. 110. само ту, инфинитиву нема потврде.

оустрѣсти, гледај оусрѣсти: злѣ оустрѣтень бысть. Л. 86. само ту.

оустоупити, secedere: аште би моштно тьмѣ оустоупити. Д. 17.

оустьна, labium: сь кротостию и осклабенома оустьнама глаголаше. Ст. 4. которима оустьнама призовоу отьца страшьнаго. Ст. 5. обиднивѣ оустнѣ далеуе отъ себе сьтворн. Са. 9. ськвръньны встны имѣща. М. 58. недостоиными оустьнами къпнѣмь тн. М. 67. ostium: къпа ѣдна сь встни и сь ногами сребрьнѣкми. П. б. 49. на том мјесту мислим да је погрјешка у падежу.

оустыдѣти се, revereri: ако и самѣма рѡдителѣма его зазрѣти се и оустыдѣти се таковаго ѡпасенїа видеште въ юнѣ къзрастѣ. Д. 6. да и мы сна видѣвше оустыдни се въ коупѣ и оубонмь. Д. 102. како не оустыде сѣ сѣдинь. Г. XI. 79.

оусоугоубити, duplicare: прнѡкрѣштемь и оусоугоубнмь спасенїе. Д. 142.

оусоумьнѣти се, ambigere: не оусоумьнить се срьдьце моѥ, ни оустрашить. Ст. 24. не оустыдѣ се свѣтости скѣтаго, нижѥ ѹюдесь бываемыхь оусоумнѣ се. Д. 103.

оусьлати, mittere: тан листь всла нама по своѥмь слузѣ. П. 172.

оусьмотрити, providere: тако бо и оусмотри богь, ако не обрѣсти нсцѣлающтаго и. Д. 112.

оусьноути, obdormiscere: ношти соушти нжѣ сь

нимь благорѡдныимь вєсєлєштим сє и оусноувшимь. Д. 10. ношть, вь нюже оусноухѡмь, боудн тьмна. Д. 20. оузбоудикшала оусьпьшєю вь грѣсѣхь. Д. у Ш. lesek. 124. оусноуше сномь сконмь. Г. XI. 192. нє вьздрѣмлєть нн оусиєть. Ш. jahrb. bd. 53. anz. bl. 116. mori: доухь скон нзпоустивь оуспе ѡ господѣ. Са. 12. сладцѣ ѡ господи оуспе свєтын старць. Д. 58. тєлєса оусапшихь. Г. X. 219. transire: ношь оуспе, а дьнъ прнближи сє. М 530.

оусьпєнніє, mors, festum assumptionis Mariae: сьтвори Стефан Немања црьковь богородицн вь похвалоу и оуспенїє при рѣцѣ Стоуденицн. Л. 58. оу Грачаницн вь храмоу оуспенїа прѣсвєтыє богородицє. Л. 69. cf. богородица.

оусьтворнти, facere: нзколи сє емоу вь поустѣмь семь мѣстє оустворнти монастїрь. Са. 1. да нє конль взрокомь вствѡрѣть ю метохїю. М. 18. сни дарь оустворивша. М. 26.

оусыпати, obdormiscere: нє кьсьии, нн оусипан. Ст. 14. нє оусипающи нмоущи ѡни доушєвьнѣ. Д. у Ш. lesek. 124. cf. неоусыпаємь.

оусырити, coagulare: гора оусырєна доухомь. Д. 134.

оусѣкноути, caput praecidere: нє нпь оусєкноу єго. Гильф. бос. 276

оусѣчєнніє, praecisio: вєчєнніє главє Ѥѡкана крьстнтела. М. 2.

оусѣшти, praecidere: да мѧ сє глава вєчє. П. 19.

оутанти, occultare: улокѣкѡмь нє оутаєно. Са. 3. снє многыхь нє оутант сє. Д. 118. нє оутанло сє єсть снє дѣло дроугомь кралєвьства мн. М. 90. нє втанла сє єсть всєн каселєнєи блажемаѣ нхь пameть. М. 104. ѡть кѣка оутаєнна танна. М. 533. да нн сє нѣкн нє втан. П. 80. ако кн сє цо ѡдь люди втанло на ѯеман, ѡдь бога сє нє морє втантн. П. 173. ѡть всѣхь оутанвь сє Свєтоую Гороу достнѯаєть. Л. 59. погрјешка мјесто оутаєна: нє втанна єсть вьселєнон блажена нихь пameть. М. 427.

оуткнунѣь, из Хоче Михоуь Ѵткнунѣь за којим је била Јелача кћи кнеза Бранла Тезаловића. М. 544.

— Раднуь Ѹтвнункь у сусједству дубровачком 1444. П. б. 110.

оуткорнти, ornare: конн ѡбложенн и оуткоренни златыннн брьздамн. Ст. 29. гробь прѣподобнаго свѣтло оуткорнвь. Д. 70. — се, simulare: тьи калѵгерь влъхва нѣ, не те се ѵтворнти. П. б. 27.

оуткрьдити, firmare: богь оуткрьди грькѣ царьми а оугрѣ кральми. М. 4. ѡбновнхь свою дѣднноу и больше оуткрьднхь. М. 4. створнвыи разоумомь небеса и землю оуткрьдникн на водахь. М. 25. снѣ оуѵнннкь нмь и оуткрьднхь, да сн ходе съ сконмн сн трьги свободно. М. 19. да не потворнте сего оуткрьжденаго семоу храмоу мною. М. 26. ѵтврьжденo бн снѣ мое ѡбетанне прѣдь арьхнепнскѵпомь. М. 46. оуткрьди и записа кралевьство мн. М. 46. нлнка нсьмь дань монастырю и записань и оуткрьднль хрнсовоуломь. М. 81. тазн села кралѣкьство мн оуткрьди хрнсоволѣмь. М. 86. снѣ златопечатное слово записа се и оуткрьди. М. 145. како нсть царьство мн нннмь кластелемь записало и ѵтврьднло башнне. М. 156. сню мнлость записа и ѵтврьди царьство мн на Рнбннкѵ. М. 158. како сѵ записали и ѵтврьдили хрисовѵле. М. 180. снѣзи нѵвестнѣе слово записа се и ѵтврьди ѡбнѵннмь знаменнѣмь кралѣкьскїнмь. М. 180. ске тозн ѵтврьднсмо и ѵстановнтнсмо. М. 239. повновнсмо, потврьднсмо и болѣ ѵтврьднсмо. М. 254. господьство мн цо нмь єсть било записало до дньшнаго дьнѣ и ѵтврьднло, сїа вьса потврьжда господьство мн записанїемь снмь. М. 266. записасмо, ѵтврьднсмо воѣводѵ Хрькоп и негокѣ снновѣ, да сѵ наши кластеле. М. 238. мн нега (кнеза Лазара) прнмили и записали, ѵтврьдили и ѵстановили, да ѣ нашь дѵбровчанинь. П. 48. господнив бань ѵтврьди законь, кн ѣ прько бно негю Косномь и Дѵбровннкомь. М. 101. ѵтврьднхь и ѵстановнтнхь вса писма и записе. М. 368. покрѣпнше и ѵтврьдше новемь записанѣмь все записе. М. 421. ѵтврьдено. М. 301.

оуткрьждати, firmare: Стефань вьсеноштно кь црь-

кви стоѧти оутвръждает се. Д. 121. не тако своимь непокорствомь въ прѣкы стоати и оутвръждати се. Д. 128. мною царие царьствоуютъ, и скїфтрї их утвръждают се. М. 136. тази кса утвръждаютъ царьство ми. М. 156.

оутвръждєвати, firmare: мирь створивыи имоу доухомь ѥго свѣтымь пророци провъзвѣщающе оутвръждєваховъ. Ст. 1. кралевьство ми записвѥ и оутвръждоуѥ и заклинамь. М. 80.

оутвръжденїе, firmitas: тебе оутвръжденїе и надеждю имамь. М. 9. ѥсть таковаа намь помощь и оутвръжденїе отъ господа. М. 74. прьвыхъ писании и оутвръжденїи не потъкноухь. М. 75. дах имь с милостию и с утвръжденьемь. М. 104. приложи и ѡще потврьдыи съ всакимь оутвръжденїемь. М. 112. ѡбрѣтаемь царьствоу крѣпость и оутвръжденїе. М. 125. сни христовъль писа и подъписа царьство ми къ всако утвръжденїе. М. 135. небеса дивнимь утвръжденьемь утврьди. М. 220. матерї Христа бога нашего, пѡкровъ и утвръжденїю христианскомъ. М. 568. cf. оутврѣѧенїе.

оутвръѧати, firmare: скыпетри царьски по всои вселенои утвръѧаюѣе се. М. 486. утвръюѣе се. М. 438.

оутвръѧенїе, constitutum: хоѳе ли уто ѡбъкнна ваша прѣзъ сиѥ утвръгенїе кралевьства ми уто приимъкноути мое земле. М. 20. firmitas: сиѥ мое повелѣнїе да имь бъде утвергенїе. М. 41. даровасмо с милостию и с утвръдѥнїемь. М. 301. утвръѧенїемь. М. 486. за всѣе утвръѧенье пѡдъписасмо се скаки. М. 509. утвръѧенѥ. М. 511. да имь бъде къ утвръденїе. М. 524. утврьеньемь. М. 438.

оутегноути, continuare: видѣѥ великъ правдъ и лювавь и милощь кнеза и властель мени, и ѵ напридакь нека се и ѡще боле и темелитие утегнъ и вдрьже. М. 449.

оутемелити, fundare: вкрипи и утемели лювавь и приѣтельство. М. 448.

оутесати, terminare: тоу мегю оутеса севасть. М. 61. да си оутеше мегѥ, коудѣ соу снимь селищемь. М. 144.

да поге самь с вѣщїими людьми, да ю (међу) тєше, и оутесавши да принесе царьствѣ ми. М. 144. съ ѯемломь, що мѣ ѥ оутесаль тепьун. Г. XV. 302.

оутесь, tractus: съ всѣми селн н съ мегѣми н утесн. М. 156. само ту. cf. отьтесь.

оутєштн, fugere: що се разьбнѥ древо бенетьуко и дѣбровьукоѡ, що утеуе ѵ ѯемлю царьства ми и кралєвѣ, да се не ѵзме нищо. М. 147. 162. 208. 271. кон уловѣкь оутеуе нзь соужньства. З. 38. комоу єсть оутекль. З. 38. кон се соужнь дрьжнть вь дворѣ црьковнѡмь, та оутеуе оу цареоу полатоу. З. 39. утекоше. П. 38. юрь св утекан нсь тѣрькь. П. 48. єдва оутеуе с мало конскє. Л. 86.

оутнсмоутн, premere: аште кого тескна окоушта оутнснеть. Ш. jahrb. bd. 53. anz. bl. 116.

оутнхѣруньь, презиме али јамачно није добро прочитано. М. 248.

оутншнтн, sedare: обрѣте срьдьце скоє вьсакынмь веселїемь и радостню оутншенно. Д. 63. вѣтры и море оутншивше се. Д. 185. да оутншнши боуроу лютоую доуше и тѣла моєго. М. 244.

оутншнѥ, silentium: вьздвнгь роукоу помакаеть оутншїю бытн. Д. 58.

оутлина, cavum: вь мншню оутлиноу. Ш. jahrb. bd. 53. anz. bl. 116.

оутльстѣтн, crassescere: оуты и оутльстѣ. Ст. 23. Д. 105.

оутолнтн, sedare: оутолнти соуровьство нхь. Д. 31. оутолнкы Марѳѣ и Марїи сльѕы. Д. 137. мльви оутолнше. Г. XI. 92. placare: негодоуюштнхь оутолнкь. Д. 131.

оутолнуньь, за цара Стефана Дмитрь Оутолнуикь, који је имао баштину међу Љубижњом, Посуђом и Јагледницом. Г. XV. 273. — Властеличић цара Стефана Никола Оутолнуикь. Г. XV. 285.

оутолокь, селу је Пећанима цркве арханђелове у Призрену ишла међа на оутоловь лаѕь. Г. XV. 277.

оутольць, име мушко: између људи које цар Сте-

ѳан писа цркви арханѣелової у Призрену једном бјеше тако име. Г. XV. 273.

оутолѥкати, sedare: кьсѣмь оугаждати и ѡть нѣдоуга тѣмь оутолѣкати болѣзни. Г. XI. 76.

оутрѣна, стоји на мјесту неразговијетну: Єлѣна дѣспотовица да сѣ бегствоу прѣко рѣкѣ Доунава, за оутрѣною оу гороу. Л. 83.

оутриштѥ, campus: селу је Прошиновцима ишла мѣђа на втрїшѥ. М. 198.

оутрнѩ, на—, mane: на оутрїа призкавь патрїарха. Д. 206.

оутро, mane: вѣзда дьнинца изь оутра сїающїи. Л. 61.

оутроба, venter: кьсели сѣ вь оутробоу женьскоу нѣвьмѣстнмы нѣбѣси. Ст. 1. сего имѣнте оу мѣнѥ мѣсто, корѣнь благы изьшьдь изь оутробы моѣѥ. Са. 4. ако лъвы нокти изь срѣды оутробоу рьвоуштѥ. Д. 27. ѥгоже изь прѣчистыѥ си оутробы породи. М. 58. поздавидѣкь мн оубо лоукавн крагь, ако и раждѣженьна оустронти оутробоу родителѧ кралѥвьства мн. М. 109.

оутроудити сѥ, fatigari: нѣ оутроужда сѣ тѣкѣ глаголѥ: радоуи сѣ. Г. XIII. 366.

оутроужда̀кати, fatigare: ѡуи оутроужда̀кати зрѣщимь. Г. XI. 70.

оутроуждати сѥ, fatigari: кто оутрѹждаѥт сѥ глаголѥ, азь нѣ оутроужда сѣ. Г. XIII. 366.

оутроунити, spargere: ѡ скандали, кою ѥ непринатель уловѣчьски втрѹнилъ мегою братство вн. П. 85. може бити да би требало вътроунити.

оутрьгноути, avellere: ѡть горы камѣнь оутрьжѥ сѣ. Д. 135.

оутрьнница, sacra matutina: ѡ оутрьнїиї. Са. тип. хил. у Авр. св. гор. 28.

оутрьнь, matutinus: оутрьнмаа славословїа съкрьшити. Д. 70. fem. sacra matutina: быкшоу врѣмѣни оутрьнѥ и заутрьшноу пѣтїю црькоувьномоу. Са. 12. конъчавши сѣ оутрьнн. Са. 12. къ оутрьнн. Д. 212.

оутрьнѥвати, mane surgere: к тебѣ оутрьнюю. Д. 86.

оутрѣн, cras: подь горою до оутрѣн васъ ѡжидаю. Д. 10. заповѣдавь никомоуже къ нѥмоу до оутрѣн приходити. Д. 57. къ оутрѣн дьнь. Д. 39. 48. въ оутрѣн призваль свѣтаго. Д. 187.

оутрѣшьнь, crastinus: къ оутрѣшнин дьнь. Д. 168.

оутъкьмити, constituere: шь нинн снкозн ѵтъкми царьство ми: що сѥ ѡбрѣтаю людиѥ царьства ми, кон бѣдѫ пришьли ѵ Стонь по толѣ, кьди га ѥ дало царьство ми дѣбровьчаномь, тѣзи люди да ѡдьженѫть. М. 147. 163. compensare: киноградн, що самь кѵпила, и с црькѫмь сѵ. Геоpьгню замѣнила и ѵтакинла, тон да ми господни воєвода поткрьди црькви ресенон. М. 416. — сѥ, convenire: ѵтъкьмисмо сѥ мегю собомь, каго нѥ прѣнмѫ никѣднога уловѣка ѡдь земле кралевьства ми лихо ѡнѣхьзн люди, конхь заставше ѵ Стонѫ. М. 108. како соу сѥ оутькмили съ властели доубровчанн, да дават .ф. перьперь. М. 521. ѵтькмисмо сѥ съ Живкомь и сврьшисмо, нѥ ѡста Живько мнѣ дльжань ни и Живкѫ. П. б. 25. ѵтакинше сѥ и зьгодньше. П. б. 106.

оутыти, pinguescere: оуты и оутльстѣ. Ст. 23. оути и оутльстѣ. Д. 105.

оутѣха, solatium: вьлоуги нѣкоѥго минха, милоую оутѣхоу христолюбикомоу старцоу. Са. 8. намь късѣмь оутѣха ты ѥси. Д. 14. испльнинхь потрѣбами довольнынии, да ѥсть ѡнѣмь на поконце и на оутѣхоу. М. 66.

оутѣховь, међу људима у Штипу које је краљ Милутин писао цркви арханђеловој у Штипу даровавши је Хиландару бјеху неки Оутѣхови ваља да синови. М. 62.

оутѣцати, fugere: кашн людиѥ, кон ѡвамо ѵтѣгѫ. П. 41. ѥрь би мало люди ѡстало на ѡнѣхь гѡлинахь, кьдѥ би имь слобода ѵтѣцать ѵ кашѣхь градовѣхь. П. 96. терь би мали ѡдь погибѣли ѵтѣцали. П. 115. и прько сѵ бѣжанию ѵтѣцале прѣдь силомь. П. 125.

оутѣшати, consolari: пользнынѣ сь любовию оутѣшахь се. Ст. 19. писанїемь наоучае оутѣшати нась. Д. 159.

оутѣшеніе, solatium: не обрѣташе срьдьцоу оутѣшенїа. Д. 118. братиимь тоу живоущимь на ѵтѣшенье. М. 122. да прїимѫть ѿть нась помощь и ѵтѣшенїе мѣсто то. М. 263. да съмирить и оутѣшить нась оутѣшеніемь неѡскоудниимь. М. 333. за сѣ ѵтѣшеніе. М. 518.

оутѣшеновићь, пријатељ с дубровчанима Хрьсь Ѵтѣшеновикь 1404. П. 53.

оутѣшитель, consolator: къ раць трьблаженаго господи моѥго, свѣтаго оутѣшителя моѥго. Ст. 28. да поустить мировїи ѵтѣшителя. М. 71. доухь свѣты оутѣшитель. Г. XI. 192. радоуи се, плачоущих се ѵтѣшителю. Г. XIII. 367.

оутѣшити, consolari: плачоущи се ѵедь сконхь, и не могоущи оутѣшити се. Са. 6. вьсеблагыи богь да съмирить и оутѣшить нась оутѣшеніемь неѡскоудниимь. М. 332.

оутѣшнати, coarctare: мнѡгыими сльзами оутѣшнает се. Д. 66. пришьдьшоу множьствоу зваиныихь и незваиныихь ако оутѣшнати се монастырю. Д. 70. многым оумилиенїемь оутѣшнаше се. Д. 87.

оутѣшьнь, consolatorius: братоу оутѣшноѥ братьскы напнсавь. Д. 120. зѣтоу оутѣшна вьспнсавь. Д. 204.

оуфаніе, гледај оуньваніе: истино поконще всѣхь правѣдныхь, уфаніе. М. 149. да не има иведань некерьникь господина конде ѵфаиа ѵ Дѵбровникь. М. 286. 298. 320. пѵнно ѵфаные. М. 496. ѥсѫ ѵ добрѫ станню и ѵ добрѫ ѵфаннѭ. П. 70. комѵ смо ѡць ѡдь прько нарѵѵнли ѵфаннѥ ваше велнкости. П. 71. пално ѵфаные ѵ господьство ти нмамо. П. 102. тѵзн ви книгѵ послахь за вѣрованые и за ѵфаные. П. б. 76. нменовано благо моѥ поставнхь ѵ Дѵбровникѵ на ѵфаные божиѥ и нашнѣхь прнмателма. П. б. 125.

оуфати, гледај оуньвати: ѵфамо, да кѭ бнти. П. 7. мн ѵфамо ѵ вашѵ любавь, да ѡдь ваше странѥ за нась всаконмь добрѣмь нѣ кѭ ѡстати. П. 53. ѡвѣи зависе, коѥ ѵнѥ, ѵфамо, да нѣсѵ с вашомь вѣстню. П. 55. ѵфаюкѭ на велнкѵ любавь. П. 59. за то можете пално ѵфать. П.

69. ѫфамо на доброга бога и ѵ ваш добри разѵмь, ієрь кѣте направити ваше дѣлге. П. 85. ѵслиша глась ѫфающихь на нь. М. 427. part. praet. pass. fidus: да га имамо за пријателя, и да ѥ ѫфань ѵ нась. П. 90. свесрьдо прѣмсмо и ѫфано тѣмь ѡвѣтомь, и такон ѡвѣтовасмо. М. 418. имамо ѵ нашь градь ѫфано прѣмти и свесрьдо саблюсти. М. 418. доспаше поклисаре на потврьѣење поутенога и ѫфаногa мира. М. 420.

оухватити, capere: ѡть Асенѣ на брани оухваштень и ѡслѣпљень. Д. 171. аще се цо годѣ лицемь оухватить оу нихь, или аще се оухвати оу хоусѣ или оу крагї. З. 42. ако кто цо оувати оукрадено лицемь. З. 44. ако кон дѵбровѵанинь кѵпи коня, и ѡногазн коня ако ѵхвати срьбинь или сасинь, и реѵе: ѵкрадень ми ѥ. М. 205. 208. 267. 434. тьда нхь ѡни ѵхвативь, терь ѵбили. П. 13. тврди ѵхватише наше трьговце. П. 17. кон сѵ били ѵхвакиеми ѡдь тврькь. П. 48. ѵхватише ѥдно древо бистауко. П. 66. оухвати Јањкоуль Феризьбеговника оу Кроушевьцоу. Л. 78.

оухо, auris: скоро прикланиаѥ божьствьнѣи оуши къ призивающимь ѥго. Ст. 24. къ моимь слѡвесемь прилаган своѥ оухо. Са. 9. сина и ина многа ако въ оуши ѡтьцоу на гробѣ съглаголавь. Д. 75. къ снмь правовѣрїю оушеса на слышанїѥ приложити подобаѥть. М. 72. ѥиѥже ѡко нѥ видѣ, ни оухо слыша. М. 88. кто сѥ ѡбрѣщеть съборникь, да моу сѥ оуши оурѣжита. З. 35. ако сѥ пристакь ѡбрѣте крикь, да моу сѥ оурѣже ѥзыкь и ѡбѣ оушїи. З. 49.

оухранити, conservare: да ви ѵхранѵ съ късѣмь вашимь довиткомь. М. 29. 30. да ви ѵхранимо. М. 33.

оухоусити, praedari: ако ѵхити за коня, а ѡнь бѵде ѵкрадень или ѵхѵшень. М. 102. оукрадень мї ѥ или оухѵшень (коњ). М. 434. само ту.

оухылити, fallere: поради, нека сѥ зали уловѣкь непријатель нашь и вашь ѵхили. П. 156.

оухытити, capere: ако бошнанинь ѵхити ѵ дѵбровѵанина за коня, а ѡнь бѵде ѵкрадень. М. 102. дѵбровѵанинь, кон ѥ ѵхнѣень ѵ ѡкѵи рать. М. 369. тко годѣ сѥ нагиѥ

волѧ ѫхити ѫ томь, такоѕи га кѣмо педепсать. П. 31. оухити Текели графь Анѕера. Л. 87.

оухытрити, excogitare: и ѡного инѕложити злокьѕьнныи оухытривь. Д. 79. на оухищрѣнныи мость ѡть нѣго дошьдь. Л. 55. exornare: вса памети достонна написавь и оухытривь. Л. 63.

оухыштрати, excogitare: ѡнѣхь разоумомь благаго доуха инѕложити оухыштраше. Д. 15. вьздрьжанїѣм оухыштраѥ спасенїѥ свое оукрадаше. Д. 115.

оухыштрѣнїѥ, excogitatio: конмь оухыштрѣнїѣмь мира ѥзбѣжати. Д. 6. одобрѣ оухыштрѣнїѥ. Д. 20. dolus: аще кто ѡбрѣщеть се оухищрѣнїѣмь дїаволскнмь разорити. М. 132. не боѥ се ни ѡдь когарь зла ни оухищрена ни ѥзагнана. М. 258. дїаволнмь оухыщрѣнѣмь обьѥть. М. 278.

оуцѣлити, affligere: кон всакомѫ уловѣкѫ право унинть, а никога не ѫцѣлинь. П. 129.

оуцѣломоудрити, prudentum facere: да оуцѣломоудрѣть вась прѣдрѣченные страшнїѥ повѣсти. Г. XI. 92.

оуцѣнити, pretium statuere: ѡкако смо ѫцѣнили, да дано всакомѫ ѡдь рѣченнхь юнаковь .є. перьперь. П. 48. да говорѥ ш нними и да се ѫцѣни. П. 116.

оуцѣнь, pretium constitutum: да си продаю вино безь водѥ и медь ѫ ѫцѣнь ѫ Крьсковѣ ѫ трьгѫ кралевьстка мн. и ако се кто нанде продавь вино с водомь и медь прѣзь ѫцѣнь, да мѫ се все ѫзьме. М. 17. да ѥ држаль нашѫ царинѫ и ковницѫ с ѫцѣномь. П. б. 80.

оученикь, discipulus: сконми оученики и апостолы. М 26. прьваго Савы послѣдньемѫ оученикѫ Дометїанѫ. М. 49. ѫченикь добри крала Тврьтка. П. 60.

оученїѥ, doctrina: разоумѣнѣше оученїѥ ѡбновнмь. Ст. 25. не забываните оученїа своего. Са. 3. послѣдовати твонмь оученьемь. М. 73. забывь вьса благаа оученна. М. 89.

оуѵестиѥ, communio: сь Іоудою да нмать оуѵестїѥ. М. 145. 522. да нмать оуѵестиѥ сь распьншнми господа. М. 278. да ѥ нмать оуѵестиѥ сь великынми ктнторн. М. 333.

оучестьникь, particeps: участникь грькомь. Г. XIII. 294.

оучинаць, arbiter, само у једном споменику: да вѣшь, юрь те ѥ нарекаль Прибинна Припуникь, да мѫ си приставь ѡ правдѫ, кою кѥ водити сь Богданомь Прьдоѥвнкѥмь и сь Радосавомь и сь Братошемь, а учинаюѥ ѥсѫ прибинини Влькота Костадинникь, Радашинь Новаковикь и Ивань Божѧновикь. и да вѣшь, юрь сѫ се ѡбоѥ стране прѣдь нами ѕавеѕали и ѡбьлюбили, да вьсе що учине реченне учинаюѥ мегю Прибинію сь Богданомь, Радосавомь и Братошемь ѡ всакон дльгь и работѫ, кою би Прибина на нихь питаль или ѡни на Прибинію, да ѥ вьсе тозн тврьдо и непороучно, и на томь да станѫ. ѕа то молимо те, бѫди ш нимн, да се тен работе крьше. а да вѣшь, юрь ѥ богдановь, радосаль и братошевь приставь Дабижнвь Шапе, а учинаюѥ Миль Рожетникь, Брамнь Грьгурикь и Милосавь Краишникь. ѕаѥдно ѡбоѥ учинаюѥ бивьши на скупѣ сь вами приставьми, да се врьши. П. 79.

оучинити, facere: сниѥ оучинивь нмь и оутврьдихь. М. 19. како сн се сте назучинили по клетьвѣ наша села и наше болиры ѥмати, такозн сте и мнѣ учинили. М. 21. ѕла да ти не учинимо никогаре. М. 22. ако се коѣ крамола учини мегѫ нами. М. 23. да учини пракнѫ. М. 24. 34. и самь радь правьдѫ учине. М. 29. ако ви тько учини кривнѫ монхь кметн. М. 30. ако ви ѣа право не учинѫ. М. 30. не учине ли ми правьдѣ. М. 41. да се скакомоу оучини правьда. З. 44. да не учинимо никоѥгаре бесправдьи уловѣкѫ ѕемле твое. М. 47. уто бѫдѥ хтѣнне учинити ѡдь мыхь, то да учини. М. 48. учинише все хотѣнне кралевьства ми. М. 108. ако крьвь учини дѣтнкь. М. 52. кон враждоу оучини. М. 565. ако нмь хокете кою накость учинити и уькете. М. 54. тѫ нмь милость учини кралевьство ми. М. 55. учинивь нѣкою ѕабавѫ дѫбровчанинѫ. М. 119. ако пїань кого ѕадере, или нмоу срамотоу оучини. З. 47. що се бѫдѫ учинилѥ коѥ любо утете а или ѕлобе или крьви

в снюзи рать. М. 170. кои плѣнь се вуинн. М. 45. ако се би некои скада вуиниа мегю иноиь и мегю баноиь. М. 186. ако се вуинн кои пра мегв дѣбровуани и срьбли. М. 205. позиавше утн и служьбе, кое градь Дѣбровиник вазьда есть вуиниль господѣ рашькон. М. 217. мирь, любавь и иединство и прѣительство вуинише мегю собоиь. М. 319. да кисмо нмь добри благосовь за тан градь вуиниан. М. 324. да св вуиниан невѣрв. М. 328. любавь и прнѣзань, кою вуинише и показаше госпоутвѣ ин. М. 337. вуиниxь размирье и рать з госпоутвоиь дѣбровауцѣиь. М. 367. вуиниxь ш нимь мирь. М. 369. оуунии царьство ин Сѣнианоиь законь, да онзи виноградь сами теже, а да нмь не оуземаю льна. Г. XV. 276. ако послаxь не вуинс. М. 455. да ин не ће свротивства вуиинти. М. 461. да иитковь не сии трьговцв дѣбровауковв вуиинти иидне новьшиие ни безакониѣ ни завртице. М. 489. вуиисмо разлогь з господиноиь кнезоиь. М. 503. вуиниx напоконе препорвуенние госпоствѣ ки. М. 518. да ив се вуинн свзди по законв. М. 525. тв нмь милость вуинн кралѣвьство ин. М. 55. сню милость кралѣвьство ин вуинн, да стон в Дѣбровиникв, а дрвга такаре в квку кралѣвьства ин. М. 181. вуинише ин книгв кѣрнв. М. 178. хрисовоуан, що соу оууниѣнн градоиоь. З. 40. повелю, кою є вуиниль Дѣбровиникв. М. 221. вуиинсмо овь залапись. М. 400. вуиниxь сан тестаменать. П. б. 124. како ѣсть оуунииль оу Сѣнианехь виноград келикь. Г. XV. 276. оуунии црькви и коуке, да ѣсть метохь светние богородице. М. 64. црькви, кою самь вуиниа за мон гробь. М. 416. вѣуать єдань серпентинь напралѣнь златоиь, кое вуинн Рамботь. М. 498. како є вуиниль трьгь на Трѣбинн. М. 117. оуунинше ш нимн белегь заради вѣроканїа. М. 521. за двогоке, кое имаю или овь ново вуиие дѣбровуане, терь нмь двожиикь вдрь в бахь. М. 410. да га прѣмемо и вуиниио нашега властелина. М. 239. када нась богь тимин вольниxь вуинн. М. 440. овь овакон вуиинсмо, да си ѣ волань и слободань вьвсакоѣ крьсте уловекь з благоиь донти в нашь градь в Дѣбровиикь, тко

се назива чловекь господина Радосава. М. 315. такон оучинисмо за кметн, да инедног данка господског не даю. М. 531. кто имо учини. М. 157. не монте иного учинити. М. 185. ми се кѣмо ш иниѣ статн и учинити що кѣ бити за болѣ. П. 1. ако би тко одь нашего племена супротивь овомзи учинењю, поткрьгењю и обетз супротивь учинивь. М. 307. що си ти много крать учинно противь менѣ. М. 500. тко годѣ ли се нанде да супротѣвь учини. П. 31. учинихь имь на волю. М. 377. одда скега є намь за правоо и задоволноо учињењоо. М. 404. да бихь в томь нимь право и задости учинно. М. 448. ѣерь имь ѣ задоволь учињењо. М. 512. не дати мз злѣ учинити. М. 258. да господьство мз учини учинить намь одь капетана листь слободни. П. 45.

оучињењиѣ, factum: до коли би не било матере ми супроѣз мами таково учињењиѣ, како би могли рећи добри лздне, да є за то подобно оставити сниз матерь свою. М. 274. недворно учињењиѣ. М. 315. хздњемь учињењиѣмь. М. 485. супротивь овомзи нашемз учињењю, поткрьгењю и обетз. М. 307. више речењо учињењиѣ и обѣтованьиѣ. М. 461. može biti mjesto te riječi pogrješka vrignegnie. M. 385.

оучистити, purgare: оучињено добросьставнѣ. Г. XI. 75.

оучитель, magister: благонравїю оучителм. Ca. 6. нашь оучитель и пастырь. М. 26. прьвїи архїепископзпь и оучитель срьбскы. М. 72. доуховнаго наставьника и оучителм отьца кралѣвьства ми, їеромонаха Андонїа. М. 122. оучителн. Л. 60.

оучителнь, docens: подобает єпископоу быти оучителноу. Д. 140.

оучительство, doctrina: оучительства вѣчни оукрашењь. Д. 63.

оучити, docere: сьвькоупивь иѣе кь себѣ науеть имь оучиѣ глаголати. Ca. 3. светителы поставивь, и рекь имь оучити люди си. М. 26.

оуѵрѣдити, hospitio excipere: маслиии и хлѣбы прѣдложивь, любьзно оуѵрѣди ѥ. Д. 30.

оуѵрѣждати, hospitio excipere: ѥгоумѣноу оуѵрѣждающтоу стратилата. Д. 15. многовремѣнно оуѵрѣждаѥмь царѣмь. Д. 126. дроуголюбьно оуѵрѣждаѣть на имогыи дьиїи. Л. 63.

оуѵрѣждѣниѥ, hospitum susceptio: любьзно оуѵрѣждѣниїемь прнѣти быкше. Д. 32.

оуѵоувати, conservare: кварн се вувканте. П. 131. господа молимо, да кое стадо имаш подь собою, оузможешь оуѵювати. М. 559.

оуѵоути, audire: оуѵювшиы вьсѣмь. Са. 12.

оуѵю-, гледај оуѵоу-

оушакь, име мушко, гледај Костадиновићь.

оуши, селу је Љубижњи цркве арханђелове у Призрену ишла међа на Оуши. Г. XV. 273. планинама Прькославоу, Гребищемь, Плоуи ишла је међа на Оуши. Г. XV. 300. селу је Селцу у Пологу ишла међа на Оуши. Г. XV. 304. и селима је Гуглави и Крушевицама светога Николе врањинскога ишла међа на Оуши, али је ту баш споменик оштећен, па може бити да се није сачувало име цијело. М. 26.

оушоѥкь, селу је Приљепници ишла међа на вшоево гумно. М. 198.

оуштедрати, donare: нескоудною роукою благооутробно вьсѣхь оуштедраста. Д. 42. иништїи вьси зѣлѡ оуштедраѥми бываахоу. Д. 93.

оуштедрити, donare: иништїихь оуштедрыкь. Д. 175.

оушька, Стефан је Немања освојио од грчке земље Оушькоу и Поморавїе. Са. 1.

оушьница, inauris: ѥдна вшница сребрьна. П. б. 73.

оуѧзвити, vulnerare: ненсцѣлно оуѧзви се. Д. 62.

оуѧзвлати, vulnerare: не трьпе о сихь любовию присно срьдьце оуѧзвлати си. Д. 116.

оуѧмьчити, vadari: вамьчисмо мароѥвѣ три брата всакога. П. 152. вамучихь Мароѥ Орьлоушки за .р. двкать,

и нѣкадних га нс тамнице, в конон бѣше положень за двогь. П. б. 112. cf. оуѣмѣунти.

оуѣшнѣнніе, illustratio: єзыкь оуѣшнѣнїа подати ми. Д. 1.

оуѣднинѣнніе, solitudo: отьходно оуѣднинѣнїемь вь поштенїи мльчалнвѣ жнвоуштнхь. Д. 7.

оуѣздьна, Алтину је ишла међа на Оуѣзьдноу. М. 94. краљ је Стефан Дечански купио у некога Витомира Оуѣздноу без сумње исту и дао Дечанима. М. 97.

оуѣлєнити, cervo similem facere: напонти оуєлєнѣєноу доушоу єго. Д. 10.

оуѣмьунти, vadari: аще оупрїи неропьхь господара, да га оуємуїи соудїа царевь, како да плати господарь вьсе неропхоу на рокь. З. 41. неропьхь ако побѣгнє, где га wбрѣтє господарь нѣговь, да га wсмоудїи, и нось моу разьпорн, и оуємьуїи, да є wпеть єговь. З. 50.

оуѣти, capere: нѣтько ми є вель чьловѣка. П. б. 18.

оуѣча, име мушко: властелин Александра господина канинскога и авлонскога Ѣнєгн ставилець 1368 М. 178.

фараоновь, Pharaonis: поставн господнна домоу фарawновоу. Ст. 4.

фараонь, Pharao: Фарawна морємь потопнвь. Д. 102.

февраръ, februarius: мѣсеца февраря. П. 8. 37. М. 392. 404.

февроуарь, februarius: месеца февруара. М. 31.

февраръ, februarius: мѣсеца февраря. М. 404.

федерикь, Fridericus, гледај Гоуньдоуланѣь. на једном се мјесту помиње без презимена с братом Бенком, али је без сумње Гундулић. П. б. 79.

фекєтє, } човјек краља мађарскога Јована Запоље
фекєти, } Фекетє Јаношь 1537. М. 555. Фекети. М. 555.

фелань, не знам што је: двє ромєнує фелане. М. 408. П. б. 98.

фєлнчь, Felix, гледај **Пелнчевнћь**.

фєлонь, *φελόνιον*: фелоны и дипламн. М. 92.

фєрєньць, у Мађара Franciscus, гледај **Токан**.

фєриҙь, име турско: **Фериҙь кнефалнн всуланскн** 1399. П. 25. 27.

фєриҙьбєгокнћь, године 1454 окт. 2 оухкати Сибињанин Јанко **Фериҙьбєгокнка** оу **Кроушевьцоу**. Л. 78. Г. Х. 272.

фєрьварь, februarius: **мѣсеца фєрьварн**. Ст. 30. **мѣсеца фєврара**. Са. 13. М. 7. **фєрьвара**. М. 20. П. 76. П. б. 37. врло често.

фєрьхать, име турско: **Фєрхать** 1537. М. 555. у истом споменику и **Фєрха**.

фєуорь, између људи које цар Стефан писа цркви арханђелово ј у Призрену један бјеше Марко **Фєуорь**. Г. XV. 272.

фнгоурати, pingere acu: **квитѫшь ҙлатомь фнгѵрань**. М. 415. П. б. 104. 121.

филаньдрь, цар грчки за времена Стефана краља Првовјенчанога: **цара, Филаньдра глаголємa**. Ст. 21. **Юрнса Филаньдра**. Ст. 27.

филєньхаҙь, мјесто у Мађарској: **ндоше тоурци на Филєкьхаҙь** 1682, **раҙкопаше га ҙемлюмь барабар**. Л. 86.

филнпа, име једној властеоци дубровачкој XIV вијека: **како ѥ полаѵа прьво кнла госпоѓе Филнпе наше кладнке**. М. 236.

филнпо, Philippus, cf. **Филнпь**, гледај **Мокрѣшнћь, Пеѵенѣжнћь**.

филнпополь, Philippopolis: **в Филнпополю**. М. 410.

филнпь, Philippus: за краља Милутина **епнскоупь рашьскын Филїпь**. М. 60. — Међу људима које исти краљ даде Грачаници бјеху три **братѣньца Филнпь, Стефань** и **Богдань**. М. 563. — Протовистијар господина зетског а Балше **Филнпь** 1385—6. М. 203. 204. — Властелин деспота Јована **пань Филнпь** 1496. М. 542. — Гледај **Карель, Кѣлень, Орѣн**. cf. **Филнпо**.

филокалиа, манастир у Солуну: къ монастырь къ Фїлокалїи. Д. 77. къ Филокали монастыри. Д. 135.

филонила, прво име мученици Јерини: Филонїю. Л. 57.

философъ, philosophus: Константинъ философомъ. Л. 63. cf. Коньстантьтинъ.

филотеи, Philotheus: манастир у Светој Гори: Филотеи маріиаемы монастырь. Д. 66. Филоѳеоу игоумень. Д. 127. 132. — Патријарах цариградски за кнеза Лазара. Г. XI. 163.

филотиѥ, Philotheus: игуман довољски XVIII вијека: игумена Филотїа. В. дан. I. 12.

фина, *φήνη*: фина, милостива птица, инспадаема орлинца хранещїи. Гильф. бос. 274.

финєремисионє, absolutio: вунинихъ ш нимь финєремисионє. П. б. 103.

финикь, palma: захара и финикы єлико потрѣкова. Д. 192.

финь, срл. finus, purus, за сребро: сребра в єдиномь сакоулю .є. плоуа и неколико зрьна фина, ... сакоуль дроуги фина. М. 407. П. б. 99. фина сребра. М. 498. П. б. 35. 105. cf. сребро.

флоковьци, катун који је цар Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену: катоуиь Флоковьци. Г. XV. 278.

фоньдена, срл. funda, horreum: хоткємо дати стаурне безь плате и бастаке, кои те скрьцати в фонденв. П. 77.

форось, forum: на фворосѣхь. М. 3. само ту.

форьма, forma: дкє тепсиє латинскехъ форамь. М. 408. дкє тепсиє латиньскє форьме. П. б. 100. literae forma: съставихь форми, на инхже къ єдино лѣто осминь уловѣкомь съвръшити охтонхь. М. 538. потьщах се съставити форьми, къ иже быти оугодна кьсакомоу проучитающомь. В. прим. 13.

фоскари, дужд млетачки 1423: господиномь Франьческомь Фоскари. М. 325. Франьческомь Фоскари. М. 327.

фоско, гледај Славнић.

фосковнић, дубровчанин Винъчула Фосковнић између 1240 и 1272. М. 52.

фосно, гледај Хвостьно.

фрадь, frater, скраћено за калуђере: фрадь Кита. М. 109. cf. фратъ.

фрамакъ, митрополитъ кѹрь Аѳанасїѣ Фрамакъ. Л. 79. cf. Атанасиѣ.

франъко, Franciscus, гледај Басилиевић, Винчиновић, Иосифовић, Сорьгоуевић. један се дубровчанин трговац помиње само именом Франко 1397. П. 9.

франъковь, Francisci: сребро франковo (т. ј. Франка Басиљевића). П. 79. 99.

франъцишко, Franciscus: реда светога Франъцишка. М. 379.

франъцишъкын, gallicus (као да је то): за дѣлъ францишкъ, кою съ ѡдъкѵповали. П. 9.

франъѵєско, Franciscus, гледај Марьгоушьковић, Поуцић, Фоскарн.

франъѵиско, Franciscus: дубровчанин између 1273 и 1314: маломъ братъ Никулѣ и братъ егова Франъѵиску. М. 69.

франъѵьскын, francorum: крала франъѵьскаго. Л. 68. франєускаго. Л. 57.

фратрь, frater за калуђере: никарь с фратри. М. 378. всон братьи фратромь. М. 379. више писани фратарь. М. 494.

фратъ, скраћено фратрь, које види: фратъ Локрѣнацъ. П. 71. фратъ Алексендра дѣброкуанина. М. 494.

фрєварь, februarius: фрєвара мисеца. М. 105. фрєвара. М. 232. 238. 366. 374. 516. фрѣвара. М. 296.

фрєньѵєшко, Franciscus, гледај Поуцић.

фрнзь, срл. frisius, crispatus: какеца два фрнза злата, нє кетха. М. 498.

фрнола, Forum Julii: въ Фрнолє. Г. XI. 126. остаимють Фрнолъ. Г. XI. 127.

фроугопоуловь, планини Ограђеноу и пашштоу

Уръкенон Полимн ишла је међа на фроугопоулоко селиште. М. 64.

фроугь, francus: најмьше грьчьскыѣ коіе, фроуги же и тоурьки. Ст. 5. фроугомь Константїнь градь прѣдрьжештнмь. Д. 103. фроугь великь. Д. 178.

фроужьскын, francorum: дке роменуе фрѣшке. М. 408. П. б. 98. — Фроужьскаа Гора у Сријему: въ подъкрилїе Фроушкїе Горы. В. дан. I. 28.

фрьварь, februarius: мнсеца фрь(ва)ра. М. 321. 390. 431. cf. прьварь.

хаба, poha: да ходе власи свободно (и) нхь добитькь безь все хабе и зледи. М. 24.

хабити, damnum inferre: и ако би хьтель хабити или би нсьхабиль намь. М. 36.

хавала, град и брдо више Биограда: године 1515 маја 6 разбн Калиль бегь Мноша херцелскога воекодоу подь Хаваломь. Л. 83.

хавала, commendatio у Турака: хавала амальдаромь. М. 529. за свнлх хавала и писакь. М. 529.

хадомь, име турско: Хадомь баша 1441—74. Л. 77. 78. 81.

хадрь, име турско: човјек Хамзе бега херцеговачкога 1470. М. 513.

хадьмань, име турско: Хадмань паша 1552. Л. 84.

хажи, гледај хажнм: хажї Мѡусею. М. 558. хажи Мазума. В. дан. I. 9.

хажнм, qui in loca sacra migrat: прѣзвїтера Іоана хажїю. М. 558.

хаздеи, pannus quidam: многоцѣне велике унсте свите разлике, акьсамити, хазьден. П. 138. помсь бисерань на хаздею црьвену. П. б. 103. кнеиаць великога бисера съ каменци .sl. положень по хаздею. П. б. 103.

хазна, aerarium у Турака: в царко ми хазно придаше. М. 548. грнјешком стоји о мјесто в.

хапрадинь, име турско: човјек Хамзе бега херцеговачкога 1470. М. 512.

хапф-сорѹѵнм, nuncius trepidus: ни емнинь ни хапфсорѹѵнм. М. 523.

халашєвьци, селу је Вилској ишла међа надь Халашєвцє. М. 144.

халнѣь, између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену један бјеше оѹлинрь Радомирь Халикь. Г. XV. 284.

халота, име мушко: између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Халота. Г. XV. 291.

хальда, име мушко: између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену једном бјеше име Хальда. Г. XV. 290.

хальдоѹє, селима која је цар Лазар дао цркви богородичиној у Ждријелу браничевском бјеше међа ѿть Кошарнє сь Халдвємь. М. 191. номинативу нема потврде.

хамировнѣь, властелин Вука Бранковића Тодорь Хамировнкь 1387. М. 209.

хамоѹжа, pannus quidam: пандаври, хамвже, хазъден. П. 138.

хамьза, име турско: Хамьза бегь 1417—72, господинь Хамьза бегь, воєводе Хамза бега, господина воєводе Хамьза бега госьподара херьцегове земьле, ѿдь херьцегове земьле саньжакь Хамьза бегь. П. 139. М. 443. 509. 512. 513. 515. 516. 105.

хананєм, chananaea: хананєю за дьцерь страждоѹштоѹ молєштоѹ сє помиловаль єси. Д. 162.

хань, у Турака imperator: цара сѹлтань Камзать ханла. М. 545. хань. М. 548. Камзнт хана. М. 550. ханв. М. 550. Селим ханъ. М. 550.

ханьдакь, манастир је Трескавац имао земље канзь Ханьдака. Г. XI. 131.

харачь, tributum у Турака: кон ми харачь дакаю.

М. 410. харачь донесоше. М. 474. що сами годѣ дао в харачь. М. 500. погрјешка: храу, храча. М. 550.

харачьникь, tributarius: ни смо одь царьства ни харачьника. М. 474. да не имаю закака ни одь кога моега чловѣка ни одь кога ни харачьника. М. 524. exactor vectigalium: ни кадиа ни харачникь. М. 523.

харачьникь, tributarius: ни смо харачьни људи. М. 528.

харизати, *χαρίζειν*, donare: да имь јесть тврьдо до вѣка, любе подь црьковь за душь подьписати, в прикню дати, продати, харизати, замѣнити. М. 156.

харитоновь, Charitonis: харитонова обитељ у Светој Гори. М. 127.

харь, *χάρις*, gratia: безь хари да двигнеть се. Са. тип. ст. у Ш. lesek. 81. ако би се комь харь учинила. П. 36. да харь тебѣ видимо. П. 56. кри кје нами в велику главну харь бити. П. 161.

харьдомилиће, клаче Харьдомилиће потврди Јурај војвода Доњих Крајева Павлу, Николи и Влатку Јурјевићима. М. 378.

харьламьпије, *Χαράλαμπος*: игуман обитељи иверьскіе Харьламьпіе 1347. М. 127.

харьнь, gratus: хоте харни бити. М. 241. да смо харни велнкон красотѣ дѣбровьукон. М. 242. всемь томь хоте харни бити. М. 289. 300. що се нами могло, харни смо били. П. 129. Дѣбровникь таковѣмь приятелјемь живѣаль је поутеномь љубкомь и уьстню плакать и харань бити. П. 159. praemio donatus: да толикан љубавь не бѣде нехарьна, паче вь свемь славна и харьна да бѣде. М. 238. љубавь много харьна да бѣдеть. М. 239. обетованје к нами харьно да бѣдеть. М. 258. да толикан љубьвь харна бѣде. М. 337. 343.

харьтиа, charta, *χαρτίον*: на хартїи срьдьца написавь. Д. 24. вса на хартїи написавь. Д. 78.

харьтофилакокнѣь, *χαρτοφύλακος υἱός*: харотофилаковикь Дьмитрь. М. 193. јамачно је погрјешка о између р и т.

харьць, краљ је Стефан Дечански дао Дечанима виноградь Харць. М. 92.

хасань, име турско: ходи царь на Оузоумь Хасана 1479. Л. 80. 81. — Гледај Клокоучарићь.

хатарь, fines: отъ Кѵѵанне на Стѵбице, на хатарь, ... на Бѣкокицѵ на хатарь, ... на хатарь на трѣтїи. М. 197. дѣломь хатарь отъ Петке прѣкы поуть, и на нѣмь хатарь. М. 199. хатарь подь шѵканиске виноградє, ... на Крѵшевѵ полиниѵ хатарь надь Цвѣтковѵ надь. М. 199. само у том једном споменику.

хаити, curare: не брѣгѵки ни хаюки калсь своюга господина заповѣди. П. 168. и са се: ако не кѣ се хаити. М. 529.

хвала, laus: благодарение и хвалоу вьсилаю всѣхь кладыцѣ. Ст. 4. иже јесть хвала изранлска. Ст. 10. хвалы и поуьсти немавнде. Д. 128. выноу хвала јего вь оустѣхь тконхь. М. 9. вь славоу и хвалоу матере божїе. М. 531. на томь богоу хваллоу дадохмо. М. 554. всакон поутенои уьсти и хвалѣ достоиниимь нашимь пріятелємь. М. 516. разѵмѣ поутене рѣуи и велике хвале господина нмь коиеводе, како се хвали Клькуемь и нѣговомь опкиноль. П. 145.

хвалити, laudare: аггелы сего хвалеше дикше се. М. 71. уисти и хвалити свѣтне. М. 125. хвалити и славити єгѡ. М. 129. много намь говорише и хваляше вьсакою доброть господьства ти. П. 21. хвалимо бога на нихь животь. П. 47. јесть раиинкь нѣколико, хвалиень господь богь, нѣ ѡдь смрьти нѣдань. П. 96. са се, gloriari: мьнѣ хвалити се да не боудеть. М. 74. много се намь хвале наши трьгокци, јерь нмь си вьзда биль пријатель. П. 10. вьзда ни се сѵ хвалили трьгокци тконмь добротомь. П. 44. ни се господьствомь ти хвалимо. П. 97. како се хвали Клькуемь и нѣговомь опкиноль, јерь сѵ людие добри и нѣмѵ вѣрни. П. 145. gratias agere: знамо, уѵие се по всѣхь земляхь велики ткои разѵмь, и да си имѣль вьзда дати себи добри свѣть и иногъмь нѣмь, и за то много хвалимо. П. 51. вѣома хвалимо на вашемѵ доуекаиїю. М. 560.

хваловићь, синовац кнеза Браила Михојевића иначе Тезаловића, син брата Браилова Богише прозванога Хвала, Юран Богишићь, кон се зоке подрѣтомь Хваловићь. М. 544. cf. Богышићь.

хвалословиє, collaudatio: на хвалословиє божьствьнаго смотренїа. М. 186.

хвалоє, име мушко: између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену једном бјеше име Хвалоє. Г. XV. 303.

хваль, име мушко: свештеник у подручју херцега Хрвоја: сиѣ се кныгѣ написаше отъ роукы Хвала крьстиѣнина 1404. М. 253. — Богиша Михојевић звао се прѣкоромь Хвао. М. 544. — Гледај Михоєвићь.

хвальчићь, краља Милутина слоугa Бѣдиславь Хвальчикь 1289. М. 55.

хвалѣниє, gloriatio: велерѣчивое хвалѣнїе. Д. 153.

хвалѣнь, име мушко, гледај Радосалићь.

хвао, гледај Хваль.

хварь, острво између Брача и Крка (Корчуле) које на картама пишу и Lesina: како ни писа сь Хвара. П. 88. що намь пишете за Какрь и Хварь. П. 116.

хварьскын, τοῦ Хварь: бишкупомь хварьскимь. М. 450. као да је мјесто те ријечи (ако не мјесто хрьватьскын) погрјешка: къ бану хрьванъскомь. П. б. 25.

хватити, prehendere: дворанє властельскїи, ако оучинии кое зло отъ нихъ, ако юсть себьрь, да хвати оу котьль. З. 44. да се не хватї; тога да хватє. М. 551. — се, manus afferre: колико да би се моє главѣ хватиль. М. 307.

хвостьно, крај српске земље гдје су Дечани и Пећ: Стефан је Немања освојио од грчке земље Хвостно вьсе. Са. 1. къ Хвостно. Са. 13. краљ је Стефан Првовјенчани дао Жичи неколико села оу Хвостнѣ, којима су имена: Пекь, Урьни Крьхь, Стьлпезн, Трѣбовитникы, Горажда, Накль сь Уелпикии и сь Лабланн, Лютоглавы сь градомь. М. 11. дао је исти краљ истој

цркви и планину оу Хвостинѣ Слано Поле съ Тмасквмь Гвоздомь. М. 12. краљ је Милутин зидао цркву св. Николи къ Хвосне на реци Кнстрици близь велнкїе архїепїскопїе сркскїе. М. 72. цар је Стефан дао Хиландару в Хвостьнѣ село Косорнкю. М. 138. исти је цар дао цркви арханђеловој у Призрену катун Синанице оу Хвостинѣ. Г. XV. 295. цар је Лазар дао земље оу Хвосноу конь митрополїе хвостьньскоє манастиру руском у Светој Гори. М. 200. љетописац пише Фосно: шестога (владику) постави оу Фосноу оу Стоудєницѣ малѣ въ храмѣ прѣсвете богородици. Л. 59. cf. хвостьньскын.

хвостьньскын, *τοῦ* Хвостьно: краљ је Милутин дао Хиландару пашиће Лабњеко оу хвостьнском земли, а њему међе бјеху како оутиче Рибинкь в Дрин и одь Рибинка . . . оус Козинкь . . . како грѣде поуть посрѣдѣ Горауєва оу Любижню, и како втиче Любижьна оу Дринь. М. 61. мѣсто къ прѣдѣлѣхь хвостьнскыхь Деуане именоуємо. Г. XI. 68. єпископоуь хвостьньскын помиње се први пут за краља Милутина. М. 60. 98. Л. 54. митрополїе хвостьньскоє. М. 200.

хєгєнь, име мушко, гледај Драгославнѣь.

хєланьдаро, гледај Хиланьдарь: въ мѣстѣ рекомѣмь Хєланьдаро. М. 191. само ту.

хєльда, pellis quaedam: контвшь, посталєнь хєлдамн. П. б. 104. 124. плашь потьсталєнь хєлдамн. П. б. 124.

хєрєтнсанніє, *χαιρετισμός*, salutatio: много здравьє и хєрєтнсанніє. М. 442. кластєломь дѣбровачкємь много поздравлєнє и хєрєтнсанє. М. 552.

хєроко, земљама је хиландарским у Светој Гори ишла међа на брьдо на Хєроко. М. 131.

хєротонисати, *χειροτονεῖν*: ємиже не хотєщв хєротонисаше на прѣстоль архїєрєнства влашкаго. Г. XI. 128.

хєротонисовати, *χειροτονεῖν*: архїєпископь хєротонисоуєт сє срьбскыє землє. Л. 59.

хєроувимь, f. coll. Cherubim: мнѡгоѡчитаа хєроувїмь. М. 547.

хєрьдєль, Transsilvania, мађарски Erdély: ѡдь Хєрдєлѫ. Л. 82. хѡдн паша боуднмскн на Хєрдєль ѕємлю. Л. 84. Хєрдєль ѡсконшє. Л. 86. на Хєрдєль. Л. 87. cf. Єрьдєль.

хєрьдєльскын, Transsilvaniae: Ѭноша хєрдєлскога воєводоу. Л. 83. конводн хєрдєлскомоу. Л. 83.

хєрьцєговнна, ducatus, држава херцега Стјепана, од којега јој је остало то име: по арбанасєхь н по Хєрсєговїнє. М. 527. господар ѕємлє Хєрцєговнпє. М. 557.

хєрьцєговнца, ducis uxor: в госпогїє Єлєнє хєрцєгѡвнце (жене херцега Хрвоја). П. 176.

хєрьцєговнѣь, ducis filius: кнєзь Баѡша Хєрцєговнѣь, гледај Балша.

хєрьцєговь, ducis: вси хєрцєгѡкн. П. 60. хєрцєговь кнєзь. П. 88. хєрцєговѫ снну. М. 513. ѡдь хєрьцєговє ѕємьлє. М. 474. в хєрьцєговь самьжакь. М. 484.

хєрьцєговьскын, τῆς Хєрьцєговнна: митрополитоу петровскомоу н пол херцеговскомѫ. Гильф. бос. 312.

хєрьцєгь, dux: хєрцєгь сплѣтскын. М. 250. то је био Хрвоје, којега види. — хєрцєгь ѡдь свєтога Савє. М. 441. то је био Стјепан Вукчић и два сина његова Владисав и Влатко и син Владисављев Баоша; види та имена. — ѡбонмь Шлнжїмнн хєрцєгь (краљ мађарски). М. 553. 554. — Парфншь хєрцєгь. Л. 86. прнпца Лоуи хєрцєгь. Л. 87. види та имена. — погрјешка: хєрѵєга. М. 506.

хєрьцєжнца, ducis uxor: хєрцєжнца Цнцнлнѣ (жена херцега Стјепана). М. 501. 507.

хнланьдарь, манастир у Светој Гори: монастнрь, ѕокомы Хнлаандарь. М. 5. мѣсто глаголємоє Хнланьдарь. Ст. 13. Хнланьдароу. М. 58. 521. Хнланьдарь. М. 62. монастнра Хнлаандара. М. 223. Хїлаандарѫ. М. 508. Хнлаандарь. Л. 58. кь Хїлаандарн. Д. 172. кь прѣсвѣтѣн богородцн, рєкомѣ Хнлаандарн. М. 86.

хнланьдарьскын, τοῦ Хнланьдарь: нгоумєнѫ хнлаандарскыє лавры. М. 49. богородцє хнланьдарьскыє. М. 60. сь ѵрьнькы хнланьдарьскымн. М. 66. обытѣль хнлаандарь-

скаа. М. 128. сєла хиланьдарьска. М. 138. старьць хиландарски. М. 223. хиландарьскѫ мєтохню. М. 223. монастироу хиланьдарьскѡмоу. М. 570. їгѹмєнь хыланьдарьскы. М. 332.

хиланьдарьць, калуђер у Хиландару: старци хїландарьци. М. 568.

хиланьтарь, гледај Хиланьдарь: монастирь Хиланьтарь. М. 125. само у том једном споменику.

хилиньдарьць, гледај хиланьдарьць: хилиндараць (године 1637). В. дан. I. 28. само ту.

хилада, χιλιάς, нвг. χιλιάδα: в всакомь по три десети хилада аспри. М. 407. девєть хилады дѹкать. М. 514. .мг. хилядє. П. б. 96.

хинатовьць, неко мјесто негдје око Призрена: киноградь на Хинатовьци даде цар Стефан цркви арханђеловој у Призрену. Г. XV. 271.

хинать, име мушко: између људи у катуну Драгољевцима које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену једном бјеше име Хинать. Г. XV. 298.

хладь, аига: видѣти хладь божьствьнаго града вышнаго Їєросалима. Ст. 10.

хладьнь, аигае: на мѣстѣ хладнѣ пажити ѡноѥ. Ст. 17.

хлапєновинѣ, властелин Стефана бана босанског Радосавь Хлапєновинѣ 1332—3. М. 102. 107. презиме му је на поцљедњем мјесту записано Хлановинѣ.

хлановинѣ, властелин Стефана бана босанског Шитко Хлановинѣ 1333. М. 107. — Радосавь, гледај Хлапєновинѣ.— Између људи у катуну Пинушинцима које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Ярославь Хлановинѣ. Г. XV. 297.

хлапомирѣ, властелин војводе Сандаља и херцега Стјепана кнез Ѡбрадь Хлапомирѣ 1419—35. М. 291. 304. 383.

хлапота, име мушко: између људи које краљ Милутин писа Хиландару један бјеше Хлапота. М. 59.

хлань, име мушко: између људи које цар Стефан писа цркви арханђеловој у Призрену двојици бјеше

тако име, а од њих један бјеше презименом Коуиловићь. Г. XV. 289. 299. — Гледај Калетићь. — мислим да је надимак Ивану Будисаљићу, којега пишу: чєоникь хлапь Иканъ Бѣдисалникь. М. 102.

хлапьць, име мушко, гледај Роужићь.

хлапьчићь, писар жупана Бѣлинака и војводе Радича Санковића Грѣбанаць Хлапьчићь имоћанинь 1391. М. 219. — Властелин краља босанскога Остоје кнез Стипань Хлапчићь 1398. М. 232.

хлахови, село које је цар Лазар дао цркви богородичиној у Ждријелу браничевском: Хлаховь. М. 194. има и сада близу Пожаревца у срезу млавском, само што га пишу Лаоле.

хлаховина, манастир је Трескавац имао стась въ Хлаховинѣ. Г. XI. 136. в Хлаховинѣ. Г. XIII. 373. номинативу нема потврде.

хлєринь, манастир је Трескавац имао земље въ Хлєринѣ. Г. XI. 135. 136. в Хлєринѣ. Г. XIII. 373. цар је Стефан освојио град Хлєринь. Г. XI. 161. на првијем мјестима биће околина тога града.

хлмлании, човјек из хлмьске зємлє: сн сѣ хлмлане. М. 34. вола приморанинѣ вола хлмлаинина. М. 247. кога нинь сѣдь wсѣди хѣмлина. М. 460.

хлмь, collis: међа је Клъчевнштемь ишла мегю пьси доль и мегю хлмь. Г. XV. 285.

хлмька, tumulus: селу је Вучјему Долу ишла међа на хлмькоу доубравнукоу и на воуучедольскоу хлмькоу. М. 199.

хлмьскын, западни крај српске државе на мору од Неретве до Требиња звао се хлмьска зємли: вєлии краль, намѣстьнын господинь вьсє срьбьскє зємлє и Диоклиє и Далматиє и Травоуниє и хлмьскє зємлє. М. 9. тако се један пут записао краљ Стефан Првовјенчани; а што је исти краљ истом таком приликом у другом споменику мјесто ријечи „хлмьскє зємлє“ записао „Захлмиє“ (види Захлмина), то држим

да свједочи да је хлмьска земли и Захлмиа била једна земља; тому је потврда што је био владика који се за краља Милутина писао епископъ хлмьскыи. М. 60. 69. Л. 54. па два љетописца пишу да га је поставио св. Сава „оу хлмскои земли.“ Л. 59. 69. а један вели: „въ захлмьскои земли.“ Л. 69. а сва тројица веле да је владиковао въ храмѣ прѣсѣтыѣ богородицѣ. Л. 59. њему је столица била у Стону. Л. 59. а то показује колико се на запад простирала хлмьска земли, су чим се подудара и то што су Јурјевићи (XV вијека) били од хумске земље, а држали су Дријева и Свјетило. М. 283. што краљ Првовјенчани у горњем примјеру именујући своје земље осим хлмьскѣ землѣ (или на другом мјесту осим Захлмиѣ, коју види) помиње и Тракоунию, то показује да требињска жупа није била у хумској земљи или да је хумска земља допирала до те жупе; тому може бити потврда што краљ мађарски Матијаш (1465) дајући села фратру Александру дубровчанину вели да су три села (по имену Иернзи, Гиилица, Лозница) въ Лѣци въ хумскои земли, а три (по имену Уѣсквиница, Иещиећь и Горица) въ жупи Трѣбиньскѣ, а три (Свт Стипан, Квти, Мокриие) въ жупи Драчевици. М. 494. али је жупа требињска била мање знатна, које ваља мислити и по томе што је остала само жупа, те се без сумње често мисли и она у хумској земли; тако краљ Радослав (1234) без сумње мисли сву земљу до Зете дајући дубровчанима слободу да тргују по хлмьскои земли и по Зетѣ. М. 19. тако и љетописац вели да је син Стефана Немање Вукан био кнез всои Зетѣ и хлмьскои земли. Л. 51. да јој је на сјеверу била међа Неретва тому је свједочанство што Хрвоје херцег спљетски пише (1404) из Звечаја да ће војске своје послати прижь Нереставь въ хлмскѣ землѣ (гдје гријешком писарском стоји л међу два сугласна). М. 252. бан се босански Стефан писао господинь всѣмь зе-

имамь босансцемь и хумьсцемь. M. 102. бань Босни и Усори и Соли и господинь хомскон (гдје грижешком стоји о мјесто в) земли. M. 105. 106. а послије и краљеви босански Дабиша, Остоја, Твртко Тврковић, Томаш и Стефан Томашевић: краль срьблемь, Босн, приморию, хльмьсцѣ земли. M. 225. 231. 253. 429. 485. у повељама се њиховијем помињу као свједоци оть хльмьске земле кнезови и војводе. M. 226. 249. 283. тако и у повељи Јурја Војисаљића синовца војводе Хрвоја. M. 379. село в хльмьсци земли, в ние Келнике, даде краљ Дабиша својој кћери Стани. M. 225. у подручју херцега Стјепана бијаху људи хумске земле. M. 457. — хумска је земља XIII вијека била кнештво а старјешина јој велики кнез, који имаше своје властеле и којега син бјеше жупан: кнезь велии хльмьскы Андрѣи. M. 24. 34. кнежьство хльмьско. M. 43. 45. властеле хльмьци. M. 45. жупань Радославь, синь кнеза Андрѣа хльмьскога. M. 44. господа рашька и хумьска. M. 217. господе босаньске и хомьске (гдје грижешком стоји о мјесто в). M. 220. послије се херцег Стјепан и син му Владисав писао господарь хумьскы. M. 441. cf. Стѣпань. у њега су били и властеле хумьци. M. 459. за њега стоји у једном пријепису херьцегь хомскы. П. б. 113. али је без сумње погрјешка; и син се његов Владисав писао господарь хумскы. M. 493. cf. Владиславь. а што је херцег Стјепан додавао тијем ријечима још ријечи кнезь дримьскы, то показује колико толико докле се на исток пружала хумска земља, т. ј. најмање до извора ријеке Дрине. војвода се Иваниш Влатковић писао воєвода хумьскы. M. 453. cf. Иваниш. а браћа се његова писаше само: Жарько хумскы. M. 495. Августинь хумскы. M. 538. Жарько, Тадиа и Аврагь хумьци. M. 542. — дубровчани су плаћали српским владаоцима могорыше хльмьске. M. 19.

хльмьць, Алтину је ишла међа сь Равьниа на Хльмьць, сь Хльмьца оу Оумєчиноу. M. 94.

хлѣбарь, pistor: о клоуѹарихъ и хлѣбарихъ. Са. тип. хил. у Аврам. св. гор. 31.

хлѣбъ, panis: не вькоуси хлѣба ни воды. Са. 11. хлѣба мало и рѣтко прнемахоу. Д. 24. оуготовавь топли хлѣбы. Д. 28. небеснаго хлѣба. М. 57. ѿтдѣлень хлѣбомь и нмаиѣмь. З. 35. да се даѥ кисѣль хлѣбь всѣмь ѥднакь. Г. XV. 306. ндоуши хлѣбь нхъ вьздкнгоше на нихъ кѡкь велнкь. М. 244.

хлѣбьнь, panis: мѣртикъ хлѣбнын. Г. XV. 306.

хлѣвьно, град у Босни и околина његова: в Хлѣвно. М. 248. цо ѥсть тко в Хлѣвни. М. 248. нмунѣрє нно нніє Хлѣвно. М. 249.

хлѣвьньскын, *τοῦ* Хлѣвьно: в хлѣвнскон врьховнин и в жупи. М. 248. врьховнив хлѣвнскв. М. 249. оснднпцн хлѣвнсцн. М. 248. градь хлѣвнскн. М. 249.

хлѣчько, име мушко: између људи које је краљ Стефан Дечански писао Дечанима да буду сокалници један у Чабићу бјеше Хлѣчько. М. 97.

хоботьница, polypus (ваља да је то): хоботнице н икре. Са. тип. ст. у Ш. lesek. 99.

хобоужнѣкь, властелин дубровачки Марнн Хобѹжнкь у вељем вијећу 1253. М. 39. cf. Кабоужнѣкь.

ходановнѣкь, човјек царице Милице Нкьунн Ходановнкь 1407. П. б. 44. исти се помиње без презимена 1404. П. 74.

ходань, име мушко, гледај Радосланѣкь.

ходатан, mediator: скетителн н ѹюдотворца Савоу блнжьнаго ходатан ѡ нась кь богоу. М. 125. ходатан ѡбрѣсти ка кь кладнце моемь Христв. М. 134.

ходатанство, intercessio: ходатанстконь прѣсвѣтые владнуице. Са. 14. просни ѡ нась молбоу н ходатанство. Д. 218. ходатанстконь прѣсвѣтые богородице. М. 331.

ходатанствовати, intercedere: бьдрѣи ѡун трьблаженьнаго старьца неоусьпьно ходатанствоуѥта ѡ твоемь добрѣ. Ст. 28.

ходатанствьнь, intercedens: радости многы ходаш 27

танственно бывамое видѣвше. Д. 87. вѣнць земльнаго сего царьствїа ходатанственъ бысть томоу небеснаго царьствїа. Г. XI. 86.

ходатаица, mediatrix: изволи ходатаицѫ быти прѣчистѣю владычицѫ. М. 194. мнихомь Свѣты Горн и нинѣмь монастиромь ако маты ѡбрѣташе се (царица Мара) и ходатаица къ царствоующомоу. Л. 64.

ходати, ire: не смѣше слободно хѡдати по царевн землѣ. П. 22.

ходиковићь, властелин херцега Влатка кнез Радоје Ходиковићь 1470. М. 504. 506.

ходимирштъ, из Крајине Градишта Ходимирић 1247. М. 32.

ходити, ire: кире ходе по моемъ владанню трьговце. М. 2. да ходе по моєи земли свободно с трьгомь. М. 16. тоудѣ си ходите пространо и здрако. М. 24. да имь ходе трьговьци по земли кралевьства ми и по трьговѣхь и по пѣтевѣхь. М. 85. да ходе по трьговѣхь. М. 120. да има ходити дѣбровьчьки трьгь и трьжьци слободно по всон земли кралевьства ми. М. 188. трьговци и людје нихь с трьзи и с имањемь нихь да могѫ ходити по морѣ и по сѣхѣ. М. 410. на пѣть да не ходе. М. 19. ни оу Светоу Гороу да не ходе никомь поснањемь, развѣ да пасоу кобиле. М. 61. ѣрь смо людиє врѣмени и стари много, не моремо поки, ѣрь ѣдва и ѡвдѣ по градѣ ходимо. П. 9. тко би сѫпротивь Дѣбровьникѣ ходиѡ. М. 455. ходи Моурать подь Кроушеваць и плѣни срьблје. Л. 76. ходи царь оу арьбанасе на Скендера. Л. 81. господь не лишить добра ходећихь незлобою. М. 9. вса прѣтрьпѣ на земли ходен. М. 88. трьгови да имь ходе слободно. М. 411. да врьваць, олово, свила и восак на покьскѣ скалѣ ходеть. М. 529. да пинезь дѣбровачки ходи по рѣсагѣ кралевьства ми, како є и прьво ходиѡ. М. 491. како ходи поуть ѡть Цѣтиња къ Крьтѣлци. М. 532. за платѣ провижиюна за годиште, кое ходи сада. М. 502.

ходиша, име мушко: између људи које је краљ

Стефан Првовјенчани писао Жичи један бјеше Ходиша. М. 13.

ходьуа, гледај Хотьуа.

ходьуьскыи, гледај хотьуьскыи.

хождениє, ambulatio: хожденїе твоє къ инрѣ да боудеть. Са. 9. братиєе єдиньство и къ коупь хожденїе. Д. 8. хрѡмыимь хожденїе даровашє. Д. 208.

хомольскыи, τοῦ Хомолє: изъегь ѡмолскы. Л. 78.

хомолє, крај у садашњој Србији у окр. пожаревачком: цар је Лазар дао цркви богородичиној у Ждријелу браничевском неколико села в Омолю. М. 194. у пријепису који је мјесто оригинала и по ком је први пут и штампано стоји Хомолю.

хоморанн, село манастира Трескавца: Хоморанн. Г. XIII. 374. било је у Бабуни: село оу Боубоунѣ Хоморѣнє. Г. XI. 134. међа му је ишла на поуть присадьскы . . . ѡбькємлюще всѣ Лоукавицоу. Г. XI. 134. то је без сумње садашње село близу Прилипа које Hahn reise 183 пише Moran.

хомораньскыи, τῶν Хоморанн: на клисоуроу хомораньскоу, всє правиие хомораньскє. Г. XIII. 371. хоморѣньскоу междоу. Г. XI. 133. всоу правиноу хоморѣньскоу. Г. XI. 134.

хомориє, Алтину је ишла међа оу Хомориє. М. 94.

хоморѣнє, гледај Хоморанн.

хоморѣньскыи, гледај хомораньскыи.

хоница, презиме Сибињанину Јанку: великыи косвода Хоница Иноше. Л. 79. cf. Иньковоль.

хора, χώρα, regio: хѡрѣ всєи джбровиништєи. М. 2. пѡ всєи хѡрѣ царьства ин. М. 2. в скѡпьскѫѫ хѡрѫ. М. 3. по всѣхь хѡрахь царьства ин. М. 3. къ хорѣ ѕлетовцѣи. Г. XIII. 296. градокь и хорь. М. 363.

хороугвица, планина код Синајинаца: планина Синаиицемь Хороугвица. Г. XV. 296. къ Хороугвицн. Г. XV. 296.

хороуиь, селу је Војинцима ишла међа прѣко Хороуна. С. Л. 1847. IV. 52.

хороупанин, мјесто код којега је имао њиве манастир Трескавац: Хорвпанѣ. Г. XI. 131. выше Хорвпан.. Г. XIII. 375. било је близу Крнкогаштань, које види. cf. хороупаньскын.

хороупаньскын, τῶν Хороупанин: до мере хороупа(н)ске и до поутн крнкогашкога. Г. XIII. 375. манастир је Трескавац имао нивие въ wблсти х(ор)оупаньскинь. Г. XI. 131. хороупаньскоу. Г. XI. 131.

хорьтнать, манастир код Солуна: Хортїать конь Солоуна зида или понови краљ Милутин. Л. 60.

хотнна гора, планина плавска: Хотнна Гора. М. 95.

хотишь, планинама је плавским ишла међа wдь Добре Кодиче оу Хотишь, wдь Хотиша оу Рьжаноу. М. 96.

хотоуль, цар је Стефан приложио цркви арханђелової у Призрену црькы прѣображенїе оу Врани выше Хотоулм. Г. XV. 303.

хотьнь, libens: не бисмо хотни, да се господнив кнезь в нинемь хвгіе не вунин, колико нашь влащѣмь. П. 14. мѣсмо хотни да нитькорь трьжи мѣси людьсцѣми. П. 31. наньмањшемь властелинукю не бисмо хотни жаль вуннити. П. 33. хотни смо вьсь вашь волю исьпльнити. П. 41. много хотни бѣхомо да догіе господинь кнезь. П. 42. ради смо и хотни вашон любкѣ угодить. П. 46. Дѣбровникь хотань ѥ биль къзда и ѥсть всакомь по законь wправити. П. 78. ѥрь би хотань wдь нась узти. П. 157. да бихь хотань мирь. М. 368.

хотьуа, пишу и Ходьуа и Хоуа, два села близу Призрена: оба је Стефан Немања дао Хиландару: Хоуа и дрвга Хоуа. М. 6. краљ је Милутин потврдио Хиландару wбѣ Хотьуи, долню и горню. М. 59. ниже доличе Хотьуе. М. 59. селу је Љесковцу цркве арханђелове у Призрену ишла међа w(ть) Ходуе. Г. XV. 282. село је Плоскиштино исте цркве међило с Ходуомь. Г. XV. 282. селу је Ораховцу манастира Хиландара ишла међа до поута, кои идеть оть Жньунць оу Хоуоу, те на проклетоу никоу надь Хоуомь. Г. XI. 142. — Друго мје-

сто по свој прилици садашња Фоча на Дрини: на Хотун писа дубровчанима Хамза бег 1472. М. 516. ѡ(ть) Хотуѣ кадиѣ (кадин) и новскомъ дазьдарь. М. 529. вда сѣ Єлауа за Михоуа Ѵткиуньа в Хотуь (то је в Дринѣ). М. 544. в Хоуѣ. П. б. 110.

хотьуьскын, гѣ̃ς Хотьуа, пишу и ходьуьскын: икономь ходьуьскын. М. 116. новьскомъ и хотауькомъ кадиѣ. М. 474. 484.

хотѣнніѥ, voluntas: съ оусрьдьнимь хотѣніѥмь. М. 10. с хотеньемь господина кнеза. М. 40. да мь сь поротници ѡдь негова племена, кога мь хотеніѥ. М. 101. да уніе всь скою коллю и хотеніѥ. М. 106. направлати на скою колю и хотеніѥ. М. 106. що моу кто поклони ѡть своѣго хотѣнїа. З. 38. да нѣсть властьнь никто поставлати старѣшинь, тькмо кога бѫде хотѣніѥ игмень. М. 135. кѫде нимь хотѣніѥ. М. 153. нма хотѣніѥ и благонѫколи царьство ни. М. 157. би нихь хотѣніѥ. М. 178. ни да сьткорнмо, що нѣ нимь хотеніе. М. 216. с коломь пауе и с хотиніемь властель. М. 237. зле рѣуи и хотиньѣ зла. М. 255. бѫде хотеніѥ божіѥ. М. 259. да нѣ колань стоати безь негова хотѣнїа. М. 270. да мирь не могь вуниити брезь воле и хотѣнна кнеза и властеѡ града Дѫбровника. М. 446. — без гласа о између х и т: сконмь хтѣніемь и скоѡвь колокь. М. 22. сконмь сн хтѣніемь. М. 25. би хьтѣніе господа бога. М. 28. сѣ уніимо сь хтеніемь твога сла. М. 30. на нхь хьтеньѣ. М. 37. по хьтенью славьнога дѫжа. М. 39. камо би хтѣни. М. 42. с моимь добрнмь хтѣніемь. М. 44. да стаки калугера, коюга моу хтѣніѥ. М. 563. ѯидати, гдѣ нмь бѫде хтѣніе. М. 104. би хтѣніѥ мнѣ. М. 178. безь негѡва хтѣнна. М. 206. за уню колю али за страхь али за хтеніѥ недпога уловека. М. 299. божнмь хтѣньемь. М 370.

хотѣти, velle: своюго божьства кысотою ѡть земьнаго ѥстьства хотѣ прнмѣсити небесныихь силь. Ст. 1. кьсѣмь хотѣ спасти сѣ. Са. 3. аще хощета и послоушаета мене, благаа земьнаа сѣста. Са. 5. хотѣн старѣн бытн. Са. 8. гьдѣ сн кьто хокѣ крѣкати. М. 2. нѣ хотѣ уловѣуи

гнѣзли. М. 4. хощѫ, да вьсѣ се, що ѕдѣ писано, ѫ вѣки да бѫде тврьдо. М. 29. що бихъ хотѣль къ вамь говорити. М. 42. да постави рата|є, кога хоќе. М. 98. када нхъ бѫде хотѣть ѫзети. М. 298. да карьканн могѫ понти ѫ Которь нли нидне, гдѣ хоте. М. 327. ако ли би не хотѣль стоити на томьѕи сѫдѫ. М. 354. до колѣ господь богь ѫмоќе, тере бѫде живь господинь воєкода. М. 357. хоте ли послати, да пошлю. М. 374. када хотѣть бѫде ѫзети. М. 419. хотеће нли не хотеће. М. 458. .кі. властела, кон хоте правѡ. М. 459. хотѣѡ бихъ да ми дашь. М. 501. хѡтѣли бисмо да се с вашомь любкомь станемо. П. 21. ако би не хѡтѣли дьжинци да нмь плате. П. 46. ѥкоже кто хотѣше. С. Л. 1847. IV. 55. с њим постаје будуће вријеме: прѣдь прокѣшавае хотѣшам быти. Ст. 1. хотѣшаго быти съкъкоупителѣм погыбьшнмь странамь. Ст. 2. сїе дрьжеще нмѣти хощете бога помощника себѣ. Са. 3. ѕдѣ да поставлають се вьси краліе, хотеще быти дрьжавѣ сѣн. М. 13. хоќе ли уто ѡбькнна каша прѣѕь сніе оуткрьгенніе уто прнмькноути мое ѕемле, свѣне мене клетка. М. 20. кто хоќе сніе потворити, не мали гнѣвь нма вьспрнѣти. М. 20. како хоќемо сне все схранити, тако да нась богь сьхранн. М. 23. брьѕо хоте бити прѣдань. М. 38. хокѫ ѕаповѣдѣти. М. 45. светители хотеще нми по нась быти. М. 77. хоќе маѣи гнѣвь. М. 363. да им се не може ни хоће нниедна непракда ѫнинити. М. 458. с тога хоќе бити хѵгіе. П. 5. людніе хоте доки. П. 6. без гласа о између х и т: ніже не нме хѣтѣти къѕлеще. М. 15. кьто би хьтель хабити. М. 36. како хкю любити градь. М. 69. ако нме хтѣти послати конскѫ. М. 69. се кто хьте быти сокалинци. М. 96. хтне. М. 239. када нхъ бѫдемо хтѣти ѫзети. М. 339. како би нмь се хтѣло. П. 70. колнко хтѣхѫ. П. 114. кьди бѫде хтѣть. П. б. 73. ако би не хтѣль стоити. М. 206. ако бы не хьтѣль. М. 271. не хтеће. М. 446. не хтѣше прнмити. П. 9. не хтѣ ни поглѣдати. П. 27. без цијелога првога слога у садашњем времену: ако кемо правомѫ станькѫ. М. 7. не щетъ. М. 3. уто ке мон уловѣкь говорити. М. 42. дни, кон те послне бити. М. 106. како

кѣ съхранить кралєкьство ни сн ѡбѣть. М. 109. властєлє кон тє стоатн. М. 117. тамо кѫ послатн. М. 174. колика кетє, свршитє. М. 178. кидєти кємо. М. 246. тко ће снє порећн, да ѥ проклѣть. М. 256. моћи ће бити крндань. М. 252. нє моремо ни ћємо жунити. М. 274. кметїє, кон тє работатн. М. 531. ѥрь тє сє трьговьци ѫбити, тє нє кѭ ѡпкить. П. 5. ѡни тє хѡдити. П. 15. како сє бѣхѫ трьговци ѫставили, много тє сє сьдє ѡслободити. П. 22. ѡни тє говорити. П. 54. ѥси и бити кѭшь. П. 129. да мє кѭтє кидѣти. П. 135. тєрь тє и трьговци весєлиѥ прихѡдити. П. 140. нє кємо нти. М. 7. нє кѫ порєки. М. 50. мои лѫдиѥ нє тє понєсти. М. 247. дрѫзи нє тє доки. П. 16. глобарїє, кон тє (мјесто чега је грнјешком наштампано гє) сьбирати. З. 50. у другим Формама без цијелога првога слога само овдје: нє тѣли. М. 218. тєшє да га оуморє. Л. 86. без личнога наставка хѡкь нємѫ кѣровать. П. 115 130. 142.

хотѣчєкь, манастир је Трескавац имао селиџе Костино сь манномь хотѣцєкѣмь. Г. XI. 136.

хохьль, име мушко: између људи које је цар Стефан писао Хиландару једном бјеше име Хохьль. М. 123.

хоча, гледај Хотьча.

храброканиѥ, res fortiter gesta: мнѡгла показоующоу кь раты храброканїа. Г. XI. 74. сьткори храброканїа и доблѥсти. Л. 62.

храбровати, res fortiter gerere: доблѥстѣкмѣ храбровавшє на агарєнє. Г. XI. 127.

храброво полѥ, планинама Првославу, Гребиштима, Плочи и Радешкој планини бјеше међа Храброво Полѥ. Г. XV. 300.

храбрь, fortis: храбраго крала Стѣфана Оурошл. Г. XI. 190. храброго Момьчила. Л. 74.

храбрьство, fortitudo: прослѫти сє о храбрьствє єго. Г. XI. 125. кь храбростѣ нароучитомѫ китєзѫ. М. 555.

храбрьць, vir fortis: ащє пѫстиши здрави таковїє храбьрцє. Г. XI. 126.

храковьчьскын, селу је Војинцима ишла међа на храковачкы кладенць. С. Л. 1847. IV. 52.

храмати, claudicare: да съкрьшень божїи чловѣкъ боудеть, и ни по единомоу недостаткоу храмлѣть. Д. 151. храмающе на обѣ колѣнѣ. Гильф. бос. 274.

храмина, domus: оставлаѥн отьца своѥго и матерь и храмины царьскыѥ. Ст. 11. храмина ємоу оуготована. Са. 3. еда пьтица обрѣла себѣ храминоу. М. 65. приразн се храминѣ моеи. Г. XIII. 362. въ нѣкоеи храмины быкъ. Л. 56.

храмъ, templum: прѣсвѣтомоу храмоу спаса нашего. М. 11. съврьшн се храмъ ськ. М. 66. въ храмѣ възнесенни христова. М. 79. ннымь божьствьмымь храмовомь. М. 540. храмъ въведенїе Хиландарь. Л. 68. въ храмѣ Равьницѣ. Л. 72. съзида храмъ свѣтоую троицоу на Ресави. Л. 73.

храна, victus: колико възлюбнши прѣбыти в насъ,... да имашь поуьсть и хранъ противъ моки нашеи. М. 22. да не има печаль ѡ пастырскон хранѣ ни ѡ одеги. М. 61. да се даѥ на всако годнще одь монастырьх храна мѣртикъ скрьшень всѣмь живоущимь въ снѣмь пирьгоу. М. 79. да има храноу отъ црькве. М. 112. колико се нимь прѣстои за хранъ. М. 258. поутеноу храноу. М. 481. pastus: кони да се не давлю по црькважь ни по црьковьнихь селѣхь оу храноу. З. 43.

храна, име мушко: човјек којега је краљ Милутин дао епископији липљањској: Храна. М. 563. између људи које је цар Стефан писао цркви арханђеловој у Призрену петорици бјеше тако име, један од њих бјеше презименом Гроудашєкнѣь. Г. XV. 289. 290. 291. 294. — Гледај Роубиноkъ.

хране, име мушко: између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Хране. Г. XV. 294. — Гледај Грьбєшнѣь.

хранєтнѣь, између људи које је краљ Стефан Дечански писао Дечанима да буду сокалници један у Чабиђу бјеше Прибьць Хранєтикъ. М. 97. између људи

које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Воинилъ Храпетникъ. Г. XV. 299. истога презимена мислим да је био још један човјек исте цркве, али је записан: Богданъ Жрапетникъ. Г. XV. 295.

храндроужићь, властелин Андрије великога кнеза хумскога Хрела Храндроужикъ 1249. М. 34.

хранило, име мушко: између људи које је краљ Милутин писао Хиландару једном бјеше име Хранило. М. 59.

храниминрићь, између људи које је цар Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Добровон Храниминрикъ. Г. XV. 298.

храниминрь, име мушко: између људи које је краљ Стефан Дечански писао Дечанима да буду мађупци једном у Комаранима бјеше име Храниминрь. М. 97.

храниньтоу Храна: селу је Ораховцу које је Гргур Вуковић дао Хиландару ишла међа мимо храниноу никоу. Г. XI. 142.

хранисланићь, у другој половини XIV вијека Мильць Хранисланикъ дубровчанин. П. б. 25. 26.

хранислакъ, име мушко: између људи које краљ Милутин даде Хиландару тројици бјеше име Хранислакъ. М. 59. 61. и међу људима које је исти краљ дао Грачаници бјеше један Хранислакъ. М. 564. и међу људима које краљ Стефан Дечански писа Дечанима двојици бјеше тако име. М. 97. — Гледај Прькослакићь, Сврапићь, Ієпископовићь.

хранитєль, custos: вожда и хранитєлъ старости моєи. Ст. 9. оутєхо и хранитєлю старости моєи. Са. 10. двши моєи вожда и хранитєлъ тєплаа. М. 134.

хранитєлъница, custos femina: пороучницоу моєго тврьдаго застоупльєнна и хранитєлъницоу прѣчистоую матерь твою подаю ти. Ст. 9.

хранити, custodire: храни законъ отьца твоєго. Са. 9. да ви храпе одь зла. М. 28. дрѣги хрѣсокон да храни Стєпань. М. 102. да ю хоћѣ хранити и поутовати како ма-

терь. М. 274. да се листь храни до разлога. М. 409. богомь храними господарь. М. 534. негова хранена вѣра. М. 553. alere: пастоуха да не храни. М. 61. да се црьковьнымь брашномь храними. М. 98. да се одь коукіе храни. М. 98. да се храни мѣсеуноми. М. 98. до живота свога тѣмьзи селомь да се храныи. М. 112. да хранить попа по законоу. З. 32. по вьсѣхь црьквахь да хранеть се оукозы. З. 31. да храни всако село по једнога коня коудра. М. 99. ни конь хране, ни пьсь хране. М. 135. како вкозн людіе ходе по свѣтѣ, терь се хране. П. 38.

хранища, име мушко: један из Попова XIII вијека: Хранища. М. 7. између људи које је краљ Милутин писао Хиландару један бјеше Хранища. М. 60.

хранишинь, *τοῦ* Хранища: међу људима које је краљ Милутин писао Хиландару бјеше сестра хранишина. М. 59.

хранієвь, селима између Мораве и Кучајине која је цар Лазар дао Раваници ишла је међа на хранієвь орлиць. М. 197.

хранићь, између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Доукракьць Хранићь. Г. XV. 295. — Син Храње Вуковића, војвода Сањдаль (Сандаљ) Хранићь, који се писао и великыи воєвода краліевьства босьньскога, чешће се помиње без презимена самијем именом 1394—1435. М. 224. 225. 226. 230. 234. 236. 249. 251. 254. 256. 257. 274. 284. 288. 292. 296. 300. 305. 306. 308. 312. 314. 318. 319. 321. 324. 325. 329. 356. 358. 360. 364. 372. 378. 380. П. 11. 12. 13. 23. 38. 53. 54. 56. 57. 64. 67. 85. П. б. 49. 64. 76. 85. 88. 91. Г. XII. 182. 234. 239. 312. 315. 321. 322. XIII. 148. мртав се помиње од 1435. М. 359. 381. 386. 388. 390. 391. 393. 396. 400. 403. 415. 429. 441. 443. 457. 466. 492. 509. П. б. 104. 121. 124. — Брат Сандаљев, отац херцега Стјепана, кнез Клькьць Хранићь, име му пишу и Клькаць и Квкаць, гријешком и Кокьць, а чешће се помиње без презимена самијем именом 1404—31. П. 54. 72. 85. М. 256. 257. 284. 288. 296.

300. 356. 360. 364. П. б. 65. 72. 75. 77. 86. 88. мртав се помиње од 1433. М. 373. 381. 400. 403. 444. 457. 466. имали су брата Вука, који се помиње само именом, гледај Вльквь. како сѧ Храниви милость wдь краля испросиле, да сѡль продлю в Сѵторини. П. 45.

храпота, име мушко: између људи које је краљ Стефан Дечански писао Дечанима да буду сокалници један у Врмоши бјеше Храпота. М. 97.

храпоѥ, име мушко: између људи које цар Стефан писа цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Храпоѥ. Г. XV. 291.

храпоѥвићь, између људи које је Стефан Душан писао Хиландару један у Сухогрлу бјеше Прибань Храпоѥвикь. М. 123. — Човјек чеоника Милоша Богославь Храпоѥвикь. П. б. 26.

храпоуль, између људи у катуну Гунцатима које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Храпоуль. Г. XV. 290.

храньковићь, међу људима које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену и који бјеху шьквци свитии, један бјеше Храньковикь Доброславь. Г. XV. 309. — Дубровчанин Влахота Храньковикь 1429. П. б. 84.

храньць, име мушко: између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену двојици бјеше име Храньць. Г. XV. 292. 297.

храньѵићь, између људи које је краљ Стефан Дечански писао Дечанима да буду сокалници један бјеше у Чабићу Добрьѵинь Храньѵикь. М. 97.

храпя, име мушко, гледај Вльковићь.

храпѥпиѥ, custodia: вьсаѫѣмь храпѥпїѥмь храни своѥ срьдьцѥ. Са. 9. alumnus: сьрпноуть бысть сь прѣстола wть своѥго храпѥпїа. Л. 80. оть своѥго храпѥпїа пострада. Г. XI. 159.

храпѥпь, име мушко: између људи које је краљ Стефан Дечански писао Дечанима да буду сокалници једном у Чабићу бјеше име Храпѥпь. М. 97.

храпавь, raucus: пръвын Оурошь, нареченны храпавын краль. Л. 51. 60. 69. 70. Г. X. 264.

храсно, мјесто близу Дубровника: до колѣ сиь на Храснѣ. П. 135. биће садашње Храсно код Стона. Schem. rhac. 34. мислим да би требало Храстьно.

храстиѣь, quercus dem.: .к. храстики. М. 264.

храстокица, село које је краљ Стефан Дечански дао Дечанима: Храстокица. М. 93. оу Храстокицн. М. 97. засеоци су јој били Прилѣпи и Прѣкыи Лоугь, а међа им је ишла оу Соухоголь.

храсть, quercus: храсть. Г. XIII. 370. на великы храсть. С. Л. 1847. IV. 54. на крьстоношинь храсть. С. Л. 1847. IV. 53. на храсть. М. 264. на .к. храста. М. 264.

храстьно брьдо, међа је селу Коупѣльникоу ишла подь Храстьно брьдо. Г. XV. 287.

храштани, село близу Призрена: селима Сламодражи, Добродољанима, Непробиштима, Момуши и Бијелој Цркви ишла је међа отъ Храштань. М. 87. цар га је Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену: село Храштани. Г. XV. 277. с Храштани је ишла међа селу Војинцу исте цркве. Г. XV. 277. отъ Храштани је ишла међа селу Пећанима исте цркве. Г. XV. 277. — Друго ће бити село у Пологу код Хтѣтока, с њим је, с Храштани, ишла међа селу Селцу у Пологу, које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену. Г. XV. 304. а то бих рекао да је исто мјесто под којим је, подь Храштаны, имао виноград манастир Трескавац, и за које се такође каже да је въ Полозѣ а за њим се помиње и Хтѣтоко. Г. XI. 135. и то би било близу Прилипа. cf. храштаньскын. — Село које је Јурај Војисаљић војвода Доњих Крајева вратио браћи Јурјевићима: Храштане. М. 378. то ће бити садашње село близу Имоскога које пишу Raschiane. Schem. di spalato e mac. 1862. 18. — Крај неки у садашњој Србији: цар је Лазар дао Раваници село Урьниловьць в Храштахь. С. Л. 1847. IV. 54. царица је Милица дала

Хиландару три засеока в Храштахъ с црквом у Ибру. М. 568. овима нема за номинатив потврде.

храштаньскын, τῶν Храштанн: селу је Студенчанима цркве арханђелове у Призрену ишла међа до мегѣ храштаньскѣ (т. ј. онијех Храштана код Призрена). Г. XV. 277. — манастир је Трескавац имао земље до поутн галичкога и до поутн храшанскога. Г. XIII. 375. Г. XI. 131. 132. а то је мјеста Храштана близу Прилипа, јер су ондје Галичани.

храюль, име мушко: између људи које је цар Стефан писао цркви арханђеловој у Призрену једном бјеше име Храюль. Г. XV. 289.

хрѣбелиновинѣ, властелин војводе Радосава Павловића, кнез Иваништь Хрѣбелиновинѣ 1432—39. М. 368. 371. 397. 398. 399.

хрѣбелинь, име мушко: деспота Стефана чєлникь великы Хрѣбелинь 1405. М. 269. мислим да се он помиње у латинском споменику 1423 vayvoda Hrebelan. Г. XIII. 201. — Некому кнезъ Хрѣбелинъ писаше дубровчани 1405. П. 65. а то може бити Богослављић. — Гледај Богославлинѣ, Дабишинѣ.

хрѣлинѣ, властелин Радосава жупана хумскога Милътѣнь Хрѣлинь 1254. М. 45.

хрѣлько, име мушко, гледај Растимирнѣ.

хрѣлн, име мушко: између људи које краљ Стефан Првовјенчани даде Жичи једном бјеше име Хрѣлн. М. 12. — Властелин краља Милутина, протосекасть Хрѣлн, зида цркву арханђелу Михаилу у Штипу. М. 62. протосекастомь Хрѣлѡмь. М. 64. — Гледај Дѣсакѵинѣ, Радѣшинѣ, Стѣпькокинѣ, Хранидроужинѣ.

хридь, rupes: оуъ хридь. М. 87. на хридоу. М. 93. оу хридь. М. 94. по хридоу. М. 127. прѣко хрида. М. 127. хридомь. М. 131. на великїи хридь. М. 131. на хридь. Г. XI. 135.

хрипавьци, село које је краљ босански Томаш Остојић дао синовима војводе Иваниша Драгишића

с градом Кључем и с многим другим селима: Хрпавцн. М. 439.

хрисовон, гледај хрисовол: сан хрѣсовон. М. 102. само ту.

хрисоволь, -ла, } chrysobullon: вь прьковь хрусохрисоволь, -ла, } волѣ. М. 74. вь снѣмь хрисоволѣ. М. 83. записаномь хрисоволоу. Г. XI. 137. ту је за цијело л на крају, а љ је: оуткрьди хрисоволѣмь златопечатнымь. М. 86. вь хрисоволїи архїепископовѣхь. М. 115. оу хрисоволи. З. 43. оу хрисоволихь. З. 50. не може се распознати: сы хрисоволь. М. 69. брьчєвски хрїсоволь. М. 114. сын вьсесвѣтлын хрисоволь. М. 143. како пишеть хрисоволь. З. 32. cf. хрисовоуль.

хрисовоуль, -ла, } chrysobullon: вь хрїсовоулѣхь. хрисовоуль, -ла, } М. 63. вь хрїсовоулѣ семь (у којем се дају Хиландару земље). М. 64. изь отьчина ми хрисовоула. М. 563. вь снѣмь хрусовоулѣ. М. 75. 76. в прьковь хрисовоулѣ. М. 79. вь царьскихь хрисовоулѣхь. М. 79. оу хрисовоулѣ монастырьскомь. М. 80. оуткрьдиль хрисовоуломь. М. 81. до хрисовоула свѣтостефанского. М. 95. вь своѣмь хрисовоулѣ. М. 124. оу хрїсовоулѣ. Г. XV. 285. до хрїсовоула богородичина. Г. XV. 281. вь сїемь златопечатлѣнѣмь хрисовоулѣ. М. 127. сїемоу хрисовоулѵ. М. 139. в ѹстьномь єгѡ хрисовѵлѣ. М. 213. ту је за цијело л на крају, а љ је: оу монастырьскомь хрисовоули. М. 79. вь хрисовоули семь. М. 100. вь хрисовоули дѣда краљевьства ми. М. 123. оу ѵїемь хрисовоули. З. 41. оу хрисовоулихь. М. 167. хрїсовѵлѣ (којима се утврђују слободе дубровачким трговцима). М. 180. кьписана вь хрисовоули. М. 265. ѡбычная хрисовоулѣмь. М. 333. не може се распознати: в хрїсовоуль сни. М. 58. 562. вь хрисовоуль. М. 79. вси хрисовоули и простагме, що єсть комоу сьтворило царьство ми. З. 32. хрисовоули цареви, що соу оуписани градокѡмь. З. 40. що записше господинь царь башиноу, комоу записше село оу башиноу, да єсть логоѳєтоу л. перперь за хрисовоуль. З. 40. сизи златоѡпечатьни хри-

совѣль (којим се дају дубровачким трговцима слободе). М. 148. ѯапнсовати хрисовѣлє. М. 161. снигн хрисѡвѣль (којим цар Урош даје Мљет Басету Биволичићу и Трипету Бућићу). М. 156. сн свѣтлн хрисовѣль. М. 172. хрисовоуль господина цара. М. 180. сїи хрисовоуль. М. 543. један пут али у споменику и иначе рђаву: сїю хрисовѣль. М. 542.

хрисовоулн, chrysobullon, само један пут и то у форми непоузданој: ѯапнсахь три хрисовоулє, єдьна да стон в царьства ни, а друга в Кенєцехь в дѣжда, а трєтиа в Дѣбровьницє. М. 148.

христнанинь, christianus: православьныиѣ царє господь христнанє нареує. Ст. 23. благовѣрнымь христїанѡмь. Са. 1. ѯастоупница єси христїанѡмь. М. 58. вьроууєнніє ти христнанн. М. 243. свєтитєлїє да не проклинають христїань ѯа сьгрѣшєнїє доуховно. З. 29. кон сє соу прѣвратнли христїанє вь аѯньство. З. 29. да вьѯвратєть христїаны ѡть єресн латиньскыє. З. 29. прѣвратнвь христїанина вь вѣроу латиньскоу. З. 30. како добрь н правєдни христьянинь. П. 121. cf. крьстнанинь.

христнанька, christiana: полоуквѣрьць вьѯвь христїанкоу. З. 30.

христнаньскын, christianus: благосрьдоу єноу быти на мирь христїаньскы. Са. 4. вь похвалѣ рода христнаньскаго. М. 77. вѣрѣ христїансцєн. М. 244. без сумње погрјешка: рнстнаньскомоу. М. 562. cf. крьстнаньскын.

христнаньство, religio christiana: благоуьстнва христнаньства. Г. XV. 268. снмь ѡбраѯѡмь да ѡучнстнть сє христїанство. З. 29. да вьѯвратєть сє вьспєть вь христїанство. З. 29. да крьстнть сє вь христїанство. З. 30.

христнаньствовати, christianam legem sequi: пнтварающа сє христнанствовати. Л. 57.

христнаньствьнь, christianae legis studiosus: христїанствѣвѣшни Стєфань. Г. XI. 72.

христовь, Christi: ѡграждає крьстомь христовомь. Ст. 4. моууєннує христовь. Ст. 4. нгоу благомоу христо-

коу. Ст. 12. ѡкыѧнїе христовѣмь. Ст. 26. христова любы паүє привєзованіе сє къ мънѣ. М. 5. страстьми христовами. М. 11. свѣтитєль христовь. М. 72. къзнєсєнїа христова. М. 79. ѡдь въпльщєнїа христова тисѧща и .ткг. лѣто. М. 85. въ дънь страшнаго испитанїа христова. М. 87. прѣдателю христовоу. М. 124. въ дънь страшнаго сѣда христова. М. 160. на свѣто писмо христова єванѓєлиа. М. 219. ва имє христово. М. 252. ва лѣта рожаства христова. М. 105. рождьства христова. М. 253. на лѣта рощва христова. М. 283. ва изабранои полаүє и кекиниє града нашего Дѵбровника ва лѣто рожства христова на .ѵѵѧл. лѣто. М. 391. лѣть христовыхь .ѵѵ$s. М. 495. има сє сакрьшити ѵ литыхь христовыхь .ѵѵ$н. М. 503. ѡдь рождьства христова лѣта .ѓа(ү)па. (пише Бајазит II). М. 528. погрјешке: хрѣстока. М. 221. христєви. М. 252. 273.

христодароканьь, a Christo datus: въ христодароканѣмь ми владнуьствѣ. М. 5.

христонмєнитьь, a Christo nomen habens: обыүаємь и ѕакономе христонмєнитыхь людїи ѡтьүьство свое оукрашаашє. Д. 96. мы людїє твои христонмєнити. Д. 184.

христолюбивь, Christi amans: христолюбивь и милостивь. Д. 125. си христолюбиви мѫжь Илариѡнь. М. 17. благовѣрьныи и христолюбивїи самодрьжьць срьблємь и грькоме Стєфань царь М. 125. богоүьстивою и христолюбивою царицєю августиєю кѵра Єлєною. М. 133. благовѣрни и христѡлюбиви Калкашинь краль. М. 181. благоүьстива и христолюбивая царица Ієвдокиа. М. 190. христолюбива госпоѓа Єүгєниа. М. 265. благовєрни и христолюбиви господинь деспоть Стєфань. М. 269. христолюбива госпоѓа деспотица Аггєлина и деспотъ Георгиє і деспотъ Ѡлиъ. М. 540.

христолюбиє, Christi amor: ваше христолюбїе молю. М. 19.

христолюбьць, Christi amans: христолюбиая братїє. Г. XI. 129.

христолюбьць, Christi amans: принидѣте, ѡ хри-

столюбьцн. Ст. 1. христолюбьүє. Ст. 19. сь христолюбьць. Д. 54. кь дни того христолюбца. М. 49.

христоносьнь, Christum ferens: гредѣтє, христоосннн людиє. Ст. 16.

христось, Christus: Христа ради. Са. 8. рабь Христоу. М. 5. Христось богь. М. 9. кь Христа бога кѣрны краль. М. 19. кь Христа бога благовѣрныи Стефань царь. М. 145. Стефань Тврьтко кь Христа бога краль. М. 190. владики моіего сладкаго ни Христа. М. 171. ѡвєтзиємо ка Христа бога н ка дшє наше. М. 365. ка ниє Христа. М. 463. о Христѣ Іѣоүсѣ. Са. 14. ѡ Христѣ Исусе благовѣрномь Стефанѣ краліо. М. 187. Іѣоүс Христось. Ст. 3. cf. Исоүсь. погрјешка у споменицима у којима долази ѣ мјесто н: Хрѣста. М. 222. cf. крьсть.

христь, гледај Христось: богь єдинь Ись Христь. М. 103. само ту.

хриюмєтица, мјесто у Светој Гори: покран мора подь Хріѣмєтицѣ. М. 130.

хромнѣь, слуга краља босанскога Остоје Стефань Хромнкь, којему је име записано и Стѣпань 1401. П. 34.

хромь, claudus: слѣпымь и хромымь. Са. 1. хромымь хожденїє даровашє. Д. 208. хромымь. М. 68.

хромьць, claudus: кто сє разболи, да ѥ оү болници; а хромца и слѣпца да нѣ. Г. XV. 308.

хропина, између људи који по заповијести царице Милице показиваше међу коњушку један бјеше Дакидь Хропина из Липљања. М. 264.

хроүсни, мјесто у Светој Гори: на мѣстѣ рекомѣмь Хроүсни при мори. М. 74. 76. 78. 82. 122.

хроүсовон, chrysobullon: дрѣги хрѣсовон. М. 102.

хроүсоволь, chrysobullon: хроүсоволѣмь. Г. XI. 71. сатвори сє сли хрѣсоволь. М. 135. у запису новијега времена: ва рѣсоволѣ. М. 141.

хроүсовоүль, chrysobullon: до светостефањскога хроүсовоүла (други је прочитао хроүсоковла). М. 96. снѣмоү хроүсовоүлоү. М. 100. хроүсовоүль. Л. 70.

хроустань, име турско: Хроустань паша боудимски 1563. Л. 84.

хрьбоуани, село које је краљ босански Томаш дао синовима војводе Иваниша Драгишића с градом Кључем и с многим другим селима: Хрьбоуани. М. 439.

хрьбьть, dorsum: вдари копїемь по срѣдѣ леђеи вь хрьбьть и въ дѣсноую мышцоу. Г. XI. 91. — Коzни Хрьбьть, гледај код коzни.

хрьвати, гледај код Хрьватинь.

хрьватининѣь, властелин Стефана бана босанскога кнез Павао Хрьватининић 1332. М. 102. — Властелин краља босанскога Твртка војвода Кълкуь Хрьватининић 1378. М. 190. — Властелин истога краља Вукац Хрьватининић 1378. М. 190. — Властелин краља босанскога Дабише кнез Стипоє Хрьватининѣь 1392. М. 222. — Властелин истога краља кнез Драгиѣь Хрьватининѣь 1392—5. П. б 35. М. 225.

хрьватинь, име мушко: диакь краља босанскога Остоје Хрьватинь 1399. М. 273. без сумње исти исте године још на једном мјесту али му име стоји Хрьватиѣь. П. б. 44. може бити презименом Смоквиѣь. — Гледај Смоквиѣь, Стефанниѣь, Тоурьбиѣь. — Croata, али за једнину нема потврде него долази само у множини и то за земљу: иерь би мало людн вставло на онѣхь гольнахь, кьде би имь слобода втѣцати в кашѣхь градовѣхь и по хрьватѣхь. П. 96. добри людне, ки се именују одь Босне и одь хрьвать и одь Биетка. М. 274. боље ће да се овамо втѣцали иерь на угре или в хрьватє или другонде, одь кьде би се мвуно глаке и иманьє кратило. П. 125. chralg Bosni, Vsori, Soli, Primorgiu, Dognim Chragiem, Haruatom, Humsci Zemgli (Остоја). М. 385. тако се писао и краљ босански Томаш: херьватомь. М. 429. срьблемь, Босни, приморню, хумьски земли, Далмацин, хрьватомь, домнмь краемь, западнимь странамь, Всори, Соли, подринню. М. 438. 450. и Сте-

фан Томашевић. М. 486. бишкупъ хрьватомъ и Словинию. М. 559. само на тијем мјестима.

хрьватићь, гледај код Хрьватинъ.

хрьватьскыи, Croatiae: да и васъ (Хрвоја) краль Владисавъ на тьи кран мѣсто себе оставиль, и вамъ градове хрьватьске вопорѹчиль. П. 81. бану хрьватскомъ. П. 93. Матиашь, краль ѵгарски, далматински и хрвацки. М. 494. Иваошь, краль ѵгрьски, хрьватскїи, далматїнскїи. М. 553. 554. бишкупъ загрѣбскомъ и свега хрьватскога ѡрсага и словинскога. М. 560. само на тијем мјестима.

хрьвоје, име мушко: властелин краљева босанских Дабише и Остоје и Твртка Твртковића, војвода Хрьвоје 1392—1405 био је од Доњих Крајева, од године 1400 писао се херцегъ сплѣтьскыи или доука сплѣтьскыи, к чему је додавао кнезъ долънинъ кран. М. 222. 225. 226. 230. 232. 234. 237. 248. 250. 252. 253. 256. П. 27. 31. 35. 36. 37. 39. 40. 45. 47. 51. 52. 54. 57. 58. 66. 74. П. б. 40. 43. у латинским се споменицима помиње до 1415. Г. XII. 135. 234. 283. 304. 306. 364. 369. 371. мртав се помиње од 1416. Г. XII. 376. II. 177. М. 377. био је брат кнезу Војисаву оцу војводе Јурја Војисаљића (гледај Конслављ, Консаличь) и бану Вуку. Г. XII. 136. отац им је био војвода босански, којега године 1393 није било. Г. XII. 135. само на једном мјесту стоји презиме Хрвоју, али је оштећено те се сачувало само Кв . . . л. М. 237. погрјешка Хракое. М. 252. — Гледај Кигиевићь (Кигиевићь).

хрьль, celer, мјесто тога мислим да гријешком штампарском стоји жрьль: брнгентинъ би жрьль на весла. П. 38.

хрьшакь, име мушко, гледај Костадинићь.

хрьсовићь, између људи које је цар Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Краимирь Хрьсовикь. Г. XV. 289.

хрьстићь, краља босанскога Твртка Твртковића дикакь Радикон Хрьстићь 1443. М. 426.

хрьстокь, Christi: отъ рождьства хрьстока. М. 2. 232. 238. 260. 261. 262. 308. 309. 318. 321. 325. 329. 331. 348. 358. 359. 417. 419. 424. 433. П. 103. прѣдадитєлѣ хрьстовѣ. М. 235. на ѵасноѵь крьстѣ хрьстокє. М. 259. кнїжѣ хрь(сто)вѣ. М. 428. крьстѣ хрьстовѣ. М. 431. на сѵєтоѵь єѵангєлиѭ хрьстовѣ. М. 307.

хрьстолюбивь, Christi amans: хрьстолюбивои госпоги. П. 1. 2. 9. хрстолюбїви господинь срьблємь Гюрьгь. М. 436 пошљедње је на печату, и непоуздано.

хрьсть, Christus: бога нашєго Исѵ Хрьста. М. 237. 430. Хрьста бога. М. 239. 304. П. 90. 170. П. б. 94. 109. 116. вь Хрьста б(о)га (на печату). М. 436. Іѵса Хрьста. П. 1. 2. 3. 4. 5. Исѵсѵ Хрстѣ. П. 95.

хрьсь, име мушко: између људи које краљ Милутин даде Хиландару један бјеше Хрьсь. М. 61. — Дворанин краља потоњега цара Стефана: Хрьсь прѣрѵѵн. Г. XIII. 377. — Између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену четворици бјеше тако име, од њих један бјеше презименом Прѣисланићь. Г. XV. 290. 292. 297. 299. — Гледај Оѵтѣшєноѵићь.

хрѣнцани, село које је цар Лазар дао Раваници: село Хрѣнцанїн. М. 196. било је близу садашњих Паљана. cf. Пахлани.

хтиторь, *κτήτωρ*, fundator: хтиторь сємоѵ. Ст. 14. хьтитора храмь сѵєтыхь. Ст. 14. хтїторь. Са. 2. тон кєли вьторы хтиторь. М. 138. хтиторыѥ сѵєты. М. 139. хьтиториѥ. М. 571. cf. кьтиторь.

хтиторьство, fundatores: оѵ всєга родьства ѥго, рєкьшѥ хьтиторьства єго. Г. XV. 270.

хтѣти, гледај хотѣти

хтѣтово, међа је селу Селцу у Пологу ишла сь Хтѣтоѵомь. Г. XV. 304. манастир је Трескавац имао цркву вь Хтѣтовѣ на крьпєньсцѣ мѣстѣ. Г. XI. 135. cf. Пологь, Храштани.

хтѣтовьскыи, *τοῦ* Хтѣтово: игоѵмєнь хтѣтовскыи. Л. 55.

хоуѣавь, bellus, адвербијално: лепо и хѵѣако разѵмнхмо. М. 554.

хоугьварь, град у Мађарској: градь Хоугдварь. Л. 86.

хоудинє, село које цар Урош даде Хиландару: с Хѵдинами. М. 172.

хоудова, malum: нимь нѣдинє хѵдобє нѣсмо ѵзѵнили. П. 67. 68. хѵдобѵ. М. 260.

хоудогь, peritus: симь доволнѣ разоумьнь и хоудогь сказатель. Д. 122.

хоудожьство, artificium: хоудожьствомь. Г. XI. 70. хоудожьствомь прѣвосходнть деѵанскоу црьковь црква арханђелова коју је зидао цар Стефан у Призрену. Л. 61.

хоудость, vilitas: хоудость ризы власѣнын. Д. 30.

хоудь, vilis: хоудою власѣною довольнь. Д. 26. не хоудоу доушн користь прнобрѣташе. Д. 115. вь нѣкоємь хѵдемь градилнцн. В. дан. I. 14. хоуждьшн єсьмь ѿть братнє своєє. Ст. 7. не хоуждьшн дрѣвнихь сь свѣтын бысть. Д. 165. malus: безь всилке хѵздє злобаве. М. 405. инѣдиомь закрьтнцомь нн хѵднемь ѵзимеиннемь. М. 485. neutr. malum: хомє за нѣгово хѵдо педепсань бнть. П. 14. да мѵ се не ѵзнин никдарє нѣдно хѵдо. П. 50. да не ѵзнию инѣдиомѿ хѵдоѿ реѵеимон госпонє. М. 458. не боє се инѣдиога хѵда нн ѿдь когарь. М. 467. да не имамоѿ посегнѵти нн єдинємь хѵднемь на нихь трьговцє. М. 467. с тога хокє бнти хѵгіє в цареви комори. П. 5. да се господинѵ в нинємь хѵгіє не ѵзнии. П. 14. да се и хѵгіє ѵзнии. П. 82.

хоужєть, турски syngrapha: испнсахь нс хѵжета херцега Клатка. М. 509. хѵжеть ѵзнинше мегю собомь. М. 513. ако хѵжеть имаю. М. 515. хѵжеть. М. 516 пишу и о мјесто оу: вн нмь те хожете не дрьжнте. М. 535. хѿжетѵ. М. 509. имамо хожеть. М. 516. хожете. М. 534. и а мјесто є: хожате. М. 514.

хоула, contumelia: хоулоу прнносеша на свѣты доухь. Ст. 7. хоулоу прнємь царьскоу своємоу. Ст. 29. поухьстн ако хоулы бесухьстїа ненакнде. Д. 128.

хоуꙗнтн, maledicere: дѫха прѣсвѣтаго хоуꙗшє. Г. XI. 52.

хоурьсарь, latro: вѣды на морн, слоуꙋающеѥ сє нмь ѡть безбожьныихъ хоурьсарь. М. 66.

хоусл, гледај гоусл: аще сє оухвати оу хоусѣ нлн оу крагї. З. 42. како нѣ свѣтца ѡномѫн коню нн хѫсє нн татбє. М. 267. 353. 434. цо нмь ѫзмє хѫсл, н цо нмь сє ѫкрадє. М. 267. 354. 435. гдє га ѫбнѥ хѫсл. М. 354. 435.

хоусарєвь, *τοῦ* хоусарь: међа је Селчанима ишла до винограда хоусарева. Г. XV. 303.

хоусарєвьць, манастир је Трескавац имао винограђь бернвоєвь хоусарєвьць. Г. XIII. 376.

хоусарь, гледај гоусарь: нашьствїємь хоусарь разорень. Д. 45. къ брѣзыхъ голїаҳ моужїє крьвє хоусарїє глаголѥмын. Д. 181. ако тать нлн хѫсарь ѫзмє. М. 102. за царевѣ дльговє да гредоуть прѣдь соудїє: за крьвь, за тати, за хоусарѣ. З. 38. да платн ако н тать н хоусарь. З. 39. аще сє ѡбрѣщеть хоусарь ѡшьдь прѣзъ дрьжавоу кранщинка. З. 41. хоусара н тата да нѣсть нн оу ўїємь прѣдѣлоу. З. 41. оу конмь сє селѣ ѡбрѣщеть тать нлн хоусарь, тоѕн село да сє распє, а хоусарь да сє ѡкѣсить стрьмоглавь, а тать да сє ѡслѣпить, н господарь села того да сє довєдеть свєзанъ къ цароу да плакм кьсє, цо є оўунмнлъ тать н хоусарь ѡть нс прька, н пакы да сє кажеть ако тать н хоусарь. З. 41. да сє тнѕн господарїє кажоуть како хоусарь н тать. З. 42. тать н хоусарь ѡблнчны. З. 42. хоусарїє н татїє. З. 42.

хоусарьскын, praedonum: међа је селу Љубињу у Пеку ишла на хѫсарскѣ пађ. М. 199. С. Л. 1847. IV. 51.

хоусарьство, гледај гоусарьство: сїнмь ѡбразѫмь да оумалнть сє татьба н хоусарьство. З. 41. cf. хоусарь.

хоуснтн, гледај гоуснтн: цо сє нагіє н хоусн нлн оукрадє. З. 39. ѫкраден мї є нлн хѫшень (коњ). М. 353.

хоусовати, latrocinari: по соуши нлн по мороу сь хоусоующїнмн хоусовавше. Ш. lesek. 77.

хоусть, селима Сламодражи, Добродољанима, Не-

пробиштима, Момуши и Бијелој Цркви ишла је међа оу камень оу Хоуств. М. 86. селу је Броду цркве арханђелове у Призрену ишла међа на дѣль на Хоуств (јамачно исти). Г. XV. 282.

хоуђоумь, турски judicium: одь амальдарьскога хѫкюма. М. 484. даде имь се хѫкѫмь в рѫкє. М. 552.

хьтиторь, гледај хтиторь.

хьтѣти, гледај хотѣти.

хыжа, domus: за хижѫ и за дѣль земліє. П. 171. да вжива тѣи хижѫ. П. 171. братиа и хижа наша. М. 328.

хыза, domus: хизд. Д. у Ш. lesez. 81.

хызьница, domus: хизьницѣ. Д. у Ш. lesek 81.

хына, fraus: тестаменать хоѣѫ да се ѡбславжи безь нѣдніє хине на пѫнѫ. П. б. 128.

хытати, sarege: кьди бисмо хѫтѣли хитать дрѣва пзлска. П. 87.

хытрєшевь, τοῦ Хытрєшь: међу земљама манастира Трескавца бјеше и нива хитрєшева. Г. XI. 132. XIII. 375.

хытрєшь, име мушко: манастир је Трескавац имао њиве до Хитрєша. Г. XI. 132. XIII. 375.

хытрость, ars: накьклероу многыхь ради вѣтрь кьсоу хытрость правлєніа изоумѣвшоу. Д. 183. єда ли бисмо ѡкон згора реуєно на маие прѣнесли конѡмь хитростю али лакомостю. М. 287. тко ли бн вниіє писаніе роте конѡмь годи хитростию разбиль. М. 291. инедномь хитростию да бѫдѫ иждѣсти изда всега, що годнр се в ѡкомь записѫ вдрьжи. М. 447.

хытрьць, artifex: многими хитрьци повѣлє разорити сїє. Г. X. 240.

хѣи, гледај дьшти: хки гиерьгишева. П. 78. да се да хкиєрн мѫ. П. 78.

цанновь, међа је земљама хиландарским у Светој Гори ишла сь задн црькве Цанновє. М. 131.

цалинь, мислим да је погрјешка мјесто црьлѣнь: шѵба цалина гринига. П. б. 125.

цамьблакь, презиме игумну дечанском Григорију који је писао службу и живот краља Стефана Дечанскога: Гр҃ігорїє Цамьблакь. Л. 61. cf. Григорнє.

цапарьцн, катун који је цар Стефан дао цркви архан҃еловој у Призрену: катоунь Цапарьцн. Г. XV. 278.

цапнѣь, војводе Јурја Војисаљића ѡдь двора приставь кнезь Томашь Цапнѣь 1434. М. 379. — Властелин војводе Иваниша, сина војводе Радосава Павловића, кнез Радоє Цапнѣь 1442. М. 414.

цапьтать, мјесто близу Дубровника, које сада пишу Цавтат, Ragusa Vecchia: одь Цпьтата. М. 42. на Цаптатѣ. М. 217. Цаптать. М. 218. 296. 298. 301. 303. 338. 340. 344. 346. 349. 350. 368. 382. 397. 413. 422. 470. П. 155.

царєвь, imperatoris: одь царева кладеньца ишла је међа селу Хоморанима манастира Трескавца. Г. XI. 134. до царева дроума. Г. XI. 135. в царєкѣ ҳевгелатїн. Г. XIII. 375. засеоку села Шикље Крстима ишла је међа на царєвь стоуденьць. Г. XV. 287. на царєкоу двороу. З. 34. села царева. З. 46. да дава пернероу царєкоу. З. 34. планинѣ царєвѣ. З. 36. ҳа царєвѣ дльгоке да гредоуть прѣдь соудїє. З. 38. книге царєке. З. 38. ҳаконинкь царєвь. З. 38. хрисокоулн царєвн. З. 40. по ҳемли царєкѣ З. 38. чловѣкь царєвь. З. 38. царинникь царєвь. З. 39. соудїа царєвь. З. 41. прѣслоушницн царєвн. З. 43. да нє соудє по страхоу царєкоу. З. 48. с тога хокє бнти хѵгіє в царєвн коморн. П. 5. ѵбн га Исакь царєвь воєвода сь царєкомь конскомь. М. 301. у једном споменику: ҳаповѣдь цароѵь. М. 512. цароѵомь ҳаповѣдью. М. 512.

цариградь, Constantinopolis: єгда прѣє Цариградь оть латинь. М. 48. на Цариградь. П. б. 28. нҳь Цариграда. П. 10. в Цариградн. П. 47. в Цариградѣ. М. 517. кь Цариградоу. Л. 62.

цариградьскын, constantinopolitanus: ѵєкамо цара цариградьскога. П. 46. патрїархомь цариградскынмь. Л. 59.

царина, portorium: да си ходе съ своими си трьги по ксѣи земли области краљевьства ми свободно, а да имь се царина не вземе ни одь мала ни до велика. М. 19. царинъ, ѣига има смо помагали, праћала ны ста. М. 23. купци, що несъ куплю, ако растоваи в Брьскокъ, да плати царинъ; ако ли минонесе, да где прода, тъ и царинъ да плати. М. 52. що се продаје црьквно или се ниє коупоукати що црькви, да се не оузима царина, нь да реуеть попь на свою доушоу, како јесть соуще црьковно. М. 566. отъ царине оу свѣтаго спаса на всако годиште .рн. перпер да се даје доходькъ црькви тои. М. 111. взимана є и прѣжде отази царина отьдѣзни. М. 117. да ми се не взима царина на Требини, да ми на ѣдьномь пзти ни на бродъ. М. 146. кои трьговць купи коња на трьгъ, и плати за нь царинъ. М. 147. кои трьговци гредъ по земли и трьговехь царьства ми и краљевѣхь, да плаки всаки царинъ по законъ. М. 147. за царинъ, кою је царьство ми поставило на Трѣбинн. М. 153. да имь не бъде царине на Трѣбинн. М. 153. за царинъ, кою смо поставили на Дани. М. 177. гдѣ се годѣ взима царина в владами бана Тврьтка, да се нигдѣрь не взме инѣдна царина на дъбровачкомь ни на уемьре. М. 184. да купию и продаю всаки трьгь и жито; и да поносе, кѣде є имь драго, и да плакаю царинъ, како є прьво било, по .в. динара отъ мантне. М. 193. дрьжа царинъ каменичкъ. П. б. 33. купиште царинъ сребьрничкъ и Помора. П. б. 35. да не бъде царѣна инѣдна прѣжь Стономь на Маслини и на Слапомь. М. 230. хотје к тебн в Глухавицѣ съвракати се платити царинъ законъ. П. 5. да купимо царинъ которьскъ за три годиша, и в сехь три годиште да ни си дрьжань свако годиште изети ткои власи десть тисѣкь товарь соли, а ми свако годиште давати до три године по петь сеть дѣкать златихь тебе. М. 246. хоћје да имь взьме царинъ на Лютои. П. 23. јерь је нашь дѣбровачинь дрьжаль царинъ пламьскъ. П. 74. царинъ принцевьскъ. П. б. 62. кою им је поставилъ царѣнъ Грьгюрь Николинь в Попов. М. 280. поставихъ принтономь (придь Стономь) на За-

блатк҃ царинъ. М. 281. да тъи царинъ сврьг҃. М. 281. продадохъ царинъ рѧдинук҃ Ценк҃ и брат҃ мъ Федерик҃ за годище за шестъ сат҃ литарь сребра. П. б. 79. да се дака на вьсако годище ѿть новобрдске царине по петь десетъ литръ сребра манастиру Свигмену. М. 363. царинъ ѡлоквк҃. П. б. 110. царина дрнска и сома. М. 452. плаћаюће праве царине. М. 471. новьск҃ царинъ. М. 484. да плакаютъ в место, где трьг҃ продаю, законъ царинъ, ѿть сто аспри две аспри, какото е законо в Дрѣнополе и в Пловдинъ и в Кратово. М. 527. потна (пѣтна) царина да се не ище. М. 551. telonium, које се разумије и у горњим примјерима многим али је са свијем јасно овдје: за ѡнези царине, коѣно съ съги постале, а нѣсъ биле в родителѣ царьства ми, и на тѣхъзи царинахъ да не плакаю никомъ ницо. М. 168. погрјешка: царьнъ. П. б. 33.

царинникъ, portitor: царинникъ твои да стои в насъ. М. 23. трьговци дѣбровчанъ, кои се ѡбрѣтаю по трьговѣхъ царьства ми и кралѣвехъ, що нимъ се слъча кои любо сѫдь, да се сѫде предъ царинникомъ и кнеземъ а или предъ кѣпалнѡмъ, кои бѫде града тогазн. М. 146. кои трьговць кѫпи коња на трьг҃, и плати за нь царинъ, да рече царинникъ дѣшомъ, ере ѣсть тогазн коња кѫпилъ, и за нѣга платилъ царинъ, а тати не зьнаа, да мъ за то свода несть; ако ли га такози не ѡправи царинникъ, да да сводь, в кога ѣсть кѫпилъ. М. 147. да нимъ нѣсть колънъ никто забавити ни севасть ни царинникъ. М. 157. царинникъ царекъ да нѣсть колъмъ забавити или задрьжати трьговца, да моу коуплю кою продасть оу безъцѣнїе. З. 39. да не вашимъ трьговцемъ посланога дара ни ѿдъ кѣпалнѣ ни ѿдъ царинника. М. 204. царинъци нмако гокорѣ. П. 1. да нимъ се слободьцине ѿдъ царинниковъ прѣткараю. П. 2. на Леденицахъ взимаѣ ѣдинъ царинъ царинникъ кнеза Пакла. П. 23. заповѣдамь воеводамь, кнезовѡмь, жупаномь, царинникомь, глобарѡмь, катънарѡмь. М. 485. царинъци мои кнезъ Мароє Кѣникъ и кнезъ Влахъша Живковикъ и кнезъ Мароє Тврьданкъ. П. б. 114. погрјешка: царьнника. П. б. 103. такође по-

грјешка мислим да је на два мјеста: цареника. П. 2. цареницн. П. 14.

царинъскын, vectigalis (то мислим да је): пашница царинъскомоу довитъкоу Раковица. М. 60. само ту.

царица, imperatrix: царицею августинею кѹра Єленою. М. 133. госпоѕа царица. М. 153. прьва царица срьпьска. М. 246. царица Євдокиа. М. 190. да нѣсть комъ господинъ царь или краль или госпожда царица никомоу оуѕети башине по силѣ. З. 33. царица Мара. М. 514. за богородицу: царицн нашен владыцн богородицн. М. 140.

царичино, селу је Вилској ишла међа оу Царичино. М. 144.

цароградь, гледај Цариградь: в Цароградь. П. 47. само у том споменику у којем стоји неколико пута и Цариградь.

цароградьскын, гледај цариградьскын: цароградьскаго патрїарха. Г. XI. 161. цароградскїе митрополити. Г. XI. 162. само ту.

царь, гех, за свакога владаоца: .в. царн: краля оугьрьскаго Аньдрѣа рекомаго, и царн грьчьскаго Єрнса Филаньдра глаголємаго. Ст. 27. цара ѹтѣте. Са. 5. сынъ ѥсть (св. Сава) цара срьбскаго. Д. 30. царемь дрьжаво. М. 67. оукрѣпнкы проданнаго прѣкрасьнаго Нѡсифа и створнвы ѥго цара многнмь ѩзыкомь и надь своѥю братнею. М. 90. ако цара и кладыкоу поставн нѥ (Стефана Дечанскога) господина кьсемоу стежанню ѡтьца моѥго. М. 90. сндѥ на пристоли кралєвьстка како царь и кладика всемъ стежанью монхъ прародитель. М. 427. прѣдь цари ѕемальныин. М. 99. нарекъ въ нихъ царѥ же и власти и кнеѕѣ. М. 124. нною царне царьствоѹють. М. 136. нньже царьен царьствѹють. М. 427. елнцн въ царнхъ прїѥше правокѣрїе. М. 166. по том за бога: цара Ісоус Христа. Ст. 10. цароу славѣ. Са. 7. цароу мон, боже мон. М. 65 царь царьствоѹрнмь и господь господьствоѹюрнмь. М. 562. цара небескаго. М. 232. да є клеть царемь небеснимь. М. 242. особит владалац, imperator: поставн ѡви царе, дроу-

гнє кнєзє, нне владнкы. М. 4. оутькрьдн грькє царьмн а оугрє кралькн. М. 4. царємь н кралємь ѡкрьсть нась живоущнмь. М. 90. грчки: цароу Манонлоу. Ст. 3. цара грьчьскаго. Са. 2. бугарски: царъ самодрьжавьцъ вьсєн зємлє бльгарьскє. М. 35. цароме бугарьскоме. М. 44. цара бльгарьскога. М. 97. српски: Стєфань царь. М. 125. Стєфань въ Христа бога благовѣрны царь н самодрьжьць срьблємь н гркоме н бльгароме. М. 128. мною царємь Стєфаноме. М. 139. цара Стєфана. М. 145. Стєфань Ѳрошь благовѣрнн царь срьблємь н грькѡме. М. 156. господнне царъ. М. 158. господнмь царь. М. 174. внкшнхь краль н царь. М. 180. турски: царъ Кайзнтъ. М. 223.

царь, imperatoris: вьсѣмн высѡкымн цари моужїн. Д. 128. ѡдь царєго кладеньца. Г. XI. 135.

царь градь, Constantinopolis: патрнархоу Цариа Града. Г. XI. 191.

царьскь, imperatorius: рода царьска сын. Ст. 24. да моу нѣсть конске нн царьскога злата. М. 26. въ царьскнхь хрнсовоулѣхь. М. 79. царьскоу танноу. М. 110. оукрашатн сь вьсакымн потрѣбамн царьскымн. М. 125. закономе царьскымь. М. 126. на царьскын поутъ. М. 126. царьскыє вєликїє лавры. М. 127. цароу Стєфаноу, обнокльшомоу прьвын царьскын вѣньць срьбьскон н помѡрскон зємлн. М. 143. слѡвєса царьска. М. 143. словесе царьска. М. 161. законь царьскы. З. 32. въ зємлн царьскон. З. 37. на царьскоме двороу. З. 50. хрнсовоулн царьсцїн. З. 40. повелѣнїє царьскѡ. З. 41. царьскымь знаменїємь. М. 144. поданькь велнхь н малынхь царьскынхь. М. 145. ѡ царьскыхь работахь. З. 45. мою вѣрь царьскъ. М. 168. доходькє царьскє. М. 171. сподобльємь быхь вѣньца н ульстн н ксуфетра царьска. М. 201. царьскын вѣнць. Л. 57. великаго царьскаго монастыра срьбьскаго въ Свєтєи Горѣ. М. 331. царскїє н великїє лавры богородицє хнлиньдарьскїє. М. 547. проглашенн по царскон власти нотар бнетаукн н канжналнер ѡпкннє которскє. М. 465.

царьскын градь, Constantinopolis: въ Царьсцємь

Градѣ. Г. XI. 192. въ Ноки Римь въ Царьскыи Градь. Г. XI. 191. Царскы Градь. Л. 56.

царьствиѥ, imperium: божьствьнѣи славѣ царьствиа твоѥго. М. 15. дарѡканьно ми бысть царьствиѥ. М. 136. въ наѹѣлѡ царьствїа моѥго. М. 136. вѣньць царьствиа. М. 155. врѣмѣнномоѹ сѣмоѹ царствїю. М. 333. многа царствїа прнѣ. М. 530. пишѣть висота царствиа ми. М. 552. cf. царьство.

царьство, imperium, власт у свакој држави: царьство своѥго ѡтьѹьства ѡставивь (Стефан Немања). М. 3. изимѣнише ѕемльнымь царьсткомь небѣсноѥ житиѥ. М. 88. намь дарова вѣньць царьства ѕемльнаго. М. 99. готовае намь вѣньць царьства небѣснаго. М. 99. ѡть нѣго прїѣмлюшимь царьство и власть. М. 125. оставлѣѥть царство и славоѹ ѥго (Стефан Немања). Л. 58. братоѹ дасть Млоѹтинноѹ царство. Л. 70. у држави којом влада цар: вѣнѹань бысть на царство (Стефан Душан). Л. 61. мјесто самога такога владаоца или жене његове: да патрїархоѹ царство ти повелить. Д. 127. гѡстѣ царьства ми. М. 3. ѡбѣщамо сѣ твоимь великомь сѣтомь царьствѣ. М. 35. ѥлико бысть мошьно царьствоѹ ми, оѹкрасихь. М. 125. твоѥмоѹ царьствоѹ въ вѣчноѹю памѣть. М. 126. изволи сѣ царьствоѹ ми. М. 126. поидоше съ царьсткомь ми. М. 126. подьписа царьство ми. М. 135. желаше ѡть многа врѣмѣнѣ царьство ми. М. 137. ѡсвободи ѥ царьство ми. М. 138. говори царьствѣ ми. М. 143. повелѣ царьство ми. М. 144. кьди царьство ми приходи в трьгь. М. 147. ѡбрѣтошѣ царьство ми в Призрѣнѣ. М. 161. сынь царьства ми. М. 128. брать царьства ми. М. 144. родители царьства ми. М. 146. мати царьства ми. М. 153. въсеми властели царьства ми. З. 29. людиѥ царьства ми. М. 163. въ ѕемли царьства ми. М. 138. по градовѣхь царьства ми. М. 157. Млѣть ѥсть царьства ти. М. 158. при животѣ и по смрьти царьства ми. З. 31. всемилостивномь ѥго призрѣнию ѥшѥ на царьство ми. М. 160. да гредѣ прѣдь царьство ми на сѣдь. М. 162. благодѣть прѣсвѣтаго своѥго двха на царьствѣ

ми показа. М. 164. на име царьства єѭ. М. 138. доходише на порьтѣ царьствѣ ми. М. 534. тако и за владаоца који се не зове цар: вьспомєноуше царьствоу ми (пише деспот Стефан). М. 332. вријеме кад влада који цар или други владалац: къ царьство благовѣрнаго цара грьскаго кѵрь Михаила Палєолога къ трєтїє лѣто. М. 48. въ дни деспота Стефана въ .кд. лѣто царьства єго. М. 277. богъ оумножи царство єго (краља Милутина); царьствова бо лѣта .мв. Л. 52. — држава: оу грьчьскѣмь царьствѣ. Ст. 5. правещѣ ми скифтрь богодарованнаго ми царьства. М. 134.

царьствовати, imperare, у свакој држави: єгоже самъ (Стефан Немања) царьствоуѥ прѣдьносе на вьи скоѥн. Ст. 15. поставн сего (Стефана Немању) самодрьжьнаго господина царьствовати вьсєю срьбьскою ѯємлѥю. Са. 1. въ царьствоующтим градѣ (т. ј. у Цариграду). Д. 59. богъ нс прьва царьствѣєн. М. 49. царь царьствоующимъ. М. 562. родитель нашихъ вьсиавшихъ ѿть нихъ и царьствовавшихъ на ѯеман (пише краљ Стефан Дечански). М. 89. имою цариѥ царьствоують. М. 140. сподобиѥнь бихъ царьствовати на ѯемлихъ родитель и прародитель нашнх (пише краљ Дабиша). М 221. царьствова (Стефан Немања) лѣть .мв. Л. 68. вькралн сѣ Милоутинь .к. Оурошь, и царьствова .мв. лѣть. Л. 70. царьствова (Лазар) .ѕі. лѣть. Л. 72. царьствова (деспот Стефан) лѣть .лн. Л. 73. Гюрги бысть вьтори деспоть велнкы, и царьствова лѣть .кѳ. Л. 73. у држави у којој влада цар: царьствоующоу имоу вьстоуными странами. М. 48. єгоже богъ изволнть царьствовати по нась. М. 128.

цвилино, брдо код Призрена: међа је Вишеграду код Призрена ишла дѣлоить до Цвилина... и ѿбрьхъ Цвилина,... и по крьхоу Цвилина надь Ѯахльмь. Г. XV. 271. и селу је Љесковцу цркве арханђелове у Призрену ишла међа оуѯъ дѣль на крьхъ Цвилина, и вс потокъ оуѯь Ковачєвьць до поутн кон грєдє оу Цвилина. Г. XV. 282. номинативу нема потврде.

цвисти, цвѣтоу, florere: писмо цвѣты разлиꙋьнымь цвѣтомь дѣвьства своѥго. Ст. 18. цвѣтѣаше къ нась свѣщенодѣтельми. М. 561. волисмо гласъ нашемъ, да цвате одь послѣдних, кон бѣдѣ. М. 249.

цвѣтѣти, florere: благоконыхъ цвѣтьць цвѣтѣщихъ къ тон свѣтѣи поустыни. Са. 10.

цвѣтимирь, име мушко: Цвитимирь изь Кабанѣ из жупе Хлиѣевна 1400. М. 248.

цвѣть, flos: цвѣтоке польсьцин. Ст. 29. вьспитѣное емоу овуе, цвѣть отъ корѣне его. Са. 9. оумыла и измѣнивша цвѣть юности. Д 24.

цвѣтько, име мушко, гледај Гоудељић.

цвѣтьковић, дијак и граматик и отинын дијак и канџијлѣрь и логофѣть опћине дубровачке Маринько Цвѣтковић 1452—69, само је један пут записан презименом. М. 456. 473. 497. 499. 504. 506. П. б. 118. 129.

цвѣтьковь, τοῦ Цвѣтько: селу је Камијеву ишла међа на цвѣтковѣ падь. М. 199.

цвѣтьнь, florum: къ неделю цвѣтноу, dies palmarum. Л. 76.

цвѣтьць, flosculus: похваламин кѣньчаѥ ако красными цвѣтьци. Ст. 16. благоконыхъ цвѣтьць. Са. 10. ако пчела отъ всѣхъ красныихъ цвѣтьць сьбрань. Г. XI. 190. ранскими цвѣтьци оукрасивьше се. М. 570.

цѥгарь, ваља да је исто што и цѣнѣгарь, које види: Лем цегара дѣтьца. М. 62. Никола цегарь. М. 63.

цѣзарь, caesar: нашега господина цѣзара римьскога а крала свете крѣне угарске. М. 395. цѣзара. П. б. 94. cf. цесарь.

цѥка, итал. zecca, moneta (ковница): нова цека господина дѣспота (на новцу сребрну деспота Стефана). Г. III. 238. двѣ кипе златѣ, коѥ сѣ скованѣ в нашои (дубровачкој) цекн. М. 380. П. б. 92.

целимакь, између људи које је цар Стефан писао цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Дѣсиславь Целимакь. Г. XV. 299.

цѣлинь, мислим да је погрјешка мјесто црьлѣнь, cf. цалинь: плащь подсталѣнь чєндомь цѣлинѡмь. П. б. 125.

цєпєна, Домовићима и Татарину ишла је међа оу локьвоу оу Цєпєноу. Г. XV. 283.

церова, село негдје између Кучајине и Мораве које је цар Лазар писао Раваници: Цѣрока. М. 197.

церовьи огоумьк, селу је Поточцу манастира Раванице ишла међа на Церови Огзмьк. С. Л. 1847. IV. 53.

церовьи рьть, селима између Мораве и Кучајине која је цар Лазар дао Раваници ишла је међа на Церовы Рьть. М. 197.

церь, cerrus: на дка цера. М. 263. селима у Мачви која је цар Лазар писао Раваници бјеше међа кодь великаго цера. С. Л. 1847. IV. 53. али на том другом мјесту може бити планина Цер.

церьвинѣь, властелин дубровачки Ламприца Цервикь у другој половини XV вијека. М. 536. cf. Црѣвинѣь.

церьвница, село близу Ливоче, коју види: међу људима који по заповијести царице Милице показиваше међу ливочку бјеху двојица нс Цєрвицє. М. 263. а ливочка је међа ишла пѣтемь врансанскимь к Цєрвицѣ. М. 264. има и сада. Hahn, reise 170. 172.

церьєвинѣь, властелин дубровачки Никола Церьєвикь 1253 у већем вијећу. М. 40. cf. Црѣвинѣь.

цесарь, caesar: цесаромь рнмьскѣмь и кралемь вгарьскѣмь. М. 381. врати се цесарь оу Кєчь. Л. 88. cf. цєзарь.

цета, denarius: єко и она вьдокница дкє цете дадоуши. М. 83. кѣроу вьдовнуью принесьшоую ти дкѣ цетѣ. М. 245. цѣтє. М. 533. 547.

цетина, вода у Далмацији: s onu stranu Cetine i s onu stranu Cetine. М. 386.

цетиньскын, τῆς Цетина: chnez ceti(n)schi. М. 279.

цетинє, мјесто у Црној Гори: на мєстѣ глаголѣмѣмь Цетинѣ. М. 531. на Цѣтнию. М. 532. ѡть Цѣтниа. М. 532. на Цѣтинѣ. М. 533.

цѣтлиннинь, човјек од садашњега Цеклина у Црној Гори: сѣдоуно є сѣмн цѣтлыннны н кьсѣмн кметн добрьсцїнемы. М. 532.

цѣхь, њем. zeche, aedes metallicorum: оупали се цѣхь. Л. 76. падоше ширние оу горнѣмь цехоу. Л. 80.

цѣцена, мјесто у Босни: писано Цѣцени з двориьх нашега (краља Дабише) протовистиира Жорѣтѣ. П. б. 35.

цнгоуанѣь, презиме властеоској породици дубровачкој: Аньдроушько, којега пишу и Андреа, изабрани властелин 1423—42. М. 320. 347. 419. 423. — Живько, којему је име један пут наштампано Жнко, изабрани властелин 1427—45. М. 347. 419. 423. 431. — Мароє судија 1466. П. б. 127. 129.

цилѣшь, једна кћи цара Лазара бјеше удата з Загарѣвикиѣмь на Цилѣшиѣ (које мислим да је погрјешка мјесто з Цилѣшемь). Л. 73. cf. Цѣлишь, цильскын.

цильскын, из мјеста Цеља (Cilli) у Штајерској: цилскомоу банoу Фрнпхоу. Л. 63. cf. Орьлпхь.

цимовькь, неко мјесто: на Цимовькѣ писа херцег Стјепан дубровчанима. П. б. 104.

цинькоуловинѣь, властелин дубровачки Мароє Цинькуловикь прије 1423. П. б. 79. — Властелин дубровачки Жонко Цинцулокинѣь 1469. М. 506.

цицилна, жена херцега Стјепана 1466—70: госпон Цицилне. П. б. 125. госпоги Цицилн. П. б. 125. херцежица Цицилнѣ. М. 501. госпон Цицилне. М. 503. 507. 508.

цицининѣь, властелин херцега Стјепана кнез Радинон Цицининѣь 1450. М. 441.

цокотина, село које је цар Лазар писао Равапици: Цокотина. М. 197.

цорьцн, биће погрјешка мјесто Ћорьћн, гледај Гоцн.

цоцань, име мушко: дворанин краља Стефана Дечанскога: Цоцань прѣрѣун н подьписа 1334. М. 109.

црьвѣнобрѣжькын, гледај урьвѣнобрѣжькын.

црьвѣнь, ruber: земљама је хиландарским у Светој Гори ишла међа на црьвѣнн камн, ѕоконн Пирн-

петра. М. 127. на црькєнѣ ꙁємлю и на црькєни камень. М. 131. по позньємь прииєпису. на хаꙁдєю црькєнѣ. П. б. 103. црькєнога аѣамита. П. б. 104. ѵаша дрѣкєна црєкна. М. 498. клобѹкь царкєна грнинꙁа. М. 498. пантарєлє двѣ црєкнє. М. 498. cf. ѵрькєнь.

црькьмница, манастир је св. Николе у Врањини имао млин ѵ Царвинцѣ на мѣсто, ꙁовє сє Ѳрахово. М. 464. нꙁ Царвинцє. М. 463. 464.

црькьць, byssus (ваљда да је то): ѵ Дѣбровникѣ олово, скила, црькаць и косакь да не идє. М. 475. црькаць. М. 475. 529.

црькв-, гледај црькьк-

црьковь, гледај црькы.

црьковьникь, ἐκκλησιαστικός, sacerdos: прота и црьковникы. Д. 43. игоѹмєноѹ .н. перпер, а црьковьникомь по ѵєтири перперє. Г. XV. 307. кьсємь архїєрен и црьковникы, малимь и єлнкымь. З. 29. да мѣсть вольнь митрополить мѣста того или црьковницѣ єго ꙁабавлѧти или оскрьбѧти игѹмена. М. 214. грѣшнїи кь иноцѣх Никифорь црьковникь. В. дан. I. 28.

црьковьнь, ecclesiae: сь кьсакымь дѣлы црьковьнымь. Ст. 5. свєтитель и црькѡвныхь слоѹгь. Са. 4. икорє прнємлє црьковьна меда. М. 12. по црьковномоѹ оѹставоѹ. М. 14. да пасоѹ ковнлє црьковнє. М. 61. на оѹкрашєннїє црьковьноє. М. 75. ксакого ѵина црьковнаго. М. 91. оѹ коємь селѣ нѣ црьковнога сѣнокоса. М. 98. ꙁємлѧ црьковна. М. 98. о црьковныхь людѣхь. З. 31. по црьковныихь селѣхь. З. 31. людїє црьковны, кон дрьжєть црьковнаа села и ꙁємлю црьковноѹ. З. 32. планнинѣ црьковнє. З. 36. оѹ братѣхь црьковныихь. З. 42. ащє ли кто ѡбрѣщєть сє ѡть коꙁминкь соѹдивь црькѡномоѹ дльгоѹ. З. 30. црьковны людїє ѡ кьсакон правдѣ да соѹдєть сє прѣдь сконми митрополити и прѣдь єпископи и игоѹмени. З. 32. ѵлокѣкь царєвь или црьковны. З. 38. ѡ глобарєхь црькѡвныхь. З. 50. ѵ рѹкє црьковнє. М. 440. работници црьковны. М 531. cf. црькьвьнь.

црькъва, гледај црькы.

црькъвєнница, село у Битви које је цар Лазар писао Раваници: Црькъвєница. С. Л. 1847. IV. 54.

црькъвєнь, гледај црькъвьнь: на людєхъ црькъвєнихъ. М. 134. людиє црькъвєни. М. 135. само у том споменику.

црькъвьи, гледај црькы.

црькъвица, ecclesia dem.: црькъвица свєтаго Гєорги. Ст. 6. да дрьже оноуѕи црькъвицоу. Г. XV. 285.

црькъвиштє, terra ecclesiae: на црькъвиштє Карькарино. М. 123. до црькъвища. Г. XV. 285. в црькъвиштє крьстово. Г. XV. 300. на црькъвища. М. 144. на црькъвиштє. М. 197. 198.

црькъвь, гледај црькы.

црькъвьнь, ecclesiae: црькъв(ьи)ынымь добытькомь. М. 10. людиє црькъвьи(ни). М. 27. отъ црькъвнихъ влахъ. М. 61. црькъвиє кобилє. М. 61. работъ кралєвьскыхъ и црькъвныхъ. М. 62. црькъви владалци. М. 62. красотами црькъвными. М. 62. що сє тоу имєноуєть црькъвно. М. 68. гдє годѣ сє при црькъви уловѣкъ на кралєвѣ соудѣ, да ѥ глоба црьковна. М. 565. слоужителємь црькъвнымь. М. 92. людємь црькъвнимь. М. 191. посьлъ црькъви. М. 191. икономоу црькъномоу. М. 571.

црькы, ecclesia, cf. црькъви, црькъвь, црьковь, црькъва: црькы да дрьжи село. М. 112 (таки номинатив само ту). оукрашєна црькъви. Д. 98. сиа свєтаа црькъви. Г. XI. 192. да сїи є има црькъви. М. 60. свєтаа црькъви. М. 61. црькъви сїа. М. 62. къ имєньже ѥсть црькъвы. М. 122. свєтаа црькъви. Г. XIII. 376. црькъви свѣтло вкрашаєма. М. 133. божьствиаа црькъви. М. 145. да поставить црькъви великаа протопопѣ. З. 29. дечанскаа црькъви. Л. 61. кьса црькъвь. Ст. 28. да га црькъвь постави. М. 99. таѕи црькъвь. М. 191. до ньдѣже и съвършить сє црьковь прѣсвєтыѥ. Ст. 15. да си ѡблада снѡмьѕи мєтохїѡмь црьковь. М. 145. црькоу кѡмска. М. 533. црьковь да соудить. З. 30. свѣтаѣ црькъва. М. 39. ако црькъва оуѕьлюби. М. 99. црькъва. Г. XI. 130. црькъва брашньска. М. 197. црькъва босанска. П. 50. да сє по-

крьіє црьква. М. 416. да єсть волна црькка. М. 533. да нхь кедѣкса црькка. З. 30. ѡсквръннше црькьвь свєтоую ткою. Ст. 24. дароую црькьвь свєтога Кнда. М. 10. црькьвь божїю. М. 17 сню великоую црькъь. Г. XI. 190. прнда црькъь. М. 62. подь црькъь. М. 64. прѣдь црькъь. М. 92. оу црькьвь. М. 95. црькъь нашъ. М. 191. да сьтворн црькьвь по своѡн вѣрє. М. 216. въ црьковь. Ст. 13. на црьковь. М. 68. створнхь црьковь. М. 74. оу Недѣлнноу црьковь. М. 94. свєтоую црьковь. М. 140. на црькъоу. М. 87. в црькъ новъ. М. 417. црквъ комавашскъ. М. 443. метохніє млѣтьскє црькъє. М. 10. ѡть божьствьнніє црькъє. М. 14. ѡть црькъє. М. 61. прѣма црькъє. М. 92. прнложнхомь под ѡбласть снє црькъи. М. 13. оу црькъи тє. М. 116. съ доходьки црькъи тєзн. М. 134. великїє црькъи патрїархїє. М. 139. црькъи тоє. М. 197. ѡть црькъи. З. 29. да боудѫть црькъы. М. 10. ѫьто смо дали сѣи црькъи. М. 12. къ свєтон црквн. М. 60. къ црькъє заквѣта ради погѡшє. П. 38. црькъє дадох ѡлоко. М. 416. въ свєтѣи сеи црькъи. Са. 13 при црькъы. М. 123. съ црькъомь. М. 111. црькъомь томь. М. 116. съ црькъомь. М. 134. томь црькъомь да не нетеха. З. 49. своєю црькъїю. З. 32. съ црькъїю. М. 195. да не ѡбладаєть црьковїю тою. З. 33. да дрьжи такоже и нинѣ црькъи. М. 111. црькъи ѡсвети. Са. 1. многыє црькъи създа. М. 91. божьствънихь црькъьь. М. 243. къ божїимь црькъамь. М. 26. свєтынмь црькъамь. М. 112. ѡ црькъахь. Са. 4. М. 5. по нинхь црькъахь. М. 98. црькъами да ѡбладаєть царь. З. 31. ѡкъ црькъє. З. 32. М. 533. ѡть дкъю црькъоу. З. 32.

црьлѣнь, ruber: єдна шкълька ѡдь кѡрдє ѡдь камена црьлѣна. П. б. 79. ѡботџе ѕлате са чєтнри камєни црьлѣнє великє и два мала црьлѣна. М. 386. плашь црьленога аѯамнта. П. б. 104. шѫба велнка црьлѣна аксамнта. П. б. 125.

црьнило, селу по имену Селу на Срѣдьскон ишла је међа на Црьнило. Г. XV. 280. селу је Гадимљи била међа мегю Црьнилоль (јамачно истијем) и мегю мирашколь ѕемлоль. М. 182.

црьномоуѫь, име мушко: између људи које је

краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи једном бјеше име Црьномоужь. М. 12.

црьноризьць, гледај хрьноризьць: неколико црьноризьць. М. 17.

црьноєвићь, господарь зетскы Иванъ Црьноєвикь 1485. М. 530. 534. — Војвода зетски Гюрьгь Црьноєвикь 1494—99. М. 538. 544. — Браћа Радичь и Стѣпанъ Црьноєвикки. М. 566. исти се Радич помиње у латинским споменицима од 1392 Radiz de Çernue, dominus Zente et Budve. Г. XII. 129. 138. мртав се помиње од 1396. Г. XII. 181.

црьноушь, међа је селу Хевръгокоу манастира Трескавца ишла обьемлюще кьсь Црьноушь. Г. XIII. 371.

црьнь, niger: рогь царнь. М. 498. — Црьна Гора: отъ Црьнѣє Горн отъ Реке. В. прим. 13. cf. Урьна Гора. — Црьна влака, гледај влака. cf. хрьнь.

црьньчькыи, катуну Драгољевцима које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену бјеше напонще црьньчки бродь. Г. XV. 300. cf. Урьньча.

црьнын, у другој половини XIV вијека Жорє Црьни као да бјеше дубровчанин. П. б. 26.

црьнын крьхь, гледај Урьнын Крьхь.

црьтєжь, гледај Урьтєжь.

црѣквићь, гледај Урѣквићь.

црѣнь, manubrium: ножа л. с црѣномь костеннемь. М. 498.

црѣпи, гледај Црѣнь.

црѣпокнићь, деспот Стефан поврати Лѣщнє хьтиторѕ попоу кѹрь Кенеднкьтоу Црѣпокнкою. М. 571.

црѣпокь потокь, село које је краљ босански Томаш дао синовима војводе Иваниша Драгишића: село Црнпокь Потокь. М. 439.

црѣпь, име мушко: цар је Лазар купио неке земље ѕ Црепа, те дао Раваници. М. 196. исти ће бити и на овом мјесту: 1381 оубы Црепьи Китомирь тоурькє на Доубравницн. Л. 74. cf. Уєрепи.

црѣшнм, село код Новога Брда које је деспот Стефан дао Хиландару: село Црѣшьнм. М. 570.

цоуготнѣь, дубровчанин Клахота Цзготнкь око 1419. П. 146.

цоурадь, цар Стефан приложи цркви арханђеловој у Призрену Доброслака и зета моу Цоурака. Г. XV. 273. — Манастир је Трескавац имао земље до Цоура(ђа). Г. XIII. 371.

цоурнѣь, властелин војводе Иваниша сина војводе Радосава Павловића кнез и диакь Мнотошь Цзрикь, које је записано и Цзрькь 1445—54. П. б. 108. 109. 115. М. 432. 433. 470.

цькленъ, vitreus: брокете двѣ сребрьне съ четири каменн цькленн. П. б. 50. съ четирн каменн цкленн. П. б. 56. само ту.

цьклерекь, манастир је Трескавац између других земаља имао цклерекь дѣль. Г. XIII. 374.

цькьмѣтн, retardare: да се не цкнѣ станые уловѣка вашега. П. 76.

цьньгарь, нгр. τζαγγάρης, sutor: шькцн, цьнгарнє, оуздарнє, ковачнє. Г. XV. 309. cf. цегарь.

цьпнчь, селима манастира богородице ртачке ишла је међа одь Цьпнча оу Кальць. М. 68.

цѣкь, tubus: органнѣь съ цѣкми одь сребра. М. 498.

цѣкьница, tibia: напѣканїемь цѣкницє и бренанием гоусли. Д. 148.

цѣкати, castigare: да га ће волнть господинь херцегь цѣкати и карати на скою волю, цо мн сѣдь покаже. М. 459.

цѣлнкати, osculari: сльзами снхь окрапаюште цѣликаахоу. Д. 27. градноє каменїе целикае. Д. 156. сню цѣликаюште. Д. 157. поутемь мн рѣкѣ целикавшн. М. 552. свѣте рѣке цѣликамо. М. 560.

цѣликь, osculum: целыкь. Са. тип. ст. у Ш. lesek. 81.

цѣлнне, село које је цар Стефан приложио цркви арханђеловој у Призрену: село Цѣлнне, међа му

је ишла до мегѣ кльучетрьньске оу рѣкоу. Г. XV. 304. село је Диничино међило с Кроушиѣмь и с Цѣлинами. Г. XV. 275.

цѣлитель, medicus: цѣлитель болѣзнемь тѣлесными и нзвѣнь доушевьными. Ст. 15.

цѣлишь, једна кћи цара Лазара би удана на оугрѣ за Загарѣвика Цѣлиша. Л. 73. cf. Цилешь.

цѣловати, osculari: цѣловавше вьси прѣподобное тѣло. Са. 12. обьемши и целовавши любьзно. Д. 9. припадаѣть и цѣлоуѣть игоумена. Д. 24. цѣловавь свѣтоую црьковь. Д. 32. цѣлоуимь роуцѣ. Г. XI. 93. amare: поустыное житїе паче цѣловаше. Д. 128.

цѣловь, osculum, али стоји на таком мјесту да ће прије бити погрјешка мјесто цѣловавь: краль даваѣть емоу жьзль, и целовь иего постакаѣть его игоумена. М. 14.

цѣлокоупьнь, integer: єрє ни скє даше цнелокзпно. М. 425.

цѣломоудриѣ, prudentia: ѡ цѣломоудри. Ст. 3. вьнимаше словесемь его испльнь соуштє цѣломоудрїа и оумиленїа. Д. 8.

цѣломоудрь, prudens: подобаѣт єпископоу быти цѣломоудроу. Д. 140.

цѣломоудрьнь, prudens: призвавьше кь себѣ сего цѣломоудрьнаго и скѣтаго моужа. Ст. 4. вь соупроужьствѣ соуштїихь цѣломоудрьно и вь дѣвьствѣ чистотно прѣбывати наказаше. Д. 177. пожить цѣломоудрьно. Л. 53.

цѣль, integer: скакаше цѣль на ногоу своєю. Ст. 21. владычьствоу єго быкшоу .лз. лѣть съхранѣноу и цѣлоу. Са. 1. ѡбрѣтохь чьстное тѣло єго цѣло и невредимо. Са. 13. прондохь скрозѣ ѡгнь и водоу цѣль и съхранѣнь. Са. 13. мошти єго цѣли и нераздроушими обрѣть. Д. 175. петь комать чьстнога древа, цело скє. М. 70. цило скрьшено ндосмо. М. 254. нмавьше свнть и цнль зговорь с вельможами. М. 255. нмакше свнть цѣль и зговорь. М. 317. скє вније писано хокемо цнело сахранити. М. 307. свєрьдо и цѣло поткрьднсмо. М. 421. цнелоѡ и правоѡ ѡпро-

стихъ. М. 457. хоѣ҃ъ на всемъ на томъ стаати и трѣпѣти се правоѡ и тврьдоѡ и цѣло. М. 463. цѣѡ. М. 413. тадан бѣше здравє памєти и цѣла разума. П. б. 128. чистимъ и целемъ срьцемъ. М. 526. с цѣлѡмъ ѡдълѫчисмо. П. б. 120.

цѣлъба, sanatio: цѣлбоу изливаше. Д. 119. цѣлбами ѡбогати. Д. 208. истоуникъ цѣлъбъ. Г. XV. 265. цѣлбы прїиходещымъ подаваютъ. Л. 60.

цѣна, pretium: ако си ѫзлюби ѫзети коня, да си га ѫзъмѣ, а ѡномѫзи да пода трьговьць цѣнѫ, цто бѫде подалъ за нѣга. М. 147. 162. нє кашите мнѣ цѣнє чинити како влахѫ вола приморанинѫ; нєка ѥ мнѣ цѣна бола нєгє нномѫ. М. 247. ѥдномъ цѣномъ да ѫзнма. М. 474. комать свите по онѫи цинѫ. М. 545.

цѣнити, aestimare: попашоу да плати, цто рєкоуть доушьнци, кон цѣнє. З. 35.

цѣнимати, између људи које цар Стефан даде цркви арханђелової у Призрену један бјеше Драгоєвнкъ Цѣнимати. Г. XV. 299.

цѣрова, гледај Церова.

цѣсарь градъ, Constantinopolis: прѣшє Цьсарь Градъ. Са. 13.

цѣста, via: до великїє цѣстє. М. 92. до прѣкє цѣстє и до Быстрицє. М. 92. оу прѣкоу цѣстоу до соухє Любоушє. М. 92. на великон цѣстѣ. М. 93. прнзрѣньскоу цѣстоу. М. 93. како цѣста гредє оу рѣкоу. Г. XV. 282. ѡть тоудоу цѣстомъ. Г. XV. 284. цѣстомъ великомъ, кон гредє ѡть властѣнога поля. Г. XV. 293.

цѣстьнъ, Зерзеву је ишла међа по ѡнон странѣ Дрнма на Цѣстьнь. М. 96.

цѣхъ, гледај цехъ.

цѣ҃ѣ, } propter: тога цѣкн за вашега снна хѡкємо
цѣ҃ь, } нечалнть. П. 46. васъ цѣкн. П. 51. ѡкоган дрѫгога листа цѣкн на ѡнь прьви листъ ѫстависмо сє съдє ѡдъписати. П. 51. ваше ѫьсти и ѫзъвншенни цѣкн. П. 69. нлась цѣкн. П. 73. то да ѫнинмо ваше любкє и ннѣхъ бошнмань цѣкъ. П. 83. законна цѣкн потрѣбно би послать.

П. 106. наше моѡбе цѣкь даше намь. М. 399. погрјешке: цѣуа. П. 48. 146. цѣуи. П. 83.

уабиће, село које је краљ Стефан Дечански дао Дечанима: село Уабиће. М. 93. Уабикю. М. 93. 94. сь Уабикемь. М. 93. оу Уабики. М. 97. номинативу је потврда само онај први примјер; било је до Игларева и близу Дрсника, cf. Игларско, Дрьстьникь. cf. Уабићь.

уабићь, село које је царица Милица повратила Дечанима: село Уабикь. М. 265. а то је без сумње исто село које се у другом споменику зове Уабиће, које види.

уавловићь, човјек херцега Стјепана Радоє Уавловићь и брат му Михаило, ономе је првому име записано и Радичь. П. б. 118. 120.

уавль, clavus, али мислим да је погрјешка мјесто кавань (кьбль): єдань уавань мань сребрьнь. П. 73.

уагль, село које је цар Лазар дао Раваници: Уагль, било је у Мачви. С. Л. 1847. IV. 53.

уаканићь, властелин дубровачки Петрь Уаканикь 1253 у већем вијећу. М. 40.

уалапин, име турско: брат цара Мусије син Бајазитов: Моусїа Уалапїю оудаки 1411. Л. 75. — Син цара Мурата II, цар Мехметь Уалапїа 1451. Л. 78. 80.

уаньканићь, властелин дубровачки Власи Уаньканикь 1253 у већем вијећу. М. 40.

уапан, село које је краљ босански Томаш дао синовима војводе Иваниша Драгишића с градом Кључем и с многим другим селима: Уапан. М. 439.

уаретић, године 1399 Никша Уаретикь као да бјеше дубровчанин. П. 17.

уародѣн, magus: уародєємь. Г. X. 249.

уарькь, село које је краљ босански Томаш дао синовима војводе Иваниша Драгишића с градом Кључем и с многим другим селима: Уаракь. М. 439.

ѵась, tempus: падь на лицѣ его, плакахь се горко на дльгь ѵась. Са. 12. горкы ѵась съмрьтныи. М. 86. на вмрьлѣи ѵась. М. 230. на вмрьлѡмь ѵасѣ. М. 431. къ ѵась исхода моего. М. 245. аще га не ѡбрѣщеть, въ ть ѵась да пріидеть на соудь. З. 36. терь кѣ бити късакон ѵась рѣчь. П. 26. ми смо тьи ѵась каꙁали ѡногаи ѵловѣка педепсать. П. 41. да им га смѡ дрьжани таи ѵась ѡтворити и проутѣти, и дклѡмь таи ѵась кршити. М. 496. да би в добри ѵась било. П. 44. молимо бога да би тои в добри ѵась. П. 95. богь дан господнив скако добро поучело поучинати и свршекати в добарь ѵась. П. б. 124. hora: в петькь .ꙁ. ѵась дьне. Л. 79. .д. ѵась нѡщи. Л. 79.

ѵаоушa, катуну је Синајинцима ишла међа прѣко поли оу Ѵаоушоу оу бароу. Г. XV. 296.

ѵаоушь, nuncius у Турака: ѵавшъ баша. М. 554.

ѵахрь, селу је Кльчекиштемь ишла међа в поуть кои греде ѡть Ѵахра. Г. XV. 285.

ѵаша, poculum: ѵашами царьскыими оукрашенни камынкы многоѡбраꙁнииии. Ст. 29. не скрьби, ꙁре моего раꙁлоуѵенїа; ѵаша бо сы късѣмь ѡбща есть. Са. 10. двамаесте ѵаша с рѣунцами позлакене, потеꙁаю пет на десете литара, .д. внуе, .г. аꙁаге. М. 372. два на десете ѵаша ѡкрвглнехь срьбрьнехь, ѡдь коехь сѣ десеть позлакенихь а двне бнеле, потеꙁаю три десети и четири литре, .ꙁ. внаѵа, .д. аꙁаге. М. 372. .і. ѵаша окрѣгле и .г. ѵаша ꙁ дрьжци, .д. ѵаше в гласехь (оугласте). М. 394. в сѣдовехь ꙁлатехь: петь ѵашь, тегле шесть литрь, .аі. внаѵь, .к. аꙁага. М. 407. педесеть ѵашь писанехь и позлакене, све потежѣ педесѣть и три литре, .ѕ. внаѵь. М. 408. ѵаша една дрѣвена црвена с мало сребра. М. 498. .в. ѵашн. М. 502. ѵаше велике съ ꙁламенымь сандалиекѣмь, и четири ѵаше мале бѣле. П. б. 49. ѵашоу, иже господиноу своемоу поурьноше, тоу сами по малѣ испише. Л. 61. погрјешка: каша. П. б. 102.

ѵашиниѣ, село у Битви које је цар Лазар дао Раваници: Ѵашиніе. С. Л. 1847. IV. 54.

ѵашица, pocillum: .s. ѵашица. П. б. 125.

ѵаѧнїє, exspectatio: нє посрамн менє ѡть ѵаѧнїа моєго. Д. 86. нє посрамн ѵаѧнїа моєго. М. 58.

ѵаѧти, exspectare: ѵаємь твонхь ѡткѵьскыхь щедрѡть. Д. 86. ѵаємын ѡть бога гнѣвь. Д. 118. многоу полѕоу, ѩкоже и ѵаѧше, ѡть нихь прнємь. Д. 189. ѡть снхь ѵаѧють вьспрнѥти, ѩже богоу вьроуѵнше. Г. XI. 140. мала вьѕмьздїа ѵаю. М. 241. таковоужде мьздоу ѵаѥ. М. 333.

ѵаѥтина, заселак селу Кућану. М. 568. има и сада у окр. крушевачком, само што је пишу Чајтина.

ѵкрьнѣга, име мушко: између људи које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи једном бјеше име Ѵкрьнѣга. М. 13.

ѵєговь, cujus. Са. тип. ст. jahrb. bd. 53. anz. bl. 71.

ѵєдо, infans: ѵєда моа вьѕлюблѥнаа. Са. 3. нє моє ѵєдо, нь божїє ѵєдо. Д. 45. крьвь нго на нась н на ѵєдѣхь нашнхь. М. 16. на ѵєдєхь. М. 73. на ѵєднхь. М. 260. на ѵєднєхь. М. 342. нхже вьспитѣше ѩко братню н ѵєда. М. 89. сь ѵєды моимн. М. 90. кто сє ѡбрѣтє оубивь ѡтца нли матерь нли брата нли ѵєдо своє, да сє тьѕн оубїица нждєжеть на ѡгнн. З. 37. скрьби н болѣѕни ѵєдь твоїхь вѣсї. М. 244. ѩкнмь сє ѵєда скѣтоу. М. 530. агарєнскынхь ѵєдь. М. 538.

ѵєдолюбнкь, amans liberorum: ѵєдолюбнка ѡтьца. Д. 218.

ѵєдолюбнє, amor in liberos: вѣсн ѵєдолюбїа болѣѕнь н ѡгнь. Д. 11. оубллажаю твою нєпрѣмѣнноу ѵєдолюбїа любовь. Д. 64.

ѵєдолюбьць, amans liberorum: ѩко отцы послѹшлнкн н ѵєдолюбцы. М. 130.

ѵєдь, coll. liberi: нє сь погрнбателн, простою ѵєдїю, нь сь свѣтымн моужи носнмь быкаше. Д. 83.

ѵєкати, exspectare: догн, юрь тє много кєсело ѵєкамо. П. 24. ѵєкасмо нхь сь келнкомь любьвомь. П. 42. ѵєкамо цара нѕь Кнєтакь да мнпє в Цариградь. П. 47. мн тогаи днє ѵєкамо, кьди ѕановѣсте, да пошлємо. П. 59.

терь ѥ ѡбонмь много вспльно толнко крѣмѥ дльго чекаѥ. П. 92.

чѥлатовь, гледај чехатовь.

чѥло, caput, margo, крај: пошсь сребрьнь позлакѥнь сь ѡбѣма чельма и два десети и двѣ чѫпнци по нѣмь. П. 18. трапь скнлань сь чѣлми ѕаковапѣми и работапѣми сь бисерѡмь. П. б. 74. оу горнѥ чело Горачека. М. 61. оу горнѥ чело Крачюнница. Г. XV. 277. ѡть Градница како слазн оу долнѥ чело подь царѣке градн до лоуга. Г. XV. 283. оу долнѥ чело немадинѥ баре. Г. XV. 293. оу чело нике радоеке. М. 199. оу чело нике. М. 199. в чело Плажевине и в чело Милашика нике. М. 199. за вријеме и умне ствари: коѥ сѫ в постакѫ посталѥнѥ ѡдь прькога чела. П. б. 59. ваша милость море добро ѕнать ѡць ѡдь прькога чела до напоконѥга подь кои сте вкѣть поставнли. П. 111. господьство тн било ѥ ѡдь прькога чела всемѫ томѫн дльгоканью добро и красно почело. П. 158.

чѥлопѥци, заселак селу Косорићима у Хвосну које је цар Стефан са засеоцима његовијем дао Ћелији св. Саве у Карејама: Чѥлопѥци. М. 138. cf. Чельпѥци.

чѥлоѫнь, pannus quidam: посласмо комадь цѣль прьлѣна челѧна. П. 95.

чельникь, praefectus, помиње се највише тако да се не види над чим је био: чельникь у краља Милутина. М. 69. у краља Стефана Дечанскога. М. 85. чѥонникь у бана босанскога Стефана. М. 102. чѥонникь у цара Стефана. М. 152. кнѣзовѣ и прѣникїрїѥ и кладальци и прѣстанници и челници, кои сѥ ѡбрѣтають села и катоѫми ѡбладающе. З. 41. нѣкто Нкоѥ царицею Єленою чельникь поставлѥнь бысть у околини дечанскоj. Г. XI. 87. чельникь у цара Лазара. М. 207. у Вука Бранковића. М. 209. у царице Милице и сина јој Стефана. М. 263. П. б. 44. у Маре Вуковице и синова јој два заједно. М. 272. П. 99. у деспота Ђурђа. М. 355. у Ђурђа Кастриота. М. 481. 482. био је и велики: чельникь великы у деспота Стефана. М. 269. великын чел-

никь у деспота Ђурђа. М. 436. 437. помиње се и ризнички, praefectus aerario: ѵєлиик ризничкыи у деспота Ђурђа. М. 436 437. ризнички се разликовао од великога јер се на истијем мјестима помињу оба; а тако се и од протовистијара разликовао чеоник без додатка ѵєликыи, јер се обојица помињу заједно. М. 355. још се помиње неки ѵєльиникь Милошь на крају XIV вијека. П. б. 25.

ѵєльпа, властелин дубровачки Марин Ѵелпа у већем вијећу 1253. М. 40.

ѵєльпєци, краљ је Стефан Првовјенчани дао Жичи у Хвосну Пакль кьсь сь Ѵєлпєкии. М. 11. номинативу нема потврде, а држим да је исто село које је у другом споменику записано Ѵєлопєци, које види.

ѵєлядиинићь, domesticus: по Ѳстои дьикъ ѵєлядиинкъ. М. 349. Ѳстоѥ ѵєлядиинкы. М. 350. истога Остоју исти господар његов назива кућанином. cf. Остои.

ѵєлядиинь, servus: прѣдь кралєвство ми да ндъ за невѣръ, за краждъ, за ѵєлядина. М. 52.

ѵєлядь, familia, servi: ѵєлядь землє кралєвьства ти, кою смо плѣновали, и јесть у насє, да ю подамо. М. 47. ако би главошь и с ѵєлядью и с инемь имањемь прѣбигаль у Дѣврьвиикь. М. 286. 320. с ѵєлядю. М. 298. ѳкои ѵєлядь, кои ѥ сада прь мни. М. 416. оубитькь єи боудєть или къ ѵєлядн или къ скотѣ. Ш. lesek. 129. да се лиуи по трьгу, да ииткорь нє смѣ кѵповать ни продавать ѵєлядь. П. 31. да се ѵєлядню нє трьжи. П. 31. кои сѵ ѵєлядь продавали. П. 146.

ѵєлюсть, maxilla: Лазара адоу изь ѵєлюстїи исхытивь. Д. 99. ѵєлюсти срьдьць нашихь. Д. 102.

ѵємєрєвь, између осталога што је имао манастир Трескавац бјеше стась оу Бохорииѣ ѵємєрека. Г. XIII. 376.

ѵємєрокићь, властелин херцега Хрвоја изь Земльника кнєзь Кораваць Ѵємєрокикь 1412. П. 176. — Властелин херцега Стјепана и синова му кнез Јурај

Үемеровићь 1454—70. М. 468. 504. 505. 508. по кнезу Юрью Үемеровићу. М. 509.

үенарь, januarius: үенара месеца. М. 495. само ту.

үеньгинићь, године 1651 сьгради Али паша Ченгић градь на Колашиновићеу. Л. 85.

үеньда, pellis quaedam: плашь царлиеног дамашкина сь златомь, подсталиень үендомь целиномь. П. б. 125.

үепиговo, село које је имао манастир Трескавац. Г. XIII. 372.

үепикоуће, међу селима одь Кирила дери до Стона која је краљ босански Остоја 1399 дао Дубровнику било је и село Үепикоће. М. 234. има и сада близу Стона. Schem. rhac. 37.

үепрьна, име мушко (може бити да би требало читати Үепрьна), гледај Градисалићь, Осилићь.

үепрьнићь, властелин Стефана бана босанскога Краношь Үепрьнића 1332. М. 102. — Човјек деспота Стефана Радоје Үепрьнића. П. б. 76.

үепоурн, село које је цар Лазар дао Раваници: Үепврїн. С. Л. 1847. IV. 49. други је прочитао Үепьрїн. М. 197. биће садашње село Чепуре (или Чепури?) близу Параћина.

үерепи, гледај Црепь: Үерепи Китомирь. Л. 74. Г. XI. 149.

үерешнарь, mensis cerasorum: месеца үерешьнара. М. 442.

үерћићь, име мушко: човјек херцега Стјепана свештеник: прѣдь крстианиномь Үерћикомь. М. 497.

үескинница, село у жупи требињској које је краљ мађарски Матијаш дао фратру Александру дубровчанину: Үескинницѣ. М. 494. има и сада. Schem. rhac. 34.

үесково, село које је царица Милица приложила Дечанима: Үесково. М. 265.

үеснећерь, гледај үешнећерь.

үесньселу је Рабьи цркве арханђелове у Призрену ишла међа како поуть оупада оу Үесньна клѣти. Г. XV. 281.

ѵєстить, fortunatus: ка ѵєститоѡ консоѵ краλѥвьства мѡ. М. 222. къ слакѡи и ѡного ѵєстити дворь господьства тѡ. П. 138. ѵєститомѫ кнєзѫ и властєломь дѣврокъѵанѡмь. М. 410. 524. 528. съ ѵєститѣмь баратомь. М. 513. снамога цара ѵєститѫ книгѫ прииѡшє. М. 513. на монѡ ѵєститоѡ порьтѣ. М. 515. 552. ѵєститоѡмѫ царѵ. М. 552. 553. ѵєст(ит)ни и поутєни кнєзь и властєлє. М. 526. ѵєститакоѡ цара. М. 553.

ѵєсть, pars: прнѥмшоу ѵєсть ѡтьѵьствнѡ своѥго. Ст. 2. протєшєть на ѵєтирн ѵєстн. Ст. 22. ѵєсти єго (манастира Хиландара) погнбьшєє къзнскахь. М. 6. да ѡдь тога нє оуѯємлє протопопа ѵєсты, нь късє то пнскоупь да оуѯємлє. М. 14. свєтыє тронцє ѵєсть прнѥмшоу и рождьшоу. М. 58. дроугє нпкє дѣк ѵєсти. Г. XV. 271. да нма ѵєсть съ Нюдою. М. 167. ѵєсть єго бѣдн съ Іоудою. М. 263. ѵєсты вгрьскїє ѯємли. М. 335. петоѡга дѣла три ѵєсти ѯємлє. М. 341. 347. 423. тада да нє нмаю днела ни ѵєсти ѡдь господѵтва моѡга. М. 462. да ѥ намь трєнь братєнцємь ѡноѯи на три ѵєсти. М. 477. 478. раѯдѣлнше срькскоуѭ ѯємлю на .г. ѵєсти. Л. 72. и такожде нѯволнхѡмь єлнко ѡть ѵєсти тнщеще сѥ послѣдовати нхь благымь ѡбычаємь по снлѣ нашен. М. 539. тьчїю ѡть ѵєсти къспомѧноухѡмь, дльготи словь оуѣѯжакше. Л. 63. један пут у споменику иначе рѣаву: ѵастъ. М. 542.

ѵєсть, creber: селу је Вилској ишла међа на Ѵєста Гѧминца. М. 144.

ѵєстьнпкь, portitor: да нмь нє бѣдє ѡдь монхь ѵєстьнпковь снлє. М. 2.

ѵєта, cohors: тѡго сьлнчала ѵєта ѡтгонпма бѣ. Г. XI. 92.

ѵєтвєредьнєкьнь, quatuor dierum: ѵєтвєредьнєкнаго Лаѯара. Д. 99 нѯь гроба ѵєтвєрѣдьнєкна къѯдкнгь. Д. 162.

ѵєтвєрь, quatuor: на ѵєтвєро свєто єканьѧєльє. М. 328.

ѵєтвороножьнь, quadrupes: лнлькь раждлєть нко ѵєтвороножно. Ш. jahrb. bd. 53. anz. bl. 116.

ѵєтврьтькь, dies Jovis: в ѵєтврьтакь. М. 314. къ

четвртькь. М. 540. в четвартакь. М. 312. въ послѣдны четвртькь. Ш. lesek. 130.

четвртын, quartus: четврьти. М. 6. четврьты мраморь. М. 93. Стефаномь краљемь четвртнмь. М. 111. мисеца декемьбра четврьти дань. М. 273. четврти днѡ. М. 452. двадести и четврти дань. М. 291. четврьти на десете дань. М. 479. fem. quarta pars: да дае црькы четвртоу. М. 531. да се дае црькы четврьта. М. 532. четврьто, quarto: четврьто Кѵнижна. М. 248. в четврьто вѯесмо тисѧћ дѵкать. М. 503.

четыри, quatuor: четири еванђелисте. М. 35. четири каменн. М. 70. четиремь кластеломь. М. 108. ѡть четирехь еѵангелисть. М. 132. четирьми иеванђелисти. М. 220. прѣдь оними двадесети и четирими. М. 248. по ѡкихь четирѣхь сѫдьѣахь. М. 256. четиремь кѵкама. М. 356. четиры ста. М. 251. са четири каменн. М. 386. безь четири вине. М. 479. в четири на десете соклиновь. М. 497. четири дести дѵкать. М. 504. четири десеть и седмь дѵкать. М. 514. четирь десеть и шесть дѵкать. П. 108. два десеть и четирь динаре. П. 108.

четырндесетьница, quadragesima: кьсоу светоу четырндесетницоу къ монастыри поштенїемь прокодивь. Д. 193.

четырь, гледај четири.

чехатовь, селу је Камијеву ишла међа на чехатовь камень. С. Л. 1847. IV. 52. други је прочитао челатовь. М. 199.

чехринь, град у Русији: разбиште тоурци Чехринь градь мѡсковски 1667. Л. 86.

чехь, bohemus: оу чесехь. Л. 79.

чешнегѣрь, турски praegustator, пишу и с мјесто ш: чеснегѣрь. М. 511. 513. чеснегѣра. М. 512. чешнегѣра. М. 511. чешьнегѣра. М. 512.

ѵєшоүа, squama: ѡтпадоше емѹ телесни строүни ако ѵєшѹе. Г. Х. 235.

ѵєшькоко, заселак селу Косорићу у Хвосну: Ѵєшково. М. 138.

ѵєшькы н, bohemorum: ѵєшкога краль. Л. 92.

ѵнѥ, име мушко, само у једном споменику мјесто Жнкє, гледај Гоүньдоүлићь, Ѵрѣвнићь.

ѵни, cujus: или краљево или ѵнє годѣ. М. 52. да га благословить свѣтитель, оү ѵїєи коүдеть инорїи. З. 33. кто єсть ѵїєга ѵловѣка прїель. З. 39. оү ѵїє љубо село. М. 40. ѵи годе ѵловѣкь. М. 206. 209. ѵни годѣ. М. 271. за ѵню волю. М. 287. єда ли бисмо за ѵню волю ѡкон потворили. М. 456. или би ниѣ или ѵнє ино. М. 417. за ѵью волю. М. 324. 371. узима к себи но (види код онь): да се да ѡкѣмь, ѵнѥмо ѥ. П. 34.

ѵнькьлина, дубровкиња Ћковница Ѵнькьлина између 1100 и 1200. М. 7.

ѵнмарн, село које је цар Лазар приложио Раваници: Ѵнмарїи, било је негдје између Мораве и Кучајине. М. 197.

ѵнминићь, властелин дубровачки Маринь Ѵнминкь у већем вијећу 1253. М. 39.

ѵнинти, facere: що можете ѵнинти, ѵнинте. М. 21. ѵнне ви кривинъ. М. 29. и ако ви и правинѣ не ѵнинъ. М. 29. да сѣ неком кривина меѣъ ни ѵини. М. 29. сѣ ѵнинимо сь хтѣнїемь твога сла. М. 30. да правинъ ѵинн. М. 31. кьсе ѡво хокемо тебѣ и твонмь людемь дрьжати и ѵинити. М. 43. да бѫдѫ дрьжань ѵинити рать краль. М. 44. ако би кон сионнкь хотиль рать ѵинити Дѫбрьвинкъ. М. 295. никоєгаре зла да не ниє ѵинити земли кралевьства ти. М. 48. кралевьство ми милость ѵини властєломь дѫбровьчьскимь. М. 54. да ѵнне всѫ волю и хотѣнїе како ѡдь своє баштне. М. 106. да моү ѵинить ѵьсть. З. 40. ѡ кривинахь и ѡ забакахь, що се ѵнне дѫбровчаномь. М. 157. ком се съ зла ѵинила досѣн. М. 174. ѵнне записанїе градомь. М. 233. не кашнте мнѣ цѣне ѵинити како влахъ. М. 247. за мою

работъ, кою учините. М. 247. любьвь, кою показую и учине. М. 300. велику цету учине. П. 31. да си учине законни трьгъ. М. 362. учию рѣчь за жикота. М. 415. иманью цета се учини. М. 474. силъ имь учине. М. 484. скоупиште се да учине миръ. Л. 88. що се с учинило одь мене до тебе. М. 500. сладь да учине вса села. М. 98. пасъ, що ѥ учиню Раиботь. М. 498. пасъ, ко(и) ѥ учинѣнь господи. П. б. 125. учинити коукѣ. З. 45. що се на Покомь учини сою. М. 528. да добитькъ ѡнога мьрьца учинимо написати. М. 37. не учини добрѣ. П. 2. учиншь пријателски. П. 122. давала би и учинила би давати. М. 326. имь ћемо вучинити правду и учинити вучинити. М. 327.

учиноначелникь, cohortis praefectus: великыихъ учиноначелникъ. Г. XV. 264. арьхаггеле Михаиле, небесныимь силамь учиноначелнуе. М. 166.

учиноуважь, genuensis: по Жуканъ учинувѣхъ. П. 45. гдје мислим да штампарском грије̄шком стоји х. cf. Жоуканъ.

учинь, ordo: оустворити монастїрь сми на покон и на оумноженїе единокыхъ учина. Са. 1. миншьскомоу учиноу. Са. 5. иноуьскын и свештенноуьскын учинь. Д. 88. вса тконимь манокенїемь прѣлагаема и въ скон паки учинь съставлаю̄т се. Д. 184. мьножьство събравь урьнъць и всакога учина црьковнаго. М. 91. аггелскиѥ учини съставн. М. 133. ѡть свега учина хиландарьскаго. М. 138. въ оутѣшенниѥ миншьскомоу учиноу. Г. XV. 268. къс слоужьбнїи учинь. Л. 59. по учиноу поустынькомоу. Д. 7. къса по учиноу въ монастыри добрѣ оуправнкь. М. 116. дохотке ѡбѣтуемо дати кралевству по учину и ѡбичаю. М. 276. постава по учину нѣ посталиена. П. 173.

учинѣние, factum: незгодно зговараньѥ и учинѣньѥ. П. 157. за многа добра учинѣньа. П. 177.

учипопнѣь, властелин дубровачки Паська Учипопнкь 1253 у вељем вијећу. М. 40.

учпьупѣь, властелин војводе Радосава Павловића кнез Стѣпань Учпупѣь 1432—9. М. 370. 400. — Син

тога Стјепана, кнез Радичъ Стѣпана Чипчика, а пише се и само кнезъ Радичъ Чипчићъ 1442—54. M. 413. 471.

чирь, селу је Брчелима ишла међа на Чирь на Мали, съ Чира на Тсчалъ. M. 114.

число, numerus: въ которое число къчьтень бѣдоу въ дьнь страшьнаго сѣда. M. 4. подвизаше се въ некоторое число причисти се съ оугождьшимн богоу. Ca. 2. отъ числа сложенна мира лѣть .ѕѯѳд. M. 501. злато число .кі. M. 539. приносить и нѣчьто обаче тайно число. Г. XV. 265. бес числа множьство рода христїанскаго. Л. 75. multitudo: числа въ васъ не колнмъ быти. Ca. тип. ст. у Ш. lesek. 119.

чиста, не знам што је: урьнн гкоздь и чисте да сѣкоу оу опкиноу Шрчюша и Гльбоучца и Бродь. Г. XV. 282.

чисти, чьтоу, legere: кога богъ сподобнн чисти книгы сни. M. 84. чьтѣте. M. 84. чтоуще. M. 253. colere: нерее чьте. Ca. 1. нерее чисти и урьнорнзьце набдѣти. Ca. 4. чьтѣта господа отъ сконхъ праведныхъ троудь. Ca. 5. цара чьтѣте. Ca. 5. чьтемь къскрьсенне. M. 78. дльжно јесть съ оусрьдїемь чисты и хвалити светые его домови и оугодьникы. M. 125. 129. чисти тронцъ единосоущноую. M. 539.

чистина, evidentia: за векю чистинъ и керованне отъ листь сконшмь рѫкомь прнписа. M. 366. 374.

чиститель, cultor: црькви богоу къздвигь, єресн прогнавь, и чистителе кьведь. Д. 55. реченнымь Нларїономь чистителемь. Д. 123.

чистота, puritas: къ благовѣрїи и чистотѣ. Ca. 2. благовѣрїоу оучителн и чистотѣ въселенѣи светнло. Ca. 6. такые чистоты. M. 58. дѣвьства чистоты. M. 58. благовѣрнемь и чистотою. M. 155. злнисахъ и испльнихъ вьсакъ свободъ и чистотъ. M. 188. evidentia: за велнкю чистотъ и вѣроване обакнгіе листь скошмь рѫкошь вписа. M. 251. 322. 359.

чистотьнь, purus: юностные чистотные класы. Д. 18. въ дѣвьствѣ чистотно прѣбывати. Д. 177.

чистоѣа, evidentia: за векю чистокю и керованіе

ѡвакигіє листь вписавь. М. 387. 390. 396. за вєкъ чистоѣх. М. 388. за нихъ тврьдавх и чистокх. М. 400. за вєкъ тврьдавх и чистоѣх. М. 404.

чистъ, purus: скрьлата чистога. М. 23. кьбьль жита, половина чиста а половина прѣпроста. З. 50. сконьмь хтѣнием, чистѣмь срьдцемь. М. 22. блаженны чистїи срьдцемь. М. 530. да бждеть чистое прителство. М. 35. ѡ ми сн ты дала, чистам, и сь сыномь тн богомь нашимь. М. 68. ѡть дѣвы чистыіє. М. 86. чистъ дзога да бждє. М. 102. чистъ азъ ѡть крьвє вьсѣхь. Д. 180. intactus: да прѣбиваєть вь всакѡмь вѣрьжденн и свѡѡбодѣ чистѣ. М. 163. evidens, адвербијално: свидокзюѣе чисто и право. М. 249. изнанде чисто кралевьство наше, да іе наше. М. 249. всє тозн чисто и ѡткорено ѡбьнандосно. М. 254. како ѡткоренніе и чистіе в дрзвгѡмь записх пише. М. 349.

читавь, integer, incolumis: да сн ходє свободно и читаво безъ забаке. М. 157. sanus: ѡнон крѣпе, ѡ бждє лежать, да се плаки како и читавь. П. 49.

читоулн, index: скє наше покзѣе, како се в ѡвозн читвли пише. П. б. 118. ннє ствари, коіе показоваше но єдном читвли, да є ѡсталѡ в реченє Анзхле. П. б. 119.

чиховићи, село у жупи Хлијевну које је краљ босански Остоја дао војводи Хрвоју: Чиховићє. М. 249 краљ босански Дабиша писа дубровчанима на Чиховићихь 1392. П. б. 36.

чихорићь, властелин војводе Радича Санковића жупан Дабиживь Чихорикь 1399. М. 243.

чинцнна, као да је Сицилија, али ће бити погрјешка: взинн єдань пзть на Чинцнню. П. б. 120.

чиуоіє, име мушко, гледај Поповићь.

члановьнь, articuli: прьстомь ѡкроужьшнмь се и члановнаго съставленїа раздѣлившнмь се. Г. XI. 75.

члокѣколюбикь, generi humano amicus: члокѣколюбикомоу богоу. Д. 64. члокѣколюбики богь. М. 110. humanus: вашоу злобоу прѣзрѣкше, кротун и члокѣколюбикы вамь быхѡмь. Д. 16.

ѹлокѣколюбица, generi humano amica: прѣсвѣтаѧ моа богородице ѹлокѣколюбице. Ст. 22.

ѹлокѣколюбіе, caritas generis humani: по неизмѣрьнѣи милости и ѹлокѣколюбію дарова нашимь прадѣдомь ѡбладати снюь земловь. М. 4. призоветь именемь моимь ѹлокѣколюбіе твоіе. Ст. 5. ѥгоже благостиноу ѹлокѣколюбыѣ разоумѣвь. М. 9. съмотрѣніе твоѥго ѹлокѣколюбіа. М. 86. ѹловиколюбію. М. 304.

ѹлокѣколюбьць, generi humano amicus: прѣмногое ѡ насъ ѹлокѣкѡлюбное божіе съмотреніе. Д. 95. ѹлокѣкѡлюбно послоушавшимь ѡбладати. Д. 175. сиде с небесе на землю ѹлокѣколюбно. М. 220. ѹловиколюбьно. М. 438.

ѹлокѣколюбьць, generi humano amicus: слава тебѣ господи, слава тебѣ ѹлокѣкѡлюбче. Д. 155. ѹлокѣколюбьць богь. М. 124. благаго ѹлокѣколюбца бога. М. 277.

ѹлокѣкооубица, homicida: ѹлокѣкѡоубіица діаволь. Д. 79.

ѹлокѣкь, homo: съткори богь землю и ѹлокѣкы на нен. М. 4. за коньижде оуліѣникомь по дьва ѹлокѣка. М. 6. за сиѥ метохиѥ никонрѣ ѹлокѣкь да не има печали разьвѣ ѡпать. М. 10. ѡбрѣте ли се кто ѹлокѣкь зьль. М. 20. три ѹлокѣке. М. 42. єрѣ се смо ѡгрѣшили и семьзи ѹлокѣцѣ. М. 53. бога не боіе се и ѹлокѣкьь не срамлѣе се. М. 75. да зна всаки ѹлокекь. М. 101. небесны ѹлокѣцї и земалны аггелїи. М. 137. по накодѣ зла ѹловика. М. 281. кон ѹлокѣкь оутеуе изь соужьньства. З. 38. ни єдинь ѹлокѣкь и срѣньскон земли мали же и велик. М. 52. всакомѣ ѹлокекѣ малѡмѣ и великѡмѣ. М. 229. свпротѣвь всакога господина или ѹлокѣка. М. 210. всакое крьсте ѹлокика дѣброкауки да ѥ колнь ходити. М. 314. прѣдь кога годне ѹлокѣка сегаи скѣта. М. 388. дамо видѣти всакомѣ ѹлокекѣ жикомѣ на земли. М. 420. скаке крьсте ѹлокѣкѣ. М. 473. 501. съ всакоимн ѹлокѣци. П. 86. калоугѣре ѹлокѣке поутенне. М. 521. ѹлокѣци кѣровани. М. 522. племенитѣ ѹлокѣкь. М. 356. не простымь ѹлокѣкѡмь нь доброрѡдныимь. М. 540. ѡскоубь брадоу кластелиноу или доброу ѹлокѣкоу·

З. 37. или властелинь или кто любо уловѣкь въ земли царевѣ. З. 42. архиепископоуповь уловѣкь. М. 13. кралевь уловѣкь. М. 13. вашь уловѣкъ, ки придѣ в землю мою. М. 24. естѣ моега уловека. М. 42. да не сѫднмо уловѣкѫ земле твое. М. 47. ѡдь нашихь уловѣкь. М. 48 кто си полюби ѡдь иеговѣхь людн или кто свободьнь уловѣкь. М. 64. црькввни уловѣкь. М. 565. да нѣ воиске ни иднномоу уловѣкоу црьковьномоу ни влахоу ни срьбиноу. Г. XV. 307. да гредѫ предь царьство ми на сѫдь за крьвь и за земьлю и за уловека. М. 146. да не прїимить мнуїега уловѣка безь книге царевѣ. З. 41. уловнекь. М. 312. без л иза у врло ријетко, само на овијем мјестима: уовѣка. М. 391. уовѣкѫ. М. 392. уовѣкь. М. 498. уѡвєкь. М. 507. 527. уовєкѫ. П. б. 113. уовикѫ. М. 519. погрјешка мислим да је уловька. П. 1. јер је на приложеном снимку ријеч скраћена; а тако ће бити и на овијем мјестима: уловує. П. 38. уловкѫ. П. б. 62. 64. 76. уловка. П. б. 65. уовькѫ. П. б. 44. погрјешке: уєловѣка. П. 176. уолкѣкъ. М. 551. уолка. М. 551. cf. людн.

уловѣуица, ancilla: ваша уловуица, в ниє Клата. П. 78.

уловѣуиць, homullus: можетє таковѫ уловѣуицѫ ѡдолѣть. П. 36.

уловѣуь, hominis: не хотє уовѣун гибѣли. М. 4. на лнце уловѣуе. Ст. 7. оумь уловѣуь. Са. 9. сьмрьть уловѣуа. Д. 106. рода уловѣуа. М. 562. селу је Коупѣльникоу ишла међа на уловѣує кости. Г. XV. 288. уловнує сѫщьство. М. 220. уловѣує сѫщьство. М. 253. вбиство уловнує. М. 255. вбинство уловѣуіе. М. 370. иеравь уловѣувѫ. М. 366.

уловѣуьскыи, humanus: родь уловѣуьскын. Ст. 1. М. 67. уловѣуьскоюе ѥстьство. М. 17. уловѣуьскїимн красотамїн. М. 72. спасенни ради уловѣуьскаго. М. 77. видети сини уѡвєуаскнє. М. 103. родѫ уловѣуаскомѫ. М. 133. сини уловнуаскнє. М. 316. непрнятель божи и уловѣуаски. М. 466.

уловѣуьство, humanitas: ѥстьствомь уловѣуьства надь Лазаремь просльзнѫ се. Д 162. уловѣуьство оувѣраѥ.

М. 121. на никога гледаіє ни ѡдлагаіє разѣѣ на наше ѵлокѣѵство. П. 61.

ѵовѣкь, гледај ѵловѣкь.

Ѵорьжи, презиме млечићу који се латински писао Georgio: Иванъ Ѵорьжи посланик опћине млетачке к војводи Сандаљу 1423. М. 326. 328.

ѵорька, властелин удовице војводе Мркше, Никола Ѵорка 1420. П. б. 73.

ѵорьтановьци, село у Сријему које је Јован деспот дао Крушедолу: Ѵортановце. М. 541. има и сада.

ѵохлина глака, селу је Ораховцу које су синови Вука Бранковића приложили Хиландару ишла међа на Ѵохлиноу Главоу. Г. XI. 141.

ѵрьвѣна, селу је Ѵрьнилоѵьцоу у Храштанима ишла међа низ рѣкѹ оу Ѵрьвѣнѹ, и ѡть Ѵрьвѣне странама ѹ дрѣнскѹ страну. С. Л. 1847. IV. 54.

ѵрьвѣна полима, пашиће Ѵрьвѣна Полѣна као да бјеше у струмском крају, помиње се уз планину Огражденъ. М. 64.

ѵрьвѣна стѣна, селу је Граду оу Плакѣ ишла међа оу Ѵрьвѣноу Стѣноу на Лиму. М. 94.

ѵрьвѣнобрѣжькын, τοῦ Ѵрьвѣнын Брѣгь: до ѵрьвѣнобрѣшкѣ ниве. М. 92. краљ је Стефан Дечански дао Дечанима виноград близу Дечана до црьвѣнобрѣшкога потока. М. 92.

ѵрьвѣнь, ruber: Вишеграду је код Призрена ишла међа оу ѵрьвѣни пиръгь. Г. XV. 271. горами виноме ѵрьвѣны (мјесто неразговијетно). М. 194. селу је Коншановьцемь ишла међа на ѵрьвѣнѹ липѹ. М. 198.

ѵрьвѣныи брѣгь, заселак селу Дечанима: поуть, кои исходї ись У(рь)вѣнога Брега до велнкїе цѣсте, кои теуе подь Ѵрьвѣни Брегь. М. 92. Ѵрьвѣни Брѣгь заселькь дѣуаньскын. М. 92. ѡдь Ѵрьвѣнога Брѣга. М. 92. съ Ѵрьвѣнынь Брѣгомь. М. 93.

ѵрьвѣныи потокь, међа је Синајинцима ишла поутемь, како пристаіе оу Ѵрьвѣны Потокь. Г. XV. 296.

ѵрьвлѣнница, byssus: одѣнна прѣмьногам, ѵрьвлѣнице царьскыѥ и багрѣнице. Ст. 29.

ѵрьвь, vermis: ѵрьвь кѡстемь. Д. 116. ѵрьвь себѣ а не ѵловѣка нарнѵе. Г. XI. 67. ѵрьвѣмь кипещнмь по оудѣсехь его. Л. 57. погрјешка у другога љетописца на истом мјесту: ѵрѣвѣмь. Л. 56.

ѵрьвьштница, ријека која тече у Лим: селу је Комаранима ишла међа оу рѣкоу Ѵрьвщницоу и нижь рѣкоу, како стара Ѵрьвьщница оупада оу Лимь. М. 95.

ѵрьлѣна гроука, селу је Жеравини цркве арханђелове у Призрену ишла међа нижь Гладроу, оу Ѵрьлѣноу Гроукоу, нижь Гроукоу оу доубравоу оу дорбарнцкоу. Г. XV. 310.

ѵрьлѣнь, ruber: скрьлата ѵнстога и ѵрьлѣнога. М. 23. на ѵрьлѣнн кѡжи. П. б. 49. 56. на ѵрлѣнн свнѡнн ткаинци. П. б. 60. по ѵрьлѣнѡмь браѵнив. М. 386.

ѵрьмьнница, крај у Црној Гори: село оу Ѵрьмьнници нмѣнемь Брусли. М. 113.

ѵрьмьная гора, планина код Жеглигова: оу Ѵрьмные Горы кыше Жеглигова. Л. 61.

ѵрьмьнь, ruber: прѣнде не ѵрѣмное сее, нъ тѣмное ѡно и мрачное житїа море. Г. XI. 117. къ ѵрьмнемь мѡрьи. В. дан. I. 7.

ѵрьмьѵнна, селима у Битви која је цар Лазар приложио Раваници ишла је међа междѹ Маглики и междѹ Ѵрьмѵннѡмь. С. Л. 1847. IV. 54.

ѵрьнакє, село које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи: Ѵрьнакє съ Сѣрѵокь. М. 11.

ѵрьна гора, у Палестини: къ Ѳївандоу, къ Скыть и Ѵрьноую Гороу. Д. 189. — близу Призрена: селу је Шикљи са засеоцима ишла међа на Ѵрьноу Гороу. Г. XV. 286. и село је Кльчевнште било подь оувесїе Ѵрьнїе Горы ваља да исте. Г. VIII. 149. — друга ће бити планина pl. Ѵрьнє Горе: село Врьмоша: мегн Ѵрьнимь Горамь мегю Плавомь и Боудниломь. М. 95. — друга планина негдје у садашњој Србији: при храмѣ светаго

кѣзнесенѣа, єже єсть Мркшина црькка, въ подькрилїє Урьнїє Горы. В. прим. 17. отъ монастыра глаголємаго Мркшина црька, иже єсть блызъ Урьнїє Гори. В. прим. 19. — Садашња кнежевина Црна Гора: минхъ Макарїє отъ Урьныє Горн. М. 538.

урьна рѣка, између осталога што је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи бјеху Рибнуи съ Урьновъ Рѣкомъ. М. 11.

урьна стѣна, жупа у којој је Милешева: въ жоупѣ Урьнон Стѣнѣ въ мѣстѣ рекомѣмъ Милѣшева. М. 561. Милѣшека въ жоупѣ Урьнон Стѣнѣ. М. 72.

урьна оуста, Домовићима је ишла међа на Урьна Оуста. Г. XV. 283.

урьнє, -єтє, име мушко: Сосень Кита одъ Урьнетє. М. 40. — Гледај Китонићь.

урьнегонно, село које је царица Милица приложила Дечанима: Урьнегонно. М. 265.

урьнєловнићь, властелин дубровачки Алекьси Урьнєловникъ 1253 у вељем вијећу. М. 40. може бити да би требало Урьнєлокнићь.

урьнєшнићь, властелин дубровачки Коленьда Урьнєшникъ 1253 у вијећу умољену. М. 39.

урьнило, atramentum: урънилонъ. Гильф. бос. 275.

урьнилоцьць, село у Храштанима које је цар Лазар приложио Раваници: село Урьнилоцьць в Храштахъ, а међа је Урьнилоцьць ишла оу Урькенъ и отъ Урькенє странами в дрєнскъ странъ. С. Л. 1847. IV. 54.

урьница, monacha: урьницами, ихьже оустави въ мѣстѣ томь свєтѣмь. Ст. 3. — morus: с виногради и съ окопнѣмь и съ урьницами. Г. XV. 271. 272. 273. 278. дворь с урьницами. Г. XV. 272. отъ урьницє короу растри. Šlesek. 130.

урьнобрьнїє, селима је у Мачви која је цар Лазар приложио Раваници ишла међа на Урьнобрьнїє, отъ Урьнобрьнїє. С. Л. 1847. IV. 53. мислим да је на пошљедњем мјесту погрјешка.

ѵрьнокоса, планина близу Ужица: къ подъкрилїє гѡри Ѵрьнокоси, близа мѣста Оужица. В. дан. I. 5.

ѵрьномєнь, тако љетописац пише мјесто на Марици гдје је погинуо краљ Вукашин: на Маричѣ близь Ѵєрьномєна ксє воинство ихь потопльєно бысть. Л. 61.

ѵрьномирь, име мушко: кнез Ѵрьномирь сусјед дубровчанима 1253. М. 42.

ѵрьноносьно, veste lugubri: вси ѵрьноносно съболѣзнѹѭть владыцѣ своємѹ. Д. 27.

ѵрьноризьца, monacha: събравши лнкь ѵрьнори зьць. Д 40.

ѵрьноризьць, monachus: нѣрен и ѵрьноризьци. Ст. 2. нерєє ѵистн и ѵрьноризьцє набдѣтн. Са. 4. христолюбнкни ѵрьноризьци. Са. 8. ѵрьноризьца Дамнана. М. 84.

ѵрьность, nigredo: сню ѵрьность на нконѣ тон нзволи прнетн. Д. 191.

ѵрьнота, име мушко: између људи које краљ Стефан Првовјенчани даде Жичи једном бјеше име Ѵрьнота. М. 13.

ѵрьнотинь, *τοῦ* Ѵрьнота: манастир је Трескавац имао воденицу на ѵрьнотинѣ стасн. Г. XI. 133.

ѵрьноѵговинь, властелин краља босанскога Тврткa жупан Вълькьць Ѵрьнѵговинь 1378. М. 190.

ѵрьноѵшь, селу је Хомораним манастира Трескавца ишла међа ѡбладающє Ѵрьноѵшемь. Г. XI. 134.

ѵрьнь, niger: зракь ѵрьнь єгѹпьтьскы. Д. 191. на ѵрьнь камы ишла је међа Алтину. М. 94. на ѵрьни камень ишла је међа планинама цркве арханђелове у Призрену. Г. XV. 301. оѵ ѵрьни граѣь ишла је међа селу Шньунштемь. Г. XV. 292. ѵрьни гвоздь. Г. XV. 282.

ѵрьньгара, земљи коју је краљ Милутин дао цркви св. Николе у Хвосну ишла је међа на стѣденаць Ѵрьнгарѣ на Ковачєваць. М. 73.

ѵрьньць, monachus: оустави вь нємь ѵрьньцьь съборь. Ст. 3. ть ѵрьньць не прость нь нскоусьнь сказаємымь. Д. 7. нѣкоємѣ ѵрьнцѣ. М. 49. съ ѵрьньцы хиланьдарь-

скыми. М. 66. урьнъцемь. М. 74. попъ урьнъць. М. 80. множьство събравъ урьнъць. М. 91.

урьнъча, село у Затону које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи: Урьнъча. М. 11. катун који је цар Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену: катоунь Урьнъча. Г. XV. 278.

урьнъчинѣь, отац кнеза Тврткa дворскога краљу босанском Остоји Владиславъ Урьнъчинѣь. М. 273. и сам се тај Тврткo писао тијем презименом: Тькьтко Урьнъчинѣь 1419. М. 294. а 1409 записан је: Тьртько, синъ Владислава Урьнъчића. М. 294.

урьнъчъска, село које је цар Лазар приложио Раваници: село Урнаъчьскаа. М. 197. Урнаъчькаа. С. Л. 1847. IV. 48. било је негдје између Кучајине и Мораве.

урьнъчъскыи, monasticus: урьнъчъскоѥ правило. Ст. 4. нарѣчє сѧ урьнъчъскымь имѣнѣмь Сумєѡнъ. Ст. 12. урьнъчъскаго чина. Са. 7. съборъ урьнъчъскыи. Д. 57.

урьныи врьхъ, село у Хвосну које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи: Урьнии Врьхъ. М. 11. селима Сламодражи, Добродољанима, Непробиштима, Момуши и Бијелој Цркви, која је краљ Стефан Дечански дао Хиландару, ишла је међа на Урьнии Врьхъ. М. 87. заселак селу Ѥбльчьномоу: Урьнии моу Врьхъ заселиѥ. М. 96. селу је Тмави цркве арханђелове у Призрену ишла међа оу Урьнии Врьхъ. Г. XV. 283. селу је Селцу у Пологу цркве арханђелове у Призрену ишла међа на Урьнии Врьхъ. Г. XV. 304. селима је цркве богородичине у Архиљевици ишла међа оу Урьнии Врьхъ. М. 144. селу је Вилској ишла међа отъ Црьнога Врьха. М. 144.

урьныи доль, селу је Рѣчаномь ишла међа на Урьнии Доль. Г. XV. 277. тако и селу Исаврову: на Урьнии Доль. Г. XV. 278. и селу је Селцу у Пологу ишла међа на Урьнии Доль. Г. XV. 304.

урьныи потокъ, Доброј је Ријеци ишла међа оу Урьнии Потокъ. М. 96.

ѵрьнѣновићь, властелин жупана хумскога Радосава Десимирь Ѵрьнѣновикь 1254. М. 45.

ѵрьпати, haurire: намь ѵашоу любовию ѵрьплѥ. Д. 90. cf. ѵрѣпати.

ѵрьсло, гледај ѵрѣсло: изь ѵрьсль. Ст. 1.

ѵрьта, lineola: єдинѣ ѵрьти. Г. XIII. 377. нераздрѣноу ни до єдинѣ ѵрьте бьти. Г. XI. 137. — селу је Бистрици цркве богородичине у Ждријелу браничевском ишла међа ѿть Ѵрьтѥ. М. 194. у пријепису који је мјесто оригинала и по ком је први пут штампано као да стоји Ѵрьтежа, а не може се добро прочитати.

ѵрьтежь, селу је Рабьѵи ишла међа на Ѵрьтежь. Г. XV. 280. пишу и Црьтежь: селу је Пакиши ишла међа на Црьтежь. Г. XV. 281.

ѵрьтоко, селу је Куманима манастира Раванице ишла међа мегѣ Дражѣево и мегѣ Ѵрьтово. М. 199.

ѵрьтогь, cubiculum: брака и ѵрьтога. Д. 67. вьспрієти ми кѣнѩь цариьствиа дндимою и прькоѥ ѕнамєнніѥ цариьскаго ѵрьтога. М. 155. сь женихѡмь вь ѵрьтогь кьшьдь. Г. XI. 84.

ѵрьтопиць, манастир је Трескавац имао вь Хлєринѣ вь Ѵрьтопиць метох. Г. XI. 135. XIII. 373.

ѵрѣвић, презиме властеоској породици дубровачкој које се доцније писало и Црѣвић, латински de Cervi: Аньдрѣи Ѵрѣвикь 1253—4 изабрани властелин, име му пишу и Андреѥ и Андрѣ, а презиме и Ѵрѣвикь а један пут и Ѵрѣвикь. М. 40. 43. 47. прѣдь Андрѣемь Ѵрѣвикемь. М. 47. — Живь Ѵрѣвикь 1345 у већем вијећу. М. 40. — Марьтоль Ѵрѣвикь 1345—1427, син Живи Ѵрѣвикѣ, изабрани властелин, а 1420 и 1423 кнез, име му пишу и Марьтоло, а један пут без сумње гријешком Марьтло, а презиме и Црѣвикь. М. 117. 240. 320. 347. П. 148. П. б. 80. — Живе Ѵрѣвикь 1349—1411, име му пишу по један пут и Живѣ и Ѵивѥ и Живко. М. 146. 153. 157. 158. 159. 161. 164. 180. П. 108. — Лампре Ѵрѣвикь изабрани властелин 1390. М. 215. — Марѣнь

Црѣвикь 1399—1430, име му пишу и Маринь а једном и Мароје а презиме и Урѣвикь, изабрани властелин а 1430 и кнез. М. 240. 262. 287. 295. 299. 320. 347. П. б. 91. — Никша Урѣвикь 1415. П. 131. — Алѣвизь Црѣвикь 1419—27, изабрани властелин, презиме му је један пут записано Црѣвикь. М. 287. 299. 320. 347. — Михоуь Црѣвикь изабрани властелин 1427. М. 347. он се јамачно помиње још 1420, али му је име одадрто те остала само пошљедња два слова уь. М. 299. — Жонко Црѣвикь изабрани властелин 1442. М. 419. — мислим да је исто презиме записано један пут Церьвикь и један пут Церьвикь, које види. — Цријевићи су се звали и Тамарићи.

уръво, venter: ты приѣть ме ис уръва матере моє. М. 9. уръвеса алуюшихь, плѣши наготоуюшихь. Г. XI. 83. моего уръва изколїн приѣти плоды. Г. XI. 60.

уръвоглажда, селу је Исаврову ишла међа оу поуть кои гредє изь долиє Уръвоглаждє. Г. XV. 278. јамачно ће бити исто мјесто које је записано Уръвоглаждє, које види.

уръвоглаждє, као да је био заселак селу Мьшоутиштемь: сь Уръвоглаждемь. Г. XV. 278. cf. Уръвоглажда.

уръдонаучельникь, cohortis praefectus: божїє дѡстоанїє, емоуже ѡнь уръдонаучелникь бѣше. Г. XI. 85.

уръпати, haurire: уръплюшимь свѣтоє муро. Ст. 28.

уръпобавьнинуьскыи, magicus: ако Саоуль уръпобавьнинуское написвють деснаго ѥстьства Лазареѵь коништвоу повѣжденїє. Гильф. бос. 274.

уръпьнићь, цар је Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену Владимира Уръпьника. Г. XV. 310.

уръшиа, cerasus: оу уръшьнюю ишла је међа селу Комаранима. М. 95. на уръшиню је ишла међа селу Шикљи. Г. XV. 286.

уръшиєвьць, село које је краљ босански Томаш дао синовима војводе Иваниша Драгишића с градом Кључем и с многим другим селима: Уршиєваць. М. 439.

ѵтєта, гледај тьштета.

ѵоуврєтинѣь, властелин краља босанскога Стјепана Томашевића војвода Павао Ѵврєтинѣь 1461. М. 488.

ѵоуврнинь, име мушко, гледај Жанининѣь.

ѵоуврь, satureja: соль трєноу и ѵюврь свежи. Ш. lesek. 130.

ѵоуканиє, custodia: ѵюканьа. М. 559.

ѵоукати, custodire: да ѡставимо толикоѕи людьи, колико да могѵ ѵѧкати града. М. 36. да ви ѵѧка и блюдє ѡдь всакє ѕабакє. М. 175. кон се ѥ дѧбровчанинь ѕабапинил ѵ Новѡмь Крьдѵ, тьѕи да ѕигє градь и да ѵѧка. М. 206. да ѕигю градокє и да ѵюваю. М. 271. да нхь ѵѧкамо ѡда всакоѡга непрнятелм. М. 337. мѣсмо се ѡдь нихь блюли ни ѵѧкали. П. 67.

ѵоукьстки є, sensus: ѵюкьствїє моєю оустноу повѣдаю тебѣ. Са. 9. кьса свом оумлаштає ѕнаменаєть ѵюкьствїа. Д. 72.

ѵоукьство, sensus: кьсѣми ѵюкстки проскѣшт се. Д. 48. свом помаѕакь ѵюкьства. Д. 174.

ѵоукьстькнь, sensibilis: како на ѵюкьстькнаго ѕре. Д. 64. кь ѵюкьстькномоу. Д. 111. идѣже и власы сь ѵюкстькны мысли ѡтложи. Л. 59.

ѵоудєсьнь, admirabilis: ѡка ѵюдєснїи радостию люди свое оудивлахоу. Д. 139. доброта ѵюдеснам. Г. XV. 263.

ѵоудити сє, mirari: ѵюждаахоу се ѵюдєси ѵюдномоу. Д. 32. светости єго ѵюждахоу се. Д. 165. ѕвѣздошьствию ѵюдеще се. М. 58. много се ѵѧдимо томѵи да кѵ Паскоѵ пѵстить се кою годє ѕлѵ рѣчь реки. П. 39. велику се ѵѧдѵ ѵѧдимо. П. 141.

ѵоудо, miraculum: кто нѕьчьтеть сего ѵюдеса. Ст. 25. ѵюдо бѣ ѕрѣти. Са. 11. светынимь богь сьдѣа ѵюдеса. Д. 214. ѵюждаахоу се ѵюдеси ѵюдномоу. Д. 32. да разоумѣю ѵюдеса ѡдь ѕакона твоєго. М. 9. показа ѵюдо дивнѣє всѣхь ѵюдесь. М. 100. сила архистратигома небесна крѵга ѵѧдеси исьпльни господь. М. 133. творєн ѵѧдеса. М. 203. многа ѵюдеса сьтвараєть. М. 530. ѡлє ѵоудо таковоє. Л. 83.

ѹоудодѣнство, miraculum: свѣтынии своими ѹюдодѣнства къ нась сѣдѣваѣть. Д. 90.

ѹоудодѣнствовати, miracula edere: ако богъ божьствьнаа ѹюдодѣнствоуѥ. М. 121. ѹюдодѣнствовакшїи многаждн. Л. 57.

ѹоудодѣнствьнь, miracula edens: ѹюдодѣнствьноу прьсть. Д. 209. ѹюдодѣнствьнымн гробь. Д. 211. ѡбон свѣти и ѹюдодѣнствьнн. Д. 217.

ѹоудодѣланіѥ, miraculum: ѹюдодѣлаїа божїа. Г. XI. 167.

ѹоудомнль, име мушко: син Кѣлѣ Оуроша стриц Стефана Немање: Ѹюдомнль. Л. 57. 68. Ѹюдомнла. Л. 58.

ѹоудоткорѣнніѥ, miraculum: ѹюдоткорѣнніа и силы великыѥ оудивлаюють оумь. Ст. 27. ѹюдоткорѣнїемь оудивки прѣподобнаго. Д. 81.

ѹоудоткорнкь, miracula edens: свѣта и ѹюдоткорнва крала къ гробѣ лежешта имамы. Д. 160. ѹюдоткорнкаго ѡтьца Николе. Г. XI. 57.

ѹоудоткорнца, quae miracula edit: ѹоудоткорнцѥ богородицѥ. Г. XI. 137. ѹюдоткорнцѥ. Г. XIII. 369. М. 143.

ѹоудоткорьць, qui miracula edit: ѹюдоткорца Николаѥ. Ст. 4. ѹюдоткорьца. М. 17. ѹоудоткорцоу. М. 72. ѹюдоткорѹѥ. М. 109. ѹоудоткорнца. М. 110. ѹюдоткорца Савоу. М. 125. 167.

ѹоудьнь, admirabilis: мѹро ѹюдьноѥ. Ст. 20. ѹюдьнаа твореть сѥ имь. Ст. 24. ѹюдесн ѹюдномоу. Д. 32. наамь ѥ ѵѣдно видѣти. П. 2. много ни бн ѵѣдно. П. 20.

ѹоуждь, alienus: ако нѥ своа нь ѹюждаа подаваше. Д. 60. ѡ проданїи ѹюждн. да нѣсть колань никто продати ѹюждѥ ни коупити. З. 44. оу ѹюждєн (ѕємли). З. 45. ѹюждь да бѹдеть сьпаснаго тѣла и крьвѥ. М. 263. погрјешка: ѹожда. М. 551.

ѹоука, селу је Сакату ишла међа на прѣровь, оу Ѹюкоу. Г. XV. 287.

ѹоуканѣь, властелин војводе Јурја Војисаљића синовца херцега Хрвоја, кнез Радоѥ Ѹѵканѣь 1434. М. 379.

ѵоꙋма, pestis: бысть ѵоꙋма по вьсеи ꙁеили. Л. 84. ѵюма. Г. XI. 273. Гильф. бос. 312.

ѵоꙋпетиѣь, властелин великога кнеза хумскога Андрије Ѳома Ѵоꙋпетиѣь 1249. М. 34.

ѵоꙋпиꙗ, villus (ваља да је то): поись сребрьнь позлакиєнь сь ѡбѣма ѵельма и два десети и дѣ ѵвпиꙗи по иємь. П. 18.

ѵоꙋти, audire: ѵоꙋвьшоꙋ цароꙋ ѡ кротости сего. Ст. 3. ѵювь немощьнын ѵюдеса бываєма. Ст 21. ѵвємо. М. 36. и ѣко ѣ ѵвю нѣкое ꙁло. М. 44. кои сѫ ѵвли ѡдь єдиога колѣна до дрѫгога. М. 217. ѵвѣше поутєне прошне. М. 230. болше ни бѣше да и не ѵюємо сладькы глась твои. Г. XIII. 362. ѵвѣше таково писанне. П. 8. ѵвли смо како нашємь трьговцемь иссть дана ꙁабака. П. 9. ваша любовь могла ie ѵвти иерь всаки дьнь минѫє робиа. П. 10. ѵвли смо да сѫ нѣки тамо вѣени. П. 43. ѵвѣте ихь живе в Царигради. П. 47. ѵвѣ се по всѣхь ꙁеилиахь великн твои разѫмь. П. 51. тко годе ѡвь нашь обеть ѵвѣ. М. 281. ѵвємо ви ie прѣдь царемь ꙁа все. П. 9. тои ie нами видомо, исто и ѵвємо. П. 122. донде к намь Митарь моле да ихь не пропѫстимо, а ми тоꙁи ницорь не ѵвємо, пропѫстисмо ихь. П. 28. obedire: тко нась ѵвю. М. 290. 303. 324. agnoscere: ако кога ѵвѣте крива. М. 50 (на том мјесту може бити и у првом смислу). не ѵвємо ми се в инѵємь дальжни. П. 3. не ѵвюћи се никомь крива ни дальжни. П. 63. не ѵвємо се дальжни. П. 160. и се ѵвю слѫга господина краля. П. 39. квємо. П. 45.

ѵоꙋѵнѣь, властелин херцега Хрвоја кнез Милать Ѵвѵнкь из Луке 1412. П. 176.

ѵоꙋѵь, име мушко: између људи које краљ Стефан Првовјенчани даде Жичи један бјеше Ѵоꙋѵь. М. 12.

ѵьбрина, vectigal in vinum impositum: ѡсвободнхь (села дарована Хиландару) ѡдь жировьнице и ѡдь ѵьбрине. М. 571.

ѵьбрь, lacus (vinarius): да даю всаки попь ѵьбрь вина црькви. Г. XV. 287. що соꙋ дакали царьствоꙋ ни ѵьбре вина, тоꙁи да даю црькви. Г. XV. 287. два сѫда сребрьна,

ки се именују хабри, а потежаю на мѣрѫ ѡка хабра четири десеть и четири литре и двѣ жиче. П. б. 64. 67.

ѹкѣнїе, auditus: що се на нась а по ѹкенью тѫжишь. П. 122. само ту.

ѹмрѣнь, цар је Стефан освојио град Ѹмрень. Г. XI. 161. cf. Ѹрѣномѣнь.

ѹпарога, ungula (ваља да је то): ѹпароге растальци. Ш. lesek. 130.

ѹсть, honor: вса мира сего ѹсть и слава ни къ ѹтоже ми къмѣнена бысть. М. 5. прнѣть бы къ ѹсти. Ст. 15. нерѣє къ ѹсть имѣюще. Са. 5. жиниє ли ми правьдѫ, и всьхоте имати ѹсть кралевьствѫ ми. М. 41. да ви дрьжи кралевьство ми ѫ ѹти. М. 46. принесѣте господеви славоу и ѹсть. М. 88. ѡть свнехъ прнемле ѹасть и славѫ. М. 104. за ѹасть нхъ. М. 105. ѹсти къздающѫ црькваль, по томь же властелѫмь. М. 143. да моу ѹнинть ѹсть. З. 40. нзидоше прѣдь кралѣвьство ми сь всакою славою и ѹстню. М. 187. позналше ѹти и слѫжбе, коє градь Дѫбровникь вазьда єсть жинилъ господѣ рашькон. М. 217. ваше ѹти ради. П. б. 26. многоцинними дари и ѹастьми. М. 221. за велнкѫ негокѫ ѹасть. М. 238. жинисмо на велнкѫ ѹасть господнѫ кралю. М. 239. колнко да ти ѡправишь, да є твоа ѹсть. П. 26. свпротнкь ѹасти босаньскон. П. 40. ѹстьми поѹнтовати га. М. 310. за ѹасть господнма бога. М. 328. къ славоу и ѹсть богородици. М. 332. примае дари и ѹасти велнке. М. 381. всаке ѹсти достонинѣмь нашнѣмь дражнѣмь прнятелѣмь. М. 583. всакон поѹтенном ѹсти достонинь. М. 516. богь ви дрьжи ѫ ѹсти поѹтенон. М. 535. погрјешка: ѹнсти. М. 555.

ѹстьнь, venerabilis: ѹстьнаго и ангельскаго ѡбраза. М. 5. ѡть кьсѣхъ похваљень и ѹстьнь быкь. Д 125. ѹстьнаго крьста. М. 10. крьсть ѹстьны. М. 20. ѡдь ѹастнаго крьста. М. 219. на ѹасномь крьсти. М. 222. на ѹаснѫмь крѣжи. М. 295. на ѹстнѫмь крижи. М. 310. ѹстьною си крьвию. М. 26. петь комать ѹстнога дрѣка. М. 70. ѹстные сьсоуди скещенные. М. 91. ѹстныхъ книгь. М. 561. ѹстны

моцн. Л. 61. ѹѣстное тѣло. Л. 72. скетые и ѹѣстные храмы. М. 125. великїе и ѹѣстные обытѣли. М. 127. отъ ѹѣстнаго ми монастыра. М. 332. отъ ѹѣстнїе и Скетїе Горн. М. 543. да потъщоу се црьковь съткорити въ ѹѣстное мнє нє. М. 531. ѹѣстные моужи, овы єпископоупы, ови игоуменн. М. 91. въ безъмльвїи жнкоущїнмь скетымь и ѹѣстнымь отъцемь. М. 125. съ ѹѣстнымь съборомь лакры хиланьдарскые. М. 126. ѹѣстны протъ. М. 127. ѹѣстнѣшни въ иноцѣхъ старъцъ. М. 212. ѹѣстныхъ инокъ. М. 263. ако нѣкала ѹѣстьмаа пѹела. Г. XI. 190. ѹасни и славни кнезь дѣброкауки и ѹасни кластеле его. М. 362. ѹѣстное писанніе самодрьжца ксеє срѣбьскые земле. М. 212 в ѹѣстномь его хрисовлѣ. М. 213. honorificus: прѣбыховѣ въ весели ѹѣстьмомь .кі. дьнен. Ст. 29. ѹѣстнимн дарови дарѹе нхъ. М. 172. ѹѣсив любькъ. М. 242. pretiosus: къ гробѣ мрамора злата ѹѣстнѣшна. Д. 84. каменїем ѹѣстнымь. Д. 136. splendidus: съзида храмъ великъ и ѹѣстьнъ. Л. 51. 71. — адвербијално: говорећє разѹмно и ѹѣсно. М. 231. полауе красно и много славно, ѹасно наѹнинти. М. 285. наше поклисаре поутока много ѹѣстно. М. 310. погрјешка: ѹестьни кѣрьсть. М. 30.

ѹѣтєта, гледај тьштета.

ѹѣтимлѧ, цар је Стефан приложио цркви арханђеловој у Призрену оулиаре оу Утимли. Г. XV. 284. выше Утимлѣ. Г. XV. 284. cf. штимлѧнинь.

ѹѣтити, legere: ѹнии є ѹтити прѣдь собомь. П. б. 128. ѹтикше. М. 503.

ѹѣтиџє, opera quaedam serva: мѣропьша работа: ѹѣтиџе, житотрѣблѣюнїе. М. 98.

ѹѣто, quid, интерогативно и релативно: по ѹесомоу разоумѣю? Ст. 28. що ли кьто да сконокь коловь поклонь. М. 2. дахъ ѹѣто моге. М. 6. аџе кто дрьзънеть разорити ѹто. М. 10. ѹто доходи отъ попокъ, половина да се оузима црькви. М. 13. що доходи отъ попокъ. М. 13. ако є комоу ѹнинь дльжнь. М. 13. да ни се ксе взме, що има. М. 17. ѹто сте посадили лознемь земле кралекьства ми. М. 20. що можете ѹнинти, ѹнините. М. 21. ѹто принє-

соу к тебѣ? М. 26. да ѥ крикь, в үемь прн. М. 51. олово, кь үесомоу боудеть прикезано, долоу клѣүеть. Г. XI. 192. үьто смь далъ живога или мрьтвога добытька. М. 75. да не имать власти вьзети үто даныхь мною. М. 75. кто вьзметь и мало үьто. М. 75. не отоүзети үьто мала и велика данынхь мною. М. 75. не отоүзети ни мала үьта отъ данынхь. М. 81. не взети ни мала үто отъ данынынхь. М. 124. потърпить се потворити ца отъ него. Г. XI. 137. ако рать бѫде, үеса богъ жанши. М. 102. ца богъ не дан. М. 188. ца богъ жпасн. М. 211. үеса богъ жпасн. М. 211. одь ца богъ вклони. М. 322. үега богъ не дан. М. 467. ни одь тога ца знамо. П. 80. изнамше що ѥ годире Стипана Добрѣнокића. М. 249. в всемь, в үемь нхь ѕастасмо. М. 378. ца ищете? М. 515. що на овон одговарате? М. 516. що се обретаю дѣброкуанѣ по ѕемли царьства ни, да ни се постави рокь. М. 147. що се находе кодѣнице по томь изводоу. М. 563. що соу планинѣ царекѣ, да соу царекѣ. З. 36. що се бѫде жунинле цете кое любо, тозн кое да ѥсть просто. М. 170. що се пре мегю собомь дѣброкуане. М. 209. що дал дѣброкуанинь срьбинх свое имание в кърх. М. 206. да реүе доуброкьуанинь своимь доушомь, що мх ѥ далъ добитька, да моу плати. М. 270. що ѥ квитѫшь златомь фигюрань, да ѥ господинх коекоди. М. 415. за вријеме: ѕа толикон времене, що би кади рать трьпѣла. М. 339. ѕа колико би прѣсталъ мегю нами, и унмь би бнѡ конь насъ, да не бѫде жиловань изнти изь кърс. М. 473. сь үїнмь прїндеть на двор царевь, с темѕи да є свободнь. З. 38. за узрок: ѕахвалисмо, що га сте дослен придрьжали. П. 51. да тан ѕапись разадрете, ѕа що вѣће ѡ(ть) потрибе мнс. М. 426. кондиционално: що не примькнемо на үьсть кралѣвьства босанъского, не мислимо умькнуть. П. 39. да мх се не жунии никдаре нѣдно хѫдо, що би га не огледала црькка и властелс. П. 50. релативно долази за ријечи којега му драго рода па и у множини кад су: на ѕаконѣ, що нмь ѥ далъ господинь. М. 51. камн, що нма тры рогови. М. 127. поклисарь, що грѣде изь тоүгѣ

ꙁемлѥ кь цароу. З. 40. сь двороⷨь, цо моу ѥсть дала црьква. Г. XV. 309. дань, ѵто даѥте ꙁа Рѣкоу. М. 19. црькѵь, цо ѥсть ꙁидалъ Керпслакь. М. 64. бесѣдѫ, цо бѣхоу бесѣдили. М. 368. сабло, ѵним се ѿпасѫю. М. 410. сь ѿного места, цо мѫ ѥсть кралѥѵьство ми ꙁаписало. М. 116. се власи, ѵьто смо дали црькѵи. М. 12. могорише, ѵто сѫ дакали. М. 27. дьговѣ, цо ниь сѫ били по ꙁемли царьстка ми. М. 146. ꙁаконѥ, цо сѫ имѣли дѫбровчани. М. 201. приписмо свѣ поставѥ, цо ѥ било ѵ дѫкатнѣхь. М. 403. жѵпѥ, ѵьто приложихоⷨь црькѵи. М. 13. црькѵи кьсе, цо се ѿбрѣтають по ꙁемли царьстка ми. З. 31. ѿ ꙁабавахь, цо се ѵние дѫбровчаноⷨь. М. 157. ꙁа ꙁемлѥ, цо сѫ и кое сѫ ѿдь Кѵрила дери до Стона. М. 233. моци свѣте, цо сѫ пръ ми. М. 415. села, цо имаю. М. 86. сь сельми кьсими, цо се находи оу црькѵѣ те. М. 116. релативно може узети к себи ријеч оно, којој отпада први глас, cf. оиь: цоно пишешь ꙁа вѣрь. П. 2. цоно твоѧ любавь пише. П. 36. цоно пише господьство ти, юрь би радь с нашь любовь имати, на то ѿдьписѫемо. П. 41. дѣль ꙁемлѥ, цоно ѥ Дѫбровникь даль. П. 171. тако узима и то: ꙁа поль жѵпѥ, цо то ѥ било коѥводе Сандала. М. 306. 312. цо то ѥ и прѣжде имало. М. 570. цо то ѥ и до сьда било. М. 570. всѣ моѥ, цо то ѥ ѵ вась. П. б. 25. поставише, цо то се ѫдрꙗи ѵ семь листѣ. П. 76. на једном мјесту генитиву додано то стоји и само у генитиву: ꙗа тога богь нѥ дан. М. 462. релативно налази се и само додано ријечи такође релативној како: како цо є ꙁаписаль. М. 216. како цо сѫ имали ꙁаконѥ ѵ прькѵе господѥ. М. 266. како цоѿ є нихь прьво било. М. 470.

ѵьтокати, honestare: ꙁа тон богь вась ѵтѫѥ. П. б. 90.

ѵьтьць, lector: ѿсвѣшташе дїакѡни и ѵьтце. Д. 133.

ѵю-, гледај хоу-.

шабань, мјесец турски: мѣсеца шабана. М. 476.

шабьць, град у садашњој Србији на Сави: прїими

Матєашь краль и Воукь деспоть Ζаслонь градь на рѣцѣ Сави, иже зовєть сє Шабаць. Л. 81.

шавьчє, село које је цар Лазар приложио Раваници: Шавчє. М. 197. без сумње је садашњи Шавац близу Параћина.

шанка, navigium: сєдє оу шанкє. Л. 86. идошє шанком. Л. 86.

шанмировићь, властелин дубровачки Никола Шанмировићь, судија опћински у другој половини XV вијека. П. б. 118.

шантань, име турско: Шантань Ибранмь паша 1685.

шамьдалъ, lorica (то мислим да је према итал. camaglio, фр. camail, и садашњем џамадан): ковь сребрьнн: два шамьдала велика, потєжє .кд. литрь, .ѳ. унаць; два шамдала мала потєжє .ді. литрь, .в. унє. П. б. 97. за исте ствари у другом пријепису: два шамьдана голєма, ... два шандама мала. М. 407.

шамьдамь, } гледај шамьдалъ.
шаньдамь, }

шаньтићь, властелин краља босанскога Томаша и сина му Стјепана, кнез а послије и војвода Иванъ Шаньтићь 1446—61. М. 440. 450. 488.

шапє, 1406 Дабижикь Шапє као да бјеше дубровчанин. П. 79.

шапрановићь, између људи које је краљ Стефан Дечански писао Дечанима да буду сокалници један у Грмочелу бјеше Дранко Шапрановикь. М. 97.

шапрань, име мушко: између људи које је краљ Милутин дао Грачаници једном бјеше име Шапрань. М. 564.

шаньтинє, село које је краљица Јелена приложила и краљ Милутин потврдио богородици ртачкој: Шаптинє. М. 68.

шаньтиньскын, τῶν Шаньтинє: оу шаньтинскоу скалоу, ѡть шаптиньскє оулицє. М. 68.

шарєнь, versicolor: селима између Мораве и Ку-

чајине која је цар Лазар приложио Раваници ишла је међа на Шарєнѣ Бѣккѣ. М. 197.

шарота, color: съ шаротами прѣкрасными. Д. у Ш. lesek. 82.

шарьбановићь, између људи у катуну Кострчанима које је цар Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Градоуль Шарбановикь. Г. XV. 294.

шарьбановь, τοῦ Шарьбань: селу је Прошиновцима била међа граница шарбанова. М. 198.

шарьбань, име мушко: између људи које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи један бјеше Шарбань. М. 13. између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену четворици бјеше тако име, од њих једном бјеше презиме Кратиловићь и једном Боуиниловићь. Г. XV. 292. 298. селу је Тоудорьтоу ишла међа међу Керикоу и Шарбана. Г. XV. 302.

шарькань, draco (ваља да је то), у Чеха šarkan: шркана два витешка, а трети шаркань, на њемь како човѣкь, корала сребрѡмь позлаћена. М. 498.

шасовьунѣць, неки Покраньць Шасовункь око 1401. П. 34.

шаторь, tentorium: ѡставн шаторє, побежє. Л. 87. ѡставн свє шаторє и топовє. Л. 88.

шахь, у Турака гех: царь Селимь шахь. Л. 83.

шашинь, saxo (као да је то): патера на ни шашє. Л. 87. cf. шашькын.

шашиньци, село у Сријему које је Јован деспот дао Крушедолу: Шашинцє. М. 541.

шашькын, saxonum, гледај код сашькын. cf. шашинь.

шемьковићь, властелин краља босанскога Дабише Радославь Шемьковикь 1392—3. П. б. 34. 36. 37. 40. у латинском запису Sanchovich. П. б. 33. 34.

шерьбань, име мушко: између људи које је краљ Милутин дао Хиландару двојици бјеше име Шерьбань. М. 59.

шестокрилать, sex alas habens: аггели и архаг-

гелн шестокрилатнн. Г. XV. 264. шестокрылатаа серафїмь. М. 547.

шєсть, sex: шєсть волова. М. 102. да нмь дамь глась прьво тога на шєсть мєсєць. М. 170. шьсть сьть перьпирь. М. 126. шесть на десетє. М. 356. шесть десеть н два дьката. М. 356. 389. шес десеть н шесть. М. 364. шесть сьть перперь. М. 338. шесь сать. М. 480. ше-с-ать (т. ј. шесть сьть). М. 416. шесть тнсѧкь. М. 339. ѡдь шєсть тнсѧчь. М. 429.

шєстьтысоуѣьнь, sexies millesimus: лѣта шестнсѧкна н .ѳ. сать .лѳ. М. 363.

шєстын, sextus: шести дань мєсеца марьта. П. б. 36. в шести листь. П. б. 60. тнсѧшно н чєтнри ста н шесто лѣтѡ. П. б. 51. мнсеца авгѹста шести на десте дань. М. 305.

шєтанніє, fremitus: нє оубою сє нноплеменьныкь варьварьь шетанна. Ст. 15.

шєтоньскын, у царице Милице држаше дубровчани под закуп царнна рѧдннчкѹ н шетоньскѹ. П. б. 44.

шнбєнникь, град у Далмацији: ѡпкнна града Шнбєнника. П. 39. в Шнбєникь. П. 40. в Шнбєницн. П. 40.

шнбєннчькын, τοῦ Шнбєникь: ѡдь ѳфнцналь коморе шнбєннчкє. П. 40. кнєзь шнбєннчкн. П. 40.

шнганца, херцега Стјепана дньакь Радикон Шнганца 1443. М. 425. П. б. 104. 124.

шнговнѣь, у Бару Лакро Шиговнкь 1442. М. 416. П. б. 122. без сумње је истому презиме у другом споменику Миговнѣь, које види.

шнгьмоуньда, } Sigismundus: краљ мађарски у
шнгьмоуньдь, } првој половини XV вијека: съ кралємь Шнгьмѹньдомь. П. 116. краль Шнгьмѹнда. П. 116. крала Шнгьмѹндє. М. 310. крала Шнгьмѹнда. П. 123. кралю Шнгьмѹндѹ. П. 176. cf. Шнжьмоуньдь, Жнгьмоуньдь.

шнжьмоуньдь, гледај Шнгьмоуньдь: кралю Шнжьмѹндѹ. П. 52. краль Шнжьмѹндь. П. 52. крала Шнжьмѹнда. П. 91. 94. Шнгжьмѹндѹ. П. 54.

шнньцн, међа је Шпинадији ишла ѡть Шниць

како иде потокь ис Копнаника оу Шиницѣ. Г. XV. 303. близу Кориште и Србица.

шикальскын, τῆς Шикла: до мегіѣ шикальскѣ и шикальскомь мегомь. Г. XV. 286. на шикальскомь поути. Г. XV. 286.

шикла, село у горњем Пилоту које је цар Стефан приложио цркви арханђеловој у Призрену: Шикьла, међа му је била како оупада Кроупа оу Дримь. Г. XV. 286. попове латиньскын, кои соу оу Шикли. Г. XV. 287. Шикла. Г. XV. 305.

шиконѣ, заселак селу Ѥльшаници које је било Градислава тепачије а цар га Лазар дао болници хиландарској: Шиконѣ. Г. XI. 139. М. 195.

шиньдра, scandula: которіѣю храмь съи поновн се и оудари се покрока шиндрє .ѧѳи. В. дан. I. 21.

шипань, острво близу Дубровника, итал. Guippapa: виноградь в Шипанѣ. П. б. 26.

шипь, планина села Дечана: Шипь. М. 92.

шипьчьно, село које је деспот Стефан дао Хиландару: Шипьчьно. М. 568. то је садашња Шипачна у окр. крушевачком.

ширина, latitudo: приложихь къ вамь дльиноу и шириноу. Са. 3. ширина л. лакть. Д. 110. градь дльготою и ширіною доколѣ. Г. XI. 69. та ријеч може бити да је и овдје а у неком рударском смислу: падоше ширіне оу горнѣмь цехоу, и погыбоше много людїи, многы же и не ѕнаше се. Л. 80.

широкь, latus: широкаго поути. Д. 173. царева ѥ ѕемля велика, дльга и широка. П. 5.

широкын бродь, краљ је Милутин дао Грачаници на Ситници ѡдь моста до Широкога Брода. М. 565. друго мјесто на Дрину у приморју: ниже Широкога Брода в Лѣшь. М. 177.

широта, latitudo: къ многоу широтоу окрьсть. Д. 155. въ толицѣ широтѣ ѕемльнѣи. Г. XI. 66. ширѡтамь срьбьскыѣ ѕемлѣ. М. 332.

ширьдєвь, селу је Селу на Срѣдьскон ишла међа на врьхь ширьдєвихь катоунищь. Г. XV. 280.

шиша, име мушко: између људи које је краљ Стефан Дечански дао Дечанима да буду сокалници једном у Грмочелу бјеше име Шиша. М. 97.

шишать, име мушко, гледај Алътомановићь (у додатку), Новаковићь.

шишько, име мушко, гледај Боуновићь.

шишьманићь, цар бугарски Михаиль Шишьманикь, којега је надвладао краљ Стефан Дечански. М. 100.

шишьмань, име мушко: између људи у катуну Гуницатима које је цар Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену једном бјеше име Шишмань. Г. XV. 290. — Једна кћи цара Лазара по љетописима дана би за жену цароу Шишманоу бльгарьскомоу. Л. 72. — Гледај Котићь.

шишьмоунъда, Sigismundus, гледај Жоунєвићь.

шиа, collum, гледај Штєпьа Шиа.

шкаба, scapha: кога сѫ шкабє господьства ти тѣралє. П. 38. єдна шкаба. П. 38.

шкатоула, срл. scatula: двѣ шкатвлє сь повєлами и сь книгами. П. б. 50. 56.

шкода, damnum: да сє могѫ бєзь нашє велике шкодє добити. П. 142.

шлика, prunus: пѫтемь на шликвѫ ишла је међа Прилѣпьанци. М. 198.

шлижиа, } Silesia: wконь Шлижїами херцегь. М. 553.
шлизиа, } 555. Шлизїами. М. 554.

шловєловьци, селима између Кучајине и Мораве која је цар Лазар дао Раваници ишла је међа надь Шловєловцє. М. 197.

шлѣмь, galea: шлѣмь мишьскы. Ca. тип. ст. jahrb. bd. 53. anz. bl. 71. гвоздн, ихже ва шлємь, сїи рєчь ва тварѫ свою, приковл. Г. X. 241.

шорь, гледај Добрын Шорь.

шпинадинньци, катун који је цар Стефан дао

цркви арханђеловој у Призрену: Шпиладиньци. Г. XV. 279. cf. Шпиладиа.

шпиладиа, цар је Стефан приложио цркви арханђеловој у Призрену Шпиладию, а међа је Шпиладин била како иде поуть ис Корите оу Срьбице. Г. XV. 303. зове се и Шпиладиньци по људима који су у њој.

штавица, селу је Ораховцу које синови Вука Бранковића приложише Хиландару ишла међа како идеть поуть оть Шавице и оть Брьшаре ... и по дьлоу подь Шавицоу. Г. XI. 142.

штавьна полиана, Комима које је краљ Стефан Дечански приложио Дечанима ишла је међа оу Шавьноу Полиноу. М. 96.

штавьница, земљама је манастира Студенице ишла међа на врьхь на Шавницоу. М. 8. а то је без сумње садашње село Штавица у окр. рудничком, и може бити да у споменику није добро сачувано име, јер је познији препис.

штѣдимь, селу је Радеши ишла међа по срѣдѣ Шѣдима. Г. XV. 281.

штѣдрота, largitio: штѣдрѡтамн иништїнхь погрѣбаше кѣ царство. Д. 44. шедроть. М. 58. ѡтьць шедроть. Г. XV. 264. погрјешка: шедростамни. М. 150.

штѣдрь, largus: шедры трѣдоположьникь и мьздовьздатель. М. 5. шедрь. Са. 3.

штѣдѣниѥ, indulgentia: толикоѥ твоѥ о сынѣ шеденїѥ. Г. XI. 78.

штѣдѣти, reservare: вьспрїети штѣдимын емоу вѣнць. Д. 55. parcere: не шедѣѥ сконхь глась за вась. М. 226. к не шедѣ моѥ глаѥ ни мога сила за ваше потрѣбѣ. М. 247. шо бисмо могли за твою уьсть, не шеднмо. П. 30. да се ваша прошиа испльни, не бисмо се пошедили ни се шеднмо. П. 84.

штѣнѣ, catulus: шенѣ лъково и васлинсково. Гильф. бос. 276.

штѣньуа шиа, селу је Сакату ишла међа на Шеньую

Шню. Г. XV. 287. мислим да ю иза ѵ стоји као и иначе често мјесто оу.

штєпань, гледај Стєфань: Шєпань Томашь. М. 440.

штєта, гледај тьштєта.

штєта, неки Продань Шєта оуzє Ноки Градь 1688. Л. 87.

штєфань, гледај Стєфань: Шєфань Тврьтко Тврьткокнѣь. М. 374. Шєфань Томашь. М. 429. Шєфань Степань Томашевнѣь. М. 485. кнеzь Шєфань (деспоту Високом). П. 7.

штнмлнинь, мислим да је човјек из Ућтнмље: између људи који с допуштењем краља Стефана потоњега цара сами од своје воље присташе да буду отроци цркви богородичиној у Липљању дарованој пиргу хиландарском један бјеше Добромисль Шнмлнинь. М. 123.

штнпань, гледај Стєфань: кралѵ Шнпанѵ Дабишн. П. б. 40.

штнпь, град на Брегалници, на картама Istib: кь Шнпоу градоу. М. 62. оу Штнпоу. М. 62. 203.

штнпьскын, τοῦ Штнпь: ѡть подьградиа шнпьскаго. М. 62. трьгь шнпьски. М. 63.

штнрьнинє, планина плавска коју је краљ Стефан Дечански дао Дечанима: Шнрьнинє. М. 95.

штнрьцн, код Новога Брда село које је деспот Стефан дао Хиландару: Шнрьцн. М. 570.

штнтарнна, краљ је Стефан Првовјенчани дао Жичи Тльсто Брьдо сь Рашькнмь Дѣломь н с Шнтарновь. М. 11.

штнтарнца, село које је међило с Чабићем: сь Шнтарницомь. М. 93. Шнтарницн. М. 93. мегю Толановнноу н мегю Шнтарницоу. М. 94.

штнть, scutum: прнмн ѡроужнє н шнть. Ст. 5. ако штнтомь молнтвами єго ѡкрнлѣемь. Д. 53. шнтокн кожнн. Г X. 224. сь мачн н сь шнтн. П. 48.

штнтько, име мушко, гледај Хлановнћь.

штнфань, гледај Стєфань: Шнфань Томашь. М. 450.

штрьбинѣ, између људи које је цар Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Добрє Штрьбикь. Г. XV. 295.

штрьбь, mancus: разлоге нє штрьбє ни прѣроуьнє. П. б. 39.

штрьбьць, између људи које је краљ Стефан Дечански писао Дечанима да буду сокалници један у Чабићу бјеше Радославь Штрьбьць. М. 97.

штрькокица, међа је селу Пиранима ишла прѣко Штрькокицє. Г. XV. 275.

штрькокь, ciconiae: селима Сламодражи, Добродољанима, Непробиштима, Момуши и Бијелој Цркви која је краљ Стефан Дечански дао Дечанима ишла је међа на штрьково гнѣздо. М. 87.

штоупѣль, краљ је Милутин дао Хиландару виноград оу Пєки, Штоупѣль вышє Пєки архїпископьскоупокє. М. 58.

шоуба, pallium pelliceum, пољски szuba, чешки čuba и šuba, њем. schaube, итал. giubba, фр. jupe: ѡдь свита моєхь шѹба велика прѣлѣна аксамита, коа и ѡдь господина краља Матиаша, к томѹ шѹба далина грнизда са златомь подставлѣна зиблинии. П. б. 125.

шоубинѣ, властелин херцега Влатка Радосава Шѹбинѣ. М. 545.

шоуканьскын, τῶν Шоуканьцн: селу је Камијеву ишла међа подь шѹканиске виноградє. М. 199.

шоуканьцн, село које је цар Лазар дао Раваници: Шѹканьцн. М. 197. било је негдје између Мораве и Кучајине, може бити садашњи Шуваић.

шоун, sinister: разкрашєни соуть иже ѡ шоуюж. Са. 9.

шоуица, manus sinistra: къ шоуицн єі богатьствѡ и слава. Са. 5.

шоума, silva: прѣко златиньскє шоумє. М. 87. прѣко шоумє. М. 87. прѣзь шоумоу. М. 122. с полємь и шоумомь и з горомь. Г. XV. 274. прѣко шоумє кыноу оу бароу. Г. XV. 278. како поуть исходни нз шоумє. Г. XV. 284. оузь брьдо мимо шоумоу. Г. XI. 142.

шоуметь, мјесто близу Дубровника, итал. Gionchetto: горьре, кое сѫть врьхъ Шѫметь. М. 38. в Шѫметѫ. П. 6.

шоумѣти, resonare: доухъ шоумѣшть. Д. 71.

шоумице, село које је цар Лазар дао Раваници: Шѫмице, било је негдје између Мораве и Кучајине. М. 196.

шоура, affinis, uxoris frater: шоура. М. 59. съ шоурами. М. 123. Ѳома шоура деспотоу Гюргю и Грьгоурою. Л. 80. cf. Тома. у множини један пут у шестом падежу: съ шоурьми. М. 62. као што се и сада говори у множини и шуреви.

шоурьбокнѣкъ, властелин Александра господина канинскога и авлонскога Костадинъ Шѫрбокникъ 1368. М. 179.

шоутоулъ, међа је земљама цркве трескавачке ишла на Шоутоулъ къ Доубници, ... и подъ Шоутоулъ. Г. XIII. 370.

шоуть, између људи које цар Стефан писа цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Кѣлъ Шоуть. Г. XV. 272.

шьквьць, vestificus: шьквьцн. М. 98. шьквцн свитнн. Г. XV. 309.

шьдъ, шьлъ, partic. praet. act. I и II, којима се накнађају те форме глаголу нти: шедъшимъ на трьгѣ. М. 41. шьдъшоу ми къ Скетоую Гороу. М. 125. тамо шьдъ. Л. 73. кон съ шли в Дѫбровникъ. П. 23. кѣрь съ шли нашн трьговцн. П. 104.

шьствиѥ, iter: къ прѣдиимъ шьствїѥ твореть. Д. 43. къдѣѣсти своѥ къ нѣмоу шьствїѥ. Д. 82. въ корабли моремь шьствнѥ творнть. Д. 199.

шьствовати, proficisci: поуть, ниьже тъщнть се шьствовати. Ст. 11. наѹѣхъ къ поуть шьствовати. Са. 13. дльгын поуть шьствовати нмаши. Д. 171. поуть шьствова нзъ нира сего. Ст. 11.

шьствьникъ, proficiscens: поути шьствьникъ быка-

єть. Д. 40. отъ тоудоу корабльємь мора шьстькинкь бысть. Д. 166.

шћабьница, село које је краљ босански Томаш дао синовима војводе Иваниша Драгишића с градом Кључем и многим другим селима: село Шћабьницѣ. М. 439.

а, ego: ѣ банъ босьньски Кълинъ приседаю тебѣ, кнеже Крьвашѣ, и вьсѣмь градъмь дъбровьчамь. М. 1. по милости божиен, а Стефанъ Владиславъ пишѣ тебѣ, кнеже дъбровьчьски. М. 21. ѣа. М. 30. а кнезъ дъбровьчуски и вси властеле кльнемо се господинѣ краљю Ърошѣ. М. 47. а царь. М. 157. аа. М. 223. а господинъ краль Стѣфань Дабиша. М. 225. у истом споменику: ми Стѣфань Дабиша. М. 224. ѣ господинъ краль Тьрьтко Тьрьтковићь. М. 256. а господинъ краль Ѡстоа. М. 280. у истом споменику: ми господинъ краль Ѡстоа. М. 280. а велики господарь сѫлтань Амърать. М. 362. ми господинъ воєвода Радосавь. М. 398. исти у истом споменику: ѣа. М. 398. ми више рєчєни господинъ воєвода Стѣпань и ѣа кнезъ Владиславъ и ѣа кнезъ Влатков. М. 403. ми господинъ Стѣпань, и а кнезъ Владиславъ, синъ више рєчєнога господина воєводе Стѣпана. М. 425. а господинъ хєрцєгъ Стѣпанъ. М. 458. исти у истом споменику: ми. М. 457. аа господинъ краль Стѣпанъ. М. 486. исти у истом споменику: ми. М. 485. ми господинъ Влатко хєрцєгъ свєтога Сакє и а господинъ кнезъ Стѣпанъ, братъ рєчєномъ. М. 507. аа. М. 523. 526.

абланн, село у Браничеву које је цар Лазар приложио Раваници: Ѫбланы, међа му је била гдѣ истєчє блато изъ Моравє и оупада оу Моравоу. М. 199.

аблаанца, краљ Стефан Дечански заѣмни архиєпископоупоу Данилоу за Ѫблаанцоу село Коушаноко. М. 94. — Село које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену: Ѫблаанца, међа јој је била како потєчє потокъ строужькын. Г. XV. 279. из Ѫблаанцє бјеше је-

дан ковач којега цар Стефан даде истој цркви. Г. XV. 309.

ѥблаинѣкь, отац кнеза Павла Радиновића кнез Радинь Ѣблаинѣкь, помиње се само мртав 1397. М. 229. — Властелин краља босанскога Твртка кнез Павьль Ѥблаинкь 1382. М. 202. а то ће бити син истога Радина па се писао и тијем презименом као и отац му и презименом по оцу Радиновић. cf. Радѣновинѣкь.

ѥблано, Иван Црнојевић приложи манастиру цетињском стоупь зємлѣ на Ѥблано. М. 532.

ѥбланоникь, селу је Словињу ишла међа на Ѥбланокыкь. М. 123.

ѥблька, pomus: на сладныѫ ѥблькѫ ишла је међа Будрезима. М. 198. међа је Ливочи била на ѡнои странѣ на рѣцѣ ѥблька, и ѡдь ѥблькє подь Кльуи Громь. М. 264. и коњушка је међа ишла на ѥблькѫ. М. 264. кльуни ѥблька. Ш. lesek. 130. cf. кльуни. umbo: єдна ѥблька ѡдь кѡрдє ѡдь камєнє прьлєна. П. б. 74.

ѥблько, pomum: нє соуѫщоу свєщєнникоу тоу блиѕь погоубленїа ихь, ѥблько раздѣлишє себє къ ниє тѣла и крьви христовїи прнєшє. Л. 62.

ѥблъуьно, село у љубовидьском жоупѣ које је краљ Стефан Дечански дао Дечанима: съ селомь Ѥблъуьномь. М. 96. номинативу нема потврде.

ѥбоуьно, селу је Вилској ишла међа на Ѥбоуно. М. 144. може лако бити погрјешка у преписивању мјесто Ѥбѕуно, т. ј. Ѥблъуьно.

ѧкнти, ostendere: недостоинь господѣ ѧкаю сє. Ст. 5. непамєтивь късего ѧкнхь сє. Са. 10. лицє моє нє ѧкнть ти сє. Д. 193. къ братн моєн книьша мє ѧкнвь. М. 9. богь страшьнѧ въсѣмь ѧкн н. М. 9. горьшн невѣрныхь ѧкишє сє. М. 89. ѧкн ѡ мнѣ мнлосрьдыє своє. М. 90. patefacere: нє ѧкнти сє нмєнн моємоу. М. 90. мои прѣгрѣшєнна ѧкленьнаѧ н немкленна. М. 91. хитростью таннѡмь а нли ѧкленнѡмь. М. 458. тьда господинѫ ѧкишє. П. 55. ихьже да оумльую, нє подобаѥть бо ѧкнти ихь. Ш. jahrb. bd.

53. anz bl. 116. — се, apparere: звѣздамь явльшимь се яко въ нощи. Л. 76. яви се фнашата звѣзда. Л. 84.

явлати, ostendere: скорь въ помощехь явлиѥ се. Ст. 27. бридькь явлаше се. Д. 109. разлинъмоквѣрьны съ льстию явлающе се. М. 89. — се, apparere: въ малѣ явлиѣт се, а въ скорѣ погыбаѣть. Са. 3.

явлѥниѥ, visum: сьнимымь явлѥнїемь. Д. 206. manifestatio: създа црькоы светаго явлѥнїа. Л. 60.

явориѥ, планина близу Никшића гдје су и Ноздре и Лукавица: Явориѥ, њу је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи. М. 12.

яворова полиана, селу је Бусину цркве арханђелове у Призрену била међа Яворова Полиана. Г. XV. 274.

яворовь доль, селу је Грнчареву ишла међа оу Яворови Доль. М. 95.

яворь, acer: оу яворь. Г. XV. 283. поутемь кои гредѥ фть явора. Г. XV. 290.

явьствьнь, manifestus, адвербијално: иже есн подаль явьствно нань. М. 142. явьствно въ дьнѣ. Г. XI. 76.

явѣ, aperte: явѣ тькьноувь въ ребра. Ст. 25. явѣ, яко доухь, идеже хоштеть, дышеть. Д. 92. колнкоу къ нимь любовь нимѣе явѣ да сътворить. Д. 118. якоже светыхь житиа явѣ нань ф томь изъяснише. Г. XI. 192.

ягледьница, близу Призрена као да је планина: међа је селу Љубижњи цркве арханђелове у Призрену била Ягледница и како походи Ягледница нис поље и стаѥ се с Посоугомь. Г. XV. 273. мегю Посоугомь и Ягледницомь. Г. XV. 273. селу је Посуђу ишла међа фть Ягледнице, како истеуе Ягледница, и низь Ягледницѫ како оупада до мегѥ срьбнуькѣ. Г. XV. 274. селу је Селчанима ишла међа право оу Ягледницоу. Г. XV. 303. она као да је грнјешком један пут написана у познијем приједису Оглѣдьница, коју види.

агнило, agnorum stabulum: класи агьнила да градѥ. Г. XV. 310.

агнѥ, agnus: кьто фвцѥ насоу, да оузнмаю на гѥ-

ѡргнѣкь дьнь ѡкъцоу съ агнѣтемь. М. 98. да даю ѡть петь десеть ѡкцоу съ агнѣтемь а дроугоу цловоу и с роуны. Г. XV. 310.

агнѣтина, pellis agni: агнѣтиноу вьсакь да даѥ (манастиру). М. 98. да имь нѥ оуꙁнмаю льна ни агнѣтимь. Г. XV. 276. ни льна ни агнѣтине да нѥ даю. Г. XV. 305. да даѥ стась агнѣтиноу и испорькь. Г. XV. 305. ѡ кири и ѡ агьнѣтинахь, митрополить тѣмь да нѥ ѡблада, развѣ игоуменьь. Г. XV. 308. да даю ѡть клѣтница агнѣтиноу и испоркь. Г. XV. 310.

агнѣць, agninus: плюкю кожню или агнѣкю полагаи на раноу. Ш. jahrb. bd. 53. anz. bl. 116.

агодьна, деспот Стефан Високи писа хрисовуљу оу Агоднон. М. 571. то мислим да је садашња Јагодина, коју и страни путници XVII вијека још пишу Јагодна.

адрило, velum: адрыломь скнваѥмомь и ѡть ноужде вѣтрьнїѥ мала нѥ сламаюштни сѥ. Д. 183. гдѣ свѣтлоѥ адрыло оно иже доухомь свѣтымь вьсоудь распростртоѥ. Г. XI. 114.

адро, sinus: ѥгожѥ вьꙁлюбни и вьспита вь адрѣ оустьнѣмь. Ст. 22. чешће у множини: свѣтаго тѣлоу вь ꙁемльныхь адрѣхь храннмоу. Д. 203. ѡть ꙁемльныхь адрь. Д. 207. адрь тебѥ благаго ѡтьца нѥ ѡтлоучнкь сѥ. М. 77. адрь ѡтьчьскыихь нѥ ѡтьлоучи сѥ. Г. XV. 265. М. 120.

адь, venenum: съмрѣтоносиаго своѥѥ ересн ада прѣподаѣть. Г. XI. 53.

ажа, canalis: да сѥ имь ажа правы. М. 558. подь ажю великꙋ. М. 559. да сѥ ажа нѥ врѣдїи. М. 559.

аꙁва, plaga: цѣлитель болѣꙁнемь тѣлеснимь и аꙁваиь доушевьныимь. Ст. 15. аꙁвоу невидимоую вь срьдьцѥ приемь. Д. 103. срьдьчноую аꙁвоу. Д. 112. ꙁлосрадїю аꙁвь ѡмѣхь. Г. XI. 92. ѡть бога показани быше ѡть богоноустиїѥ аꙁвы. Л. 55.

аꙁвина, међа је Штитарици ишла оу Гоубавьчь потокь, кон походи иꙁь Аꙁвине. М. 94. и Добродолима

засеоку села Чабића ишла је међа оу Ѫгкиноу и низъ Ѫгкинь на дѣль. М. 94. — pl. једном је забјелу цркве арханђелове у Призрену ишла међа на Ѫгкинє. Г. XV. 301. селима цркве богородичине у Ждријелу браничевском ишла је међа на Ѫгкинє. М. 194. селу је Прошиновцима ишла међа на Ѫгкинє. М. 198. селу је Камијеву ишла међа на Ѫгкинє дѣлоκє и на дроугє Ѫгкинє. 199. и селу је Куманима ишла међа на Ѫгкинє. М. 199. погрјешка мислим да је што стоји за Кєхалїєво да му је међа ишла на Ѫгкинно. М. 198.

ѫздити, equo vehi: на коньхъ ѫздєштихъ. Д. 216.

ѫзь, ego: ѣзь кнєзь Мирославь. М. 1. и ѣзь Симєонь. М. 6. и ѫзь. М. 28. 110. 562. амѫзь. М. 427.

ѫзь, canalis: ѫзь светаго Стефана. Г. XV. 288. надь ѫзь парьноуглєвє коденице. М. 144. поує сє копать ѫзь. М. 558.

ѭнцє, ovum: сира и ѭнца нє имьи. Г. XI. 195. — Град у Босни, столица краља Стјепана Томашевића: на славни дворь кралєвьства ми в Ѣнцє. М. 486. в нашемь славномь стономь градѣ в Ѣнцѣ. М. 488. в Ѣнцѣ. М. 489. 490. 491. в Ѭнцн. П. 176. Ѭнцє. Л. 80. 81.

ѭнѵань, ovatus (ваља да је то): три лажице ѭнѵанє. М. 408. други је прочитао санѵанє. П. б. 100. али то мислим да је погрјешка.

ѭнѵшта, селима Сламодражи, Добродољанима, Непробиштима, Момуши и Бијелој Цркви ишла је међа ѡдь Ѭнѵнць на Окроуглоу роупоу. М. 87. ако није погрјешка мјесто Ѭньѵшта, која види.

ѭкє, -єтє, Jacobus: Ѭкє. М. 168. 177. 204. 240. П. б. 27. ради Ѭкєтє. М. 177. Ѭкєтє Гѫдзлинки сина. П. б. 64. прѣдь Ѭкєта Гѫдзлинка. М. 117. Ѭкѭ. М. 180. — Гледај Гоуньдоуличь, Калаповичь, Меньчєтичь, Сорькоучевичь.

ѭкєта, Jacobus: Ѭкєта. М. 259. 262. 490. 552. П. 44. 117. Ѣкєта. М. 490. Ѣкакєта. М. 486. прѣдь Ѭкєтѫ. П. б. 127. по Ѣкєти. М. 504. по Ѣкєтнє. М. 506. — Гледај Гоуньдоуличь, Мароєвичь (који се на једном мјесту помиње

без презимена. М. 504). један се дубровчанин Ѧкета помиње без презимена између 1520 и 1523. М. 552.

ѧкетићь, властелин дубровачки Живько Ѣкетићь, које на једном мјесту пише Ѣкетикь 1433. М. 375. 376.

ѧкинь, Ancona: близь града глаголемаго Ѧкына. М. 530.

ѧко, uti: сиждеть ѧко дьжди на роуно. Ст. 1. ѣко и тамо оправда, тако и здѣ. М. 3. дивьно къзьрѣнне ѣко и дынь ни бысть виднмо. М. 5. да те примемо ѧко господина. М. 22. вса ѧко и рнза ѡкетьшають. М. 25. ѣко є писано въ старнхь книгахь. М. 39. ѧко хоке сне схранити кралевьство ни, тако да ме богь схрани. М. 46. да се продае ѧко нашимь людемь тако и тконмь. М. 47. да работаю ѧко и сокальници. М. 98. да ѥ нѣ, ѧко нѣ ни било. П. 133. cf. ѧкоже, ѧкоре. — quia: плоуунте се ѡть мене, ѣко кротькь есмь. М. 5. горѥ томоу, ѧко ѡтиметь ѡть нѣго свою милость спась. М. 81. — quod, ut, cf. да: видѣхь его, ѧко готокит се къ ѡтьхожденїю. Са. 11. виждь, ѧко погыбаемь. Д. 183. да нмь се да вѣдѣнне трьми мѣсеци, ѧко си могѫ ѡтити. М. 55. покѣдаше царьствоу ни, ѧко ѥсть мѣсто на Прѣвлацѣ. М. 126. кон се ротисмо, ѣко все вније писанъно хоћемо сахранити. М. 273. у том смислу узима к себи још и да: тако ко нлань обѣтованїе, ѧко да прѣдь нѥю испоуѫоу доухь мон. Са. 11. прнемын страсть колноую, ѧко да нась нзведеть. М. 25. да се кльнѫ, ѧко да право сѫдѣ. М. 46. поткрьднхь, ѧко да ѥ всакомѫ керокано. М. 103. оумолнх, ѧко да се потроудѥ. М. 126. за сїи села вспомень, ѧко да си оутеше мегѥ. М. 144. сьтворнхь милость, ѧко да нмь ѥсть свобода дкѣ годнѣ ѡть внкъь. М. 334. стоји и пред инфинитивом: испльни моѥ желанние, ѧко послѣдовати тконмь оуѫенниемь. М. 73. ѥже вьдахь вь дарь, ѧко помѣноу и мольбѣ быти за нь. М. 75. запрѣщамь, ѧко семоу не разорѥноу быти. М. 80. — гријешком иза ријечи и мјесто ако: и ѧко ви и пракнѣ не унѫ. М. 29. и ѣко богь поможеть. М. 38.

ѧкобоуъ, човјек краља мађарскога Владисава Ѧкобъъ у Далмацији 1406. П. 81.

ꙗковь, Jacobus, гледај **Никоꙗковић**, **Пѣгомировић**, **Сорꙋговꙗковић**, **Тамаровић**.

ꙗковица, име женско, гледај **Уиковица**.

ꙗковићи, село негдје између Мораве и Кучајине које је цар Лазар приложио Раваници: **Ꙗковићи**. М. 197.

ꙗковль, Jacobi: **боже їꙗковль**. Са. 11. **богъ їꙗковлѧ**. Г. X. 262.

ꙗковь, qualis: **ѡ, ꙗковь глась пакы слышитъ се**. Г. XI. 114.

ꙗковь, Jacobus: **ѣкоже благослови Исакъ Иѣкова**. М. 5. **Ѣковь**. М. 7. 32. **Ꙗковь**. М. 205. 207. — Архиепископ српски **Ꙗковь** од године 1286. М. 561. 76. 83. **прѣстави се 3 феб. архиепископъ Іаковь**. Г. XI. 194. — Први игуман манастира арханђелова у Призрену, митрополит српскыи **Іакѡвь** за цара Стефана. Г. XV. 276. — **Іакѡвь** син Костадина, који бјеше кмет унуцима калуђера Ђермана у Зерзеву близу Прилипа. М. 183. cf. **Коньстантинь**. — Калуђер хиландарац **Іаковь** између 1403 и 1405. М. 568. — Јаков од Камене Ријеке, који је штампао у Млецима часловац 1566. Ш. jahrb. 1829. — Гледај **Кавьжелићь**, **Дальфинь**, **Кашића**.

ꙗкоже, uti, cf. **ꙗко**, којему је додано же, које види: **благословихъ и всѣкимь благословленїемь, ѣкоже благослови Исакъ Иѣкова**. М. 5. да **покаꙁоуетъ се, ꙗкоже боудетъ ꙁволенїе моужа ѥе**. М. 14. **всѣхъ прииметъ ꙁемлѧ ꙗкоже и матї**. М. 90.

ꙗкомь, љекар у Дубровнику **Ꙗкомь** 1413. П. 116.

ꙗкоѥ, uti, cf. **ꙗкоже**, којему се ж претворило у р: **инꙋ Соутѣскоу съ вьсѣми пашами, ꙗкоре прѣмлѣ црьковьна меда**. М. 12. **всѣкъ поуѣсть, ꙗкоре є была господинъ ми дѣдъ ти**. М. 47. — ut, али свагда има уза се и да: **оутврьдихъ, ꙗкоре, ако ми богъ да, и боудоу господарь, како сьмь быль, да си ходе свободно**. М. 19. **да се исьправла соудомь, ꙗкоре да є прако кралевьскоу ми и камь**. М. 20. **кльнемо се тебѣ, ꙗкоре ѡдь дьнешнега дьне да ти смо прѣтелн**. М. 22. **ѡбекиваю се камь, ѣкоре ѡдь**

дьньшнега дьне . . . да вы дрьжѣ в вьсакои правьдѣ. М. 25. кльнемо сѣ, якоре сь нашемь светоимь краліца . . . да не пошлѣ слѣ на твоіе зло. М. 30. повелѣнніе иніе кралєвьство ми, якоре одь сего дьне да си ходе ваши кѹпци свободьно. М. 41. кльнемо се, якоре одь дьньшнега дьне да имамо кралєвьствѣ ти всакѣ поуьсть. М. 47. у позниjим споменицима нема.

якость, vis: да поможе, колико може наша якость. М. 106.

якостьнь, potens: господьство ти всаконмь поутенніемь поунтамо и любимо, с колико смо якосни. П. 8. господинь краль а и господьство ти јесте якоснѣ и зможни. П. 36.

якота, Jacobus, гледај Гоуньдоуличь. само на једном мјесту, па може бити и погрјешка мјесто Якѣта.

якоушькичь, дубровчанин Петро Якшшкинк прије године 1395. П. 3. 4.

якь, potens: сирота, ком иесть яка прѣти или отпирати. З. 35. кѣдѣ бѣде моя владанка, и кѣдѣ бѣдѣ яки. М. 178. не бише яки тиzи ктитори открьиламти иѣсто сне. М. 182. дали сѣ поставикь своіе люде кола два, како тко яки. П. 26. на мјесту оштећену и за то непоуздану: яки. М. 105. адвербијално, valde: ми се томѣ яко обрадокахмо. М. 554. келикь токарь носимь на своіемь раменоу, яко врло брѣме. М. 555.

якьша, Jacobus, гледај Кежеиоутичь, Коуничь, Кодопинчь, Драгоіевичь, Zець, Котроуличевичь, Крьветичь, Ратковичь. један је дубровчанин Якша, којему се само име каже држао царину сребрничку у деспота Стефана. П. б. 64.

якьшинь, τοῦ Якьша: братѣ якшинѣ (т. ј. Јакше Буниħа). П. 113.

якьшичь, војвода Димитрь Якшичь zагыбѣ у Смедереву 1486. Л. 82. — Војвода Стефань Якшикь прѣстави се у Бечу 1489. Л. 82. деспот је Јован био ожењен кћерју Степана Якшичѣ. Л. 64. Брат Јованов владика

Максим испросивь отъ сконхъ сватовъ Якшинъ Стефана и Марка место Крушедолъ. Г. XI. 128. — Димитръ Якшинъ 1510 оубн Михноу воеводоу оу Сибиноу. Л. 82.

ЯЛОКНЦА, године 1442 септ. 6 бои быста Яньковлоу и баши на Ялокиць. Л. 77. други љетописац вели на Яловьницн. Л. 77.

ЯЛОВЪ, sterilis: да даю отъ петь десеть овцоу съ агнцетемь а дроугоу яловоу и с роуны. Г. XV. 310. да даю пролѣтїи по два брава ялова. Г. XV. 310.

ЯЛОВЬНИЦА, гледај Ялокица.

ЯМА, fovea: въпадє се въ ямоу, юже створи. Ст. 6. Л. 53. — Цар је Стефан дао цркви арханђелово ј некако мјесто којему је име Яма съ всѣми мегами. Г. XV. 288. селу је Коупѣлъникоу ипла међа на Ямоу може бити исту. Г. XV. 288.

ЯМОЖЄ, quo, релативно: яможе много желанїє имѣаше понти. Д. 166. даати, яможе хощеть. З. 31.

ЯМОМЄТЬ, бошњак Петрь Ямометь 1423. П. 173.

ЯМЬНИКЪ, село које је цар Лазар приложио цркви богородичиној у Ждријелу браничевском: Яминкъ. М. 194.

ЯМЬСТВО, sponsio: за ямьство, коє є зунилъ за Дѵнма. П. 134.

ЯМЬЦЬ, vas: не могѵки ямьце имать, проси одь насъ, да мѵ га свежемо и ставимо ѵ тамницѵ. П. 99. да не изиде изъ нашехъ тьминць до толѣ, до колѣ да ямьце, да стане на пракьдѵ всакомѵ. П. 100. рекосмо: хоћете ли бити ямьца за Рахца, що га сѵдь оборн, да они плакаш? а они рекоше, ієрь з бахъ ямьца за платѵ не те бити, размѣ за главѵ. П. 101. ямаць, кон би за Влахѵшѵ. П. б. 111. да сѵ ямци дѵожни за иега платити. П. б. 112.

ЯМЬѴНТИ, vadari: иска ямѵнть Франка; и не могѵки ямьце имать, проси, да мѵ га свежемо. П. 99. не имасмо ихъ одь ча ямьѵнть, ієрь сѵ млади а не маидосмо имъ инцюрь одь оунна. П. 153.

ЯННКИЄ, Joannicius, пишу и Иоаннкиє: игуман

студенички за краља Стефана Првовјенчанога: игоумена Јоникија. Ст. 25. — Прот светогорски: при проотѣ Іоникіи 1302. М. 66. — Архиепископ српски пред Јевстатијем I: прѣставі сѧ архіепископъ скеты Іоникіе апр. 27. Г. XI. 194. скетаго Іоаникіа. М. 76. 83. Іоаникїе. Г. XI. 160. — Први патријарах српски (1339—1355. Ш. jahrb. bd. 53. anz. bl. 145): съ Іоаникїемь. З. 29. Іоаникіемь. Г. XV. 309. патрїарха Іоникіа. Г. XV. 306. прѣставї сѧ прьвї патрїархъ Іоаникіе 3 септ. Г. XI. 193. патрїарха Іоаникїа. Г. XI. 160. — Калуђер светогорац Іоаникуе 1347. М. 127. — У манастиру Девичу гроб прѣподобнаго отьца нашего Іоаникїа поустыни жителя, који је живио за деспота Ђурђа. Гильф. бос. 290.

Іоинца, село које има и сада у Рату (Schem. rhac. 43), и које је краљ Стефан Првовјенчани дао цркви богородичиној на Мљету називајући Рат Крком: Ѣиноу. М. 10.

Іоиць, hypoc. Joannes (ваља да је то): Іоинуе мои, дѣтенце моѥ. Ш. jahrb. bd. 53. anz. bl. 116. може бити да је то име и овдје: Іоѣца Коньцина, гледај Коньунинь.

Іоинуарь, statarius miles turcicus: іоинуарь ага. Л. 86.

Іоинуєкинѣ, између људи у катуну Кострчанима које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Богдань Іоинуєкинѣ. Г. XV. 295.

Іоинѣн, мјесто у Босни: владика босански писа дубровчанима на Іоникихъ 1404. П. 51.

Іоно, име мушко: између људи у Штипу које краљ Милутин даде цркви арханђеловој у Штипу даровавши је Хиландару једном бјеше име Іоно. М. 63.

Іонокь, град Ђур у Мађарској: доѣе кѣзнрь подь Іонокь. Л. 86.

Іоношь, у Мађара Joannes: војвода ердељски а послије краљ мађарски Јован Запоља: Іоноша херделскога воєводоу. Л. 83. Іоношь краль угрьскїн. М. 553. 554. 555. cf. Іоноушь. — Гледај Фекєти.

ꙗноуарь, januarius: мѣсеца ꙗнуара. М. 184. само ту.

ꙗноушєвь, τοῦ Ꙗноушь: по сьмрьти ꙗноушєкои (Јована Запоље). Л. 84.

ꙗноушь, у Мађара Joannes: Хонадь Ꙗнюшь. Л. 79. cf. Ꙗньковлъ. — Јован Запоља војвода ердељски а послије краљ мађарски: Ꙗноушоу конкоди херделскомоу. Л. 83. cf. Ꙗношь.

ꙗньгоура, Ancyra, cf. Ꙗнькира: царь Демирь оуѳы цара Баꙁита подь Ꙗньгоуромь. Л. 75.

ꙗньковловићь, filius τοῦ Ꙗньковль: ѡдь Ласлова Ꙗньковловика. Л. 79. Ꙗньковловїћь Лашславь. Г. X. 273.

ꙗньковлокь, τοῦ Ꙗньковль: Мафєашь сынь ꙗнковловь. Л. 80.

ꙗньковль, Joannes, за Сибињанина Јанка: кон бысть Ꙗньковлоу и баши. Л. 77. Ꙗньковль. Л. 77. 78. 79. cf. Ꙗноушь.

ꙗньунискын, τῶν Ꙗньуништа: селу је Ораховцу које синови Вука Бранковића дадоше Хиландару ишла међа на ꙗньунискын рокьнинкь до поута, кон идєть оть Ꙗньунць оу Хоуоу. Г. XI. 142.

ꙗньуништа, катун који је цар Стефан приложио цркви арханђеловој у Призрену: катоунь Доброушиньць Ꙗнунща. Г. XV. 291. међа је Ꙗнунщємь ишла ѡть Ораховца оу Крьтаую. Г. XV. 292. забјелу Кроушьунци цркве арханђелове у Призрену ишла је међа ѡть Ораховьца . . . надь Ꙗньунща. Г. XV. 276. а селу Ораховцу које синови Вука Бранковића приложише Хиландару ишла је међа до поута, кон идєть оть Ꙗньунць оу Хоуоу. Г. XI. 142. cf. Ꙗнуништа.

ꙗнѫ, име мушко: за некога између пошљедњих деспота грчких: оудавн царь Ꙗню и синоке єго оу Ца-

ригрaдоу 1477. Л. 81. ѯaкла цaрь Ѩню и брата и сыноке ихъ, и отьнесе ихъ Палеѡлогъ оу Галатѣ. Г. X. 275.

ѩнѥво, мјесто близу Приштине које има и сада: при господарѣ богоспасналаго мѣста Ѩнѥва господарѣ Марке Арфофїлахтѣ. М. 558.

ѩрє, заселак селу Граду: Ѩрє. М. 94.

ѩрина, pellis caprina (као да је то): да се даѥ калоуґѣромъ капамь по дкѣ ѩринъ. Г. XV. 307.

ѩриѥ, село на Ибру које је краљ Стефан Дечански дао Хиландару: Ѩриѥ. М. 86. има и сада у садашњој Србији.

ѩрити се, irasci: на того людн ѩрѣщаго се. Г. XI. 88. ѩрѣщихъ се. Л. 53.

ѩрославъ, име мушко: између људи које краљ Милутин писа Хиландару двојици бјеше име Ѩрославъ. М. 59. 61. — Макарнѥ їерьмонахъ порекломъ Ѩрославъ у Милешеви 1639. Гильф. бос. 312. — Гледај Владокнѣь (у додатку), Оукратнчевнѣь, Хлаповнѣь.

ѩрость, ira: нынн нмать прѣложити ѩрость ихъ на кротость. Ст. 28. прѣстати отъ ѩрости боуństва своего. Д. 109. нн ѩростню твоѥю ѡбличнн мене. М. 245.

ѩроунь, село које је цар Лазар приложио Раваници: Ѩрзнь, било је негдје између Мораве и Кучајине. М. 196.

ѩрь, vehemens: гнѣкомъ ѩромь ѡдрьжнми. Ст. 4. ѩрь и некротькъ показа се. Д. 105. сиѥ ѩро глаголавша. Д. 68.

ѩрьмьнь, на мјесту неразговијетну: роди се отрокъ къ ухстѣхъ ѩрьмыхъ. Ш. jahrb. bd. 53 anz. bl. 116.

ѩрьчє, име мушко: између људи које цар Стефан писа цркви арханђелової у Призрену једном бјеше име Ѩрчє. Г. XV. 296.

ѩсакь, турски interdictum: ѩсакь да вчннтє. М. 529. цо є склакь ѡдь ѩсака. М. 529. за свнлх хакала и ѩсакь. М. 529. ѩсакь, не ѡбрѣсти се кних нигдѣ. В. дан. I. 8.

ѩсєница, ријека која утјече у Мораву у сада-

шньој Србији: међа је земљама манастира Студенице ишла до Ѭсенїце, на рекоу Ѭсенїноу. М. 8.

ѭсли, praesepe: младенць къ ѭслехъ къзлежеше. М. 58. два динара на ѭсли. Г. XV. 307. cf. ѭсльнь.

ѭсльнь, praesepis: ѭсльне перьпере да не даю. Г. XV. 307.

ѭсти, edere: пин и ѭжде. Ст. 9. ѭдоуштаго. Д. 115. ѭдын. Д. 145. ѭдоуши хлѣбь ихъ къздвигоше на нихъ кѡкь велик. М. 244.

ѭстрѣбарь, qui accipitres ad venandum instituit: селу је Вилској ишла међа на ѭстрѣбара глакоу. М. 144.

ѭстрѣбьница, селиште светаго Димитриа (т. ј. цркве његове оу Коуьнехъ) оу Ѭстребиниць. Г. XIII. 297.

ѭсьнь, clarus, адвербијално: приклоуъшоу се врѣмени ѣсно. М. 5. прѣоудивн въсоу въселенооую ѭсно. Ст. 27.

ѭхнбашиѣь, ѭхнѭпашиѣь, } санџак смедеревски: Мехметь бѣгь Ѭхнбашиѣь 1536—7. М. 553. Мехмед бегъ Ѭхїѭпашинкю. М. 553.

ѭчѣко, манастир је Трескавац имао њиву въ Ѭчѣкѣ. Г. XI. 135.

ѭшпарь, iaspis (ваља да је то): кондѣрь, ко(и) ѥ ѡдь камена ѭшпара. П. б. 125.

ѭѥ, ovum: сира не въкоушаѥ ни ѭа. Г. XI. 195.

ѥборниѥ, манастир је Трескавац имао њиву подь Ѥборнѣмь. Г. XI. 131. въ Хлеринѣ въ Ѥборн. Г. XI. 136. а то је у другом споменику Аньборна.

ѥваньгелистьь, гледај ѥваньѧелистьь.

ѥваньгелиѥ, гледај ѥваньѧелиѥ.

ѥваньгельскын, гледај ѥваньѧельскын.

ѥваньѧелистьь, εὐαγγελιστής: ѵ .д. ѥваньгелисте кльнемо сѣ. М. 30. ѥваньѧелисте. М. 105. ѵ .д. ѥвангелиста. М. 107. .д.-хъ иѥѵангелистьь. М. 117. ѵетирехъ ѥѵангелистьь. М. 124. .д.-хъ ѥвангелистьь. М. 135. ѵетирехъ ѥѵаггелїстьь. М. 145. ѡдь .д. ѥваньделистьь. М. 219. да є проклѣть .д. ѥвань-

ѣлнстн. М. 225. въ .д. єѹаньгѣлнстн. М. 228. въ .д. єванделисте. М. 303.

ѥваньѣелиѥ, euangelium: тако ми богъ помаган и сиѥ свето єванъѣелиѥ. М. 2. ѥуангелиа ради скетаго. Ст. 23. писаное къ єванъгелн. Са. 6 скетыи ѥуангелн. М. 11. кльнемо се ѵ скета божиѣ єванъгелиѣ. М. 22. кльнѵ се ѵ свето ѥванъгелиѥ. М. 24. присегосмо на скетомъ єванѣелии. М. 176. присегохъ на светоѥ божьсткыноѥ ѥвангеліѥ. М. 178. на скетомъ єванъѣельн. М. 222. на єванъделью. М. 256. на євангелю. М. 259. на євангелью. М. 294. на єванъєлии. М. 273. єванъеліню. М. 428 на ѵсткеро свето єванъѣелье. М. 328. єѹаггелье. М. 559. неѹаггелиѥ. М. 549. погрјешка у споменику у којем често међу два сугласна стоји а кад не треба: єванагеліню. М. 252.

ѥванъѣельскын, euangelicus: ѥуангельскоѥ слово. Ст. 11. їєѹаггелскыихъ слѡкєсь. Д. 60. єѹангелскыхъ ѕаповѣдєи. М. 569.

ѥваре, гледај понѥваре.

ѥва, Eua: Адамъ и Ієуга. М. 67. Ієвгоу. Г. XI. 198.

ѥверьгеотида, monasterium euergetidis: богородице въ Ієверьгеѡтидѣ въ Костантьтинѣ Градѣ. Ст. 10.

ѥверьгетица, гледај ѥверьѣетица.

ѥверьѣетица, *εὐεργέτις*: богородице євергѣтице. Д. 60. къ монастыри прѣсветые богородице єже євергетїда наричаема. Д. 198. богоматере єѵргетице. Д. 51.

ѥврень, hebraeus: Франкъ Ишснфовнкю ѥвренъ. П. б. 62. али ће бити погрјешка мјесто ѥвренинъ.

ѥвропиа, Europa: Європїю. Л. 55.

ѥврѣнскын, земљама које је манастир Трескавац имао у Прилипу ишла је међа прѣзъ доль єврѣнскы. Г. XI. 131. XIII. 374. ѡтъ дола єврѣнска. Г. XIII. 370. до рѣунца єврѣнскога. Г. XIII. 375. XI. 131.

ѥвьдокимовь, Никола, євдокимовъ сынъ. М. 62. cf. Никола.

ѥвьдокиа, Eudocia: и госпоѕа царица Ієвдокиа съ сномъ царьства ми Костадиномъ. М. 190. повелѣнниемъ госпоѕе

царице србьскіе кѹра Евдокіе писахъ в градѣ Стрѣмцн. M. 193. цркву богородичину у Архиљевици коју је зидао за цара Стефана севастократор Дијан на својој баштини и приложио јој неколико села својих (M. 143), ту је цркву са селима њезинијем по смрти цара Стефана године 1379 ова Јевдокија с именованим сином својим приложила Хиландару називајући је својом баштином (M. 191); за то мислим да је она била жена севастократора Дијана, а што цар Стефан назива Дијана братом за то мислим да је Јевдокија била сестра цара Стефана и да се за то зове царица. cf. Арьхилѣвица, Дѣмьн, Коньстаньтинь.

ієвьстатіе, игуман хиландарски 1261: при прѣподобнѣмь отьци нашемь кѹрь Єѹстаѳіи. M. 49. — Архиепископ српски (1278—1285. Ш. jahrb. bd. 53. anz. bl. 145), који се само мртав помиње: Ієѹстаѳіи. M. 76. 83. мјесеца јан. 4 памѣть светаго Єѹстаѳіи архіепископа србскаго. Г. XI. 194. — Још један бјеше архиепископ тога имена (1291—1308. Ш. jahrb. bd. 53. anz. bl. 145): съ арьхїепископоѹпомь вторимь Єѹстатіемь. M. 60. Ієѹстаѳіи вьтораго. M. 77. 83. мјесеца авг. 16 прѣстави се архіепископь .в. Єѹстатіе. Г. XI. 194. — Владика хумски у исто вријеме кад бјеше архиепископ Јевстатије II. M. 60.

ієвьтиміе, владика рашки за Стефана Немање: архіерѣи Ієвьѳимиі. Ст. 6. — Неко мјесто светаго Єѹѳѹміа у Светој Гори. M. 131.

ієвьѳєніа, Eugenia: жена цара Стефана покалуђерившн се назва се тако: прѣстави се 7 нов. прьва царица србьска, подроѹжіе Стефана цара прьваго, монахи Євгєніа. M. 246. cf. Ієлисавєта. — Жена цара Лазара Милица покалуђерившн се назва се тако, и тијем се именом пише од године 1395: всеѹьстнои калвгєріци госпоги кѹр Євгєніи. П. 3. Євгєніи. П. 7. 8. 9. 13. 14. 15. 16. 17. Євгєніа. П. 29. госпоги кѹрь Євгєніе. П. 28. 35. 37. Єѹгєніи. П. 42. госпоги Ієѹгєніа монахніа. M. 227.

228. 262. монахы Єѵгєнїа. М. 262. 264. 567. Єкгєнии. П. б. 44. то је у писму од 1407, али ће бити погрјешка у години. Єѵгєнїа монахїа. Л. 62. 72. 75. Єѵгєнїє. Г. XI. 113. cf. Милица, Єфросима.

ієгда, quando, релативно: єгда и кьсь инрь прикрѣщемь, тогда и къ гробь къселиѵ сѣ. Са. 4. єкьда пошлеть книге, да дамо. М. 37. ієгда придеть къ славѣ. М. 68. ієгда бѣхъ немощьнь. М. 113. ієгьда. М. 191. єгда. М. 417. с предлогом къ, а тада иза предлога долази и: къиієгда покадити єго самь прихождаше. Д. 139. къиієгда. Л. 56. 58. тада може узети још и предлог по, који му додаје своје значење: по къиієгда. Л. 55. по каиєгда раю отъкрьсти сѣ, каиидзть. Г. X. 248.

ієгипьть, Aegyptus: изъ Єгупта. Са. 13. къ Єгупьть. Д. 169. Мисирь, си рѣчь Єгупть. Л. 83.

ієгипьтьскыи, aegyptius: ѯракь урьнь єгупьтьскы. Д. 191. єгуптьскоѵю ѯемлю. Л 52.

ієгокь, ejus (мушкога чељадета): да никто не поткорить єгока прѣданїа. Са. 2. єгокоѵ дьщерь. Са. 2. єгоко стадо. Са. 12. братоѵ єгокоѵ. Са. 13. єгокь глась. Са. 14. єгокь. Са. тип. ст. у Ш. lesek. 83. кьсє єже отьчєє єгоко бѣ. Д. 53. єгокѣмь подаиїємь. Д. 144. ієгѡкь отрокь. М. 18. ѯа ієгока ради великаго прѣклетькьстка. М. 19. изъ єгокь почьсть. М. 21. брать ієгокь. М. 28. кьсѣ ієгоко. М. 32. къ ѯемлє ієгокѣ. М. 35. на єгокь столь. М. 36. єгокѣмь людємь. М. 44. ѡдь ієгокѣхь людн. М. 64. ієгокь. Г. XI. 203. ієгокѣ братни. М. 94. сь ієгокѣмь селомь. М. 96. у то је вријеме добило у почетку још и (као и замјеница од које је постало), али се још налази и без и: прѣдь негока владаоца. М. 101. ѡдь негока племена. М. 101. каиь Стефанъ и неговємь синокомь. М. 106. ієгока жена по ієгокѣ смрьти. М. 112. до ніегова живота ѯа ієгоко дрьѯьнокеннє. М. 116. ніємь и ніегокѣмь дѣцамь. М. 143. ієгока мати. Г. XV. 285. отъ ніегова рода. З. 33. на єгокоѵ коукю. З. 45. да є ѡпеть єгокь. З. 50. господарь ніеговь. З. 50. кипа єгока. М. 545. ту стоји пошљедњи пут без и; а за све

то вријеме налази се и генитив личне замјенице мјесто те ријечи: Радосава и нега синове. М. 420.

егра, } град у Мађарској Agria, маџ. Eger, њем.
егрь, } Erlau: прїнде на Єгроу. Л. 84. прїими Єгарь. Л. 84. градь Єгарь. Л. 85.

егоумєнь, гледај игоумень: отъ нѣкоего єгоумена. Л. 64. само ту, па ће јамачно бити погрјешка.

еда, num, ne: оукомѫ се притъче, глаголаше: еда како на мнѣ грѣшнѣмь съкрьшить се притъчноє слово. Ст. 9. блюди се, еда како останєшн вънѣюдоу тъкоущї. Ст. 12. єда како сїа мала и врѣмєнная поуьсть великоую ѡноу и вѣчноуюштоу застоупит ми. Д. 115. єда пътица ѡбрѣла себѣ храминоу? М. 65. много нхъ молисмо, еда би хотѣль кон ѡдь нихъ покн. П. 9. fortasse: ми ѡдьписасмо господьствѣ тн; али како се келнуьство тн ѡньди ѡдьпрамаше господарь, еда ѡнан писанна не бише ви дана. П. 29. ако ли до толѣ не би, еда бѣдь по томь. П. 102. ми ѡдьписасмо; нь како се ѡдьпрамаше кь Паѫзнтъ, еда ли мь писанїе не би дано. П. 30. si: єда ли бисмо потворили, тада да смо проклєти. М. 287. 299. 321. 342. 414. 456. єда ли би се ѯгодило. М. 421. єда ли би кнєѯь Владисавь посегнѫ в днѫ брата своѫга кнеза Влатка, ма молю господара великога, да вѯамь днѫ кнєѯь Владисава и пода все кнєѯь Влатка. М. 462.

едва, vix: єдва аште и мнѫгы повѣсти къѕбоудєть срьдьце наше. Д. 2. єдва сьмоль подьеть въздкнѫе се. Д. 49. єдва въѯможе оубѣдити єго. Д. 76. єдва дыхае. Д. 112. єдва оумолиень. Д. 132. да би ми давали .є. перьперь на годнще, еда би ми плаћали. М. 247. єдва и съ ноуждею къѯираахъ. М. 332. не моремо покн, еда и ѡвдѣ по градь ходимо. П. 9. єдва къ себѣ быкь. Г. XI. 126. єдва оутєче. Л. 86.

едєнїе, coena: питьємь и єденьємь. П. б. 120.

единаче, continenter: единаче дрьже злоє своє изволєнїе. Ст. 23. нынѣ намь пришьдьшимь, отъ роукь нашнхъ съкрысте господина нашего, и єдиначе своєвольствомь водите се. Д. 17.

ѥдинница, unitas: троица въ единьи(цѣ) и единица въ троицѣ. Л. 58.

ѥдиноволѣнь, unanimus, адвербијално: всесрьдно и ѥдиноволно дасмо. М. 300.

ѥдиновѣрьство, eadem fides: имѣщоу ѥдиновѣрьство соущоу владыцьствоу твоѥмоу. Ст. 7.

ѥдиногласьнь, consonus: ѥдиногласноѥ пѣнѥ. М. 133.

ѥдинодоушьнь, unanimus: единодѹшно и доброволно. М. 284. 319. 343.

ѥдинонимѣнитъ, cognominis: самомь власти съ вами единонимѣнитоу. Д. 142.

ѥдинонимѣньнь, cognominis: единонимѣнаго сѣбѣ прѣподобнаго. Д. 168.

ѥдинокалънь, ex eodem luto factus: къ единокалнымь нашь създателѥмь. Д. 91.

ѥдинокъ, monachus: на оумножѣнїѥ единокыхь ѹнна. Са. 1. cf. инокъ.

ѥдиномыслѣникъ, consentiens: са единомисленики его. Г. X. 266.

ѥдиномыслѣство, unanimitas: любовь и единомыслѣство. Са. тип. ст. у Ш. lesek. 119.

ѥдиномышлѣниѥ, unanimitas: свѣщаше ѥдиномышлѣнїемь въ коупѣ. Ст. 28.

ѥдинопрѣстольнь, eidem throno insidens: соущьствоу единопрѣстольноу. М. 136.

ѥдинородьнь, unigena: ѡставль менѣ съ ѥдинородьнымь братомь моимь. Ст. 19. къ единокалнымь нашь създателѥмь и единорѡдьнымь крьштенїемь. Д. 91. unigenitus: вѣтьвь и ѡтрасль ѥдинородна родителю моѥмоу. М. 89. сина единороднаго. М. 229.

ѥдинослабьнь, una celebrandus: соущьствоу ѥдинослабноу и единопрѣстольноу. М. 136.

ѥдиносрьдь, concors, адвербијално: единосрьдо поповкисмо. М. 254. единосрьдо. М. 255.

ѥдиносрьдьнь, concors, адвербијално: вси с нами

єдиносрьдно наслѣдоующє. М. 232. єдиносрьдно прѣмисмо. М. 308.

єдиносоущьнь, consubstantialis: съ свѣтымь и единосоущьнымь доухомь. Д. 74. єдиносоущиниє троицє. М. 245.

єдиносьпрѣстольнь, eidem throno insidens: доуха свѣтаго єдиносьпрѣстолна отьцоу и сыноу. Д. 96.

єдиносын, consubstantialis: троицомь единосвщомь. М. 379. троицѫ єдиносвщю. М. 417.

єдинотрапєзьникь, conviva: единотрапєзникь съ ними бываєть. Д. 188.

єдинохрамьнь, qui in eadem domo habitat: бываєта ока добрыи соупроугь единохрамии. Д. 44.

єдиноуєдь, unigenitus: єдиноуєдоє слово отьує. Ст. 10. єдиноуєды сынь и слово божїе. Д. 144. єдиноуєдомоу сыноу єго, Ісоу Христоу. М. 77. 86. единоуєды сынь отьць. Г. XV. 265.

єдиноуьстьнь, aeque honorandus: єдиноуьстнє и съпрѣстолнє отьцоу и сыноу. М. 277.

єдинь, unus: славєть къ троицѣ єдиного бога. Ст. 25. коупи єдинь бисерь. Са. 6. да смо с тобоѫ єдноѫ мыслию и единѣмь срьдьцемь нераздѣлно. М. 22. єдинь (виноград). М. 58. камы єдинь. М. 563. вѣноуань быхь на кралѣвьство къ єдинь дьнь съ сыномь моимь. М. 90. да останє єдинь на своємь мѣстѣ, а остали да постоупє оу сокалъникє. М. 98. оу єдинь отьтесь. М. 144. имать єдино сєло оу жоупѣ. З. 34. єдинь отъ нихь. З. 37. да бѫдѫ єдинь одь дѣбровьанъ. М. 178. на єдинѫ границѫ. С. Л. 1847. IV. 53. божє єдинын. М. 277. къ єдино лѣто. М. 538. оста в Кѣлнака єдинь синакь. М. 544. тисѫщно и чєтири ста и єдино на дєсєтє лѣто. П. 103. да сѫ къ єдино съ царьскомь ми. М. 169. себє и нась къ єдино рождена и съоутробна. Д. 119. вьписати кьса по єдиномь. М. 79. боязнь прнєхь, єдино отъ поустошьства, а дроуго отъ разбонникь. М. 8. solus: распространи сє єдинь безъ нась. Д. 20. нє тьуню єдинѣмь оучєникомь нь и всѣмь. М. 88. у

шестом пад. јед. жен. semel: и ни єдиною тѣхню, нь на вьса лѣта вьспоснлає. Ст. 14. не тѣхню єдиною, нь и по вьсє хасє искипѣваю. Ст. 20.

єдиньнь, concors: да бѫдемо єдини сѫпротивѣ херцегѫ. М. 451. єдинии. М. 454. да смо єдини и єдносрьдн. М. 455. да ће бити складань и єдинань с монѣмь синомь и ѯ братомь сконѣмь. М. 461. ѯаєдиноѡ да слѫжита ѡба єдинноѡ и мирноѡ. М. 462. да бѫдѫ ѡ всє рєчєно єдини єдна страна и дрѫга. П. б. 126.

єдиньство, unitas: троицє, вь єдинствѣ поклапаємаа. М. 196. concordia: докле ни нии не поскоун вѣра и єдиньство к царьствѣ ни. М. 170. да є меѭ нами єдиньство. М. 176. любавь поутєна и красно єдинство и прѣтєльство. М. 319. ѫчинисмо ѯ господиномь кнеѯомь єдиньство и брацтво. М. 451. да стоите ѫ мирѣ и ѫ єдинствѣ. П. 44. кои ѣ ѫ келикон любвѣ и ѫ єдинствѣ ш нимь. П. 63.

єдиньствовати, una esse: сни пирѣь не ѡтьлоуѫни кралєвьство ни ѡть монастыри, нь паѵє да єдиньствоуѣ сь монастырѣмь. М. 74. 79. єдиньствовати братома вь коупѣ. Г. XI. 191.

єдиньєнньє, solitudo: вь єдиньєньїи мальанко сѣдѣти. Д. 61.

єдражькыи, селу је Комаранима ишла међа оу келии крьхь оу єдражькыи. М. 95.

єдрь, velox: єдрь. Ш. lesek. 82.

єдьнакь, aequalis: да сє даѣ кнсѣль хлѣбь всѣмь єднакь. Г. XV. 306. да сє даѣ всѣмь єднако. Г. XV. 307. вси людиѣ нѣсѫ єднаци. П. 3. єдьнако, ceterum: а єдьнако ѣ всє божѣ и твоѣ. М. 417.

єдьнокольнь, unanimus: вьсєсрдно и єдноволно дасно. М. 289. хотѣсмо всєсрьдно и єдноволнѡ. М. 337.

єдьнодоушьнь, unanimus: єднодѫшно и доброволно прѣимше. М. 296. єднодѫшнѡ и всєсрьдѡ примисмѡ. М. 323.

єдьнорождєнь, unigena: аще и єдьнорождєни ѣсьмы. Ст. 4.

єдьносрьдь, concors: єдьносрьдо примамо. М. 254.

єдиосрьдо простисмо. М. 256. хотѣше єдиосрьдо. М. 310. да смо єдини и єдиосрьди. М. 455.

єдьиосрьдьнь, concors: ѡдавуисмо єдиосрьдьно. М. 370. сви єдиосрдно и доброволно. М. 451. єдиѡсрьдиѡ брацткѡ. М. 454.

єдьнь, unus: єдьнь (оуланинкь). М. 6. єдинь коль. М. 15. да смо с тобокь єдиокь мыслію и єдинѣмь срьдьцемь нераздвуно. М. 22. прѣдь сѵдиѡмь срѣбскимь и прѣдь єдинѣмь дѵбровчанинѡмь. М. 52. єдиога коня. М. 99. клє се кнєзѵ и властєлоль, да є сь ними єдно и да є ѡдь инхь єдьнь. М. 149. колико єдиога нась. М. 240. юре сьмь ѣ єдьнь ѡдь вась. М. 247. єдиога инхь. М. 370. дорн єдань нась тєуе. П. 39. гокорећє єдиимь гласомь. М. 248. єдно потрено а дроуго изъгоублєно. М. 58. кон сѵ ухли ѡдь єдиога колѣна до дрѵгога. М. 217. за єдиога на дрѵгѡмь да не прѣдѵма. М. 268. вьсе ѡстависмо єдини дрѵжѣмь. М. 310. да єдань за дрѵгога не пати. П. 10. три десети и єдиѵ литрѵ. М. 361. єдиѵ на десте жиѵ. М. 389. тисѵриѡ и четирн ста и три десети и єдиѡ лѣтѡ. М. 366. єдиє похкє. М. 498. парте єдиє. П. б. 74. оумрѣ царь Селимь, и до єдно лѣто сьмь єго прїими Кѣуь. Л. 83. у шестом пад. једн. жен semel: да се даје оу срѣдѵ и оу петкь и оу понедѣланикь єдиомь дьиє хлѣбь. Г. XV. 306. тада и с предлогом одь: ѡдь єдиѡмь. П. б. 76. с ријечју и, ullus: ако прѣстѵпимо и єдно ѡдь сега. М. 23. али за страхь али за хтєніе и єдиога уловека на земли. М. 299. и єдиога уловека. М. 321. 348. погрјешке: єтьно. М. 36. ютиога. М. 523.

єжєводьць, презиме породици у Крајини: оть Єжєводьць 1247. М. 32.

єжєко, мјесто близу Сереза: ѵ Єжєкѵ бјеше царица Мара 1497. М. 522. оу Єжєкѵ конь Серєза оумрѣ Ѡливєрь Голємовикь 1463. Л. 81.

єжь, име мушко, гледај Обьлєновнѣь.

єза, morbus. Са. тип. ст. у Ш. lesek. 76.

єзавєль, Jezabel: Єзавєль. Л. 51.

ꙗздровићь, дворани деспота Ђурђа Радеи Ꙗздровикь 1414. П. б. 61.

ꙗзєкьць, селу је Бехалијеву ишла међа на Єзєкць. М. 198.

ꙗзєро, palus: поле ꙗкоже єзєро нѣкоꙗ крѣки пролитїемь обагрено зрѣше се. Г. XI. 111.

ꙗзєроводьно, paludis aquarum instar: єзєроводно сльзами оуи єго испльнихоу се. Д. 121.

ꙗзєрь, селима у Битви која је цар Лазар приложио Раваници ишла је међа по срѣдѣ Гвѣрова поля и Єзєрь. С. Л. 1847. IV. 54.

ꙗзоусь, Jesus: Ꙗзуса Христа. М. 463. само ту.

ꙗзыкь, lingua: наученикоу ихь ꙗзыкь оучѣза. Ст. 7. милость на єзыцѣ носить. Са. 5. инъже похвали ꙗзикь можеть испѣсти. М. 133. кто прода христїанина въ иновѣрноу вѣроу, да моу се роука отсѣче и єзыкь отрѣже. З. 31. ако се обрѣте, те соу инако прѣткорили соудь, да имь се роуце отсѣкоу и єзыкь оуреже. З. 47. ако се пристав обрѣте крив, и не опраке га доушекьници, да моу се оуреже єзикь и обѣ оушїи. З. 49. педесеть ꙗзикь змиокехь. М. 408. sermo, као и латинска иста ријеч: наученіе глаголати инѣми ꙗзыкы. М. 77. прѣложихь и въ нашь ꙗзикь отъ писмень грьчьскаго ꙗзыка. Г. XI. 191. с предлогом съ и безь, testato, intestato: аще кто умрьть съмрьть некоемь уложѣкь съ єзикомь или безь єзика. М. 37. populus: когождє єзика раздѣлихь. М 4. фроуги и тоурьки и инїе ꙗзыки. Ст. 5. изь глоубины невѣрьствиа изваѣуе ꙗзыкь свои. Ст. 25. имени єго вьси єзыци поклонише се. Са. 2. цара многимь єзыкомь. М. 90. внетри, живинѣзи и вси ꙗзици. П. 10. да ѥ всаки ꙗзикь, колико их ѥ, с рѣсагомь босанцѣмь и любкѣ. П. 70. людіе всакога ꙗзика. М. 410. 524. 526. отъ иного племене или отъ иного єзика. М. 534.

ꙗнбоуци, заселак који је повратила Дечанима царица Милица, ако је добро преписано: Єнбоуци. М. 265.

ѥнинє бегь, турчин Синє бегь 1456. М. 474. 475.

ѥклисиарьхъ, ἐκκλησιάρχης: икономъ и еклисїарьха. М. 79. еклисиарьхъ. М. 81. 123. ѥклисиарха. М. 96. ѥклисиархъ господиѥ цариџє. М. 514.

ѥкьпалъ, Драгиња иначе Витослава, жена Бранка Ієкпала. М. 184. мислим да није добро преписано. cf. Бранко.

ѥкьса, између људи које краљ Милутин писа Хиландару један бјеше у Струмици Калє Єкьса арьмѣнинъ. М. 64.

ѥкьсарьхъ, ἔξαρχος: посилает ї ѯархє иногы, вѣзыскающте иже ѡко поганыкы кромѣ благословенїа жены поємшихъ. Д. 151. ѯархьси козинци да нє соуть. З. 32.

ѥкьсефилининца, између осталога што је имао манастир Трескавац бјеше и нива ѥксефилиніинца. Г. XIII. 371. cf. Ієкьсефилинъ.

ѥкьсефилиновь, између осталога што је имао манастир Трескавац бјеше и нива ѥксефилинока. Г. XI. 130. cf. Ієкьсефилинъ.

ѥкьсефилинъ, манастир је Трескавац имао њиву
ѥкьсифєлинъ, ѡть Ѯєфилина. Г. XIII. 374. на другом мјесту може бити гријешком ѡдь Ієксифєлина. Г. XI. 131.

ѥкьспедиторина, expeditoria: за всѣх тврьдакх и за ѥкьспедиторию. М. 520.

ѥла, abies: међа је Коришти била конь крьнє ѥлє. Г. XV. 274. међа је земљама хиландарским у Светој Гори ишла подь платїю и ѥлх. М. 131.

ѥлена, Helena hyp., гледај Ієлена.

ѥллада, Ἑλλάς: Ієладоу. Л. 55.

ѥлауа, Helena: жена деспота Стефана Високога: дъщи Катакоуѯина Палєѡлога, именоуема господжда Єлауа. Л. 73. пишу је и Ієлена, које види. — Кћи деспота Лазара, сина деспота Ђурђа, жена краља босанскога Стефана Томашевића, деспотица Єлауа. Л. 80. и њу пишу и Ієлена, које види. — Кћи кнеза Браила

Тезаловића: вда се Єлανα за Михоνа Ѵткнунћа в Хотνв. М. 544. мртва се помиње 1466. М. 495.

єлашьунѣь, властелин краља босанскога кнез Станоє Єлашьунѣь 1392. П. б. 36.

єлєвьтєрнє, игуман Свигмену у Светој Гори Єлєѵьѳєрїє 1347. М. 127. Єлєфтєрїє. М. 131.

єлєна, Helena, cf. Єлѣна, Єла, Єлανα: жена краља Уроша I: Єлѣна. М. 56. 67. 69. 70 (у два споменика). Єлєна. М. 68. Єлєна. М. 60. 151. Г. XV. 288. Л. 60. 69. грчјешком први љетописац вели да је била кћи краља оугрьскаго. — Жена цара Стефана: сь царицєю августинєю кѵра Єлєною. М. 133. 136. 143. 156. Г. XV. 266. Нєлєною. М. 166. Єлєною. Г. XI. 87. — Мати бана потоњега краља босанскога Тврткa: Єлєна 1378. М. 189. у латинским споменицима помиње се 1364. Г. XII. 46. 49. cf. Клада. — Жена краља босанскога Дабише: Єлєна 1392—7. М. 221. П. 4. Єлѣна. М. 225. П. б. 39. Єллєна. М. 230. мртва се помиње 1418 Єлина. М. 281. — Жена херцега Хрвоја 1412 а 1418 краљица босанска жена краља Остоје Єлѣна. П. 176. 177. Єлєна. П. 176. мртва 1423. П. 171. 172. rex Ostoja cepit uxorem suam Jelenizam olim uxorem Crevoje, facto divortio cum uxore prima. П. XVII. била је сестра бана Иваниша кнеза цетинскога и омишког: donavit Joani de Cetinas fratri suo castrum Almissae. П. XVII. — Кћи цара Лазара, жена војводе Сандаља Єлѣна 1397—1442 име јој пишу Єлєна, Єлєна, Єллєна, Єллєна а често и Єла, Єлла. П. 12 (у два споменика). 13. 22. 38. 58. 59. 63. 95. 103. 321. 358. 359. 386. 387. 401. 415. 425. П. б. 66. 72. 73. 78. 87. 95. 102. 103. 104. 121. 124. прије је била за Ђурђем Сракимировићем Балшићем. cf. Балша. — Унука ове Јелене, кћи сина јој Баоше, жена херцега Стјепана Єлєна, Єллєна, Єлѣна, Єлина, Єлла 1438—53. М. 395. 415. 416. 425. 457. 519. П. б. 121. 122. 123. — Жена деспота Стефана Високога Єлєна. Л. 73. пишу је и Єлανα, које види. — Кћи деспота Ђурђа Єлѣна 1408. П. 93. — Жена

деспота Ђурђа: 1413 принесоше госпождоу деспотицоу Єлєноу отъ Солоуна деспотоу Гюргю въ женоу. Л. 76. — Жена деспота Лазара сина деспота Ђурђа Вуковића: 1446 донесоше госпождоу Єлєноу одъ Морїє Лазароу. Л. 78. принесена бысть ємоу жена Єлена. Л. 73. съ деспотицомь Єлєномь. Л. 79. она ће бити и на овом мјесту: деспотица Єлена 1458. М 481. — Кћи деспота Лазара, жена краља босанскога Стефана Томашевића од 1459: Єлена. Л. 80. пишу је и Ілаха, које види. — Жена деспота Јована, кћи Стјепана Јакшића Єлєна 1502—21. М. 548 (у два споменика). Л. 64. 83. — Мати цара римскога Костадина Єлєна. Л. 55. cf. Алєна.

ѥлєнии, cervi: рогъ єлєнии. Ш. lesek. 130.

ѥлєнь, cervus: ндєжє мнѡгыє єлєнє слышахъ. Д. 9.

ѥлєньць, село које је цар Стефан приложио цркви арханђеловој у Призрену: селомь Ѥлєньцємь. Г. XV. 302. међа је Ѥлєньцоу ишла оу келню рѣкоу оу Сопоть и над Млаке. Г. XV. 302.

ѥлєнѣшьци, село манастира Трескавца: село Єлєнѣшци. Г. XIII. 371. в Єлєнѣшцє. Г. XIII. 376. в Єлєнѣшцєхь. Г. XIII. 375. Ѥлєнѣсци. Г. XI. 133. въ Ѥлєнѣ..цєхь. Г. XI. 132.

ѥлєо, ἔλαιον: варсамо єлєѡ. Д. 192.

ѥлєоньскыи, τῶν ἐλαιῶν: на горѣ єлєѡнсцѣи. Д. 167. къмоснтелю єлєѡнскомоу. М. 72.

ѥлєфтєрнє, гледај Ѥлєкьтєрнє.

ѥлєчь, близу Сјенице на планини Пештерама имају зидине од града Јелеча (Гильф. рус. бес. 1858 III), па се ваља да и сама та планина тако звала, и она ваља да се мисли овдје: краљ Драгутин сѣтрь ногоу подь Єлєчємь планиномь. Л. 70. имају још два Јелеча, села, једно близу Фоче а друго близу Варцар-Вакупа; једно ће од њих бити овдје: Шншманъ Котикь одъ Єлєча. М. 512.

ѥлиже, само с предлозима отъ и до, а тада добија спријед и, a quo tempore, donec: отъ ѥлиже

ѡставивь крьмителѧ своѥго. Ст. 19. ѡть нелиже ѡнь къмѣнн се къ сыноу божїихъ, не къзыде на насъ мъчь сѣкы нась. Г. XIII. 365. жнкоть дарѡва ми се, до нелиже къ прѣдняѧ нзволить се ѡкладающомоу жнкотомь. М. 334.

єликь, quantus, релативно: єликоу мощь имѣє, не ѡблѣнних се. Са. 3. вьсн, єлнци недоужные имѣахоу. Д. 100. єлика соуть къ хрисовоулѣ. М. 76. не толико багрѣницею єлико словесемь разоумномь сказанїемь. Д. 125. вьса, єлико дахь. М. 6. єлибо ми бысть къзможно. М. 78. єлико се находе людиѥ оу црькве тє. М. 116. по єликѣ мощно. М. 333. узима к себи и жє, које види: єлыцнже оубо къ царихъ прїєше правовѣрїе, и сїи полоучнше обѣтованїа божїа. М. 166. 521. потыцахь се испльнити, єликоже ми бысть къзможно. М. 531.

єлимьскын, метоху манастира Трескавца у Прилипу ишла је међа до єлимскє коукє. Г. XIII. 370.

єлнна, гледај Єлѣна.

єлнинѣь, човјек Жарка и Тадије Влатковића Тома Єлнинѣь 1488. М. 538.

єлинь, Ἕλλην: глаголють, Линїю срьбиноу бити родомь, єллїноу моудрованїемь. Л. 55.

єлиньство, ἑλληνισμός: тьщє се къстакнти єлиньство. Л. 56.

єлисавєть, Elisabeth: тако је један пут записано име царици Јелени жени цара Стефана: царнца прькал срьпьска Єлисавєть. М. 246.

єлисавьта, Elisabeth: кћи краља Драгутина, мати Стефана бана босанскога и Владисава, баба бана Твртка: Єлисавта. Л. 62. Єлисавтоу. Л. 62. Єлисавьѳа. Л. 70.

єлисєи, Elisa: скєты Єлисєи као да бјеше црква код Љеснова. Г. XII. 293.

єловикь, планини Стјепановој на Соговој цркве арханђелове у Призрену ишла је међа на Єловикь градь. Г. XV. 301.

єлово дьно, селима између Мораве и Кучајине

која је цар Лазар дао Раваници ишла је међа ѫ Єлово дно. М. 197.

єловьць, име мушко, гледај Богосалнѣ.

єльма, quum: єлма много прѣнде врѣмѣ. Г. XI. 63. узима к себи же, које види: и єлмаже вь тоужден странѣ сїи таковоу дыхаше о православїи ревность. Г. XI. 55. єлмаже самодрьжьць вѣчнаѣ се. М. 332.

єльха, alnus: ликада єльха надь поутемь. М. 123. до єльхе. М. 277.

єльховьць, село негдје између Мораве и Кучајине које је цар Лазар дао Раваници: Єѡховьць. М. 197.

єльци, краљ је Стефан Првовјенчани дао Жичи пет села оу Єльцихь а та су села Дольни Кьсь, Борькь, Гнила, Добрина, Китахово. М. 11.

єльшанница, жупа коју је Стефан краљ Првовјенчани дао Жичи: Єльшанница. М. 13. 14. то ће бити на ријеци која се сада зове Јошаница у Србији. — Ријека и мјесто негдје између Дечана и Призрена: Грмочелу је била међа Нлнино брьдо, како спада оу Єлшанницоу. М. 93. и Рогатьцоу је ишла међа оу Єрьдань, како пристаѣ оу Єлшанницоу. М. 93. и Чабићу је ишла међа на пѫть, кои гредѣ нѕь Єльшанницѣ. М. 93. катуну је Голубовцима цркве арханђелове у Призрену ишла међа ѿть Єльшанницѣ. Г. XV. 293. селу је Тоудорьчоу исте цркве ишла међа како оупада мала Єлшанница оу вєлню Єлшанницоу, и оуѕ малоу Єлшанницоу прѣко ѫ Поупавницѣ. Г. XV. 302. — Два села која је цар Лазар приложио Хиландару: Єльшанница, једна је била Градислава тепачије а друга Ђурђа Ненишића. Г. XI. 139. једном је био заселак Толановина и Гюргєвикь и Ресник, а друго је имало шест заселака: Грабац, Гриби, Шикоње, Ошљак, Звиздали, Слатина. погрјешка: Єлханница. М. 195.

єльшєвикь, селу је Бријезима цркве арханђелове у Призрену ишла међа оу стоудєньць Єлшєвикь. Г. XV. 284. cf. єльшєвичькын.

ꙗлъшєвичьскыи, *τοῦ* Ꙗлъшєвикь: селу је Бријезима ишла међа оу стоудєньць Ꙗлшєвикь, и потокомь ꙗлшєвичьскымь, како пристаје оу Дрѣницоу. Г. XV. 284.

ꙗлъшєница, село у Босни: за село за Ꙗлъшєницѫ. М. 226.

ꙗлъшиѥ, alni, али може бити да је и мјесто: међа је селу Броду цркве арханђелове у Призрену ишла оу ꙗлшиѥ. Г. XV. 282.

ꙗлѣ, vix: лежеща ꙗлѣ жива. Ст. 21.

ꙗлѣна, гледај Ꙗлєна.

ꙗматн, capere: наша села и наше болѧры ꙗмати. М. 21. — сѧ, suscipere: брани ꙗмлѥ сѧ. Л. 56. и прька ꙗмлѥм сѧ иже намь оудобна. Л. 63. поута, in viam se dare: дѣснаго поута ꙗмлет сѧ. Д. 5. авїѣ поута ꙗмлѥт сѧ. Д. 54.

ꙗминь, турски custos: ни травникь ни ꙗминь. М. 523.

ꙗмьство, vadimonium: никорѣ ꙗмьство да нѣ међ҃ свѣтомь царьствь и нась, до кьде сѧ не сѧди къ правьдѣ. М. 38. о ꙗмствѣ. З. 36. людїе, кон сѧ вракаю изъ тоугїе ꙁемлѥ къ ꙁемлю царевоу, кто боудѣ побѣгль отъ ꙗмьства, ѡнниꙁи ꙗмци, кон то соу по томоу уловѣкоу, ништо да не плакають. З. 39.

ꙗмьца, гледај ꙗмьць: и сиь за тоꙁи ꙗмца. П. б. 20.

ꙗмьць, vas: аще сѧ пре кластеле, кто сѧ оу що оупри, да дака ꙗмѥ. З. 36. ѡнниꙁи ꙗмци, кон то соу по томоу уловѣкоу. З. 39. cf. ямьць.

ꙗнова, мјесто у Мађарској у арадској жупанији, Jenö: Али паша оуꙁе Ꙗновоу и Сѣвишь 1651. Л. 85. прїими Ꙗновоу. Л. 85.

ꙗньварь, januarius: мѣсеца ꙗнвара. П. 44. П. б. 53. М. 331. ꙗнвара. М. 317.

ꙗньдикьтионь, indictio: ꙗндиктионь .лі. М. 35. ꙗньдиктиѡнь. М. 46. ꙗньдикьтиѡна .ꙁ. М. 117.

ꙗньдикьть, indictio: ꙗндикта .л. М. 160.

ꙗньдрополь, Adrianopolis: в Ꙗндрополю. М. 410.

ꙗпарьхиа, *ἐπαρχία*, episcopatus: рѧдинукою ꙗпархїею. В. дан. I. 24.

єпахта, epactae: єпахти л.-выє. М. 539.

єпископиа, ἐπισκοπή, sedes episcopi: цркки єпископїю градаханскоую. Л. 53. цркковь єпископїю Жичю. Л. 69. cf. єпискоупиа.

єпископь, episcopus: епископь послоушающе. Са. 5. съ всѣми єпископы. М. 143. о епископѣхъ. З. 30. мѣста епископомь срьбскымь. Л. 54. cf. єпископь.

єпископьство, episcopatus: епископьство добро дѣло єсть. Д. 140.

єпископиа, episcopatus: подь ѡбластию инѣхъ єпископиєи. М. 15. да оуѕнма єпископиа. М. 15. єпископиа липлиньскон. М. 562. въ призрѣньскон єпископии. М. 565. sedes episcopi: цркви єпископии липлиньскон. М. 563. свѣтоимъ Николѣ єпископии дьбрьскон. М. 564. рѣкохъ іего (манастир арханђелов у Призрену) николиже быти архїеп(искоу)пии ни митрополии ни єп(искоу)пии, тькмо игоуменнии. Г. XV. 269. cf. пискоупиа.

єпископовиѣ, међу људима које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену бјеше попь Храниславь Єп(искоу)повикь оу Потоухахъ. Г. XV. 275.

єпископь, episcopus, cf. пискоупь: єпискѹпь ҙетьскн. М. 17. їєпискѹпь. М. 18. нєпискѹпь. М. 18. єпископь. М. 26. 50. съ всѣми єпископы срьбьскыими, єпископомь ҙетьскымь, єпископомь рашьскымь, єпископомь ҙкеуаньскымь, єпископомь хкостьньскымь, єпископомь хльмьскымь, єпископомь призрѣнскымь, єпископомь топлицкымь, єпископомь боудимльскымь, єпископомь липлиньскымь, єпископомь скопьскымь, єпископомь дьбрьскымь, єпископомь моравьскымь. М. 60. єпископь хльмьскы, и єпископь ҙетьскы. М. 69. съ єпископы. М. 76. съ єпископы. М. 82. епископь рашки. М. 83. єпископь. М. 563. 564. єпископь липлиньскы. М. 565. при єпископѣ. М. 566. вѣчьнь быхъ на кралиєвьство благословенниємь и роукою арьхиєпископа Никодима и всѣхъ єпископь. М. 90. събрахъ ҙьборь срьбьскыіе ҙемьлє арьхиєпископа и єпископии и игоуменн и каѕньіе... М. 99.

єпискѹпь прнзрєнски. М. 104. съ єпискоѹпомь. М. 533. єпискѹпь црькѵє босаньскє. П. 50.

єпископьство, episcopatus: въ дни єпископьства и съвръшытєла црькѵы босанскон господнна дѣда Радомѣра. М. 253.

єпистолнѧ, epistola: ѡть сборныє єпистолнє нѧковлє. Г. XI. 197.

єпнтавръ, Epidaurus, Ragusa Vecchia, cf. Цапьтать: старн градь Єпнтавръ. М. 38.

єпнтровь, *ἐπίτροπος*, curator: ѵнннше прѣда сє донти єпнтровє рєѵєнѡга Мнханла. П. 120. рєѵєнє єпнтровє. П. б. 120. cf. пнтропь.

єрарьха, гледај єрарьхь: нєрархо н ѵюдоткорѵє христовь Нпколає. М. 109. єрарьхо. М. 112. cf. єрарьхо.

єрарьхо, гледај єрарьхь: да єсть мьстнтельннца богородица хнланьдарьска и свєтын скорн помощьннкь нєрарьхо Нпколає. М. 116.

єрарьхь, *ἱεράρχης*: моѹчєнцн н єрарьсн. Ст. 10. нєрарха христова н ѵоѹдоткорца Нпколн. М. 110. блаженнымь Іерарьхомь кѹрь Савомь. М. 125. cf. єрарьха, єрарьхо.

єрє, quod, први и четврти пад. јед. средњега рода релативне замјенице нжє, којој се ж претворило у р (cf. жє, рє), па се сачувала само у тијем падежима, а веже се и за једнину и за множину свакога рода и за цијелу реченицу као и ѵьто: н да, єрє нспросихь парнкє оѹ цара оѹ Прнзрѣкѣ, да дахь ѡдь нихь манастнроѹ. М. 6. а єрє є крьховнна попомь, да ѡдь тога нє оѹзємлє протопопа ѵесты. М. 13. їжє позпкают сє прѣдь свєтнтелє, єрє по роѹкоѹ свєтнтелємь ємоѹт сє, то такоє роѹкє н печатн свєтнтелне да оѹзпмають. М. 15. добытькь, єрє смо рєкли датн, да тн дамо. М. 23. кьсє градє нли костелє, єрє сѵ поморскє. М. 36. єрє стє рєкьли: мн дрьжнмо кѣрѵ, то нє могѵ ѣа покрнтн. М. 42. по коли кн є, єрє хокєтє. М. 42. всакн трьгь, єрє бѵдє на кашѵ рѵкѵ прощень кѵпокатн. М. 43. єрє мн стє писали ѯа соль, то кн ѯнатє добрѣ, мон кѵмєрькь нѣ сталь ѵ (о)нон рѵцѣ. М.

49. ако се нанде кон годѣ уловѣкь wдь земле кралевьства ми разѣкѣ wнѣхьзи людн, коіе нмь ѥсть дало кралевьство ми, коіе заставше в Стонв н в Рьтв, ѥре бѣдв прнели. М. 108. ѥре за доходакь, мы кѣмо дослати до ваше милости, да намь кралѣвьство ти поткрьдн записе. П. 4. — тијем значењем веже у сложеној реченици уметнуту за главну, као позније у том послу да, као латинска иста ријеч или Фр. que, гр. ὅτι, њем. dasz, рус. что: видехь, ѥре не има где тежати. М. 18. ви знате, ѥре ѣ не кв порекн. М. 50. видѣвь, ѥре бѣше потрень. М. 60. видѣвь, ѥре присташе на всв волю кралевьства ми. М. 108. да име вѣровати, ѥре ѥсть снкозн. М. 108. кралевьство ми нзмаге, ерѣ не взнмама тазн царина. М. 117. да реуе, ѥре ѥсть тогазн конѣ кѣпиль. М. 147. что рекоу доушомь скоїѡмь, ѥре соу нзгоубили. З. 47. промнсликше, ѥре право н достонно ѥсть кратити. М. 217. имамо вздание в скетительство ви, ѥре кѣте ѡ томь напракити. П. 1. бише свидоци, ѥре смо плаћени. М. 441. вигю, ѥре прихоли комина моя. М. 518. да ві ѥ в знаніе, ерѣ догоше к намь ваши властеле. М. 536. тако стоји и онда кад су реченице већ везане ријечју да, али само у старијем значењу њезином, ut, и врло ријетко: поткрьждаемь ти клѣткомь, ѥре кон трьгь нзнесете нзь Дѣбровьника, да га ни ти ни твои людне продаде никомзре краждѣнике дѣбровьчькомв. М. 43. що ни гокорите, ерѣ да нмь нѣшо не замѣрнмо. М. 535. — веже реченице од којих је једна узрок другој, ὅτι, quod, quia: не има где тежати, ѥрѣ ѥсть в ѡстровѣ. М. 18. да види кралевство ми, како ми скрьшити хокеши снзи посьль, ѥре се смо ѡгрѣшили в семьзи уловѣце. М. 53. ѥре коупи кралѣвьство ми тоузи врьховнноу. М. 98. примамь, ѥре тогѡ ради га смь послалъ мѣсто себе. М. 178. нека ѥ мнѣ цѣна бола нере иномв, ѥре сьмь кашь. М. 247. — по времену се крњило губећи крајњи глас, тако у првом послу, као чьто: ѥрь пишешь да сн послалъ масло, терь смо царинв одь њега взели, богь ѥ вѣ, ми нѣсмо взели царине. П. 5. а

єрь за лѣкарє, ни нхь немамо. П. 9. а єрь ваша любовь пишє за трьговцє, єрь нмь прашташь трєти дѣль царинє, на твоєм любвє захвалямо. П. 14. а єрь за пријатељство, истина є, єрь имате много пријатељ. П. 21. а єрь за Паском, и прко смо твоєн милости писали да сє много уздимо томун. П. 39. а єрь за шлово. П. 55. слабећи у тој служби узима к себи и ући које има исту службу: а єрь що пишє твоя милость, да ти пишь жупанинє, єрь примамо господьства ти людинє, на томь шдписујемо. П. 32. а єрь що пишє твоя любавь, . . . на томь шдговарамо. П. 36. а єрь що ни пишє господьство ти, како кнезь прими Шљминшь, шдьвећавамо господьствь ти. П. 35. а єрь що ни пишє твоя милость за твоє нети. П. 47. а єрь шоно господьство ви проси. П. 58. а єрь за згрє що нам пишє. П. 70. у другом послу, као да: що ни пишете, єрь царинини нпако говорє. П. 1. зпкамо, єрь кје господьство ви наше трьговцє сьблюдати. П. 7. изведесмо, єрь прьво нпесь биле. М. 230. нмамо си гласє, єрь сє тврди кзнє. П. 25. како кје бити шунто свєтз, єрь шна узимље тен дзкате. М. 251. примзун сє, єрь ми буде неколи. М. 259. згоди сє, єрь донде бригентинь. П. 87. да єсть на видењє, єрь єсть госпоцка полаха. М. 338. казаше ми, єрь гредє царь на нась. М. 442. видеки, єр сє кю шдлзунти шд швоган скета. М. 518. ти сз закони толи тврьди, єрь сє нє би могли никако прєтворити. П. 94. и кад су реченице већ везане ријечју да, ut: просиш, єрь да ходє по всакон земли господьства ни. М. 362. дарова сим господьство ми тан прошена, єрь да никто нє смнє . . . да нмь кою утетз узими. М. 362. у трећем послу, quia: ни нхь усталямо, єрь знамо да сз слободни. П. 2. єрь сє мы много уздамо в свєтитељство ти. П. 2. да нє буде царена нпедна, єрь прьво нпесь тврди биле. М. 230. говорє, да є ни шдьквпимо, єрь є ви сьда немате уним шдьквпити, єрь сте много штратили. П. 36. срьди сє, єрь мз пєсмо шдьписали. П. 30. колико захвалујемо на корысти шдь пјенеза, веке захвалисмо на вашон усрьдној правдє,

ꙗ ꙗо, ерь сте ꙋчинили по правдѣ. П. б. 113. — на једном мјесту погрјешка може бити само штампарска мјесто иерь, које види: ѡдь таковѣхь великѣхь работь користьнїе ѥсть комори господьства ти ѥрь би било ѡдь ѡнѣхь ѡдь малѣхь. П. 138.

ѥребинѥ, планини је Хоругвици ишла међа по крьхоу Ѥребинѣ. Г. XV. 296.

ѥрен, ἱερεύς: латиньскымь иереѡмь Ст. 2. иерее ѹлте. Са. 1. ѣереа сьвръшаѥть. Д. 76.

ѥремиа, Jeremia: ѡтвръже се Ѥремїа оу Голоувцоу 1428. Л. 76. у манастиру Јованьи у Србији Ѥремїа поп 1637. В. дан. I. 27.

ѥресь, haeresis: ꙗловѣрїа ересь ѡтьгнана бысть. Д. 126. ꙗ ересь латиньскоу. Л. 29.

ѥретикь, haereticus: кто се ѡбрѣте ѥретикь живѣ сь христїаны. З. 30. ини иноꙗи ѥретици. Г. X. 229. ѡ Аріи безꙁаконемь ѥретицѣ. Г. X. 237.

ѥретикь, haereticus: вьсѣхь ѥретикь проклинаемь. Д. 150. о ѥретицѣхь. З. 31.

ѥретичьскы, haereticus: прѣльсти ѥретичьскыиѥ. Ст. 25.

ѥрина, Irene: жена деспота Ђурђа сина Вука Бранковића Ѥрина. П. б. 98. Ѥрина. М. 477. 478. Ерьна. М. 409. П. б. 100. Ерыною. Л. 63. конча се деспотица Ѥрина оу Роудникоу 3 маја 1456. Л. 79.

ѥрини, Irene: манастир је Трескавац имао земље ѡо даде кїра Ѥрини Комнини, жена голѣмога Папиѥ. Г. XIII. 374.

ѥриниинь, Irenae: по ѥриниини самрьти (т. ј. деспотице Јерине). П. б. 98.

ѥрись, цар грчки за краља Стефана Првовјенчанога: царм грьчьскаго Ѥриса Филаньдра. Ст. 27.

ѥрись, Hierissus: епископоу Ѥрїсоу, Николаю. Д. 76.

ѥрозолимьскы, hierosolymiticus: старьцѣ ѥрозолимскомѣ. М. 416. П. б. 122.

ѥролимь, Hieronymus, гледај Ꙁагоурокиѣ.

іеромонахъ, *ἱερομόναχος*: їеромонаха. Са. 8. еромонаха. М. 277. 540.

іерусалимъ, Hierosolyma: въ Иерусалимѣ. Ст. 9. града Иерусалима. Ст. 10. Іерусалимъ. Л. 52.

іерусалимьскыи, hierosolymiticus: црькъвѣ єрусалимскон. П. б. 30.

іерусолимитъ, hierosolymita: Дометїє иже їер(о-солн)митъ нарицаємн. Д. 75.

іерусолимъ, Hierosolyma: градъ Іерусолимъ. Д. 166. къ Іерусолимоу. Д. 181. цо єстъ дакано отъ доходька царьства ми изъ Доубровника на Юрусолимъ. М. 166. једаи пут у множини: въ Іерусолимѣхъ. Д 170.

іерусолимьскыи, hierosolymiticus: Сакы їерусолимскаго. Д. 61.

іеротеи, Hierotheus: калуђер у манастиру Преображењу у Србији Єрофеи 1579. В. дан. І. 20.

іероуѕалимьскыи, hierosolymiticus: старацъ іерѵѕалимски. П. б. 121. други је прочитао нерѵсалимски. М. 415.

іероуѕалимьцъ, hierosolymita: старца Никандра іерѵѕалимца. М. 417. П. б. 123.

іероусалимъ, Hierosolyma: да погю на Єрѵсалимъ. П. б. 28. гредѣ наши калугєрие на Нерѵсалимъ. П. б. 30.

іероусалимьскыи, hierosolymiticus: Сакы, поустыни жителя єроусалимьскаго. М. 137. митрополита єрѵсалимскога. П. б. 28. старьцъ нерѵсалимски. М. 425. старца єрѵсалимьскога. М. 425.

іероусолимъ, Hierosolyma: єднон црькки на Єрѵсолимѣ. М. 546.

іерьданъ, ријека близу Призрена: селу је Рогатьцоу ишла међа оу Іерьданъ, како пристаје Ѣльшанцоу. М. 93.

іерькоуланє, Herculeus: цар римски Маѯїмїанъ Єркоуланє. Л. 55. Іеркоулїю. Л. 55.

іерькоуланєвь, Herculei: Θєѡдороу дъщерь їеркоулїєкоу. Л. 55.

ієрьминь, гледај Ієрьмолан: светыхь моучєникь Єрмила и Стратоника. Л. 56.

ієрьмолан, мученик: Єрмолаа и Стратоника. Л. 47.

ієрьмонахь, гледај іеромонахь: иіерьмонаха. Ст. 23. іерьмонаха. М. 84.

ієсє, име турско: конкода Ієсе бегь 1457—66. М. 480. 495. помиње се у љетописима још 1439 презименом Авранезовић: оубн Єсе бегь Авранезовїкь новобрьћане на Трнполю. Г. X. 271. погрјешка је дакле што је на другом мјесту мјесто „оубн Єсе“ наштампано оубыє се. Л. 77. а ту и мјесто бегь стоји беговникь, између чега и презимена Авранезовикь стоји и, које ће такођер бити погрјешка. cf. Авранезовикь. — Єсе балїи ухшть баша 1537. М. 554. слзгє Єсї балїє. М. 554.

ієсєннна, seges auctumualis: да фроуть дьнь ієсєнине и дьнь пролѣтине. М. 63.

ієсєнница, мјесто близу Свјетила: виіне Прздє и в Ієсєнницн дрька сѣкли. П. 20.

ієсень, auctumnus: да даю ієсени покровє. Г. XV. 310. да фроу що имь ієсть законь три дьни ієсени заманицомь и трїи дьнїи прѣмалѣтине. Г. XV. 277. на єсень. Л. 84.

ієсєньнь, auctumnalis: два панагюра оу Маукѣ оу Подьгорици свєты Гєфргїє пролѣтны и ієсены. С. Л. 1847. IV. 55.

ієсєовь, τοῦ Jesse: фть корене иіесєова. Ст. 1.

ієси, гледај Ієсе.

ієсиковь доль, селу је Кльуню манастира Трескавца ишла међа на Ієсиковь доль. Г. XI. 135.

ієсмь, sum: кротькь єсмь. М. 5. азъ ієсьмь рабь христовь. Ст. 6. тоу азъ ієсмь. М. 99. єсамь. М. 274. тыи ієси мон покровитель. М. 9. брѣіе моє лько єсть. М. 5. правина да єсть. М. 24. кон иєст в блатѣ. М. 463. иєдьнорожденн ієсьны. Ст. 4. мын ієсьмо стадо фтьчьствиа твоіего. Ст. 20. фть земле єсмо. М. 176. ми иесмо ваши прїателїє. М. 517. да ієстє имоуще жены ако и не имоуще. Ст. 9. краль и господьство ти ієстє якосмѣ и вземожни. П. 36. господь-

ство ви съ братьомь ѥсте в расхомѣрн. П. 42. имена си соуть. М. 12. иже сѵвть на Ники. М. 471. свако лице осим трећега јед. долази и без ѥ још у првим споменицима: до колѣ сьмь живь. М. 2. да сьмь кривь. М. 30. що ми си ты дала. М. 68. да ти смо пријатели. М. 22. да сте свободни. М. 20. тако треће лице јед. без крајњега сть а треће лице мн. без ть: да моу є соупьрьница света богородица. М. 6. кто ѥ оу мѣстѣ томь. М. 10. что є поповска бирь. М. 13. како ѣ преписано. М. 29. како ѥ намь видѣти. П. 13. изьмаки ѥ ли тои истина. П. 35. гдѣ имь соу села. М. 14. да моу соу соупьрьници свету Сумеонь и светитель Сава. М. 128. додаје се глаголском придјеву I, те постају сложени облици за два прошла времена: једно: ѥлика ѥсьмь дала. М. 81. на кою годинє странѵ єсамь пријателє себи нашао. М. 449. боудоу господарь како сьмь былъ. М. 19. кон сьмь сьздаль. М. 61. колм га самь кѵпно. М. 102. кешаль ѥси. М. 73. да си поставиль. П. 4. где ѥсть биль. М. 18. що ѥсть мнивло. М. 32. на комь є клетьвь ѡстала. М. 21. єсмо присегли. М. 219. єре смо вговорили. М. 7. ѵито сьмо дали. М. 12. єре се смо ѡгрѣшили. М. 53. ѡбешаніе, в коіе се смо обешали. М. 189. листь, кон нмь смо дали. М. 251. да смо се ѡдрекли. М. 287. ѵто сте посадили. М. 20. ви се сте обекали. М. 21. єре ми сте писали. М. 49. за що нхь сте послали. М. 174. како ми га сте вдали. М. 483. спасли се соуть. М. 88. ничемь пискоупнимь ке соу дошле жоупе. М. 13. си се св клели. М. 33. како нхь св дакали. М. 170. како св га дакали. М. 232. коє полаѵе биле св Симетa Градиња. М. 291. друго: и сьмь былъ рекль. М. 21. такон самь бнѡ заповиднѡ. М. 475. како нмь є биль створиль. М. 50. книгѵ смѡ били дали. М. 530. какѡ сте били вговорили. М. 54. щѡ нмь св били записали. М. 205. двојина му се држала дуже него другим глаголима: ѡставила те ѥсвѣ. Ст. 14. да ска ми з братомь моимь примили те пинезе. М. 505. иже ѥста сни дарь принесла. М. 26. да ѥста ѡбое єдна кѵћа. М. 176. ѥстьта два дила. М. 249. ѥста съ воєкодомь

в братьствн. П. 156. која има смо помагали, праћала ны ста. М. 23. двнє ста повелле в господина бана. М. 107. кн ста била добра брата. П. 85. она ста в тебе, в рвкахь тн ста. П. б. 22. що мн ста рекла. М. 462. треће лице јед. цијело има један пут додано на крају є: да естє мегв нами житьк правн. П. б. 15. треће лице мн. има из осталијех лица спријед ıє на мјестима не старијим од овијех: одь конхь есв се родилн. М. 217. ıесв властеле и ıесв кметикн. П. 3. пошто је ıє прешло у то лице гдјекоји писари нагињући на словенски додаваше на крају давно отпало ть: иже ıесвть на Никню. М. 276. — погрјешке: ıесемь. М. 9. сю. М. 254. есот. М. 550. — у одрицању долазећи иза ријечи нє слијева крајње є те ријечи са својим првијем ıє у ѣ, које се и тако писало а по три говора народна и гласовима є, и, ıе: нѣсьмь достонн. Ст. 17. нѣсамь дальжань. П. 76. да нѣсамь колнань. М. 445. да нисамь колнань. М. 468. несьм нмаль. М. 518. що несьмъ дао. М. 533. нѣсмо постакнлн. П. 2. мн несмо дрьжанн дати. М. 246. нисмо колнн. М. 368. нѣсн остакнль. Ст. 12. нѣсн мн даль. М. 267. несн мн даль. М. 206. 208. 353. ıерь га нисн биль послаль. П. 97. нѣстє звнннлн. М. 247. нпако да нестє звнннлн. М. 535. нисте нмь дали. М. 546. кн нистє рекли (али мислим да то треба читати кн нн стє рекли). М. 7. идеже нѣсть раѯлоуѵєнїа. Са. 10. нпє работе да нмь нѣсть. М. 62. да несть на нно место. М. 38. да мв скода несьть. М. 147. посланога дара да нмь несть. М. 147. да нѣсть ю кольнь отькоупнти. М. 532. нѣсть мѣрн великолѣпїю скетыпіє твоєє. М. 547. без крајњега сть: да нѣ трѣбѣ. М. 6. нѣ ѯаконь. М. 7. нѣ оулаѯнль. М. 14. да нмь нѣ неправьде. М. 16. да нѣ ѯлєдн. М. 20. нѣ сталь. М. 49. да нмь нѣ поноса. М. 61. нѣ поткорнль. П. 1. в нась пятинка нѣ. П. 9. до нась мв нѣ. П. 86. да нѣ намета. М. 267. да нѣ колнь. М. 434. да нѣ тврьда. М. 479. да мв нпє внерє. М. 102. нпє. М. 207. да нпє векє ѡ томь вспомєнвтьм. М. 276. нпѱоѡрь нпє вгоднпє. М. 367. нпедна користь нпє. М. 466.

инцоѡ инє уннєно. М. 500. инѣ. М. 516. иїє. М. 533. инє. П. 175. П. б. 119. мјесто тога иѥ има и ѥ у једном споменику: иѥ. М. 205. 206. како је у јужном говору ѣ прешло у иѥ, мислим да је у једном споменику тога говора писар само хтио саставити старо писање с новијим говором те је слову ѣ додао є и тако два пута написао глас који се и у самом ѣ на крају читао: иѣє. М. 177. не плєноваль. М. 21. да не изъма. М. 29. комоу не искала правина. М. 34. да имь не ѯабаѥ ни ѡдь когарє. М. 55. да не кольнь. М. 208. да не прѣѯма. М. 268. да не правѡ. М. 455. намь тешко не. М. 535. ѡдь конхь иѣ (читај ни, као и иѣрь мјесто инрь и ѣѧла мјесто была у истом споменику). М. 209. ваше тоѯи ни. М. 255. да ни потворєно. М. 273. то источно не а западно ни изједначивши се с ријечима не (non) и ни (nec) узеше к себи још један пут ѥ (est): да имь неѥ и дьньсь. М. 154. да имь неє ѯабака. М. 550. да им неє досада. М. 551. како се по источном говору ѣ читало є, писари пишући тијем говором писаху и иѣѥ: нигдерє . . . прѣге иѣѥ била царина, тогерє да имь неѥ и дьньсь. М. 154. иѣє кольнь. М. 436. инунерє имо инѥ Хлнкно. М. 249. инє бнла ѡнди придь Стономь. М. 281. инє ваѯель ѯа имити веће господство. М. 326. ѡ(ть) потрибе инє. М. 426. ѡбитованъ, що имь инє доплатно. М. 489. погрјешка на једном мјесту не єсть. М. 132. јер у пријепису који је у Биограду у народној библиотеци и по ком је јамачно први пут штампано стоји иѣсть. како је у треће лице мн. прешло ѥ, бива и у њега у одрицању оно што у осталијех: кон иѣсѫ ѡдь ѯемлѥ кралевьства ин. М. 108. иѣсѫ билє. М. 168. да иѣсѫ дрьжани. М. 183. иѣсѫ се ѯабаѯинили. М. 268. иѣсѫ дѫжни. М. 303. иѣсѫ сѫпроѣь намь. М. 485. инесѫ билє. М. 230. иѣсѫ крнкн. П. 2. несѫ се ѯабаѯинили. М. 206. 208. несѫ имь инѯорь ѡправили. П. 81. несѫ кольны. М. 532. инсоу поустили. З. 46. инсоу кольни. З. 49. — partic. praes. сыи, qui est: пракедьнь сни. Ст. 11. прѣюѣть ѥдинь ѡть градь вь Далматин соущь. Ст. 24.

кто доходє нзь стоуге землѥ, соущии людиѥ тєзи землѥ. М. 60. крѣпость ѥє немощьна соущии. М. 65. соуща како и не соуща бываютъ. М. 122. praesens: сна вьса вткрьднсмо свщнмь сконмь записанниємь. М. 192. verus: да га слоушаю како и соущєга старьца коукє кралиєвьства ми. М. 116. да сн га имаю и дрьжє како и всакъ свою свщвю бащнив. М. 156. да рєчєть попь на свою доушоу, како ѥсть соуще цркковно. М. 566. ѡкн нашь дльгь прѣпорвуѥмо, да га имате колико вашь свщи дльгь. П 68. погрјешка: сьща дльжника. П. 99.

ѥсодни, ἔσοδία, reditus: ѥлнкъ єсѡдню всакомкъ лѣто вса попринослть (ваља да всако принослть), да се ѡдь жита сѣме годищъ нзь ѡпькнне ѡтьсталн. а проун вьса єсодна н жито ѡдь всега да се принози половина в вєлнки монастнрь а дрвга половина да стон в квки архнлиєвнуькон. М. 192.

ѥспєдиторни, expeditoria: ѡкь лнсть бѣдн властєломь дѣбровлуцнмь за ѥсть спєдиторню. М. 441. ѡкн лнсть вунинсмо властєломь дѣбровлуцнмь за ѥспєдиторнѣ. М. 480. за єспєдиторнѣ н керованнє. М. 495. да вунпє нашь єспєдиторню задоволнѣ. М. 499. за нєспєдиторню. М. 517. погрјешка ће бити єсподиторнє. М. 504. кспєдиторню. П. б. 43. на једном мјесту аспєдиторню. П. б. 91. мислим да стоји мјесто за спєдиторню.

ѥспндиторни, expeditoria: подь ѡкѣн єспндиторню наше пєчатн поставнсмо. М. 502. да смо примили ѡдь властєѡ дѣбровлуцнхь, како сє в нашнхь єспндиторнѣхь вдрьжи. М. 504.

ѥстн, comedere: кон соу єли ѡнази адрьфата. М. 570. само ту.

ѥствО, гледај ѥстьствО: потьцнмь братн сє сь ѥствомь. Г. XI. 192 разумнаго ѥства. М. 133. влокѣуаскоѥ ѥство. М. 133. мислим да није поуздана ова ријеч овака, него да су писци скраћујући ријеч заборавили ставити над ѥ знак који би показивао да је скраћена.

ѥстьствО, essentia, natura: ѡть земльнаго ѥсть-

ства. Ст. 1. видѣвь своєго єстьства немощь. Са. 7. чловѣчьскоє єстьство. М. 17. всєго сєго єстьства. М. 110. єдиномоу єстьствоу. М. 136. не могоуть кьси оудрьжати єстьство. З. 31. всѣми зємалиими єстьстви. М. 187. всакомь словесномь єстьствоу. М. 457.

ѥ т и, careге: кѣроу имѣте ми. Ст. 10. имоут се. М. 15. моѣ села плѣнили и боларе єли. М. 21. иже кѣроу имѣть. М. 26. еше моега чловѣка. М. 42. и пакь есте дрѣге лѣди. М. 42. емьше. М. 46. имѣте ми кѣрв. М. 54. с инфинитивом значи почињање онога што значи глагол у инфинитиву, а тада тај глагол добија од њега смисао свршенијех глагола, ако ће и сам већ бити таки, па онда као и други свршени глаголи долазе заједно за вријеме кад се говори кондиционално: к томоу не ѥ глаголати. Са. 12. аще ѡ себѣ сама имѣть бѣсиковати се. М. 14. аще сего не имѣть послоушати. М. 14. иже не име хътѣти вьзлєщи. М. 15. ако ю имѫть потрєбовати. М. 31. ако имѫть искати. М. 37. зла да не име учинити. М. 48. до колѣ прадоу имоуть имѣти кралєвьствоу ми. М. 50. да имь никто не име забавлати. М. 53. ако име хтѣти краль послати конскь. М. 69. ко име ходити. М. 106. акє кралєвьство ми не име кѣровати, юрє єсть синозн. М. 108. кьди га име искати. М. 108. аще га господарь не имѣть хранити. З. 32. царь кьде име сына женити или крьстити. З. 45. да имь помагате, ѡ чемь ви имета ѡпоменовати. М. 158. ако кто име що говорити. М. 188. да реченн имь дати. М. 466.

ѥ т р ь н ь, jecoris: до гроудєн и єтрънаго съставлєнїа. Г. XI. 88.

ѥ ф а н т и, мјесто близу Свете Горе: житїє имѣше (царица Мара) близь Єфанть. Л. 63.

ѥ ф и м и и, Euphemia: кѣи кѣсара Конхне, жена деспота Угљеше Єфимїа. М. 244. Єфимиа монахїи, нѣкогда же деспотица 1399. М. 245.

ѥ ф р а т ь, Euphrates: прѣнде рекоу Єфрать. Л. 81.

ѥ ф р є м ь, патријарах српски Єфрємь 1387. М. 212.

прѣставн се иже въ свѣтыхъ патрїархъхъ .г. Єфремь 15 јун. Г. XI. 194.

ієфросенъ, гледај Ієфросимь.

ієфросимь, Euphrosynus: човјек синова деспота Ђурђа игѹменъ попъ Єфросимь 1457. М. 479 (у два споменика). Єфрѣсимь. М. 479. Єфросенъ. М. 480.

ієфросина, } Euphrosyna: жена цара Лазара Ми-
ієфросинн, } лица у калуђерству Ієкѣленна и Ієфросина, али овијем пошљедњим именом само по смрти: прѣставн се монахн Єфросинн 11 нов. (1405). М. 266. свѣто почивше госпогіе и манке ми, кѹра Єфросины. М. 266. прн госпогн и манце ми, кѹра Єфросинѣ. М. 268. в госпогіе кѹрь Єфросинн. М. 353. прн госпогн кѹрь Єфросинн. М. 354.

ієхндна, ἔχιδνα: не сънѣдень бысть єхїдною. Л. 51.

ієхндновь, ἐχιδναῖος: аспидово нщедїе и єхндново. Гильф. бос. 276.

ієчьмѣнь, hordeaceus: єчмѣнно брашно. Ш. les. 130.

ієште, adhuc: да и ієще да соу ѡть протопопь свободнє. М. 14. а се єще. М. 24. и ієще. М. 52. и что и ієще оусхокіе дати. М. 80. и ієще къ семоу и въ ѕатоуєнніе въдасть ме. М. 90. непоткорєньноу быти, нь еще больше поткрьждати. М. 145. въспомєнѹше и єще старцн господствѹ нн ѕа мегіе. М. 264. и еще нмь ѡтьвѣкъ дарѡвахъ єдноу воденицоу. М. 531. cf. ноштє.

ієчєвьць, селу је Коретину манастира Грачанице ишла међа ѡдь Гроуишнна ієчєца. М. 565.

ігоквнѣь, човјек херцега Стјепана кнез Кѹкманъ Ігоквнѣь 1438—54, име му пишу и Кѹокманъ и Кокманъ, а презиме и Ігоквнкь. М. 390. 392. 393. 396. 403. 429. 430. 468. — у латинским споменицима 1423 војвода Voyn Juga (Конмъ Ігоквнѣь). Г. XIII. 201.

ігь, regio meridiana: ѡть юга. М. 127. къ югѹ. М. 131.

ігьдо, име мушко, али мислим да није добро прочитано: цар Лазар приложи Раваници неке ви-

нограде које кули в Црепа и Югда. М. 196. С. Л. 1847. IV. 47. мислим да би требало читати Когда.

юда, Judas: властелин дубровачки Трипѵнь ѡдь кнеза Юдє 1253. М. 40. да ѥ прнѵєсникь Юдѣ прѣдателю христовѣ. М. 135. к Юди скарнотцкомѣ. М. 287.

юдоу, quo, релативно: ыдѣ хѡдать. М. 2.

юдоуже, с предлогом отъ иза којега добија н, unde, релативно, али долази само без гласа j: наѵинаємь повѣсть, вьзыскаюштє ѡть ноудоуже подобно. Д. 3. ѡть ноудоуже и глась ѡтьчь. Д. 169. грєди таамо, ѡть ноудоуже помощь. М. 137.

юже, jam: оупьлакѣше юже ннкы. Ст. 12. юуже приспѣ врѣмє. Са. 10. юже да и вь поустыни сего єда вьзмогѣ оукрыти се. Г. XIII. 362.

южьнь, meridianus: ѡть южнагѡ моря. М. 130.

юзоумь, гледај Оузоумь: бысть царь на Юузоумь Хасана 1461. Л. 80.

юлии, гледај юлиє.

юлиань, Julianus: моуѵнтелѧ Ноуланиана. Ст. 25.

юлиє, julius: мѣсеца юлия. М. 260. юлїм. М. 409. їюлїа .ѳі. Л. 73. номинативу нема потврде.

юль, julius: їюла .зі. Л. 74. їюла. Л. 81.

юль, -ля, julius: мѣсеца юля. М. 222. їюля .кк. Л. 79. 80.

юнаковнѣь, дубровчанин Грѵбачь Юнаковнкь 1436. П. б. 93.

юнакь, miles: тѵзѣ изъгнбоше .к. трьговца и .г. юнацѣ. П. 22. да докеде ѡдь вась петь десеть добрѣхь юнака ѡдѣкенних ѡрѵжиємь, єдни сь лучьми и стрѣлами а дрѵзи сь мачи и цнти, и да донде ш нними в Дѵбровникь на слѵжбѣ дѵбровучкѵ, а ни ѡбѣтѵємо и ѡкако смо ѵцѣнили, да дамо всакомѵ ѡдь рєченних юнаковь на мѣсець .є. перьперь динара дѵбровучцѣхь, а ѡни да сѵ дальжни воюѥать за Дѵбровникь вьздѣ, кѵдє ѥ пошлємо, сь нашѣми юнаци и безь нашѣхь юнаковь, в дне в ноци ли, вьзда, комь нхь пошлємо, да нмаю понти; . . . ако кон ѡдь рєченних

юнака бѫдє ранѣнь, ѡбещавамо дати лѣкара и лѣкарніє, да се лѣчи, и ѡнои врѣмє, цо бѫдє лежать, да се плаки, како и чинтавь; и ако кога ухватє ѡдь рєченнихь, ѡбѣтзіємо дати за нєга заменѫ. П. 48. чєсто сь .к. или .г. юнакє похагаи по пристанищахь. П. 149. пославь юнакє нс Сокола, приквпивь селань ѡколнѣхь. П. 161. цо би в кѫки пратежи и иманьа кнєжа и нєговѣхь юнака. П. 161. моа кѣра витєшка Мѵстафе коєводє и свѣхь юнака, ткоѡ сѫ ко(нь) менє. М. 553.

юначчкын, militaris: моа кѣра витєшка Мѵстафе коєводє и свѣхь юнака, ткоѡ сѫ ко(нь) менє, кѣра юнаука. М. 553. cf. юнакь.

юннн, гледај юнніє.

юннца, juvenca: что сверѣпѣєши се, какоже юнница. Г. XIII. 361.

юннє, junius: месеца юніа. М. 391. .є. юнна. М. 497. нюнна. П. 65. їоуніа .єі. Л. 74. номинативу нема потврде.

юность, juventus: нзь юности моєє жедахь. Ст. 12. ѡдь юности моєє. М. 134.

юностьнь, juvenilis: юностьноую слабость. Ст. 10. юностнын нзноураашє цвѣть. Д. 26. ѡть юностнааго ни къзраста. М. 331.

юнотьство, juventus: юнотьство и дѣвьство покрѣднивьшє. Г. XI. 167.

юноша, juvenis: дикль сє моудрости юношє. Ст. 3. юношє оного. Са. 7. сь благорѡдныын юнѡшами. Д. 5. юношє и дѣвы. Г. XI. 167.

юношьскын, juvenilis: юношьскааго желанїа. Д. 5. адвербијално: къ послѣднієн старости нєзаапно юношьскы ѡть ѡдра къстаєть. Д. 57.

юношьствоватн, juvenari: ни жє какоже Роволмь юношьстѫвавь погоуѣы царьствїа скнптра. Г. XI. 67.

юнь, juvenis: старнмь вождоу, юннмь оутврьжденніє. Ст. 10. старїи и юнїи. Са. 5. къ юннѣ къзрастѣ. Д. 6. comp. minor natu: сынь нєго юнѣн. Ст. 10. 11. (мјесто нзнє. М. 274. мислим да треба читати и з нє (ње): да нє нмамь

довести в кѣѣ в свою и в не женє за кѣѣниць на мисто госпоє Катарине).

ю н ь, junius: мисеца юна. М. 291. їюна .ст. Л. 72. їюна. Л. 75. 76. 77.

ю н ь, -на, junius: мєсеца юна. М. 261. 288. нюна. П. 88. 103. мѣсець нюнь. П. 103. нюна .л. П. б. 81. юна. П. б. 109. 115. їюна. Л. 79.

ю н ь ц ь, taurus: таковаго юнца скерѣпооумна. Д. 107. — Име мушко: војнички старјешина у манастиру Дечанима за цара Стефана: Юнца ѡного глаголю, иже дѣломь и ниє пѡдѡбно стежавшаго, пѡдѡбно бо юнцѹ не оумоѹчєнѹ и дивїающоу къ монастырь пріиде. Г. XI. 88. писанми на воиство призѹвань бываєть Юнць. Г. XI. 89.

ю н ь ѹ ь, tauri: юнүю жальь. Ш jahrb. bd. 53. anz. bl. 116.

ю р а н, Georgius, у номинативу само тако с уметнутијем а међу два сугласна на крају: Юран. М. 226. Юрань. М. 318. Юра. М. 249. Юрьа. П. б. 40. Юрью. М. 426. Юрьемь. М. 219. Юремь. М. 249. што има Юрню. М. 225. 439. 440. Юрнемь. М. 305. Юрѣемь. М. 222. тому не мислим да је номинатив Юрин, него долази само од начина писања; погрјешка је писарска један пут Юрам. М. 544. — свети: ѡдь свєтєхь Юрьѣ и арьханьгела Михаила. М. 219. — Стриц Стјепана Добриновића: съ Юремь 1400. М. 249. — Син кнеза Војисава, синовац херцега Хрвоја, коєкода дольнихь кран Юран 1434. М. 377. писао се и презименом Консалићь, које види, један пут је латински записан: Georgius Voisalitius. М. 330. — Син војводе Јурја Војисаљића кнез 1434: съ кнєземь Юрьемь. М. 377. — Син кнеза Радосава Владимирића, кнез Юран 1442. М. 414. писао се и презименом Радосалићь, које види. — Син војводе Ивањиша Драгишића 1446 кнез: Юрню. М. 439. — Човјек браће Петра и Радосава Павловића жупан: Юрьа. П. 135. пишу га и Ѣоурьѣь, које види. — Гледај Алекьснѣь, Богышићь, Колетићь, Драгиѹєвићь (и Драгићєвићь), Мышлиєновићь, Петоковићь, Радиковєвићь, Ратковићь,

Роупарь, Стѣпанићь, Соуусунићь, Тихьунковићь, Усмеровићь.

юришь, Georgius: властелин Матије бана босанскога војвода Юришь 1240. М. 28.

юрь, Georgius: Андрє Юрь Гоустикь. М. 240.

юрько, Georgius: човјек краља Уроша Юрько 1243. М. 30. — Гледај Владимирићь.

юрьшићь, дубровчанин Палѣшко Юрьшикь 1399. П. 18. један пут се помиње без презимена исте године а име му је записано Палишко. П. б. 43.

юрьєвићь, властелин краља босанскога Стефана Остојића и Твртка Твртковића, војвода Павао Юрєвићь 1419—34, био је од хумске земље, презиме му пишу и Юрьєвићь и Юрнєвићь. М. 283. 305. 377. П. 145. један пут без презимена, али је за цијело он. П. 144. имао је сина Петра који је године 1444 био војвода, по чему Павао није био у животу те године, гледај Павловићь. — Браћа тога војводе Павла Јурјевића, кнезови Никола и Влатко Юрьєвићи 1434. М. 377. али се обојица помињу с Павлом и године 1419, само што се не каже изријеком да су му браћа нити им је записано презиме. П. 145. а Никола се помиње и с презименом 1426, и његова су била Дрѣва. П. б. 82. презиме им пишу и Ћоурьћєвићь, које види. били су синови војводе Ђурђа, cf. Ћоурьћь. — Војвода хумски Иваништь Юрьєвићь 1453. М. 457.

юрьєвь, Georgii: по юрєви дневнє. М. 312. по юрьєви дневи. М. 314.

ютрєнѧ, matutina: по ютр(єнн). Л. 79.

ютро, mane: да го дасть за ютра. З. 36.

ютрѣ, cras: ви стє се тви бнли намѣрнли на трьгѫ по нєговѣ смрьти ютрѣ дань. П. 146.

юучєра, heri: Исусь Христось нєучєра и данась таже и ва вики. М. 427. погрјешка мислим да је: юучара в петакь. П. 136.

ѧє, додаје се ријечима те им значење долази јаче, и то ријечима демонстративним: овь, оваквн, онь, онаквн, ть, тако, таковн, толико, тоу, види те ријечи; има додано и ријечи дроугын, коју види; често му се додаје ре, гледај код истијех ријечи, а тако с окрњеним ре има додано и ријечи вьсь: было всегагиерь поставє .ѓв. и .м. дѣкать. М. 482. cf. вьсеѧє, свеѧє. мјесто њега долази старо словенско ждє, види код истијех ријечи и других њихова значења.

Ѧєвьчинна, Комштици је ишла међа одь Гиевьчинє. М. 96.

Ѧєвьѧєлнн, arationes, cf. ѕевьгелатнн: село Србице даде цар Стефан цркви арханђелової у Призрену с мегнами и с правнинами и ѕь гиевьгиелнинми. Г. XV. 274.

Ѧєнадніє, калуђер у Милешеви Гиенадїє параїєклисїарьх који је с калуђером Теодосијем штампао октоих у Млецима 1537 по заповијести војводе Божидара. В. прим. 14.

Ѧєнарь, januarius: мѣсеца генара. М. 90. 399. мѣсець гиенарь. М. 175. гиенара. М. 177. 204. П. б. 44.

Ѧєнєрань, dux: Капларь Ѧєнєрань. Л. 87.

Ѧєноуарніє, januarius: мѣсеца геннноуарїа. М. 534. само ту.

Ѧєньварь, januarius: мѣсеца генкара. М. 104. мѣсець гиенварь. М. 153. геньвара. М. 235. П. б. 43. гиенкара. М. 539. П. 73. Л. 73. погрјешка: генакра (као госпоодинь). М. 252.

Ѧєона, *γέεννα*: вь глоубиноу геонн. Г. XI. 192.

Ѧєорьѧнн, кнез дубровачки Марьснлн Гєѡрьги 1253. М. 35. славьнога Марьсналѣ Гєѡрьгиѣ. М. 39. кнєзь Марцѣлв Гєѡрьгню. М. 40. Георьги Мерьснлн. М. 42. — Властелин дубровачки Гєѡрьги одь кнєза Трнвкна 1253 у вељем вијећу. М. 40. cf. Ѧєорьѧніє.

Ѧєорьѧніє, Georgius, свети: моученнує христовь

Гєѡрьгнє. Ст. 4. азъ єсьмь рабь христовь Гєѡрьгнє. Ст. 6. свєти Гєѡргїє побѣдоносьце. М. 540. цркве његове: храмь св. Гєѡргнѧ зида Стефан Немања. Ст. 5. а то је монастїрь св. Гєѡргїа къ Расѣ. Са. 2. за краља Стефана Првовјенчанога бјеше један од четири манастира краљевска (cf. краљєвьскыи): свєты Гєѡргнє оу Расѣ. М. 14. къ Рассоу. Л. 58. цркоукь ѡ .к. стльпа св. Гєѡргїа. Л. 68. понови га краљ Драгутин: крата ѡбнови св. Гєѡргїа рашкаго. Л. 69. цркъкь св. Гєѡргїа оу Расоу. Л. 52. то су Ђурђеви Ступови. — близу Звечана за времена Стефана Немање: цркъкнца св. Гєѡргнѧ. Ст. 6. — у Будимљи, зида брат Стефана Немање Првослав. Л. 59. ѡ .к. стльпа. Л. 68. — на Сѣракѣ, зида краљ Милутин: св. Гєѡргїа. Л. 53. — у Нагоричну (Нагоричину), зида исти краљ: св. Гєѡргїа. Л. 61. 70. — на Срьбьшори за краља Милутина црква св. Гєѡрьгїа. М. 64. — код Дечана за краља Стефана Дечанскога црква св. Гєѡргїа. М. 92. Гєѡргїѧ. М. 92. — у горњем Пилоту код села Шикље којој је била међа свєты Гєѡргыє за цара Стефана. Г. XV. 286. — код Прилипа: до свєтаго Гєѡрьгнѧ. Г. XI. 131. XIII. 370. — у Рату (који се у споменику назива Кркар) црква светога Гєѡргнѣ за краља Стефана Првовјенчанога. М. 10. — на међи дубровачкој код Цаптата: ѡдь цркъкє св. Гєѡрьгнѣ. М. 38 — близу Котора монастирь св. Георгїа. М. 151. — у Горици црква свєтаго Георгнѧ. М. 416. — у манастиру Руњу. В. прим. 21. — у Светој Гори: подь цркоукь св. Георгїѧ. М. 130. монастироу свєтаго великомоученика Гєѡргїа. М. 167. 539. — мјесто свєтаго Гєѡргїа нмологїте у Светој Гори купи Стефан Немања Хиландару. Д. 51. — Праунук херцега Стјепана: Гєѡргнє 1566. М. 557. — У манастиру Дечанима доведоше воду при господарѣ Гєѡргїю 1613. М. 558. cf. Ѧоурьѧь.

Ѧєорьѧнєвь, Georgii: на гєѡргнєвь дьнь. М. 98.

Ѧєракарь, нгр. γερακάρης, falconarius, cf. соколарь: ѡсвободи краљєвьство мн села и метохнє ѡть псара

и геракара. Г. XIII. 376. ни гиѣракара, ни псара. Г. XV. 307. селу је Вилској ишла међа на геракара. М. 144.

Ѣерасимовьскын, *τοῦ* Ѣерасимь: кѵлиѣ гиѣрасимовьскѣ у Светој Гори. М. 570. може бити да се мисле Ђелије Ђерасима брата Вука Бранковића. cf. Ѣерасимь.

Ѣерасимь, у Палестини: ограда свѣтаго Герасїма. Д. 168. — Владика топлички за краља Милутина Гѣрасимь. М. 60. — Калуђер хиландарац Герасимь 1380. М. 195. Г. XI. 138. исти ће бити и године 1403—5 Гиѣрасимь. М. 568. — Брат Вука Бранковића Радоња у калуђерству Гѣрасимь, калуђер у Светој Гори може бити исти. Л. 73. — Игуман манастира Свимена у Светој Гори Гиѣрасимъ 1499. М. 543. — Четрнаести патријарах српски Гѣрасїимь. Г. XI. 165. — Проигуман довољски 1707 Герасимь. В. дан. I. 12.

Ѣеровица, планина села Дечана: Геровица. М. 92. Гиѣровица. М. 97.

Ѣерьвасии, Gervasius, гледај Ковиньчиѣ.

Ѣерьвасиѣ, Gervasius: игуман хиландарски Гиѣрвасиѣ 1327—48. М. 86. Гиѣрьвасїѣ. М. 126. Гѣрвасїѣ. М. 130. — Калуђер хиландарац Гиѣрвасиѣ 1392. М. 223.

Ѣерьго, између људи у Штипу које је краљ Милутин писао цркви арханђеловој у Штипу приложивши је Хиландару један бјеше Герьго ковачь. М. 62.

Ѣерьговица, међу људима које је краљ Милутин дао цркви арханђеловој у Штипу приложивши је Хиландару бјеше и нека Герьговица. М. 62.

Ѣерьманинь, germanus: къ Римоу и германомь. Л. 55. само ту.

Ѣерьмань, Germanus: патријарах цариградски Гиѣрмань који је светога Саву освештао за архиепископа. Д. 129. — Владика будимаљски за краља Милутина Германь. М. 60. — Прот светогорски Гиѣрмань 1347—8. М. 126. Герьмань. М. 130. — Калуђер Германь који је зидао манастир Зерзе близу Прилипа за цара Стефана. М. 182. — Калуђер Нєофитъ рекомын Гиѣрмань

који је прије 1379 земље своје в Прѣшевѣ приложио цркви св. Николе в Ногьчи. М. 191. — Калуђер Гє(р)мань који је зидао цркву св. Стефана близу Алексинца у садашњој Србији 1399. М. 245. — Гргур син Вука Бранковића покалуђеривши се назва се Гєрмань. Л. 63. 80. cf. Грьгоуръ. — Гледај Иланѣ.

Ѣєрьѣашєвь, *τοῦ* Ѣєрьѣашь: хки гюрьгишева. П. 78. по гюргишеви смрьти. П. 78.

Ѣєрьѣашь, име мушко: неки Гюргишь бјеше цариник царице Милице. П. 17. 78. cf. Ѣєрьѣашєвь.

Ѣєрьѣичєвь, између осталога што је имао манастир Трескавац бјеше и вь Кѣлевѣ водѣница гєрьгичєва. Г. XI. 133.

Ѣєюньскын, *γεέννης*: огнь гюєнски. М. 199.

Ѣиновьцн, катун који је цар Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену: Гиновьцн. Г. XV. 278.

Ѣинь, име мушко: међу људима које је цар Стефан писао цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Гинь Ракоѡча. Г. XV. 271.

Ѣорьѣнн, Georgius: између људи у Штипу које је краљ Милутин писао цркви арханђеловој у Штипу приложивши је Хиландару један бјеше Гюрьги ѕлатарь. М. 63. — Између људи које је цар Стефан писао цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Гюргн. Г. XV. 270. и још један Гюргнн. Г. XV. 272. и још један Гюргнн. Г. XV. 294.

Ѣорьѣичєвь, Georgii: манастир је Трескавац имао воћњаке оу Горьцѣ сь горьгичєвѣмь дѣломь. Г. XI. 133. а за њ се на другом мјесту каже да је бащина гюргичєва. Г. XIII. 371.

Ѣорьѣиџ, Georgius: посланик млетачки к цару Стефану Никола Гюрьгиџ 1349. М. 146. Никола Гюргуџ. М. 180. исти на другом мјесту само по имену Никола маркєсь. М. 153. — на једном мјесту има: свєтагѡ Горьгнн. П. б. 122. али је други и на том мјесту прочитао Георьгнн. М. 416.

Ѧоула, град у Мађарској: прїими Петрань паша Ѧоулоу 1567. Л. 84.

Ѧоуланѣь, између људи које краљ Стефан Дечански писа Дечанима да буду сокалници бјеше у Доброј Ријеци Добрєтько Гюланкь. М. 97.

Ѧоумроукь, турски portorium: за гюмрѫкь. М. 523. кюмрѫкь. М. 526.

Ѧоура, Georgius: зет краља Владисава, ожењен кћерју Владисављевом, кнез који је држао неке градове приморске: ѡдь кнєза Ѧврє. М. 54. — Између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену бјеше неколицини име Гюра, од којих се само један помиње без презимена. Г. XV. 290. — Син деспота Стефана Бранковића и деспотице Анђелине Гюра 1476. М. 518. cf. ѦоурьѦь. — Човјек госпоје Роугине удовице војводе Мркше Гюра 1420. П. б. 73. — Гледај Дѣдоєвнѣь, Мнльковнѣь, Михановнѣь, Радотнѣь, Радоулоквнѣь, Стронѣь.

Ѧоурашєкнѣь, браћа војвода Гюргь и Лѣшь Гюрашєвники у пријатељству с Дубровником XV вијека. П. 49. — Калогєраг Гєрашєвнѣ из Црвнице 1454. М. 463.

Ѧоурашь, краља Стефана Дечанског ѵєльможь Гюрашь 1326. М. 85.

Ѧоурєзнно, селима у Мачви која је цар Лазар приложио Раваници ишла је мєђа мєжду Классницѫ и мєжду Гюрєзнно. С. Л. 1847. IV. 53.

Ѧоурєтнѣь, властелин дубровачки Жѫхо Гюрєтнкь судија 1462. П. б. 117.

Ѧоурнць, *тоу* Ѧоура: цо ѥ гюрнно (т. ј. Ѧоурє Мнльковнѣа). П. 109.

Ѧоурнца, Georgius: логофет Александра господина канинскога и авлонског Гюрнца 1368. М. 179. — Гледај Петровнѣь. њему један пут без сумње грјешком стоји име у четвртом пад. Гюрнца. П. 88.

Ѧоурнѣь, Божидар се Вуковић писао ѡть Гюрнкь. В. прим. 12.

Ѧоуровнштa, цар је Стефан дао цркви арханђе-

ловој у Призрену њиву ниже Гюровицъ. Г. XV. 271. нива Гюровица. Г. XV. 272.

Ѣоуроѥ, међу људима које је краљ Стефан Дечански писао Дечанима да буду мађупци једном у Великој бјеше име Гюроѥ. М. 97. — Гледај Добрићь.

Ѣоурь, Georgius: између људи које краљ Милутин даде Грачаници један бјеше Гюрь, ѡдьпрѣнь ѡдь Оливера. М. 563.

Ѣоурько, Georgius: између људи које цар Стефан писа цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Гюрко. Г. XV. 309. — Властелин деспота Јована пань Гюрко. М. 542.

Ѣоурьѣевикь, село које је краљ Милутин дао Хиландару: Гюргевикь. М. 58. било је до Чабића: међа је Чабићу ишла зь Гюрьгѣвикомь ѡдь Игларѣка, и гдѣ сѣ стаѥта ѡба поути изь Дрьстьника и изь Гюрьгѣвика. М. 93. и Штитарици је ишла међа зь Гюрьгевикомь. М. 93. послије је био заселак Крушеву: Гюрьгевикь. М. 140. — Заселак селу Ѥльшаници које је било Ђурђа Ненишића а цар га Лазар приложио болници хиландарској: Гюргѣвикь. Г. XI. 139. Гзргевикь. М. 195.

Ѣоурьѣєвићь, међу људима које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Владимирь Гюргѣвикь. Г. XV. 298. — Дубровчанин Николица Гюрьгѣвикь 1420. П. 148. — Дубровчанин Лѣкша Гюрьгевикь 1439. М. 402. — Кнез Никола Гюргѣвикь. П. б. 83. који се сам писао Юрьѣвићь, које види.

Ѣоурьѣєвь, Georgii: Стефан је Немања дао Хиландару ѡдь влахь радово соудьство и Ѣврьгево. М. 6. дврьдевь дьнь. М. 7. да є сѣдь ѡдь михола дьнє до гюргева дьнє. М. 20. сѣдь да стає ѡдь михола дьнє до гюрьгева дьнє. М. 46. до гюргѣва дне. П. 6. на Ѣоурѣєвь дань. Л. 86. брата гюргѣва (т. ј. Ђурђа деспота). Л. 75.

Ѣоурьѣиць, Georgius hyp.: између људи које је краљ Милутин дао Хиландару један бјеше Гюрьгиць. М. 62. и међу људима у катуну Гунцатима које цар

Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Гюргиць. Г. XV. 290.

Ѣоуръѧнє, Georgius: Гюргиа деспота. М. 522. cf. Ѣоуръѧь.

Ѣоуръѧь, Georgius: властелин краља Уроша кнез: прѣдь кнєзомь Гюрьгємь 1254. М. 46. — Између људи које краљ Милутин даде Грачаници један бјеше Гюргь. М. 564. — Логофет цара Стефана Гюрьгь 1356. П. б. 24. Авр. опис. 78. исти као да је био брат чєльника Милоша логофєть Гюрьгь. П. б. 25. — Међу људима у катуну Голубовцима које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену бјеше Гюргь кнєзь. Г. XV. 292. и међу људима у катуну Кострчанима и Пинушинцима које исти цар даде истој цркви бјеше по један Гюрьгь. Г. XV. 294. 297. — Брат господе зетске Срацимира и Баоше Гюргь који се писао и презименом Балшинић, које види, 1368—74. М. 177. 183. 185. П. б. 26. у латинским споменицима помиње се жив до 9 јул. 1375. Г. XII. 50. 52. 55. 56. 57. 58. 59. 63. 67. по том је погрјешка у љетописца који вели: къ лѣто ·ѕѳѳпа. (6881 =1373) скончѧ сє Гюргь Балшинић гєнєкарь .д. Л. 74. од године 1379 помиње се мртав. М. 193. 202. 204. П. 1. cf. Балша. — Синовац тога Бурђа, син брата му старијега Страцимира 1373—97, писао се самодрьжавни господинь всєи зєтскои и поморскои зємли. М. 183. 203. 566. П. 5. 6. 8. један пут је записан и презименом Срацимировићь, које види. — Син Вука Бранковића, деспот Гюргь, које пишу и Гюргь и Гюрагь и Ѣоуръѧь, пишу га и презименом Вукосавић, које види, 1390—1456. М. 215. 223. 269. 278. 352. 359. 362. 363. 364. 406. 433. 437. 441. 451. 457. 476. Г. XI. 141. П. 36. 42. 43. 75. 79. 92. 98. 125. П. б. 61. 62. 63. 80. 96. 98. 101. мртав се помиње од 1457. М. 477. 478. 536. 541. 543. П. б. 118. Л. 62. 63. 73. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 82. Г. XI. 150. сконча се 1456 (·ѕцѯє.) дек. 24. Л. 73. 79. Г. XI. 153. кћи му Мара пише на једном мјесту име Гюргнє. М. 522. унуци му у јед-

ном споменику пишу име Гюѡргїє. М. 539. — Унук деспота Ђурђа, син деспота Стефана и деспотице Анђелине у калуђерству Максим. Л. 63. 64. постриже се Ѳоуразѣ и наречень бысть Маѯимь 1486. Л. 82. сам пише своје име у једном споменику Гюѡргїє. М. 540. а отац му пише име Ѳоура, које види. — Кнез а послије војвода Гюрьгь 1399—1407. П. 20. 31. 33. 58. 60. 83. 88. исти мислим да се помиње и на овом мјесту с братом: uoiuode Giurgia i chneza Uuchichia. M. 385. (а тај споменик не ће бити писан 1422—35, него прије). што је он држао Дријева а Дријева не само 1426 бјеху кнеза Николе који се писао презименом Јурјевић и којему бјеху браћа војвода Павао и кнез Влатко Јурјевићи, него и године 1434 истијем Јурјевићима синовац херцега Хрвоја војвода Доњих Крајева Јурај Војисаљић поврати Дријева, која им бјеше узео војвода Сандаљ, за то нема сумње да је тијем Јурјевићима био отац овај војвода Ђурађ; што се син тога Ђурђа Павао помиње с госпоѣом Владиком овако: госпоги Кладиди и коѥкоди Павлѣ. П. 144. то свједочи да је Владика била мати Павлу, дакле жена овоме војводи Ђурђу; а што се опет исти Ђурађ и брат му Вукић помињу с госпоѣом Владом овако: госпоги Влади и кнезѣ Гюргю и Влькикю. П. 20. то је опет свједочанство да је та Влада била мати овом Ђурђу. cf. Влада, Владыка, Юрьѥвићь. — Слуга Стјепашина Брајаковића дубровчанина Гюрагь 1413. П. 119. — Човјек браће Петра и Радосава Павловића жупан Гюрагь. П. 134. писао се и Юран, које види. — Син кнеза Радивоја Стјепковића, писао се и презименом Радиковѥвићь, које види. cf. радиковѥвь. — Брат војводама хумским Влатковићима Ѣврагь који се помиње само по имену 1498. М. 542. cf. Владьковићь. — Некога Ђурђа помиње љетописац ријечима: то лѣто (1514) изиде Секоула и Ѳоуразѣ, и много христїанского рода погоубише. Л. 83. — Гледај Драгиѵевићь (и Драгићє-

вићь), Дѣдоєвићь, Калиманићь, Кастриоть, Крьшикабићь, Любавићь, Мрькьшићь, Пеншићь, Радиковићь, Ратковићь, Црьноєвићь, Ћоурашевићь.

ћедрь, cedrus: видѣхъ неуьстиваго высеща се акы кедри ливаньскиѥ. Ст. 23. кѣдри. Д. 109.

ћелинићь, властелин дубровачки Марьтоо Кѣлиникь између 1100 и 1200. М. 7.

ћелиште, међа је земљама хиландарским у Светој Гори ишла на келїща. М. 131.

ћелиа, *κελλίον*, cella: приложихъ келии своѥи. М. 61. съ келиами. М. 74. ѡ келии светаго кьзнесенна въ Свѣтѣи Горѣ. М. 76. кѣлии. М. 81. 82. кѣлиѥ. М. 570. въ кели. М. 138. кѣлїю. М. 533.

ћелиѥ, град у Карабогданској: ходи царь Пашѫить на Карабогдана, и прии Келїѣ и Кѣльградь на мороу, градокъ Стефана молдовского. Л. 82.

ћеньтенарь, numerus centenarius: да ихъ имамо давати на годиште .с. по кентенарь. М. 286. коѥ дѣкате єсть поставио к комѫнь дѣбровачки на добитке на петь по кентенарь. М. 441. pondus centenarium: продаль ѥ своѥ сѡли по .м. и .д. перьперь кентенарь дѣбровачки, ѥрь би дошло .ѯ. и .s. перьперь кентенарь дрѣкски. П. 81.

ћеньтинарь, гледај ћеньтенарь: .с. по кентинарь. М. 397. 399. П. б. 108.

ћепалиа, гледај ћефалиа: тѣмь всѣмь никто да нѣсть ѡкластьнь, ни кепалиа ни властелинь ни нико кто любо владѣрин. М. 135. да се сѣди прѣдь царинкомь и кьнеземь а или прѣдь кѣпалиѡмь, кои бѫде града тогаѫи. М. 146. ни ѡть иниѣднога кѣпалиѣ. М. 153. прѣдь кепалиѡмь. М. 162. да нико не имать ѯабавити ѯа тѫѫи ѯемлю ни властелинь царьства или ни кепалиа. М. 165. да нѣ кашимь трьговцемь посланога дара ни ѡдь моега властелина ни ѡдь кѣпалиѣ. М. 204. прѣдь кѣпалиѭ. М. 208.

ћерь, гледај ћирь.

ћерьлѣковь, међа је Драгољевцима ишла посрѣд кюрьлѣковє баре. Г. XV. 299.

ћерьлѣкѣвьци, село које је цар Лазар приложио Раваници: Кюрлѣкцы. М. 196.

ћерьша, neptis: ѡдь госпогїє Катарине, кюрьшє господина херцега, а кюре покоиного кнеза Балше Херцеговика. П. 171.

ћесарии, Caesarea: прїиде скетын кь великоую Кесарию. Д. 186.

ћесарь, caesar, дворанин у српској држави: кесарь Грьгоурь. Г. XV. 273. кесара Бранка. М. 152. кюсара Конхиє. М. 245. кесара Оуглешє. М. 246. — у Римљана: Авьгоустоу Кюсароу. Л. 68. сего постакланєть цара, братїю же его кюсарїю оустрои. Л. 55. за њемачкога цара: кесарь. Г. XI. 126.

ћесарьство, caesaris dignitas: єгоже (Аникиїа) кюсарства сьномь поуьль бѣше. Л. 57.

ћетоуть, земљу некога Прибислава Кютоута приложи цар Стефан цркви арханђелової у Призрену. Г. XV. 272.

ћетьхан, турски vicarius: Ферха кютьхаие славнога Мехмед бега. М. 555.

ћефалин. praefectus arci, cf. ћепалин: да не има за нь посла инѣдьнь кюфалин. Г. XV. 307. тѡмоу да не забави ни кефалин ни кнезь ни сѣкасть. М. 138. 157. 168. кюфалїє, що соу по градокѡхь, да оузимають свои доходькь законѡмь. З. 34. кюфалїамь да прѣдаде поутове. З. 46. да пишоу соудїе книгоу кь кюфалїамь и властєлоньь, оу чиеи боудеть дрьжави ѡни прѣслоушиици. З. 48. властєлє и кюфалїе царекє, кои дрьже градове. З. 48. кефалин капински. М. 178. кефалин кавлански. М. 178. да се не имуе прѣдь господство ни ни прѣдь кефалию. М. 205. 270. кефалин. М. 206. 207. кюфалию принцекскога. М. 264. прѣдь кюфалїѣ. М. 267. кюфалїа. М. 268. 271. прѣдь кюфалїє. М. 353. 434. кюфалїѣ. М. 569. Феризь кюфалин кеуански. П. 25. кюфалии трѣпускомь. П. 88. погрјешка ми-

слим да је кнфалиѥ: уто се соудє прѣдь црькомь и прѣдь кнфалиѥмь. З. 50. царь и кнфалиѥ да не оуꙁимаа инца. З. 50.

ѣи, filia, cf. кьѣи, у номинативу не налази се тако окрьено: госпогиѥ Єлѣнє, кнере кнеꙁа Лаꙁара. М. 251. 321. кьци била или вєкиѥ кнерн. М. 356. кнерємь како сина. М. 356. 360. Катарине, кнере кнеꙁа Балше. П. 171. .в. кнерн. П. 171.

ѣиковть, *κιβωτός*, arca: прѣдь кѵвотомь. Ст. 16. киковта ꙁавѣтнаго. М. 57.

ѣиꙁиѵьскыи, cyzicenus: уто ми къ семоу дѣлоу кїзыѵьскыи храмь много словнмїи? Г. XI. 86.

ѣиновиискыи, coenobii: да оуставѣть по црькваҳь ꙁаконь кїновїнскїи калогиѥромь въ монастырєхь. З. 32.

ѣиновиа, coenobium: да се стаки ногоумнь ондѣ ѿть киновиѥ, кога иꙁбере патрїархь и царь. Г. XV. 306. да живоуть въ кїновїаҳь по ꙁаконоу. З. 30.

ѣипарись, *κυπάρισσος*, cupressus: гиѣкомь ако рысоу подобно кїпарисоу высештоу се. Д. 153.

ѣиприанъ, Cyprianus: Кипрїанъ їеромонах раванинь 1692. Г. IX. 246.

ѣипоурна, *κηπουρία*, hortus: съ лознємь и съ кипоурїами. М. 570.

ѣира, *κυρά*, остаје у номинативу пред сваким падежем: царицєю авгѵстнєю кѵра Єлєною. М. 133. 136. 156. съ кралиѥвьства ми матерню, госпоѿмь кѵра Єлєноѿмь. М. 189. царицє кѵра Євдокиѥ. М. 193. свето почившє госпогиѥ и манкє ми, кѵра Єфросины. М. 266. царица и самодрьжица кѵра Мара. М. 521. деспотицєю кѵра Ангелиною. М. 543. с кѵра Катаѳєною. Л. 69. cf. ѣирь.

ѣирилъ, Cyrillus: владика моравски за краља Милутина: съ єпискоупомь моравьскымь Кѵрїломь. М. 60. — Калуђер светогорац 1497: Кѵрила. М. 521. — Патријарах српски послије цара Лазара: Кѵрїлъ. Г. XI. 164.

ѣирнопасха, *κυριακὸν πάσχα* (ускрс кад падне на благовијести): бысть кѵрїопасха. Л. 74. бысть кѵрїопасха 1554. Л. 84. погрјешка ће бити кѵропасха. Л. 74.

ћиримакь, калуђер хиландарац: Кѵрїакь 1302. М. 66. при Кѵримцѣ. М. 66. — Калуђер у манастиру Јованьи Ћирїакь 1637. В. дан. I. 28.

ћиримтеєвь, манастир је Трескавац имао њиву ѡдь кириѳеєвѣхь дѣтеи. Г. XI. 132.

ћирь, *хѵ́ріος*, dominus, али остаје тако пред сваким падежем: кирь Алєѯнѣ цара грьчьскога. М. 5. арьхиєпископу кирь Сакы. М. 26. при протѣ скѣтогорьцѣмь кѵрь Арсенїи. М. 48. повелѣниємь арьхиєпископу кирь Никодима. М. 84. патрїархомь кѵрь Іоаникїемь. М. 145. родителємь царьства ми, благокѣрнїимь царемь кѵрь Стефаномь. М. 166. господинь кѵрь Стєфань Ѡстои. М. 232. 235. 237. попоу кѵрь Венедикьтоу. М. 571. епископомь кѵрь Кавѵломь. М. 533. и кад име којему се дода постане придјев: на кѵрь ѳеѡдорокь ѡдрь. М. 144. на једном мјесту: кѵра Алєѯїа цара. Л. 60. и за женско: краљицомь кѵрь Алѣномь. М. 180. краљица кѵрь Єлена. М. 222. госпоги кѵр Ѯенїи. П. 1. госпоги кѵр Єкгении. П. 3. краљицомь кирь Кѣѣкомь. М. 236. скѣто почившє госпогіє кѵрь Єфросини. М. 353. у једном споменику гласи и ћерь: госпономь краљицомь ћерь Кѣѣкомь. М. 272. 273.

ћифтрь, sceptrum: кѵфтрѣ царьсцн. М. 221. само ту, и биће погрјешка.

ћоудь, ingenium: каша милость зна кюдь нашь. П. 97.

ћоуприлиниѣь, Ахметь паша Кюприлїакь. Л. 86. погибє Ћоуприлиѣь вєзирь на Михалевцоу 1691. Л. 87.

ћоуприлиш, гледај Ћоуприлиниѣь: Ахметь паша Кюпрїлїа 1658. Л. 85.

ћоуриловьць, селу је Радеши цркве арханђелове у Призрену ишла међа на Кюриловьць. Г. XV. 281. cf. Коурилово, Коурило.

ћоухноутн, flare: ако ѡдь кѣде насѣпротѣвь нѣ кои годѣ вѣтарь кюхнє. П. 57.

ДОДАТАК.

акранєзовићь, код те ријечи додај: Г. X. 271. cf. Ієсє.

азъбоуква, alphabetum: тълкованиѥ азбоуквы. Ш. jahrb. bd. 53. anz. bl. 116.

акростихь, acrosticum, crustica (census qui pro agris et praediis rusticis imperatori vel domino feudi pensitabatur apud Graecos. Ducange): цо ѥ доходькь царьства ми оу Карѣ акростихь сто перпер, тозн барамомь оставихь. Г. XV. 288. cf. крьховина.

алакин, између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену једном бјеше име Алакин. Г. XV. 292.

аламаньскым, alamannorum: аламанскымь копїемь. Г. XI. 169.

алътоманић, између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Шишать Алтоманикь. Г. XV. 299.

алътоманьк, име мушко: између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену једном бјеше тако име. Г. XV. 289.

алътоуница, селу је Пиранима ишла међа прѣко дола на глакоу на Алътоуницоу, отъ Алътоунице право на стоудєньць на Ограгєни. Г. XV. 274.

амоуратовь, τοῦ Ἀμουράτ: сына амоуратока. Гильф. бос. 276.

анєньсєн, код те ријечи додај: Брапислављ (сь) сыновн и сь анєньсєн. Г. XV. 297.

аньдриѹь, Andreae: оу Охридѣ аньдриѹю црькѵь. Г. XV. 270.

аньдрѣи, додај: између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Андреи. Г. XV. 309.

аньтиохиискыи, Antiochiae, cf. аньдиохиискыи: антиѡхиискомоу патрнархоу. Г. XI. 191.

аньѧель, код те ријечи додај: иза гласа и налази се са и мјесто а: и шньгела. М. 342. и шиѧела. М. 341.

арнѥкь, Agii: арѣєкнмь оуѵєннємъ. Г. X. 239.

аромато, } ἄρωμα: кадило вонмии аромато и свѣтаго
аромать, } посламїе въ роукоу дрьже. Д. 122. ако нѣкын(хь) аромать благовоніихь доуха свѣтаго благодѣти црькоѵь испльни сѥ. Д. 71.

арьбанасинь, код те ријечи додај за пастире: сѥ арбанасн. Г. XV. 278. Гоньць арбанасинь. Г. XV. 289. придасмо ѡть црькоѵнѥ ѯемлѥ ѡть арбанась Шпинадню. Г. XV. 303. арбанаси, кон сѥ ѡбрѣтаю оу црькѵѥ, да работаю како и срьблѥ. Г. XV. 305.

арьханьѧєлоѵь, додај: прькы игоумьнь архаггелоѵь (цркве арханђелове у Призрену). Г. XV. 276. 306. трьгь прѣдь спасоѵѣмь дьмемь и дрѵгїн прѣдь архаггелоѵѣмь (у Призрену). Г. XV. 288. на архаггелоѵь дьнь. Г. XV. 304.

арьханьѧель, код те ријечи додај за цркву у Призрену: црькѵь царьства мн архаггель. Г. XV. 285. въ архаггелѣ. Г. XV. 308. — црква арханђелова у Велесу: приложи црькѵь оу Келесоу архаггела. Г. XV. 303.

архиднмуѥ, scribarum praefectus: селу је Бријезима цркве арханђелове у Призрену ишла међа надь архїднмуѥ. Г. XV. 284.

арьхнманьдрнть, ἀρχιμανδρίτης: дондеже прѣбысть архїмандритомь въ Стоудєнцн. Д. 97.

арьѧоурь, између људи у катуну Гунцатима које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену једном бјеше име Аргюрь. Г. XV. 291.

асиа, Asia: въ Асию дондошє. Д. 170.

аспидовь, ἀσπίδος: аспидово щедїе. Гильф. бос. 276.

атомановићь, код те ријечи додај: други љетописац пише Атамановїћь. Г. X. 274.

бабишта, неко мјесто код Призрена: виноградь оу Бабищїихь. Г. XV. 271.

бабоуна, код те ријечи додај: катуну је Пинушинцима цркве арханђелове у Призрену ишла међа оу Бабоуноу, на Дльгин дѣль, на Ивкьвїце. Г. XV. 297.

багатира, селу је Жеравини цркве арханђелове у Призрену ишла међа на Багатироу оу главоу, ють Багатирь оу Коудсе. Г. XV. 310. ваља да је и у множини била у обичају.

банславь, име мушко: власима Блатьуаномь кад их цар Стефан приложи цркви арханђеловој у Призрену бјеше прѣминюрь Банславь. Г. XV. 288.

банца, међу људима које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Радь Банца. Г. XV. 272.

бакьшин, мађарско презиме: 1516 оубн Балї баша Бакьшин Михаила подь Хакаломь. Г. X. 277.

баланьь, име мушко: између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену једном бјеше тако име. Г. XV. 289.

бали, име турско које други љетописац пише Калиль (које види): Балї баша. Г. X. 277. cf. Бакьшин.

балиє, срл. baillivus, фр. baile, bailli: поклисарїе бьнетьуаго балїа. Г. X. 276.

балоєкинѣь, између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Радославь Балоєкинь. Г. XV. 298.

балъда, име мушко: између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену петорици бјеше име Балда, од којих се тројица помињу и презименима. Г. XV. 291. 294. — Гледај Халетинѣь, Прькославинѣь, Роуснковинѣь.

бальдовинь, додај: између људи које цар Сте-

фан даде цркви арханђеловој у Призрену седморици бјеше тако име. Г. XV. 289. 290. 291. 293. 297. 298.

баньска, додај: како ѥсть оуѕаконилъ светын краль оу Баньскон. Г. XV. 306. оу Баньскон. Г. XV. 307.

банѣ, додај: Гунцати су међили ѕ Банѡмь. Г. XV. 291.

банѣне, m. pl. селу је Кльучкнштѣмь ишла међа на колокоѕь, кон поуть иде ѡть Банѣнь. Г. XV. 285. мегю Банѣне и мегю Кльучкища. Г. XV. 285. оу Банѣнѣ. Г. XV. 285.

баранинь, додај: тоѕи бараномь ѡставихь. Г. XV. 288.

барь, додај: доходькь царьства ми оу Карѣ. Г. XV. 288.

баснословити, fabulari: пльтьски моудрьць баснословн. Г. X. 247.

бастъ, додај: има и сада близу Омиша. Schem. d. dioc. di Spalato e Macarsca 1862. 15.

бахьчохань, турски hortulanus: бахьчохань нероѫдень. Г. XI. 170.

башта, додај: био је и у манастиру арханђелову у Призрену: да нѣ колнь игоумь ницта ѡтьдати ни оучинити безь ѕговора икономл и баще и екклисиарха и дохиара. Г. XV. 306.

баѥвь, на баѥвь камы ишла је међа селу Селцу у Пологу. Г. XV. 304.

беговићь, примјер поправи онако како стоји код имена Ѭсе.

беѕаконовати, inique agere: беѕаконова. Г. X. 215.

беѕлѣтьнь, temporis expers: сьбеѕнаѹельнь, беѕлѣтьнь. Д. 85.

беѕмоштьнь, impotens: градѡвь поустѣхь и беѕмоштнихь обрѣтае. Д. 103.

бѣра, име мушко: међу људима које цар Стефан даде цркви арханђелової у Призрену двојици бјеше тако име. Г. XV. 290. 294.

бѣрнкон, име мушко: селу је Тоудорьчоу ишла међа мегю Бѣрнкон и Шарбана. Г. XV. 302.

бѣрславь, додај: између људи које цар Стефан приложи цркви арханђелової у Призрену четворици

бјеше тако име. Г. XV. 291. 295. 296. 298. један од њих бјеше презименом Николићь и један Мирославићь, које види.

бєрнславьци, село које је цар Стефан приложио цркви арханђеловој у Призрену: Бєрнславци конь Келєжа. Г. XV. 309.

бєрнславићь, између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Драгићи Бєрнславићь. Г. XV. 295.

бєришинь доль, пашиште села Коупєльника: Бєришинь доль. Г. XV. 288.

бєрьуићь, између људи које цар Стефан приложи цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Рамић Бєрьуићь. Г. XV. 290.

бєславиє, ignominia: ва бєслави. Г. X. 249.

бєспєчалиь, securus: бєспєчалномоу и нємєтєжномоу житїю. Д. 7.

биланица, планина код села Крьстьца: планина Синявица и ѯ Биланицомь. Г. XV. 301. оу Биланицѣ. Г. XV. 302.

било, додај: испадаюкє на било на Оушн. Г. XV. 273.

билоуша, село до села Лѣсковьца и Ходьчє близу Призрена: ѯ Билоушомь и с Ходучомь. Г. XV. 282.

бирь, додај: да даю бирь доуховноу влодрицомь. Г. XV. 305. ѡ бири. Г. XV. 308.

бисажина, селу је Ошвањи ишла међа на пут, кон гредє ѡть Бисажинє оу Трьнавоу. Г. XV. 275.

бисьчє, додај: у Херцеговини близу Пиве на карти Блановој. Zeitsch. f. allg. erdkunde, bd. XI.

благовонниє, odoris suavitas: гробноую прьсть благовонїємь богь ѡбогатн. Д. 208.

благовѣстьникь, laetus nuncius: Михаила и Гавріила иже о нась спасьнаго смотренна благовѣстникь. Г. XV. 267.

благооусрьдьнь, alacer: благооусрьдьныхь слоугь. Д. 171.

благохвалѣнь, laudabilis, адвербијално: благохвално ако бога ради трудьі его царь похваляеть. Д. 171.

блазѣнь, blasphemus: еже бисть многимь блазѣнно. Г. X. 229.

блатьіе, додај: село које је цар Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену, међа је Блатьіоу ишла на поуть на призрѣньскыи, кон гредє на Оулицинцоу. Г. XV. 290. землю на Блатьци. Г. XV. 308. cf. блатьіанинь.

блатьіанинь, човјек из Блатьіа: влахє блатьіанє. Г. XV. 288.

блєдословити, nugari: касакого добра и зла бога бити повина соуща блєдослоки. Г. X. 249.

блѣзница, instrumentum quoddam ferreum, uti videtur: цар је Стефан приложио цркви арханђеловој у Призрену ковлуа Роудла съ доходькомь, що єсть даваль цару за годище седмь десеть надь мѣрьныхь и блѣзнице колико іє трѣбѣ црькви. Г. XV. 302.

блоудьникь, scortator: пекаць блѣдникь. Г. XI. 170.

блъстѣти се, splendere: ракоже звѣзды свѣтлы блъстеще се. Гильф. бос. 276.

блѣдь, pallidus: блѣда лицемь. Ш. jahrb. bd. 53. anz. bl. 116.

блюдо, patina: накладє каменїа градьнаго на блюдо келико сребрьно. Г. X. 260.

бобє, име мушко: између људи које цар Стефан приложи цркви арханђеловој у Призрену једном бјеше име Бобє. Г. XV. 290.

бобоєвьци, међа је планини Ограђенику ишла оть Бобоєвьць дѣломь на роупє. Г. XV. 300.

бобьнин потокь, селу је Сакату ишла међа на Бобнин потокь. Г. XV. 287.

богапрѣданьнь, ту ријеч треба избрисати, а у примјеру састављено богапрѣданнаго треба раставити бога прѣданнаго, а смисао је као кад би ријечи ишле овијем редом: николиже въ твоє дьни въсхыщено бысть кькомь окує стада прѣданнаго ти оть бога.

богогласьнъ, vaticinans: ѡка славна богогласна. Д. у Ш. lesek. 124.

богоѯрауьнъ, deo similis: ако два свѣтила богоѯрауьно сиѩюща. Д. у Ш. lesek. 125.

богомрьѯькъ, додај: богомрьскые ересн. Д. 152.

богородица, додај: црква у селу Мъшоутништихъ: съ црькъвами свѣтомь богородицомь и свѣтымь Сумеѡномь. Г. XV. 278. црква на Гладрѣ свѣта богородица. Г. XV. 304. црква на Дани свѣта богородица. Г. XV. 304.

богородичинъ, matris dei: до хрїсовоула богородичина ишла је међа селу Пиранима. Г. XV. 275.

богосвѣтлъ, divinitus splendens: богосвѣтлымь свѣтилникомь. Д. 177.

богославъ, додај: између људи које цар Стефан приложи цркви арханђеловој у Призрену четворици бјеше тако име. Г. XV. 298. од њих се тројица помињу презименом: Боудишићь, Милѣновићь, Тврьдановићь, које види.

богохраньнъ, a deo servatus: богохраньнымь градь Солоунь. Д. 103.

богоюе, додај: између људи које цар Стефан приложи цркви арханђеловој у Призрену осморици бјеше тако име. Г. XV. 291. 294. 295. 297. 298. 303. од њих се двојица помињу презименом Градоюевићь, Любићь, које види.

богоюевићь, додај: између људи које цар Стефан приложи цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Добрє Богоюевикъ. Г. XV. 297.

богьда, име мушко: између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Богда. Г. XV. 289.

богьдановь, селу је Ријечанима ишла међа на богдановоу никоу. Г. XV. 280.

богьданъ, додај: цар је Стефан приложио цркви арханђеловој у Призрену два млина на Пѣсчинѣ Богдана Гоубавьца. Г. XV. 272. — Између људи које исти

цар приложи истој цркви тринаесторици бјеше име Богдань. Г. XV. 289. 291. 298. од њих један бјеше прѣ. никюрь власима кострчанима. Г. XV. 294. а седморица бјеху презименом Владоєкнѣь, Жранєтнѣь, Манонлокнѣь, Младѣновнѣь, Радотнѣь, Сѣка, Шнпчєкнѣь, које види. — Гледај Радомыслнѣь.

богьданьць, име мушко, гледај Тоѫдорнѣь.

богьданьчнѣь, додај: исти по имену само. П. 13. 100.

богьдє, име мушко, гледај Таноѫшєкнѣь, Оѫрьсоѫловнѣь.

богьдєшь, име мушко, гледај Кроѫпнчнѣь, Озрѣновнѣь.

божнѣь, додај: о божнки. Г. XV. 305. — Гледај Кроѫпнчнѣь, Прьчнбраднѣь.

боѯокьци, село које је међило са селом Јеленцем: мєгн Шєлєньцоѫ сь Коѯокци оѫ вєлнюю рѣкоѫ оѫ Сопоть. Г. XV. 302.

бонко, додај: између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену петорици бјеше тако име. Г. XV. 292. од њих четворица бјеху презименом Ѯлатарєкнѣь, Петрокнѣь, Помєнь, Станокнѣь, које види. неком Бонкоѫ виноград замијени цар Стефан другим давши његов цркви арханђеловој у Призрену. Г. XV. 271.

бончє, име мушко: између људи које цар Стефан приложи цркви арханђеловој у Призрену једном бјеше тако име. Г. XV. 290.

бончнць, име мушко, гледај Краншнѣь.

болачнѣь, погрјешка је мјесто Бодачнѣь.

болнло, име мушко: између људи које цар Стефан приложи цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Болнло. Г. XV. 297.

болиновнѣь, између људи које цар Стефан приложи цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Краншнрь Болиновнкь. Г. XV. 289.

болнчєвь, међу људима које цар Стефан при-

ложи цркви арханђеловој у Призрену бјеше Гюргин болнүєвь ҳєть. Г. XV. 272.

боловань, планина: селу је Мьшоүтништєнь била међа планина Грьмоката и Боловань. Г. XV. 278.

больница, додај: кто сє разъболи, да ѥ оү больници, а хромца и слѣпца да нѣ. Г. XV. 308.

больнь, додај: старць больнь. Г. XV. 306.

болѭслакь, додај: гледај Прибєтићь.

болѭша, име мушко: између људи које цар Стефан приложи цркви арханђеловој у Призрену једном бјеше име Болѭша. Г. XV. 298.

борє, име мушко: између људи које цар Стефан приложи цркви арханђеловој у Призрену једном бјеше тако име. Г. XV. 297.

борислакь, додај: гледај Краишићь.

борити сє, pugnare: бѣсовьѣ, борєшихь сє с нами. Ст. 25. нє могѫ съ нимь борити сє. Г. XIII. 361.

бориша, име мушко, гледај Дьмитрокићь.

борова кыка, гледај код ријечи кыка.

борькь, додај: забјелу у Слатини ишла је међа до Борка, и ѿть Борка на оноү страноү. Г. XV. 283.

борьскыи, међа је Крьстьцоү ишла ѿть борьскога поля. Г. XV. 301.

борьць, селу је Шикљи ишла међа на вроүшьки стоүденць на Борьць. Г. XV. 286.

борьшинькци, заселак селу Ограђенику: с Борьшинькци. Г. XV. 279. Коршинцємь мегн. Г. XV. 279.

бостадинь, име мушко, гледај Гроүбьшићь. штампарска погрјешка није.

бостаньжии, турски hortulanus: изгна бостанжїє нҳ монастира. Гильф. бос. 313.

боүити сє, obniti. Ca. тип. ст. III. jahrb. bd. 53. anz. bl. 71.

бравь, додај: да даю пролѣтїи по два брава млока. Г. XV. 310.

брадєль, између људи које цар Стефан писа цр-

кви арханђеловој у Призрену један бјеше Михо Брадель. Г. XV. 272.

бранко, додај: између људи које цар Стефан писа цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Бранко. Г. XV. 294.

бранславь, име мушко: између људи које цар Стефан писа цркви арханђеловој у Призрену једном бјеше име Бранславь. Г. XV. 295.

бранша, име мушко: између људи у катуну Драгољевцима које цар Стефан писа цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Бранша, брат му је био прѣмикюрь истога катуна по имену Градє. Г. XV. 297.

бранишићь, међу људима које цар Стефан приложи цркви арханђеловој у Призрену бјеху три брата Бранишики Конѵнић и Рашьманъ и Борислакъ. Г. XV. 298.

бранилокићь, цар је Стефаи приложио цркви арханђеловој у Призрену њиву на врбичком пољу до Бранилокика. Г. XV. 272.

бранислакъ, име мушко: између људи које цар Стефан писа цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Бранислакъ. Г. XV. 297. cf. Бранислакъ.

бранько, додај: између људи које цар Стефан приложи цркви арханђеловој у Призрену тројици бјеше тако име. Г. XV. 290. 293. један од њих бјеше презименом Братослалићь, које види.

бранъинъ, додај: бранное ороужїє. Д. 159.

брата, име мушко: између људи које цар Стефан приложи цркви арханђеловој у Призрену једном бјеше име Брата. Г. XV. 291.

братанъ, filius fratris: ѯ братомъ и с братани. Г. XV. 291. (сь) сыновн и ѯ братани. Г. XV. 289. 290.

братєша, додај: између људи које цар Стефан приложи цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Братєша. Г. XV. 292.

братиковєкићь, међу људима које цар Стефан даде цркви арханђелевој у Призрену бјеше Иѣгославь

Кративоєвикь и братъ иоу Дабижикь. Г. XV. 297. гдје је грије̑шком наштампано братъ нкоєвикь.

братиловићь, између̑ људи које цар Стефан даде цркви-арханђелово̑ј у Призрену бје̑ше у Клатьцоу Радє Кратиловикь и у катуну Драгољевцима Шарбань Братиловикь. Г. XV. 290. 298.

братиштєвица, међа је селу Пакиши ишла из рѣкє на Братиштевицоу. Г. XV. 281.

братиє, име мушко: међу̑ људима које цар Стефан даде цркви арханђелово̑ј у Призрену једном бје̑ше тако име. Г. XV. 290.

братославь, додај: између̑ људи које цар Стефан приложи цркви арханђелово̑ј у Призрену тро̑јици бје̑ше тако име. Г. XV. 292. 294. 297.

братославићь, додај: између̑ људи које цар Стефан приложи цркви арханђелово̑ј у Призрену један бје̑ше Бранко Братославикь. Г. XV. 298.

братославь, *тоу̑* Братославь: селу је Коуучиоу цркве арханђелове у Призрену ишла међа по срѣд(ѣ) братославля хрида. Г. XV. 281. мати братославля приложи с допуштењем цара Стефана село Плочицу цркви арханђелово̑ј у Призрену за гробь братославь. Г. XV. 305. из ближе се не каже тај Братослав.

братотєгь, између̑ људи које цар Стефан приложи цркви арханђелово̑ј у Призрену једном бје̑ше име Братотєгь. Г. XV. 291.

братошь, додај: међу̑ људима које Стефан приложи цркви арханђелово̑ј у Призрену један бје̑ше Братошь. Г. XV. 290.

братоє, име мушко: између̑ људи које је цар Стефан писао цркви арханђелово̑ј у Призрену двоји̑ци бје̑ше тако име. Г. XV. 290.

братьникь, име мушко: између̑ људи које цар Стефан приложи цркви арханђелово̑ј у Призрену један бје̑ше оуличарь Братникь. Г. XV. 284.

братьць, додај: име мушко: између̑ људи које цар

Стефан писа цркви арханђеловој у Призрену једном бјеше име Братьць. Г. XV. 294.

братѣновнѣь, између људи које цар Стефан приложи цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Крьѕота Братѣновнѣь. Г. XV. 298.

брауєко, гледај Брашево: ходи Мѣрафь подь Брауєко. Г. X. 271.

брам, додај: између људи које цар Стефан приложи цркви арханђеловој у Призрену једном бјеше име Брам. Г. XV. 290.

браєнь, додај: гледај Гроубѣтнѣь.

брєунѣь, додај: у споменику је наштампано Брєуникь, које ако није погрјешка треба мјесто Брєунѣь ставити Брєуьнѣь.

бродь, додај: два села која је цар Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену: сєло Кродь и дроугы Кродь, међа им је ишла отъ планине отъ Прькослава и низъ рѣкоу крушевьскоу. Г. XV. 281. Глъбоуница и Кродь. Г. XV. 282.

бродьць, заселак селу Кльчєвиштємь: съ Кродьцємь. Г. XV. 284. међа је селу Селцу у Пологу била гдѣ сє обѣ рѣцѣ стаѣта под Кродцємь. Г. XV. 304.

бродьанинь, човјек из Брода: овцє да пасоу бродинє. Г. XV. 307.

брьѕота, име мушко: између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену двојици бјеше име Крьѕота. Г. XV. 298. од њих један бјеше презименом Братѣновнѣь, које види.

брьньинца, мјесто у којем једнога оуглинара даде цар Стефан цркви арханђеловој у Призрену: оу Брьньинци. Г. XV. 284. може бити садашње село близу Приштине: Brnica. Hahn, reise 135.

брьнашьча, цар је Стефан приложио цркви арханђеловој у Призрену нешто земље оу горьнєи Брьнашьчи. Г. XV. 275. да ороу на Брьнашьчи. Г. XV. 277. да косє на Брашашчи (које ће бити писарска погрје-

шка). Г. XV. 277. то ће бити исто мјесто које је у познијем пријепису записано Брьништа, које види.

брьсєчєко, додај: то је без сумње село које се сада зове Брсечине. Schem. rhac. 1862. 25.

брѣзи, село које је цар Стефан приложио цркви арханђелової у Призрену: Брѣзи, међа му је ишла потокомь ѥлшєвнукынмь, како пристаѥ оу Дрѣнцоу. Г. XV. 284.

брѣзьма, додај: селу је Боуѵню цркве арханђелове у Призрену ишла међа ѿть Брѣзьмє. Г. XV. 281.

брѣстовьць, додај: или заселак селу Диничину или село до Диничина (које види): ѕ Брѣстовьцємь, Диничиноу и Брѣстовьцоу. Г. XV. 275.

брѣсть, додај: селу којему је име Цѣлинє ишла је међа на брѣсть. Г. XV. 304.

брѣстьница, додај: селу је Шикљи ишла међа на Брѣсницоу. Г. XV. 286.

боуѵбштєвь, међу људима које цар Стефан даде цркви арханђелової у Призрену бјеше Ранко, боуѵбщєвь ѕєть. Г. XV. 272.

боудлишта, } међа је Вишеграду код Призрена
боудлиштє, } ишла надь Боудлищя. Г. XV. 271. а Љесковцу селу цркве арханђелове у Призрену ишла је међа ѿть Боудлища. Г. XV. 282.

боудлокнѣь, између људи које цар Стефан приложи цркви арханђелової у Призрену један бјеше Станило Боудлокнкь. Г. XV. 299.

боудлокь, међа је катуну Гунцатима ишла на боудлокa коукища. Г. XV. 291.

боудмирь, додај: између људи које цар Стефан даде цркви арханђелової у Призрену једном бјеше тако име. Г. XV. 297.

боудишштъ, између људи које цар Стефан даде цркви арханђелової у Призрену један бјеше Данко Боудишищь. Г. XV. 272.

боудслалнѣь, међу људима које цар Стефан даде

цркви арханђеловој у Призрену бјеху у катуну Драгољевцима Владимирь и Радикон Коудиславикь и Прибань Коудиславикь и браћа му Смиль и Кѣлш. Г. XV. 298. 299.

боудиславь, *тоу* Коудиславь: међа је катуну Голубовцима ишла оу боудиславь потокь и оуз дѣль конь боудиславихь коукиць. Г. XV. 293.

боудиславьскыи, гледај боудиславь: оу боудиславь потокь, и потокомь боудиславьскымь. Г. XV. 293.

боудиша, име мушко: између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену једном бјеше име Коудиша. Г. XV. 290.

боудишић, међу људима које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену бјеше Богославь Коудишикь и брать моу Гоиа. Г. XV. 298.

боудић, додај: између људи у катуну Гунцатима које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Рајоль Коудикь. Г. XV. 291.

боудоје, име мушко: између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену двојици бјеше тако име. Г. XV. 297.

боуиславь, име мушко, гледај Добриловић.

боуковь, додај: селу је Вранићима цркве арханђелове у Призрену ишла међа отъ Добрїихъ Водиць оу Коуковоу Главоу. Г. XV. 278.

боукоша, заселак селу Вранићима: съ заселькомь Коукошомь. Г. XV. 278.

боульць, селу је Љубижњи цркве арханђелове у Призрену ишла међа на Боульць а отъ Боульца низ дѣль низъ Тоиль. Г. XV. 273.

боуниловић, међу људима које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену бјеху Шарбань Боуниловикь и Хлапь Коуниловикь. Г. XV. 298. 299.

боуниславь, име мушко: између људи које цар Стефан приложи цркви арханђеловој у Призрену једном бјеше тако име. Г. XV. 296.

боуниша, име мушко: између људи које цар Сте-

фан даде цркви арханђелової у Призрену једном бјеше име Коуница. Г. XV. 298.

коусино, заселак селу Коришти: Коусино. Г. XV. 274. Коусиноу. Г. XV. 274.

коусиньскы, τοῦ Коусино: селу је Вранићима ишла међа до мегіє коусиньскє. Г. XV. 278.

коучиє, додај: село које је цар Стефан приложио цркви арханђелової у Призрену: Коучиє, међа је Коучию ишла отъ Плавни и отъ Крѣзьнє. Г. XV. 281.

коушатовь, селу је Бријезима цркве арханђелове у Призрену ишла међа оу коушатовє кѫкю. Г. XV. 284.

коушкь, додај: име мушко, гледај Наглишићь.

коушунинь, име мушко: између људи које цар Стефан даде цркви арханђелової у Призрену двојици бјеше име Коушунинь. Г. XV. 289. 295.

кьчька, тако поправи ријеч која је наштампана каука.

кыстрица, додај: гдѣ се стаіє Кыстрица з Дримомь. Г. XV. 279. како водоваги нз Кистрице гредє. Г. XV. 272. на обрьшн Кистрице. Г. XV. 301.

кѣдьба, додај: да ороу црькки, що нмь ѥсть законь, три дьнїи ѥсенн заманицомь и трїи дьнїи прѣмалѣтнинє, и кѣдьбоу, и трїи дьнїи сѣна да косе заманицомь. Г. XV. 277. да нмь нѣ нинє работе разкѣ жиданна и кѣдбє дьнь. Г. XV. 305. да ороу кѣдбоу вскога жита. Г. XV. 305. да ороу вскога жита кѣдбоу. Г. XV. 305.

кѣла, додај: има и сада на заливу которском ниже Пераста, итал. Bianca.

кѣла црькка, додај: како оупада рѣка Кѣлє Црькке оу Дрнмь. Г. XV. 275. гласи и Кѣла Црькъь: поуть како гредє нз Диннчина оу Кѣлоу Црькъь. Г. XV. 275. cf. кѣлоцрькъькыкын.

кѣлница, додај: на ријеци истога имена која се и сада зове Бјелица, близу Јагодине у садашњој Србији.

кѣлоглавьцн, катун који је цар Стефан дао цр-

кви арханђелової у Призрену: катоуиь Бѣлоглавьци. Г. XV. 278.

бѣлопольскыи, *τοῦ* Бѣло Поле: прѣко бѣлопольскога поутн. Г. XV. 299. на бѣлопольском цѣстѣ. Г. XV. 299.

бѣло поле, међа је катуну Синајинцима ишла отъ Бѣлога Поља. Г. XV. 296. поутъ, кон гредє отъ Бѣлога Поља. Г. XV. 300. оу Бѣло Поле. Г. XV. 300.

бѣлоцрьквьскыи, *τῆς* Бѣла Црьква: оуз рѣкоу бѣлоцрьквьскоу. Г. XV. 275.

бѣлошь, поток близу села Шикље: засеоку тога села Крстима ишла је међа оус потокь оуз Бѣлошь. Г. XV. 287.

бѣль, име мушко: Бѣль Шоутъ, ако није обоје једна ријеч: Бѣльшоутъ, гледај Шоутъ.

бѣльградь, додај: Бѣльградь иже въ Фрнолє. Г. XI. 126.

бѣльмоужьць, селу је Селцу у Пологу ишла међа на Бѣльмоужьць. Г. XV. 304.

бѣльць, laicus: бѣльць да нѣ владалць оу манастырн; дкоранє бѣлци да не стоє оу дворѣ, нь да нмь сє да стань изъвнь манастыра. Г. XV. 306.

бѣлѣгь, додај: оу бѣлѣгє, коудѣ поставнсмо мраморнє. Г. XV. 274. коудѣ бѣлѣгє поставнсмо. Г. XV. 276. отъ мегіє доубланьске поутемь по дѣлоу до бѣлѣга. Г. XV. 276. до поутн, коудѣ бѣлѣзи стоє. Г. XV. 279.

бѣлш, име мушко, гледај Боудислалнѣь.

ва, додај: cf. кова.

валавица, међа је селу Пиранима ишла ниже Валавице. Г. XV. 274.

варьвара, додај: црква у Шикљи свѣта Варвара. Г. XV. 287.

варьнава, додај: (Ва)рнлавоу. Г. XIII. 370.

варьшинь, селу је Жеравини ишла међа на варшине коукє, и отъ варшинѣхъ коукь на љубањскнн поутъ. Г. XV. 310.

василнскокь, basilisci: цѣнє лъково и василнсково. Гильф. бос. 276.

василіѥ, додај: архимандрит милешевски 1639. Гильф. бос. 312.

василь, додај: између људи које цар Стефан даде цркви арханђелској у Призрену тројици бјеше тако име. Г. XV. 293 297. од њих један бјеше презименом Прѣсвѣтичићь, које види.

василько, име мушко: између људи које цар Стефан писа цркви арханђелској у Призрену једном бјеше име Василько. Г. XV. 294.

вележа, село с којим је међило село Шпинадија: с Вележомь. Г. XV. 303. cf. Вележь.

вележь, као да је исто село које се звало и Вележа: Бериславци конь Вележа. Г. XV. 309.

велѣсь, мјесто на Вардару: оу Велѣсоу. Г. XV. 303.

великолѣпота, magnificentia: великолѣпотоу. Д. 218.

вернѣшкыи, катуну је Драгољевцима била међа гдѣ прѣходи вернички поуть прѣзь Соушицоу. Г. XV. 300.

вѣсти, вѣдоу, додај: да вѣдѣ и несѣ прѣдь цара. З. 39.

вигиѥвићь, тако треба јамачно мјесто Вигиевићь.

виништорьскыи, међа је Кострцу ишла оу виништорьскы грабь. Г. XV. 295.

виноградь, додај: vitis може бити овдје: достоино ѥ вь коупь сь виноградомь коупити разсоудивше. Д. 152.

виноградьк, vinea hyp.: виноградьк оу Бабиштинѣ. Г. XV. 271.

виньница, cella vinaria: житница и винница. Г. XV. 269.

виньць, додај: мѣртикь хлѣбыи и винии. Г. XV. 306.

висѣтиць, као да је планина: селу је Мьшоутиштемь била међа планина Грьмоката и Коловань с Висѣтицами. Г. XV. 278.

висьмарь, *βιστιάριος*, praefectus aerario: висьмарьѥ ѡпькиньски. М. 39.

виталина, гласи Вита̂љина, и тако треба поправити гдје сам писао Виталина.

витань, додај: гледај Кыльчићь.

витомирь, додај: између људи које цар Стефан

даде цркви арханђелової у Призрену тројици бјеше тако име. Г. XV. 290. 291. 295.

витошь, име мушко, гледај Жєвєлєвићь.

вить, додај: црква светога Вита код села Коупєльника: и цркъвь светаго Витьа ишла је међа селу Коупєльникоу. Г. XV. 287.

витько, додај: између људи које је цар Стефан дао цркви арханђелової у Призрену један бјеше Витко. Г. XV. 289.

владалъць, додај код црквених: икономa и єклисиарха и всакога владалъца да нє ставни царь, развє игоумнь згоканаіє сє з братиимн. Г. XV. 306. бѣлць да мѣ владалъць оу манастыри. Г. XV. 306.

владатн, додај: да нє клагіє никто онѣмьзи селомь, тькмо цркъвь. Г. XV. 285.

владимирь, додај: међу људима које је цар Стефан дао цркви арханђелової у Призрену бјеше попь Владимирь. Г. XV. 289. и још четворици бјеше тако име међу људима које је исти цар дао истој цркви. Г. XV. 292. 298. од њих двојица бјеху презименом Лоурьћєвићь и Урѣпьнићь, које види.

владислављь, додај: између људи које цар Стефан даде цркви арханђелової у Призрену тројици бјеше име Владиславь. Г. XV. 292. од њих двојица бјеху презименом Лютоєвићь и Строиславићь, које види. — Код Владисава сина херцега Стјепана додај: године 1438 још му није било четрнаест година. М. 391.

владиша, име мушко: између људи које цар Стефан писа цркви арханђелової у Призрену једном бјеше име Владиша. Г. XV. 289.

владићь, између људи које цар Стефан даде цркви арханђелової у Призрену један бјеше Драгоутинь Владикь. Г. XV. 272.

владовићь, између људи које цар Стефан даде цркви арханђелової у Призрену један бјеше Ярославь Владовикь. Г. XV. 299.

владошь, име мушко: брат Бериславa Мирославића (гледај Мирославићь). Г. XV. 298.

владоє, додај: између људи које цар Стефан приложи цркви арханђеловој у Призрену двојици бјеше тако име. Г. XV. 298. један од њих бјеше презименом Рамчетићь, које види.

владоєвићь, неки је Младень Владоєвићь имао цркву спасову коју цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену замијенивши је Владојевићу другом црквом и селима. Г. XV. 270. — између људи које исти цар даде цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Конхна Владоєвикь. Г. XV. 299.

владоуль, име мушко: између људи у катуну Гунцатима које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену једном бјеше име Владоуль. Г. XV. 290.

владь, додај: између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену петорици бјеше тако име. Г. XV. 289. 291. 293. 298. од њих једном бјеше презиме Лѣпьчникићь, које види.

владько, за Влатка сина херцега Стјепана додај: M. 394. 403.

владьць, име мушко: између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену једном бјеше тако име. Г. XV. 289.

владыка, за Владику која се помиње с госпођом Владом додај: cf. Ћоуркићь, Влада.

владычьскын, гледај владычьскын: да нѣ похраженнѣ владычьскога ни оу једьномь селѣ црьковномь. Г. XV. 308.

влака, селу је Селцу у Пологу ишла међа по дѣлоу вѫ Влакоу. Г. XV. 304.

власово брьдо, селу је Рабьчи ишла међа на Власово брьдо. Г. XV. 280.

властелинь, додај: властелє, кои се ѡбрѣтаю оу црькве, да ѡроу всакога жита бѣдбоу, и що оуѕоре, да ѕаплаши, и сѣна да коси дьнь и ѕдегіе, и постать винограда, и поуть сь игоуменомь. Г. XV. 305.

власт҃елинѹнѣ, додај: приложи любовнїи и кѣрнїи властелинуник царьства ми Никола Оутолинуник село своє бащинъно цркви арханѣелової у Призрену. Г. XV. 285.

властить, додај: cf. навластить.

власть, додај: да свръше за тога власти, ѹто пишоу соудїе; ако ли не свръше власти, да се кажьню како прѣслоушьнищи. З. 48.

власѣно поле, додај: катуну је Голубовцима ишла међа цѣстомь великомь, ком гредє ѿть Власѣнога Поля оу стоубль. Г. XV. 293.

влахиоть, између људи које цар Стефан даде цркви арханѣелової у Призрену један бјеше Драги Влахиѿть. Г. XV. 292.

влаховь гробь, Домовићима је ишла међа оу Влаховь Гробь. Г. XV. 283.

вльковић, код Влатка Вуковића додај: њему је грнјешком наштампано име Платко. П. 113.

влькосалић, за Нинца Вукосаљића додај: без презимена 1450. М. 442. cf. Нинъць.

вльна, lana: вльна да се дає калоугѣромь всѣмь ѥднако. Г. XV. 307. власи, кои соу оубозн, да тєже вльноу црьковноу, ѩо нимь повелѣва игоумь. Г. XV. 310.

вльхва, fraudator, тако треба мјесто влѣхва, које је без сумње грнјешком наштампано у споменику.

вльѹєтрьньскын, τοῦ Вльѹни Трьнь: до мегіє вльѹєтрьньскє. Г. XV. 304.

вльѹни, додај: на Вльѹню Клѣть. Г. XV. 282. cf. клѣть.

вльѹни трьнь, додај: ѿть Вльѹнѣга Трьна. Г. XV. 275.

вльѹнякь, селу је Бријезима цркве арханѣелове у Призрену ишла међа до Вльѹняка и оуз Вльѹнякь оу боушатоке кѫкє. Г. XV. 284. и катуну Голубовцима ишла је међа потокомь боудислальскымь, како пристаје оу Вльѹнякь ... и Вльѹняком до стоуденнуькє мегіє. Г. XV. 293.

вльѹнє полянє, међа је катуну Гунцатима ишла поутемь надь Вльѹнє Полянє. Г. XV. 291.

вобода, избриши ту ријеч, а примјери код ње припадају под ријеч **Обода**, гдје су и споменути.

водичъкын, селу је Кориши ишла међа оу водичъкы потокь. Г. XV. 274.

водовађа, aquae ductus: како водовагы из Кистрице грѣде на Ограђеникь. Г. XV. 272. црква је арханђелова имала њиву некога Рајка мегю водовагыми, и дроуге ниве ниже водовагіе дкѣ чести тоуигіе. Г. XV. 271. а Вишеграду је код Призрена ишла међа отъ ранокѣ цркве ... оуз водовагю дѣломь. Г. XV. 271. селу је Селцу ишла међа по водовагы на добри стоудењць. Г. XV. 304.

возьникь, додај: отъ стоубла како грѣде поуть и стаіе сѣ с возникомь голоубокьчькымь. Г. XV. 293.

вонковь, селу је Конпцоу ишла међа отъ вонкова лазл. Г. XV. 278.

вопло, додај: између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену једном бјеше тако име. Г. XV. 290.

вопиль, име мушко, гледај Храпстић.

вопиьць, село које је цар Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену: Конпьць, међило је с Храштанима. Г. XV. 277. Конпьцоу је ишла међа отъ Сопина. Г. XV. 277.

вопитъгь, додај: међу људима које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Конитъгь. Г. XV. 297. — Међа је Пећанима ишла отъ стоудењца Конитъга. Г. XV. 277.

вонсалић, за Ђурђа Војисаљића додај: Georgius Voisalitius. M. 330. а за Петра Војисаљића додај: cf. Петрь.

вонсилић, додај: међу људима које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Тодорицъ Вонсилнкь. Г. XV. 299.

вонсиль, име мушко: између људи које цар Стефан приложи цркви арханђеловој у Призрену шесторици бјеше тако име. Г. XV. 291. 293. 296. од њих

један бјеше брат Милошу Прибислаљићу. Г. XV. 298. а један бјеше брат Иславу Стрезовићу. Г. XV. 298.

конска, додај: съ сконмн богодарованиїнмн конскамн. Д. 108.

конславь, додај: између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену двојици бјеше тако име. Г. XV. 294. 304.

конхьна, додај: између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену осморици бјеше тако име. Г. XV. 289. 295. 305. од њих један бјеше прѣмикюрь катуну Добрушинцима. Г. XV. 291. а двојица се помињу презименом Владојевићь, Тихомирићь, које види.

конхьнинь доль, додај: планини је Хоругвици ишла међа на конхининь доль. Г. XV. 296.

конхьнићь, додај: између људи које цар Стефан приложи цркви арханђеловој у Призрену бјеху Рам Конхинић и Трошань Конхинић. Г. XV. 289. 299.

конца, име мушко, гледај Рашетић.

конша, име мушко: међу људима које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Конша, брат Инослава Стрезовића. Г. XV. 298.

колица, име мушко: између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену седморици бјеше тако име. Г. XV. 290. 291. 292. 298. од њих бјеху тројица презименом Дечановић, Радошевић, Скрљојевић, које види.

коскь, додај: людиѥ кон даю коскь (цркви). Г. XV. 272.

коштань, cereus: вьжегьша свѣтильника своа, ни вощана тькьмо единна, нь и сама просвѣщьша сѧ. Д. у Ш. lesek. 124.

коштиѥ, pomarium, cf. коѣниѥ, коѣе: с виногради и съ коштиѥмь. Г. XV. 310. с виногради и с коштиѥм. Г. XV. 278. съ коштиѥмь и съ урьшицами. Г. XV. 273.

коя, име мушко, гледај Дечковић.

коѣниѥ, гледај коштиѥ.

вражиѥ брьдо, селу којему је име Цѣлиѥ ишла је међа оу Вражиѥ Брьдо. Г. XV. 304.

врaничѣи, додај: село које је цар Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену: Враници, међа му је ишла отъ Неродимлѥ. Г. XV. 278. на Враничѥ је ишла међа селу Броду цркве арханђелове у Призрену. Г. XV. 282.

врaничѣьскыи, τῶν Враничѣи: селу је Ријечанима ишла међа до мегіѥ враничтскѥ. Г. XV. 278.

врановѥ планиѥ, засеоку села Шикље Крстима ишла је међа на Вановѥ планиѥ. Г. XV. 286.

врaньсaньскыи, погрјешка ће бити мјесто враничьскыи.

врaни, цар је Стефан приложио цркви арханђеловој у Призрену цркву оу Врани выше Хотоулы. Г. XV. 303.

врaни стѣна, забјелу је Крушчици цркве арханђелове у Призрену ишла међа оу Враню Стѣноу, отъ Враниѥ Стѣне оу Градиште. Г. XV. 276. и селу је Синајинцима ишла међа оу Враню Стѣноу. Г. XV. 296. у познијем споменику Врани Стѣна, коју види.

вратьца, планини је Хоругвици ишла међа на Вратьца. Г. XV. 297.

врaуь, додај: селу је Коупѣльникоу ишла међа на вели поуть како има мегіѥ светымь врауемь. Г. XV. 287.

вроутькь, селу је Бријезима ишла међа Дльбокынымь потокомь до Вроутка и низъ Вроутькь до Кльуника. Г. XV. 284.

вроуштькын, селу је Шикљи ишла међа на вроуштьки стоуденць. Г. XV. 286.

врьба, додај: мегіа оу двѣ врьбѣ. Г. XV. 274.

врьбица, додај: међа је селу Тудорчу ишла прѣко Врьбице. Г. XV. 302.

врьбиуани, село које је цар Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену: за село Врьбиуаны. Г. XV. 269. с Врьбиуанн, Г. XV. 269. село Врьбиуанн над мана-

стиремь (арханђеловијем у Призрену). Г. XV. 279. из Крьвинанїн. Г. XV. 279. поуть изь Кроушевице оу Крьвинане. Г. XV. 303. из Крьвинань. Г. XV. 303. за Крьвинане. Г. XV. 308.

крьбовице, планини је Хоругвици ишла међа на Крьбовице. Г. XV. 296. гдје гријешком стоји Крьбовица.

крьбьничькыи, τῆς Крьбьница: нива на крьбиничкомь полн. Г. XV. 270.

крьпелнѣь, међу људима које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену бјеше Драга Крьпелнкь. Г. XV. 392.

крьтаца, vallis (ваља да је то што и данас): међа је Шньчништемь ишла оу крьтацю. Г. XV. 292.

крьть, додај: крьть. Г. XV. 270.

крьтьпьскыи, селу је Селу на Срѣдьском ишла међа на крьтьпьскыи дѣль. Г. XV. 280.

крьхь, додај: село оу Полозѣ Селце и с Келнмь Крьхомь. Г. XV. 304.

крьшнтьба, додај: ни жетке ни крьшитбе. Г. XV. 307.

крьѣи, додај: що се може крьки камы. Г. XV. 288.

крѣло, додај: засеоку је села Шикље Кроуимадѣ била међа крѣло скеты Гєѡргыє. Г. XV. 286. и потокомь на Гакуьна крѣло. Г. XV. 286.

кьводнти, додај: ни свезьни оу нь оуводнти. Г. XV. 269.

кьзбоудити, додај: оузбоудивша оусьпшеіе вь грѣсѣхь. Д. у Ш. lesek. 124.

кьзємати, додај: изземано. М. 41.

кьзорати, додај: що оузоре, да заклаун. Г. XV. 305.

кьзь, додај код глагола што се помињу код те ријечи: на сиѣ забѣле кто оужденє пасти по иѕоумноѥоу реченню, всакь да плати травнимоу како ѥсть законь; кто ли оужденє посланіемь, да плати цароу т. перперь а црькви доходькь по законоу. Г. XV. 301. дѣ вспотрѣбіе. М. 344. комь се що вспристон. М. 497.

кькопати, defodere: на камы оукопань. Г. XV. 304.

кьнь, додај: исхождаше кьнь ограды. Д. 98.

кьоуниє, на—, coram: сташе с поклисиръ херьцеговѣми прѣдь нами на коуниє. М. 515.

кьпасти, додај: да не впатиеть в гнѣвь царьства ми. М. 523.

кьскрилити, alas addere: рѣками сльзьнами вьскриливьша скетне молитки, и вьзлѣтѣста кь любителю своемоу Христоу. Д. у Ш. lesek. 124.

кьсоути, кьсьпоу, infundere: да ѡроу бѣдбоу вскаког жита, и все скрьстовавше оусоути, и сѣно црькви да косе. Г. XV. 305.

кьсь, omnis, додај: сь сковь. М. 31.

кьшивица, ријека код села Ријечана: Кьшивица. Г. XV. 280.

кылъунѣь, међу људима које краљ Стефан Дечански писа Дечанима да буду сокалници бјеше у Доброј Ријеци Китань Кылъункь. М. 97.

кыноу, додај: како ѥ прѣгѣ быль, такоzи да ѥ и выноу. Г. XV. 287. мислим да је мјесто те ријечи рђаво прочитано кь сиу. М. 263.

высь, међа је Кльчекништемь била до Киса оус полиноу, и с друге стране право оу Кись. Г. XV. 285.

вышеградь, додај: код Призрена: иzнандосно градь горнїи нарицаѥмы Вышеградь. Г. XV. 269. мегиа Вышеградоу. Г. XV. 271.

вѣньць, додај код другога значења: по вѣньцоу. Г. XV. 302.

вѣтинскыи, тако треба мјесто вѣтинскыи.

вѣи, ramus: оу крикоу вѣю ишла је међа селу Брињезима. Г. XV. 284.

габровьць, цар је Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену два винограда оу Габровьци. Г. XV. 271. два пута.

гавъунь, име мушко: на Гавъуна врѣло. Г. XV. 286.

гаранн, Храштани су међили z Гаранн. Г. XV. 304.

гарь, селу је Радеши ишла међа на брьдо на Гарь. Г. XV. 281.

гарьчица, селу је Ријечанима ишла међа на Гарьчицоу. Г. XV. 280. cf. Гарьчице.

гарьчице, селу је Радеши ишла међа по срѣдѣ Гарьчиць. Г. XV. 281. мислим да је исто село које се пише и Гарьчица.

гвоздь, додај код првога значења: селу је Корици ишла међа оу дроугы ками конь гвозда. Г. XV. 274. селу је Селу на Срѣдьском ишла међа на рашиньскы поуть, како испада из гвозда. Г. XV. 280. чрьни гвоздь ... да сѣкоу. Г. XV. 282. поутемь призрѣньскыимь выше гвозда. Г. XV. 301.

гвоздѣнь, додај: ковача Роудла с колоимь гвоздѣнымь. Г. XV. 302.

главать, додај: име мушко: село Рабьча с попомь Главатомь. Г. XV. 280.

главина, име мушко: међу људима које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Главина. Г. XV. 297.

гладра, ријека код села Жеравине: том је селу ишла међа оу рѣкоу оу Гладроу, и низь Гладроу оу чрьлѣноу Гроукоу. Г. XV. 310. на Гладрѣ црьковь. Г. XV. 304. забѣль на Гладрѣ. Г. XV. 304.

глажева, селу је Шикљи била међа планина Глажева. Г. XV. 286.

глинѣ, селу је Жеравини ишла међа оу Глинѣ, отъ Глинь оу Пистоуль. Г. XV. 310.

глогь, crataegus: међа је Голубовцима ишла оу глогь. Г. XV. 293.

глѣбокыи доль, додај: селу је Ошвањи ишла међа како оупада Глѣбокии Доль оу Дрим. Г. XV. 275.

глѣбокыи потокь, додај: селу је Бријезима ишла међа оу Глѣбокыи Потокь и Глѣбокыимь Потокомь до Кроутка. Г. XV. 284.

глѣбоучица, додај: село код села Радеше, до ње бјеху и Орьчоуша и Кродь: чрьни гвоздь да сѣкоу оу опкиноу Фрчюша и Глѣбоучица и Кродь. Г. XV. 282.

глька, катуну је Драгољевцима ишла међа на Глькоу. Г. XV. 300.

гнати, додај: имамо да нхь не женоу на сѣно ни на оранице. Г. XV. 277.

гнилиште, додај: има и сада то село. Магаз. далм. 1861. 79. Schem. rhac. 1863. 74.

гнонна, гнонно, } паша коју је цар Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену: ѕлѣѣль на Овуи Поли Гнонна, шть Гнонне ... на Ижвине ... и на Топле Дольце, тере на Гнонно. Г. XV. 301.

говеђь, bovis: коже говегіе. Г. XV. 308.

година, додај: hora. Са. тип. ст. Ш. jahrb. bd. 53. anz. bl. 71.

гонно, међа је Синајинцима ишла поутемь, кои гредє оу Гонно. Г. XV. 296. мегіи Гонноу. Г. XV. 296. поуть оу Гонно. Г. XV. 299.

гонславь, додај: гледај Радогостићь.

гонша, име мушко: међу људима које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Гонша брат Бериславa Миросаљића. Г. XV. 298.

голии хльмь, забјел селу Бријезима. Г. XV. 284.

голиѫково, међа је Кльчевиштемь ишла поутемь, кои гредє оуѕ Голиѫково прако оу Каминє. Г. XV. 285.

голо брьдо, близу брда Стражника: оулиинкоу на Слатинѣ ишла је међа шть Стражинка оу Голо Брьдо... шть Голога Брьда по дѣлоу до патковьскога брьда. Г. XV. 283.

голоубокьци, катун који је цар Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену: Голоубокци, међа је Голоубокцемь ишла шть Ѭльшанице. Г. XV. 292. 293.

голоубокьчькыи, τῶν Голоубокьци: коѕникомь голоубокьчькыимь, голоуковьчкы поуть. Г. XV. 293.

голоуш, међа је Кострьцоу ишла оу рьть Голоуша, тере по врьхоу Голоуша на лолаинь доль. Г. XV. 295. селу је Војинцу ишла међа на обрадовь доль мегію Голоуша. Г. XV. 277.

гомила, додај: селу је Војинцу ишла међа оу го-

ꙗнлоу, и ѿть гомнлє потокомь оу доубь. Г. XV. 277. и селу је Сакату ишла међа на гомнлоу. Г. XV. 287. и Ꙗньчнштемь је ишла међа оуз дѣль оу гомнлоу. Г. XV. 292. и Голубовцима је ишла међа оу гомнлоу. Г. XV. 293.

гоновьцн, катун који је цар Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену. Г. XV. 278.

гонь, име мушко: између људи цркве спасове, коју с људма њезинијем даде цар Стефан цркви арханђеловој у Призрену, једном бјеше име Гѡнь. Г. XV. 270. — Други човјек: на селиштє Гѡна Кѣлога. Г. XV. 286.

гоньць, име мушко: између људи које цар Стефан приложи цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Гѡньць арбанасинь. Г. XV. 289.

гоньшинь, међу људима које цар Стефан писа цркви арханђеловој у Призрену бјеше Коста, гѡньшинь зєть. Г. XV. 309.

гораждa, додај: на Кипертовој карти од Србије близу Новога Пазара.

горнию, мјесто негдје близу Скадра: Горнию. Г. XV. 288.

горожоупє, селу је Тмави цркве арханђелове у Призрену ишла међа дѣломь како се камы кали међю Тьлакоу и међю Горожоупє. Г. XV. 283.

горьскын, додај: горьскаа села. Г. XV. 305.

горѣнию, ardor: съ кьсакымь горѣнијемь доуше и желанијемь срьдьца тьштє се. Г. XV. 268.

госпождинь, dominae, cf. господинь: оу госпождинѫ цркъвь. Г. XV. 271.

гостнла, селу је Коупѣльникоу ишла међа оу камень, ис кога ю израсла Гостила. Г. XV. 287.

гостимирь, додај: гледај Дабєтићь.

гостока глака, селу је Бријезима ишла међа оу Гостокоу Глакоу. Г. XV. 284.

гостоуглино, међа је Клатьцоу ишла мимо Гостоуглино. Г. XV. 290.

гоиа, име мушко, гледај Коуднишић.

граб ь, додај: међа је Кострцу ишла оу врьхь граба кострьукога и оу книншорьскы грабь. Г. XV. 295.

градє, име мушко: између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену двојици бјеше име Градє, од њих један бјеше прѣминкюрь катуну Драгољевцима. Г. XV. 297. 298.

градєтинь, *τοῦ* Градє: међу људима које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену бјеху у катуну Драгољевцима Станимирь и Радослакь, сестричинки градєтина. Г. XV. 298. може бити да се мисли Градє прѣминкюрь истога катуна.

градєтић ь, међу људима у катуну Драгољевцима које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену бјеше Прѣдислакь Градєтикь и брать моу Синиь и Дмитрь. Г. XV. 297. били су синови Градєтє прѣминкюра истом катуну.

градиловић ь, између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Прькє Градиловикь. Г. XV. 299.

градислакь, додај: тєнунин Градислакь за цара Стефана. Г. XV. 302. — Између људи које исти цар даде цркви арханђеловој у Призрену двојици бјеше име Градислакь. Г. XV. 290. 291.

градислалић ь, између људи које цар Стефан приложи цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Грьдинань Градислаликь. Г. XV. 294.

градити, додај: да оизи виноградь сами градє и тєжє. Г. XV. 276. ишнила да градє. Г. XV. 310.

градиште, додај: близу Призрена: селу којему је име Сѣнини ишла је међа оу Градиштє, и забјелу Крушчици ѡть Кранє Стѣнє оу Градиштє, а ѡть Окованє оу Пучлиню Стѣноу на Градиштє, ѡть Градишта на Ракноу Главоу. Г. XV. 276. и селу је Ријечанима ишла међа ѡть Градишта. Г. XV. 277. Домовићима и Татарину ишла је међа оу Градиштє и ѡть Градишта ниє потокь планинь-

скын, како спада доль оу Дрнмь. Г. XV. 283. селу је Бријезима ишла међа отъ Градишта. Г. XV. 284. Кострцу је ишла међа къ Градиште. Г. XV. 295.

градоє, додај: између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену четворици бјеше тако име. Г. XV. 295. 298. један од њих бјеше брат Владиславоу Строиславићоу.

градоєкнић, између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Богоє Градоєкнкь. Г. XV. 303.

градоуль, име мушко, гледај Шарькановнић.

градь, забјелу је у Слатини цркве арханђелове у Призрену ишла међа подь царекє гради до лоуга. Г. XV. 283. ту ће бити sepes, stabulum, и може бити женскога рода.

грєбєна, селу је Ријечанима ишла међа на Грєбеноу, на богдановоу нивоу. Г. XV. 280.

грєбнштa, планина катуна Драгољеваца: мегіє Грєбиштемь. Г. XV. 300. cf. Грєбиштє.

грєбиштє, међа је планинама катуна Драгољеваца ишла по врьхоу на Грєбиште. Г. XV. 301. мислим да је исто које се пише и Грєбиштa.

грєбьнь, додај: sepulcri: селу је Ријечанима ишла међа на грєбни камы. Г. XV. 280.

григорнє, додај: село Корниа и съ црьковнь скєтымь Петромь новомь, що єсть коупиль Григорнє. Г. XV. 273.

гроготь, мислим да је погрјешка мјесто грохоть: оу гроготь. Г. XV. 276.

грохоть, додај: селу је Радеши ишла међа оу вѣли грохоть. Г. XV. 281.

гроубє, додај: између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену једном бјеше име Гроубє. Г. XV. 291.

гроубєтић, додај: између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Крајинь Гроубєтикь. Г. XV. 294.

гроубьшнѣь, додај: између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Костадинь Гроубшнкь. Г. XV. 295.

гроудашєвнѣь, између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Храна Гроудашєвнкь. Г. XV. 294.

гроуднна, међа је катуну Пинушинцима ишла на Гроуднноу. Г. XV. 297.

гроука, гледај Урьлєна Гроука.

грьбоуъь, селу је Тмави цркве арханђелове у Призрену ишла међа оу Грьбоуъь и отъ Грьбоуъа оу Роутокє. Г. XV. 283.

грьгоурь, додај: за цара Стефана кєсарь Грьгоурь. Г. XV. 273.

грьдань, додај: гледај Строисллапѣь.

грьдьмань, гледај Градисллапѣь.

грькокын потокь, међа је Блатьцоу ишла оу Грькокн Потокь. Г. XV. 290.

грькокнѣь, међу људима које цар Стефан приложи цркви арханђеловој у Призрену бјеше Дранца Грькокнкь, којега приложи цар са селом Ѥлєньцємь што му је дао. Г. XV. 302.

грьлань, име мушко, гледај Добрьунннѣь.

грьмланє, додај: заселак селу Броду цркве арханђелове у Призрену: съ ꙗселкомь Грьмланн. Г. XV. 282.

грьмоката, селу је Мьшоутништємь била међа отъ Селца планина Грьмоката. Г. XV. 278.

грьмокатица, селу је Вранићима ишла међа оу Грьмокатицоу до мьшоутнукє мєгє. Г. XV. 278.

грьмєновьць, гледај код Трьмєновьць.

грьньуарь, figulus: Лѣшь грьнуарь. Г. XV. 270.

гоубавьць, leprosus: Богдана гоубавьца. Г. XV. 272.

гоудєлєво, гледај код Тоудєлєво.

гоумьньцє, areola: селу је Љубижњи цркве арханђелове у Призрену ишла међа на гоумьньцє. Г. XV. 273.

гоуньк, додај: да се даје власима Добрушинцима мѣсечина и гоуни и клашиѥ. Г. XV. 308.

гоуньцатн, катун који је цар Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену: Гоуньцатн. Г. XV. 290. међа је Гѣнцатомь била ѯ Канфмь. Г. XV. 291.

дабє, додај: између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену једном бјеше тако име. Г. XV. 297.

дабєтинѣь, међу људима које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену бјеше Смиль Дабєтинь и брать моу Гостимирь. Г. XV. 299.

дабижнвь, додај: цркви арханђеловој у Призрену приложи кєсарь Грьгоурь Дабижника каматника да даје ѯа годиште .ні. лисиць. Г. XV. 273. истоме Дабижнвоу даде цар Стефан замјену за виноград који даде цркви арханђеловој у Призрену. Г. XV. 271. између људи које цар Стефан даде истој цркви седморици бјеше име Дабижнвь. Г. XV. 290. 291. 309. од њих бјеху тројица презименом Бративоєвинѣь, Доброславинѣь, Младѣновинѣь, које види.

дабоє, име мушко: између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену једном бјеше име Дабоє. Г. XV. 293.

дагоуль, име мушко: између људи у катуну Драгољевцима које цар Стефан приложи цркви арханђеловој у Призрену једном бјеше име Дагоуль. Г. XV. 299.

дадє, име мушко: између људи које цар Стефан приложи цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Дадє. Г. XV. 289.

данко, име мушко, гледај Коудиништь.

дальнь, додај: ни да нмь јєсть дальнјєга поутн. Г. XV. 276.

даниловьскын, између осталога што је имала црква спасова коју цар Стефан приложи цркви арханђеловој у Призрену бјеше и лѣха данилоньска. Г. XV. 270.

дань, додај: cf. Прапратьнница.

даронось̀ць, munera offerens: даронося. Г. XV. 266.

дарько, име мушко: између људи које цар Стефан приложи цркви арханђеловој у Призрену једном бјеше име Дарко. Г. XV. 290.

даюль, име мушко: између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену једном бјеше тако име. Г. XV. 289.

дворанинь, додај: бѣлць да нѣ владалць оу манастырн; дворане бѣлци да не стое оу дворѣ, нь да нмь се да стань изѣнь манастыра. Г. XV. 306.

двориште, додај: планини је Хоругвици ишла међа на поуѣково дворище. Г. XV. 296.

дворь, додај: млина два прѣма царевоу двороу. Г. XV. 270. villa, hof, bauerhof: лѣха данилоньска за дворокн. Г. XV. 270. црькы светаго Стефана съ всѣмь дворомь и съ земломь. Г. XV. 272 десетькь иже ѥсть приложило было царьство мн болнице и съ дворьмн. Г. XV. 272. съ дворьмн и съ виноградмн. Г. XV. 272. место Прибнслава Кѣтоута дворь на Пѣсунпѣ подь поутемь и дворь оу архаггела с урьпицамн и дворь оу подьградїи приложи цар Стефан цркви арханђеловој у Призрену. Г. XV. 272. исти цар приложи истој цркви Тодора Лѣпнка съ селомь що моу ѥсть дала црькка Бернславци конь Вележа и съ дворомь оу Призрѣпѣ и с коупленицамн и зета моу Мнрослака съ дворомь, що моу ѥсть дала црькка и земломь. Г. XV. 309. до двора Петралѣтока. Г. XIII. 370. в градоу Прплѣпѣ дворь с коукнемь и житницомь. Г. XIII. 374. пнка подь пплевѣмь дворомь . . . и с ковачевѣмь дворищемь. Г. XIII. 374.

денковнић, између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Ком Денковнкь. Г. XV. 294.

денковь, селу је Радешн ишла међа оу денкова млаунца. Г. XV. 281.

денуе, име мушко, гледај Станиловнћь.

десетьковати, decimas colligere: да се сами десеткоую. Г. XV. 310.

дєсєтькь, додај: дєсєтькь, иже ѥсть приложило било царьство ми больницѣ. Г. XV. 272.

дєсивон, име мушко: између људи које цар Стефан приложи цркви арханђеловој у Призрену двојици бјеше тако име. Г. XV. 291. 294.

дєсилово, додај: отъ дєсилокє кодѣницє ишла је међа селу Јеленцу. Г. XV. 302.

дєсислакь, додај: гледај Петровићь, Целимакь.

дєспоть, додај: за цара Стефана дєспоть Иваништь. Г. XV. 301.

дивьша, име мушко: једном између људи цркве спасове, коју цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену с људима њезинијем, бјеше име Дивша. Г. XV. 270.

дикановићь, цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену сєло Бродь и дроугы Бродь с попови Дикановикы и с нихь родомь и с нихь баштинами. Г. XV. 282.

диманово, међу људима које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену бјеше Гюрко, диманово брать. Г. XV. 309.

диничино, сєло које је цар Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену: Диничино, међа му је била како оупада рѣка Бѣлє Цркєє оу Дримь. Г. XV. 275. поуть како грєдє из Диничина оу Бѣлоу Цркьвь. Г. XV. 275.

дльбокыи доль, катуну је Гунцатима ишла међа Дльбокымь Дололь. Г. XV. 291.

дльбокыи потокь, гледај Глъбокыи Потокь.

дльга полина, међа је Шиьуништемь ишла оуз дѣль оу Дльгоу Полиноу. Г. XV. 292.

дльгє никє, селу је Тудорчу ишла међа низ дѣль конь Дльгинихь нивь. Г. XV. 302.

дльгыи дѣль, међа је катуну Пинушинцима ишла на Дльгии дѣль. Г. XV. 297.

добра рѣка, селу је Селу на Срѣдьском ишла међа по дѣлоу мегю Рашомь и мегю Добромь Рѣкомь. Г. XV. 280.

добрє, додај: гледај Богошкићь, Добрьчиновићь, По-

покнѣ, Штрьбнѣ, и још једном између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену бјеше тако име. Г. XV. 294.

добрє водицє, међа је селу Ријечанима ишла оу Добрє Водицє. Г. XV. 278. такође је и селу Вранићима ишла међа отъ Неродимлє оу Добрє Водицє, и отъ Добрѣихъ Водицъ оу Боукокоу Главоу. Г. XV. 278.

добрєнь, име мушко: између људи које цар Стефан приложи цркви арханђеловој у Призрену једном бјеше тако име. Г. XV. 272.

добрило, додај: између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену једном бјеше тако име. Г. XV. 284.

добриловиѣ, између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Боуписаль Добриловикь. Г. XV. 298.

добриновиѣ, додај: између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Станило Добриновикь. Г. XV. 296.

добровон, додај: гледај Радославиѣ, Хранимировиѣ, и још једном између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену бјеше тако име. Г. XV. 297.

доброгласьнь, laeta nuncians: архагґела Михаила и доброгласнаго же Гавріила. Г. XV. 264.

добродь, додај: други је прочитао Добродѡ. С. Л. 1847. IV. 148.

добродольскыи, селу је Студенчанима цркве арханђелове у Призрену ишла међа до мєгє добродольскє. Г. XV. 277.

добромирь, додај: између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену двојици бјеше тако име. Г. XV. 290. 298.

доброславь, додај: гледај Добрьчинићь, Лѣповиѣ, Новаковиѣ, Радьможевиѣ, Срьдановиѣ, Хранъковиѣ; и још петорици између људи које цар Стефан даде

цркви арханђеловој у Призрену бјеше тако име. Г. XV. 270. 273. 291. 292. 309.

доброславнѣ, између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Дабижикь Доброславикь. Г. XV. 295.

доброушинъци, између другијех људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену бјеху власи Доброушинци. Г. XV. 307. био је катоунь; Јанчишта су била катоунь Доброушиньць. Г. XV. 291.

добрѣунинѣ, између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену бјеше у катуну Голубовцима Грѣлинь Добрѣуниникь. Г. XV. 293. и у катуну Драгољевцима Радославь Добрѣуниникь и братъ моу Доброславь. Г. XV. 298.

добрѣуновинѣ, између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену бјеше Добрє Добрѣуновикь. Г. XV. 294.

добрын доль, додај: селу је Кльуєкиштємь ишла међа по срѣдѣ Доброга Дола. Г. XV. 285.

доль, додај: селу је Броду цркве арханђелове у Призрену ишла међа оу Іслшиє оус потокь крьстокьуку, како сє стаіє ѯ доломь великмь, и оуѯ велии доль како излаѯи на дѣль на хоусть. Г. XV. 282. селу је Ријечанима ишла међа оу вели доль и шть великга дола по дѣлоу оу Добрє Кодиіє. Г. XV. 278.

дольци, у Ставици комад земље што је цар Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену: оу Ставици стльпь ѯемлє Долци. Г. XV. 275.

долѣ, додај: изгубивши крајњи глас и узевши преда се предлог съ узима и одь: шдьѯдоѡ. М. 510.

домовнѣи, као да су били заселак селу Тмави или планина тога села: мегм кь Тмакѣ Домовикиємь и Татарииоу. Г. XV. 283.

домь, додај: да шроу црькви и сѣно косє дома. Г. XV. 307.

дорьбаришькыи, селу је Жеравини цркве ар-

ханѣелове у Призрену ишла меѣа оу доубракоу оу дорбарншкоу. Г. XV. 310.

дотлє, додај: узима к себи и ријеч zи: дотлєzи. Г. XV. 301. cf. тлє.

дохиарь, додај: срл. hospitalarius: иконом и єклисиархъ и дохиарь. Г. XV. 306. да нѣ колнь игоуминь инша ѡтъдати ни оуунинити безъ zговора иконома и баше и єклисиарха и дохиара. Г. XV. 306.

дом, име мушко, гледај Кокорнѣь.

доюль, име мушко, гледај Поповнѣь.

драгаѵана, селу је Ријечанима ишла меѣа оу рѣкоу оу Драгаѵаноу. Г. XV. 278.

драгиа, додај: између људи које цар Стефан даде цркви арханѣеловој у Призрену један бјеше Драгиа. Г. XV. 291.

драгиѣєвиѣь, додај Georgius Draghicevitius. M. 330. cf. Драгиуєвиѣь.

драголиєвьскыи, *τῶν* Драголиєвьци: поуть драголиєвьскыи. Г. XV. 296.

драголиєвьци, катун који је цар Стефан дао цркви арханѣеловој у Призрену: Драголиєвьци. Г. XV. 297. меѣа је Драголиєвьцемь била ѡть Истока, како се раздѣлиша поути конь катоуна, єдиь поуть оу Истокь а дроуги оу Гноино рѣко вьлопольского поути. Г. XV. 299. планина Драголиєвцемь Ограгєниькь. Г. XV. 300.

драгоман, додај: између људи које цар Стефан даде цркви арханѣеловој у Призрену једном бјеше тако име. Г. XV. 297.

драгомирь, додај: гледај Калоуѣеровиѣь.

драгосиквшта, меѣа је Шиьуиштемь била како спада дѣль оу Драгосиквша. Г. XV. 292.

драгослаииѣь, додај: међу људима које цар Стефан даде цркви арханѣеловој у Призрену бјеху синови Драгослаиики и још један Краи Драгослаиикь. Г. XV. 289. 290.

драгота, име мушко, гледај Татетиѣь.

драгошь, додај: између људи које цар Стефан даде цркви арханђелској у Призрену тројици бјеше тако име. Г. XV. 272. 289. 290.

драгоєвићь, додај: између људи које цар Стефан даде цркви арханђелској у Призрену један бјеше презименом Драгоєвикь надимком Цѣнимати. Г. XV. 299.

драгоутинь, додај: гледај Владићь.

драгьмѣн, име мушко, гледај Бериславићь.

драгьшань доль, селу је Љубижњи цркве арханђелове у Призрену била међа од Корише Драгьшань доль. Г. XV. 273.

дражань, додај: између људи које цар Стефан даде цркви арханђелској у Призрену двојици бјеше тако име. Г. XV. 291.

дражоє, име мушко, гледај Радомировићь.

дражоєвићь, додај: између људи које цар Стефан даде цркви арханђелској у Призрену један бјеше Ранко Дражоєвикь. Г. XV. 294.

дражоун, име мушко: између људи које цар Стефан даде цркви арханђелској у Призрену један бјеше Дражоун. Г. XV. 291.

дражоуль, име мушко, гледај Мрьунна.

дранца, име мушко, гледај Грьковићь.

драуєвыи кальь, међа је Коупѣльникоу ишла на драуєвы кальь. Г. XV. 288.

драча, додај: гледај Влахноть, Крьпелићь; и још једном између људи које цар Стефан даде цркви арханђелској у Призрену бјеше тако име. Г. XV. 291.

драча, име мушко: између људи које цар Стефан даде цркви арханђелској у Призрену једном бјеше име Драгча. Г. XV. 290.

дримь, додај: прѣз Дримь. Г. XV. 274. како оупада рѣка Бѣлє Црькве оу Дримь. Г. XV. 275. гдѣ сє стає Быстрица з Дримомь, оуз Дримь. Г. XV. 279. из Дрима. Г. XV. 283.

дроунна, између људи које цар Стефан даде цр-

кви арханђелової у Призрену један бјеше Радославь Дроунин. Г. XV. 296.

дроугокићь, између људи које цар Стефан даде цркви арханђелової у Призрену један бјеше Прикоје Дроугокикь. Г. XV. 303.

дроужа, име мушко: између људи које цар Стефан даде цркви арханђелової у Призрену један бјеше Дроужа. Г. XV. 295.

дроужетићь, између људи које цар Стефан даде цркви арханђелової у Призрену један бјеше Радикон Дроужетикь. Г. XV. 299.

дрьмань, додај: између људи које цар Стефан приложи цркви арханђелової у Призрену један бјеше Дрьмань. Г. XV. 299. гдје штампарском гријешком стоји Дьрмань.

дрьтоутокь, међа је селу Јеленцу цркве арханђелове у Призрену ишла на дрьтоутокоу клѣть. Г. XV. 302.

дрѣво, додај: међа је селу Ријечанима ишла дѣломь на дрѣво. Г. XV. 280. засеоку је села Шикље Крстима ишла међа на велиє дрѣво. Г. XV. 286.

дрѣвѣнь, ligneus, додај: међа је селу Кориши ишла оу дрѣвѣноу црькъ. Г. XV. 274.

дрѣвѣнын потокь, селу је Ријечанима ишла међа оу Дрѣвѣнин Потокь. Г. XV. 280.

дрѣнинца, додај: селу је Бријезима ишла међа потокомь ѥлшевикыимь, како пристаѥ оу Дрѣнинцоу, и низ Дрѣнинцоу до Славиковикиа коукь. Г. XV. 284.

дрѣновьць, додај: виноград оу Дрѣновци имала је црква спасова коју цар Стефан приложи цркви арханђелової у Призрену. Г. XV. 270. 271.

дрѣнь, додај: селу је Ограђенику ишла међа прѣьникомь до дрѣна, и отъ дрѣна оуз дѣль. Г. XV. 279. међа је Шикуштемь ишла оу великоу роупоу, а оу њєи дрѣнь. Г. XV. 292.

доубиѥ, quercetum: међа је Љесковцу селу цркве арханђелове у Призрену ишла на крьхъ Цкилина

оу келнко доубнѣ. Г. XV. 282. селу је Бријезима ишла међа оу дмтроко доубнє, и шть дмтрока доубна потокомь. Г. XV. 284. катуну је Драгољевцима ишла међа дѣломь на дѣбнѣ. Г. XV. 300.

доублане, додај: село је Сѣнмин међило ѕ Доублмны. Г. XV. 276.

доублмньскын, τῶν Доублане: шть мегѣ доублмньскє. Г. XV. 276.

доубрава, додај: прѣко доубравє. Г. XV. 278. оу доубравоу. Г. XV. 310.

доубравцє, виноград оу Доубравцахь имала је црква св. Николе коју цар Стефан приложи цркви арханђеловој у Призрену. Г. XV. 271.

доубравць, додај: гледај Храпнѣь; и још једном између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену бјеше име Доубравць. Г. XV. 289.

доубь, додај: међа је Боршинцима ишла до Доуба, како поуть спада шть Призрѣна г Доубоу. Г. XV. 279. селу је Јабланици ишла међа како полѣжє дѣль на Дольни Доубь и на гормїн, и шть Горнѣга Доуба како полежїн дѣль оу Кобєнь. Г. XV. 279. 280.

доубьштица, међа је Диничину ишла дѣломь, како оупада оу Доубщицоу оу рѣкоу. Г. XV. 275.

доудило, име мушко: између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену једном бјеше име Доудило. Г. XV. 297.

доуико, име мушко (које је гријешком наштампано Дѣико), гледај Костнѣь.

доупьнь, cavus: доупьна роудина. Г. XV. 274. на доупни камы. Г. XV. 304.

доупьнчьскын, планинама катуна Драгољеваца ишла је међа на крьхь доупинчьскын. Г. XV. 301.

доухлє, село које је међило са селом Ријечанима: том је селу Ријечанима била међа шть Доухла, како излази поуть шть Ѯапльжани. Г. XV. 278. и Клатьцоу је ишла међа мегю Доухла и мегю Оулищницоу. Г. XV. 290. има

и сада између Призрена и Приштине мјесто које је на Кипертовој карти записано Dulje.

доушьманъ, име мушко: између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену једном бјеше име Доушманъ. Г. XV. 298.

дѣминъко, име мушко: међу људима које цар Стефан приложи цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Дѣминко. Г. XV. 289.

дѣмитровићь, додај: међу људима које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену бјеху Радославъ Дмитровићь и братъ моу Бориша. Г. XV. 297. — к имену Радише Дмитровића додај: кнезъ.

дѣмитровъ, додај: међа је Вишеграду код Призрена била конь дмитрова стѣна. Г. XV. 271. на дмитровоу цркъвь ишла је међа селу којему је име Сѣмани. Г. XV. 276. по срѣдѣ дмитрова дола ишла је међа селу Медвѣдьцоу. Г. XV. 279.

дѣмитръ, додај: гледај Градетићь, Моуринићь, Оутолиунићь; и још двојици између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену бјеше тако име. Г. XV. 289 291. и некоме Дѣмитроу даде цар Стефан замјену за виноград који приложи истој цркви. Г. XV. 271.

дѣмьнина. гледај дѣмина: да нѣ нѣ сокм, ни пса, ни дѣминѣ. Г. XV. 305.

дѣкоуа стѣна, Домовићима и Татарину ишла је међа оу Дѣкоую Стѣноу. Г. XV. 283.

дѣдоєвићь, међу људима које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену бјеше Гюргь Дѣдоєвићь, и још један Гюра Дѣдоєвићь. Г. XV. 293. 299.

дѣтьѵаньскы, додај: до хрїсокоула дѣѵанскога ишла је међа катуну Голубовцима. Г. XV. 293.

дѣмноковићь, између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Дѣмноковићь Колиця. Г. XV. 290.

дѣмнь, додај: између људи које цар Стефан даде

цркви арханђеловој у Призрену тројици бјеше име Дєшнь. Г. XV. 290. 291. 294.

жань, додај: међу људима које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену бјеше мланарь именемь Жань. Г. XV. 288.

ждрѣбии, додај: међу људима које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену бјеше у Ставици попь Трошань и брать моу Толоє и Прибоє (сь) сконмь ждрѣбиємь и с мегнами. Г. XV. 275.

ждрѣбица, pullus: да имь се даю бѣлѣгь на дмитровь дань на два ждрѣбица, волиа десеть перперь. Г. XV. 308.

ждрѣбьць, додај: кьди приходїи митрополитъ на праздьникь, да сє дароую два на десеть перперь, волиа ждрѣбьць. Г. XV. 306.

жєбєлєвикь, међу људима које цар Стефан приложи цркви арханђеловој у Призрену бјеху Китошь Жєбєлєвикь и Краславь Жєбєлєвикь. Г. XV. 298. 299.

жєдьнь, селу је Селу на Срѣдьскон ишла међа на Жєдьнь, отъ Жєдьна оу Трєскавьць. Г. XV. 280.

жєравина, село које је цар Стефан приложио цркви арханђеловој у Призрену: Жєравина, међа му је ишла отъ Дрина. Г. XV. 310.

жєтка, додај: да не работаю никдне работє царєвє, ни орании, ни жетвє. Г. XV. 307.

живинани, селу је Срѣдьскон ишла међа како поуть грєдє оу Живинани. Г. XV. 280.

живодерь, између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Живодерь. Г. XV. 294.

житьница, додај: да єсть житница и кошница. Г. XV. 269.

жоглинѣкь, селу је Шикљи ишла међа мимо Жоглинка коукє. Г. XV. 286.

жрѣбица, у примјеру који је код те ријечи тврдо држим да би требало читати наждрѣбицомь према ријечима надимицомь, накосицомь.

жоупановь, *τοῦ* жоупань: засеоку села Шикље Крстима ишла је међа на жюпановь врьть. Г. XV. 286.

жоупанинь, додај: котла архаггеловѣмь людемь да нѣсть сь инѣми жоупанин. Г. XV. 308.

жоупьскын, *τῆς* жоупа: що се находи коуплѣница и прикиа жоупьска. Г. XV. 282. да нань нѣ никоіе приплате жоупьске. Г. XV. 305.

жоурьговићь, код Стјепана Журговића додај: П. б. 20.

заблоуждати, deerrare: заблоуждаюштоу ми на мнозѣ. Д. 7.

забрьдьскын, *τοῦ* Забрьдіе (али не знам које се мисли на овом мјесту): да сѣда игоумань светаго Стефана и пандократороѵь и архаггеловь на зборѣ на ѡсобнѣ трапезѣ сь игоумани забрьдьскими. Г. XV. 306.

забрѣгь, међа је селу Селчанима ишла ѡть Љубижьніе ниже Забрѣга оу два камена. Г. XV. 303.

забѣль, додај: приложи забѣль Кроушкуиноу. Г. XV. 276. мегн Пиноушиницемь и забѣлоу. Г. XV. 297. забѣль црьковномоу добиткоу. Г. XV. 301. одређен је био да у њему пасе стока: на сніе забѣле кто оужденѣ пасти по игоумнокоу рѣченню, всакь да даіе травнинноу, како іе законь; кто ли оужденѣ посланѣмь, да платн цароу .т. перперь, а црькви доходькь по законоу. Г. XV. 301.

заведнуь, име мушко: међу људима цркве спасове коју цар Стефан приложи цркви арханђелової у Призрену бјеше Заведнуь златарь. Г. XV. 270.

завлаунти, occare: ѡ оуборе, да завлаун. Г. XV. 305.

загладити, delere: на коскоу вторыхь писмень прьвыхь не загладикше нѣсть ліже поставити. Д. 148.

задоушніе, додај: ѡбновлѣнна ради и помена и задоушна светопочивькшїихь краль. Г. XV. 268.

закоуповаті, redimere: кто се обрѣте калоугѣрь закоупоуіе жито или вино, или динаре даіе оу каматоу, да се нждене. Г. XV. 307.

залагати, име мушко: цар Стефан међу осталим

људима приложи цркви арханђелової у Призрену Ζалагаш. Г. XV. 27.

ζалипьсина, ријека: црква је арханђелова у Призрену имала ζабѣль отъ Гноинє на Ζатонь и отъ Ζатона низъ рѣкоу Ζалиҗиноу. Г. XV. 301.

ζаманица, додај: да ороу цркви три дьнїи иєсени ζаманицомь, ... и трїи дьни сѣна да косє ζаманицомь. Г. XV. 277.

ζаногa, међа је Крьстьцоу ишла на Ζаногоу. Г. XV. 301.

ζапальжанє, додај: у номинативу гласи и Ζапальжани, село које је цар Стефан дао цркви арханђелової у Призрену: Ζапальжани. Г. XV. 269. дахь Ζапальжанє. Г. XV. 309. селу је Ријечанима ишла међа отъ Доухьла, како излази поуть отъ Ζапальжани. Г. XV. 278. cf. ζапальжаньскыи.

ζапальжаньскыи, τῶν Ζапальжани: селу је Пећанима цркве арханђелове у Призрену ишла међа до мегиє ζапальжаньскє. Г. XV. 277.

ζапоѣани, селу је Пакиши ишла међа на врьхь низъ Ζапогиани до хрїсовоула богородичина. Г. XV. 281.

ζасєлити, incolis frequentare: тази села, како соу прѣжде дрьжали мегію собомь, одь колє соу ζаселиєны. Г. XV. 286.

ζастати, додај: сь всѣми правинами, на чємь га иє ζастала црьквь. Г. XV. 276.

ζастоупати, додај: ζастоупати обидима. Ст. 22.

ζастоупьникь, додај: ζастоупьникь мон. Ст. 22.

ζатонь, додај: цар је Стефан дао цркви арханђелової у Призрену ζабѣль на Окои Поли, који је ишао отъ Гноинє на Крнвын Доль и на Ζатонь, отъ Ζатона низъ Рѣкоу Ζалиҗиноу и на Топлє Дольце. Г. XV. 301.

ζахльминє, додај: къ тврьдѣи җеман Ζахльмїа прибѣгь. Л. 57.

ζахльмь, међа је Вишеграду код Призрена ишла по врьхоу Цвилина надь Ζахльмь. Г. XV. 271.

ζачєло, додај: ζачєла нє имын ни конца. Г. XV. 264.

згоуровь, τοῦ Ζγουρь: коукы оу Скъдрѣ, кою є коупила краљица Єлєна на зъгоуровѣ коукы. Г. XV. 288.

зелєнь, додај: Констѣ зелѣномоу. Л. 55. Constantinus Chlorus.

земљица, terrula: како земљице мало имаю. Г. XV. 276.

земљескын, додај: кто поѡре, да плати земљескомоу господиноу .р. перпер. Г. XV. 273.

зи, додај: дотлєзи. Г. XV. 301.

зимиштє, додај: оу зимници да косе сѣно кобиламь. Г. XV. 310.

златарєкиѣь, међу људима које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену бјеше Конко Златарєкикь. Г. XV. 309.

златарьскын, aurificum: на златарьска селища ишла је међа селу Медвѣдьиоу. Г. XV. 279.

златосиманьинь, auri splendorem habens: ѡблачиніє златосиманно. Г. XV. 265. гдје је гријешком наштампано златосиманно.

зоучиє, катуну је Голубовцима ишла међа оу стоудєньць оу Зоучиє. Г. XV. 293.

зъдьць, додај: цар Стефан присели на земљу коју даде цркви арханђеловој у Призрену зъдьце ис Иноукіє, међу којима бјеху Конслакь и Срьдань. Г. XV. 304.

зьла страна, планини је Хоругвици ишла међа на Злоу Страноу. Г. XV. 296. 297.

зьлын потокь, селу је Броду цркве арханђелове у Призрену ишла међа како оупада Зли Потокь оу рѣкоу. Г. XV. 282.

иванишь, додај: дєспоть Иванишь, којега цар Стефан назива родитєлємь, приложи цркви арханђеловој у Призрену село своје Тоудорьчє у Топлици. Г. XV. 302.

ивань, додај: између људи које цар Стефан приложи цркви арханђеловој у Призрену шесторици бјеше тако име. Г. XV. 290. 291. 292. 294. 295.

иванько, додај: између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену четворици бје-

ше тако име. Г. XV. 289. 295. 298. 309. једном Иванкоу тькачоу даде исти цар замјену за виноград који приложи истој цркви. Г. XV. 271.

иковикь, међа је Гоиноу ишла на стоуденьць Иковикь, и отъ Иковика оу Краню Стѣноу. Г. XV. 296.

игрищте, међа је селу Пакиши ишла ... на Игрищи оу камн, и иниже Игрища оу дроугы камн. Г. XV. 274.

игоумьнь, додај: покѣдѣ царьстковоу ми прьвын игоумьнь архаггеловь, митрополитъ сѣрьскын Іакѡвь. Г. XV. 276.

извѣзати, додај: извѣзали. П. 13.

изгнати, додај: да се иждене. Г. XV. 307.

измѣстн, додај: да се не измете игоумнь развѣ келика дѣла. Г. XV. 306.

изнанти, додај: изнандѣ кралиевьство ми црькви св. Николи. М. 115. изнандосмо градь горнїи нарицаемы Вышеградь. Г. XV. 269. гдје је грнјешком наштампано друкчије.

изнемагати, додај: мьсть божїа не изнемагаѣть гоне безаконьствоующихь. Д. 113.

израсти, excrescere: оу камень, нс кога не израсла Гостила. Г. XV. 287.

изьмидоухь, планини је Ограђенику ишла међа отъ дѣла на Изьмидоухь. Г. XV. 300. гдје је грнјешком наштампано друкчије.

икра, ova piscium: хоботинце и икре. Са. тип. ст. у Ш. lesek. 99.

илинь, додај: оу илиноу цркви ишла је међа селу Радеши. Г. XV. 281.

илиа, додај: селу је Шикљи ишла међа отъ Градиња по дѣлоу до свѣтаго Илие. Г. XV. 286.

илиашь, Elias, гледај Моутиководнѣ.

инославь, име мушко, гледај Стрѣзовнѣ; и још једном између људи које цар Стефан приложи цркви арханђеловој у Призрену бјеше име Инославь. Г. XV. 298.

иношь, име мушко: између људи које цар Сте-

фан приложи цркви арханђеловој у Призрену једном бјеше тако име. Г. XV. 292.

исаврово, село које је цар Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену: село Исаврово, међа му је ишла од Сопина. Г. XV. 278.

истинић, додај: има и сада у пећској нахији.

ка, има додано ријечи лѣтось, коју види.

камы, додај: мјера за вуну, њем. stein, и у Чеха kamen, и у Пољака kamień: кльна да сѣ дає калоуґіѥромь всѣмь ѥднако камн кон ѥ оу Каньскон. Г. XV. 307.

карьба, cura. Ca. тип. ст. Ш. jahrb. bd. 53. anz. bl. 71.

книжица, libellus: книжицѣ. Г. X. 248.

коньчати, додај: сѣмоу коньчавьшоу сѣ о мьнѣ. М. 5.

котишина, додај: има и сада близу Макарске. Schem. spalat. 1862. 15.

кроупичић, међу осталим људима приложи цар Стефан цркви арханђеловој у Призрену Кожнки Кроупичинки з братомь Богдешемь. Г. XV. 272.

крькрь, додај: у два пошљедња примјера за цијело Корчула, Corcyra nigra, итал. Curzola; а први примјер држим за свједочанство да се и Пељешац тако звао.

крьштати, baptizare: нѣ крьштати сѣ. Г. X. 248.

коурьтоусн, село које је цар Лазар дао Раваници: Кѵртвсїи. С. Л. 1847. IV. 49.

коучлать, садашњи Кушлат у Босни: нѣколицн ѡдь нашѣхь трьговаць пошлн сѵ пѵть подь Кѵчлать, да тѵдеѕи прогю в срьблѣ. П. 7.

мальчько, parum. Д. у Ш. lesek. 89.

мѣсто, додај: оу мене мѣсто. Ca. 4.

нѣродити, non curare: нѣродѣштѣ. Ca. тип. ст. Ш. jahrb. bd. 53. anz. bl. 71.

нѣродьно, negligenter. Ca. тип. ст. Ш. jahrb. bd. 53. anz. bl. 71.

нѣродьство, incuria. Ca. тип. ст. Ш. jahrb. bd. 53. anz. bl. 71.

новосели, додај: без сумње је садашње Ново Село у срезу јошаничком окр. крушевачком у Србији. cf. Шипьково.

оратни, arabilis: земльми ѡратнии. М. 494. тај примјер стоји гријешком код глагола орати.

отока, cornu fluminis, то мислим да је овдје: на оустиѥ ѡтьтоки тоѥ, ндѣже пристала оу Млакв. М. 194.

отроубн, furfur: грьсть ѡтрѧби, си рєчь трнца. Г. Х. 224.

пичинежиць, гледај Печенежиць.

покика, као да је било презиме челнику Милошу: ѡдь челника Милоша Покикє, гледај код Милошь. П. б. 25.

прѣставлєниѥ, додај: до дьне прѣставлєнна его. Ст. 20.

поучиць, гледај Поущиць: Франьцєско. М. 515.

расрьчєниѥ, додај: расрьчєниѥ. Са. тип. ст. Ш. jahrb. bd. 53. anz. bl. 71.

рекамати, додај: итал. ricamare.

рѣка, додај: селу је Радеши ишла међа на мость оу келїю рѣкоу. Г. XV. 281. и Крстима засеоку села Шикље ишла је међа потокомь оу келию рѣкоу. Г. XV. 286.

сєбишь, додај: или Boros Szebes у арадској вармеђи.

смѣти, додај: не сми. М. 489.

старыи градь, није Ragusa Vecchia, као што је код њега наштампано, него Budua. cf. П. II (на крају, код године 1398).

стѣна, додај: селу је Кориши ишла међа оу келию стѣноу, и ѡть стѣнє оу дрѣвѣноу црькы. Г. XV. 274.

оумалити, додај: мєнє грѣшнаго оумалиєнииѥ молькы нє прѣзрѣкь. Ст. 20.

црьвьць, додај: у Чеха červec, coccum.

Поправи у дијелу I на страни 148 у врсти 17 мјесто 1420. М. 299.: 1400. М. 249.; стр. 150 вр. 11 м. Стефан Дечански: Стефан Душан; тако и на стр. 159 вр. 3; стр. 228 вр. 14—15 м. гофн, нарекомаго: гофнна рекомаго; стр. 240 вр. 15 м. Г. XI. 62.: Г. XI. 141. 150.; стр. 266 вр. 27 м. Стефан: Стефана; стр. 349 вр. 1 м. жлькь: жлька; стр. 352 вр. 21 м. 31.: 21.; стр. 390 вр. 25 м. Г. IV.: Г. VI.; стр. 398 вр. 13 м. говеда: говедета; стр. 433 вр. 27 м. коломирьць: каломирьць; стр. 488 вр. 11 м. Дзнко: Дзнко; у дијелу II на страни 18 у врсти 22 м. *δήραμα* (у неким ексемплярима): *Θήραμα*; стр. 66 вр. 25 м. ради: да ради; стр. 80 вр. 25 м. Тздрь: Тздро; стр. 173 вр. 5 м. села: селнца; стр. 219 вр. 29 м. оньга, оуньга: оньгнн, оуньгнн; стр. 266 вр. 6 м. 1441: 1444; стр. 278 вр. 18 м. Равль: Ралль; стр. 281 вр. 10 м. Похомнє: Пахомнє; стр. 307 вр. 24 м. кпнтропь: кпнтровь; у дијелу III на страни 134 у врсти 28 м. Коудисалнць: Коудисалнць; стр. 188 вр. 7 м. сътрьпьтьлнвь: стрьпьтьлнвь.
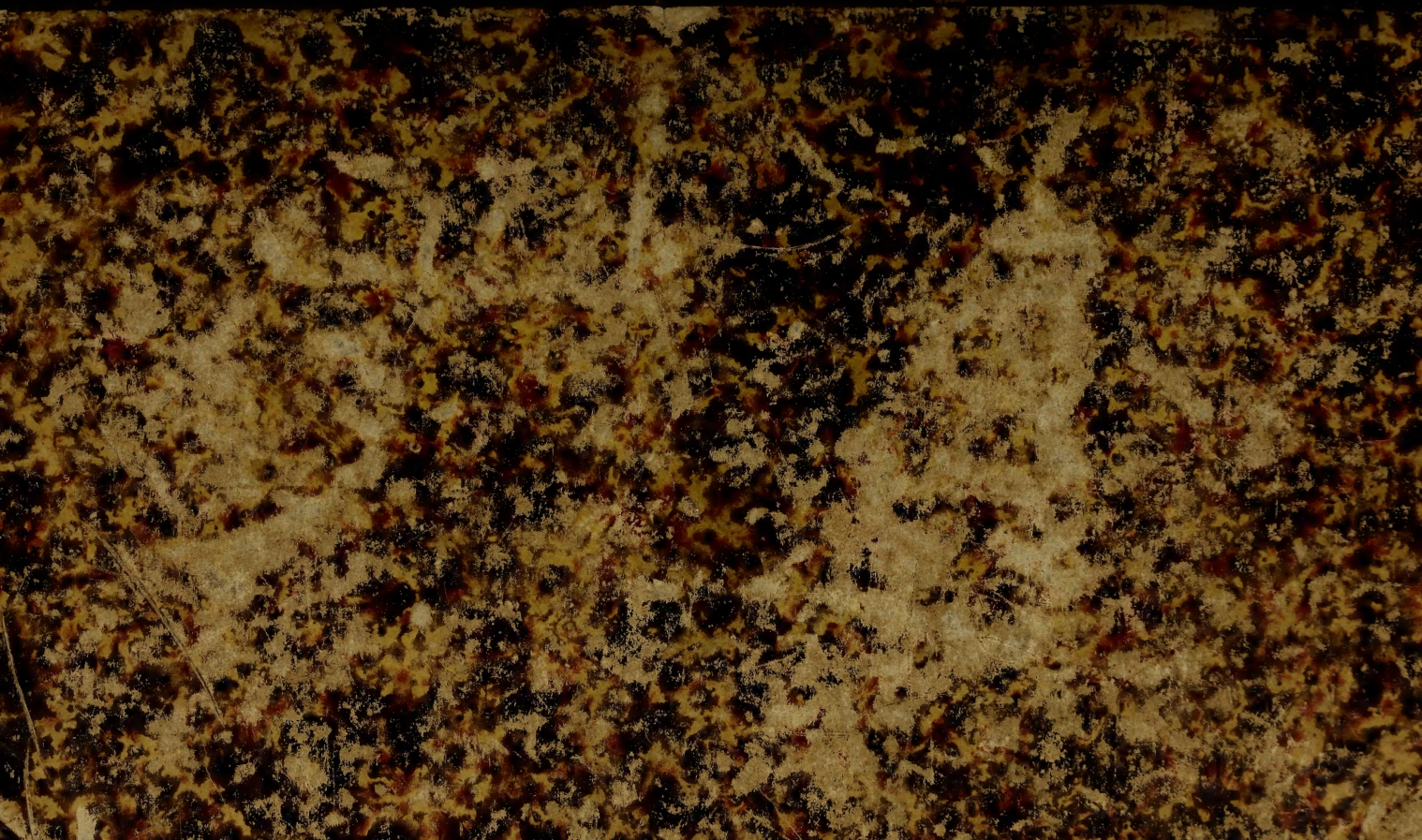
2,352
3,000